663/1929
XV 6/23

ИСТОРИЯ

на

2-й конни

на

Нейно Царско Височество Княгиня Мария-Луиза

полкъ.

1 мартъ 1881 год. — 1 мартъ 1906 год.

ВОЕННО НА НЕГОВО
БИБЛИОТЕКА
ЦАРСКО ВИСОЧЕСТВО УЧИЛИЩЕ

СОФИЯ
Печатница „Балканъ"
1906.

1064
2р 5(1) К 191
ВИБ
ИНВЕНТ. № дор 561
Военно-историческа библиотека
СОФИЯ
663
1929.
XV Е
23.

ПРѢДГОВОРЪ.

Нѣма нужда да се доказва какво значение има за единъ полкъ неговата полкова история. Въ нея се нареждатъ като бройница всички добри и лоши дѣла отъ живота на полка. Служилитѣ по-рано въ него, съ удоволствие и гордость прочитатъ всичко, което сѫ прѣживѣли и виждатъ, че тѣхнитѣ старания не сѫ останали пусти прѣдъ отечествения олтаръ, когато сѫ хабили младость и енергия за създаването на народната ни въорѫжена сила, най-сигурната гаранция за запазвание на народната ни независимость. Тѣзи, които служатъ сега, ще могатъ съ по-голѣмо усърдие да продължатъ работата на своитѣ прѣдшедственници, като се запознаятъ по-основно съ тѣхната полезна дѣятелность и допринесатъ нѣщо за усъвършенствуванието на този сѫщи свой полкъ, като очъртаватъ пѫтя на напрѣдъка на своитѣ възприемници. Градущето поколение, което ще дойде да прѣкара военната си служба въ полка, ще има отъ кадѣ да черпи поука отъ миналото и безспирно да върви напрѣдъ по начъртания отъ по-старитѣ имъ братя пѫть. Така само създаденитѣ традиции хващатъ дълбокъ коренъ и могатъ да понесатъ всички стихийни прѣобразувания на человѣческия животъ, безъ да се изродятъ до непознаваемость, защото само тѣзи народи и тѣзи армии достигатъ до вѣковно сѫществувание, които оставатъ вѣрни на своитѣ традиции. Думата ни е за *традиции разумни* и *полезни;* а не за традиции рутинерски и безполезни. Доброто да се поддържа, а

лошото да се изоставя и изхвърга, това изисква закона на вѣчния напрѣдъкъ. А всичко това може да се почерпи не само въ историята на народитѣ, а и въ тая на тѣхнитѣ отдѣлни корпорации, съставляющи винтоветѣ на сложната житейска машина на всѣки народъ. Поради това по-малко полза би извлекълъ и всѣки профанъ, ако му попадне нѣкога случайно такава специална книга. А на наше врѣме па и въ далечно бждаще, армиитѣ сж и ще бждатъ цѣли въоржжени народи, и профани сж и ще се считатъ само тѣзи, които сж недъгави или освободени по законни причини отъ служение въ редоветѣ на нѣкоя войскова еденица; всички останали здрави мжже сж днесъ и войници.

Ний — Българитѣ не трѣбва да оставаме назадъ отъ другитѣ народи, армията ни, както и всички други институти въ страната ни, трѣбва да бжде съврѣменна и да еволюира съ общия прогресъ на вѣковетѣ.

Историята на 2 Коченъ на Нейно Царско Височество Княгиня Мария Луиза полкъ ще бжде назидателна не само на служащитѣ въ него, а и на всички кавалеристи въ България, защото този полкъ е и разсадника на конното дѣло у насъ. Отъ неговия животъ тѣ ше могатъ да видятъ: какъ е вървѣло и прѣуспѣването на самото дѣло.

Историята ще обема 25 годишния животъ на полка, прѣкаранъ както въ мирно, така и въ военно врѣме; защото подготовката въ мирно врѣме, турга основитѣ за успѣхитѣ въ врѣме на война.

Напечатването на книжката трѣбваше да стане за юбилейния праздникъ на полка — 6 Августъ 1906 година; всички мѣрки бѣха взети за това; но, по независящи причини, то неможа да стане. Книжката излиза съ закъснение отъ нѣколко мѣсеца, съ това тя, вѣрваме, нѣма да изгуби отъ значението си.

До колко е изпълнено успѣшно прѣдначъртаното, остава да сждятъ читателитѣ. Ний ще се подчинимъ

на тѣхната справедлива критика и когато единъ день книгата бжде напечатана въ второ издание, всички указани грѣшки ще бждатъ изправени. Въ всѣко човѣшко дѣло има грѣшки; не грѣши само този, който не прави нищо. А дѣятелния не трѣбва да се бои отъ грѣшки. Прогреса е въ дѣятелностьта.

Гр. Ломъ, 15 Августъ 1906 год.,

на Юбилейния Праздникъ.

663
1929.

XV 1/23.

ВЪВЕДЕНИЕ.

Полкътъ е формируванъ възъ основа на *Височайшия указъ* № 116 отъ 18/X 1880 г., отъ съществующитѣ прѣзъ това врѣме четири самостоятелни конни сотни, находящи се въ територията на тъй нарѣчения Източенъ Воененъ отдѣлъ, съ щабъ въ гр. Варна.

Първитѣ организувани конни части въ Българската армия датиратъ отъ деня на създаването на Българската земска войска; ако въ врѣме на формируването на Българското опълчение и да е била образувана конна команда, а послѣ сотня, съставена отъ доброволци опълченци, любители на конното дѣло, съ собствени коне, нъ тя повечето е състояла при Началника на Българското опълчение Генералъ *Столѣтова* и нейнитѣ конници сж носили всичкото врѣме прѣзъ траението на командата, *само ординарческата служба.*

Сформированието на опълченската конна сотня е станало съ приказъ по опълчението № 79 § 6 отъ 5-й августъ 1877 г. Въ този Приказъ се казва, че: „понеже прикомандированитѣ къмъ щаба на българското опълчение, за носение на кавалерийската служба, опълченци, възлизатъ на 50 человѣка, то отъ днесь— 5-й августъ 1877 г. — се отдѣлятъ отъ щаба на опълчението и се сформирова отдѣлна сотня подъ командата на Капитанъ Яновичъ, сформированието ѝ да се счита отъ 1 августъ 1877 г.“.

Сотнята се е комплектовала отъ охотници опълченци, прѣведени отъ дружинитѣ, и отъ опълченци,

постжпали направо въ сотнята; всички съ собствени коне, казьони (правителствени) коне не сж имъ давани.

Зачисляването и отчисляването на опълченцитѣ отъ сотнята е ставало съ Прикази по щаба на Българското опълчение, отъ № 1 до № 175 (18 апр. до 31 декември. 1877 г.) и № 1 до № 65 (10 януарий — 25 априлий 1878 г.), № 67 до № 128 (6 май до 15 юлий 1878 г.)

Съ Приказъ по Българското Опълчение № 73 § 1 отъ 14 май 1878 г., конната сотня се прикомандирова къмъ 5-а опълченска дружина. Конната команда е участвувала въ сраженията на 17, 18 и 19 юлий 1877 г. при Стара-Загора, а послѣ сотнята на 9, 10, 11, 12 и 13 августъ 1877 г. на Шипченския проходъ и на 26, 27 и 28 декемврий 1877 г. при Шейново.

Съ Приказъ по Българското Опълчение № 118 § 1 отъ 4 юлий 1878 г. конната сотня се разформирова, а състоящитѣ къмъ това число неуволнени опълченци на брой 6 человѣка сж биле прѣведени въ 5-а опълченска дружина. Воененъ орденъ за храбрость 4-а степень сж получили 5 человѣка отъ сотнята.

При формирувaнието на Българската земска войска, съгласно приказъ № 1 отъ 8 юлий 1878 год. по тъзи войска, опълченската конна сотня не е послужила като кадъръ за формирувaнието на нѣкоя отъ сотнитѣ, които е трѣбвало да се формируватъ, както това стана съ дванадесетьтѣхъ опълченски дружини, които съставиха кадъра на дванадесетьтѣхъ пѣхотни дружини отъ прѣдвиденитѣ на първо врѣме двадесетъ и седемъ пѣхотни дружини.

Съгласно Приказъ № 1 по Българската земска войска отъ 8 юлий 1878 година прѣдвидено е било формирувaнието на нѣколко конни сотни съ право да носятъ названието на района отъ кждѣто сж се рекрутирали (взимали новобранци).

Съгласно Приказа № 5 по Българската земска войска отъ 12-й юлий 1878 година заповѣдано е

било, да се формироватъ слѣдующитѣ конни сотни: въ Софийскиятъ санджакъ — № 1-ва Софийска конна сотня, въ Видинскиятъ санджакъ — № 2-а Видинска конна сотня, въ Търновскиятъ санджакъ — № 3-а Търновска конна сотня, въ Русчукския санджакъ — № 4-а Русчушка конна сотня, въ Пловдивския санджакъ — № 5-а Пловдивска конна сотня и въ Сливненския санджакъ — № 6-а Сливненска конна сотня.

Съгласно заповѣдь № 51 по Източно-Румелийската милиция отъ 1-й Мартъ 1879 година № 5-а Пловдивска и № 6-а Сливненска конни сотни се отдѣлятъ отъ Българската земска войска, понеже територията отъ която тѣ сж се рекрутирали, по постановленията на Берлинския договоръ, е съвпадала въ границитѣ на новосъздадената автономна область — *Източна Румелия*, и сж влезли въ състава на Източно Румелийската милиция.

Останалитѣ четире конни сотни отъ Българската земска войска, сж съставали първото ядро на конницата въ Българското Княжество, понеже територията, отъ която сж се рекрутирали, спорѣдъ Берлинскиятъ договоръ, е съвпадала въ границитѣ на Княжеството.

Кадъръ офицерски и унтеръ-офицерски за тѣзи сотни е билъ взетъ отъ Рускитѣ конни полкове на Окупационнитѣ войски.

Щата за една сотня е билъ слѣдующия:

а) Людски съставъ

Щабъ-офицери.	1.
Оберъ-офицери.	4.
Унтеръ-офицери.	14.
Тръбачи	2.
Конници	132.
Нестроеви конници	6.

б) Конски съставъ.

Строеви коне	150.
Впрѣгатни коне	2.

Новобранци сж биле вземени отъ пѣхотнитѣ дружини по распорѣждането на Военното Министерство, коне на първо врѣме сж биле дадени отъ бракуванитѣ на Рускитѣ конни части, а отпослѣ при демобилизирането на Рускитѣ Окупационни войски отъ оставенитѣ излишни коне по щата за мирно врѣме на тѣзи войски, за да се избѣгнатъ разноскитѣ по прѣвозването на тѣзи коне обратно въ Руссия. Такива коне сж биле оставени и продадени на ниска цѣна както въ Княжеството тъй и въ Източна Румелия и на населението и общото имъ число не е по малко отъ 10,000 коня, населението си служело дълги години съ тѣхъ и за да ги отличава отъ мѣстнитѣ коне наричало ги е *катъни*.

Въоржжението, стъкмяването и обучението е било по образеца на Донскитѣ казаци, за да могатъ да дѣйствуватъ и въ пѣши строй като Рускитѣ драгуни къмъ пушкитѣ имъ е билъ придаденъ и щикъ.

Прѣзъ 1879 година № 1 Софийска сотня е квартирувала въ София, № 2 Видинска — въ Видинъ, № 3 Търновска — въ Търново, № 4-а Русчушка конна сотня съ заповѣдъ по военното вѣдомство № 45 отъ 1879 година се е прѣименувала въ Шумненска № 4-а конна сотня и е квартирувала въ гр. Шуменъ.

№ 1-ва Софийска сотня е била натоварена съ носение на конвойната служба при първия Български Князъ Александръ и се е подчинявала на Началника на Софийския Воененъ отдѣлъ съ щабъ въ София; № 2-рата конна сотня — на Началника на Западния Воененъ отдѣлъ съ щабъ въ гр. Плѣвенъ; №№ 3-а и 4-а конни сотни — на началника на Източния Воененъ отдѣлъ съ щабъ въ гр. Шуменъ.

Съ Указъ № 105 отъ 1880 година заповѣдано е било формирането на още една нова конна сотня № 1 при Софийската конна сотня № 1.

Съ Приказъ по Военното Вѣдомство № 168 отъ 15-й Септемврий 1880 година новата сотня е била

формирована въ София, а Соф. № 1-ва стара сотня се отдѣля отъ Армейската конница и образува Собственния на Негово Височество Конвой.

Съ Приказъ № 178 отъ 1880 година № 1-ва сотня се прѣдава къмъ състава на войскитѣ отъ Източния Воененъ отдѣлъ — щабъ гр. Варна.

Съ Приказъ № 115 по Военното Вѣдомство и № 170 по Източниятъ Воененъ отдѣлъ отъ 19-й Септемврий 1880 година Майоръ Назаровъ се назначава Началникъ на Кавалерията при Източния Воененъ стдѣлъ.

Къмъ 1-й Августъ 1880 година сотнитѣ сж квартирували: № 1-ва Софийска въ село Княжево, при София, № 2-а Видинска въ село Кара-Язърджа, № 3-а Търновска въ гр. Ески-Джумая, № 4-а Шуменска въ гр. Добричъ.

Съ Указъ № 116 отъ 18/X 1880 г. 4-*тѣхъ* сотни отъ Армейската конница се свождатъ въ *единъ коненъ полкъ* за да се обедини и улесни управлението на сотнитѣ въ командно отношение. За командиръ на конния полкъ се назначава Майоръ Назаровъ, назначенъ недавно за Началникъ на Кавалерията въ Източния Воененъ отдѣлъ. Ново-формируваната № 1-ва сотня е била командувана отъ Поручика отъ Руската армия Величко, № 2-а Видинска — отъ Капитанъ Леоновъ, № 3-а Търновска — отъ Капитанъ Франкенгаузенъ, № 4-а Шуменска — отъ Капитанъ Пташински. Къмъ 1-й Ноемврий № 1-вата сотня е квартирувала въ гр. Варна, № 2-рата — въ Шуменъ, № 3-тата въ Ески Джумая, № 4-тата—въ Добричъ.

Глава I.

Сформирување на конния полкъ и получването на полковоя щандартъ.

Понеже всѣка една отъ сотнитѣ, която е влизала въ състава на конния полкъ, е съставлявала отдѣлна часть въ административно и строево отношение, то новоназначения Командиръ на полка Майоръ Назаровъ е далъ врѣме на сотнитѣ да привѣдатъ всичко въ редъ за приемание, поради което сж се изминали около четире мѣсеца отъ издаването на Указа за формируването на полка.

Съ Приказъ № 1 по Конния полкъ, издаденъ на 1-й Мартъ отъ 1881 година въ гр. Шуменъ, Командира на полка Майоръ Назаровъ, съгласно прѣдписанието на Военното Министерство подъ № 4773 отъ 1880 година и въ испълнение Указътъ на Негово Височество Княза № 116, обявява, че коннитѣ сотни №№-ра 1-ва, 2-ра, 3-а и 4-а се свѣждатъ въ коненъ полкъ отъ четире сотененъ съставъ и полка започва да функционира.

Тъзи е и сжщинската дата отъ която се започва съществуването на 2-й Конни полкъ и може да се счита, че по дата на формированието си той е най-стария полкъ въ Българската конница и втори по старинството си въ Българската армия, а отстжпва въ това прѣдимство само на стария Артилер. полкъ — сега 2-й Артилерийски полкъ, който е формированъ съ Указъ № 75 отъ Юний 1880 г. нѣколко мѣсеца

само прѣди формирувaнието на Конния полкъ. По една щастлива случайность тѣзи два най-стари органи отъ Българската войска, цѣли 25 години отъ формированието си, сж служили по напрѣдъ отъ 1880 до 1891 години въ гр. Шуменъ, а отъ 1891 до 1906 години единия въ гр. Вратца, а другия въ гр. Ломъ въ територията на 6-а Бдинска Дивизионна область, по рано недалечъ отъ гр. Прѣславъ, люлка на старитѣ Български царе на Балканския Полуостровъ, днесь въ прѣдѣлитѣ на старото Българско царство на Страшимировцитѣ недалечъ отъ Будима града, пълни съ традиции отъ историческия животъ на Българскиятъ народъ.

Щатътъ на сотнята въ полка е обявенъ въ Приказа № 6-й отъ 8-й Мартъ 1881 година; той се състои отъ:

Командиръ на сотня	1
Старши офицеръ	1
Адютантъ на сотнята	1
Субалтьорнъ офицери	3
Вахмистръ	1
Сержанти (Старши унтеръ-офицери)	4
Капрали (Младши унтеръ-офицери)	5
Ефрейтори	4
Конници	127
Тръбачи	2
Каптенармусъ (ключарь)	1
Младши писари	1
Медицински фелдшеръ	1
Ветеринаренъ фелдшеръ	1
Ветеринаренъ ученикъ	1

Всичко 5 офицера, 143 строеви долни чинове и 5 нестроеви долни чинове. А въ полка 26 офицери и чиновници, 572 строеви долни чинове съ музикантитѣ.

Съ сжщия приказъ на основание прѣдписанието отъ Началника на Източния отдѣлъ подъ № 787 заповѣдва се да се махне отъ употрѣбение щика на пушкитѣ отъ Драгунския образецъ и когато сотнитѣ

се събератъ при щаба да ги здадатъ въ полковия складъ.

По случай мъченическата смъртъ на Негово Императорско Величество Александръ II-й, нашиятъ Освободитель, станало въ Петербургъ на 1-й Мартъ 1881 година, въ сжщия день, въ който полка е започналъ живота си като органическа единица, съ приказъ по Военното Вѣдомство № 10 отъ 2-й Мартъ с. г. на всички офицери отъ армията, а слѣдователно и въ новоформирания полкъ се налага шесть недѣленъ трауръ: отъ 1-й до 21-й Мартъ пъленъ трауръ, отъ 21-й Мартъ до 1-й Априлъ трауръ на всички металически части на темляка и на ржкава; отъ 1 до 10 Априлий обикновенъ трауръ на ржкава.

Къмъ деня на формирувaнието на полка № 1-вата сотня се е командувала отъ Капитана Роге, Адютантъ на сотнята е билъ подпор. Българовъ; на № 2-ра сотня — командиръ Капитанъ Леоновъ, Адютантъ Подпоручикъ Михаиловъ; на третята — Командиръ Капитанъ Франкенгаузенъ, Адютантъ Подпоручикъ Людцкановъ; на № 4-а сотня — Командиръ Капитанъ Пташински, Адютантъ Подпоручикъ Кърджиевъ. Старши офицери: въ 1-ва сотня Поручикъ Князъ Гедроицъ, 2-а сотня Поручикъ Мерджановъ, въ 3-а сотня Поручикъ Демиденко 1-ий, въ 4-а сотня Подпоручикъ Келлеръ.

Дажбата на конетѣ се е състояла прѣзъ деня отъ 3 гарници ячемикъ (9 литри 840), 15 фунта сѣно (6 кгр. 142 гр.) и 4 фунта слама (1 кгр. 638 гр.). Оклада за гр. Варна е билъ 95 ст. въ денонощието на конь, а въ градоветѣ Шуменъ, Ески-Джумая и Добричъ по 85 ст. За храна на хората по 43 ст. на человѣкъ въ първия градъ и по 40 ст. — въ останалитѣ градове. Въ бюджета за 1881 година се е прѣдвиждало по 1·25 лв. въ денонощието за конь, значи получавало се е на всѣки конь ежедневно економия отъ 30—40 ст. или около 42,000 лева годишно отъ фуража.

Съ приказъ по Военното Вѣдомство № 11 отъ 2-й Мартъ 1881 год. Подпоручика отъ Берковската № 9-а дружина Нановъ билъ прѣведенъ въ полка.

Нея година посрѣдствомъ Майоръ Мазуркевичъ сж биле донесени отъ Кавказъ 43 кавказки шапки и раздадени на офицеритѣ и другитѣ чинове отъ полка срѣщу исплащане, съ задлъжение да ги исплатятъ къмъ 1-й Априлий нея година. Завѣдующъ Домакинството на полка билъ назначенъ Поручикъ Мерджановъ.

Съ приказъ по полка № 15 отъ 26 Мартъ 1881 година билъ учрежденъ Полкови конски лазаретъ при щаба на полка въ гр. Шуменъ, подъ ведението на полковоя Ветеринаренъ лѣкарь Вознесенски.

Съ приказъ по полка № 20 отъ 4 Априлий 1881 год. билъ зачисленъ по списъцитѣ на полка и назначенъ за Полкови Адютантъ Поручика отъ Руската армия — 6-й Хусарски-Киястиполски полкъ Линдбергъ-Колъ. Съ сжщата заповѣдь се приема като волнонаеменъ капелмейсторъ Витковски.

Съ приказъ по полка № 25 отъ 15-й Априлий 1881 год. основанъ на Приказа по Военното Вѣдомство № 18 отъ 6-й Априлий с. г. прѣзъ лѣтния сезонъ при усиленитѣ строеви занятия до 1-й Септемврий отпуски на офицеритѣ се запрещаватъ. Прѣзъ този мѣсецъ вмѣсто уволненията командиръ на 1-ва сотня Капитанъ Роге дохожда и го замѣстя капитанъ Кудрявцевъ. Въ края на мѣсеца полка взема мѣрки за да излѣзе на лагеръ при чифлика Кабиюкъ. На 2-й Май с. г. сотнитѣ пристигатъ на лагеръ при чифлика „Кабиюкъ“, а щаба на полка си остава въ гр. Шуменъ. На лагера се построяватъ навѣси за конетѣ. Подпоручикъ Кърджиевъ — Адютантъ на 4-а сотня се назначава да изпълнява длъжностьта Полкови Адютантъ въ лагера.

По лагера се назначава дежуренъ по полка офицеръ, лагеренъ караулъ отъ 7 человѣка, полеви караулъ за отцѣпвание на лагера по 12 человѣка отъ

сотня всичко 48 человѣка. А врѣмето за занятията въ лагера е било разпрѣдѣлено така: ставание и чистение на конетѣ въ 5 часа сутриньта, отъ 8 до 10 часа строеви занятия, въ 12 часа обѣдъ; слѣдъ пладнѣ: отъ 3 до 6 часа строеви занятия, въ 6 часа вечерьта уборка-чистене на конетѣ, въ 8 часа вечеря и въ 9 часа вечерна заря. На 4 Май с. г. Командира на полка Майоръ Назаровъ прави виводка на конетѣ и пита войницитѣ за жалби и претенции.

Прѣзъ врѣме на лагера на офицеритѣ се разрѣшава да носятъ кители, а на долнитѣ чинове — лѣтни ризи.

Капитанитѣ Роге и Величко се уволняватъ, а въ полка пристига отъ Руската армия Щабсъ Ротмистра Неплюевъ.

Прѣзъ врѣме стоението на полка на лагеръ той билъ прѣгледанъ отъ Началника на Източния Воененъ Отдѣлъ, резултатътъ отъ прѣгледа е билъ обявенъ въ приказа № 37 по отдѣла. Въ този приказъ се казва:

„Въ гр. Шуменъ азъ прѣгледахъ младитѣ войници на конния полкъ по отдѣлно въ сотня, а слѣдъ това и цѣлия полкъ въ коненъ строй. Долнитѣ чинове въ пълния четиресотненъ съставъ на полка влизаха въ общъ строй за пръвъ пжть и при всичко това полкътъ извършваше всичкитѣ движения, построения и еволюции правилно и отчетливо; сръчно произведе атака въ разгънатъ строй, а слѣдъ това спѣши единия дивизионъ за пѣши бой, а другия дивизионъ произведе разсипана атака, която излѣзе сжщо така сръчна, както и тази въ сгъстенъ строй. За обучението на хората въ спѣшения строй необходимо е да се обърне внимание, защото се забѣлѣжваше суетливость и подсказвание, кой кждѣ да отиде и що да прави. Сотнитѣ ѣздатъ доста удовлетворително, сгъстеностьта сжществува въ всичкитѣ сотни, нъ както въ ѣздата, така и въ сгъстеностьта се прѣдстави най-добрѣ втората сотня.

Военно историческа библиотека София
ВИБ историческа библиотека

Азъ прѣгледахъ младитѣ войници понапрѣдъ въ единичната ѣзда и по смѣни, а сѣтне отдѣлно всѣка една отъ сотнитѣ и азъ се убѣдихъ, че тѣ, съ твърдѣ малко исключение, съ нищо се не отличаватъ отъ старитѣ войници.

Конницитѣ сѣдатъ твърдо на конетѣ и ги управляватъ смѣло. Прѣпоржчвамъ само да се обърне внимание на ржцѣтѣ при поводитѣ. Сотня съставена отъ млади войници извършваше движения въ разгънатъ фронтъ, слѣдъ това заѣзди по взводно кржгомъ, построи се въ взводна колона и изново въ разгънатъ фронтъ. Всички тѣзи движения и прѣстроения бѣха извършени твърдѣ удовлетворително и напълно отчетливо и ако се вземе въ внимание кратковрѣменността отъ както сж дошле на служба младитѣ войници, то постигнатитѣ резултати ясно указватъ на тѣзи трудове и грижи, които сж биле направени отъ г. г. офицеритѣ за постигание на подобни блѣстящи резултати".

Съ приказъ по полка № 62 отъ 27 Май 1881 година на г. г. офицеритѣ се разрѣшава да носятъ въ врѣме на учение и въ лагера при Кабиюкъ ризи подобни на тѣзи на войницитѣ, нъ вънъ отъ лагера тѣ сж били длъжни да бждатъ въ мундири, сюртюци или кители.

Прѣзъ мѣсецъ Юний с. г. се изпращатъ $2^1/_2$ сотни въ командировка: една полусотня отъ 3-а сотня тръгва за гр. Варна на 9-й Юний, а първа и втора сотни съ цѣлия си съставъ — на 13-й Юний за село Царевицъ — близо до Свищовъ. Въ всѣки взводъ е имало по 12 реда, въ всѣка сотня сж биле взети по 4 запасни коня съ добри сѣдла за Свитата на Негово Височество Княза. При полусотнята отъ 3-а сотня се назначаватъ двама офицери. На първа и втора сотня се даватъ по 5 кола, а на полусотнята отъ 3-а сотня 3 кола, взети отъ населението, за прѣвозване на палаткитѣ, новото облѣкло на войницитѣ и офицеритѣ. Всички останали хора и коне въ лагера се прикомандироватъ на доволствие къмъ 4-а сотня.

Съгласно приказа № 95 отъ 29 Юний 1881 г. и въ основа на телеграмата отъ Помощника на Военния министръ подъ № 51 отъ 1-й Юлий нея година при полка се открива Ветеринарна фелдшерска школа, подъ завѣдването на Ветеринарния лѣкарь Възнесенски. Съ приказъ подъ № 98 отъ 2-й Юлий 1881 година се зачисляватъ въ школата 23 охотника отъ 1-й Юлий с. г. На 29-й Юний 1881 год. се утвърдява въ длъжность полковой Адютантъ Поручикъ Линдбергъ-Коль.

Съ приказъ № 105 отъ 6-й Юлий 1881 год. се обявява по полка, че Негово Височество Княза благодарилъ лично въ гр. Свищовъ на Командира на полка Майоръ Назарова за добрия видъ на сотнитѣ, видени отъ Него въ градоветѣ Варна, Свищовъ и на станцията Шайтанджикъ. Тази благодарность се съобщава на всички чинове отъ полка. На 13-й Юлий с. г. Сотнитѣ се връщатъ отъ командировка въ лагера и си започватъ нормалната работа по строевата подготовка. Прѣзъ врѣме траението на командировката на хората сж се отпускали на день по 60 ст. за храна.

Съгласно приказътъ по полка № 119 отъ 23-й Юлий 1881 год. отъ 2, 3 и 4 сотни се назначаватъ 21 конь за музикантската команда. Изглежда, че конетѣ сж биле на трѣвна храна, защото отъ сжщото число се заповѣдва тѣ да бждатъ на суха храна.

Полкътъ започва да се готви за походъ въ София, за което по приказанието на Негово Височество Княза Военния Министръ изпраща на г. г. офицеритѣ отъ полка 20 лядунки съ прѣвързки; всѣки отъ офицеритѣ си взема лядунката, махва прѣвръската и я приготовлява съ хусарски галунъ.

На 28 Юлий с. г. въ полка се прочита прѣдъ всичкитѣ чинове Рескрипта, даденъ отъ Негово Височество Княза до Военния Министръ Генералъ Ернрота, който се от-

тегля отъ поста Воененъ Министръ и заминава за Россия. Съ приказъ № 135 отъ 29-й Юлий иска се отъ сотенитѣ командири да прѣдставятъ списъци най-късно до 30 Юлий на всички долни чинове, които изявяватъ желание да държатъ изпитъ за постжпване въ Военното Училище. Испитътъ ще се държи на -й Августь въ гр. Русчукъ, кждѣто и трѣбва да бждатъ изявившитѣ желание.

Съ приказъ по полка № 130 отъ 3-й Августъ отъ 1881 г. на 4-й Августь се назначава 1-во полково учение; полка се построява въ 9½ часа пр. пладнѣ на плаца прѣдъ фронта на Вратчанската дружина. Форма на облѣклото лѣтни ризи. Съ Приказъ по Военното Вѣдомство № 40 отъ 31-й Юлий Поручикъ Демиденко I-й се назначава за Окржженъ Войнски началникъ въ гр.Ески Джумая, като остава да се числи въ полка и показва въ командировка отъ 4-й Августъ.

Съ приказъ № 133 отъ 6-й Августъ 1881 година по приказанието на Негово Височество Княза полка започва да се готви за походъ за София на 8-й Августъ, за приемание на шандарта, който щѣль да имъ бжде подаренъ отъ Негово Височество Княза на 30-й Августь с. г. Въ всички сотни е имало по 12 реда въ взводъ и по единадесеть Унт.-офицери, а въ 3-тя сотня, като щандартна, е имало 13 унт.-офицера (единъ — щандартенъ и 1 асистентъ). Освѣнъ числото на конетѣ въ строя всѣка сотня взема по 13 запасни коне. Всички болни излишни коне се оставатъ въ Кабиюкъ и се пускатъ на паша. Нестроевитѣ долни чинове и оставенитѣ строеви — за гледане на конетѣ и на имуществото въ Кабиюкъ се свождатъ въ една команда и се прикомандироватъ на доволствие къмъ Артилерийския полкъ. *Маршрутътъ* за движението е билъ слѣдующия: ШуменъЕски-Джумая, Османъ-Пазаръ, Кесарево, Търново (дньовка), Ново-село, Севлиево, Ловечъ (дньовка), Микре, Турски-Изворъ, Осиковица, Орхание (дньовка),

Ташкесенъ, Враждебна, Беримирци. Въ врѣме на движението въ Търново и Орхание въ днитѣ на дньовката сж биле произведени конни полкови учения. За прѣвозване на новото облѣкло на чиноветѣ отъ полка и на лагеритѣ принадлѣжности сж биле наети коли на смѣтка на полка. Въ врѣме на движението се назначава команда отъ квартиријери подъ началството на офицеръ, въ тази команда дава по 5 конници и 1 унт. офицеръ всѣка сотня. Тръгване 8-й Августъ въ 9 часа сутриньта, молебенъ прѣдъ лагера на 8-а Вратчанска дружина. Форма на облѣклото при бѣли ризи и фуражки.

Сѣдловката — попонитѣ сгънати на четири турнати подъ сѣдлата, шинелитѣ свити и прѣвързани на прѣднитѣ лжки. Въ врѣме на движението Генераленъ маршъ се играе въ 7 часа сутриньта, а сборъ — въ 8 часа сутриньта. На 8-й Августь въ врѣме на движението отъ Шуменъ доЕски-Джумая испраща се авангардъ въ съставъ 10 конника, 1 унт. офицеръ и 1 офицеръ; ариергардъ отъ 10 конника, 1 унт. офицеръ и 1 офицеръ и два странични разѣзди — бокови патрули — състоящи отъ по 5 человѣка и 1 унт. офицеръ. Началникътъ на авангарда произвежда маршрутна снимка на изминатия пжть, а Началникътъ на ариергарда — описание на този пжть (статистически свѣдѣния). Както снимката тъй и описанието трѣбва да се прѣдставятъ въ 8 часа вечерьта на Командира на полка въЕски-Джумая. Отъ Османъ-Пазаръ нататъкъ Генераленъ маршъ се играе въ 5½ часа сутриньта, а сборъ — въ 6½ часа сутриньта. Полковото учение въ Търново е пѣши по конному.

За хранение на хората поради скъпитѣ продукти се прѣдвижда по 60 ст. на денонощие на человѣкъ. На 15-й Августъ въ гр. Ловечъ 2-а и 3-а сотни празднуватъ своятъ сотененъ праздникъ „Св. Богородица". Въ Орхание учението е на коне. Прѣзъ разнитѣ дни на движението сотнитѣ се движатъ на главата

на колоната по редъ. На 24-й Августъ полкътъ стига въ София *Г. Г. офицеритѣ и долнитѣ чинове облечени всички въ червени ризи.* Въ строя има по 9 реда въ взводъ, всичкитѣ останали се движатъ съ обоза. Съ стигането въ София полка се разполага на лагеръ при с. Беримирци, назначава дежурни за всѣки дивизионъ по единъ. Испращатъ се конни вѣстови въ пѣхотния лагеръ при Началника на Отдѣла и въ Военното Министерство.

На 25-й Августъ има полково учение на плаца при пѣшия лагеръ. Полкътъ е на плаца въ 9 часа прѣдъ пладне, облѣкло всички съ червени ризи само при хладно оржжие.

Взиматъ се мѣрки въ врѣме стоението при село Беримирци да се наблюдава общиятъ сигналъ за тревога въ пѣшия лагеръ и въ случай на тревога полкътъ да бжде на мѣстото си своевременно. Зборенъ пунктъ въ случай на тревога плацътъ при Циганската махала на гр. София.

Поради голѣмата горѣщина рекомандува се конетѣ да се държатъ подъ сѣнка въ лагера.

Г. Г. офицеритѣ могатъ да ходятъ въ града въ кители, или сюртюци, а долнитѣ чинове въ мундири и при черни фуражки, при оржжие и билети; никой неможе да ходи въ града съ червена риза.

На 26-й Августъ Негово Височество Княза прави прѣгледъ на полка на плаца при пѣшиятъ лагеръ; полкътъ е на плаца въ 8 часа сутриньта, въ всѣки взводъ има по 12 реда; форма походна въ нови мундири, шапки; Г. Г. офицеритѣ съ валтрапи на сѣдлата си. Всѣки конникъ има по 5 ялови патрони на пушка.

На 27-й Августъ полкътъ взима участие въ маневритѣ заедно съ другитѣ войски, събрани въ лагера при гр. София; всѣки взводъ изважда по 9 рѣда, формата на облѣклото за офицеритѣ и долнитѣ чинове червени ризи и бѣли фуражки. Зборенъ

пунктъ село Подуене (кждѣто е расположена втората сотня).

На 28-й Августъ се произвежда репитиция за парада при пѣхотния лагеръ, взводоветѣ иматъ по 12 реда, долнитѣ чинове сж при червени ризи, а Г. Г. офицеритѣ — при кители.

Въ полка се зачисляватъ Щабсъ-Ротмистра Мечниковъ отъ Руската армия и Д-ръ Ванковъ отъ 4-й Августъ (заповѣди по военното вѣдомство № 42 и 43 отъ 1881 год.).

На 29-й Августъ Командира на полка Майоръ Назаровъ, Полковоя Адютантъ Поручикъ Линдбергъ-Коятъ, Щандартния Унт.-офицеръ Сава Голянтъ въ пълна парадна форма отиватъ да вематъ щандарта отъ Двореца. Това распорѣждание обаче изглежда да е отмѣнено, защото щандарта заедно съ знамената на пѣхотинтѣ дружини на 30-й Августъ е билъ на плаца при пѣхотиятъ лагеръ на масата въ приготвената за тая цѣль бѣседка, отъ кждѣто е билъ връченъ на Майора Назарова.

На 30-й Августъ — тезоименния день на Негово Височество Князь Александръ I-ви е имало парадъ при плаца на пѣхотиятъ лагеръ; полкътъ излѣзълъ при 10 реда въ зводъ, въ пълна парадна форма и съ валтрани на конетѣ; въ врѣме на молебена прѣди парада щандарта на полка и знамената на дружинитѣ сж биле освѣтени, приковани отъ Самия Князь Александръ, отъ Командира на всѣка часть, която получава знамето, или щандарта и отъ щандартния (знаменния) Унтеръ-офицеръ. Пръвъ Щандартенъ Унтеръ-офицеръ въ полка е билъ Старшия Унт.-офицеръ отъ 3-а сотня Савва Голянтъ, русинъ по произхождение, а сега запасенъ Вахмистръ живущъ въ гр. Ломъ, станалъ български поданникъ, жененъ за българка отъ гр. Ески-Джумая, кждѣто е квартирувала сотнята прѣди формированието на полка.

Церемонията за получаването на Щандарта на 30-й Августъ 1881 година.

Спорѣдъ расказа на запасния Вахмистръ Савва Голянтъ — сега именуемъ Голянтовъ, церемонията е станала така:

„Полкътъ при пъленъ съставъ въ коненъ строй, въ пълна парадна форма стигна на плаца при пѣхотния лагеръ около 8 часа и половина сутриньта и зае своето мѣсто въ строя. Щандартътъ заедно съ другитѣ знамена, които сжщия день се раздадоха на дружинитѣ, бѣха поставени на една маса едно възъ друго, въ построената за тази цѣль бѣсѣдка.

Щандартътъ бѣше закованъ съ долнята си половина отъ плата за дървената дръжка, а горнята половина отъ плата бѣ оставена не закована, на нея бѣха забодени само 9 малки гвоздейчета. Слѣдъ пристиганието на Негово Височество Князь Александръ, веднага се пристжпи къмъ заковаванието на гвоздейчетата.

Това стана така: Негово Височество Княза закова тритѣ близо до срѣдата гвоздейчета съ едно чукче, слѣдъ това подаде чукчето на Командира на полка Майоръ Назарова, той закова слѣдующитѣ три гвоздейчета, подиръ което Негово Височество Княза взе обратно отъ Майоръ Назарова чукчето и го подаде мене — като Щандартенъ Унтеръ-офицеръ — да закова послѣднитѣ три — най-крайни гвоздейчета.

Слѣдъ като се свърши приковаванието на щандарта къмъ дървото, единъ отъ Флигелъ-Адютантитѣ на Негово Височество Княза взе щандарта отъ масата и го прѣдаде въ ржцѣтѣ на Командира на полка Майоръ Назарова, Майоръ Назаровъ подаде щандарта на Адютанта на полка Поручикъ Линдбергъ-Коль, а той го прѣдаде менъ като Щандартенъ Унтеръ-офицеръ. Слѣдъ това щандарта и знамената бѣха отнесени при аналоя, кждѣто се поставиха на една особенно приготвена маса за да бждатъ освѣтени.

Когато щандарта и знамената бѣха освѣтени, Негово Височество Князь Александръ взема щандарта отъ масата Самъ собственно ржчно и го прѣдаде на Командира на полка Майоръ Назарова, който за получаването му коленичи прѣдъ Негово Височество Князь Александра, цѣлуна му ржката и слѣдъ това дръжката на щандарта, взе щандарта отъ ржцѣтѣ на Княза, изправи се на краката си и го подаде на полковой Адютантъ, тоя послѣдния го прѣдаде на менъ — Щандартниятъ Унтеръ-офицеръ, стоящъ въ една рѣдица отъ лѣво на него.

Слѣдъ свършека на това щандарта и знамената се отнесоха въ частитѣ си по своитѣ мѣста. Щандарта бѣ отнесенъ на дѣсния флангъ на 3 сотня въ полка".

Съ приказъ по полка № 157 отъ 30 августъ 1881 година Командиря на полка Майоръ Назаровъ обявява по полка за подарената военна Свѣтиня него день на полка отъ *Негово Височество Князь Александра*. Него день е билъ назначенъ първиятъ караулъ при щандарта отъ 2-а сотня на полка (сегашния 1-ви ескадронъ отъ полка). *На 30 августъ 1906 г. щандарта ще стори тъкмо 25 години отъ както служи за символъ на вѣрность, прѣданность и усърдие на всички Български младежи, назначени да отбиятъ военната си служба въ полка и да се учатъ да цѣнятъ и пазятъ свято Отечеството, Вѣрата и Прѣстола на Българския Венценосецъ, съставляющи най-вѣрния залогъ за прѣуспѣването, рѣда, благосъстоянието на всѣки Български гражданинъ, живущъ въ прѣдѣлитѣ на Княжеството, подобно на другитѣ по-стари държави, въ пжтя на културата и на человѣческия прогресъ.*

На 30 Августъ е празднувала и 4-а сотня отъ полка своя сотененъ праздникъ.

Съ Приказъ № 158 отъ 31 августъ 1881 год. полкътъ се приготовлява за обратенъ походъ къмъ

гр. Шуменъ; той е трѣбвало да тръгне на 5 Септемврий отъ гр. София.

На 5 Септемврий той тръгна обратно за Шуменъ по слѣдующия маршрутъ: село Враждебна, село Ташкисенъ, гр. Орхание (дньовка), село Осиковица, село Блъсничево, село Телишъ (дньовка), гр. Плѣвенъ, гр. Ловечъ, гр. Севлиево (дньовка), с. Ново-село, гр. Търново, с. Кесарево, с. Хасанъ-Факж (дньовка) гр. Шуменъ— всичко 20 дена пжтъ.

Съ приказъ № 170 отъ 12 Септемврий отъ 1881 год. заповѣдва се въ врѣме на похода, конетѣ въ врѣме на малкитѣ почивки да се не поятъ, защото имало нѣколко случаи отъ възпаление въ дихателнитѣ органи на конетѣ; движението да става изключително само ходомъ.

Съ приказъ № 171 отъ 13 Септемврий с. г. Командира на полка Майоръ Назаровъ наказва подпоручикъ Лилова за това, че той не отдалъ честь на Памятницитѣ за падналитѣ герои около гр. Плѣвенъ за нашето освобождение, и за неумѣстнитѣ обяснения и възражения когато му било направено забѣлѣжка отъ страна на Командира на полка. На 14-й Септемврий това наказание на подпоручикъ Лилова е било отмѣнено, слѣдъ като е съзналъ грѣшката си.

Щандартниятъ Унтеръ-офицеръ Савва Голянтъ заболѣва и остава на лечение въ Плѣвен. Окржжна болница.

Съ пристиганието на полка въ гр. Шуменъ на 24-й Септемврий 1881 година сотнитѣ сж биле разквартировани по слѣдующия начинъ: 1-ва сотня въ казармата на Топъ-хането, 2-а, 3-а и 4-а сотни конетѣ въ казармитѣ „Пеаде“, а хората по квартири.

Съ заповѣдъ по полка № 183 отъ 25 Септемврий уволняватъ се отъ служба Капитанитѣ Леоновъ и Неплюевъ, а се зачисляватъ въ полка свършилитѣ Елисаветградското Кавалерийско училище: Василъ Кьойбашиевъ, Иванъ Милковь, Константинъ Милушевъ, Петръ Митровъ, Тодоръ Поповъ, Димитъръ Поповъ, Константинъ Радуловъ, Михаилъ Стоиловъ, Богословъ Абаджиевъ, Димитръ Ханджиевъ, Михаилъ Черешаровь и Христо Чавдаровъ. Капитанъ Мечниковъ се назначава Командиръ на 2-а сотня.

Слѣдъ връщанието на полка въ Шуменъ всичкото ново парадно облѣкло се здава въ полковоя цейгхаузъ; а всички оставени коне на паша въ Кабиюкъ се прибиратъ въ Шуменъ при сотнитѣ си.

Съ приказъ по полка № 185 отъ 27 Септемврий 1881 година, пристигналитѣ отъ Елисаветградското училище новопроизведени подпоручици се разпрѣдѣлятъ въ сотнитѣ така: въ 1-а сотня Подпоручицитѣ: Поповъ Димитръ, Ханджиевъ Димитръ и Милушевъ Константинъ; въ 2-а сотня Подпоручицитѣ: Поповъ Тодоръ, Черешаровъ Михаилъ и Радуловъ Константинъ; въ 3-а сотня Подпоручицитѣ: Митровъ Петръ, Стоиловъ Михаилъ и Чевдаровъ Христо; въ 4-а сотня: Абаджиевъ Богословъ, Кьойбашиевъ Василъ и Милковъ Иванъ.

Понеже командующитѣ на сотнитѣ донесли, че опрѣдѣления окладъ за храненията на конетѣ отъ 8½ ст. на день се оказалъ не достатъченъ, то Командира на полка разрѣшава храненията да става по ступански начинъ, като се купуватъ прѣдметитѣ отъ фуража и за оправданието имъ прѣдставляватъ редовни документи, отъ 1 Октомврий нататъкъ. Прѣзъ врѣме стоянието на полка въ Кабиюкъ е било укотено и складирано около 12000 пуда сѣно, то е било раздѣлено по равно между сотнитѣ и расходвано отъ 1-й Октомврий нататъкъ, понеже се е считало, че дажбата отъ 15 фунта на день е не достатъчна, то е било заповѣдано да се дава по 30 фунта на день отъ това Кабиюшко сѣно. За приготовление на сѣното е било похарчено около 5000 лева, всѣки пудъ отъ 13 оки е излѣзълъ на полка по 38 ст., или по 3 ст. ока сѣно.

На 6-й Октомврий 1881 година сж биле увол-

нени въ запасъ на армията войницитѣ отъ най-стария призивъ: отъ 1-а сотня 44 человѣка, отъ които (сержанти) старши унтеръ-офицери 3, капрали 5, ефрейтори 8 и конници 28; отъ 2-а сотня 51 человѣкъ, отъ които сержанти 4, капрали 8, ефрейтори 12 и конници 27; отъ 3-а сотня 46 человѣка, отъ които: сержанти 2, капрали 7, фелдшери 2, ефрейтори 14 и конници 22; отъ 4-а сотня 51 человѣка, отъ които: сержанти 2, капрали 5, фелдшеръ 1, ефрейтори 7 и конници 36.

Съ приказъ № 195 § 4 отъ 7-й Октомврий 1881 година билъ приетъ на служба, като волноопрѣдѣляющъ, Управителя на канцеларията на Негово Височество Българския Князь *Константинъ Стоиловъ* и зачисленъ въ списъцитѣ на първа сотня отъ полка.

Съ Приказъ по полка № 199 отъ 11 Октомври 1881 година се обявява по полка, че е пристигналъ новоназначения командиръ на полка Майоръ Декинлейнъ. Сжщия день става прѣдставлението на офицеритѣ отъ полка отъ стария командиръ на полка на новия. Новия започна приеманието отъ 12 Октомврий, което трая тъкмо 15 дена. На 27 Октомврий въ 11 часа прѣдъ пладне единъ взводъ въ коненъ строй отъ 1-а сотня, 12 реденъ съставъ и при музикантския хоръ взема щандарта отъ квартирата на стария командиръ на полка и го отнася въ квартирата на новия командиръ, отъ този моментъ Майоръ Декинлейнъ влиза въ командуването на полка. Въ приказната книга липсватъ два листа, по което се вижда, че на тѣхъ е билъ написанъ приказа по полка № 215 отъ 27 Октомври 1881 г., обаче не може да се знае дали той е подписанъ отъ стария командиръ на полка Майоръ Назарова и съ него е взелъ сбогомъ отъ полка, или отъ новия командиръ на полка Майоръ Декинлейна за встжпването му въ командуването на полка.

Нѣколко дена слѣдъ уволнението на войницитѣ отъ стария призивъ въ запасъ на армията на 9-ий

Октомврий се е възвърналъ отъ лѣкуване отъ Плѣвенската окржжна болница първия щандартенъ унтеръ-офицеръ, сержанта отъ 3-а сотня Савва Голянтъ, а на 15-ий Октомврий съгласно приказа по Източниятъ Воененъ Отдѣлъ подъ № 202 § 3, той се уволнява отъ служба по собствено желание.

На 9-ий Октомврий с. г. Капитанъ Леоновъ сдава 2-а сотня на Капитана Мечникова; първия се исключва изъ списъцитѣ на полка отъ 16-ий Октомврий.

Съ приказъ по полка № 213 § 4 отъ 25-ий Октомврий 1881 г. заповѣдва се да се събератъ всичкитѣ г. г. офицери въ 10 часа пр. пладне, въ казармитѣ, въ залата на учебната команда, за разисквание на въпроса по устройството на военното събрание.

Глава II.

Отъ приеманието на полка отъ Майоръ Декинлейна до формирането на още единъ коненъ полкъ.

Първата работа, съ която се е заловилъ Майоръ Декинлейнъ е била да въведе редъ въ отчетността на полка, за това той съ приказъ по полка № 218 § 5 отъ 30-ий Октомврий прави разпорѣждание щото отъ 1 Ноемврий въ сотнитѣ да се водятъ слѣдующитѣ книги и тетради по парична часть:

1) Книга за записване прихода и разхода на паритѣ, получени отъ полка.

2) Книжка за артелщика.

3) Книжка за кантинармуса (ключаря).

4) Книжка на фуражира.

5) Дневникъ за ежедневното състояние на хората и конетѣ. Всѣки мѣсецъ на 2-ро число трѣбвало да се прѣдстави отчетность, въ която да се вписва:

1) Вѣдомость, за сумитѣ, получени отъ полка, съ обозначение на дѣйствующия расходъ, направенъ прѣзъ мѣсеца.

2) Разданията списъци за заплатата, съ разписване срѣщу името на всѣкого.

3) Книжкитѣ на фуражира, артелщика и кантинармуса, завѣрени отъ командира на сотнята, съ всичкитѣ нужни обяснения, кому колко пари сж. дадени прѣзъ мѣсеца за разходъ.

Бланкитѣ и книжкитѣ се заготовляватъ въ щаба на полка отъ Завѣдующи Домакинството и се даватъ ежемѣсечно въ сотнитѣ.

На основание рапорта на Началнака на Ремонтната команда Майоръ Мазуркевичъ сж биле произведени въ по-горно звание състоящитѣ отъ полка кьмъ тъзи команда долни чинове: Ефрейтора отъ 1-ва сотня Димитръ Колчевъ въ капралъ, а конника отъ 4-а сотня Димитръ Димитриевъ въ еврейторъ (Приказъ по полка № 223 § 3 отъ 4 Ноември).

Биле сж бракувани 51 конь отъ полка и продадени на аукционенъ търгъ, отъ 1-ва сотня 14 коня, отъ 2-а сотня 20 коня, отъ 3-а сотня 10 коня и отъ 4-а сотня 7 коня.

Понеже много отъ г. г. офицеритѣ които сж ходили въ отпускъ въ София не се прѣдставлявали на Негово Височество Княза затова съ Приказъ по Военното Вѣдомоство № 123 възпроизведенъ въ приказъ по полка № 225 отъ 6-и Ноември било заповѣдвано: щомъ нѣкой отъ офицеритѣ отиде въ София и остане повече отъ 2 дена, непременно да се прѣдставлява на Княза.

Съ Приказъ по полка № 226 отъ 7-и Ноември 1881 год. се назначава 3 пѫти въ седмицата въ вторникъ, четвъртъкъ и сѫбботата манежна ѣзда съ всичкитѣ субалтьоръ офицери подъ рѫководството на Командира на полка Майоръ Декинлейнъ.

Съгласно Приказа по полка № 227 отъ 8-и Ноември с. г. е било поправено разпрѣдѣление на чиноветѣ отъ разнитѣ призиви, което е служило въ сѫщото врѣме и за щатъ на полка.

Въ сотнитѣ

а)	Вахмистри	4
б)	Сержанти	16
в)	Капрали	20
г)	Ефрейтори	16
д)	Конници	478

Въ числото на конницитѣ влизатъ офицерскитѣ вѣстови и 16 души въ полковата шивачница.

е) *Сотенни каптенармуси* 4 всичко 738

Въ музикантски хоръ

а)	Полковой тржбачъ	1
б)	Старши тржбачи	4
в)	Младши тржбачи	4
г)	Музикантски ученици *конници* 14, всичко	23

При полковия щабъ

а)	Старши писари	2
б)	Младши писари	4
в)	Полковой каптенармусь	1
г)	Каруцари	2
д)	Фелдшери медецински	4
е)	Фелдшери ветеринарни	2
ж)	Ветеринарни ученици	2
з)	Лазаретни *служители* 4	всичко 21
Коне строеви		500
Каруцарски		8
Въ музиканския *хоръ* 21		всичко 529

На 9-и Ноември 1881 година на всѣка сотня се даватъ по 14 коня отъ ремонта, докаранъ отъ Майора Мазуркевича.

Въ началото на Ноември мѣсецъ се формирува първата учебна команда. На 11 Ноември Командира на полка Майоръ Декинлейнъ прѣглежда хората и конетѣ, назначени за тази команда. За завѣдущъ командата се назначава Поручикъ Князъ Гедройцъ.

Съ Приказъ по полка № 231 § 7 отъ 12 Ноември 1881 г. Поручикъ Баронъ Келеръ се назначава Завѣдующъ оржжието въ полка. Съ § 13 отъ сѫщия приказъ въ учебната команда се назначаватъ отъ 1-ва сотня 7 конника, отъ 2-а сотня 6, отъ 3-а сотня 6 и отъ 4 сотня 5 всичко 24 человѣка и коне отъ 1-ва сотня 8, отъ втора сотня 6, отъ 3-та сотня 5 и отъ 4-а сотня 5 всичко 24 коня.

За водение на занятията въ командата на поручика Князъ Гедройца се даватъ слѣдущитѣ указания.

1) Да гледа да развие у войницитѣ подчинението на волята на началника и чувствата на дълга и на самоотвержение; да прѣвие понятието за другарско притичание на помощь, да развие неустрашимостьта и сръчностьта у войницитѣ, както и чувството за честь.

Майоръ Декинлейнъ казва: *че умственното развитие и искуството да се ѣзди добрѣ и да се владѣе оржжието майсторски, нѣма да принесатъ полза, ако възпитанието на войницитѣ не удовлетворява на горѣказанитѣ условия.* Побѣдитѣ на Рускитѣ войски както надъ европейскитѣ армии, командувани отъ добри пълководци, така и надъ азиятскитѣ пълчища, съставени, ту отъ неустрашими наѣздници, които владѣятъ оржжието сръчно, ту отъ планинци, които стрѣлятъ метко, загнѣздени въ непристжпни мѣста на Кавказъ, служатъ за най-краснорѣчиви доказателства.

2) Да се прѣвие любовь къмъ коня, като се втълпи у войника убѣждението, че конника и коня сж едно цѣло нераздѣлимо, и че коньтъ е най вѣрниятъ другарь на войника и залогъ за всичкитѣ успѣхи и неуспѣхи на война. Затова трѣбва да се знае какъ да се глѣда и спазва коня.

3) Да се даде здравъ сѣдѣжъ на конника и да се запознае основателно съ правилата за управлението на коня.

Еднообразието въ съдѣжа на конницитѣ ще се изисква до толкова, до колкото това се допуска отъ естественното сложение на ѣздачитѣ и нравитѣ на конетѣ. Трѣбва да се обрѣща най-голѣмо внимание, щото конникътъ да сѣди твърдо въ сѣдлото и да се държи свободно, ненатегнато, а ржцѣтѣ и шенкелитѣ да бждатъ готови да прѣдупрѣждаватъ движението на коня и да го подчинявать на волята на ѣздача. Слѣдъ постиганието

на това да се обърне внимание на развитието скоростьта на алюритѣ въ коня. Волтижировката трѣбва да служи за да даде смѣлость и сръчность у конницитѣ. Джигитовката, както и приучването конетѣ да лѣгатъ, се запрѣщава, понеже това изисква много врѣме, а учебната команда не разполага съ него.

4) Да се запознаятъ съ устройството и дѣйствието, както на хладното оржжие, така и на огнестрѣлното, както пѣшкомъ, така и на коня.

5) По гимнастиката да се прѣмине само това, което е нужно за развитието гъвкавостьта и силата на краката, слѣдователно трѣбва да се ограничи съ приготовителнитѣ движения, паралелнитѣ грѣди и въ упражненията на дървения конь

6) По пѣшия строй да се обърне внимание до толкова, щото, при движението на командата въ сгъстенъ строй, хората да си не прѣчатъ единъ на другъ и да се движатъ стройно.

7) За изучаването *на аванпостната и разузнавателната служби да се обърне особенно внимание* и при това *войницитѣ да се не запознаватъ съ буквитѣ и думитѣ на устава, а съ смисъла и съзнателното разбирание на това,* което имъ се прѣподава.

8) Устава по вжтрѣшната служба трѣбва да се мине основателно съ тѣзи измѣнения, които сж приети въ полка.

9) Устава на гарнизонната служба да се прѣмине само това, което ще бжде нужно за конния полкъ.

Командата за довольствие се прикомандирува къмъ 4-а сотня, за останалитѣ расходи завѣдующия командата прѣдставлява отчетности.

Въ командата е имало и вечерни занятия. Подпоручикъ Голубаровъ се назначава за помощникъ на Поручика Князъ Гедройца.

На 14 Ноември се заповѣдва въ сотнитѣ да се приготвятъ учители за новобранцитѣ. Понеже било забѣлѣжено отъ Командира на полка, *че не еднакво*

се обръща внимание на разнитѣ отрасли отъ учението съ старитѣ войници, то се заповѣдало на ѣздата, волтижировката и прицѣлката да се обръща най-голѣмо внимание.

Пѣшия строй да се прѣминува, когато войницитѣ се водятъ на уборка и за храна въ команда.

Съ Приказъ по полка № 234 § 2 отъ 15 Ноември 1881 година, охотника отъ 1-ва сотня Константинъ Стоиловъ, за усърдие къмъ службата, за добро повѣдение и твърдото знание на службата, се произвожда въ звание ефрейторъ.

Съ Приказъ по полка № 242 отъ 23 Ноември се заповѣдва коне по млади отъ 4 години да се нѣздатъ и да се гонятъ само на корда, като се глѣда у тѣхъ да се развие размаха на тръса и кариера и се обявява, какво да се прѣподава на новобранцитѣ, щомъ пристигнатъ и по кое ржководство да се ржководятъ инструкторитѣ.

Съ Приказъ по полка № 244 § 4 отъ 25 Ноември се опрѣдѣлятъ сроковетѣ на разнитѣ вѣщи отъ облѣклото: за мундиръ 2 години, за панталони 1 год. за шинелъ 3 години, за ботуши 1 год., за фурашка 2 години. Другитѣ прѣдмети се даватъ безсрочни. Съ сжщата заповѣдь § 5 се прѣдписва, щото занятията съ конетѣ да се водятъ така, че къмъ лѣтото тѣ да сж способни да извършатъ прѣходи по 30 версти, а въ нѣкой случай и до 60 версти, защото казва майоръ Декинлейнъ:

„Конните части се прѣдназначаватъ за бързи и продължителни движения и маневрирания въ боя, затова конетѣ трѣбва да бждатъ втегнати до толкова, щото слѣдъ като изминатъ 30 и повече версти да бждатъ съвършенно свѣжи и готови за бой. Всичкитѣ европейски армии искатъ отъ своята конница да има за нормаленъ алюръ *търса*, а за атаката *кариера*, *ходътъ* служи само за отдихъ на конетѣ. *Сжщото искамъ и азъ отъ сотнитѣ въ повѣрения ми полкъ*“.

Съ Приказъ по полка № 243 отъ 24 Ноември и съгласно Приказа по Военното Вѣдомство № 141 отъ 1881 г. Капитанитѣ въ конницата трѣбва да се именуватъ Ротмистри.

Съ Приказъ по полка № 245 § 2 отъ 25 Ноември за водението занятията съ старитѣ войници се изисква, щото сотнитѣ къмъ 15 Юлий слѣдущата година да бждатъ готови:

1) Да произведатъ голѣмъ прѣходъ не по-малко отъ 30 версти, съ спазване на енергията за влизанието въ бой;

2) Да могатъ да се движатъ по всѣкаква мѣстность на тръсъ, галопъ и кариеръ, като прѣодоляватъ по голѣмата часть отъ прѣпятствията, които биха имъ се случили по пжтищата;

3) Да могатъ при всѣко положение и въ всѣкаква мѣстность, бързо и въ редъ да атакуватъ непріятеля;

4) Отчетливо да изпълняватъ уставнитѣ прѣстроения;

5) Да прѣминаватъ съ сѣчь въ интервала на чуколи при движение въ разгънатъ фронтъ, като се обръща внимание на дълбочината на ударитѣ отъ саблята при сѣчението;

6) Да умѣятъ бърже да се спѣшаватъ и ползуватъ отъ мѣстностьта, енергически да настъпватъ, или да се отбраняватъ, сръчно да атакуватъ фронтъ отъ поставени въ една редица чуколи съ интервалъ, като сѣчатъ въ тѣхъ;

7) Бързото качване отъ спѣшенитѣ хора на конетѣ, продължително прѣслѣдване съ дръзки испитвания да се излѣзе въ фланъ и въ тилъ на противника;

8) Да могатъ да произвождатъ дѣйствителна стрѣлба на непрѣдѣлени растояния при боева обстановка;

9) Да могатъ да се промъкнатъ прѣзъ стражевата линия на противника и да умѣятъ да събиратъ свѣдѣния въ тила на противника;

10) Да противодѣйствуватъ на промъкването

на неприятелската конница прѣзъ нашата стражева линия и бърже да истрѣбляватъ промъкналата се неприятелска часть;

11) Да умѣятъ да охраняватъ бивачното расположение на своитѣ части;

12) Да събиратъ свѣдения за мѣстностьта, по която се движатъ и да умѣятъ да опрѣдѣлятъ удобствата и достъпностьта по нея, *за движението на артилерията;*

13) Да произвеждатъ бърже нощни движения, като спазватъ спокойствието и съзнателностьта при всѣкакви изненади;

14) Да произвеждатъ скрити движения близо до неприятеля;

15) Да разкриватъ близкото присѫтствие на неприятеля, бързо да опрѣдѣлятъ посоката на неговото движение и цѣльта на неговото дѣйствие, да взиматъ бързи рѣшения и да ги привождатъ енергически въ испълнение, умѣнието да се ползуватъ отъ изгодитѣ на мѣстностьта.

Колкото и да сѫ голѣми тѣзи искания, нъ тѣ сѫ необходими, казва Майоръ Декинлейнъ, *иначе конниятъ полкъ нѣма защо да сѫществува.* Впрочемъ много отъ исчисленитѣ искания сѫ прѣминаватъ покрай другитѣ и не изискватъ особенно врѣме. Достатъчно е, тѣ да се иматъ прѣдъ видъ и когато падне случай да се прѣминаватъ.

На Командиритѣ на сотнитѣ се дава пълна свобода при избора на похватитѣ за учение, стига тѣ да добиятъ добъръ успѣхъ.

Въ края на своя приказъ Майоръ Декинлейнъ още единъ пѫть прѣдупрѣждава сотеннитѣ командири отъ излишнитѣ искания за красотата на строя. *Здравъ сѣдежъ, смѣло ѣздение, сръчно прѣминаване прѣзъ мѣстнитѣ прѣпятствия, зорко слѣдѣние за неприятеля, смѣло налитание върху противника и разсичането му отъ рамото до пояса, бързото спѣшавание и атакуванието съ шашка въ рѫка, безъ двоумение, сѫ много по-*

красиви качества за конника, а не натегнатъ пѣхотенъ стоежъ да изморява войника. Нъ найважното за успѣха е войника съ увлѣчение и съзнателно да върши всичко.

На 26-и Ноемврий 1881 г се разрѣшава на всички *Български офицери отъ полка да пишатъ рапортитѣ си и всичката друга прѣписка на Български езикъ;* Рускитѣ инструктори правятъ това както и до тогава на руски язикъ. На 5-и Декемврий пристига въ полка Ротмистръ Савойски и се назначава за сотененъ командиръ на 3-а сотня.

На 8-й Декемврий пристигатъ навобранцитѣ отъ Разградския окрѫгъ 50 и отъ Русенския окрѫгъ 12 всичко 62 человѣка. На 10 Декемврий отъ Провадийския окрѫгъ пристигатъ 26 новобранци и отъ Варненски 14 всичко 39 человѣка. На 18 й Декемврий пристигатъ отъ Севлиевскиятъ окрѫгъ 9 новобранци, отъ Плѣвенския 18, отъ Вратчанския 20, отъ Орѣховския 20, отъ Орханийския 10, отъ Ловчанския 16, всичко 93 человѣка. Всичко въ полка 194 новобранци, които се разпрѣдѣлятъ въ сотнитѣ приблизително по равно число. Срокъ за обучение на новобранцитѣ се опрѣдѣля до 1-й Априлий 1882 год.

За да има контролъ върху новобранцитѣ, особенно върху турцитѣ, които често сѫ бѣгали отъ полка, Майоръ Декинлейнъ е издалъ редъ заповѣди, за мѣркитѣ, които трѣбва да се взематъ, за да се знае всѣка минута, кѫдѣ се намиратъ хората отъ взводоветѣ; нощѣ той турялъ часови, денѣ хората въ команди сѫ отивали въ конюшнитѣ и на храна, за да бѫдатъ навобранцитѣ постоянно подъ надзоръ. На 30-й Декемврий 1881 година, когато забѣлѣжилъ, че не точно се испълняватъ неговитѣ распорѣждания, той напомнюва на началствущитѣ лица длъжноститѣ имъ, съ слѣдущитѣ думи въ приказа № 279:

„Чиноветѣ отъ Рускиятъ кадъръ сѫ повикани тукъ, за усилвание вътрѣшния редъ въ войскитѣ на Княжеството, а не само за обучаванието имъ.

Обучаването може да стане въ врѣме на учение, нъ втвърдяването и усилването на реда може да направи само този, който е прѣминалъ систематично това, у когото животътъ се е сложилъ и свикналъ съ исканата програма по този вжтрѣшенъ редъ, това зависи много да ли испълнителностьта е прѣвита и размислена у всѣкиго или произхожда отъ *неговитѣ природни характерни качества като вродена добрина, великодушие, отмъстителность и т н.*

Всѣстранното обучение на войската не е още единствената гаранция за побѣдата: кой може да се сравни съ Кавказкитѣ планинци въ сръчностьта да владѣятъ оржжието, кой може да се сравни съ тѣхъ въ наѣздничеството, въ безстрашието, въ умѣнието да се ползуватъ отъ мѣстностьта, въ разбирането отъ всѣки единъ отдѣлно на свойтѣ обязности и съ всичко, което той знае още отъ дѣтинство по срѣдъ непристжпнитѣ мѣста на Кавказа.

Обаче неговата борба се е оказала безсилна противъ суровия Руски войникъ, ту простъ, ту заспалъ, ту несъобразителенъ, като роденъ далечъ отъ непристжпнитѣ позиции на планинеца, дошелъ отъ разнитѣ крайща на Русия, отъ блатистигѣ мѣстности, изъ неплодороднитѣ тундри, изъ широкитѣ степи, повиканъ не по своя воля, а по волята на неговия Повелителъ.

Какъ да се сравнява борбата на фанатизирания планинецъ, за своя роденъ край, за своя охоленъ животъ, за своето огнище, ржководимъ по нѣкога отъ способни прѣдводители и въ страна, кждѣто всѣки му съчувствува въ борбата съ руския войникъ, който отива да се бие не по своя нужда, въ враждебенъ и непознатъ за него край, който срѣща врага задъ всѣки камъкъ, задъ всѣка гънка на мѣстностьта, задъ всѣка урва, задъ всѣка пукнатина на скалата?

Нека прибавимъ още, че този сжщия войникъ не всѣкога е билъ обучаванъ на това, което му е било

нуждно на война. Кое го е направило толкова непобѣдимъ? *Този вътрѣшенъ редъ, който е унищожилъ личната воля у всѣки войнинъ и създалъ волята на войнишката сплотеность — войсковата единица; този вътрѣшенъ редъ, който е създалъ беззавѣтната испълнителность.*

Кой не знае разсъжденията на Руския войникъ за непристѣпната мѣстность и за невъзможностьта да се откаже отъ неиспълнението на приказанието:

„И нищо да не може да направишъ, щомъ се заповѣда, то ще вървишъ напрѣдъ и ще го вземешъ си казва той. Колко малко казва войника за своето минало за своето настояще, за своето бждаще“.

Такива мисли не се поражданъ у всѣки войникъ, *тѣ трѣбва да се прѣвиятъ, а не да се възбуждатъ само съ врѣменчо въодушевление и фантазиране;* само съ постоянатa и настойчива работа въ мирно врѣме, когато се дава личенъ примѣръ за испълнителность и когато се прѣслѣдва и най-малкото проявление на неиспълнителность.

Тогава само *испълнителностьта ще стане привичка въ характера на войника* и той ще бжде способенъ да искаже горѣказаната мисъль, той ще бжде способенъ да се не замислюва надъ испълнението и върху най-невъзможното приказание.

Рускитѣ военни сж доказали съ вѣковни примѣри, че тази испълнителность е свойственна на тѣхния характеръ и затова Победния Господарь — Царь-Освободитель — имъ възложи да създадатъ въ Българското Княжество подобни на себе си войници.

Поставенъ по волята на Негово Височество Княза за ржководитель на възпитанието на конния полкъ, азъ обрѣщамъ вниманието на чиноветѣ отъ Руския кадъръ, и турямъ въ обязаноститѣ имъ, щото тѣ да обърнатъ внимание, *както за обучението, тъй и за възпитанието на войника въ полка“.*

Къмъ края на Декемврий волноопрѣдѣляющия ефрейторъ Константинъ Стоиловъ е билъ произведенъ въ звание сержантъ. На 2 Януарий 1882 год. нему се дава единъ мѣсецъ отпускъ въ София; тамъ той издържава изпитъ при Военното училище и съ Приказъ на Негово Височество Княза подъ № 6 отъ 19 Януарий с. г. той билъ произведенъ въ чинъ Подпоручикъ съ зачисление въ запасъ на армията.

На 1 Февруарий той билъ уволненъ отъ служба и исключенъ отъ списъцитѣ на полка

Съ Приказъ по полка № 3 отъ 3 Януарий се туря въ дѣйствие въ полка Положението за домакинството въ ротата, утвърдено отъ Негово Височество Княза.

На 6 Януарий — Богоявление — въ Шуменския гарнизонъ се назначава църковенъ парадъ и молебенъ на площадьта прѣдъ казармата на № 8 Вратчанска дружина. Полка изважда една сводна сотня по 10 реда въ взводъ при пълно число офицери и унтеръ-офицери; форма парадна при облѣчени шинели.

Завѣдующъ домакинството Ротмистръ Мерджановъ се готви да замине въ отпускъ, затова се назначава Подпоручика отъ 2-а сотня Нановъ, за да се запознае и го замѣства въ врѣме на отпускъ.

Понеже било забѣлѣжено, че войницитѣ, които постѫпвали въ околодока не биле чисти, заповѣдва се два пѫти въ мѣсеца да бѫдатъ водени на баня и да се дава възможность на войницитѣ да се ператъ.

При провѣрявание на вечернитѣ занятия Командира на полка свариль, че единъ отъ ефрейторитѣ рѫководи словѣснитѣ занятия съ войницитѣ и имъ разправя за значението на щандарта. Понеже запитанитѣ войници не можле да дадатъ разбранъ отговоръ, той обръща внимание съ заповѣдь по полка и като намира, че тѣзи занятия не сѫ тъй лесни за всѣкиго да ги рѫководи и за това заповѣдва за напрѣдъ тѣ да се водятъ само отъ офицери. При отсѫтствието на офицеръ, на войницитѣ трѣбва да се дава почивка и вечерни занятия съ тѣхъ да се не правятъ,

защото: „по-добрѣ е, казва той, да имаме войникъ незнающъ нищо, но здравъ, отъ колкото войникъ изморенъ и затъпялъ отъ безсъдържателнитѣ вечерни занятия“.

Въ друга сотня, войникъ отъ призива 1881 година отговарялъ високо, *но се забѣлѣзвало, че въ отговора му участвува само неговия язикъ, а не неговия умъ*, защото е изговарялъ само запомнени фрази, той намира, че офицеритѣ натоварени да рѫководятъ словѣснитѣ занятия сѫ задавали въпроситѣ по книгата, която имъ служи за рѫководство, като сѫ искали и отговоритѣ имъ да бѫдатъ такива, каквито сѫ писани въ книгата. За да се изправи този недостатъкъ, *Майоръ Декинлейнъ заставлява офицеритѣ да държатъ бѣсѣди въ присѫтствието на всичкитѣ офицери отъ полка, върху теми по водението на вечернитѣ занятия.* За първа бѣсѣда назначена на 14 Януарий въ 7 часа слѣдъ пладне въ офицерското събрание, той назначава Подпоручицитѣ: Поповъ, Черешаровъ, Голубаревъ и Лиловъ. Темата е била: *Общитѣ обязаности на долнитѣ чинове;* другитѣ присѫтствующи офицери сѫ биле длъжни да искажатъ своя възглѣдъ за недостаткитѣ въ похватитѣ на държащия бѣсѣдата и въ реда за правение разборъ на въпроситѣ.

Съ приказъ по полка № 21, отъ 21 Януарий 1882 г. се запрѣщава на офицеритѣ отъ полка да посѣщаватъ шантанитѣ, защото: тѣ се пълнѣли отъ посѣтители съ най-груби, най-невъспитани и най-невъздържани хора и въ тѣхъ всѣки порядъченъ человѣкъ, не е обезпеченъ да се не натъкне на неприятность, а по нѣкога и на оскърбления отъ тѣзи хора и прѣдъ видъ на това, че г. г. офицеритѣ поради основната смисъль на своето сѫществувание нѣматъ право да допускатъ даже да падне на тѣхното звание и сѣнка отъ оскърбление, то за да не бѫдатъ принудени да прибѣгватъ съ тѣхъ къмъ юмручна расправа, която рони офицерското звание, запрѣ-

щавамъ ходенето на г. г. офицеритѣ въ шантанитѣ, когато тамъ пѣятъ арфянки. Слѣдението за това се възлага на сотеннитѣ командири".

За прѣвиване у офицеритѣ понятието за *офицерската честь* и за разглеждание на прѣстжпъцитѣ, които не засѣгатъ нарушението, нито на дисциплината, нито на служебния редъ въ полка и въ армията, Майоръ Декинлейнъ съставлява *Сждъ на офицерското общество въ полка*, за което пристжпва веднага за избирание на нужното число членове.

На 19 Януарий 1882 г., когато направилъ прѣгледъ на учебната команда, командира на полка намѣрилъ, че отъ 26 конника само 5 биле достатъчно грамотни, а другитѣ едвамъ срички по букваря; затова той заповѣдалъ грамотнитѣ да се развиватъ колкото може повече, нъ това развитие да бжде насочено въ извѣстно направление т. е. всѣки единъ отъ тѣхъ да стане *вѣренъ и самоотверженъ поданникъ и пъленъ до самопожертвуване войникъ*; съ неграмотнитѣ да се работи по звуковата систима, за развитието у тѣхъ на грамотностьта, като се не испуска всѣки удобенъ случай да се развие у тѣхъ *войнишкия духъ, непоколебимъ въ свойтѣ войнишки убѣждения, непризнающъ никакви понятия и теории, които не отговарятъ на войнишкото му звание.*

На 6 й Февруарий е имало пожаръ въ казармата Пеаде, отъ който е пострадала 1-вата сотня.

Съ Приказъ по полка № 39 § 9 отъ 8 Февруарий 1882 г. Подпоручикъ Нановъ се назначава за Ковчежникъ на полка.

На 19 Февруарий — деньтъ на освобождението на България и на възшествието на Прѣстола на *Негово Императорско Величество Покойниятъ Царь-Освободитель* е имало панахида, молебенъ и парадъ на площадьта прѣдъ казармитѣ на № 8-а Вратчанска дружина; полкътъ изважда една сводна

сотня отъ 12 реда въ взводъ; сотнята командува Поручикъ Князь Гедройцъ, а парада — Майоръ Кудрявцевъ отъ Артилерийския полкъ. Форма парадна — мундири.

На 26 Февруарий — Рожденния день на Рускиятъ *Императоръ Александръ III* има парадъ, въ който полкътъ изважда една сводна сотня. Форма пълна парадна.

При провѣрката на обучението на 25 Февруарий Командира на полка забѣлѣжилъ, че нѣкой отъ офицеритѣ въ своето старание до толкова сж се увлѣкли, щото не забѣлѣжватъ, че взиманитѣ отъ тѣхъ мѣрки произвождатъ противно впечатление отъ това, което тѣ желаятъ. Отъ това произлизало, че неизпълнението отъ войницитѣ на това, което искатъ отъ тѣхъ офицеритѣ, рѣдко бивало съзнателно, или съ прѣднамѣрение, напротивъ, повечето пжти то било резултатъ *или отъ невнимание, или отъ неразбирание, или пъкъ отъ неспособность;* затова Майоръ Декинлейнъ указва, че взиманитѣ мѣрки трѣбвало да се различаватъ при всѣки единъ отъ тѣзи случаи. Въ първия случай тѣ трѣбва да бждатъ карателни — принудителни; въ вторий случай мѣркатa трѣбва да възбужда вниманието на войника; въ третия случай обясненията трѣбва да бждатъ такива, щото да се разбиратъ отъ войницитѣ; въ четвъртия случай по-напрѣдъ трѣбва да се развие у войника способностьта да разбира, а послѣ да се пристжпи съ него къмъ обучението.

Отъ тукъ се вижда въ какво спокойно състояние трѣбва да бжде обучаващия, щото при неизпълнение на неговитѣ искания отъ страна на войника, той да може да схване, безъ губение на врѣме, въ що се състои истинската причина на това неизпълнение и да намѣри тутакси каква мѣрка трѣбва да вземе, за да не се повтаря.

За това, той изисква отъ всичкитѣ офицери въ полка, да бждатъ крайно въздържани

и спокойни при обучението на войницитѣ и да помнятъ всѣкога, че раздразненото и злобното нахвърляне върху тѣхъ възбужда у войницитѣ не съзнанието на грѣшката, не вниманието, а неразположението къмъ офицера, страхливость, неразбирание и лишава обучението отъ всѣкакъвъ успѣхъ.

Съ строгитѣ наказания само тогава може да се повлияе на подчиненитѣ, когато тѣ се налагатъ при очевидна грѣшка и не произхождатъ отъ злобното настроение на началника. При възпитанието на долнитѣ чинове трѣбва да се развива и дѣйствува върху тѣхното самолюбие. По-важно е да се има еднаква и настойчива взискателность при обрѣщенията съ долнитѣ чинове, която да не оскърблява тѣхното човѣшко чувство.

На 1-й Мартъ денътъ на мъченическата смъртъ на **Царя Освободителя** е имало панахида, на която сж присжтствували всичкитѣ офицери и войници; форма парадна.

На 2-й Мартъ денътъ на възшествието на Рускиятъ **Императоръ Александръ III-й** е имало молебенъ, на който сж присжтствували всичкитѣ офицери и единъ взводъ отъ учебната команда; форма парадна.

За обучението на войницитѣ отъ учебната команда да командуватъ и учатъ войници, заповѣдва се отъ 10 Мартъ нататъкъ, ежедневно, всѣка сотня да праща въ разпорежданието на Поручика Князъ **Гедройца** по 5 слабообучени войници; на прѣдъ-обѣднитѣ занятия конницитѣ да отиватъ съ коне, а подиръ обѣдъ пѣшкомъ съ шашки и пушки; къмъ края на занятията въ учебната команда обучението на тѣзи пратени войници трѣбва да достигне до срѣденъ уровенъ.

За практическата стрѣлба въ полка съ Приказъ по Военното Вѣдомство се отпускатъ на всѣки войникъ по 75 бойни и 25 ялови патрони. Подпоручикъ Българовъ се назначава Завѣдующъ оружието въ полка вмѣсто Поручикъ Келера.

Прѣзъ Априлий мѣсецъ започватъ сотеннитѣ учения: конни учения, въ вторникъ, четвъртъкъ и сжбота прѣдъ обѣдъ, учения пѣши по конному въ понедѣлникъ, срѣда и петъкъ слѣдъ обѣдъ; на тѣзи учения да отиватъ въ сотнитѣ си конницитѣ отъ учебната команда.

На 7-й Априлий съ Приказъ по гарнизона № 96 § 2 се разрѣшава косението на лѣтнитѣ дрѣхи, поради горѣщината. — На 17-й Априлий — денътъ на избиранието на *Негово Височество Князъ Александръ I-й* е имало молебенъ и парадъ; сжщия день — рождения день на *Царь-Освободителя* прѣди молебена е имало панахида; полкътъ е взелъ участие въ парада въ коненъ строй, въ пълния си съставъ, по 8 реда въ зводъ, конницитѣ отъ учебната команда отиватъ въ своитѣ сотни; форма парадна — мундири.

При пропущанието на полка отъ дѣсно по единъ въ кариеръ съ сѣчение на 24-й Априлий, конницитѣ рѣдко взимали шашкитѣ за атака, мушканията на дѣво сж правени безъ съзнание, голѣмо пристрастие въ сѣченето въ дѣсно на земята, правило впечатление, че конницитѣ се обучаватъ да атакуватъ и сѣчатъ дѣжаща пѣхота, а не неприятелска конница.

Съ Приказъ по полка № 113 отъ 23-й Априлий обявява се по полка, че отъ 1-й до 13-й Май включително, командира на полка ще прави прѣгледъ по всичкитѣ отрасли на обученето на сотнитѣ и командитѣ. Прѣгледъ се прави по ѣздата, по словѣстнитѣ занятия и по сѣченето на чучоли. Въ сжщото врѣме се испитва за жалби и притенции.

За столуванието на офицеритѣ въ лагера при Кабиюкъ на 29-и Априлий 1881 г. се сключило условие съ бюфетчикътъ при станцията Шайтанджикъ на слѣдующитѣ условия: Обѣдъ отъ 3 блюда съ

виното въ мѣсеца 45 лева, за всѣко излишно блюдо отъ горната норма по 10 лева отъ нормата по-вече.

За испитването на конницитѣ прѣминали курса на учебната команда била назначена комисия ; съ приказъ № 120 отъ 30 Априлий се обявяватъ имената на войницитѣ свършили съ успѣхъ командата. Свършилитѣ войници *първата учебна команда* въ полка сж слѣдующитѣ :

Отъ 3 а сотня Ефрейторъ Руси Колевъ.
Отъ 3-а сотня Ефрейторъ Драганъ Петровъ.
Отъ 3-а сотня Конникъ Иорданъ Ангеловъ,
Отъ 3-а сотня Конникъ Димитръ Петковъ.
Отъ 4-а сотня Ефрейторъ Ангелъ Николовъ.
Отъ 3-а сотня Конникъ Харизанъ Руссевъ.
Отъ 3-а сотня Конникъ Георги Пеневъ.
Отъ 1-а сотня Ефрейторъ Бончо Петровъ.
Отъ 4-а сотня Конникъ Пею Мариновъ.
Отъ 1-а сотня Ефрейторъ Сюлюманъ Тарабѣевъ.
Отъ 1-а сотня Ефрейторъ Шакиръ Ахмедовъ.
Отъ 1-а сотня Ефрейторъ Никола Стояновъ.
Отъ 1-а сотня Конникъ Тодоръ Илиевъ.
Отъ 1-а сотня Конникъ Савва Стояновъ.
Отъ 2-а сотня Ефрейторъ Илия Поповъ.
Отъ 1-а сотня Конникъ Георги Хубовъ.
Отъ 1-а сотня Конникъ Лазаръ Ивановъ.
Отъ 4-а сотня Конникъ Денчо Недѣлковъ.
Отъ 2 а сотня Конникъ Иорданъ Николовъ.
Отъ 2 а сотня Конникъ Петръ Данчевъ.
Отъ 2-а сотня Конникъ Илия Павловъ.
Отъ 2-а сотня Конникъ Измаилъ Мехамедовъ.
Отъ 2-а сотня Конникъ Димитръ Недѣлковъ.
Отъ 4-а сотня Конникъ Хасанъ Мустафа.
Отъ 4-а сотня Конникъ Хасанъ Али.

На 30-и Априлий учебната команда се разформировала.

Прѣзъ Май мѣсецъ полкътъ изпраща конетѣ си на трѣва въ Кабиюкъ: 1-ва сотня на 10 Май, 2-ра сотня на 12 Май, 3-та сотня на 14 Май, музикантски

хоръ и 4-та сотня на 15 май; първитѣ три дена на конетѣ се дава дажбата отъ овесъ, за да се залъжатъ конетѣ и привикнатъ въ лагера; отъ 18 Май нататъкъ полка се счита на трѣвно доволствие; прѣзъ врѣме сѣденето въ Кабиюкъ вземени сж мѣрки за покосяване на сѣно; на войницитѣ, които косятъ и пасатъ конетѣ ботушитѣ се замѣняватъ съ царвули. Отъ 19 до 25 Май на хората се дава отдихъ въ сотнитѣ; слѣдъ това се започва стрѣлбата и занятията по опрѣдѣление разстоянията на око, воденето на пѣши бой съ стрѣлци, грамотность за четене и писане, задължително за призива 1881 год., пѣши по конному, словѣсни занятия.

При произвеждането на прѣгледа на 1-ва сотня било намѣрено: равнението добро, шашкитѣ държани неправилно: вмѣсто дѣсниятъ юмрукъ, който държи шашката, да сѣди свободно на кълката съ мѣгката си часть — той лѣжалъ съ дланьта и съ прѣвититѣ пръсти и много близо до слабинитѣ. При движението войницитѣ вдигатъ много задницитѣ и се опиратъ на прѣдния лъкъ; стрѣмената прогонени разнообразно ; повърщанията и волтитѣ правени безъ участието на шенкелитѣ; ломенето на фронта, построяването на колони и разгъването отчетливо и бързо, всѣки конникъ знае що върши; направлението се държало неправилно и при повръщитѣ никога не се попадало въ исканото направление; атаката въ сгъстенъ строй се разжсала на кариера, при всичко, че било изминато само 50—80 крачки въ този алюръ; разсипаната атака отъ първа полусотня вѣло, отъ втора полусотня по-добрѣ; слѣдъ подаване сигнала апель всичката разсипана часть се събрала бърже, повторената атака не се забавила и била стрѣмителна, но втората полусотня се била размѣсила; спѣшването произведено добрѣ, коноводитѣ подвеждатъ добрѣ конетѣ, качване и тръгване напрѣдъ бързо.

На 2-та сотня равнението на мѣсто отлично; държането на шашкитѣ неправилно, клинока не сѣдялъ въ

рамото, острилото обърнато на навънъ, юмруцитѣ неправилно сѣдятъ на мѣстата си; сѣдежа на ходъ отличенъ, на тръстъ конницитѣ се завалятъ напрѣдъ и висятъ на повода, прогонката на стрѣмената добро, при изгубване на стрѣмето хората много се суетятъ и го търсятъ; ломенето на фронта, построение на колонитѣ и разгъване на фронта отчетливо и бистро; направлението въ разгънатъ строй държано вѣрно, промѣнението на фронта ставало стройно и бърже; атаката въ сгъстенъ строй въ добъръ редъ; атаката въ устжпи съ свръзка и своеврѣменна подръжка; слѣдъ атаката, сотнята бърже се прѣвождала въ редъ и се равнявала като на плаца за учение — този добъръ резултатъ се дължи на това, че всичкитѣ членове отъ сотнята държатъ рамената си правилно; разсипаната атака произведена въ редъ, стрѣмителностьта недостатъчна, но като се вземе въ внимание, че сотнитѣ сж минали въ периода на взводното учение и се намирали въ началото на согеннитѣ учения, то щомъ частьта е обучена, бързината и стрѣмителностьта могатъ да се добиятъ отъ послѣ бърже и безъ губене врѣме; по неудобството на мѣстностьта дѣйствията на наѣздницитѣ не били провѣрени; при кариера съ стрѣляне отъ пушкитѣ и сѣчене чучула конетѣ не отивали добрѣ — плашили се отъ чучулитѣ, безъ чучули стрѣлбата съ малки изключения извършена добрѣ, но изваждането на шашката слѣдъ прикачване на пушката прѣзъ рамото, за да се мушне и сѣче, се извършвало само рѣдко отъ нѣкои конници. Тукъ се забѣлѣжилъ устойчивия сѣдежъ на конницитѣ въ сѣдлата.

На 3-та сотня равнение на мѣстото добро, държането на дѣсната ржка неправилно, както въ 1-ва сотня; сѣдежа на ходъ и на тръсъ дълбокъ, прѣлѣпналъ и устойчивъ; държането на поводитѣ правилно; повръгитѣ отчетливи, дѣйствието на шенкелитѣ своеврѣменно и правилно; построението на колонитѣ и прѣминуването отъ една колона въ друга,

желае да се подобри. Г. г. взводнитѣ офицери не се равнявали добрѣ, поради което и взводоветѣ имъ оставали неподравнени; атаката въ устжпи, произведена отъ сотнята за пръвъ пжть, нѣмала непрѣкжснатость въ удава и командиритѣ на полусотнитѣ не съзнавали значението на този строй въ боя — *да се разколебае противника въ момента на удара* и като се възползуваме отъ неговото *минутно* разстройство, да го унищожимъ; въ такъвъ случай всѣко закъсняване въ удава е безполѣзно. Уступитѣ тѣбва да се виятъ и да налитатъ на противника като пчели; спѣшването и боя въ спѣшенъ строй много добри, прѣминаването отъ пѣши въ коненъ строй произведенъ бързо и добрѣ прѣкритъ отъ взвода, останалъ въ коненъ строй, съ атака; атакитѣ произведени както отъ сотнята, така и отъ полусотнитѣ, доста стрѣмителни, но желателно било да се увеличи стрѣмителностьта и сгъстенностьта; кариерътъ отъ дѣсно по единъ съ стрѣлба добра, ако мѣстностьта и да е била неравна, сѣчението на чучолитѣ иска още работа, защото не всички коне се доближавали охотно до чучолитѣ.

На 4-а сотня: равнението на мѣсто не дотамъ добрѣ, държането на шашкитѣ не съгласно устава, прогонването на стрѣмената много къси, много отъ конницитѣ сѣдятъ на задния дѣлъ, сѣдежа слабъ и не устойчивъ въ ходъ; сѣдежа на тръсъ не устойчивъ, конницитѣ се люшкатъ на сѣдлата; построението на колонитѣ и прѣминаването отъ една колона въ друга добро, всѣки знае какво да върши; движението въ разгънатъ строй не свободно, поради лошото равнение и държение на посоката отъ взводнитѣ командири, отъ и задържането на движението; промѣнението на фронта въ бързитѣ алюри не добро, губи се много врѣме на равнението слѣдъ движението; атакитѣ безъ стрѣмителность за това, че въ кариеръ се пуска отъ 60—80 крачки, въпрѣки исканията на устава това да става отъ 150 крачки; разсипаната атака сжщо нѣма стрѣ-

мителность, поради заболяването на командира на сотнята прѣгледа билъ прѣкратенъ. Взводното учение на Подпоручикъ Абаджиева добро, той командува вѣрно и своеврѣменно, а хората му знаятъ своето дѣло.

Съ Приказъ по полка № 134, отъ 14 май се даватъ указания какъвъ редъ да се пази отъ всички чинове въ лагера.

Съгласно Приказа по полка № 151, отъ 31 Май, основанъ на приказа по Военното Вѣдомство, отъ 23 Априлий прѣзъ лѣтнитѣ занятия трѣбва да се изпълняватъ: 1) Упражнения по походнитѣ движения съ тактическа цѣль по мѣстность далечна отъ разположението на частьта, 4 учения прѣзъ лѣтото, отдалечението на растоянието да става постепенно. 2) *Въ всѣка сотня да се води журналъ за тѣзи занятия, въ които да се пише освѣнъ тактическото прѣдположение и описание хода на маневра, още испълнението на самото походно движение и неговата продължителность.*

За възбуждание съревнованието и насърдчение у войницитѣ да изучатъ стрѣлбата съ Приказъ по полка № 152, отъ 1 Юний се установяватъ награди: 1) четире награди — часовници или по 10 рубли въ пари, 2) четири награди по 5 рубли, 3) четири награди по 3 рубли, 4) четири награди по една рубла. На състезанието се допускатъ само тѣзи войници, които сж изпълнили подготвителната стрѣлба най-малко съ 24 коршума ударени, а при учебната стрѣлба на 15 коршума. Числото на състѣзающитѣ е неограничено; стрѣля се въ кржгла мишена съ диаметръ 28 дюйма, разрѣдена на 14 концентрични кржгове, стрѣлбата се произвѣжда отъ 200 крачки. На всѣки войникъ се даватъ 5 патрона, призъ се дава на този, който удари съ 5-тѣхъ куршума въ кржговетѣ; старшинството мѣжду състезавшитѣ се опрѣдѣля отъ сбора на квадрата на № №-рата, въ които е попадналъ коршума въ мишената.

Съгласно Приказа по Военното Вѣдомство № 191 отъ 1880 година формата на новоформирувания конен полкъ е:

1) Облѣклото както въ сотнитѣ, прикладното сукно малиново.

2) На мундиритѣ на офицеритѣ яки малинови съ двѣ петлици отъ срѣбърен галунъ безъ копчета, на обшлага сжщо петлица.

3) За офицеритѣ сюртюкъ съ малинова яка, съ тъмно синъ кантъ.

4) На Г. Г. офицернтѣ лядунка.

5) На Командира на полка султанъ на шапката.

6) Панталони отъ бѣлѣзникаво синъ платъ.

На 12-й Юний 1882 г. всичкитѣ Г. Г. субалтьорнъ офицери отъ сотнитѣ се назначаватъ да произведатъ окомѣрна снимка въ мащабъ 200 сажена въ дюймъ, снимката се прѣдставя въ 8 часа вечерьта.

Подпоручикъ Българовъ пръвъ отъ Българскитѣ офицери въ полка встжпилъ, на 11-и Априлий, въ пръвъ законенъ бракъ съ дѣвицата Еленка х. Янавева, отъ гр. Шуменъ.

Въ врѣме на лагера, всѣка вечерь, сотенитѣ Командири се явяватъ на рапортъ на Командира на полка.

Понеже на 15-и Юний назначенитѣ офицери въ охранителна верига не обърнали внимание на Приказа № 164 отъ 13 Юний и си позволили да напустнатъ охранителната линия и да дойдатъ на стрѣлбището, то Командира на полка съ Приказъ № 167 отъ 16-и Юний имъ прави слѣдующитѣ бѣлѣжки:

„Г. Г. сотенитѣ имъ Командири не само не имъ указали нарушението, което тѣ сж направили, а се и разговарали съ тѣхъ.

„Немога да не обърна внимание, че нарушението не приказа ми отъ страна на младитѣ офицери *и бездѣйствието на властьта* отъ страната на Г. Г. сотенитѣ Командири доказва, че въ тѣхнитѣ сотни нѣма вжтрѣшенъ редъ, че тѣзи сотенни командири не се грижатъ за усвояване отъ подчиненитѣ имъ

чинове на *безусловната испълнителность*, че и самитѣ сотенни командири сж слабо проникнати отъ духа на Военнитѣ закони: тъй като първата статия отъ Дисциплинарния уставъ гласи: Военната дисциплина се *състои въ строгото и точно пазение на правилата прѣдписани отъ Военитѣ закони.* За това тя задължава: строго да се пази чинопочитанието, точно и безъ противорѣчиво да се испълняватъ приказанията на началството, да пазятъ редъ въ повѣрената имъ команда, добросъвѣстно да испълняватъ длъжноститѣ си по служба и да не оставатъ простжпацитѣ и опущенията на подчиненитѣ имъ безъ наказание. Тѣ именно това сж и прѣнебрѣгнали, защото, г. г. сотеннитѣ Командири не съгласяватъ своятъ собственъ животъ съ уставитѣ, *които сж законъ както за тѣхнитѣ части така и за самитѣ тѣхъ.*

Г. Г. Сотеннитѣ Командири мислятъ, че може да се научи нѣщо безъ примѣръ, че дисциплината и редътъ могатъ да се подържатъ само съ строгость и често съ *карания и незаконна лична расправа.* Ако биха погледнали на своитѣ сотни по-внимателно, тѣ биха видѣли, че редътъ въ тѣхъ е твърдѣ условенъ и то само вънкашно; достатъчно е сотнята да излѣзе отъ своятъ обикновенъ животъ и веднага се вижда, че изисква усилена работа за поддържание на реда; *оплакванията, че подчиненитѣ не струватъ, започнуватъ да се чуватъ; защото незабѣлѣжватъ, че негодностьта на подчиненитѣ имъ е произлѣзла отъ неправилното обучение, затова, че подчиненіятъ е билъ обучаванъ съ думи, а на дѣло този сжщи подчиненъ вижда, че началникътъ му прѣнебрѣгва тѣзи положения, за които на думи той толкова се распъва прѣдъ него.*

По какъвъ начинъ подчиненіятъ ще може да усвои понятието за началникъ, когато вижда, че самъ той, който му разяснява това понятие, стои прѣдъ началника съ ржцѣтѣ си въ джобъ и съ това му

дава *лошъ примѣръ*; когато отговаря на началника стои полуобърнатъ на една отъ странитѣ и гледа на противна страна; произнася не позволителни изражения въ присжтствието на началника; употрѣбява въ частенъ разговоръ въ присжтствието на своя началникъ неумѣстни изражения за подчиненитѣ нему лица.

Само по сѣбе си се разбира, че понятието за началникъ у обучаемия ще бжде твърдѣ смътно, и да се усвои за кратко врѣме, то изчезнува, щомъ се отдалечи зоркото око и принудителната ржка. *Да се попитаме сега, на какво е способенъ единъ воененъ, въ какъвто чинъ и да бжде той, обученъ по такъвъ начинъ, какво довѣрие може да му се възложи и нѣма ли да бжде принуденъ сотенния командиръ да тича постоянно да види всичко, за да му бжде всичко въ редъ.*

Като се докоснахъ до една слаба страна въ повѣренния ми полкъ не мога да не обърна вниманіе и на друга: Тя е, че се хвърга въ очи, какво въ полка се е създало понятие, че въ частния животъ *началника може да бжде понѣкога не началникъ.* Това азъ съ голѣмо прискърбие чухъ отъ единъ сотенен командиръ когато ми каза: *„тукъ не сме въ строя".*

Втората статия отъ дисциплинарния уставъ казва: „Чинопочитанието задължава младшия да изказва дължимото уважение *не само на началника,* но *и на старшия по чинъ,* както на служба тъй и *вънъ отъ служба.* Разликата между отношенията на подчиненія къмъ началника на служба и вънъ отъ служба е само *една:* На служба всичко казано отъ началника се приема отъ подчиненія безусловно и безъ всѣкакво противорѣчие при законно установена обстановка; въ частнияъ животъ размѣнението на мисли между началника и подчиненія допуща противорѣчие, оспорване отъ страна на подчиненія но *употрѣбленитѣ изражения* трѣбва да

бждатъ безъ всѣкаква рѣзкость при това подчинения, ако и да е длъженъ да се държи свободно, не принуждено, длъженъ е да избѣгва всичко, което не е съгласно съ вниманието и дължимото уважение, което подчиненията *обязателно* трѣбва да има *вънкашно* къмъ своя началникъ, колкото по убѣждение вжтрѣшно той и да се не съгласява съ него.

Примѣрътъ за невниманието къмъ началника е заразителенъ, особенно за распуснатитѣ натури — единъ безнаказанъ примѣръ *вниса смѣтность въ тѣхъ за цѣлото понятие* за дисциплината и когато въ критическа минута се поиска пълно напрѣжение за това понятие, то може да се покаже неспособно и може да погуби всѣкакъвъ успѣхъ.

Не по-малко врѣди за успѣхътъ на работата въ полка тъзи рѣскость, съ която се отнасятъ сотеннитѣ командири къмъ младитѣ офицери.

Ненаходчивостьта и незнанието отъ страна на младитѣ офицери могатъ да бждатъ отстранени само при спокойното указване на недостатъцитѣ и грѣшкитѣ имъ

Статията 4-а отъ Дисциплинарниятъ уставъ казва: „За да бжде полѣзна службата началникътъ трѣбва да пази въ командата войнската дисциплина и реда, тя още го задължава когато се сношава съ подчиненитѣ си, *да бжде справедливъ, да се грижи бащински за благосъстоянието на повѣрената му команда, да влиза въ нуждитѣ на своитѣ подчинени*, когато стане нужда да бжде тѣхенъ *съвѣтникъ* и *ржководитель, да избѣгва всъкаква неумѣстна строгость*, която се не оправдава отъ исканията на службата, а сжщо да развива и поддържа у всѣки офицеръ и войникъ съзнанието за високото значение на воения, повиканъ да защищава Отечеството и Прѣстола отъ вънкашнитѣ и вжтрѣшнитѣ врагове“.

Когато командирътъ на полка забѣлѣжилъ, че занятията по Стражевата служба се не водели правилно и съгласно Устава за полската служба, той съ Приказъ по полка № 169 отъ 18 Юний, като указва на грѣшкитѣ и на мѣркитѣ, които трѣбва да се взематъ, да се исправятъ тѣзи грѣшки, *изисква отъ сотеннитѣ командири, щото когато се свърши ученето, тѣ да правятъ разборъ на грѣшкитѣ и на свѣденията които разъздитѣ сж били длъжни да имъ даджтъ, нъ не сж могли да събератъ и безъ карание и злъчни думи да показватъ, какъ непріятеля би могълъ да се възползува отъ това и какви биха били послѣдствията.*

„Испращанитѣ разъзди по своята сила трѣбва да бждатъ строго съгласувани съ цѣлта на тѣхното назначение. Отъ началницитѣ на разъздитѣ да се изискватъ ясни отговори, какво приказание сж получили, какъ сж започнали да го испълняватъ, кога сж тръгнали и защо, по какви мѣста сж вървѣли, какъ сж се приближили до противника, какво сж видѣли, какви мѣрки сж взели, по кой пжть сж се върнали и защо.

Съ една рѣчь, занятията трѣбва да се водятъ съ голѣмо внимание и командиря на сотията трѣбва да се ползува отъ всичко, за да открие недостатъцитѣ по тази служба въ неговата сотия. *Никой се не ражда ученъ*, но добрѣ е да се учимъ сега и *да бждемъ готови въ минутата на нужда, отъ колкото да прѣувеличаваме работата, да пускаме прахъ въ очитѣ за случайно сполучливитѣ дѣйствия въ мирно врѣме и съ това да бждемъ причина за пораженіе, щомъ се срѣщнемъ съ прѣдприемчивъ и добрѣ обученъ противникъ.*

Полезнитѣ трудъ никога не бива веселъ, затова, че изисква пълно внимание, трѣзвенъ разборъ на своитѣ дѣйствия, на всичко несъвмѣстимо съ увлѣчението, което е спжтникъ на веселието“.

Съ Приказъ по полка № 175 отъ 24 Юний, основанъ на Приказа на Негово Височество, отъ 18 Юний подъ № 62, Подпоручика отъ Собственния на

Негово Височество конвой *Петруновъ* се произвожда въ чинъ Поручикъ и прѣвожда въ полка. Той се зачислява въ 4-а сотня, нъ се командирова въ Русия.

Въ първитѣ числа на Юлий мѣсецъ конетѣ отъ сотнитѣ се прѣвеждатъ отъ трѣвна на суха храна.

Съ Приказъ по полка № 182 отъ 1 Юлий 1882 въ гр. Варна се испраща единъ взводъ отъ полка подъ командата на Поручикъ Князъ Гедроицъ, за да носи конвойната служба при Негово Височество Княза; взводътъ се състои отъ единъ офицеръ, 2 капрала, 6 ефрейтора, 23 конника и 35 коня; като го испраща въ самостоятелна командировка, да носи службата прѣдъ очитѣ на Негово Височество Княза, Командира на полка дава два сѫвѣта на Поручика Князъ Гедроица, исказани въ рускитѣ пословици: *„Окото на домакиня е елмазъ“ и „Спазения Богъ опазва“*.

Съ Приказъ по полка № 183 отъ 2 Юлий се обявява, че отъ 4 Юлий започватъ лѣтнитѣ занятия и траятъ до 2 Августъ; сутриннитѣ учения почватъ въ 7 часа, а слѣдъ-обѣднитѣ — въ 4 часа, прѣзъ което врѣме се прѣминуватъ съ сотнитѣ три спѣшени учения, двѣ пѣши по конному, четири конни учения, едно спѣшено съ тактическа цѣль, три учения по стражевата служба; съ полка спѣшенъ строй едно учение, пѣши по конному 3 учения, конно учение 3 уставни учения, полкови тактически конни 2, разузнавателна служба и движение 2.

На 1 Юлий полкътъ свързва съ Шуменскиятъ житель Стефанъ Пенчевъ контрактъ за доставка на дрѣбнитѣ продукти, за храна на войницитѣ, на слѣдующитѣ условия: оризъ оката $44^3/_4$ ст., бобъ — $24^3/_4$ ст. оката, червенъ пиперъ — оката 1 лв. $44^1/_2$ ст., лимонова кислота оката $7{\cdot}30^3/_4$ лв., краве-топено масло оката $2{\cdot}59^1/_2$ лв. и житно брашно 28 ст. оката; съ Шуменскитѣ жители Петръ и Михаилъ Димитриеви — на условие $21^1/_2$ ст. оката за хлѣба.

Съ Приказъ по полка № 193 отъ 12 Юлий, основанъ на Приказа на Негово Височество отъ 1 Юний подъ № 72 въ полка се приема пряпорщика отъ Руската Императорска гвардия Баронъ Каулбарсъ съ чинъ Поручикъ и старшинство отъ 12 Августъ 1877 година.

Съ Приказъ по полка № 196 отъ 15 Юлий се обявява, че сѫ пристигнали новитѣ шашки (Драгунски образецъ) и се даватъ по 115 въ сотня и 25 въ музикантския хоръ.

Съ Приказъ по полка № 200 отъ 19 Юлий Подпоручикъ Кърджиевъ съ войницитѣ отъ ветеринарната школа е назначенъ да води занятията по войнишкото образование. На 22 Юлий, по случай тезоименния день на Руската Императрица, учение не е се произвеждало въ полка.

Съ Приказъ по полка № 203 отъ 22 Юлий се обявява, че Военния Министръ на 21 Юлий е останалъ доволенъ отъ чистотата и реда въ околодока, отъ дежурнитѣ по 2-а, 3-а и 4-а сотни, отъ полковото учение, отъ стрѣмителностьта на кариера при пропусканието отъ дѣсно по единъ отъ 2-а сотня; отъ доброто състояние на конетѣ, особенно въ 3-а сотня на Ротмистръ Савойски; ковката намѣрилъ неудовлетворителна. Той благодари на всичкитѣ началствующи чинове за тѣхнитѣ трудове, заради добриятъ успѣхъ на полка.

Съ Приказъ по полка № 204 отъ 23 Юлий, Поручика отъ № 8-а Вратчанска дружина Чернота де Бояри Боярски се прикомандирова къмъ полка за да изучи конното дѣло. Съ сѫщата заповѣдь Поручикъ Баронъ Каулбарсъ се назначава за Адютантъ на Военния Министръ.

Съ сѫщата заповѣдь съгласно телеграмата отъ Военния министръ на 24 Юлий се испращатъ: 2-а сотня въ гр. Елена въ распорѣжданието на Командира на Еленската дружина, 3-та сотня въ Ески-Джумая въ распорѣжданието на Командиря на Га-

бровската дружина. Шашкитѣ да се источатъ и да се вематъ бойни патрони по 50 на пушка. За храна на войникъ 60 ст. на день, а на конь 1 левъ. На всѣки човѣкъ да се дава една ока хлѣбъ, 50 драма мѣсо и 100 драма вино, като се готви три пѫти на день; на конь 12½ фунта зърнена храна и 15 фунта сѣно. Като стигнатъ въ военнитѣ райони за прѣслѣдването на разбойницитѣ, тѣ влизатъ въ распорѣжданието на тѣхъ. Още съ тръгването си отъ Шуменъ сотнитѣ трѣбва да се движатъ съ всичкитѣ мѣрки на охранение, както при движението, тъй и при нощуването.

Съ заминаването на 2-а и 3-а сотни распрѣдѣлението на занятията се измѣнява — полковитѣ учения се отмѣняватъ.

Съ Приказъ по полка № 209 ото 29 Юлий се назначава комисия за да испита ефрейтора отъ 1-ва сотня *Кирилъ Българовъ*, въ знанието на службата, защото се испраща въ Софийското военно училище. Комисията се състои подъ прѣдсѣдателството на Ротмистръ Фроловъ и членове подпоручикъ Кърджиевъ, Кюйбашиевъ, Милковъ и Чоповъ. На 1 Августъ сводния дивизионъ отъ 1 и 4 сотни подъ командата на Ротмистръ Фроловъ се испраща на лагеръ при село Марашъ. Дивизиона се располага при село Салманово. Отъ 4 до 15 Августъ се произвождатъ слѣдующитѣ занятия:

4-и — Дивизионно учение; 5-и — Сотенно учение; 7-и — четвърта сотня дѣйствува съ отряда, състоящъ отъ 7-а, 17-а, 22-а и 24-а пѣхотни дружини и двѣ батерии; на 8 — нѣма учение; на 9 — полусотня отъ 4-а сотня се прѣдава къмъ отряда отъ 8-а, 12-а пѣх. дружини и двѣ батерии, 1-ва сотня се прѣдава къмъ отряда на 17-а, 20-а, 22-а и 24-а п. дружини и 4-а батерия; на 10 — половина сотня отъ 1-ва сотня се прѣдава къмъ отряда отъ 12-а и 15-а п. дружини и двѣ батерии, половина сотня отъ 4 а сотня се прѣдава къмъ отрядътъ

на 7-а и 8-а дружини и двѣ батерии; на 11 — 1-ва сотня отива съ отрядътъ на 7-а, 8-а, 12-а и 15 дружини и двѣ батерии, 4-а сотня съ отряда на 17-а, 20-а, 22-а и 24-а дружини и 2 батареи; на 12 — 4-а сотня се присъединява къмъ отряда на 17, 20, 22-а и и 24 а дружини и двѣ батареи, 1-ва сотня къмъ отряда на 7, 8, 12 и 15-а дружини и двѣ батареи; на 13 — дивизионно учение; на 14 — бригадно учение, въ което взема участие и дивизиона.

Съ Приказъ по полка № 216 § 7 отъ 5 Августъ Капрала отъ 1-ва сотня Димитръ Къневъ се произвожда сержантъ затова, че, ако и боленъ отъ трѣска, хвърлилъ се съ дрѣхитѣ въ рѣката Камчия и спасилъ давящия се конникъ, завлеченъ въ дълбокото.

Съ Приказъ по полка № 217 § 3 отъ 6 Августъ 1882 година, слѣдъ издържанието на испита, ефрейторъ Кирилъ Българовъ се произвожда въ капралъ и се командирова за слѣдване въ Софийското военно училище.

Съ Приказъ по полка № 219 § 3 отъ 8-й Августъ 1882 год. Майоръ Декинлейнъ *обърща внимание на Рускитѣ кадрови офицери, да служатъ за примѣръ на младитѣ Български офицери, защото само тъй тѣ можатъ да ги възпитатъ въ съзнанието на дълга—къмъ службата.*

Когато провѣрилъ расположението на сотнитѣ по квартири въ с. Салманово, той намѣрилъ че първа сотня заема 21 двора и била расположила, както конетѣ въ конюшнитѣ тъй и войницитѣ въ кжщитѣ удобно, а 4-а сотня — 18 двора, като било обърнато внимание само за конетѣ, а войницитѣ биле натрапвани безъ никакви удобства по подоветѣ на кжщитѣ. Затова на командира на 1-ва сотня Ротмистръ Кудрявцевъ се обявява благодарность, а на командира на 4-а сотня Ротмистръ Фроловъ се обявява строго мъмрение.

На двустраннитѣ маневри на 7-й Августъ 1882 год. въ които участвували 2 взвода отъ 4-а сотня

било забѣлѣзано: *че г. г. взводнитѣ командири не обрѣщатъ внимание на огъня на противника, бавно се движатъ по тѣзи мѣста, които се обстрѣлватъ съ прицѣлниятъ огънъ на противника, не се приспособяватъ къмъ мѣстностьта, за да се приближатъ къмъ противника незабѣлѣзано и да се не излагатъ на неговия огънъ; отсѫтствува всѣкаква стрѣмителность и сгъстеность въ атаката, неспазване посоката при атаката,* отъ което произлизало, *че взводъ насоченъ къмъ една часть попадалъ при свършека на атаката около друга часть, бавното възстановяване на рѣдътъ слѣдъ атаката.* За да се исправятъ тѣзи грѣшки и се привие у хората расторопанность (будность), бързо съображение, внимание, бързо рѣшение и испълнение, Майоръ Декинлейнъ иска щото, взводоветѣ да се изваждатъ пѣша, разсчетени за коненъ строй, само при шашки. Всѣки взводенъ командиръ произвожда учение пеше по конному; слѣдъ това командира на сотнята подава сигнала *„походъ“* и взводоветѣ отъ I-ва полусотня трѣбва да атакуватъ взводоветѣ отъ втора полусотня, и обратно. *Всѣка атака не срѣщната фронтомъ, се счита за не отбита.* Ако би атаката на единъ взводъ да бѫде срѣщната отъ контръ-атака на другъ взводъ, то взводоветѣ слѣдъ атаката прѣминуватъ единъ прѣзъ другъ и продължаватъ своето учение, до подаване новъ сигналъ отъ командира на сотнята. Слѣдъ сигнала *„походъ“*, всѣки взводъ има право да произведе само една атака, а този взводъ който не срѣщне контръ-атака, продължава до тогава упражненията си до като срѣщне контръ-атака.

Прѣзъ Августъ месецъ 1882 г. Негово Височество Князъ Александъръ дохожда въ Марашкиятъ лагеръ, за това се заповѣдва съ приказъ по полка да се не разрѣшава никому отъ г. г. офицеритѣ да напуска с. Салманово. При обикалянието на дивизиона въ с. Саламаново отъ Негово Височество на 17 Августъ едната сотня се прѣдставила при поясни ремени, а другата при малинови кушаци; за това се обърща вниманието на Командира на Дивизиона Ротмистръ Фролова; сѫщо запрѣщава на бѣлитѣ ризи да се пришиватъ пагони.

На 19-й Августъ 1882 г. се взиматъ мѣрки, за да се поправятъ изгорѣлитѣ помѣщения на полка. Сѫщия день се върща отъ гр. Ески-Джумая 3-тята сотня въ съставъ: Ротмистръ Савойски, Поручикъ Лундъ, Подпоручицитѣ: Ивановъ, Стоиловъ, Митровъ Чавдаровъ, 1 Вахмистръ, 4 Капрала, 5 Ефрейтора, 112 конника и 113 коня. Сотнята се разполага на стоянка въ с. Салманово.

На 24 Августъ се назначава прѣгледъ на полка отъ Негово Височество Княза. Г. Г. офицеритѣ съ мундири и пагони, бѣли фурашки, лядунка, шарфъ и револверъ; конетѣ съ валтрапи; долнитѣ чинове въ мондири, бѣли фуражки 1-ви срокъ, при нови образецъ шашки, пушки и револвери.

Въ случай на тревога всички долни чинове излизатъ въ червени ризи, а Г. Г. офицеритѣ въ кители.

На 21 Августъ се връща и 2-ра сотня отъ командировка изъ гр. Елена, въ съставъ Ротмистръ Мечниковъ, Поручикъ Келеръ, Подпоручицитѣ Михаиловъ, Радуловъ, Черенаровъ и Тодоръ Поповъ, 1 вахмистръ, 4 капрала, 6 ефрейтора, 97 конника, 108 коня. — На 22 Августъ се възвръща командата отъ гр. Варна съ Поручикъ Князъ Гедройца и се распраща по сотнитѣ. На 23 Августъ цѣлия полкъ е събранъ въ село Салманово. За посене конвойната служба при Негово Височество Княза въ лагера при с. Марашъ, се испраща команда отъ 17 конника. Сѫщия день се назначава конно полково учение. На 26 и 27 Августъ Артилерийския полкъ произвежда бойна стрѣлба и сотнитѣ отъ полка оцѣпляватъ района.

На 28 Августъ се назначава репетиция за парада на 30 Августъ. Полка трѣбва да бѫде въ село Марашъ въ 5 часа и ¾ сутринята.

Конникътъ отъ 2-а сотня Калчо Лиловъ се удавилъ въ рѣката Камчия, затова командиря на сотнята Ротмистръ Мечниковъ се наказва на 2 денонощия затворъ при часовой, а вахмистра на 2-а сотня Валабуевъ се лишава отъ добавъчниятъ окладъ опрѣдѣленъ съ заповѣдь по полка № 203 § 8 отъ 23 Юлий 1882 г.

На 30 Августъ — тезоименния день на Н. В. Князъ Александра е имало парадъ, форма пълна парадна при шапки, безъ малинови кушаци. Всѣки взводъ вади по 8 реда. 4-а сотня празднува своятъ патроненъ праздникъ. Полковиятъ лѣкарь Д-ръ Ванковъ наема за болнитѣ една кола. Взводнитѣ офицери прѣглеждатъ облѣклото, снаряжението и сѣдланието въ своитѣ взводове за благоврѣменно.

Сѫщия день, близо до павилисна на Н. В. Княза, е имало общъ обѣдъ, на който се канятъ всички офицери отъ полка.

На 31 Августъ Негово Височество Князъ Александръ си заминалъ отъ лагера при с. Марашъ за станцията Каспичанъ, тръгвание 12 часа прѣзъ деня, на всички офицери отъ полка, които сѫ пожелали да го испратятъ, е било разрѣшено да отидатъ, като сѫ испратили по единъ конь за смѣнявание на конетѣ на срѣдата на пѫтя въ с. Буланъкъ.

Съ Приказъ по полка № 241 § 3 отъ 30 Августъ сержанта отъ 4-а сотня Божко Атанасовъ, българинъ, се произвожда вахмистръ.

Къмъ полка сѫ биле прикоманоировани юнкеритѣ отъ Софийското военно училище *Назлѫмовъ* и *Стояновъ*; на 30 Августъ съгласно Височайшия Приказъ подъ № 98, тѣ се произвождатъ въ чинъ Подпоручикъ, първия се назпачава въ полка и се зачислява въ 4-а сотня, а втория въ № 19 Шумненска дружина. Съ сѫщия Височайши Приказъ Подпоручикъ *Кърджиевъ*, *Людцкановъ* и *Михаиловъ* се произвождатъ въ чинъ Поручикъ.

Сѫщия день сѫ биле наградени отъ Негово Ви-

ВОЕННО НА НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО ЧИЛИЩЕ БИБЛИОТЕКА

сочество Князъ Александра слѣдующитѣ чинове отъ полка: Майоръ Декинлейнъ съ ордена „Св. Александръ V ст.“, Ротмистръ Мечниковъ съ срѣбъренъ медалъ „за заслуга“, Ротмистръ Савойски и Поручикъ Лундъ съ сѫщия медалъ, долнитѣ чинове отъ III-а сотня: Капралитѣ Ради Вълчевъ и Цано Вълчевъ, Ефрейтора Димитръ Петковъ съ срѣбъренъ кръстъ на „знака на военния орденъ“ — за юначното имъ дѣйствие противъ разбойницитѣ; за отлична служба отъ 1-ва сотня Капралитѣ Шакиръ Ахмедовъ и Бончо Петровъ, отъ 2-ра сотня капрала Савва Дончевъ, отъ 3-я сотня Вахмистра Скрипала и отъ 4-а сотня Вахмистра Божко Атанасовъ — съ бронзовъ медалъ „за заслуга“. Отъ 1-ва сотня Вахмистра Симеродъ и отъ 2-а сотня Вахмистръ Валабуевъ съ срѣбъренъ кръстъ на „знака на военния орденъ“.

На 31-й Августъ полка се върща отъ лагера при с. Салманово въ гр. Шуменъ на зимни квартири — една седмица занятия не сѫ произвеждани, съ конетѣ се произвожда само проѣздка; всички коне, които подлежатъ на прѣковавание се разковаватъ съвършенно. За приготвяние на нови подкови полка изпраща желѣзо въ артилерийския полкъ, кѫдѣто съгласно приказа № 61 отъ 1881 год. е била открита учебна ковачница.

За прѣгледа на 24-й Августъ при село Марашъ съ Приказъ по В-то В-тво № 159 сѫ биле обявени слѣдующитѣ бѣлѣжки на Н. В. Князъ Александра; 1) Вънкашния видъ на конния полкъ, както у долнитѣ чинове, тъй и у конетѣ е билъ добъръ; 2) При прѣминаванието на Н. В. Княза по фронта равнението на Г. Г. офицеритѣ не е било добро; 3) Облѣклото е било износено, копчетата и ботушитѣ биле нечисти; 4) Сѣдловката изобщо била добра, само въ 4-а сотня у единъ конникъ юздечката била скъсана; единъ отъ прикомадированитѣ юнкери е билъ не добрѣ облѣченъ. 5) Единичната ѣзда изобщо е била добра, но въ посадката сѫ биле забѣлѣзани

ВОЕННО НА НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО ЧИЛИЩЕ БИБЛИОТЕКА

нѣкои небрѣжности и разнообразия; 6) Командиритѣ на взводоветѣ не държели правилно направление и повръщитѣ сж правени подъ неправилни жглове; 7) Тръбачитѣ сж подавали сигналитѣ лошо; 8) Сотенното и полковото учение Негово Височество Княза е намѣрилъ много добро; 9) Дефилирането, както ходомъ, тъй и на тръсъ е било много добро; 10) Изобщо Негово Височество Княза е останалъ напълно доволенъ отъ прѣгледа на конния полкъ и исказалъ своето задоволствие на Командира на полка Майоръ Декинлейнъ, за оправданото довѣрие по прѣвеждането на полка въ надлѣжния видъ.

Съ Приказъ по полка № 243 отъ 1-й Септемврий установяватъ се постове при арестованитѣ и при сѣновала.

Отъ 3-й Септемврий нататъкъ дажбата за конетѣ се установява 10 фунта зърнена храна и 15 фунта сѣно на денонощие.

Стойностьта на кавалерийската лядунка е била 60 лева.

Отъ Варненската № 20 дружина пристигатъ въ полка 17 д олни чинове за окомплектование на полка.

На Г. Г· офицеритѣ се заповѣдва да ходятъ изъ града при оржжие. Новитѣ шашки се събиратъ отъ сотнитѣ и се турятъ въ полковия цейгхаусъ на съхранение. За носене на службата се даватъ старитѣ шашки.

Съ Приказъ по полка № 244 § 11 отъ 2-й Септемврий правятъ се разпорѣждания за формирування на 5-а и 6-а сотни въ полка, съгласно Приказа по Военното Вѣдомство № 154 отъ 27 Августъ, като се распрѣдѣлятъ хората отъ полка на 6 равни части и се попълнятъ съ хора отъ пѣшитѣ дружини. — Командиръ на 5-а сотня Ротмистръ Мерджановъ, на 6-а Ротмистръ Чечьотъ. Въ 1-ва сотня се назначаватъ всички черни и тъмно каракови коне, въ 2-а всички свѣтло алести и червено алести коне; въ 3-а сотня всички сиви, златисто алести рижи

и златисто рижи; въ 4-та сотня всички рижи и червено рижи. При раздѣление на конетѣ $^2/_3$ да бждатъ на буквитѣ *а. б.* и *в.* Останалитѣ коне ще се раздѣлятъ по равно между 5-а и 6-а сотни. Въ всѣка сотня се попадатъ отъ призивитѣ 1880 и 1881 година по равно въ всѣка сотня и по 78 коня.

На 3-й Септемврий се испраща една конвойна команда въ гр Руссе отъ 8 конника за носене конвойната служба при Негово Височество Княза подъ командата на Поручикъ Князъ Гедроицъ. Сжщия день отъ Ломъ-паланската № 7-а дружина пристигатъ 16 рѣдника за окомплектуване полка съ долни чинове.

Съ Приказъ по полка № 248 § 13 отъ 6-й Септемврий основанъ на приказа по Источния воененъ отдѣлъ подъ № 74 отъ 2-й Септемврий въ полка се назначава комисия за испитване ученицитѣ отъ ветеринарната фелдшерска школа. Съ сжщия приказъ по полка § 16 въ полка се зачисляватъ свършившитѣ Елисаветградското кавалерийско юнкерско училище Естандартъ юнкеритѣ *Стоянъ Даниловъ* и *Димитръ Ковлиевъ*, на основание прѣдписанието на Военното Министерство № 3339 отъ 28-й Августъ. Първия отъ тѣхъ се зачислява въ 2-а сотня, а 2-ия въ 3-а сотня. Зачислението имъ въ полка се счита отъ 5-й Септемврий.

На 7 Септемврий се назначава двустранно позиционно движение съ развѣака дивизионъ противъ дивизионъ; въ взводъ по 9 реда; *по единъ офицеръ се назначава да държи бѣлѣжки за описанието на ученето*; движението става исключително на хлъ; донесенията се пращатъ на малъкъ тръсъ.

Въ полка е била заведена длъжностьта касиеръ; първъ на тази длъжность е билъ назначенъ Подпоручикъ Кърджиевъ, той е прѣдалъ на подпоручикъ Лиловъ, а на 8 Септемврий 1882 година отъ него приема Подпоручикъ Чоповъ. Касиерьтъ е държалъ наличнитѣ пари на частьта и е плащалъ разходитѣ,

а ковчежника е държалъ смѣтка какво се разходва и колко пари се числятъ въ ковчега по кладовата книга.

На 8 Септемврий се изпращатъ офицери въ Варна, Русе и Ески-Джумая за да избератъ войници за попълвание на полка отъ квартирующитѣ тамъ Провадийска № 16-а дружина, Шуменска № 19-а дружина, Русчушка № 23-а дружина и Габровска № 18-а дружина, по 17 человѣка отъ дружина.

Когато избиратъ хората трѣбвало е да обръщатъ внимание, тѣ да бждатъ добрѣ сложени съ широки гърди и съ добъръ външенъ видъ, високи не помалко отъ 1 м. 70 см.

Понеже шуменскитѣ жители се оплакали, че войницитѣ ходятъ нощемъ по лозята и бератъ гроздето, то съ Приказъ по полка № 250 § 12 отъ 8 Септемврий се обявява: *всѣки, който бѫде заловенъ ще бѫде отдаденъ подъ сждъ, а на дежурния по полка се заповѣдва да испраща патраули и когото заловятъ да го докарватъ въ полка.*

На 8 Септемврий пристигатъ 17 войника отъ Вратчанска № 8-а дружина.

Съ Приказъ по полка № 253 отъ 11 Септемврий се обявява, че слѣдъ уволнението на старослужащитѣ отъ призива 1879 г. въ полка ще останатъ долни чинове: отъ руския кадъръ 3, отъ призива 1880 година 132, отъ призива 1881 година 186, прѣведени отъ пѣхотнитѣ дружини 189, всичко 510 человѣка. Раздѣлени на 6 сотни по равно число се падатъ по 84 человѣка на сотня. Въ всѣка сотня се очакватъ по 60 новобранци.

За подготовка на новобранцитѣ се назначаватъ по 15 души за учители (дятки) и по 12 конника за учебната команда. Отъ 15 Септемврий съ тѣзи долни чинове се започватъ занятията въ сотнитѣ. При обучението да се обръща внимание тѣ да бждатъ истински учители на долнитѣ чинове и помощници на офицеритѣ по обучението; тѣ трѣбва не само да умѣятъ

да правятъ всичко *отлично*, но *и да иматъ похватъ да показватъ*, а сѫщо съ *безупрѣчната си исправность да имъ служатъ за примѣръ*. Словѣстнитѣ занятия да се прѣминатъ по уставитѣ за вѫтрѣшната и гарнизонната служби, дисциплинарния уставъ и устава за полската служба. *Уставитѣ да се изучватъ съзнателно, а не папагалски*. Отговоритѣ трѣбва да бждатъ *непрѣменно на български езикъ*. Тъй като тѣзи отговори можатъ да служатъ за доказателство, че долнитѣ чинове разбиратъ какво говоратъ, а не прѣдаватъ запомнени фрази.

По строевитѣ занятия: 1) ѣзда въ манежа два пѫти въ седмицата, 2) полска ѣзда единъ пѫть въ седмицата, а 3) приготовителни упражнения за стрѣлбата, 4) сборка и разборка на оржжието, 5) гимнастика, 6) пѣши строй, 7) сѣчь и мушкание съ саблята 8) волтижировка на дървенъ конь, и 9) сѣдлание по 3 пѫти въ седмицата. Като ржководство е служилъ: *Пълния учебникъ за кавалерийскитѣ полкови учебни команди* отъ Крестовски II-й.

Понеже прѣзъ лѣтнитѣ занятия било забѣлѣзано, че долнитѣ чинове стоѣли на сѣдлото разнообразно, то за избѣгвание на това се обръща внимание на строгото съблюдение на приказа № 23 отъ 24-и Януарий 1882 год.

Съ останалитѣ стари войници въ всѣка сотня се прѣминуватъ подъ общата команда учения по сѫщитѣ отрасли. При обучението по ѣздата да се обръща внимание, *щото една верста да се измине на ходъ въ 12 минути, въ тръстъ въ 5 минути*. Съ войницитѣ, назначени въ учебната команда въ всѣка сотня се състави команда подъ ржководството на особенъ офицеръ.

Съ младитѣ офицери отъ полка се назначава ѣзда три пѫти въ седмицата отъ 11 до 12½ часа. Тѣзи, които по болѣсть не могатъ да присѫствуватъ, сѫ длъжни да извѣстятъ съ записка въ канцеларията; тѣзи записки се съхраняватъ отъ Командира

на полка, за да служатъ за доказателство прѣдъ повисшото началство за работата на офицера. Който не изпрати записка считалъ се е за неисправенъ офицеръ и се е наказвалъ дисциплинарно.

На 17 Септемврий когато полка билъ въ полето на учение по полската служба Командира на полка забѣлѣжилъ, че сотнитѣ губятъ врѣме за провѣрката на сѣдловката и прогонването на стрѣмената. Той обръща вниманието на взводнитѣ Командири върху това, защото тѣ сж отговорни за тѣзи неизправности и иска отъ тѣхъ, тѣ прѣди започването на ученето да се явяватъ по-рано въ казармитѣ и да прѣгледватъ всѣки конникъ съ коня му, като ги пропускатъ единъ по единъ. Той прибавя още, че ако командира на взвода се ползува отъ всѣко свое посѣщение за да разкрива недостатъцитѣ и като срѣщне войникъ отстранява неговитѣ неисправности, то съ това той ще приучи взвода си всѣкога да се отнася съ внимание къмъ своитѣ обязаности, което е нуждно за да бжде всѣки исправенъ.

При това офицеритѣ трѣбва да избѣгватъ *сръднята* и *караниего*, защото тѣ сж постоянни спжтници само на формално отношение къмъ дѣлото. *„Който обича войника,* казва Майоръ Декинлейнъ, *той може да му се скарва, длъженъ е да бжде строгъ съ него, нъ никога не трѣбва да бжде рѣзъкъ и отекчителенъ“.*

Командиръ на взводъ, който не обича войника е негоденъ человѣкъ и неговото мѣсто не е въ редоветѣ на армията, колкото исправенъ и да бжде той по службата.

Въ конницата е необходимо повече отъ вскждѣ тѣсната свръзка на офицера съ войницитѣ, защото само това дава възможность конницата да бжде прѣдприемчива, неустрашима и дързка, качества безъ които тя не може да бжде истинска конница, а пѣхота покачена на коне.

Тѣсната свръзка и любовьта къмъ войника се постигатъ съ грижатъ за него и начина на обръщението къмъ него, както и обучението му. Начина на обръщението зависи всѣцѣло отъ офицера, ако той знае своето дѣло. Рѣзкостьта и нервностьта при обучението повечето пжти произхожда отъ неоснователното знание отъ офицера на прѣдмета що прѣподава; неразбирането отъ войника затруднява и вълнува такъвъ офицеръ, а обучението става несвързано и неразбрано; отъ тамъ произлиза каранието и рѣзкостьта и ученито върви безуспѣшно, а у войника се поражда, ако не неразположение къмъ офицера, то равнодушно отнасяне къмъ него.

Това не би се случило, ако офицера се яви на учение добрѣ подготвенъ, той ще има правилна послѣдователность при ученито, което улѣснява войника подържа неговото внимание, интересува неговиятъ умъ, ученито върви леко и незабѣлѣзано и той гледа весело на своятъ офицеръ и слѣдъ нѣколко учения незабѣлѣзано тѣ се привързватъ къмъ него.

Г. Г. офицеритѣ ще намѣрятъ въ историята безчисленни примѣри, какво могатъ да направятъ войници привързани къмъ своитѣ офицери: *нито многочисленностьта на неприятеля, нито височината на планинитѣ, нито широчината на бързотечнитѣ рѣки, нито непристжпностьта на разположението на неприятеля не сж могли да ги въздържатъ. Тѣ навсѣкждѣ сж се появявали и сж вписвали съ своитѣ офицери въ страницитѣ на историята благодарностьта на отечеството къмъ тѣхъ. Такива сж наградитѣ, които очакватъ офицеритѣ за тѣхното добросъвѣстно отнасяние къмъ своя дѣлгъ.* Тѣ заслужаватъ, щото офицеритѣ да отдѣлятъ свободното, врѣме за да усвоятъ основателно това, което е необходимо за тѣхната служба и за обучението на войницитѣ.

При станалото учение по полската служба на 17 Септемврий съгласно Приказа по полка № 261 § 4

отъ 19 Септемврий биле забѣлѣзани слѣдующитѣ грѣшки: 1) Постоветѣ отъ аванпостната верига сж срѣдоточили всичкото си внимание къмъ противника и съ това дали възможность той да се промъкне; 2) При приближаване на малки неприятелски части хвъргали се изведнъжъ конницитѣ отъ много постове, за да го прогонатъ, а съ това отслабвали постоветѣ и давали възможность на противника лесно да ги форсира и се промъкне прѣзъ тѣхъ; 3) *Въ донесенията липсватъ много свѣдѣния: за силата на кротивника, за посоката на неговото движение, за мѣстото, кждѣто той се намира, за положението въ което се намира* (почива ли, на позиция ли е, движи ли се, охранява ли се и пр.), *забѣлѣженъ ли е при движението на нашитъ войски или не, може ли да бжде изненаданъ съ нападане;* 4) При появяването на парламентьора при поста, часовоя вмѣсто да го спрѣ и да извика старшия да види защо иде, поста изважда саблитѣ и го атакува. Старшия не привързва очитѣ на парламентьора или да го накара да се обърне кржгомъ до пристигането на старшиятъ на застовата; 5) Не биле назначени пропускъ и отзивъ; 6) Началникътъ на стражевата верига не оставилъ войници за застава и не номерувалъ постоветѣ, не казалъ на кой постъ да се пращатъ донесенията; 7) Охранителнитѣ патраули въ врѣме на заставянието на стражевата верига не слѣдвали мѣстностьта прѣдъ веригата; 8) Постоветѣ биле много близко до главниятъ караулъ; 9) Пропускателния пость билъ много слабъ; 10) Когато сотнята се движела, като лѣтучи разѣздъ, патраулитѣ не всѣкога излизали по гребенитѣ, за да охраняватъ сотнята отъ ненадѣйно нападение, понѣкога пъкъ тѣзи патраули се отдалечавали до толкова много, щото рискували да се изгубятъ отъ сотнята, поради прѣсѣчената мѣстность.

На 20 Септемврий музиканската команда подъ командата на полковия адютантъ Поручикъ *Коль*

заминала за градъ Русчукъ, кждѣто се е намиралъ и собствения на Н. В. Княза конвой, а отъ полка съ команда Поручикъ князъ Гедройцъ; на 25 Септемврий за Русчукъ заминава 2-й дивизионъ (3-а и 4-а сотни) подъ командата на Ротмистръ Фролова. При Русчукъ е имало лагеренъ сборъ.

При настжпването на есеньта лѣтнитѣ фуражки се прибиратъ въ цейгхаузитѣ и се замѣняватъ съ зимни. Зимно врѣме конницитѣ носили полушубки.

Съгласно Приказа № 239 § 3 отъ 27 Септемврий, основанъ на Височайшия Приказъ № 111 отъ 20-й Септемврий Естандартъ Юнкеритѣ *Данаиловъ* и *Кювлиевъ* се произвеждатъ въ чинъ Подпоручици, съ старшинство отъ 30 Августъ 1882 година.

На 6-й Октомврий 2-й дивизионъ се върща отъ Русчукъ заедно съ музиканския хоръ въ съставъ: Командира на полка Майоръ Декинлейнъ, Родмистръ Савовйски, Подпоручицитѣ Нановъ, Чавдаровъ, Митровъ, Ивановъ и Данаиловъ, долни чинове отъ 3-а сотня Вахмистръ 1, Капрали 8, Ефрейтори 3, конници 92, коне 100; Родмистръ Флоровъ, Поручикъ Чернота Де Бояри Боярски, Подпоручицитѣ Абаджиевъ, Лиловъ, Милковъ, Кьойбашиевъ, Назлъмовъ и Кювлиевъ, долни чинове отъ IV-а сотня Вахмистръ 1, сержанти 1, капрали 8, Ефрейтори 2, конници 85, и коне 113. Поручикъ Колъ и 23 музиканти.

На 17 Октомврий 1882 година се уволняватъ 82 конника, като се снабдяватъ съ дневни пари по 80 ст. на день до мѣсторождението имъ.

Въ врѣме прибиването на 2-рия дивизионъ въ гр. Русчукъ е имало прѣгледъ отъ Негово Височество Князь Александра въ присжтствието на Височайшия му гость Негово Величество Сръбския Краль Миланъ.

На този прѣгледъ Князътъ останалъ доволенъ, за което издалъ Височайша заповѣдь за да благодари на всички началствующи лица, въ участвующитѣ части.

На 27 Октомврий биле уволнени още 50 долни чинове въ запасъ на армията.

Съ Приказъ по полка № 300 отъ 28 й Октомврий биле бракувани 13 коня (осемь отъ 1 ва сотня, 1 отъ 2-а сотня, 1 отъ 4-а сотня и 1 отъ полковия обозъ).

Съгласно Приказа № 305 отъ 2-й Ноемврий основанъ на прѣдписанието № 3985 отъ 20-й Октомврий отъ Военното Министерство за да се развие въ полкътъ *лихость* и *отвага* се въвожда изъ ново *джигетовката* само, че тя не трѣбва да съставлява отдѣленъ прѣдметъ за обучение. Въвожда се сжщо и казашкиятъ сѣдѣжъ на сѣдлото. Конетѣ се учатъ да лѣгатъ.

Съ Приказъ по полка № 306 § 30 отъ 3-й Ноемврий въ всѣка сотня се прѣдвиждатъ ваканции за 1 Вахмистръ, 4 сержанта, 5 капрала, 4 ефрейтора и 1 каптензрмусъ.

Понеже често пжти ставали кражби на пари между долнитѣ чинове, то съ Приказъ по полка № 309 § 3 отъ 6 Ноемврий се издали слѣдующитѣ распореждания: 1) Собственитѣ пари да се пазятъ въ сотенни парични сандъци, пазени въ канцеларията на полка, за което се установяватъ книжки за приетитѣ и дадени пари; 2) Взводнитѣ унтеръ-офицери и ефрейторитѣ трѣбва да знаятъ у кой конникъ колко пари има на ржцѣ; 3) Когато нѣкой заяви, че му сж откраднати пари да се наказва за това, че не ги е далъ на хранение и съ това е прѣлъстилъ злонамѣренитѣ свои другари-войници да гледатъ да го окрадатъ; 4) Слѣдъ всѣко оплаквание за откраднати пари да се прави обискъ на всички войници и у когото се намѣратъ повече отъ три рубли да се прибиратъ и тургатъ въ сотенниятъ сандъкъ; ако се докаже, че паритѣ сж на този, отъ когото сж биле откраднати, паритѣ му се даватъ, но той се наказва за несъблюдение даденитѣ распореждания — да не държи повече пари въ себе си, въ случай, че твърденията на този отъ когото сж откраднати

паритѣ противъ обвинения за откраднуването не излѣзатъ вѣрни или не се докажатъ отъ свидѣтели войници или отъ началствующи лица, то клѣветникътъ се отдава подъ сждъ; 5) Въ случай, че нѣкой войникъ получи пари по какъвто и да било начинъ отъ домашнитѣ, той е длъженъ при първата вечерна повѣрка да доложи на своятъ ефрейторъ и на взводниятъ унтеръ-офицеръ; 6) Всѣки день въ врѣме на вечерната повѣрка взводнитѣ унт.-офицери и ефрейторитѣ, слѣдъ повѣрката и прѣдъ молитвата трѣбва да питатъ подчиненитѣ си конници: кой и какво е получилъ прѣзъ деня отъ вънъ, кой и какви пари е получилъ, не иска ли нѣкой да си внесе паритѣ въ сотенния ковчегъ, кой иска да си истегли пари отъ сотенния ковчегъ; 7) На другия день дежурния по сотнята завежда въ 11 часа сутриньта въ полковата канцелария тѣзи, които сж заявили да вложатъ или да вематъ пари. На тѣзи, които влагатъ пари се дава квитанция, а за истеглените се отбѣлѣзва на гърба на квитанцията: кой день и колко пари сж биле дадени; 8) Всичкитѣ сотенни ковчези трѣбва да бждатъ запечатани.

Съ Приказъ по полка № 311 отъ 8 Ноемврий се обявяватъ недостатъцитѣ при обучението на конницитѣ отъ полковата учебна команда отъ първата година, долнитѣ чинове не биле учени на грамотность, крайно слабо биле запознати съ теорията и практическитѣ упражнения за стрѣлбата, слабо биле запознати съ устава за вътрѣшната служба, не знаяли уставътъ за сотенното учение. За това вмѣсто *полкова учебна команда всѣка сотня си избира по 10 конника и ги подготовлява сама за унтеръ-офицери*; воденето на занятията съ тѣхъ се повѣрява на единъ офицеръ въ сотнята; курсътъ за подготовката имъ трае отъ 15 Октомврий 1882 г. до 21 Юлий 1883 година.

На 9 Ноемврий се е върнала отъ командировка по прѣслѣдване на разбойницитѣ 1-ва сотня.

При виводката на 4-а сотня на 15-й Ноемврий

Майоръ Декинлейнъ намѣрилъ, че отъ 117 коня 5 само биле добрѣ очистени, 26 — полуочистени и 81 — били нечисти, затова съ Приказъ по полка № 319 отъ 16-й Ноември той обръща вниманието, че такава сотня не може да се счита за кавалерийска часть и казва: „Нима само управлението на конятъ дава право да се нарича човѣкъ кавалеристъ? Не. Не е този кавалеристъ, който може да изминава пространства и да управлява само коня; за кавалериста това е недоттатъчно; случайно може да се укаже и въ пѣхотата любитель, който да ѣзди много по-добрѣ отъ кавалериститѣ, нъ този любитель никога нѣма да знае тъй природата на коня, както кавалериста, който има на расположението си стотина коне, който срѣща всѣкидневно зли, диви, мързеливи, горѣщи, добрѣ и лошо сложени коне и той е длъженъ да работи съ тѣхъ, да ги подчини на своята воля, да развие у тѣзъ всички необходими свойства, които сж нуждни за носене на службата, безъ да разруши силата и здравието имъ. Кавалеристътъ е длъженъ да знае и може да знае всичкитѣ условия за гледанието, пазението и правилното развитие на коня. *Всичко това не може да се научи само съ лъжението и четението на книги, нуждно е да се става съ коня и съ него да се посрѣщне утрото.*

Това трѣбва да прави офицера; толкозъ повече, че войникътъ е младъ, войникътъ въ кавалерията служи на сила, войникътъ не всичко може да направи, а нѣкой не ще и да знае какъ трѣбва да се обръща съ коня. Ако коньтъ не допуща да се доближи човѣкъ до него, ако той отъ гъдълъ (скокотъ) не дава да го чешатъ, то войникътъ само вънкашно го чисти, като прѣкарва по тѣлото му чесалото и четката, безъ да натиска и сегисъ тогисъ, го удря ту въ корема, ту въ главата за да кротува. Така коньтъ остава не очистенъ и придобива привичката да не допуска при себе си человѣкъ.

Офицеритѣ отъ конниятъ полкъ могатъ да се убѣдятъ по коня *Бадемъ*, какво може да се постигне съ кроткото обрѣщение. Миналата година той не допускаше никого при себе си, а вчера на виводката той стоеше по мирно отъ всички други коне, като даваше да се пипа на всѣкждѣ по неговото тѣло.

Нека Г. Г. офицеритѣ си спомнятъ миналогодишнита виводка на конетѣ, когато ни единъ конь не допускаше да се доближи човѣкъ до него и направятъ сравнение съ виводката на конетѣ отъ тази година, при която нѣкои само коне не допускаха да се оглѣждатъ отъ близо, а всички даваха да се доближи човѣкъ до тѣхъ. Всичко това е резултатъ отъ вниманието, което се обърна на обръщението съ конетѣ и за да можеше да се наблюдава уборката трѣбваше да става само на коновязитѣ прѣдъ очитѣ на началствующи лица.

Ако Г. Г. офицеритѣ посѣщаватъ добросъвѣстно уборката, ако тѣ въ врѣме на уборката *не измърватъ само дължината на коновязитѣ*, а слѣдятъ за самата уборка, като посочватъ, кой конь се чисти добрѣ и кой неправилно, то сотнитѣ никога нѣма да се прѣдставятъ въ такъвъ видъ.

Срамувайте се, млади офицери, вий, които ще бждете ржководители на бждащитѣ конни части въ Княжеството, и когато се ограничавате само съ едни учения, спомняйте си, че прѣди конницата да тръгне за нѣкждѣ, тя трѣбва да има здрави коне, а за да се има здрави коне тѣ трѣбва да бждатъ изучени добрѣ, трѣбва да се знае тѣхната природа, трѣбва да се знае какво може да се изиска отъ коня и гдѣ се намира прѣдѣла, задъ който коньтъ може да се погуби.

За да можете да се ползувате отъ коня трѣбва да умѣете да се подготвите — *инакъ вий нѣма да имате конь, тогава когато ще имате найголѣма нужда отъ него.*

За прѣгледа на дивизиона при гр. Русчукъ Ко-

мандира на полка Майоръ Декинлейнъ е билъ награденъ съ сръбскиятъ орденъ *„Таково“*, III степень, а Поручикъ Князъ Гедройцъ съ сжщиятъ орденъ V степень.

Отъ 1 Декемврий 1882 година на капралитѣ и сержантитѣ отъ призивътъ 1880 година се опрѣдѣля заплата на първитѣ по 20 лева мѣсечно, а на вторитѣ по 40 лева.

Съгласно Приказа по полка № 342 отъ 9 Декемврий въ полка е имало долни чинове отъ Руския кадръ 8, отъ призива 1879 год. 6, отъ призива 1880 г. 142, отъ призива 1881 год. 335, отъ призива 1882 год. 3, всичко 547 человѣка.

За формированието на 5-а сотня се даватъ отъ призива 1880 год. 22, отъ призива 1881 год. 62, всичко 84 человѣка; за 6-а сотня отъ призива 1880 год. 21 человѣкъ, отъ призива 1881 год. 63 человѣка всичко 84. Коне за 5-а сотня на буква А — 49, на буква Б — 22, на буква В — 9, всичко 79; въ 6-а сотня на буква А — 48 коня, на буква Б — 22, на буква В — 9, всичко 79 коня.

До пристиганието на титулярнитѣ командири на сотнитѣ 5-а сотня формирува поручикъ Михаиловъ, 6-а сотня — Поручикъ Князъ Гедройцъ. Кадъръ за 5-а сотня, офицери:

Отъ 2-а сотня Поручикъ Михаиловъ, отъ 1-ва Подпоручикъ Поповъ Д., отъ 3-а сотня Подпоручикъ Ивановъ. Унтеръ-офицери и ефрейтори: отъ 2-а сотня сержантъ 1, отъ 1-ва сотня ефрейторъ 1 и отъ 2-а сотня ефрейтвръ 1; конници отъ 1-ва сотня 6 и отъ 1-а сотня 10.

Въ 6-а сотня офицери:

Отъ 1-ва сотня Поручикъ Князъ Гедройцъ, отъ 3-а сотня Подпоручикъ Голубаревъ, отъ 4-а сотня подпоручицитѣ Милковъ и Кьойбашиевъ.

Унт.-офицери, ефрейтори и конници: отъ 3-а сотня 2 капраля, 1 ефрейторъ и 6 конници, отъ 4-а сотня 9 конници. Слѣдъ формированието на новитѣ

сотни въ всѣка сотня се формирува и команда за унтеръ-офицери.

Съ Приказъ по полка № 342 § 8 отъ 9 Декемврий се установява тетрадки за получаванието и разходванието на фуража.

Съ Приказъ по полка № 343 § 3 отъ 10 Декемврий се даватъ извлечения отъ практическитѣ указания по обучението на стрѣлбата, добити отъ опита на Генералъ-Лейтенанта Орановски, Началникъ на 12 пѣхотна дивизия въ Руската армия.

Съ приказъ по полка № 350 § 3 отъ 17 Декемврий, основанъ на прѣдписанието отъ Военното Министерство № 4480 отъ 8 Декемврий за патроненъ праздникъ на полка се установява *6-й Декемврий — Никулъ-день.*

За ржководство при обучението на командитѣ за унтеръ-офицери въ сотнитѣ отъ полка се даватъ на сотнитѣ слѣдующитѣ книги: 1) Пъленъ учебникъ за кавалерийскитѣ полкови учебни команди; 2) Пъленъ учебникъ за казашкитѣ полкови учебни команди; 3) Уставъ за гарнизоната служба и 4) Уставъ за вжтрѣшната служба въ пѣхотата.

За завѣдующъ фуража е билъ назначенъ Поручикъ Людсковъ; на 18-й Декемврий 1882 година той здава тази длъжность на Подпоручикъ Гължбаревъ, понеже е щѣлъ да бжде командировa въ Русия. Поручикъ Чернюта де Бояри Боярски се прикомандирова да носи службата въ собствения на Негово Височество конвой.

Съ Приказъ по полка № 353 § 2 отъ 20 Декемврий 5 и 6 сотни се формирувать и се обявяватъ имената на офицеритѣ, долнитѣ чинове и конетѣ, които влизатъ въ тѣхния съставъ.

На 28, 29, 30 и 31 Декемврий 1882 г. Командира на полка правн прѣгледъ на старитѣ войници отъ призивитѣ 1880 и 1881 години по слѣдующитѣ въпроси: 1) Знанието частитѣ и устройството на пушката; 2) Прицѣлване отъ станокъ; 3) взимание

на изготовка; 4) прикладка; 5) мѣрение отъ ржцѣ; 6) спущание на ударника; 7) пазение на пушката; 8) волтижирание на дървенъ конь; 9) Сѣдловка; 10) уставитѣ на вжтрѣшната служба, гарнизонната служба и дисциплинарния; 11) Знанието рѣдътъ отъ войницитѣ какъ имъ се отпуща всичко, което имъ се полага отъ Държавата.

На 25 й Декемврий пристига първата група новобранци на брой 21 отъ Шуменскиятъ воененъ окржгъ. На 26-й сжщия мѣсецъ пристигатъ още 20 человѣка отъ сжщото окржжие.

Прѣзъ периода отъ 1879 година — когато сж сжществували сотнитѣ, до 1882 година слѣдъ формированието на полка, въ источната часть на Княжеството сж се появявали турски разбойнически шайки; за разсѣйванието на тѣзи шайки отъ врѣме на врѣме сж били пращани сотнитѣ въ разни направления.

Офицеритѣ и долнитѣ членове сж биле награждавани съ разни ордени; прѣзъ 1880 г. конника отъ Ш-а сотня Ангелъ Цаневъ е билъ награденъ съ знака на „военния орденъ за храбрость IV-а степень“, прѣзъ 1881 година конника отъ 4-а сотня Петръ Хр. Гайдаровъ — съ сжщиятъ орденъ. Освѣнъ тѣзи, за които бѣ казано по-горѣ, че сж наградени на 30-й Августъ.

На 3-й Януарий 1883 г. избухналъ пожаръ въ казармата на полка, за гасение на който сж взели участие всички офицери и долни чинове. Ротмистръ Савойски и Поручикъ Князъ Гедройцъ и Подпоручилъ Лиловъ и Милковъ получили телеграфически Височайша благодарность. Въ този пожаръ сж изгорели зданията на полковоя складъ, офицерското събрание и значителна часть отъ имуществото на полка.

Глава III.

Живота на полка слѣдъ развръщанието му въ 6 сотененъ съставъ.

Слѣдъ Подпоручикъ Чопова касиеръ на полка билъ назначенъ Поручикъ Михаиловъ и понеже той щѣлъ да бжде командированъ въ Русия, здава тази длъжность на Подпоручикъ Митровъ на 4-й Януарий 1883 год.

Съ Приказъ по полка № 4 § 4 отъ 4-й Януарий 1883 год. Командира на 4-а сотня Ротмистръ Фроловъ се назначава Завѣдующъ домакинството; до пристиганието на новоназначения командиръ на сотнята, билъ назначенъ за врѣменно командующъ сотнята, Подпоручикъ Чоповъ.

Слѣдъ направениятъ прѣгледъ въ краятъ на Декемврий мѣсецъ 1882 година Майоръ Декинлейнъ прави слѣдующата оцѣнка съ Приказъ по полка № 7 отъ 7-й Януарий 1882 год.: „Приготовителнитѣ упражнения за стрѣлбата не сж развили у войника устойчивостьта, заемание отъ тѣлото на стрѣлеца спокойно положение, бързо поставание на прицѣла и бързо прицѣлвание, спускание на ударника, внимателно съсрѣдоточено наблюдение за своитѣ грѣшки и положение.

Сотнитѣ не трѣбва да забравятъ своята главна цѣль на съществуванието имъ — *боя*.

Щомъ сотнитѣ сж назначени за бой, тѣ трѣбва да бждатъ готвени за него: *тѣ трѣбва въ боя да разузнаватъ, да охраняватъ и да се биятъ; да се биятъ на коне, да се биятъ пѣша.* Затова

сотнитѣ трѣбва да се готвятъ за тѣзи дѣятелности и благодарение на краткия срокъ на службата, тѣ трѣбва да се готвятъ настойчиво и систематично.

При обучението отраслитѣ можатъ да се раздѣлятъ на три отдѣла:

Една отъ тѣхъ обѣма *прѣдметитѣ*, които учатъ *какъ да се дѣйствува въ самия бой*, като полската ѣзда, владѣнието на пушката, саблята, полската служба, сотеннитѣ учения; *други* сж нуждни, *за да могатъ сотнитѣ да носятъ полската служба* и *да пристигнатъ въ исправность на мѣстото на боя*, като изучването, гледанието и обръщанието съ коня, на оржжието и на другата материална часть, знанието на уставитѣ по вжтрѣшната, гарнизонната и полската служба и дисциплинарниятъ уставъ; *тѣ приучватъ войника къмъ търпение, къмъ износливость и къмъ безусловно послушание въ най-труднитѣ минути* — съ една рѣчь *тѣ служатъ за въспитанието на войника; трѣти* съставляватъ *само похвати* или *срѣдства за обучението,* такива сж: манежната ѣзда, гимнастиката, волтижировката, приготовителнитѣ упражнения за стрѣлба, дѣйствието съ саблята пѣшкомъ, маршировка, войнишки стоежъ и грамотность.

Отъ само себе си се разбира, че всичкитѣ усилия на сотнитѣ трѣбва да бждатъ обърнати къмъ това, щото занятията по *вториятъ* и *третиятъ* отдѣлъ *да отнематъ колкото е възможно по-малко врѣме отъ занятията, които иматъ за главна цѣль подготвянието на сотнитѣ за бой;* затова еднитѣ занятия трѣбва да се докаратъ до такова съвършенство, което е необходимо за да се пристжпи къмъ занятията, които сж нуждни за бой; *слѣдователно, занятията отъ вториятъ и третиятъ отдѣлъ трѣбва да се водятъ съ строга разборчивость, послѣдователность и съ особенно внимание.* За достигание на тъзи цѣль, за която тѣ се произвождатъ, *като се изхвърля строго испълнението, само на вънкашниятъ видъ на занятията.*

Щомъ цѣлта бжде достигната и занятията трѣбва да се прѣкратятъ и се отстжпи повече врѣме за занятията, които подготовляватъ сотнята за боя; въ противенъ случай *губението напраздно врѣме е прѣстжпно.*

При спазването на тѣзи съображения сотеннитѣ Командири трѣбва да си съставляватъ *своитѣ планове за занятия*".

До 12 Януарий 1883 г. пристигатъ още двѣ групи новобранци.

На 15 Януарий 1883 год. пристига въ полка Щабсъ-ротмистра Язиковъ, на когото се заповѣдва да приеме 4-а сотня.

Съ Приказъ по полка № 17 § 12 отъ 17 Януарий 6-а сотня се счита сформирувана отъ 1 Януарий 1883 година.

На 18 Януарий пристига 4-а група отъ новобранцитѣ.

Съ приказъ по полка № 20 отъ 20 Януарий Поручика Чернота де Бояри Боярски се прѣвожда отъ пѣхотата въ кавалерията, като се зачислява въ полка отъ 22 Декемврий 1882 година и се показва прикомандируванъ къмъ Собственния на Негово Височество конвой. Съ сжщия приказъ се зачисляватъ въ полка, като се считатъ прикомандирувани къмъ Собственния на Негово Височество конвой, бившитѣ юнкери отъ Елисаветградското юнкерско училище Константинъ *Пеневъ*, Параскева *Нотовичъ*, Димитръ *Гатевъ*, Иванъ *Симеоновъ* и Никола *Калицевъ*.

Съ Приказъ по полка № 21 отъ 21 Януарий 1883 г. основанъ на приказа по Военното Вѣдомство № 154 отъ 1882 година *сержантитѣ* се прѣименуватъ въ *старши унтеръ-офицери*, а *капралитѣ въ младши унтеръ-офицери.*

Съ Приказъ по полка № 22 § 2 отъ 22 Януарий, основанъ на приказа по В-то В-ство № 3

отъ 3 Януарий Поручицитѣ отъ полка *Людцкановъ*, *Кърджиевъ* и *Михаиловъ* се командируватъ въ рускитѣ войски за цо-доброто изучване на службата. Затова Командира на полка Майоръ Декинлеинъ имъ дава слѣдующитѣ съвѣти:

„Като тръгватъ за Русия Г. Г. офицеритѣ трѣбва да си зададатъ въпроса, какви отдѣли тѣхната бѫдаща дѣятелность въ войскитѣ на Княжеството ще иматъ нужда отъ подготовка и то отъ подготовка по-основателна; отъ това, което можатъ да имъ дадатъ войсковитѣ части въ княжеството, бѣдни съ срѣдства и численность.

Само като си изяснятъ цѣлта на своята командировка Г. Г. офицеритѣ ще извлечатъ полза отъ нея, *тъй като само при тѣзи условия тѣ ще търсатъ необходимитѣ знания, а не случайно да запомнюватъ картинитѣ отъ пръминатата отъ тѣхъ служба, като запечатватъ въ паметьта си само впечатленията отъ нейната външность, безъ да си даватъ ясно пръдставление за нейната смисъль.*

Бѫдащата най-близка дѣятелность на командируванитѣ Г. Г. офицери е командуването на сотнитѣ; тѣ трѣбва да се готвятъ къмъ това и да гледатъ да придобиятъ знания за тѣзи тѣхна дѣятелность. *Дѣятелностьта на сотенния командиръ се заключава: въ управлението, въспитанието, обучението, употрѣблението и спазването на сотнята.*

Управлението изисква *изработване на характера, прививане у себе удѣждения, изключително законни, на постоянна провѣрка, както своитѣ распорѣждания*, така и *дѣятелностьта на подчиненитѣ имъ дѣца; пълно безпристрастие, неотстѫпчивость заедно съ отмѣняването на призпати погрѣшни распорѣждания, безусловно безкористие, безкористие непрѣменно открито.* Извѣстната на всички *любовь*

къмъ подчиненитѣ чинове, но не да се търси и да се дири тѣхната любовь. Безкористието, справедливостьта и сдържаниятъ характеръ ще създадатъ тази любовь у повечето хора и този, който *притежава тѣзи качества, нѣма що да се бои отъ неприятелскитѣ настроения на малцинството.*

Най-много, което *врѣди на управлението е*: *користьта, отстѫпчивостьта, мекостьта и искуственното търсение любовь у подчиненитѣ*, такъвъ командиръ незабавно подпада, подъ нѣкое влияние на подчиненитѣ му чинове и колкото и да бѫде този послѣдния честенъ той нѣма да бѫде въ състояние да бѫде безусловно безпристрастенъ. Даже неизвѣстното на всички безкористие на началника, което се нарича съ други думи распустнатость въ паричнитѣ работи, врѣди много, тъй като дава поводъ на лоши хора, (безъ които свѣтътъ не може да сѫществува), да распускатъ разни измислени раскази за участието на началника въ една или друга парична сдѣлка, съ което се раскланца неговото положение.

Нека Г. Г. офицеритѣ запомнятъ добрѣ, че командирътъ може въ своитѣ искания да напрѣгне усилията на подчиненитѣ му до крайность, може безусловно строго да се отнася къмъ всичкитѣ нарушения отъ подчиненитѣ му лица, *стига той да бѫде безпристрастенъ, безкористенъ и въ всичкитѣ му домакински и парични дѣла да има ясность като въ день.*

По такъвъ начинъ, като се вземе въ внимание бѫдащата дѣятелность на командированитѣ Г. Г. офицери, *отъ тѣхъ ще се изисква да изучатъ духа на военнитѣ закони*, да изучатъ *военното домакинство*, да изучатъ *биографиитѣ на повиднитѣ военни началници*, при което *тѣ трѣбва да търсятъ въ тѣзи биографии, кои мѣрки сѫ спомагали за успѣха и кои сѫ повели къмъ лоши послѣдствия.*

Възпитанието на войника е най-главното условие за дѣйствителнията успѣхъ. Офицеритѣ, които знаятъ своето дѣло скоро можатъ да обучатъ и да подтѣгнатъ необученитѣ или зле обученитѣ войски, нъ да прѣобразуватъ и възпитатъ войскитѣ въ кратко врѣме могатъ само отдѣлни способни лица, когато за обикновеннитѣ офицери това изисква много врѣме и неуморима енергия.

Възпитанието, а не обучението води войницитѣ на открита смърть; възпитанието, а не обучението приучава войницитѣ да напрѣгатъ всичката своя дѣятелностьь, когато сѫ гладни, голи и боси. Що значи студътъ, жегата, гладътъ, смъртьта, прѣдъ великата идея на родинита — отечеството — за вѣрно възпитаниятъ войникъ!

Работата по възпитанието на войника е най-трудното и неговитѣ недостатки не всѣкога бърже се показватъ на яве. Русия, богата съ велики подвизи на своитѣ войници, може, много повече отъ колкото другитѣ страни въ свѣта, да научи Г. Г. офицеритѣ *какъ да възпитаватъ войницитѣ* и ако Г. Г. офицеритѣ *не се задоволятъ само съ казарменната работа,* а *се постараятъ да прѣгледатъ библиотекитѣ на полковетѣ,* въ които ще служатъ, *тѣ ще намѣрятъ за себе си материяли за усъвършенствување.*

Обучението на войника е толкова необходимо и вѣрвамъ, че тѣ ще обърнатъ внимание на него, обаче тѣ *ще трѣбва да се запознаятъ* и *съ похватитѣ на ученіето.*

Употрѣблението на сотнята се основава на ясното разбирание на нейнитѣ свойства. По този отдѣлъ най-много ще се извлече полза отъ командировката въ Русия. *Сотнитѣ се формируватъ, възпитаватъ* и *обучаватъ за боя;* да се употрѣбятъ праправилно въ боя е възможно само при основателното изучване тѣхнитѣ свойства и обстановката въ боя.

Тукъ книгата малко помага, тукъ се иска и е нуженъ дѣйствителенъ опитъ.

Четението и провѣрявание на дѣло прочетеното, распитвание за това, което се провѣрява, трѣбва да бѫде постоянния спътникъ на офицеритѣ. Този отдѣлъ е неизчерпаемъ и колкото повече Г. Г. офицеритѣ ще четатъ, колкото пове ще изучаватъ на дѣло всичко, толкова повече тѣ ще знаятъ, толкова по рѣдко тѣ ще испадатъ въ безисходно положение.

И така Г. Г. офицери проникнете се отъ всичката важность на вашиятъ бѫдъщъ животъ и за отношението, което трѣбва да имате въ врѣме на вашата прѣдстояща командировка. *Безчестно ще бѫде да се върнете съ тѣзи свѣдѣния, съ които Вие отивате и не е вѣрно това, което се казва, че има на свѣта причини, които могатъ да ви попрѣчатъ да изучите вашето дѣло.*

Имало е хора въ Русия, които като напускатъ развалената хижа на далечния Сѣверъ и турнатъ въ пазухата си единъ алтънъ, сѫ изминавали съ него хиляди версти, а къмъ края на своя животъ тѣ сѫ биле прѣдсѣдатели на академиитѣ на науката“.

Поручикъ Людцкановъ е командированъ въ № 36-й Драгунски Ахтърски полкъ въ гр. Старо-Константиновскъ; Поручикъ Михаиловъ — въ № 24 Драгунски Лубенски полкъ въ гр. Кишиневъ (сега го командува Полковникъ Савойски — бивши командиръ на 3-а сотня); а Поручикъ Кърджиевъ въ № 33 Драгунски Изюмски полкъ въ гр. Луцскъ.

На 13-й Февруарий 1883 год. въ полка се получила покана до всичкитѣ Г. Г. офицери, който отъ тѣхъ пожелае да се яви *на 19-й Февруарий — деня на Освобождението на България* — въ София на бала въ Двореца. Нѣкои отъ Г. Г. офицеритѣ отъ полка изявили желание да отидатъ въ София, *като изминатъ растоянието отъ 400 версти въ 6 дена на коне.* Полковоя командиръ

разрѣшава на офицеритѣ да извършатъ този *далеченъ пробѣгъ*.

За резултата отъ пробѣга е билъ издаденъ Приказъ по полка № 75 § 8 отъ 16-й Мартъ 1883 г. възъ основа на Приказа по В-то В-ство № 61 отъ 28 Февруарий с. г. Приказа гласи: „Вслѣдствие поканата изпратена до всичкитѣ Г. Г. офицери отъ войската да присѫтствуватъ на бала въ Княжеския Дворецъ въ София на 19-й Февруарий т. г. четирма офицери отъ конниятъ полкъ: Ротмистръ *Кудрявцевъ*, и Подпоручицитѣ: *Ханджиевъ*, *Поповъ* Димитръ и *Милушевъ* се рѣшили да дойдатъ на бала на коне отъ гр. Шуменъ въ гр. София. Всичкото растояние отъ 400 версти съ прѣминаването прѣзъ Балкана е било изминато въ 6 денонощия и *безъ да се гледа на форсируванията пробѣгъ въ зимно врѣме*, конетѣ, слѣдъ пристигането имъ въ София, сѫ биле лично прѣгледани отъ *Негово Височество Княза* и се указали въ добро състояние, *това свидѣтелствува, че означенитѣ по-горѣ офицери напълно умѣятъ разумно да се ползуватъ отъ силитѣ на своитѣ коне.*

За произведения пробѣгъ отъ офицеритѣ на конния полкъ, който доказва, че въ срѣдата на Българскиятъ коненъ полкъ се е развилъ *истинно лихия кавалерийски духъ*, Негово Височество благоволи да ми заповѣда да обявя *Неговата Височайша* благодарность на Ротмистра *Кудрявцева*, и на Подпоручицитѣ *Ханджиева, Попова* Д. и *Милушева*. На тримата долни чинове, които сѫ придружавали Г. Г. офицеритѣ: на Унтеръ-офицера *Шакиръ Ахмедовъ* и конницитѣ, *Еминъ Мустафовъ* и *Станю Златевъ*, Негово Височество обявява Своето „Спасибо“ и подарява на унтеръ-офицера 2, а на конницитѣ по 1 наполеони.

Исказаната Височайша благодарность и парични награди да се впишатъ въ служебнитѣ списъци на Г. Г. офицеритѣ и долнитѣ чинове“.

Съ Приказъ по полка № 18 отъ 18-й Януарий 1883 година Майоръ Декинлейнъ като забѣлѣжилъ, че въ I-ва сотня неправилно се правела поѣздка съ конетѣ на 17-й Януарий, обръща вниманието на всички, какъ трѣбва да се произвождатъ поѣздкитѣ. Той казва: „Краткия срокъ на службата заедно съ разностранното въспитание на конника *изисква при обучението голѣмо пестене на врѣмето;* ползата отъ поѣздката произведена на 17 й того отъ 1-ва сотня не отговаря на употрѣбеното за нея врѣме, толкова повече, че въ поѣздката вземаха участие само 49 отъ 80 коня, слѣдователно, отъ 154 человѣка по списъчното състояние, сѫ взели — само 49 человѣка, т. е. по-малко отъ $^1/_3$. Него день отъ 1-ва сотня е имало 15 человѣка въ караулъ, ако къмъ това число се прибавятъ дежурнитѣ, дневалнитѣ, вѣстовии, болнитѣ и другия разходъ, то пакъ ще се види, че е имало 45 конника свободни, които не сѫ биле на учение т. е. половината отъ тѣзи, които сѫ взели участие въ поѣздката.

Сотнята е тръгнала въ 8 часа сутриньта и като е изминала отъ Шуменъ до Прѣславъ 15 версти спира се тамъ на почивка и се връща вечерьта късно въ Шуменъ.

За напрѣдъ — отъ поѣздкитѣ не трѣбва да се правятъ увѣселителни излѣти и слѣдъ 15 версти движение, не трѣбва да се прави спирание, а най-многото да се дава почивка на единъ или половинъ часъ врѣме, достатъчно да си починатъ конетѣ, ако да е било карано голѣмъ тръсъ и за да се изправи сѣдловката. *Поѣздкитѣ, като тѣзи произведѣни на 17 януарий, сѫ врѣдни, тъй като даватъ на войницитѣ прѣвратни понятия за походнитѣ движения.*

Цѣлта на поѣздкитѣ е, да се приучатъ войницитѣ къмъ неуморна и продължителна ѣзда на всички алюри, по всѣкаква мѣстность, при всѣкакво врѣме, да се даде на сѣдѣжа

непринудителность и устойчивость, условия нуждни за неуморимостьта въ ѣздата; *да запознае войницитѣ съ всички врѣдни послѣдствия отъ лошото прѣмѣрвание на конското снаряжение и неисправното сѣдание; да се изработи у войника похватливость удобно да примѣрва на себе си бойното снаряжение и своеврѣменна грижа за сѣбе си и за своя конь; да се прѣвиятъ у войника всичкитѣ свѣдѣния и похвати за гледането на конетѣ при по продължителна работа; да се втегнатъ конетѣ и да се развиятъ тѣхнитѣ мускули; да се приучатъ конетѣ да се не боятъ отъ мѣстнитѣ прѣдмети и безъ умора лесно да ги прѣодоляватъ.*

Само за прѣслѣдване на тъзи цѣль се назначаватъ проѣздкитѣ; нъ да се не изваждатъ само 49 человѣка, а се оставятъ други 45—безъ да вършатъ никаква работа.

Въ бѫдаще строго запрѣщавамъ присѫтствието както и взимание участие въ проѣздкитѣ на дами“.

На 19-й Февруарий, по случай деня на Освобождението на България, е имало молебенъ, всѣка сотня отъ полка изважда по единъ взодъ, въ 12 реденъ съставъ, подъ командата на Ротмистръ Язиковъ — командиръ на 4-а сотня.

Съ приказъ по полка № 59 § 3 отъ 28-й Февруарий 83 год. майоръ Декенлейнъ обявява резултата отъ присѫтствието си въ проѣздата на 6-а сотня, станала на 25-й февруарий по посока на селата Макакъ, Ендже, Суютлий, Шайтанджикъ, Кабиюкъ, Шуменъ. Той казва: „Безъ да се гледа растоянието отъ 40 версти, въ снѣгъ дълбокъ често пѫти до корема на конетѣ, на голѣмата каль и на голѣмитѣ грѣшки въ реда на проѣздката, станали по недоразумѣние, конетѣ се върнаха достатъчно бодри.

Съ малко исключение конницитѣ имаха удовлетворителенъ сѣдежъ, поради непрѣмѣрването на стрѣмената на нѣкои само конници сѣдѣжа не билъ съ разрѣзъ на чатала въ сѣдлото, а други се испъчвали назадъ.

Рѣдътъ за произвождание на проѣздката показалъ, че рѫководителя се ограничавалъ да накара хората да вематъ непринудителенъ сѣдежъ, само съ уморяване отъ дългата ѣзда, за управлението на конетѣ не се обрѫщало никакво внимание, което се забѣлѣзвало много добрѣ отъ този, който върви слѣдъ сотнята отзадъ.

Обаче немога да не отбѣлѣжа съ дължимата справедливость, че командующия сотнята подпоручикъ *Милковъ* и прикомандирувания къмъ сотнята (отъ 4-а сотня) подпоручикъ *Назлѫмовъ,* употрѣбиха голѣмо старание и трудъ“.

Въ врѣме на движението съ 6-а сотня майоръ Декинлейнъ срѣщналъ командующия 5-а сотня Ротмистръ Мерджановъ да търси своята сотня двѣ версти далечъ отъ града. Затова като му обрѫща внимание той му казва въ приказа: „Ако ротмистръ Мерджановъ мисли, че сотнята му се не нуждае отъ неговото присѫтствие при тръгването отъ казармитѣ, което азъ не сподѣлямъ, то по този начинъ той ще доведе до пълно разстройство своята сотня, тъй като утрѣ г. г. офрцеритѣ ще започнатъ да излизатъ да срѣщатъ сотнята на нѣколко версти отъ казармата, а вахмистра ще отива при сотнята въ минутата на тръгването само, взводнитѣ унтеръ-офицери въ минутата на искарването конетѣ изъ конюшнитѣ и *тогава ще настане пъленъ произволъ за всѣки конникъ, който произволъ ще стане нераздѣленъ спѫтникъ за сотнята на всѣкѫдѣ.*

Прѣдлагамъ на Ротмистръ *Мерджанова да не забравя, че той е кадровой офицеръ и той е длъженъ да научи подчиненитѣ си не само въ дѣлото, но и за рѣдъ на службата, както и за нейното добросъвѣстно испълнение.*

Съ § 6 отъ сѫщия приказъ Майоръ Декинлейнъ

обявява, че като обиколилъ околодока намѣрилъ единъ конникъ отъ 2-а сотня съ подуто лице да се лѣкува. *Понеже той билъ запрѣтилъ биението съ приказъ по полка*, направилъ справка и намѣрилъ, че вахмистра отъ сотнята Валабуевъ е виновния; за това безъ да търси до колко битиятъ конникъ е билъ виновенъ, Майоръ Декинлейнъ *намира, че сѫществуватъ достатъчно срѣдства за законни наказания, които сѫ въ състояние да накаратъ да влѣзе всѣки въ правия пѫть, както е билъ случая съ конника отъ 1 сотня Алекси Андрѣевъ, който се отказвалъ упорно да служи, а отпослѣ е станалъ усърденъ войникъ, само съ вземане на законни мѣрки противъ него.* Вахмистра се наказва за сега съ два дена арестъ и се прѣдупрѣждава, че за въ бѫдаще ще бѫде уволненъ отъ служба".

Отъ 1 до 11 мартъ полкътъ говѣй и се прѣчестява въ църкрата *„Три Святители"*.

На 1 Мартъ се отслужва панахида за смъртьта на Царь-Освободителя Александръ II-й. На нея взематъ участие само 4-а и 6-а сотни и Г. Г. офицеритѣ отъ полка.

На 2 Мартъ — деньтъ на Възшествието на прѣстола на Рускиятъ Императоръ Александръ III-й, въ църквата *„Св. Възнесение"* е имало молебенъ. На него присѫтствуватъ само рускитѣ офицери отъ полка.

Съгласно приказа по полка № 66 § 7 отъ 7 Мартъ въ полка пристига и се зачислява за Командиръ на 6-а сотня Ротмистръ *Чечьотъ*.

Съ приказъ по полка № 67 § 3 отъ 8 Мартъ за да се избѣгнатъ недоразумѣнията между дежурнитѣ офицери и командиритѣ на сотнитѣ при носението на вѫтрѣшната служба въ полка Майоръ Декинлейнъ иска, щото: „Дежурниятъ по полка офицеръ съгласно § 346 отъ устава за вѫтрѣшната служба да *отговаря* за спазването на реда въ казармитѣ и въобще въ района на казарменното

разположение на полка; да не допуща никакви непозволени сборища и наблюдава, щото между долнитѣ чинове да нѣма шумъ, карания, игра на пари, пиянство и продаване на вино; съгласно § 347 отъ сѫщия уставъ да наблюдава за чистотата въ казармата, както вънъ, тъй и вѫтрѣ, за чистотата на въздуха и температурата въ казармата, както и за освѣтлението.

Въ случай на безпорядъкъ, който изисква бързи мѣрки за прѣкращение, дежурния по полка офицеръ веднага донася на командира по полка, а въ негово отсътсвие — на най-старшия въ полка офицеръ; като отива самъ лично на мѣстото на безпорядъка, за да се удостовѣри да ли е донесено на командира на сотнята или на командата за това и да вземе мѣрки за да прѣкрати безпорядъка и да не дава да се распространява въ другитѣ части.

Слѣдъ пристигането на командира на сотнята или на командата дежурния по полка офицеръ прѣдава тѣмъ да се распорѣждатъ по нататъкъ въ своитѣ части, а той прави распорѣждания въ другитѣ части на полка до пристигането на командира на полка или на най-старшия офицеръ.

При това намирамъ за необходимо да припомня и § 3 отъ дисциплинарниятъ уставъ, съгласно който при безпротивоврѣчивото испълнение заповѣдьта на началника отъ страна на подчинения началникъ, първия самъ отговаря за послѣдствията отъ своята заповѣдь.

И когато се случи, щото получената заповѣдь противорѣчи на заповѣдьта, дадена по рано отъ другъ началникъ, то този, който получава заповѣдьта, е длъженъ да заяви за това съ *почтителни* изражения на началника, който му дава послѣденъ заповѣдь и ако той настои на своето, то *младшиятъ е длъженъ да испълни неговото искание*, тъй като отговорността за отмѣнявание нѣрвоначалната заповѣдь взима на себе си този, който издава послѣдната заповѣдь.

Приказитѣ по полка сѫ задължителни за всички, до кото се касаятъ, затова за всѣко нарушение ще бѫда взискателенъ.

Г. Г. сотенитѣ командири се подканятъ да облекчаватъ трудътъ на дежурнитѣ по полка офицери, за да не убиватъ у тѣхъ желанието да испълняватъ добросъвѣство длъжноститѣ, които лежатъ на тѣхъ; защото това ще послѣдва непрѣменно, щомъ сотеннитѣ правятъ отстъпление безъ всѣкаква причина въ приетиятъ редъ и вслѣдствие на което младитѣ офицери ще се намѣрятъ въ деликатно положение.

Напомнямъ, че ний сме повикани тука *не толкова да учимъ, отъ колкото да въспитаваме*, тъй като първото постоянно измѣнява своята форма и може да се случи щото, *когато младитѣ офицери бѫдатъ поставени на самостоятелна дѣятелность, всичкитѣ похвати за боя*, които сега сѫ приети, *да бѫдатъ въ бѫдаще изоставени*, като неправилни.

Тогава когато законитѣ за въспитанието на войската не сѫ се измѣнили отъ сътворението на свѣта, и безсъзнателно сѫ сѫществували още у първия началникъ, който е произвелъ сполучливъ набѣгъ".

Съ § 4 отъ сѫщия приказъ заповѣдва се на 12-й Мартъ да се събератъ войницитѣ отъ 1-ва, 2-ра и 3-а сотни въ учебната стая на 2-а сотня, а на 13-й Марта — войницитѣ отъ 4, 5 и 6-а сотня, за да провѣри и види какъвъ успѣхъ сѫ направили отъ както сѫ се сформировали командитѣ; сотеннитѣ командири да приготватъ именни списъци на войницитѣ отъ командитѣ и програми за распрѣдѣление на материяла, прѣдвиденъ да се прѣмине и за причинитѣ, които сѫ повлияли да не можатъ да се достигнатъ прѣдначертанитѣ програми.

Съ приказъ по полка № 73 § 6 отъ 14-й Мартъ Щабсъ-Ротмиста отъ руската армия *Язиковъ* се зачислява въ полка на длъжностьта командиръ на 4-а сотня съ чинъ ротмистръ. Съ § 7 отъ сѫщата заповѣдь ротмистръ *Фроловъ* се назначава Завѣдующъ домакинството, а ротмистръ *Мерджановъ* за командиръ на 5-а сотня. Съ § 9 отъ сѫщата зоповѣдь на майоръ *Декинлейнъ* се рарѣшава да носи сръбския орденъ *„Таково"* III степень.

Съ Приказъ по полка № 74 § 2 отъ 15-й Марта намира, *че успѣхитѣ въ учебнитѣ школи въ сотнитѣ сѫ нищожни; програмитѣ намѣрилъ неопрѣдѣлени, както на часоветѣ, така и на материяла, отъ тамъ и причината на малкитѣ успѣхи;* сѫщото било и съ подготовката на унтеръ-офицеритѣ, *затова той дава самъ планъ за подготвянието имъ*, като изисква строго придържание къмъ него. Той указва: 1) че унтеръ-офицерското звание е *награда*, съ това звание трѣбва да се удостояватъ само *най добритѣ* долни чинове; 2) че непосрѣдственниятъ редъ между войницитѣ се спазва отъ унтеръ-офицеритѣ, затова съ това звание трѣбва да се удостояватъ не само най-добритѣ долни чинове, но тѣзи които сѫ *непоколебими*, съ *силна воля* и *рѣшителность*; 3) че непосрѣдственното обучение на войницитѣ става отъ унтеръ-офицеритѣ подъ наблюдението и ржководството на офицеритѣ, затова тѣ трѣбва да бѫдатъ *прѣсмѣтливи* и *съобразитѣлни*; 4) че при полската служба разхода въ разѣзди прѣдизвиква важни поржчения на унтеръ-офицеритѣ, отъ тѣхъ ще се изисква *смѣлость, рѣшителность* и *прѣсмѣтливость*; 5) че при носение на вѫтрѣшната служба на унтеръ-офицеритѣ ще се възложатъ длъжности по домакинството, които изискватъ държание на смѣтка, четение и разбирание исканията на положенията, правение ясни донесения по въпроситѣ, затова тѣ трѣбва да бѫдатъ грамотни и да знаятъ аритметиката.

Отъ това се вижди, че първото условие за избирание на добритѣ войници, зависи отъ правилното обучение въ сотнята, тогава измежду тѣхъ могатъ

да се намѣрятъ най-добритѣ, *т. е. такива, които при усърдието къмъ службата, точната изпълнителность, честното изпълнение, правилно мисление*, знаятъ по-добрѣ отъ другитѣ това, което е задължително за редницитѣ.

Затова общиятъ уровенъ на подготовката въ сотнята има влияние за качеството на добритѣ войници. Ясно е, *че която сотня е по-добрѣ обучѣна, тамъ и по-добритѣ войници сж по-добрѣ и по основателно обучени.*

Затова тѣ трѣбва да знаятъ: а) *назначението на войника и клѣтвата*, б) *военната дисциплина*, в) *редътъ на вжтрѣшната служба*, г) *пѣзда на всѣкждѣ, кждѣто можа да мине конникъ*, д) *бой съ шашката на коня*, е) *разузнавателната служда*, ж) *стражевата служба*, з) *подготовката за стрѣлба*, и) *стрѣлба*, к) *конно учение на сотнята и бой въ сгѣстенъ строй*, л) *бой въ разсипанъ строй*, м) *бой въ пѣши строй*, н) *устройството на пушката, пълнението и гледанието* ѝ, о) *гимнастика*, п) *волтижировка*, р) *гледанието на коня*, с) *устройството на разнитѣ прѣдмети отъ имуществото и правилата за гледанието и употрѣблението имъ*, т) *снабдяването на войницитѣ съ заплати, облѣкло и други вѣщи*, у) *гарнизонна служба*, ф) *военно наказателния законъ*. Тѣзи знания трѣбва да бждатъ усвоени отъ войницитѣ *прѣзъ врѣме на тригодишната имъ служба* и при уволнение въ запаса тѣ трѣбва напълно да ги знаятъ. *Войницитѣ, които прѣзъ това врѣме покажатъ усърдие къмъ службата, честность и добро поведение, правилно мисление и добро усвояване на всичкитѣ указани прѣдмети, трѣбва да се подбиратъ за учебнитѣ команди.* А измежду най-добритѣ войници, трѣбва да се прѣдпочетатъ тѣзи, които иматъ и нравственитѣ качества, показани по-горѣ: *непоколебимость, силна воля, рѣшителность, прѣсмѣтливость, съобразителность и смѣлость до юначество. Много отъ тѣзи качества ще се развиятъ у новобранцитѣ, вслѣдствие правилното възпитание въ сотнитѣ.* Само този командиръ на сотнята ще казва, че не може да намѣри между своитѣ войници такива качества, който при обучението се ржководи отъ доброто и лошото врѣме, а не отъ количеството на знанията, което трѣбва да се постигне и отъ количеството на врѣмето, съ което той разполага. *Колкото и да ни не лъже съобразяването съ врѣмето, но дѣйствителностьта показва, че частитѣ, които сж се ржководили по него, никога не сж могле да изпълнятъ прѣдначъртаната програма*, а личниятъ опитъ на Майоръ Декинлейнъ *показалъ, че тѣзи части успѣвали да научатъ твърдѣ малко и добивали голѣма едностранность въ обучението.*

Това се обяснява твърдѣ лесно: командира на сотнята е назначавалъ учение, слѣдъ като дойде на плаца, офицеритѣ и войницитѣ не сж приготвени за това учение и се разтичватъ да търсятъ разнитѣ пособия за учението, ако се улучи, че тѣзи пособия не сж биле на мѣстото си, поради една или друга причина, учението се прѣминува безъ тѣхъ *на-двѣ на три. Офицерътъ не е размислилъ: кое е прѣминато, кое има да се повтаря и кое прѣдстои да се прѣмине на ново* и така учението се свършва *не по начъртания планъ*, безъ да има *сѣрска, послѣдователность, а слѣдователно и успѣхъ.*

Тъй като три годишната служба на войницитѣ дава възможность нѣкой отъ тѣхъ да добиятъ унтеръ-офицерското звание и да прослужатъ въ него около една година въ своята сотня, то съ тѣхъ, като знающи вече службата, могатъ да се отдѣлатъ повече часове за обучението имъ въ четение, писание

и аритметика, затова има повече отъ 10 мѣсеци врѣме, (отъ уволнението на старослужащитѣ въ запаса, до началото на отряднитѣ учения). Зимнитѣ мѣсеци 7 могатъ да се употрѣбатъ за това, а останалитѣ три мѣсеци, прѣзъ което врѣме отива мѣсецъ и половина за трѣвно доволствие, се прѣминува чисто строевата служба. Отъ 16-й Мартъ до 1-й Май има 40 делнични дни, отъ тѣхъ шесть дена ще бждатъ оставени за страстната седмица и за Великъ-день, седмия за благовѣщение и осмия за Рожденния день на Негово Височество Княза—оставатъ 32 учебни дни. Прѣзъ това врѣме учебнитѣ команди въ сотнята да прѣминатъ, по четение и аритметика слѣдующитѣ часаве: 1) отъ 2—4 часа слѣдъ пладнѣ, 2) отъ вечерята до 10 часа вечерната т. е. пакъ 2 часа. На прѣдъ-обѣднитѣ занятия отъ 8—12 часа учебнитѣ команди трѣбва да иматъ три пѫти въ недѣлята ѣзда, или конно учение, единъ пѫть полска ѣзда и два пѫти на учение съ младитѣ войници, като помощници на г. г. офицеритѣ. Отъ 7—8 часа сутриньта, ежедневно, подготовка къмъ стрѣлбата, а вечерь, четвъртъ часъ прѣди легание, гимнастика. Врѣмето отъ 1-й Май до 1-й Августъ ще може да имъ послужи за да повторятъ всичко което сѫ учили. Така подготвения унтеръ-офицеръ ще усвои рѣда въ сотнята за пазение здравето на хората и конетѣ, имуществото, какъ да обучава и провѣрява и съ това да бѫде дѣйствително помощникъ ни командиря на сотнята. Освѣнъ това той ще служи и за примѣръ на младитѣ войници, като го подражаватъ и видятъ че неговото старание е възнаградено и всѣки ще се старае, да се самоусъвършенствува, да се учи и да стане по-добъръ. Отъ грамотнитѣ трѣбва да се изисква повече, защото за тѣхъ не се срѣща тъзи мъчнотия, която неграмотнитѣ има да прѣодоляватъ: *повече трудъ, повече усърдие, по-силна воля и по-голѣма настойчивость.*

Грамотниятъ колкото по-лесно възприема всичко, което му се прѣподава, толкова полеко се отнася къмъ своитѣ обязаности и е най-ненадежниятъ контингентъ за създаване на честенъ и изпълнителенъ унтеръ-офицеръ!

Въ сотнитѣ сѫ завѣдвали учебнитѣ команди: въ 1-ва Подпоручикъ *Българовъ*, въ 2-а Подпоручикъ *Поповъ* Тодоръ, въ 3-а Подпоручикъ *Стоиловъ*, въ 4-а Подпоручикъ *Абаджиевъ Костовъ*, въ 5-а Подпоручикъ *Поповъ* Димитръ, въ 6-а Подпоручикъ *Милковъ*; тѣ сѫ биле освободени отъ дежурство по полка и по гарнизона; учебната команда въ всѣка сотня се е състояла отъ 10 коника; само болнитѣ можатъ да отсѫтствуватъ отъ занятия.

Изисква се щото къмъ 18-й Марта всѣки сотенъ командиръ да прѣстави програма за обучението на новобранцитѣ.

На 18-й Марта се назначава прѣздка по посока къмъ Кабиюкъ на всичкитѣ сотни. Съ Приказъ по полка № 77 § 11 отъ 18 й Марта отъ София се възвърнали въ Шуменъ Младшия унт. офицеръ *Шакиръ Ахмедовъ* и конникъ *Еминъ Мустафовъ*.

Съ Приказъ № 80 § 2 отъ 21-й Мартъ се заповѣдва започването подковането на конетѣ, *ковањето да става подъ наблюдението и отговорностьта на взводнитѣ офицери*, като обрѫщатъ внимание на чистението и състоянието на копитото. Съ § 3 отъ сѫщиятъ приказъ се заповѣдва да се турятъ въ устата малки дървени пръчици привързани къмъ халкитѣ на недоуздъка, за да не гризатъ въ врѣме на уборката. Съ § 4 отъ сѫщия приказъ се заповѣдва на Завѣд. Домакинството да прѣгледа палаткитѣ за офицеритѣ и войницитѣ, тѣ трѣбва да бѫдатъ.

Офицерски.

1) За командира на полка	1
2) Завѣд. домакинството	1

Военно
историческа
библиотека
София

3) За полков. адютантъ и полков. ковчежникъ · 1
4) За сотеннитѣ командири · · · · · · · · 6
5) За офицеритѣ отъ сотнитѣ по една за двама 15
6) За лѣкаритѣ · · · · · · · · · · · · · · 1

Всичко · 25

Войнишки.

1) За Вахмистритѣ въ сотнитѣ · · · · · · · 6
2) За войницитѣ отъ сотнитѣ · · · · · · · 72
3) За тръбачитѣ · · · · · · · · · · · · · 3
4) За полковоя околодокъ · · · · · · · · · 4
5) За фелшеритѣ · · · · · · · · · · · · · 1
6) За аптека · · · · · · · · · · · · · · · 1
7) За вѣстовиитѣ при г. г. офицеритѣ · · · · 13
8) За полковия писарь · · · · · · · · · · 1
9) За полкова канцелария · · · · · · · · · 2
10) За Шивалня · · · · · · · · · · · · · · 2
11) нестровата команда · · · · · · · · · · 2
12) За дежурния офицеръ · · · · · · · · · 1
13) За лагерния и задния караули · · · · · · 3

Висичко · 111

Съ § 5 отъ сжщия приказъ се зеповѣдва сотнитѣ и командитѣ да прѣдставятъ списъци за конетѣ, подлѣжащи въ бракъ, като се указватъ болѣститѣ и пороцитѣ, поради които подлежатъ на бракъ.

Съ Приказъ по полка № 81 § 5 отъ 22-и Мартъ, майоръ Декинлейнъ обявява, че него день видѣлъ какъ въ една отъ сотнитѣ билъ битъ единъ войникъ съ бичъ, затова той говори: „прѣдупрѣждавамъ, *че за менъ законътъ стои по-високо отъ личностьта*, затова заповѣдвамъ на всички отъ полка да се запознаятъ що говори този законъ въ своитѣ статии 160-а, 165-а и 166-а отъ Военно наказателния законъ, издание 1879 година, сжщо и съ статия 158-а, за да ме не заставятъ чиноветѣ отъ моя полкъ да се ржководя отъ нея.“

На 24-и Марта деньтъ на раждението на Негово Височество Княза е имало молебенъ и парадъ,

полка е назначилъ отъ всѣка сотня по единъ взводъ отъ 12 рѣда.

Съ Приказъ по полка № 91 § 4 отъ 1-и Априлий се обявяватъ извлечение отъ отчота за прѣгледитѣ по стрѣлбата прѣзъ 1882 година въ Руската Императорска армия. Въ него се указватъ всички добри страни, както и причинитѣ за намѣренитѣ недостатъци; Майоръ Декинлейнъ прибавя отъ себѣ си: *„като изучваме чуздитъ недостатъци, ний се учимъ да ги избѣгваме, като изучваме чуздитъ успѣхи, ний ще гледаме да ги достигнемъ, за да имаме още по голѣми успѣхи. Да не забравяме, че въ тежки минути често всичкитъ погледи ще бждатъ обърнати къмъ коняиятъ полкъ, като се надѣватъ, че той ще се покаже до толкова подготвенъ, щото като се ползува отъ своята бързина въ движението, той ще се яви ненадѣйно на това мѣсто, което е згодно за противника и опасно за назъ и ще му противопостави здрава прѣграда на неговитѣ стрѣмления.*

Да не забравяме, *каква помощь ще ни укаже въ този случай умението да се стрѣля медко*, което ще ни даде възможность *да не допускаме противника ненаказано да дойде на ржченъ бой съ назъ.* Да не забравяме, *че при такава ржчна срѣща, нито численностьта, нито прѣвъзходството на оржжието, ще бждатъ на наша страна; че нѣма да имаме попълвание на патронитѣ отъ тила си,* а за това веднажъ измѣстени отъ згодна позиция, ний нѣма да имаме срѣдство отъ згодна мѣстность по пжтя ни за ново задържание на противника.

Да не взимеме на себѣ си грѣха въ тъзи свободна минута, съ прѣнебрѣгването на стрѣлковото дѣло, отъ което може да зависи спасението или загинването на страната.“

Съ Приказъ по полка № 93 § 2 отъ 2-и Ап-

рилий се обявява какво е било забѣлѣзано въ врѣме на поѣздката и сотенното учение на 2-а сотня: 1) чистотата и състоянието на конетѣ отлично; 2) сѣдѣжа на ходъ и на тръсъ, на попони, здравъ и красивъ съ исключение на нѣколко души съ развърнати пръсти на краката и издигнати коленѣ; 3) поводътъ добъръ за управление, нъ не до тамъ мекъ, при мекъ поводъ би се получило по-голѣмо удобство за управление на коня, особенно при единичната ѣзда, 4) Движенията на ходъ и на тръсъ равномѣрни, спокойни, дистанциитѣ спазвани; 5) прѣстрояванията отъ колона по 3 въ колана по 6 и обратно се испълняваха безъ колебание, отчетливо, отъ което се вижда, че всичкитѣ чинове отъ сотнята знаятъ своето дѣло и иматъ пълно внимание, както къмъ командитѣ, тъй и къмъ това, което има да извършватъ; 6) построенията и движенията въ взводна колона стават съ сжщата отчетливость, знание и внимание; 7) построяването на фронта напрѣдъ отъ взводни колони въ движение ходомъ, испълнено отчетливо, чисто и съ внимание.

Като гледахъ на обучаущата се сотня азъ забравяхъ, че тя сѣди на попони, че въ нейнитѣ редове има навобранци, отъ кочто нито единъ не е дошелъ по рано отъ 31-й Декемврий 1882 година, че въ нейнитѣ редове има войници, прѣведени отъ пѣхотата и че кореннитѣ конници отъ вчера едвамъ се наброяватъ до 10 человѣка.

Менѣ не остава какво да кажа на командира на сотнята Ротмистръ *Мечникова, горнитѣ факти отъ успѣха сж по-краснорѣчиви отъ всѣкакви думи,* тѣ свидѣтелствуватъ *за неговата полезна дѣятелность.* Азъ се не съмнявамъ, че и другитѣ *отдѣли отъ възпитанието на войника и по-развитието въ него на бойнитѣ качества* ще привлекатъ вниманието и грижитѣ на Ротмистръ Мечникова и когато му дойде врѣмето, азъ ще намѣря и тѣхъ примѣрно испълнени, както вчера намѣрихъ ѣздата, вниманието и знанието у всѣки войникъ по прѣминатия до вчера материялъ. *Азъ бѣхъ веселъ да присѫтствувамъ всичкото врѣме на ученіето безъ да чуя, ни една дума на укоръ и гледахъ какъ у всички войници лицата бѣха весели и бодри.* Заповѣдвамъ отъ 1 и Априлий да се дава добавъчна заплата по 27·50 лева въ мѣсецъ на Вахмистра отъ сотнята *Волабуевъ* за неговото усърдие и знание на своето дѣло".

Съ параграфъ 3-и отъ сжщиятъ приказъ се обявява за свѣдѣние на г. г. офицеритѣ сключеното условие съ полковия шивачъ Менделемъ *Горнщайнъ* за изработване на облѣклото имъ: за ушиване мундиръ 24·50 лв., за сюртюкъ 21 лева, за палто (шинелъ) 21 лева, за китель 10·50 лв., за тужурка 14·50 лв., за кантове 2 лева, за мундиръ поправка 17 л. 50 ст., за валтротъ направенъ отъ неговъ материялъ 24· 50 ст., за рейтузи 7 лева, за лейки отъ неговъ материялъ 3·50 лв. При шивача ще има книга въ която всѣки офицеръ да записва; какво е заржчалъ, отъ какъвъ материялъ и какъ ще исплаща поржчаното. По тъзи книга полковоя ковчежникъ ще прави одържкитѣ и ще ги дава на шивача.

Съ Приказъ по полка № 96 § 5 отъ 3 и Априлий Мойоръ Декинлейнъ забѣлѣжилъ, *че въ врѣме на уборката въ една отъ сотнитѣ войницитѣ повече се разгова, яли, а не чистили конетѣ.* Като намира това за врѣдно, той намира причинитѣ: 1) за това, че войницитѣ ставатъ много рано за уборка, 2) войницитѣ привикватъ да бждатъ невнимателни, да се не прѣдаватъ всѣцѣло на работата си и да испълняватъ службата си на̀ двѣ на̀ три и разсѣяно. Затова той заповѣдва: 1) Прѣдъ всѣки взводъ да се турне по единъ конникъ, който чисти добрѣ и бърже коня си, той да служи за примѣръ и за мѣрка на скоростьта при уборката; 2) когато този конникъ свърши уборката на коня си всичкитѣ

други конници трѣбва да свършатъ съ него, тѣзи които не сж успѣли да свършатъ съ своитѣ коне трѣбва дв се лишатъ прѣзъ деня отъ нѣкое прѣимущество и обратно, свършившитѣ рано да се освобождаватъ прѣзъ деня отъ нѣкой нарядъ. *Командиритѣ на сотнитѣ лесно ще намѣратъ сѫдство за възбуждание съревнованието, стига тѣзи срѣдства да бждатъ законни.*“

Съ Приказъ по полка № 97 § 2 отъ 7 Април се обявява, че възъ основа на Височайшия приказъ № 37 отъ 29-и Мартъ Мойоръ Декинлейнъ се уволнява по прошение отъ служба. Той казва въ Приказа си: „Като се раздѣлямъ съ чиновеѣ отъ полка, съ които съмъ работилъ заедно, азъ отъ душа имъ пожелавамъ успѣхъ въ бждащето, *като избѣгватъ увлѣчения, които ги каратъ да взематъ срѣдствата, за цѣлта.* Мене ми е тежко да се раздѣля и затова нека ми бжде простено, че азъ се спирамъ на тѣзи думи.“

Съ Приказъ по полка № 105 § 4 отъ 15-и Април се обявява приказа по Военното Вѣдомство № 78 отъ 18 и Мартъ за сьстѣзателнитѣ стрѣлби и за призоветѣ.

На 17 и Април по случай денътъ на Възшествието на Прѣстола на Негово Височество Князъ Александра е имало парадъ; полка назначава по единъ взводъ отъ 12 рѣда отъ 1-ва, 2-ра, 3 а и 6-а сотни.

На 20-и Април е имало комисия подъ прѣдсѣдателството на командира на 4-а пѣша бригада за опрѣдѣляние границитѣ на Кабиюкъ; отъ 2-а, 3-а и 4-а сотни се назначава по единъ конь съ коненъ вѣстовой.

Съ Приказъ по полка № 117 § 7 отъ 27-й Април се заповѣдва на Завѣд. домакинството да даде на подпоручикъ *Българовъ* една пушка Бердана отъ исписанитѣ за г. г. офицеритѣ пушки, състоящи на хранение въ полковиятъ цейхаусъ. Полковия ковчежникъ да одържи отъ подпоручикъ Българова за нея 19 лева. Съ § 8 отъ сжщия приказъ се обявява утвърденитѣ отъ Негово Височество отъ 24-и Мартъ паричнитѣ оклади за долнитѣ чинове отъ полка както слѣдва:

		добавачно
Вахмистръ	240 лв.	+ 600 лв.
Полковой тръбачъ	120 „	+ 420 „
Ескадронни старши тръбачи	60 „	
Ескадронни младши тръбачи	12 „	
Старши унт. офицерь	120 „	+ 420 “
Мл. унт. офилеръ	60 „	
Сотенни каптенармусъ	120 „	+ 120 „
Ефрейторъ—каптенармусъ	24 „	
Рѣдникъ каптенармусъ	12 „	
Полковой каптенармусъ	120 „	+ 600 „
Старши писаръ	120 „	+ 420 „
Младши писаръ	12 „	
Старши медиц. фелдшеръ	120 „	+ 420 „
Мл. медиц. „	60 „	
Старши ветерин. „	120 „	+ 420 „
Мл. ветерин. „	60 „	
Закройчикъ	120 „	+ 120 „
Шорникъ	12 „	
Старши ковачъ	120 „	+ 420 „
Младши „	24 „	
Ковачески ученикъ	12 „	

На 7-и Май 1883 год. е имало прѣгледъ на полка отъ командиря на 4-а пѣхотна бригада. За тази цѣль сж биле приготвени именни списъци за всичкитѣ сотни и команди; свѣдѣния за обмондерованието и ботушитѣ, свѣдения за бѣгавшитѣ и умрѣлитѣ прѣзъ годината; вѣдомость за караула и расхода. *Командира на 4-а бригада признава за законенъ расходъ само: болнитѣ въ околодока и болницата, дълговрѣменна командировка, въстоитѣ при г. г. офицеритѣ, караулнитѣ, дежурнитѣ въ казармата и конюшната, дневал-*

нитѣ по 4 въ казармата и по 12 въ конюшната за полка, готвачи по единъ на сотня, каруцари по единъ на сотня.

На 8-й Май имало комисия за бракување на конетѣ. Бракувани биле 39 коня: отъ слѣпота 12, отъ запалъ 8, отъ въспаление на очитѣ 5, отъ костени нарости и хромота 14.

Съ Приказъ по полка № 130 отъ 10-й Май полкътъ испраща депутация въ Руссия за да присѫтствува на коронацията на тѣхни Императорски Величества Руския Императоръ и Императрица Подпоручикъ *Нановъ* и Ст. унт. оф. отъ 1-ва сотня Банчо *Петровъ*.

На 11-й Май по случай праздникътъ *„Св. Кирилъ и Методи“* е имало молебенъ въ църквата *„Три Свѣтители“*, на който присѫтствуватъ всичкитѣ Г. Г. офицери отъ полка и единъ взводъ отъ 2-а сотня.

Съ Приказъ по полка № 133 § 2 отъ 13-й Май основанъ на телеграмата на Военното Министерство подъ № 923, полка излиза на трѣвно доволствие въ мѣстностьта мѣжду *Балчикъ* и *Добричъ*. Подпоручикъ *Ханджиевъ* се испраща съ 12 души квартириери, по 2-ма отъ сотня, по маршрута *Шуменъ — Юнусъ-кьой и Карагачъ*. Подпоручикъ Ханджиевъ, като стигне въ *Добричъ* да се обърне къмъ Околийскиятъ началникъ, за да му покаже ливадитѣ, като има прѣдвидъ, че ливадитѣ сѫ отпустнати съвмѣстно съ Артилерийския полкъ. Щатното число на конетѣ въ конния полкъ е било 857 коня, а въ артилерийския—340 коня. Да се обърне внимание на количеството и качеството на водата, както и до нейното доближаване. Подпоручикъ Ханджиевъ *да изучи всичкитѣ статистически* и *хигиенически условия на края*, касателно хранението и здравието на хората и на конетѣ. Щаба на полка и музикантската команда не сѫ отишли съ полка. Полкътъ тръгва по дивизионно: 1-ва и 2-а сотня 1-вия день, 3-а и 4-а

втория день, 5-а и 6-а третия день. За старши прѣзъ врѣме на трѣвното доволствие се назначава командиря на 5-а сотня Ротмистръ Чечьотъ. Прѣзъ врѣме на трѣвното доволствие *разрѣшавало се е на желающитѣ да ходятъ да се къпятъ на морето* въ Балчикъ, *за слабосилнитѣ войници отъ полка е било задължително да ходятъ подъ команда.* Прѣзъ врѣме на трѣвното доволствие е имало занятие: словѣстно по всичкитѣ устави, стрѣлба и пѣши строй, окомѣръ и опрѣдѣление растоянията.

Съ телеграмата отъ Военното Министерство № 937 на находящия се въ задграниченъ отпускъ Поручикъ Князъ *Гедройцъ* се разрѣшава да остане въ Москва и да присѫтствува на тържествата по коронацията. На 15-и Май, по случай коронацията на Руския Императоръ въ Шуменския Гарнизонъ е имало парадъ на войскитѣ, на югъ отъ шосето Шуменъ — Каспичанъ. Полка е излѣзълъ въ конень строй, форма парадна, конетѣ безъ валтрапи. Храната на войницитѣ подобрена съ вино.

Въ допълнение на приказа по полка № 138 отъ 18-й Май се вижда, *че въ полка сѫ се събирали кари, доброволни пожертвувания, за памятникъ на Скобелева.* Сѫщо по рано при трагичното загинване при Пловдивъ отъ злодѣйскитѣ рѫцѣ на Адютанта на майката на този Генералъ, прочута по своитѣ благодѣяния за сирацитѣ, въ полка сѫ се били събирали пари сѫщо за въздигание памятникъ и на нея.

Съ Приказъ по полка № 145 § 6 отъ 25-й Май Майоръ Декинлейнъ обявява по полка, че е пристигналъ въ гр. Шуменъ неговия замѣстникъ, новоназначения Командиръ на полка Майоръ *Сулима*. Затова той заповѣда на полковоя Адютантъ да се яви веднага при него за да получи приказание. Съ получването на този приказъ Г. Г. сотеннитѣ командири да се обърщатъ по служебни работи къмъ новия командиръ на полка. По нататъкъ Майоръ Декинлейнъ казва:

„Ползувамъ се отъ послѣднитѣ написани редове за да благодаря отъ душа на своитѣ бивши съслуживци, честни сътрудници по образованието на конния полкъ на Ротмистритѣ: *Кудрявцевъ, Мечниковъ, Савойски, Язиковъ, Мерджановъ* и *Чечьотъ*, за тѣзи щастливи минути, въ които азъ съмъ се наслаждавалъ отъ успѣхитѣ на тѣхната дѣятелность, за тѣзи благодарности, които Негово Височество е изказвалъ на мене, като прѣдставитель на тѣхния трудъ.

Благодаря на младитѣ офицери за това увлѣчение, съ което тѣ се стараеха да раздѣлятъ трудоветѣ съ своитѣ сотенни командири, за тази любовь къмъ дѣлото, която тѣ показваха прѣзъ всичкото врѣме на командуването на полка отъ мене: на поручицитѣ Князъ *Гедройцъ, Кърджиевъ, Лодцкановъ, Михайловъ*, на Подпоручицитѣ *Щакелбергъ, Българовъ, Голубаревъ, Чоповъ, Лиловъ, Ивановъ, Кьойбашиевъ, Милковъ, Милушевъ, Митровъ, Поповъ II-и, Радуловъ, Стоиловъ, Абаджиевъ, Ханджиевъ, Поповъ I-ви, Черешаровъ, Чавдаровъ, Назлжмовъ, Данаиловъ* и *Кювлиевъ*.

Искренно благодаря за полѣзната помощь, която ми указваха полковиятъ адютантъ поручикъ *Коль*, полковия ковчежникъ подпоручикъ *Новъ*, завѣд. домакинството ротмистръ *Фроловъ* и полковия лѣкарь *Ванковъ*.

Врѣмето, прѣкарано отъ мѣне въ рѣдоветѣ на конния полкъ ще остави свѣтли спомѣни въ моя животъ.

Като се раздѣлямъ съ Вазъ скъпи другари, азъ отнасямъ увѣренността, че подобно щастие — да се командува толкова голѣмо число офицери, прѣдадени честно на своето дѣло не се е падало на многома. Азъ имахъ това щастие ако и не за дълго врѣме, нъ азъ съмъ благодаренъ на сждбата и за него и съ гордось ще си спомнямъ за падналата се менъ честь.

Пожелавамъ Ви отъ душа да запазитѣ тъзи сжща любовъ къмъ дѣлото, тъзи съща любовь и грижа за войника, защото съ това ще имате и сжщитѣ успѣхи.

Отъ душа Ви желая, щото трудътъ Ви да бжде обставенъ при по-щастливи условия, отъ колкото това бѣше въ врѣме на мойто командуване, при всичко, че азъ се не съмнявамъ, тъй като бѣхъ свидѣтель, че Вий и при невъзможни за успѣхь условия, сте се считали щастливи и щастливи не само външно.

Менѣ ми е тежко да се раздѣля съ вазъ; тежко ми е не, че съмъ се лишилъ отъ почетното мѣсто, почетно за менѣ, за това само, че вий ми бѣхтѣ подчинени, *а ми е тежко за това, че въ вазъ азъ намирахъ едномисленници и хора, които призноватъ само служебния си дългъ, трудиха се само за него, далечъ отъ недостойнитѣ за военната служба придирки и самолюбиви расправии.*

Благодаря ви за прѣминатото съ вазъ щастие.

Благодаря за труда на капелмейстора на полка господинъ *Витковски*.

Благодаря на кадровитѣ вахмистри, на щабъ-тръбача, на каптенармуса, на старшия писарь, на ветеринарния фелдшеръ и свързрочно служащитѣ унтеръофицери. Съ вашия примѣръ вий по-добрѣ, отъ колкото съ думи, учихте младитѣ войници.

Благодаря на юначнитѣ конници; менѣ ми е било драго, когато бивахъ между вазъ и виждахъ, какъ вашето старание увѣнчаваше съ успѣхъ трудоветѣ на вашитѣ сотенни командири и офицери.

Прѣзъ всичкото врѣме на командуването ми азъ виждахъ въ вазъ примѣрни, подвижни (пъргави) войници.

Бждете такива и за напрѣдъ за славата на вашия полкъ.

Благодаря на тръбачитѣ, писаритѣ и фелдшеритѣ.

Прощавайте съслуживци, не бждете придирчиви къмъ тогова, който по нѣкога про-

тивъ своето желание ви е правилъ нѣщо неприятно, който всѣкога ще бѫде щастливъ да слуша за вази само добро и който отъ изкренно сърдце ви пожелава щастие.“

Така е напустналъ майоръ *Декинлейнъ* полка, слѣдъ като е командувалъ полка пълни 20 мѣсеца; прѣзъ това врѣме сѫ излѣзли около 600 прикази по полка, отъ който 60 писани собственноржчно и съдържащи *цѣнни указания*, както *за възпитанието*, така и *за обучението* и *домакинството* въ полка. Той е оставилъ свѣтли страници въ живота на полка, които ще съставляватъ гордость на полка прѣзъ всичкото врѣме на сѫществуването му. Рѣдко сѫ полковетѣ, не само въ Българската армия, нъ въ армиитѣ на цѣлия свѣтъ, които по желанието на сѫдбата сѫ имали на челото си такива командири-възпитатели. И 2-й конни полкъ трѣбва да благодари на сѫдбата за това щастие. Декинлейнъ е билъ кумиръть на всички Български офицери, които сѫ служили при него, като поручици и подпоручици, днесь на чело на всички висши длъжности по конницата въ княжеството, и тѣ до днесь съ особенно почитание и обаяние спомнятъ името му, когато заговорятъ за него и за службата въ полка. Тѣ съ разказитѣ си сѫ го направили любимецъ и на по-младитѣ кавалерийски офицери, които, ако и да не познаватъ основателно заслугитѣ и дѣлата му къмъ Българското кавалерийско дѣло, по примѣра на подражание, тѣ обичатъ да говорятъ за него. Прѣзъ врѣме на Японско-Руската война, като се научиха, че той вече Генералъ и командиръ на артилерийска бригада, е раненъ, Българскитѣ офицери, бивши негови съслужившци, сега генерали, полковници и подполковници въ нашата армия, побързаха, съ свито сърдце отъ тъга да му телеграфиратъ и пожелаятъ скорошно оздравяване. Тѣзи горѣщи желания само той болникътъ, е можелъ да ги чувствува въ болничното си лѣгло и тѣ му сѫ биле подкрѣпа, утѣха и гордо съзнание за

направеното добро дѣло въ неговия любимъ пръвъ Български коненъ полкъ; нѣка знае и се утѣшава, че посѣтото отъ него сѣме на прогреса и на̀ самоусъвършенствуването сѫ пустнали дълбоки корени въ полка и грядущитѣ поколения слѣдватъ по пѫтя, начъртанъ отъ този високъ умъ, съвѣстенъ служитель и доблѣстенъ войнъ!

Глава IV.

Командуването на полка отъ Майоръ Сулима.

(Май 1883—Септемврий 1885 год.)

Съ Приказъ по полка № 146 § 2 отъ 26-й Май 1883 г. Майоръ *Сулима* обявява, че пристигналъ въ гр. Шуменъ, приелъ командуването на полка и заповѣдалъ на всички да се обръщатъ по служба къмъ него. Съ приказъ по полка № 150 § 2 отъ 30-й Май се обявяватъ указанията, издадени отъ 4-а п. бригада за прѣминаване на стрѣлбата въ полка.

На 1-й Юний Майоръ Сулима заминава въ Добричъ при сотнитѣ. Съ приказъ по полка № 159 § 3 отъ 8-й Юний ротмистръ *Фроловъ* по прѣдставлението отъ Негово Височество Князъ Александръ е билъ награденъ съ рускиятъ орденъ „Св. Станиславъ“ III степенъ, по случай коронацията на Негово Величество Рускиятъ Императоръ. Въ сжщия случай сж биле помилвани отъ Княза наказанчтѣ съ тюменъ затворъ конницитѣ отъ полка *Сали Ахмедовъ*, *Митю Христовъ и Али Хасановъ*. Слѣдъ товатѣ и тримата сж били уволнени въ запасъ на армията.

Съ приказъ по полка № 165 § 3 отъ 14-й Юний се опрѣдѣля: какви трѣбва да бждатъ длъжноститѣ на Завѣд. домакинството, ковчежника и помощника на ковчежника. Помощникътъ на ковчежникътъ е билъ длъженъ: да завѣдва всичката щабна

команда, да има надзоръ за пазението на вѣщитѣ и материялитѣ въ полковия складъ, за обоза и за конетѣ отъ обоза, да държи отчетностъ по всички домакински прѣдмети, за получаването и раздаването на вѣщитѣ, за правилното расходване на фуража и на дървата, да прави всички покупки за полка. За помощникъ на ковчежника се назначава Подпоручикъ *Данаиловъ*.

Съ приказъ по полка № 172 § 1 отъ 21-и Юний се обявява заповѣдьта по Военното Вѣдомство № 176, относително пазението на оржжието въ сотнитѣ и въ полка.

На 28-й Юний се обявява заповѣдьта № 60 по 4-а п. бригада отъ 27-и Юний, съ която се иска началницитѣ на отдѣлнитѣ части да гледатъ да свършатъ строевитѣ занятия къмъ 5-и, а най-много къмъ 8-и Августъ.

На 1-й Юлий се обявява Указа на Негово Височество Княза № 97 отъ 1-й Априлий съ *проекто-устава за сждилището на офицерското общество*. Той влиза въ сила отъ 1-й Априлий 1883 год.

На 6-й Юлий въ 9 часа прѣдъ пладнѣ по случай влизанието на Рускитѣ войски въ Шуменъ е имало молебенъ, на който сж присжтствували всичкитѣ офицери, състоящи въ щаба на полка въ гр. Шуменъ. На 9-й Юлий Майоръ *Сулима* се връща отъ Добричъ въ Шуменъ.

Съ Приказъ по полка № 192 § 2 отъ 11-й Юлий се обявява резултата отъ прѣгледа по стрѣлбата, произведенъ лично отъ Майоръ *Сулима* на 5-й и 7-й Юлий. Отъ всѣка сотня сж били взети първитѣ полусотни. Стрѣляло се е отъ 300 крачки въ еднофигурна мишена цѣлъ ръстъ и отъ 400 крачки залпови по мишени отъ 3 фигури. Резултатитѣ сж биле слѣдующитѣ: 1-ва сотня Ротмистръ Кудрявцевъ 36% и 25%, 2-а сотня Ротмистръ Мечниковъ 45% и 30%, 3-а сотня Ротмистръ Савойски 36% и 13%, 4-а сотня Ротмистръ Язиковъ 34% и 24%, 5-а сотня Ротмистръ Мерджановъ 32% и 26%, 6-а сотня Ротмистръ Чечьотъ 34% и 17%.

Прѣзъ врѣме на стрѣлбата е имало силенъ вѣтъръ, духалъ отъ дѣсно.

На 6-и Юлий е била направена виводка на конетѣ; конетѣ биле намѣрени въ добро тѣло, гледани добрѣ; за което се исказва похвала на сотенницитѣ командири. Майоръ Сулима прибавя: „че този скѫпъ и неуцѣнимъ материялъ за кавалерията—коня, този боенъ другаръ на всѣки порядъченъ кавалеристъ, се пази въ сотнитѣ съвършенно правилно, грижливо и умѣло.“

Слѣдъ виводката по прѣдложението на командиря на 1-ва сотня ротмистръ Кулрявцевъ, била произведена джигитовка съ часть отъ конницитѣ отъ неговата сотня. Майоръ Сулима намѣрилъ: че конницитѣ скачали леко, биле пъргави кавалеристи джигитовали сръчно въ групи и по отдѣлно исправени на коня, *че той останалъ доволенъ да види такива сръчни момци въ редоветѣ на младата българска кавалерия.* Затова той благодари сърдечно на ротмистръ Кудрявцевъ, на неговитѣ помощници и на всинкитѣ конници отъ неговата сотня.“

На 12-и Юлий се завърналъ отъ отпускъ поручикъ Князъ *Гедроицъ* и се отправилъ за Добричъ. Съ Приказъ по полка *№* 193 § 5 отъ 12-и Юлий се заповѣдва: *офицеритѣ да се упражняватъ да правятъ рекогнисцировки на пѫть, на бивакъ, на позиция и на аванпостно расположение, като съставлявать кроки, придружено отъ топографическа легенда. А сѫщо да правятъ падробно описание на тактическото имъ значение.* Направенитѣ кроки да бѫдатъ въ мащабъ 1 верста въ дюймъ за походнитѣ движения и 250 сажена въ дюймъ за другитѣ случаи.

Съ Приказъ по полка № 194 § 2 отъ 13-й Юлий се обявяватъ по полка *мѣркитѣ, които трѣбва да се вематъ противъ холерата застрашающа Европа.* Тѣзи мѣрки сж биле:

1) Храната на войницитѣ да бѫде добра.

2) Водата чиста и колкото е възможно отъ добри извори.

3) Жилищата да се държатъ хигиенично.

4) Ученията да се водятъ така, че да се не изморяватъ и прѣсилватъ физически силитѣ на войницитѣ.

5) Да се внимава зорко за състоянието на пищеварителниятъ каналъ на хората: при най-малка диария, дизентерия, несмилание и всѣкакъвъ видъ стомашно растройство, да се обръща внимание на лѣкаритѣ и унтеръ-офицеритѣ, които веднага да долагатъ на дежурнитѣ лѣкари ;

6) Въ всѣка сотня да има приготвени стъклета съ противохолерически капки, за да можатъ въ случая да се употрѣбятъ.

7) Не би било злѣ *да се приготви за всѣки войникъ по единъ вълненъ* или *фланеленъ поясъ.*

8) Да се запрѣтяватъ лошитѣ зеленчуци и плодове;

9) По-честа и рѣдовна дезинфекция на нуждницитѣ и *околноститѣ на лагера,* като се недопущатъ никакви мърсотии;

10) Да се запрѣти на войницитѣ, находящи се на лагеръ, близо до лозята, да ядатъ плодове;

11) Слѣдъ учение и умора войницитѣ да не пиятъ вода, да се не събличатъ и да не лѣгатъ по голата земя — особенно по корема.

12) Прѣди изгрѣвъ слънце и *слѣдъ заходъ слънце никой да не отива да се къпе въ морето* или *блатата.*

Съ сѫщата заповѣдъ § 4 се назначава комисия, която заминава за гр. Руссе за да приеме докаранитѣ отъ Майоръ *Мазурковичъ* коне за ремонтъ. Съ Приказъ по полка № 195 § 3 отъ 14-и Юлий, основанъ на приказъ по 4-а п. Бригада № 72, *се обявява, че имало случаи, които се повтарятъ, щото унт.-офицеритѣ да биятъ*

войницитѣ; това показва, *колко малко се е направило, за да се искорени това обръщение, което позори званието на войника.* Слѣдъ толкова много разпорѣждания и прѣдупрѣждения *принуденъ съмъ още единъ пѫть да повторя, че съ биене не се въспитава,* а се повръжда на дѣлото; *тѣзи биятъ войника,* които не искатъ да му обяснятъ два пѫти това, което сме длъжни да повторимъ десеть пѫти, като се взираме дали казаното е разбрано. *За не послущницитѣ и мързеливитѣ има строги наказателни мѣрки, нъ тѣ сѫ законни и не позорятъ войника.* Тѣзи случаи отъ биение показватъ още, че не всички сѫ се отказали отъ този неумѣстенъ и врѣденъ способъ на отнасянието съ долнитѣ чинове и задочно то се оправдава отъ нѣкой изъ Г. Г. офицаритѣ, че то било съставлявало правило за унтеръ-офицеритѣ, отъ голѣмо усърдие тѣ се забравяли и го туряли въ дѣйствие. *За да се отстрани въ бѫдаще този незаконенъ и врѣденъ обичай при обръщението съ войника,* който е вѣренъ служитель на Негово Височество Княза и на отечеството, *прѣдопрѣждавамъ, че всѣко биение и оскърбление съ думи на войницитѣ,* ще бѫде строго прѣслѣдвано и то не само къмъ унтеръ-офицеритѣ и ефрейторитѣ, нъ и къмъ г. г. сотнитѣ командири, въ лицето на които унтеръ-офицеритѣ вематъ примѣръ и ги подражаватъ, какъ да учатъ войника и какъ да се обръщатъ съ него".

Отъ 19-и Юлий до 5-и Августъ въ полка сѫ прѣминати слѣдующитѣ учения: уставни учения по сотенно пѣшо по конному 2, конни сотенни уставни учения 2, стражева служба — едностранни по сотенно въ пѣши строй 2, конни едностранни по сотенно 2, двустранни по сотенно въ коненъ строй 2, спѣшване по сотенно 3, тактическо пѣшо по конному по сотенно 1, тактическо въ коненъ строй по сотенно 1, дивизионно уставно учение 1, дивизионно тактическо учение 1. Въ врѣме на тактическитѣ уче-

ния субалтьоръ офицеритѣ отъ всѣка сотня съставляватъ кроки и отчоти за учението.

Съ Приказъ по полка № 203 § 2 отъ 22-й Юлий се обявява приказа по Военното Вѣдомство № 222 за да се вематъ мѣрки за избѣгване нещастнитѣ случаи, давение на войницитѣ при кѫпание и убиване на войници при провѣрката на прикладката и прицѣлката, понеже е имало нѣколко случая такива.

Съ § 4 отъ сѫщия приказъ се обявява, че подпоручицитѣ отъ № 16-а Провадийска дружина *Табаковъ* и отъ Габровска № 18 а дружина *Караулановъ* се прикомандироватъ къмъ полка за изучване на кавалерийската служба.

Съ Приказъ по полка № 210 § 2 отъ 29 Юлий Майоръ *Сулима* се утвърждава въ длъжността отъ 13-й Юлий.

Отъ 25-й Юний до 22-й Юлий Подпоручикъ *Абаджиевъ* съ 40 войници е билъ пратенъ въ Рени (Руссия) за да получи ремонтни коне.

Съ Приказъ по полка № 212 § 2 отъ 31-и Юлий подпоручикъ *Табаковъ* се явява и зачислява въ 4-а сотня.

По распорѣжданието на Военното Министерство 1-а и 6 а сотня заминаватъ за София на 3-и Августъ съ 15 реда въ зводъ, 1 унтеръ-офицеръ и 2 офицера, заедно съ музикантския хоръ. 3-а и 4-а сотня даватъ по единъ взводъ за усилване на тѣзи сотни. 1-а и 5 сотня на 1-и Августъ се врѣщатъ отъ Добричъ въ Шуменъ. Дивизионътъ отъ 1-ва и 6-а сотня командува ротмистъ *Чечьотъ*, а сотнитѣ 1-ва ротмистръ *Кудрявцевъ* и 6-а — поручикъ князъ *Гедройцъ*. *Сотнитѣ се пращатъ въ София за да вематъ участие въ лагерния сборъ и да вематъ участие въ маневритѣ съ формирования първи армейски корпусъ.*

На 3-й Августъ Подпоручикъ *Митровъ* приелъ ковчега отъ Подпоручикъ *Нанова*, който заминава

съ музикантския хоръ въ София. При връщанието на сотнитѣ отъ Добричъ въ Шуменъ, тѣ изисквали кола за прѣвозване на правителственнитѣ вѣщи направо отъ селскитѣ кметове мимо Околийскитѣ началници; понеже това е незаконно и неправилно, то имъ се обърща внимнието да избѣгватъ това въ бждаще.

На 9-й Августъ Майоръ *Сулима* заминава въ София и остава неговъ замѣстникъ Ротмистръ *Фроловъ*.

Съ Приказъ по полка № 222 § 3 отъ 10-й Августъ се зачисляватъ въ полка пристигналитѣ 134 ремонтни коне.

Съ § 4 отъ сѫщата заповѣдь въ полка се назначава комисия на основание прѣдписанието на Военното Министерство № 7910 *за изпитване на ученицитѣ свършили Ветеринарно-фелдшерската школа.*

На 11-и Августъ, *по случай деньтъ защитата на Шипка*, е имало панахида въ църквата *„Св. Възнесение“*, въ гр. Шуменъ, присѫтствували сѫ всички офицери на лице отъ гарнизона.

Съ Приказъ по полка № 230 § 4 отъ 19-й Августъ се зачисляватъ по книгитѣ на полка, като шанцовъ инструментъ, получнитѣ отъ пионерната дружина негодни шанцови инструменти:

Лопати съ дръжки	320
Само дръжки	140
Търнокопи съ дръжки	11
„ безъ „	15
Лопати безъ дръжки	160
Мотики безъ дръжки	56

Съ Приказъ по полка № 230 § 9 отъ 18-й Августъ по полка се обявява Приказъ по Военното Вѣдомство № 264 относително взаимното поздравление между възпитаницитѣ отъ Военното на Н. В. училище и войницитѣ отъ полковетѣ.

Съ Приказъ по полка № 231 § 2 отъ 19-й Августъ се обявява положението за правата на воен-

нитѣ лѣкари, приложени къмъ приказа по военното вѣдомство № 258. *Медицинския и ветиринарния лѣкари въ полка се ползувитъ съ правата на ротенъ командиръ.*

Съ Приказъ по полка № 232 § 2 отъ 20-й Августъ, основанъ на приказа по 4-а п. бригада № 116 взводнитѣ унт.-офицери и отдѣльоннитѣ началници, както и ескадроннитѣ ключари сж отговорни за намѣренитѣ бойни патрони у войницитѣ, които имъ се даватъ и прибиратъ за носение караулната служба.

За дивизионнитѣ учения 2-а и 3-а сотни образуватъ 1-ви дивизионъ, 4-а и 5-а — 2-и дивизионъ. На 24-й Августъ Подпоручикъ *Чавдаровъ* се уволнява на 2 мѣсеца задграниченъ отпускъ по болѣсть. На 26-й Августъ всичкитѣ офицери отъ полка се събиратъ за да имъ се прочете приказа по гарнизона № 26, относително изгубени книги отъ Шуменското офицерско събрание, вземтни за прочитъ.

На 26 Августъ се получило телеграма отъ Майоръ *Сулима* отъ София, че командира на 1-ви Армейски корпусъ и Господинъ Военниятъ Министръ направили прѣгледъ на дивизиона и останали доволни отъ него, особенно отъ джигитовката. Сжщия день отъ 2-ра, 4-та и 5-та сотня се испращатъ по 5 конника за да докаратъ ремонтни коне отъ гр. Силистра подъ командата на Подпоручикъ *Назлжмовъ*.

На 30-й Августъ по случай тезоименния день на Н. Височество е имало парадъ срѣщу пионерната казарма. 2-а, 3-а, 4-а и 5-а сотни назначаватъ по 1 взодъ отъ пълни 12 рѣда и пълно число офицери и унтеръ-офицери. Него день по случай сотенния праздникъ на 4-а сотня за подобрѣние храната на войницитѣ е отпуснато по 1 левъ на човѣкъ отъ икономическитѣ суми на полка. А на всички войници отъ полка е отпустнато по 1 литра вино.

На 1-й Септемврий е била получена телеграма отъ Майоръ *Сулима* да се произведатъ учения до 8-й Септемврий по слѣдующитѣ разпрѣдѣления: 1

конно дивизионно уставно, 1 дивизионно съ тактическа цѣль, 2 сотенни уставни, 1 сотенно съ тактическа цѣль, 1 дивизионно уставно въ пѣши строй, 1 дивизионно въ пѣши строй съ тактическа цѣль, 3 сотенни учения съ смѣшване и водение пѣши бой.

Съ Височайши Приказъ отъ 30-и Августъ подъ № 155 Поручицитѣ *Каулбарсъ* и Князъ *Гедроицъ* се произвождатъ въ ротмистри, а подпоручицитѣ: *Нановъ, Българовъ, Баронъ Щакелбергъ, Голубаревъ, Чоповъ, Лиловъ и Карауланов* — въ поручици. Новопроизведенитѣ подпоручици отъ Военното училище: *Таневъ, Велковъ, Велчевъ, Тодоровъ, Калчевъ, Каракостовъ, Пеневъ, Нотовичъ, Калицевъ, Татевъ, Симеоновъ и Топаловъ* се назначаватъ въ полка. Поручикъ *Нановъ* се наградява съ рускиятъ орденъ „Св. Станиславъ“ III степень по случай ходението му на коронацията.

Съ Приказъ по полка № 249 § 5 отъ 6-й Септемврий слѣдующитѣ ученици сж свършили съ успѣхъ курсътъ на Ветеринарната школа при полка и се произвождатъ въ унтеръ-офицери: *Байовъ, Василевъ, Дочевъ, Ковачевъ, Костовъ, Лопушевъ, Иончевъ, Юрдановъ, Петровъ, Радановъ, Сотировъ, Стояновъ, Тодоровъ, Харалановъ, Христовъ и Чифликчиевъ.*

На 7-й Септемврий изпратената команда въ гр. Силистра за докарване на коне се е върнала.

Отъ 9-й до 17 Септемврий полкътъ е произвелъ двѣ конни дивизионни уставни учения, едно конно дивизионно съ тактическа цѣль, двѣ конни сотенни уставни учения и три спѣшени учения.

На 14-й Септемврий Майоръ *Сулима* се завърналъ отъ София. На 30 Августъ Негово Височество Княза е наградилъ съ орденъ за заслуга Ротмистритѣ *Кудрявцевъ* и *Чечьотъ*, а съ медалъ за заслуга Вахмистра отъ 6-а сотня *Манфоновъ* и Щабъ-трѣбача *Феодоровъ*.

Съ Приказъ по полка № 260 § 2 отъ 17-й Сеп-

темврий *се обръща вниманието на сотеннитѣ командири и команди отъ полка да внушатъ на своитѣ войници отъ полка, че тѣхното назначение е да пазятъ имуществото на тѣхнитѣ съграждани и съотечественници, а не да го грабятъ; понеже* по произведеното дознание, вслѣдствие оплакването на жителитѣ, *се констатира, че войницитѣ отъ полка сж влизали въ лозята, находящи се между гр. Шуменъ и с. Ченгелъ* и когато жителитѣ дохождали да се оплакватъ при менѣ, началствующитѣ долни чинове карали войницитѣ да ги пъдятъ и биятъ отъ казармата. *Съ виновнитѣ въ кражба ще се взиска съ всичката строгость на законитѣ, а на дежурния по полка се прѣдлага да изпраща патраули* всѣки два часа да обикалятъ лозята и щомъ намѣрятъ войници въ тѣхъ, да ги арестуватъ и докарватъ въ казармитѣ; въ случай, че нѣкой отъ гражданитѣ дойде да се оплаче, че въ лозята има войници, дежурния по полка трѣбва да вземе всички мѣрки, за да открие и намѣри виновнитѣ.

На 21-й Септемврий се прѣкратява носението на лѣтнитѣ дрѣхи. Сжщия день се явилъ въ полка Подпоручикъ *Карауланов*ъ, който се назначава да носи службата въ 5-а сотня.

Съ Приказъ по полка № 266 § 4 отъ 23-й Септемврий Поручикъ Баронъ *Щакелберг*ъ се наказва *на три дена домашенъ затворъ съ испълнение на служебнитѣ си обязаности* отъ началника на Шуменския гарнизонъ, *затова, че той на 29-й Юлий нея година си позволилъ въ публично мѣсто да дава разяснения и указания на правителственъ чиновникъ, като е държалъ рѣзъкъ тонъ въ разговора си, съ което е нарушилъ благоприличието за всѣки офицеръ въ въ публично мѣсто.*

Съ Приказъ по полка № 275 § 8 отъ 8 Октомврий поручицитѣ Баронъ *Щакелберг*ъ, *Българов*ъ и *Галубарев*ъ се назначаватъ за старши офицери въ сотнитѣ. За тъзи цѣль Майоръ *Сулима имъ напомнюва, че заедно съ повишението имъ и тѣхната отговорность става по-тѣжка,* затова *изисква отъ тѣхъ на всѣкждѣ и всѣкога да служатъ за примѣръ на младитѣ офицери.*

Съ сжщия приказъ § 10 се заповѣдва отъ всѣка сотня да се назначатъ по 12 конника *за учебна команда при всѣка сотня;* занятията да се водятъ отъ специално назначенъ офицеръ подъ ржководството на сотенния командиръ.

Сжщо въ всѣка сотня се избиратъ *конница за учители на младитѣ войници.* Тѣхното число и начинътъ на подготовянието имъ се възлага на усмотрението на сотеннитѣ командири.

Съ приказъ по полка № 277 § 7 отъ 4-й Октомврий се прѣвежда въ полка Поручика отъ Габровската № 18 дружина *Хесапчиевъ*, като се счита комадированъ въ Руссия.

Съ сжщия приказъ § 8 новопроизведения подпоручикъ *Таневъ* се прикомандирова да носи службата въ собственния на Н. В. Конвой отъ 30-й Августъ.

Съ приказъ по полка № 278 § 8 отъ 5 Октомврий *се заповѣдва* на Подпоручикъ *Данаилова да присжтствува при получването на ячмика и другитѣ фуражни припаси, копувани отъ частни лица, защото фуражиритѣ често пжти приемалъ недоброкачественъ фуражъ.*

Съ сжщия приказъ § 13 пристигналитѣ въ полка новопроизведени подпоручици се назначавтъ за носение на службата: въ 1-ва сотня *Топаловъ, Велковъ и Каракостовъ,* въ 2-ра сотня *Натовичъ,* въ 3-а сотня *Татевъ,* въ 4 а сотня *Симеоновъ* и *Велчевъ,* въ 5-а сотня *Калицевъ,* въ 6-та сотня *Пеневъ, Тодоровъ* и *Калчевъ.*

Съ Приказъ по полка № 279 § 5 отъ 6-й Октомврий поручикъ отъ 2-и артелерийски полкъ *Дер-*

манчевъ се прѣвежда въ полка, като остава да се счита прикоманаированъ къмъ Собственния на Н. В. конвой.

Съ приказъ по полка № 282 § 4 отъ 9-и Октомврий, сж *биле избрани* въ полка *по вишегласие* въ съставъ *на сжда за офицерското общество:* Ротмистритѣ *Чечьотъ, Язиковъ* и *Мерджановъ*, поручицитѣ *Чоповъ* и *Българовъ* и подпоручицитѣ *Стоиловъ* и *Д. Поповъ*. Първиятъ се назначава за прѣдсѣдатель, третия за кандидатъ, 2-ия 4-я, 5-я и 6-я за членове, а 7-я за членъ-кандидатъ.

Съ Приказъ по полка № 283 § 2 отъ 10 Октомврий Ротмистръ *Мерджановъ* се назначава за членъ въ комисията, която ржководи постройкитѣ *въ конезавода при Кабиюкъ,* вмѣсто Ротмистръ *Фроловъ*, който отсжтствува.

Съ сжщия приказъ § 12 се назначава комисия отъ командира на 4-а п. бригада прѣдсѣдатель майоръ *Сулима,* членове Ротмистръ *Мерджановъ* и Капитана отъ 2-и артелерийски полкъ *Ватманъ* за да пригледатъ по качество сѣното въ Кабиюкъ.

Съ Приказъ по полка № 284 § 4 отъ 11-й Октомврий, основанъ на приказа по 4-а п. бригада № 179, се уволняватъ въ запасъ на армията седемъ конника поради измѣнение на семейното имъ положение.

На 12 й Октомврий се откомандирова отъ собственния на Н. В. конвой Ротмистръ *Чернота де Бояри Боярски* и се зачислява въ 6-а сотня.

Съ Приказъ по полка № 286 § 3 отъ 13-й Октомврий, основанъ на приказа по 4-а п. бригада № 175, поручикъ *Карауланов*ъ *се наказва на 7 дена домашенъ затворъ съ испълнение на служебнитѣ си обязаности,* затова че, *като е билъ въ Габровската № 18-а дружина,* на 29-и Юлий 1883 г. и прѣдположилъ, *че близо до лагера въ гр. Ески Джумая имало разбойници, си е позволилъ да вземе единъ патраулъ отъ 13 рѣдника,* безъ да доложи своеврѣменно за това на своето непосрѣдственно началство и *отишълъ да прѣслѣдва разбойницитѣ; тѣзи разбойници се указали пазачитѣ на бостанитѣ,* той ги арестувалъ и си позволилъ да ги бие. Това съставлява противозаконно дѣяние — *прѣвишение на властьта,* което се прѣдвижда и наказва въ ст. ст. 151 и 154 отъ „Военниятъ уставъ за наказанията".

За получване ремонтни коне отъ гр. Рени отъ полка се испращатъ 82 конника.

Съ Приказъ по полка № 287 § 4 отъ 14-й Октомври жителя, отъ гр. *Ломъ-Паланка, Никола П. Козаровъ,* се приема за охотникъ, като писарь въ полка отъ 10-й Октомврий.

Съ Приказъ по полка № 290 § 2 отъ 17-й Октомврий се назначава комисия подъ прѣдсѣдателството на Майоръ *Сулима* и членове Ротмистритѣ: *Чечьотъ, Мечниковъ, Мерджановъ,* за да се испитатъ войницитѣ, прѣдставени за производство въ *Младши унт.-офицери.*

На 21-й Октомврий се назначава манежна ѣзда съ всичкитѣ млади офицери отъ полка.

Съ Приказъ по полка № 300 § 5 отъ 27-й Октомврий Подпоручикъ *Топаловъ* се назначава помощникъ на Зав. Домакинството по приеманието на фуража.

На 29-й Октомврий се назначава проѣздка на цѣлия полкъ, тръгване отъ казармитѣ въ 7 часа сутриньта.

На 31-й Октомврий Ротмистръ Баронъ *Каулбарсъ* се уволнява отъ служба по прошение.

Съ Приказъ по полка № 311 § 2 отъ 7-й Ноемврий, основанъ на Прѣдписанието на *Военното Министерство* № 11,712. приематъ се на служба въ полка долни чинове отъ руския кадъръ: Унт.-офицера отъ резервенъ пѣхот. полкъ *Феликсъ Фалевичъ,* Старшия писарь при Петербургското комендантско управление за желѣзнитѣ пжтища *Василий*

Старченко и писаря отъ Лейбъ Гвардейския Коненъ полкъ *Семенъ Пронинъ*.

На 2-й Ноември сж били зачислени въ полка 30 коня получени отъ собственния на Н. В. Конвой.

Съ Приказъ по полка № 317 § 4 отъ 13-й Ноември на 14-й Ноември по случай рожденния день на Нейно Императорско Величество руската Императрица *Мария Феодоровна* се назначава молебенъ въ църквата *„Възнесение“*, присжтствуватъ всичкитѣ офицери отъ полка въ парадна форма.

На 17 Ноември се назначава офицерска ѣзда на младитѣ офицери отъ полка.

Отъ 1-й Декември дажбата на конетѣ се опрѣдѣля ячмикъ 10 фунта въ день.

На 25-й Ноември започнуватъ да пристигатъ новобранцитѣ въ полка и се разпрѣдѣлятъ между частитѣ на 1-й и -й конни полкове.

Съ Височайши Указъ № 234 отъ 23-й Декември 1883 година конницата се прѣформврува така: *конния полкъ отъ 6 сотни остава въ 4 сотненъ съставъ и се нарича 2-й Коненъ полкъ*. Формирува се новъ конень полкъ отъ 4 сотненъ съставъ, той се нарича 1-й Коненъ на Н. В. полкъ. *За формируването на 1-й Конень полкъ се вематъ 2 сотни отъ стария конень полкъ и музикантскиятъ хоръ* отъ сжщиятъ коненъ полкъ. Тѣ ще образуватъ кадъръ на новоформирувания полкъ. *Назначенитъ двѣ сотни отъ стария конененъ полкъ сж 1-а и 3-а сотни, тѣ оставатъ съ музикантския хоръ прикомандировани къмъ 2-ия коненъ полкъ въ гр. Шуменъ, до окончателното сформирување на 1-вия коненъ полкъ.*

Слѣдъ сформируването на 1-ви коненъ полкъ *съ Приказъ по В-то В-во № 442 отъ 1883 год.* отъ двата конни полка се формирува *Конна бригада*.

На 25-й Ноември е имало пожаръ въ полка, за което се назначава комисия да опрѣдѣли и прѣцѣни загубитѣ.

На 29-й Ноември пристигатъ 186 ремонтни коня, докарани отъ Подпоручикъ *Абаджиева*.

Съ Приказъ по полка № 334 § 6 отъ 30-й Ноември се назначава комисия за прѣглеждане на пристигналитѣ новобранци.

Съгласно телеграмата отъ Военното Министерство № 2471, *всички офицери*, които сж *назначени за кадъръ въ 1-й коненъ полкъ, трѣбва да иматъ коне*, които се ѣздатъ *на мундщукъ*, затова прѣдлага се на всичкитѣ офицери да си избератъ коне отъ покка и да донесатъ за това най-късно до 3-й Декември, за да имъ бждатъ назначени конетѣ.

Съ Приказъ по полка № 339 § 8 отъ 5-й Декември рожденния день на *Негово Императорско Височество Руския Прѣстолонаслѣдникъ* се назначава молебенъ въ църквата *„Св. Възнесение“*, на който присжтствуватъ всички офицери отъ полка.

Съ Приказъ по полка № 342 § 2 отъ 8-й Декември за *праздникъ на полка* се опрѣдѣля *27-й Юлий* — день на *„Свети Блаженний Николай“*.

На 8-й Декември отъ назначената отъ Военното Министерство комисия се прѣглеждатъ конетѣ отъ *Александровския конски заводъ при Кабиюкъ* да ли отговарятъ по качество за производители и майки. Сжщата комисия прѣглежда и изпратенитѣ коне отъ собствения на Н. В. Конвой и ги разпрѣдѣля на годни за служба въ конния полкъ и годни кобили за майки въ конния заводъ.

Пристигналитѣ новобранци за 1-й коненъ полкъ се зачисляватъ въ списъцитѣ и на доволствие въ полка така: въ 1-ва сотня 22 человѣка, въ 2-ра сотня 18 человѣка, въ 3-та сотня 20 человѣка, въ 4-та сотня 18 человѣка, въ 5-а сотня 19 человѣка, въ 6-та сотня 18 человѣка, въ музикантския хоръ 11 человѣка. Новобранцитѣ сж отъ Търновски, Русчушки, Разградски, Шуменски и Варненски окржзи.

Съ Приказъ по полка № 343 § 3 отъ 9-й Де-

кемврий се *заповѣдва на всички офицери, които дежурятъ по полка,* да се научатъ *какъ да се обръщатъ съ войницитѣ, когато тѣ незнаятъ обязаноститѣ си.*

Съ § 8 отъ сжщия приказъ се обявява приказа по гарнизона № 338, той гласи: *„Забѣлѣжилъ съмъ, че нѣкой отъ Г. Г. старшитѣ офицери въ гарнизона си позволяватъ въ Военното събрание да обсжждатъ дѣйствията на Военното Министерство и на началствующитѣ лица, не всѣкога въ благоприятенъ видъ.* Считамъ за необходимо да напомня, *че всѣка критика на Висшитѣ военни учрѣждения и лица* въ Военното събрание и отъ военни чинове *е врѣдна, понеже тя подкопава уважението къмъ старшитѣ, едно отъ сжществените условия на военната дисциплина.*

Затова *заповѣдвамъ* въ бждаще *да се прѣкрати каквото и да било обсжждане* за началствующитѣ лица и Висшитѣ военни учреждения *и за всички неправилности, грѣшки, недоразумения,* които би биле направени отъ тѣхъ и намѣрени отъ Г. Г. офицеритѣ, да се донася отъ всѣкиго съ рапортъ по команда".

На 10-й Декемврий пристигатъ други новобранци за 1-й конень полкъ, тѣ се разпрѣдѣлятъ по сотнитѣ така: въ 1-ва сотня 6 человѣка, въ 2-ра сотня 6 человѣка, въ 3-та сотня 7 человѣка, въ 4-та сотня 6 человѣка, въ 5-та сотня 6 человѣка и въ 6-та сотня 6 человѣка. Новобранцитѣ сж отъ Ломъ-Палански, Свищовски, Русчушки, Търновски и Варненски окржзи.

Разрѣшено е било на офицеритѣ да си купуватъ коне отъ бракуванитѣ по срѣдня цѣна на продажбата; обаче тѣ нѣматъ право да продаватъ тѣзи коне по-рано отъ истичането на една година слѣдъ купуването.

На 22-й Декемврий пристигнали 82 новобранци отъ № 8-а Вратчанска дружина, распрѣдѣлени така: въ 1-ва сотня 10 человѣка, въ 2-ра сотня 15 человѣка, въ 3-та сотня 14 человѣка, въ 4-та сотня 14 человѣка, въ 5-а сотня 14 человѣка, въ 6-а сотня 14 человѣка, въ музикантския хоръ 1 человѣкъ. Новобранцитѣ сж отъ Свищовски, Шуменски, Разградски и Варненски окржжия.

Съ приказъ по полка № 362 § 2 отъ 28-й Декемврий *се обръща вниманието на офицеритѣ отъ полка да се придържатъ строго къмъ правилата, давани въ Устава за строевата кавалерийска служба,* тъй като командиря на 4-а п. Бригада забѣлѣжилъ, че тѣзи правила не се съблюдаватъ точно. Съ § 3 отъ сжщия приказъ *срокъ за обучение на младитѣ войници се опрѣдѣля до 1-й Априлий,* като се има за ржководство Приказа по Военното Вѣдомство № 335 отъ 11-й Декемврий 1880 год. (по Руската Армия).

На 29-й Декемврий се разрѣшава на всички офицери отъ полка изявивши желание да вематъ участие въ *далечния пробѣгъ* до гр. София, да си избѣратъ отъ сотнитѣ добри коне и да пристжпатъ къмъ тѣхното втѣгание. Всѣки офицеръ да има по единъ конь и по единъ коненъ вистовой. Изявившитѣ до тогава желание сж биле: отъ 1-ва сотня Ротмистритѣ: *Кудрявцевъ* и Князъ *Гедройцъ,* Подпоручицитѣ: *Топаловъ, Велковъ* и *Каракостовъ,* отъ 2-ра сотня Подпоручицитѣ: *Данаиловъ* и *Нотовичъ,* отъ 4-а сотня Поручикъ *Лиловъ* и Подпоручикъ *Табаковъ,* отъ 5-а сотня Поручикъ *Карауловъ,* отъ 6-а сотня Ротмистръ *Чернота Бояри де Боярски* и Ветеринарниятъ лѣкарь *Вознесенски.* Майоръ *Сулима* дава слѣдующитѣ съвѣти, въ приказа, на тѣзи офицери: „Помнете, Господа, че това не е лека работа, нъ тя е дѣло славно, дѣло присжщо на кавилерийския духъ. Кавалериста трѣбва да знае точно силитѣ на своя конь, а това може да се добие само чрѣзъ испитване на тѣзи сили въ далечнитѣ пробѣги. Послѣднитѣ войни ни показватъ колко сж необходими летучитѣ (самостоя-

телнитѣ) разѣзди и какъ тѣ могатъ да свършатъ много работа, отъ колкото до сега се вѣрваше, когато успѣятъ да се врѣжатъ въ неприятекското разположение; тѣ сж очитѣ на своята армия и като ѝ доставляватъ свѣдения, даватъ ѝ възможность да нанесе рѣшителниятъ ударъ на противника. Както два борца при двубоя държатъ допрѣни саблитѣ си една до друга, за да слѣдятъ противника си въ намѣренията му и да отбиватъ удара му, *така и лѣтучиятъ разъѣздъ съставлява единъ видъ оржжие за съприкосновение на една армия съ неприятелската* и дава възможность ударътъ да има по-голѣма вѣроятность, колкото повече съприкосновението съ неприятелската армия е по-близко и по-вѣрно. *А за да се испълни това съ достойнство*, изисква се *не само да се иматъ добри коне*, нъ да се знае *тѣхната сила и износливость, опитни, прѣдприемчиви и износливи офицери*". За да има система при втѣганието на конетѣ заповѣдва се да се води дневникъ при всѣко учение, отъ Ротмистра *Кудрявцева* — сжщо и за самия пробѣгъ.

На 31-й Декември — Сжбота, за срѣщание новата година въ офицерското гарнизонно събрание е имало сѣмейна вечеринка.

На 6-й Януарий 1884 год. — Богоявление — имало молебенъ и парадъ въ Шуменския гарнизонъ; полка вади отъ всѣка сотня по единъ 12 реденъ взводъ, форма парадна въ облечени шинели само при хладно оржжие.

Съ Приказъ по полка № 8 § 4 отъ 8-й Януарий се назначава въ 7 часа вечерьта въ гарнизонното офицерско събрание *всѣки понедѣлникъ занятия по тактиката съ офицеритѣ отъ конния полкъ.*

Съ Приказъ по полка № 10 § 7 отъ 10-й Януарий се обявява, че въ *кавалерията* и *артилерията* се приема *новъ образецъ сѣдло съ мундщукъ*; офицеритѣ на Английско сѣдло съ кобури. *Формата*

на полка се измѣня, вмѣсто приборното малиново сукно, се приема червено алено сукно, безъ срѣбърни петлици на вратника и ржкавитѣ за офицеритѣ, кантове отъ сжщото сукно, за шапка *киверъ*. *Валтрапа* да бжде сжщо съ *червеноалени кантове*. Доизносване на старата форма се разрѣшава до 1-й Януарий 1885 година.

Съ Приказъ по полка № 12 § 6 отъ 12-й Януарий, основанъ на Височайшия Прикъзъ № 235 отъ 25-й Декември 1883 година назначаватъ се за командири на сотни: На № 3-а сотня отъ 1-ви конень полкъ Ротмистра отъ 2-й коненъ полкъ князъ *Гедройцъ*, на № 4-а сотня отъ сжщия полкъ Ротмистъ *Чернота де Бояри Боярски*; въ 2-й коненъ полкъ на 1-ва сотня командира на 2-а сотня Ротмистръ *Мечниковъ*, на 2-а сотня — командиря на 4-а сотня ротмистръ *Язиковъ*, на 3-а сотня ротмистръ *Савойски*, на 4-а сотня ротмистръ *Чечьотъ*. Старитѣ сотни отъ полка: 2-а, 4-а, 5-а и 6-а така ставатъ, 1-ва, 2-а, 3-а и 4-а.

Прѣвеждатъ се отъ 2-и коненъ полкъ въ 1-ви коненъ полкъ поручицитѣ: *Дерманчевъ, Бендеревъ, Хесапчиевъ, Петруновъ, Кърджиевъ, Голубаревъ* и *Чоповъ*, подпоручицитѣ: *Митровъ, Стоиловъ, Ханджиевъ, Чавдаровъ, Кювлиевъ, Таневъ, Велковъ, Каракостовъ, Пеневъ, Татевъ, Топаловъ* Ротмистритѣ: *Кудрявцевъ и Мерджановъ* оставатъ свърхщата и като принадлѣжащи къмъ казашкитѣ войски, слѣдъ прѣформирането на конницата въ регулярна, съгласно указа № 234 отъ 1883 година, се уволняватъ и заминаватъ въ Русия.

Съ формируването на Александровскиятъ конезаводъ при Кабюкъ Подпоручикъ *Ханджиевъ* е билъ назначенъ за помощникъ на началника на този заводъ. Понеже той се прѣвежда въ 1-й коненъ полкъ, то на 13-и Януарий се назначава да го замѣсти Подпоручикъ *Симеоновъ*.

Съ Приказъ по полка № 14 § 2 отъ 14-й Яну-

арий, основанъ на приказитѣ по 4-а п. Бригада № 15 и по Конната Бригада № 1, полкътъ влиза въ съставъ на конната бригада, врѣменно командующий на която билъ назначенъ Подполковникъ *Ризенкампфъ*, командиръ на 1-й коненъ на Н. В. Полкъ.

Отъ 15-и Януарий 1884 г. Приказитѣ по полка започватъ да се именуватъ *Приказъ по 2-и коненъ полкъ*, вмѣсто както е било до тогава *Приказъ по конния полкъ*.

На 15-й Януарий въ распорѣжданието на Подпоручикъ *Митрова* се назначаватъ по 15 войника отъ сотнитѣ (1-ва и 3-а), отдѣлени за кадъръ на 1-ви коненъ полкъ; който съгласно телеграмата на Командующия *Конната Бригада*, е тръгналъ съ командата на 17-й Януарий отъ *Шуменъ за Берковица*, по даденъ маршрутъ. Вѣщитѣ на тѣзи 30 войници сж биле испратени съ кола отъ Шуменъ до желѣзопжтната станция. Ротмистръ *Князъ Гедройцъ* и Поручикъ *Голубаревъ* започватъ приеманието на 1-ва и 3-а сотня отъ Ротмистритѣ *Кудрявцевъ* и *Савойски*.

На 17-й Януарий прѣведенитѣ офицери въ 1-й конни полкъ заминаватъ за София и се исключватъ отъ списъцитѣ на полка.

Изглежда, че далечниятъ пробѣгъ трѣбва да е станалъ въ този пвомѣждутъкъ отъ врѣме, — 29-й Декемврий 1883 година — 17-й Януарий 1884 год. — понеже Ротмистръ *Чернота де Бояри Боярски* и Подпоручицитѣ *Велковъ* и *Топаловъ*, сж останали въ София и не сж се връщали въ Шуменъ.

Освѣнъ конетѣ, входящи въ съставътъ на 1-ва и 3-а сотни, назначени за кадъръ въ 1-ви конни полкъ, сж биле отдѣлени още и други 150 коня за новоформирувания полкъ; имената на тѣзи коне се виждатъ въ Приказа по 2-й конни полкъ № 19 § 2 отъ 19-й Януарий 1884 год. Отъ тѣзи коне 135 сж биле оставени като прикомандировани при сотнитѣ отъ 2-й конни полкъ на фуражна храна.

Съ Приказъ по полка № 23 § 6 отъ 23-й Януарий въ 1-ви Конни полкъ се прѣвеждатъ още и Подпоручицитѣ *Данаиловъ* и *Д. Поповъ* по взаимно съгласие съ Подпоручицитѣ *Т. Поповъ* и *Велчевъ*. Съ § 7 отъ сжщия Приказъ, основанъ на Приказа по Военното Вѣдомство № 5 *сотнитѣ се прѣименуватъ въ ескадрони*, като *2-а сотня* става *1-ви ескадронъ*, *4-а сотня — 2-й ескадронъ*, *5-а сотня — 3 й ескадронъ* и *6-а сотня — 4-й ескадронъ*. На 23-й Януарий Ротмистрътъ Князъ *Гедройцъ* и Поручикъ *Голубаревъ* свършватъ приеманието на сотнитѣ. На 26-й Януарий 1-ви и 2-й ескадрони, отъ 1-вия коненъ на Н. В. полкъ (1-й и 3-й сотни отъ стария Коненъ полкъ), тръгватъ за гр. Берковица подъ командата на Ротмистръ Князъ *Гедройцъ*.

Съ Приказъ по 2-й Конни полкъ № 27 § 3 отъ 27-й Януарий полкътъ прави распорѣждание, за да се прибѣрътъ въ казармитѣ на полка и заематъ мѣстата, испразнени отъ ескадронитѣ на 1-ви коненъ полкъ. 3-ия ескадронъ (5-а сотня) заема помѣщенията на 2-и ескадронъ (бивша 3-а сотня) на 1-й конни полкъ; 4-и ескадронъ (6-а сотня) заема конюшнитѣ на лазарета.

Съ Приказъ по полка № 28 § 3 отъ 28-й Януарий се исключаватъ отъ списъцитѣ на полка всичкитѣ войници, които сж заминали, като кадъръ, за формированието на 1-ви Конни полкъ.

Съ Приказъ по полка № 32 § 2 отъ 1-й Февруарий въ ескадронитѣ се испраща по единъ екземпляръ отъ книжката: *часовой и его обязаности при исполненіи имъ трѣбованіи службы караульной, бивачной и сторожевой*.

На 10-й Февруарий въ 6 часа слѣдъ пладнѣ въ Шуменското военно събрание е държалъ сказка прѣдъ офицеритѣ отъ гарнизона Капитанъ отъ 2-й Артилерийски полкъ *Ладовски*; присжствуватъ и офицеритѣ отъ полка.

Съ Приказъ по полка № 45 § 2 отъ 14-й Февруарий се обявява, че за *Воененъ Министръ* се назначава отъ Руската армия Генералъ-Майора отъ Генералния щабъ, *Князъ Кантекузинъ*. Съ § 3 отъ сжщия приказъ се уволняватъ отъ полка Ротмистритѣ *Кудряцевъ* и *Мерджановъ*. Уволнението имъ се счита отъ 1-й Февруарий.

На 15-й Февруарий имало церемонияленъ маршъ въ пѣши строй. Всички ескадрони излизатъ въ пѣши строй.

Съ Приказъ по полка № 47 § 2 отъ 16-й Февруарий се обявяватъ за свѣдѣние и ржководство *„Правилата за назначаване на команди при погребение“*. Съ § 6 отъ сжщия приказъ се обявяватъ *„Правилата за реда на говението и пречистението на войницитѣ“*.

Съ Приказъ по полка № 49 § 7 отъ 18-й Февруарий Поручика отъ собственния на Н. В. Конвой *Марковъ*, учащъ се въ *Кавалерийската Офицерска школа* въ Петербургъ се прѣвожда въ полка отъ 24-й Януарий нея година.

На 19-й Февруарий — деньтъ на *Санъ-Стефанския договоръ* се назначава парадъ. Отъ полка всѣки ескадронъ изважда въ пѣши строй по единъ взводъ отъ 12 реда — ескадрона командува Ротмистръ *Чечьотъ*.

Съ Приказъ по полка № 51 § 3 отъ 20-й Февруарий основанъ на Приказа по Военното Вѣдомство № 34, се обръща вниманието, щото войницитѣ, вѣстови при офицеритѣ, да се назначаватъ на длъжности, които отговарятъ на войнишкото звание. Началницитѣ на частитѣ да слѣдятъ строго за това.

На 26-й Февруарий — деньтъ на *Рождението на Руския Императоръ*, всички офицери руси присжтствуватъ на молебена въ църквата *„Св. Възнесение“*.

На 1-й Мартъ, деньтъ на *мжченическата смъртъ на Руския Императоръ Александръ II-й* —

Освободителя на България, е имало панахида срѣщу казармитѣ на Вратчанската дружина; полкътъ присжтствува въ пълния си съставъ въ пѣши строй.

На 12-й Февруарий е избѣгалъ изъ конюшнитѣ строевия конь *„Гайдамакъ“* и понеже до 29-й Февруарий не е намѣренъ, то се исключава отъ ситѣ на полка.

На 2 й Мартъ, деньтъ на *Възшествието на Рускиятъ Императоръ Александръ III — Рускитѣ офицери отъ полка* присжтствуватъ на молебенъ въ църквата *„Св. Възнесение“*.

Съгласно Прѣдписанието отъ Конната бригада подъ № 32, 2-й ескадронъ отъ полка се опрѣдѣля да отиде на 1-й Априлий въ гр. Русчукъ да помага на полицията при прѣминаването прѣзъ този градъ, на 4-й Априлий, на *Австро-Унгарския Наслѣденъ Принцъ Рудолфъ*. Ескадронния командиръ да обърне внимание на чистотата на хората и конетѣ.

Отъ 8-й Мартъ въ полка започва да се назначава *дежуренъ по кухнята*.

Понеже въ IV-й ескадронъ между конетѣ се появила болѣстьта *„Митъ“* въ злокачественна форма, то съ Приказъ по полка № 68 § 2 отъ 8-й Мартъ се заповѣдва конетѣ да се водятъ на водопой на особенна чешма, да се направи дезинфекция на конюшнитѣ, ѣзда да се произвежда не въ своитѣ манежи, а въ манежитѣ на бившата 3-а сотня и да се избѣгва срѣщата съ другитѣ ескадрони.

На 6-й Мартъ коньтъ *„Гайдамакъ“* билъ хванатъ и докаранъ въ полка.

На 12-й Мартъ въ ескадронитѣ се испраща по единъ екземпляръ отъ *Учебника за учебнитѣ команди, отъ Крестовски*.

На 13-й Мартъ е имало сортировка на конетѣ по между ескадронитѣ.

Съ приказъ по полка № 79 § 2 отъ 19 й Мартъ, основанъ на Приказа по Конната бригада № 9, за да се испълни Височайшия Приказъ — *щото 1-вй*

ескадронъ отъ полка къмъ 1-й Януари 1885 г. да бжде поставенъ на мундщуци — даватъ се слѣдующитѣ указания: 1) Да се дадатъ въ ескадрона 12 трока юздечки за корда. 2) Въ края на Февруарий въ ескадрона да има вече 30 мундщука. 3) Къмъ 1-й Априлъ, ако не бждатъ доставени сѣдлата, то да се доставятъ още 100 мундщука за 140 коня въ ескадрона, за да можатъ 130 поне коня да се ѣздатъ на мундщукъ. Срокътъ за привършване обучението на мондщукъ се назначава 1-й Юлий. 4) Ескадронитѣ да се освободатъ отъ полково учение. 5) Трѣвното доволствие да се съкрати отъ 6 на 4 седмици, като се проѣздватъ прѣзъ това врѣме конетѣ само на попонъ и юздечка. 6) Прѣзъ Мартъ мѣсецъ ѣзда да се произвежда на попони и на манежна юздечка, като се обърне внимание конницитѣ да всѣднатъ по-дълбоко на конетѣ *като държатъ свободно кръста си и правилно рѫцѣтѣ*. Прѣзъ Априлъ мѣсецъ ѣздата да се продължи на сѣдла и ако сѣдлата не сѫ пристигнали — *на казашки сѣдла, безъ възглавници*, съ попони.

Съ Приказъ по полка № 80 § 2 отъ 20-й Мартъ, основанъ на прѣдписанието отъ Конната бригада № 54, приема се *новъ щатъ за числото на хората и конетѣ въ ескадронитѣ*: по 128 човѣка въ ескадронъ и 112 коня.

Съгласно Телеграмата отъ Командующия Конната бригада подъ № 60 музикантскиятъ хоръ се прѣвежда въ пълниятъ си съставъ, 33 человѣка безъ коне, въ 1-й Конни на Н. В. полкъ; той заминава на 21-й Мартъ подъ командата на Подпоручикъ *Милушева*.

Съгласно Приказа по полка № 82 § 3 отъ 22-й Мартъ, основанъ на прѣдписанието отъ Конната бригада № 61, *Военниятъ Министръ не разрѣшава да се държатъ въ полка свърхъ-комплекта тритѣ собствени коне на* Ротмистръ *Язикова* и Подпоручицитѣ *Попсва* и *Кьойбашиева*. На 24-й Мартъ по случай *Рождения день на Н. В. Князъ Александръ I-й* е имало молебенъ, полкътъ присѫтствува съ по единъ взводъ отъ 12 реда отъ всѣки ескадронъ.

На 27 Мартъ Поручикъ *Българовъ* се назначава за *Казначей*, вмѣсто Поручикъ *Нанова*, като се назначава комисия за да провѣри ковчега.

На 28-й Мартъ *сводниятъ ескадронъ* отъ полка подъ командата на командира на II ескадронъ тръгнаха за Русчукъ, въ съставъ Ротмистръ *Язиковъ*, Поручикъ *Лиловъ* и Подпоручицитѣ *Абаджиевъ*, *Велчевъ*, *Назлъмовъ* и *Симеоновъ*, 8 унт. офицери, 7 ефрейтори, 100 конници, 2 тржбачи, 121 коня, 2 фелдшери и 2 портни (шивачи).

Съ Приказъ по полка № 88 § 5 отъ 28-й Мартъ се заповѣдва *уволняванитѣ войници въ безсрочень отпускъ*, ако нѣматъ *здраво облѣкло да се снабдяватъ* съ такова отъ полка, *отъ бракованото*. Ако тѣзи войници се пуснатъ по болѣсть за поправление здравието имъ и немогатъ да пѫтуватъ пешкомъ даватъ имъ се и *пѫтни пари*, които отъ послѣ се изискватъ отъ Военното Министерство по прѣдставена смѣтка.

При пѫтуването на ескадронитѣ, назначени за кадъръ въ 1-ви коненъ на Н. В. полкъ отъ *Шуменъ* за *Берковица* — въ гр. *Севлиево* Подпоручикъ *Ханджиевъ* билъ градския кметъ, Ротмистръ Князъ *Гедрайцъ*, като старши, ако и да се научилъ за случката, не взелъ мѣрка да накаже виновния и не счелъ за нуждно да донесе по команда комуто се слѣдвало. Затова Командующий Конната бригада въ заповѣдьта си № 10 заповѣда на командира на 1-я коненъ полкъ да накаже по свое усмотрение Подпоручикъ *Ханджиевъ* и прибавя: *„Считамъ за свой дългъ да напомня на Г. Г. офицеритѣ отъ бригадата, че всѣки, който има честьта да носи военния мундиръ трѣбва да помни, че грубата юмручна расправия е срѣдство не поз-*

волено за всъки благовъспитанъ человѣкъ и затова нанася въ общественното мнѣние голѣма врѣда за добрата слава на войската.“

Съ приказъ по полка № 95 § 7 отъ 4-й Априлий *Полковия фуражиръ* Ст. Унт. оф. Никола *Стойковъ се дава подъ сждъ,* съгласно ст. 177 отъ Войнския Уставъ за наказанията, *за взимание взятка* отъ подрядчика Тодоръ *Иордановъ.* Той е билъ осжденъ на разжалване отъ званието си и на 3 мѣсеца гаупвахтъ. Слѣдъ това е билъ *уволненъ* въ запасъ на армията, *като рѣдникъ.*

На 5 й Априлий биле сж продадени по срѣдня цѣна 129 лев. 55 ст. 25 коня отъ бракованитѣ на изявившитѣ желание офицери отъ Шуменския гарнизонъ. Сжщиятъ день сж биле продадени на аукционенъ тръгъ други 48 коня отъ полка. — Други 19 коня сж били бракувани отъ строя за въ обоза и оставени въ полка като свърхкомплектни.

Съ Приказъ по полка № 98 § 2 отъ 7 Априлий, основанъ на Приказа по Военното Вѣдомство № 54 отъ 22-й Мартъ, отмѣняватъ се разпорѣжданията за прѣминаване *курса на стрѣлбата,* издадени прѣзъ 1882 година и се заповѣдва всички части отъ войската *да се придържатъ строго* къмъ *„Наставлението за обучение по стрѣлбата, часть I ва,* руско издание отъ 1882 год. *За кавалерийскитѣ части се отпускатъ по 75 бойни и 15 ялови патрони.*

На 10-й Априлий болѣстьта *„Митъ“* по конетѣ въ IV-й ескадронъ била прѣкратена и всички мѣрки взети за прѣдпазване вдигнати.

На 11-й Априлий биле дадени въ I-й и III-й ескадронъ *механически мишени* и записани въ нещатното имущество.

На 18-й Априлий Сводниятъ ескадронъ се върналъ отъ Русчукъ отъ командировка.

Съ Приказъ по полка № 115 § 3 отъ 24-й Априлий, основанъ на приказа по Шуменския гарнизонъ № 112 отъ 21-й Априлий, се назначава *комисия* при полка *за получаване доставеното сѣно отъ Шуменското Търговско Дружество.* Прѣдседатель Ротмистръ *Савойски,* членове: отъ 2-й Артилер. полкъ Поручикъ *Кожухаровъ,* отъ Вратчанската № 8 дружина Подпоручикъ *Ханджиевъ* и ветерин лѣкарь отъ 2-й конни полкъ *Вознесенски.*

Съ Приказъ по полка № 116 § 3 отъ 25-й Априлий *оклада за хранението на войницитѣ* отъ 1-й Май нататъкъ се опредѣля *40 ст. на день.*

Съ разрѣшението на Командующия Конната бригада *се е разрѣшавало* на командира на полка *да дава* отъ икономическитѣ суми на полка *взаимообразно пари на офицеритѣ* съ рапортъ и ежемѣсечно погасявание.

На 3-й Май се приканватъ всичкитѣ офицери отъ полка, които желаятъ да си поржчатъ *киверъ* да испратятъ мѣрката си въ щаба на полка.

На 6-й Май по случай *Рожденния день и пълнолѣтието на Рускиятъ Наслѣдникъ Николай Александровича,* е имало молебенъ въ църквата *„Св. Възнесение“,* на който сж присжтствували всички офицери.

Съ Приказъ по полка № 127 § 4 отъ 6-й Май се назначава комисия за застрѣлване на конь отъ 1-ви ескадронъ, поради счупванве на крака му.

На 10-й Май е билъ назначенъ *прѣгледъ на младитѣ войници,* за което се е заповѣдало 1-й ескадронъ да бжде готовъ въ 7 часа, 2-я — въ $7^1/_2$ часа, 3-ия — въ 8 часа и 4-ия въ $8^1/_2$ часа. При прѣгледа се е обръщало внимание на отраслитѣ, изложени въ *„Положението за обучението на младитѣ войници въ кавалерията“*: 1) Словестни занятия; 2) Подготовка за стрѣлбата; 3) Гимнастика; 4) Пѣши строй; 5) Ѣзда; 6) Волтижировка; 7) Рубка и фланкировка; 8) Редично и взводно учение.

На 13-й Май е билъ назначенъ прѣгледъ на III-й и IV-й ескадрони, а на 16-й — на I-й и II-й ескадрони.

Съ Приказъ по полка, № 135 § 2 отъ 14-Май Майоръ *Сулима дава слѣдующата оцѣнка по прѣгледа на младитѣ войници.* Този § обема седемь ржкописни листове. Тъй гласи, че прѣгледа е билъ правенъ съгласно приетото въ Русия *„Положение за обучението на младитѣ войници въ кавалерията“*. Въ 1-й ескадронъ взвода отъ младитѣ войници намѣсто не билъ подравненъ, понеже много отъ хората не държали рамената си по фронта, не поставили конетѣ на четиритѣхъ крака и не стоели право и перпендикулярно къмъ фронта. Много конници не държали ржцѣтѣ си правилно съ поводитѣ, киткитѣ имъ биле отдалечени една отъ друга и много близо до лжкътъ. При истеглюването отъ дѣсно по единъ ржцѣтѣ имъ сжщо не биле правилно, т. е. много ниско и киткитѣ имъ отдалечени една отъ друга. Въ седѣжа, доста еднообразенъ, при всичко, че се срѣщали конници съ къси стремена, нѣкои чупатъ кръста си и се изпъчватъ напрѣдъ, не държатъ прилѣпнато и плоско коленетѣ си въ сѣдлото и не държатъ плоско и спокойно шенкелитѣ по ребрата на коня. На ходъ дистанцията била пазена доста добрѣ. Всичкитѣ движения на ходъ при манежната ѣзда доста добри. При страничнитѣ движения конницитѣ много бързо каратъ конетѣ въ страни и здавали задницата, крупътъ на коня, напрѣдъ, малцина взимали на себе си вжтрѣшниятъ поводъ и отдалечавали вжтрѣшния шенкелъ, виждало се, че тѣзи движения сж малко усвоени.

На тръсъ дистанцията била доста добра, нъ ржцѣтѣ се държали съ сжщитѣ грѣшки, както на хода и на мѣсто; при това, тѣ държали четвъртия си пръсть отъ ржката задъ повода, така, че юмрукътъ не билъ кржгълъ. Движенията на тръсъ въ манежа биле не до тамъ лоши, сѣдежа доволно еднообразенъ, ржцѣтѣ доволно наклонни, долнята часть на тѣлото би трѣбвало да бжде по-прилѣпната къмъ сѣдлото, а краката по плоско.

Взводното учение (при ѣзда въ двѣ ржцѣ — съ два повода) доста добро, прѣстроянията отъ малки колони въ по-голѣми и обратно, движението въ разгънатъ фронтъ и облически, заѣздъ къмъ единъ отъ фланговетѣ доста добрѣ. Сгъстена атака добра. Спирането на взвода и изравняването бързо. Слизането отъ конетѣ при спѣшване бързо, нъ качване бавно. При отиване отъ дѣсно по единъ въ кариеръ съ сѣчение, поводитѣ въ една ржка, конницитѣ били лихи, дистанциитѣ държали правилно, вървѣли въ тилъ единъ задъ другъ; оржжието владѣли доста сржчно, прѣскачането на прѣпятствие *земленъ банкетъ* — отъ дѣсно по единъ конетѣ отивали добрѣ, конницитѣ ги управлявали добрѣ, *а при самото скачание сѣдѣли здраво въ сѣдлото и смѣло взимали прѣпятствието.*

Саблената рубка въ пѣши строй била отлична, бърза и правилна; на коне и на мѣсто твърдѣ добра. Словѣстнитѣ занятия усвоени твърдѣ добрѣ. Саблените хватки и повръттитѣ въ пѣши строй — твърдѣ добрѣ; маршировка отъ дѣсно по единъ тръдѣ удовлетворителна; по взводно и при прѣстроенията на мѣсто и въ движение — твърдѣ добрѣ. Подготовката за стрѣлбата твърдѣ удовлотворителна. Гимнастиката твърѣ добра. *Въ този редъ сж направени оцѣнкитѣ и за всички други ескадрони.* Майоръ *Сулима* изказва своитѣ благодарности на всичкитѣ офицери и унтеръ офицери, които сж работили по подготовката на младитѣ войници.

На 15-й Май, по случай деньтъ на *Коронованието на Руския Императоръ Александръ III й*, е имало молебенъ въ църквата *„Св. Възнесение“*, на него сж присжтствували всичкитѣ офицери отъ Руския кадъръ.

За резултата отъ прѣгледитѣ на ескадронитѣ Майоръ *Сулима*, съ заповѣдь по полка № 139 § 2 отъ 18-й Май, ето какъ се произнася и за III-й ескадронъ: „Ескадрона въ развърнатъ фронтъ за прѣ-

гледъ билъ подравненъ твърдѣ добрѣ, хората държали раменатa си правилно по фронта, конетѣ поставили правилно на четиритѣхъ крака и перпендикулярно на фронта. Нъ нѣкои конници не държали правилно лѣвата си ржка съ поводитѣ, понеже тя била ниско до лжкътъ — да се обърне по-голѣмо внимание на § 117 отъ Строевиятъ уставъ за кавалерията, часть I-ва. Много конници не държали правилно саблитѣ си въ рамото.

На ходъ отъ дѣсно по единъ дистанциитѣ биле спазени и движението ставало въ тилъ много добрѣ; сѣдежа на конницитѣ доста еднообразенъ, ако и да имало тукъ-тамъ исключения. На тръсъ държанието на дистанциитѣ и движението въ тилъ доста добрѣ, нъ нѣкои конници се забравяли, не се движили равенъ тръсъ и застигали своитѣ прѣдни другари; саблитѣ се не държатъ въ рамото крѣпко. Отъ дѣсно по три въ разрѣдени редове, както на ходъ така и на тръсъ, конницитѣ се движили добрѣ, пазили дистанции и интервали и вървѣли въ тилъ. Конетѣ се движили въ равномѣренъ широкъ тръсъ, не е имало разравнявание. Повръститѣ и заѣздитѣ по взводно и по ескадронно ставатъ чисто, правилно и добрѣ; на ходъ прѣстроенията отъ малки въ голѣми и отъ голѣми въ малки колони твърдѣ отчетливо, при всичко, че при истеглюванието отъ по-малки въ по-голѣми колони хората си навождатъ тѣлото напрѣдъ и завиватъ дѣсното си рамо; за изкоренение на това да се обърне сериозно внимание. Движението въ развърнатъ фронтъ, въ взодна колона и облически ставало въ пъленъ редъ, стройно и добрѣ; развръщанието на фронта въ взодна колона твърдѣ стройно; сгъстената атака била произведена лихо; при расипаната атака, както 1-ия полуескадронъ, така и 2-ия — расипванието станало правилно, движението напрѣдъ лихо; по сигнала *апелъ* събиранието станало съ внимание и бърже; построявание на фронта по прѣдния уступъ стройно. Спѣшванието ставало не

до тамъ добрѣ, затова трѣбва да се работи за да се подобри. *Спѣшившитѣ се офицери трѣбва да държатъ повече въ ржцѣтѣ си както хората въ въригата, така и управлението на огжня.* Върху това трѣбва да се наблѣгне прѣзъ врѣме на трѣвното доволствие. *На уравнителниятъ кржгъ* (правожгълникъ отъ дължина една верста). 3-й ескадронъ въ походна колона на тръсъ изминава една верста въ 3 минути и 4 секунди. *Отдѣсно по единъ въ кариеръ съ сѣчение и гърмение съ пушката* конницитѣ отиватъ добрѣ; само нѣкои отъ тѣхъ не спазватъ дистанция и не се движатъ въ тилъ; и младитѣ коне отиватъ добрѣ въ строя; отъ дѣсно по единъ на *прѣпятствията — земленъ бариеръ и ровъ* — конетѣ отиватъ смѣло и вематъ прѣпятствията добрѣ, конницитѣ управляватъ конетѣ си добрѣ, минаватъ прѣпятствията смѣло и лихо и сѣджтъ въ сѣдлата прилѣпнато и твърдо. *Излизанието изъ строя на посоченитѣ отъ менъ конници, както на ходъ, така и на тръсъ доста смѣло и безъ отказъ на конетѣ.*

На 22-й Май полкътъ започва да се готви за излизание на трѣвно доволствие, на 24 й Май ескадронитѣ тръгватъ по дивизионно: 1-й ескадронъ въ с. *Чобанъ-куюсу*, 2-й ескадронъ въ с. *Муса-бей*, 3-й ескадронъ въ с. *Уру-орманъ*, 4-й ескадронъ въ с. *Паша калфа* — всички села въ Варненски окржгъ.

На 24-й Май слѣдъ като излѣжалъ наказанието си за буйство Поручика отъ № 18-а Габровска дружина *Карауланов* се уволнява отъ служба по домашни причини

На 1-й Юний всичкитѣ коне отъ полка на брой 442 се изключватъ отъ фуражна дажба и се пускатъ на трѣва.

На 1 й Юний Поручикъ *Колъ* здалъ, а Подпоручикъ *Поповъ* приелъ длъжностьта *Адютантъ въ полка.* Поручикъ *Колъ* се назначава за носение службата въ III-й ескадронъ. Прѣзъ врѣме на трѣвното

доволствие се пръминува стрѣлбата и занятията по окомѣрното опрѣдѣление на растоянията.

На 4-й Юний Поручикъ *Нановъ* здаза, а Поручикъ *Българовъ* приема длъжностьта Полковой казначей; Поручикъ *Нановъ* се назначава за носение службата въ IV ескадронъ.

Съ Приказъ по полка № 159 § 4 отъ 7-й Юлий, основанъ на Приказа по Военното Вѣдомство № 81 отъ 26-й Май *се обявява въ кой случай началницитѣ на частитѣ иматъ право да се ползуватъ съ казионно подемнитѣ и артелнитѣ коне.* То е само когато отиватъ нѣкждe да обиколатъ подчиненитѣ си части по служебни работи; за всички други случаи това строго се забранява.

Съ § 7 отъ сжщия приказъ прѣзъ врѣме на трѣвното доволствие *заповѣда се на ескадроннитѣ командири да дадатъ за рѣшавание на всѣки единъ офицеръ по 5 задачи: за рекогносцировка на мѣстность,* по една, *маршрутна снимка,* по една задача, *рекогносцировка на позиция,* неприятелска съ подстжпитѣ, *като се счита, че тозъ който прави снимката на позицията се намира вънъ отъ вистрѣлитѣ на противника,* една — и по една задача за *бивакъ* и *аванпостно расположение.* Задачитѣ да се прѣдставятъ съ бѣлѣжкитѣ на ескадроннитѣ командири на командира на полка.

Понеже командира на пока съ рапортъ № 1051 отъ 31-й Май е запиталъ Конната бригада: *Кои долни чинове трѣбва да бждатъ въоржжени съ револвери и кои съ пушки* — отговорено му е било на 16-й Юний да се ржководи отъ „*Положението за драгунскитѣ полкове въ Русия*“ и въоржжи съ револвери само унтеръ-офицеритѣ и тржбачитѣ.

Съ Приказъ по полка № 168 § 4 отъ 16 Юний се обявява приказа по Шуменското градско общинско управление № 2 отъ 11 Юний за *правилата,* които трѣбва да се пазятъ *при ходение изъ града съ кола и коне* — позволява се само като най-бръзъ алюръ движението изъ града съ *срѣденъ тръсъ.*

До 16 Юний приказитѣ по полка сж се редактирали *на руски языкъ,* само нѣкои отъ приказитѣ по Военното Вѣдомство и писмата на гражданската администация, писани на български, сж биле възпроизвеждани въ приказитѣ по полка пакъ *на български;* обаче отъ приказъ по полка № 158 § 6 приказитѣ, *относящи се до домакинската и парична часть, започнуватъ да излизатъ по нѣкога и на български,* види се, че на новоназначения казначей е било по-лесно да редактира приказитѣ на български, отъ колкото на руски.

Съ Приказъ по полка № 174 § 8 отъ 22-й Юний въ полка се разрѣшава на служащитѣ да си купатъ *билети отъ лотарията,* основана прѣзъ 1883 година *въ гр. Пловдивъ,* отъ *Българското опълченско дружество,* съ цѣль да се издигне *памятникъ за падналитѣ опълченци, прѣзъ освободителната война,* както да се даде помощь и на тѣзи отъ тѣхъ, които се нуждаятъ. Имало е 35,000 билети по 2 лева всѣки, всичко 70,000 лева; печаливщи 483 билети на сума 15,000 лева, чистъ приходъ около 55,000 лева.

На 28-й Юний Майоръ *Сулима* отива въ гр. *Добричъ* при ескадронитѣ на паша.

Съ приказъ по полка № 178 § 2 отъ 26-й Юний се установява, щото бѣлитѣ чехли за фуражкитѣ да не покриватъ и козерката.

Съ Приказъ по полка № 181 § 2 отъ 29-й Юний, основанъ на приказа по Военното Вѣдомство № 84 отъ 12-й Юний, се установява *за еднообразно въоржжение на офицеритѣ отъ армията шашката* съ портупей прѣзъ рамото, за *конвоясаблитѣ.* Доизнасянето на кавказкитѣ шашки се разрѣшава.

Съ Приказъ по полка № 184 § 5 отъ 2-й Юлий конетѣ отъ 5-й до 15 Юлий започватъ да се готватъ за прѣминуване на суха храна, на 15-й тѣ прѣминаватъ окончателно на суха храна.

Съ Приказъ по полка № 191 § 3 отъ 9-й Юлий, основанъ на приказа по Военното Ведомство № 92 отъ 14 Юний *на военнослужащи, въ какъвто чинъ и да бѫдатъ тѣ, до като сѫ на дѣйствителна служба, имъ се забранява да издаватъ съчинения и печататъ статии съ каквото и да било съдържание, безъ прѣдварителното разрѣшение на своето началство; запрѣщава имъ се сѫщо да държатъ публично рѣчи, или да разсѫждаватъ по въпроси, които иматъ политическо съдържание.*

Съ Приказъ по полка № 194 § 2 отъ 12-й Юлий, основанъ на Приказа по Военното Вѣдомство № 101 отъ 28-й Юний прѣзъ лѣтнитѣ занятия въ войската, отъ 1-й Августь до 1-й Септемврий, е имало *общи сборове на войскитѣ*, за произвождание на *съвмѣстни занятия отъ тритѣ рода оржжие*: въ София 6 дружини и 4 батареи; въ Ломъ-Паланка 2 дружини; въ Ловечъ 4 дружини и 2 батареи; въ Търново 2 дружини; въ Русчукъ 3 дружини и 2 батареи; *въ Шуменъ 3 дружини, 2 батареи и 1 и 2 ескадрони отъ 2-й Конень полкъ; въ Варна 3 дружини, 2 батареи, 3 и 4 ескадронни отъ 2-й Конни полкъ;*

Всички части сѫ биле по мѣстата си къмъ 1-ви Августь. Занятията сѫ се водили съгласно *„Устава за полската служба“*, издание 1881 година, и *„Инструкциитѣ за водението на занятията въ пѣхотата и за дѣйствията въ боя на тритѣ рода оржжие“*, издание 1882 година. За наблюдение правилния ходъ на *тактическото обучение на войскитѣ*, Военното Министерство е командировало отъ Генералния щабъ Подполковникъ *Арбузовъ*, за лагеритѣ при *София* и *Ловечь* и Капитанъ *Макшеевъ*, за лагеритѣ при *Русчукъ, Шуменъ* и *Варна.*

Съ § 3 отъ сѫщия Приказъ по полка се обявява расписанието за неприсѫственнитѣ дни прѣзъ годината, обявено съ Приказъ по Военното Вѣдомство № 88 отъ 14 Юний.

Съ § 6 отъ сѫщия Приказъ *се обрѫща внимание на ескадроннитѣ командири* да се заематъ съ *обучението на войницитѣ по аванпостната и разузнавателната служби*, за да бѫдатъ готови за прѣдстоящитѣ отрядни учения, *за да се не повтарятъ такива неумѣли и неудовлетворителни развѣдки и донесения*, каквито сѫ се случавали въ минало-годашния лагеренъ сборъ. *Занятията да се водятъ както теоритически тъй и практически.*

На 18-й Юлий 1-й и 2-й ескадрони тръгватъ отъ селата *Чубанъ-Куюсу* и *Муса-бей* и стигнатъ въ Шуменъ *по маршрутъ Добричъ, Каѵагачъ* и *Юнусъ-кьой;* на 21-й стигатъ въ Шуменъ.

Съ Приказъ по полка № 206 § 8 отъ 24-й Юлий, основанъ на прѣдписанието на Конната бригада № 226, *разрѣшава се на опълченеца Иванъ Василевъ* да отвори лавка около казармитѣ, *съ задължение да не продава спиртни напитки* и всичко, *което ще продава. да става по цѣнорасписъ, удобренъ отъ Командира на полка.*

На 27-й Юлий деньтъ на *„Св Николай Лѣтний“, полкътъ за пръвъ пѫть празднува своятъ Полковой праздникъ само съ 1-й и 2-й ескадрони*, които присѫтствуватъ въ Шуменъ. Имало е молебенъ и парадъ въ 11 часа прѣди пладнѣ, ескадронитѣ сѫ излѣзли въ пѣши строй, при музикански хоръ и щандарта; асистенти Подпоручицитѣ *Тодоровъ* и *Симеоновъ*, форма пълна парадна; за подобрение на храната на войницитѣ сѫ биле отпустнати по единъ левъ и по една литра вино на человѣкъ и лично отъ Командира на полка, още по една литра вино.

Съ Приказъ по полка № 210 § 2 отъ 28-й Юлий, основанъ, на Циркуляра по Военното Министерство № 309 отъ 11-й Юлий, *разяснява се какви документи трѣбва да притежава всѣки войникъ*, за да има право *на инвалидна пенсия* отъ държавата, *за полученитѣ повръди прѣзъ врѣме на военната си служба*: 1) Свидѣтелство отъ началника частьта, въ което да се описва подробно, какъ е станало телесното повръждание, или растройството на здравето, да ли по негова вина, или случайно, лично ли е било видено отъ началника или не; 2) Медицинско свидѣтелство отъ комисия за състоянието на повръжданието; 3) Мнението на началника на частьта върху това медицинско свидѣтелство.

На 30-й Юлий Завѣд. Домакинството Ротмистръ *Фроловъ* се уволнява отъ служба по прошение.

Понеже Командира на полка въ деньтъ на полковия праздникъ е поздравилъ съ именния Му день телеграфически *Негово Императорско Височество Великия князъ Николай Николаевичъ* Старший, Инспекторъ на Руската кавалерия, бивши *Главнокомандующъ на Руската армия прѣзъ Освободителната война*, полка е получилъ отговоръ обявенъ въ приказъ по полка № 212 § 4 отъ 30-й Юлий:

Гр. Петерховъ, Командиру 2-й Български коненъ полкъ — Шуменъ.

„Като поздравлявамъ 2-ятъ български коненъ полкъ съ полковия му праздникъ, желая, щото славата и успѣха да бждатъ постоянни присжщи качества на полка, както въ мирно, така и въ военно врѣме. Сърдечно благодаря на Вазъ и на полка, за поздравлението и горѣщото изражение на Вашитѣ чувства за здравието на славния 2-й коненъ полкъ.“

Фелдмаршалъ *Николай*.

Съ приказъ по полка № 220 § 2 отъ 7-й Августъ, основанъ на приказитѣ по Военното Вѣдомство подъ № № 87 и 111 отъ 27-й Юлий, *къмъ пионерната дружина* въ гр. Русчукъ *за изучване на конопионерното дѣло*, се камандируватъ отъ полка 1 офицеръ, 1 унт. офицеръ и 8 конника. Курсътъ траялъ отъ 15-й Августъ до 20-й Септемврий.

Полкътъ испраща Подпоручикъ *Тодорова*, Унт. офицера отъ IV е-нъ Мито *Атанасовъ* и конницитѣ отъ I ескадронъ Григоръ *Ивановъ*, Петръ *Георгевъ*, II ескадронъ Христо *Димитровъ*, Димитръ *Ивановъ*, III е-нъ Никола *Стояновъ*, Бѣлчо *Продановъ*, IV енъ Стою *Ивановъ*, Тони *Цвѣтановъ*.

Съ § 3 отъ сжщиятъ приказъ се обявява санитарното състояние на конетѣ отъ полка прѣзъ мѣсецъ Юний и Юлий: заболѣли коне 36, оздравѣли 30, умрѣли 1, къмъ 1 Августъ оставатъ 5, отъ 447 коня (441 строеви и 6 обозни) Такива свѣдѣния слѣдъ това се обявяватъ периодически въ приказа по полка.

Съ приказъ по полка № 229 § 2 отъ 16-й Августъ *се дазатъ указания, въ какви случаи трѣбва да се употрѣбяватъ разнитѣ сигнали при бойна обстановка.*

Съ § 3 отъ сжщиятъ приказъ се испращатъ въ всѣки ескадронъ *по 2 екземпляра отъ по-главнитѣ забѣлѣжки, направени отъ Ногово Височество Княза*, какви недостатъци има войската, за да се вематъ мѣрки, да се поправятъ, както отъ офицеритѣ така и отъ войницитѣ.

На 19-й Августъ се назначава комисия за производжане търгъ на хранителнитѣ припаси за хората въ полка, за доставката на припаситѣ отъ 1-й Септемврий 1885 г. Полученитѣ цѣни на търга сж били: *оризъ* 42 ½ ст, ока та, *фасулъ* 25 ст. ока та, *краве масло* 2·65 лв ока та, *свинска мась* 1·9 ½ ст. ока та, *брашно* 20 ст ока та, *пиперъ червенъ*

1·40 ст. ока̀та, *лимонна̀ кисло̀та* 7 лева ока̀та; контра̀кта влиза̀ въ сѝла слѣ̀дъ утвърждава̀ние отъ Министѐрството.

Съ Прика̀зъ по полка № 237 § 4 отъ 24 й Августъ 1 и 2 ескадро̀нъ отъ полка̀ тръ̀гватъ отъ с. Салма̀ново *за гр. Варна, по дадѐнъ мартру̀тъ, кѫ̀дѣто е имало маневрѝ въ присѫ̀тствието* на *Негово Висо̀чество Кня̀зъ Алекса̀ндра.* За Варна замина̀ва Командѝра на полка̀ съ Адю̀танта, Ветеренарния и Медицѝнски лѣ̀кари.

Съ Прика̀зъ по полка̀ № 241 § 2 и 3 отъ 28-й Августъ, издаденъ̀ въ гр. Варна обявяватъ̀ се распорѣ̀жданията, издаденѝ по отрядитѣ̀, Шуменски и Варненски за вѫ̀трѣшниятъ рѣ̀дъ на частитѣ̀ и за събѝранието имъ̀ въ слу̀чай на тревога̀. На 29 й Августъ̀ е имало репѝтиция за *парада̀ на 30-й Августъ̀ — на стрѣ̀лбището на Варненския гарнизо̀нъ;* пѣхотнитѣ̀ дружѝни сѫ̀ билѝ въ 4 взводна̀ колона̀, по редъ̀тъ на номерацѝитѣ имъ̀, зад̀ъ тѣ̀хъ на сто̀ крачкѝ на втората̀ линия̀ 2-й коненъ̀ полкъ̀, въ развъ̀ргнатъ̀ фронтъ̀, на третя̀ линия̀ — артилерѝскиятъ полкъ̀.

На 30-й Августъ̀ е имало *парадъ̀*; а на 1-ви Септѐмврий — прѣ̀гледъ̀ на войскитѣ̀ отъ *Негово Висо̀чество Кня̀за*, форма̀ походна̀ въ мундѝри.

На 30-й Августъ̀ сѫ̀ билѝ произведенѝ въ поручѝци подпоручѝцитѣ отъ полка̀: *Абаджѝевъ (Костовъ) Поповъ, Милковъ, Радуловъ, Ивановъ, Черешаро̀въ и Кьойбашѝевъ.*

За *изобразѐние на противника̀ въ отрядното̀ учѐние* е билъ̀ назначеаъ̀ единъ̀ *взводъ̀ отъ 10 реда̀ подъ̀ командата̀* на поручика *Радулова*, той е билъ̀ въ разпорѣ̀жданието на Капитана̀, отъ Генера̀лния щабъ̀, *Макшеевъ*. На 3-й Септѐмврий маневритѣ̀ се свършватъ̀ и частитѣ̀ тръ̀гватъ за своитѣ̀ мѣстоквартѝрувания. На 5-й Септѐмврий се обявява Указътъ̀ на Негово Висо̀чество № 33 отъ 23-й Августъ̀, за уволнѐние на войницитѣ̀ отъ призива̀ 1881

годѝна. *Полкъ̀тъ е уволнилъ̀ своитѣ̀ войницѝ на 18-й Септѐмврий на брой 206 человѣ̀ка.*

Съ Прика̀зъ по полка̀ № 250 § § 1 и 2 отъ 6 Септѐмврий, основанъ̀ на приказа̀ по Шуменския гарнизанъ̀ № 155, заповѣ̀два се на началницитѣ̀ на частитѣ̀ отъ гарнизона̀ *да запрѣ̀тятъ на войницитѣ̀ да ходятъ̀ изъ̀ градинитѣ̀ и лозя̀та, а командѝра на 2-й коненъ̀ полкъ̀ да назначѝ 3 патрулѝ, за хва̀щание на тѣ̀зи войницѝ, които̀ ходятъ̀ и да гѝ изпращатъ̀ въ комендантското̀ управлѐние.* На 7-й Септѐмврий е била̀ назначена̀ комѝсия за доставката̀ на хранѝтелни и фуражнѝ продуктѝ за полка̀. На 8-й Септѐмврий полка̀ въ пълния̀ сѝ съста̀въ се връ̀ща отъ г. Варна̀.

По распорѣ̀жданието на Конната̀ бригада̀ съ телеграма̀ № 186 въ полка̀ се испращатъ̀ 40 ремонтнѝ конѐ, отъ които̀ 29 строевѝ и 11 офицерскѝ. За получва̀нието имъ̀ въ Русчукъ̀ се испращатъ̀ Поручицитѣ̀ *Марковъ* и *Радуловъ*, първия̀ да докара̀ здравитѣ̀ конѐ, а втория̀ — болнитѣ̀.

Поручикъ̀ *Марковъ* се е възвърналъ̀ отъ Петербургъ̀ на 17-й Септѐмврий и се назначава̀ за носениѐ служба̀та въ II ескадро̀нъ. За докарва̀не на конетѣ̀ отъ Ренѝ до Русчукъ̀, сѫ̀ билѝ пратенѝ отъ ескадро̀нъ по 5 конника̀. Заминава̀нието за докарва̀не конетѣ̀ отъ Русчукъ̀ въ Шуменъ̀ на Поручикъ̀ *Маркова* е станало̀ на 11-й Октомврий, а на Поручикъ̀ *Радулова* — на 23-й Октомврий.

На 10-й Септѐмврий билѐ виканѝ въ Щаба̀ на полка̀ всичкитѣ̀ войницѝ градинарѝ, за да се снемѐ отъ тѣ̀хъ дознаниѐ за крадениѐ на динѝ (лубеницѝ).

Съ Прика̀зъ по полка̀ № 255 § 2 отъ 11-й Септѐмврий, основанъ̀ на Приказа̀ по Военното Вѣдомство № 123, се обявяватъ̀ *„Правилата̀ за косѐнието на орденитѣ̀ отъ военно-служащитѣ̀“*. Съ § 3 отъ сѫщия̀ Прика̀зъ се обявява Цѝркуляра̀ отъ Военното Министѐрство подъ̀ № 116 отъ 31-й Августъ̀, *Относѝтелно снабдя̀ването̀то съ пѫтни*

пари на долнитѣ чинове отъ руския кадръ, когато напускатъ Българската армия и се възвръщатъ обратно въ Русия: *отъ мѣстоквартированието въ България до Одеса отъ Руското Дипломатическо Агенство въ София, и отъ Одеса до мѣсторождението отъ Окржжния Войнски Началникъ въ Одесса.*

Съгласно прѣдписанието на Командира на 4 п. бригада подъ № 178 опрѣдѣля се възнаграждение на свѣщенникъ за извършване погребението на доленъ чинъ 4 лева.

Съ приказъ по полка № 250 § 4 отъ 6-й Септемврий на *Молла Хаджи Меузинъ Мехмедъ Али Ефенди* отъ гр. Шуменъ за извършване на религиозни обряди за *мохамеданскитѣ войници* отъ Шуменски гарнизонъ се опрѣдѣля годишна заплата 360 лв., считана отъ 1-й Септемврий 1884 г. до 1 Септемврий 1885 година.

На 15-й Септемврий носението на лѣтнитѣ дрѣхи се прѣкратява.

Съ Приказъ по полка № 262 § 6 отъ 18-й Септемврий, основанъ на приказа по Шуменский гарнизонъ № 167, полка заема 8 пѫти караулната служба въ гарнизона на равно съ пѣхотнитѣ дружини и 2-й Артилерийски полкъ.

На 20-й Септемврий офицеритѣ отъ полка по распорѣжданието на Конната бригада сѫ биле събрани въ щаба на полка за да рѣшатъ въпроса какъ да си испишатъ офицерски сѣдла по новия образецъ.

Съ Приказъ по полка № 266 § 2 отъ 22-й Септемврий, основанъ на Приказа на Н. В. № 53 отъ 3-й Септемврий, *обявява се благодарность на Командиритѣ на частитѣ, участвували въ лагерниятъ сборъ при гр. Варна, както и на всички офицери и долни чинове.*

Съ § 3 отъ сѫщата заповѣдь се обявява приказа по Военното Вѣдомство № 128 отъ 12-й Септемврий, съ която *се запрѣщава на началницитѣ отъ частитѣ на Българската войска по каквито и да било нужди да се сношаватъ официално съ чуждестранни правителственни учреждения, или търговски кѫщи.*

Съ Приказъ по полка № 268 § 2 отъ 24-й Септемврий се прави распорѣждание да се назначатъ *учители за младитѣ войници* и да се пристѫпи къмъ тѣхното обучение, понеже новобранцитѣ скоро щѣли да дойдатъ. А сѫщо за назначение на *конници за учебнитѣ команди въ ескадронитѣ.*

Съ Приказъ по полка № 273 § 2 отъ 29-й Септемврий се заповѣдва на *дежурнитѣ по полка офицери ежедневно да провѣряватъ качеството на всичкитѣ продукти, особено на маслото* и ако стане нужда да повикватъ полковоя медицински лѣкарь; защото Командира на полка, забѣлѣжилъ, че него день взетитѣ продукти отъ подрядчика за 1-вия дивизионъ не биле доброкачествени.

Съ Приказъ по полка № 274 § 2 отъ 30-й Септемврий, основанъ на Приказа по Военното Вѣдомство № 129 отъ 19-й Септемврий се обявява, *че за напрѣдъ всѣка година ще се приема по единъ Български офицеръ въ всѣка една отъ рускитѣ военни академии; и понеже числото на изявившитѣ желание да постѫпватъ въ тѣзи академии възраствува, то за получаване право да се отиде, ще се държи конкурсенъ екзаменъ.*

Съ Приказъ по полка № 278 § 3 отъ 4-й Октомврий за избѣгване мѫчнотиитѣ при даването на фуража въ ескадронитѣ, то за 1-й дивизионъ да се дава само въ Четвъртъкъ и въ Недѣля отъ седмицата, а на 2-й дивизионъ — само въ Срѣда и въ Сѫбота. *Понеже на прѣгледътъ въ гр. Варна е било забѣлѣзано отъ Н. В., че нѣкои отъ конетѣ на полка сѫ слаби, то отъ 5-й Октомврий дажбата на сѣното се увѣличава по 18 фунта на всѣки конь.*

На 7-й Октомврий сж биле раздадени на всички войници, които сж биле отъ *1-й разрѣдъ по стрѣлбата* опрѣдѣленитѣ за това *значки*; въ 1-й ескадронъ 5, въ 2-й ескадронъ 3, въ 3-й ескадронъ 8, въ 4-й ескадронъ 9, *всичко 25 знаци въ полка.*

Съ приказъ по полка № 282 § 2 отъ 8-й Октомврий, основанъ на приказа по Военното Вѣдомство № 131 отъ 28-й Септемврий се обявява, *че Българскитѣ офицери, командировани въ офицерската кавалерийска школа въ Петербургъ сж я свършили*: Поручика отъ 1-й Конни на Н. В. полкъ *Петруновъ — отлично,* Поручика отъ 2 й Конни полкъ *Марковъ — добрѣ,* първиятъ е състоялъ прикомандированъ къмъ Рускиятъ 38-й Драгунски Владимировски полкъ, а втория — къмъ Руския 3-й Драгунски Сумски полкъ.

Съ § 3 отъ сжщата заповѣдь се назначава за Заведующи Домакинството въ полка Видинския окржженъ войнски Началникъ Майоръ *Вецелъ.*

Съ Приказъ по полка № 290 § 3 отъ 16-й Октомврий се запрѣщава продаването на бракувани коне отъ полка на офицеритѣ отъ войската на срѣдня тръжна цѣна.

Съ § 4 отъ сжщия Приказъ се съобщава на офицеритѣ отъ полка, че офицерскитѣ коне доставени отъ Подполковникъ *Мазуркевичъ* сж стигнали въ гр. Руссе и които искатъ да си доставятъ такива да се обърнатъ право къмъ него. Цѣнитѣ на тѣзи коне вариратъ между 225 – 500 книжни рубли, безъ разноскитѣ по прѣвозването имъ отъ Руссия.

На 12-й Октомврий Поручикъ *Лимбергъ-Коль* се уволнява отъ служба и напуща полка на 30-й Октомврий.

Съ Приказъ по полка № 299 § 6 отъ 25-й Октомврий се обявява *„Положението за постжпване на свърхсрочна служба отъ долнитѣ чинове".*

На 24-й Октомврий Поручикъ *Марковъ* докаралъ 31 конь отъ Русчукъ. По пжтя отъ Русчукъ до Шуменъ единъ отъ тѣзи коне умрѣлъ. Докаранитѣ болни коне отъ Поручикъ Радулова на първо врѣме биле расположени въ казармитѣ на 2-й Артилерийски полкъ.

Съ Приказъ по полка № 304 § 7 отъ 30 Октомврий заповѣда се приетитѣ раскладки за приготовление храна на войницитѣ съ Приказъ по Военното Вѣдомство № 138 да влѣзатъ въ сила отъ 17-й Ноемврий.

На 9-й Ноемврий отъ полка се избиратъ 2 коня за Адютантитѣ на 3-а и 4-а пѣх. бригади.

Сжщия день се *уволнява отъ служба* по домашни причини Поручикъ *Нановъ.*

За да се прѣдпазятъ конетѣ отъ полка отъ зараза отъ ремонтнитѣ коне, заповѣдва се тѣ да се поятъ на отдѣлна чешма; тъй като между болнитѣ коне прѣдназначени за 1-й Конни на Н. В. полкъ се е появила болѣстьта *„Сапъ"* и всичкитѣ 28 коне сж биле застрѣляни отъ комисия.

На 19-й Ноемврий е било разрѣшено на Поручика *Нанова* и на Ст. Ун. оф. Банко *Петровъ* отъ полка да приематъ и носятъ рускитѣ ордени дадени имъ при коронацията на Рускиятъ Императоръ.

На 20 Ноемврий Майоръ *Вецелъ* пристига въ полка и приема длъжностьта си.

Съ приказъ по полка № 330 § 4 отъ 25 Ноемврий, основанъ на приказа по Шуменския гарнизонъ № 235 се заповѣдва да се не говори съ високъ гласъ и съ викание и подсвиркване отъ офицеритѣ въ билярдната стая на военното събрание въ врѣме на музикалнитѣ вечеринки; и всички *които влизатъ въ събранието да си сниматъ палтата* (шинелитѣ) даже и дежурнитѣ офицери по караулитѣ, като оставатъ по мундири, или сюртюци при шарфъ.

Съ Приказъ по полка № 332 § 2 отъ 27-й Ноемврий, основанъ на Приказъ по Военното Вѣдомство № 119, се обявява по полка да се обърне

внимание на начина за подаване жалби отъ страна на Г. Г. офицеритѣ, понеже при доклада отъ страна на Г-нъ Военния Министъръ на една такава жалба на Н. В. Княза, въ която не се спазвало дължимото отъ всѣки воененъ приличие и чинопочитание, което е противно на военната дисциплина и подчиненость, Негово Височество е заповѣдалъ да се изисква, щото всичкитѣ офицери да знаятъ точно военнитѣ закони и да изпълняватъ военната дисциплина; въ противенъ случай тѣ ще бждатъ наказвани съ пълната строгость на закона. Трѣбва да се знае, *че нарушенията на дължимото приличие при жалбитъ се състои не само, като се помъстятъ въ нея думи и изражения оскърбителни за началника или старшия, а и на всякакви сжждения или оцѣнки на тъхнитъ дѣйствия. Жалбата трѣбва да съдържа само фактитъ, които сж я прѣдизвикали; а сжжденията и оцѣнката на всѣки военнослужащъ принадлѣжи изключително на неговото началство, отъ страна на младшия тъ съставляватъ явно нарушение на военното чинопочитание и тъ не могатъ да бждатъ търпими въ никоя благоустроена армия.*

На 29-й Ноември Поручикъ *Михаиловъ*, командируванъ въ Русия на практика се възвърналъ.

Съ Приказъ по полка № 336 § 3 отъ 1-й Декември се обява Указътъ на Негово Височество № 45 отъ 20-й Ноември като награда на офицеритѣ свършивши кавалерийската школа се дава по 500 лева.

На 6-й Декември по случай тезоименния день на *Рускиятъ Прѣстолонаслѣдникъ* въ църквата *„Св. Възнесение“* е имало молебенъ, на който сж присжтствували всички офицери отъ гарнизона и сборни команди отъ частитѣ: 7-й Прѣславски, 2-й Конний и 2-й Артилерийски полкове.

Съ Приказъ по полка № 345 § 8 отъ 10-й

Декември, основанъ на приказа по Шуменския гарнизонъ № 250, се обявява рѣшението на старшинския съвѣтъ на Шуменското военно събрание отъ 7-й Декември:

1) Канението на гоститѣ и ввожданието имъ въ събранието да става съ записване въ особена за това книга и прѣдставляванието имъ на старшия отъ тѣзи, които сж ги поканили.

2) Да се нарѣжда дежурство отъ старшинитѣ на събранието на сѣмейнитѣ вечеринки.

3) Да се прави програма за танцоветѣ за сѣмейнитѣ вечеринки и да се раздава на членоветѣ отъ събранието.

4) *Танцътъ — хоро се разрѣшава само, ако взиматъ дамитъ участие въ него.* Прѣди започването да се играе хорото трѣбва да се подаде сигналъ отъ музиката, и когато играющитѣ се нахванатъ въ кржгъ и въ него се хванатъ дамитѣ тогава по знакътъ на този който ржководи танцоветѣ, музиката започва да свири хоро; *щомъ дамитъ се пуснатъ отъ хорото и играението се спира.* Въ врѣме на хорото не трѣбва да се тропа съ краката и да се правятъ силни движения и подскачания, защото това е неудобно въ помѣщението на военното събрание.

5). Назначаватъ се 2 пжти танцувална вечеринка въ мѣсеца.

Съ Приказъ по полка № 358 § 4 отъ 23-й Декември се обявява рѣшението на Министерския съвѣтъ Протоколъ № 110 отъ 28-й Ноември *на офицеритъ отъ Българската войска свършили съ успѣхъ рускитъ военни академии* може да имъ *се разрѣшава 3 мѣсеченъ отпускъ* съ запазване на заплатата имъ.

Съ приказъ по полка № 360 § 2 отъ 25-й Декември, основанъ на Приказа по Шуменския гарнизонъ № 264 се обявява рѣшението на старшинския съвѣтъ отъ 20 Декември: 1) Назначаватъ се

за прѣзъ 1885 година Домакинъ на събранието Поручика отъ 7-й Прѣславски полкъ *Байчевъ*, Библиотекарь Подпоручика отъ 2-й Конни полкъ *Тодоровъ*. 2) Да се испише вѣстникътъ *Южна България* зг$^{1}/_{2}$ година. 3) Заявлението да има сѣмейни вечеринки всѣка сѫбота не се удобрява. 4) *Заявлението на българскитѣ офицери хорото да бѫде пръвъ танцъ въ програмата, не се удобрява*, а се остава въ сила взето рѣшение отъ 7-й Декемврий нея година; *тъй като съгласно това разпорѣждание така могатъ да взематъ участие въ хорото повече отъ присѫтствующитѣ*, което не-може да стане въ началото на танцоветѣ, когато не всички членове и гости още сѫ дошле. 5) *За занятия съ офицеритѣ се назначава игралната стая*, като се назначаватъ дни за всѣка часть отъ гарнизона; *Конниятъ полкъ е заемалъ стаята въ срѣда*. Занятията сѫ се почвали въ 7 часа вечерьта. 6) *Назначаватъ се и сказки по разни интересни въпроси* за офицеритѣ. 7) Понеже *офицеритѣ въ заявленията си въ книгата си позволяватъ да критикуватъ распорѣжданията на старшинитѣ* или *да изказватъ съмнение въ тѣхната грижа за доброто на събранието*, се установява: а) *да се разглеждатъ и взиматъ въ внимание* само *тѣзи заявления, които съдържатъ* само *същностьта* на работата и *не влизатъ въ каквито и да било прѣдположения*; б) *Всички заявления, които съдържатъ въ себе си указание* какво трѣбва да правятъ членоветѣ отъ старшинския съвѣтъ, *критикуватъ тѣхнитѣ дѣйствия съ разни прѣдположения и недоумения, да се оставятъ безъ внимание*, а тѣзи *които сѫ ги подписали да се наказватъ дисциплинарно за неуважение на старшия*.

Съ Приказъ по полка № 363 § 2 отъ 28-й Декемврий се обявява, че Командующий Конната бригада съ прѣдписание № 404 удобрява проектътъ

на *Устава за офицерската спестовна каса въ полка*.

Съгласно Приказа по полка № 364 § 3 отъ 29-й Декемврий, основанъ на телеграмата отъ Конната бригада № 284 на Поручикъ *Маркова се прѣдлага да приеме командуването на III-й е-нъ на законно основание*. Приеманието да почне на 2-й Януарий 1885 година.

Понеже Поручикъ Михаиловъ е билъ старши, то съ Приказъ по полка № 3 § 3 отъ 3 й Януарий 1885 год. *било е прѣдписано нему, той да приеме ескадрона*. Ескадронътъ е билъ приетъ на 22-й Януарий — *той е първиятъ българинъ ескадроненъ командиръ въ полка*.

На 9 й Февруарий въ Шуменското военно събрание сѫ биле четени статии отъ *Мажньи*, на които сѫ присѫтствували офицеритѣ отъ полка.

Нѣкой отъ войницитѣ отъ полка биле забѣлѣзани отъ Команданта на града, че ходятъ съ полушубки — строго се забранява ходението изъ града въ това облѣкло.

На 13-й Февруарий се извѣстява въ полка, че Поручикъ *Лиловъ* ще бѫде командированъ на практика въ рускитѣ войски — въ 24-й Драгунски Лубенски полкъ въ гр. Кишеневъ. За това е билъ освободенъ отъ занятия да се готви. Едноврѣменно съ него е билъ испратенъ и Поручика отъ 1-й Конни на Н. В. полкъ *Стоевъ* — въ 38-й Драгунски Владимировски полкъ въ гр. Коломна.

Сѫщия день въ полка се явилъ новоназначения Медицински лѣкарь D-r *Модестовъ*.

На 16-й Февруарий се обявява Приказа по Конната бригада № 33, съ което се заповѣдва *да се приематъ за коннитѣ полкове за рѫководство уставитѣ на регулярната руска кавалерия, а за спѣшването и дѣйствието въ пѣши строй — устава за казашкитѣ войски*.

На 19-й Февруарий по случай деньтъ на Санъ-

Стефанския договоръ е билъ назначенъ парадъ на площада прѣдъ пѣхотнитѣ казарми въ гр. Шуменъ; нъ поради лошото врѣме парада е билъ отмѣненъ и замѣненъ съ молебенъ въ църквата *„Св. Възнесение“*.

На 26-й Февруарий по случай Рожденния день на Руския Императоръ Александръ III-й е имало молебенъ въ църквата *„Св. Възнесение“*, на който сж присжтствували всички офицери отъ гарнизона.

На 25-й Февруарий стариятъ Медицински лѣкарь D-r *Ванковъ* здава длъжностьта си и напуска полка.

На 1 й Мартъ деньтъ за *мжческата смъртъ на Царя-Освободителя Александръ II-й* е имало моленъ въ църквата *„Св. Възнесение“*.

Къмъ това число започватъ да пристигатъ и новобранцитъ въ полка.

На 2-й Мартъ — деньтъ за Възшествието на Руския Императоръ Александръ III-й е имало молебенъ въ църквата *„Св Възнесение“*, на който присжтствуватъ офицеритѣ и унтеръ-офицеритѣ отъ Руския кадъръ.

Понеже на панахидата на 1-й Мартъ Комендантътъ на Шуменския гарнизонъ забѣлѣжилъ, че нѣкои отъ Българскитѣ и Рускитѣ офицери сж отсжтствували, той издалъ Приказъ по гарнизона № 60 § 3 отъ 1 Мартъ и имъ обръща вниманието съ слѣдующитѣ думи: *„Днесь на панахидата за о Бозъ Почившия Императоръ Освободитель — Александръ II-й, нѣмаше нѣкои отъ кадровитъ офицери, а твърдѣ много и отъ българскитъ офицери. Като обявявамъ това по гарнизона прѣдлагамъ на Господа Началницитъ на частитъ да обърнатъ строго внимание щото Г. Г. офицеритъ отъ тѣхнитъ части да посѣщаватъ всичкитъ тържественни богуслужения, установени по волята на Негово Височество Княза, защото тѣ иматъ особенно важно значение за Българската армия, която едва що начева да сжществува“*.

На 5-й Мартъ полковия Медицински Лѣкарь донесълъ съ рапортъ, че въ околодока започнали да се явяватъ конници съ *случаи на катарално възпаление на очитъ* — това произлиза отъ нечистото държане на лицето и на ржцѣтѣ у войницитѣ и понеже тази болѣсть е епидемическа, то екскадроннитѣ командири да обърнатъ внимание, щото войницитѣ, слѣдъ уборка, да си миятъ лицето и ржцѣтѣ съ сапунъ.

На 9-й Мартъ въ Шуменското военно събрание Поручика отъ 7-й Прѣславски полкъ *Петровъ* (Рачо) е държалъ скаска: *За боя при Вайсенъбургъ на 4-й Августъ 1870 година, прѣзъ врѣме на Франко-Пруската война.* Присжтствували сж всички офицери отъ гарнизона.

Съ Приказъ по полка № 70 § 4 отъ 11-й Мартъ, основанъ на приказа по Военното Вѣдомство № 21 отъ 25-й Февруарий обявяватъ се расписанията за Европейскитѣ и Мусюлманскитѣ праздници прѣзъ 1885 година.

Съ Приказъ по полка № 71 § 2 отъ 12-й Мартъ, основанъ на Приказа по Военното Вѣдомство № 20 отъ 23-й Февруарий, *опрѣдѣля се фуражната дажба за конетъ* отъ армията: за *обикновената дажба* 3 ½ оки ячемикъ, 5 оки сѣно, 2 оки слама, *усилена дажба*: ячмикъ или овѣсъ 4 ½ оки, сѣно 6 оки, слама не се отпуска.

На 16-й Мартъ въ Шуменското военно събрание е имало четене на статии отъ Келера: *За дѣйствията на Нижегородскиятъ полкъ въ Руско-Турската война.* Присжтствували сж всички офицери отъ гарнизона.

Сжщия день Майоръ *Сулима* заминава на единъ мѣсецъ и половина отпускъ и остава да го замѣства Майоръ *Вецелъ*.

Нея година Рождения день на Негово Височество Княза и първия день отъ Великъ-день сж се паднали въ единъ день и сж се празднували едно-

врѣменно. Имало е църковенъ парадъ на частитѣ отъ Шуменския гарнизонъ. Отъ послѣ парада е билъ отложенъ за 25-й Мартъ.

Прѣзъ врѣме на Великденскитѣ празднци по разпорѣжданието на Шуменскиятъ гарнизонъ сж били назначени патраули изъ града за пазение на порядъка.

На 31-й Мартъ се е върналъ 4-й ескадронъ отъ полка отъ гр. Варна, който е билъ тамъ повече отъ 5 мѣсеца на карантина, поради появяване между конетѣ заразителна болѣсть. Слѣдъ като се е констатирало, че не всички коне сж болни, здравитѣ сж били отдѣлени и върнати съ ескадрона въ Шуменъ, а болнитѣ оставени въ Варна.

Съ Приказъ по полка № 100 § 2 отъ 10-й Априлий, на циркуляра на Военното Министерство № 36 отъ 29-й Марта, обявява се *Инструкцията за дежурнитѣ по караулитѣ офицери*, относително посѣщаването отъ тѣхъ на болницитѣ отъ гражданското вѣдомство.

На 15-й Априлий е била назначена комисия по Шуменския гарнизонъ отъ Медицински Лѣкари за издирване на причинитѣ които сж прѣдизвикали болѣстьта. *„Коременъ тифъ“ въ 2-й Конень полкъ.*

На 17-й Априлий – деньтъ на избиранието на Н. В. Кназа е имало въ църквата *„Св. Възнесение“* тържественъ молебенъ. На него присъствуватъ всички офицери отъ гарнизона и команди отъ частитѣ.

Съ Приказъ по полка № 110 § 8 отъ 2-й Априлий обявява се *„Положението за казьонно офицерскитѣ конье,“* прието съ Указъ отъ Негово Височество № 9 отъ 19-й Априлий.

На 27-й Априлий Майоръ *Сулима* се връща отъ отпускъ, встжпва на командуването на полка си.

Съ Приказъ по полка № 119 § 3 отъ 29-й Априлий обявява се, че на основание телеграмата на Флигелъ Адютанта на Негово Височество отъ полка се назначаватъ команди за конвоиране на Негово Височество отъ гр. Шуменъ до гр. Търново.

I-ви ескадронъ назначава взводъ отъ 9 рѣда и *заема участъкътъ Шуменъ-Османъ Пазаръ; III* ескадронъ другъ взводъ отъ 9 реда за *участъка Османъ Пазаръ-Търново.* На 30-й Априлий Полковникъ *Рѣдкинъ* телеграфиралъ отъ Варна, че Негово Височество Княза ще се спрѣ въ Шуменъ и ще направи прѣгледъ на войсковитѣ части. Той обрѣщалъ особенно внимание на новобранцитѣ, на жилищата и на конюшнитѣ.

Съ § 7 отъ сжщия приказъ, основанъ на приказа по Военното Вѣдомство № 46 отъ 25-й Априлий *лѣтнитѣ занятия прѣзъ нея година ще траятъ отъ 1-й Май да 1-й Септемврий*, отъ 1-й Май до 1-й Августъ *полкови сборове*, отъ 1-й Августъ до 1-й Септемврий *общи сборове за тритѣ рода оржжие.* Конитѣ и артилерийски части пускатъ конетѣ на трѣвно доволствие по разпорежданието на Командира на конната бригада и Началника на артилерията въ пьрвия периодъ на полковитѣ сборове.

На 2-й Май Негово Височество Княза пристига въ Шуменъ и прави прѣгледъ на войскитѣ отъ Шуменския гарнизонъ при *Чалж Табия*: форма пълна парадна. *2-й конний полкъ испраща 2 коня: единия за Княза, другия за Флигелъ Адютанта му.* Взвода назначенъ отъ 1 ескадронъ за конвоиране на Княза отъ Шуменъ до Османъ-Пазаръ се състоятъ: отъ Поручикъ Баронъ *Щакелбергъ*, Подпоручикъ *Симионовъ*, 2 унтеръ-офицера, 22 конника 26 коня; на този отъ 3-й ескадронъ за конвоиране отъ Османъ-Пазаръ до Търново: отъ Попоручицитѣ *Табаковъ* и *Калицевъ*, 2 Унтеръ-офицери, 1 ветеринаренъ и 1 медицински фелдшеръ, 1 ковачъ, 19 конника, 87 коня.

Съ Приказъ по полка № 127 § 2 отъ 7-й Май се обявява, че на 10-й Май ще има прѣгледъ въ полка на оржжието отъ пратеното отъ Военното Министерство лице

Съ Приказъ по полка № 129 § 2 отъ 9-й Май се обявява, че *Командира на бригадата, като прѣгледалъ домакинската, паричната, адютантската, строевата, медицинската и ветеринарната части, намѣрилъ всичко въ исправность*, затова *изказва своята благодарность* на всички, които сж завѣдвали тѣзи части.

На 9-й Май по приказанието на Н. Височество Княза, заповѣдва се на *офицеритѣ отъ 2-й Конни полкъ да си доставятъ етишкети*, които се прѣдаватъ къмъ формата на облѣклото.

На 10-й Май взвода отъ 1-й ескадранъ, който конвойралъ Княза не до *Османъ-Пазаръ*, а до с. *Кесарево* се върналъ отъ командировка.

На 11-й Май праздника *„Св. Кирилъ и Методий"* е имало парадъ прѣдъ пѣхотнитѣ казарми. Полка излиза въ пълния си съставъ. Музиката отъ 7-й Прѣславски полкъ отъ 2 до 4 часа слѣдъ пладнѣ свири на площадьтъ между *Радювата* и Хаджи *Симионовата градини*, а въ 8 ч. вечерьта на вечеринката въ основното училище за въ полза на народнитѣ училища.

На 15-й Май по случай деньтъ на Коронацията на Руския Императоръ въ църквата *„Св. Възнесение"* е имало молебенъ, на който сж присѫтствували всички кадрови офицери Унтеръ-офицери отъ гарнизона.

На 15-й Май се завръща отъ командировка взвода отъ 3-й ескадронъ, който е ходилъ да конвоира Княза *отъ Кесарево прѣзъ Търново до Габрово*. Той е оставилъ коньтъ *„Аспарухъ"* въ Габрово, който е умрѣлъ отъ апоплексия въ главата. Коньтъ е билъ освидѣтелствуванъ отъ Комисия отъ собственнитѣ на Н. В. конвой, дошелъ въ Габрово за да приеме съпровождането на княза по нататъкъ.

На 16-й Май е имало полково учение въ пѣши строй при *Ченгелъ-Табия*; форма лѣтна, безъ сабли.

Съ Приказъ по полка № 136 § 3 отъ 16-й Май прави се разпорѣждание *при стрѣлбитѣ да се събиратъ куршуми* и се *прѣдаватъ* въ артилерийскитѣ складове.

На 9-й Май коньтъ „Антихристъ" отъ 1-ви ескадронъ билъ въ командировка за конвоиране, умрѣлъ отъ възпаление въ дробоветѣ.

На 17-й Май съ Приказъ по гарнизона № 137 се заповѣдва казармитѣ да се държатъ чисто и нечистотиитѣ се изхвърлятъ на опрѣдѣленото отъ полицията мѣсто.

Съ Приказъ по полка № 140 § 4 отъ 20-й Май се заповѣдва, щото при обучението войскитѣ на самоукопавание да се даватъ всичкитѣ малки лопати на войницитѣ на ржцѣ, а да се оставатъ 10% въ складоветѣ; така се прѣдполага, че за два лагерни сбора войницитѣ ще се приучатъ на това дѣло.

Съ § 6 отъ сжщиятъ Приказъ, *понеже притежателитѣ на градини въ околноститѣ на града Шуменъ се оплаквали, че войницитѣ ходили и имъ повръждали плоднитѣ дървета нощя, то да се вематъ строги мѣрки, когато войницитѣ се пущатъ отъ казармитѣ, кждѣ ходятъ и да ли нощемъ сж по мѣстата си.*

На 21-й Май е имало Конно полково учение при *Ченгелъ-Табия;* форма лѣтна, при сабли.

Съ Приказъ по полка № 143 § 4 отъ 23-й Май, основанъ на Приказа по Конната бригада № 20 отъ 16-й Май, *обявява се резултата отъ Инспекторскиятъ прѣгледъ на Бригадния на конниитѣ части.* 1) Въ 1-ви Коненъ на Н. В. полкъ занятията съ хората се водятъ по единочно и къмъ 1-й Май тѣ, ако и да не сж напълно обучени, *то трѣбва да се отдаде на късното пристигание на новобранцитѣ въ полка и нѣмание конско снаряжение.* Конетѣ сж въ неудовлетворителни тѣла, но като се вземе въ съображение състоянието въ което тѣ бѣха миналата година при дохождането на ремонта, намирамъ, че е направено всичко отъ

страна на полка да се докаратъ тѣлата на конетѣ до сегашното относително добро състояние. 2) *2-й Конни полкъ прѣдстави хората си напълно готови за лѣтнитѣ занятия. Ескадронното конно учение бѣше стройно при всичко, че въ строятъ бѣха всичкитѣ новобранци.* Въ пѣши строй полкътъ едвамъ бѣ започналъ да прилага новиятъ уставъ, вслѣдствие на което повръщитѣ не биле отчетливи, ходътъ неравенъ. Сабленнитѣ хватки и рубката въ всичкитѣ ескадрони бѣха добри. Волтижирането на живъ конь видѣхъ въ учебната команда на 4-й ескадронъ. Волтижирането на дървенъ конь бѣше добро. 3) Александровскиятъ Държавенъ заводъ бѣше въ рѣдъ.

За идущата година въ цѣлата конна бригада да се въведе обучението по *волтижировката на живъ конь съ всичкитѣ новобранци*.

Разрѣшено е било прѣзъ врѣме на заминаването на полка за общитѣ сборове *слабитѣ коне да се събератъ и испратятъ въ Кабиюкъ на паша при една команда отъ слабосилнитѣ войници*. На 24-й Май полка започва да се готви за излизание на трѣва, съгласно телеграмата на командира на Конната бригада № 175.

На 29-й Май 1-ви ескадронъ заминава въ с. Салманово съ 109 коня, а 2-й — въ с. Кюпрюкьой, съ 110 коня. III и IV ескадрони излизатъ на 1-й Юний — 3-й въ с. Кюпрюкьой съ 106 коня и 4-й въ с. Салманово сѫщо съ 106 коня.

На 29 Май е билъ назначенъ екзаменъ на ученицитѣ отъ ветеринарната школа.

Съ Приказъ по полка № 148 § 11 отъ 28-й Май *на всички офицери отъ полка* се назначаватъ *правителственно офицерски коне* 12 коня.

На 30-й Май се обявява по полка, че Поручика отъ 1-й Коненъ на Н. В. полкъ *Велковъ* се прѣвежда въ полка.

Съ Приказъ по полка № 150 § 2, основанъ на

циркуляра по Военното Министерство № 52 се обявява схематическа таблица за ржководството относително водението на занятията въ армията за да има еднообразие въ всичкитѣ части.

На 2-й Юний Подпоручикъ *Назлѫмовъ* на основание приказа по Военното Вѣдомство № 33 *заминава за гр. София, за да държи конкурсенъ екзаменъ, за получване право да отиде и слѣдва въ Академията на Генералния Щабъ.*

Съ Приказъ по полка № 161 отъ 10-й Юний основанъ на приказа по Военното Вѣдомство № 56 се опрѣдѣля: *колко души, офицери, Унт. офицери и конници да се пратятъ въ пионерниятъ лагеръ за изучване на пионерното дѣло отъ 1-й до 25-й Септемврий*: 1 офицеръ, 1 унт. офицеръ и 8 души конници.

На 10 Юний се заповѣдва на ескадроннитѣ командири да се обератъ всичкитѣ зеленчуци, защото е трѣбвало *градинитѣ да се прѣдаватъ на градскиятъ съвѣтъ*.

Съ Приказъ по полка № 162 § 3 отъ 11-й Юний обявяватъ се *правилата за телеграфната кореспонденция по Военното Вѣдомство.*

На 19-й Юний се обявява по полка *цѣната на офицерското форменно сѣдло* съ валтрапъ, чапракъ, мундщукъ, нагрждникъ, стрѣмена, подпруги лжкъ и кобури, спорѣдъ качеството на материяла отъ 250 до 385 лева.

Ветеринарниятъ лѣкарь, като прѣгледалъ конетѣ въ селата Салманово и Кюпрю-кьой, намѣрилъ ги въ по-добро състояние, отъ колкото тѣ сж биле прѣди да излѣзатъ на трѣва — *очнитѣ заболѣвания се намалили, а сѫщо и кашлянието на конетѣ.* Но понеже по слухъ се научилъ, че въ околнитѣ села имало болѣстьта „*Сапъ*“, между конетѣ отъ мѣстното население, то се заповѣдва да се вематъ мѣрки, щото да не би тази болѣсть да се разпространи между конетѣ отъ полка.

На 24 и 25 Юний е имало *прѣгледъ на стрѣлбата* съ войницитѣ. Резултати: 1-й ескадронъ 74 человѣка отъ 300 крачка въ фигурна мишена 31 %, 2-й ескадронъ 74 человѣка на сѫщото растояние и сѫщата мишена 27 %, на 400 крачки 32 души — 33 %, 3-й ескадронъ 35 человѣка на 700 крачки и 27 %, на 300 крачки 30 человѣка 17 %, 4-й ескадронъ 75 человѣка на 400 крачки 57 %.

Съ Приказъ по полка № 184 § 4 отъ 3-й Юлий обявява се *„Описанието на отличията за формата на облѣклото за долнитѣ чинове отъ всѣко звание"*.

Съ Приказъ по полка № 185 § 3 отъ 4-й Юлий се дава разяснение, *какъ да се постѫпва съ квитанциитѣ отъ Казначействата при внасяние суми за въстановление кредита по военния бюджетъ*.

На 8-й Юлий *Военниятъ министръ е правилъ прѣгледъ на ескадроннитѣ учения въ полка* при *Ченгелъ-Табия*; форма лѣтна, при пълно снаряжение.

На 6-й Юлий по случай годишнината влизанието въ гр. Шуменъ на рускитѣ войски прѣзъ Освободителната война е имало молебенъ въ църквата *„Св. Възнесение"*. Присѫтствували сѫ команди отъ частитѣ на гарнизона и всичкитѣ офицери.

Военниятъ Министръ е забѣлѣжилъ, че офицеритѣ и войницитѣ отъ полка носятъ черни сукнени фуражки безъ чехли при всичко, че било заповѣдано да се носятъ прѣзъ лѣтото само бѣли фуражки. Заповѣдва се това да се не повтаря.

Военниятъ Министръ е намѣрилъ при прѣгледа, полка въ отлично състояние, както въ строево отношение, така и въ състоянието на конетѣ и благодари на всичкитѣ чинове отъ полка.

Съ Приказъ по полка № 192 § 3 отъ 11-й Юлий, обявяватъ се *правилата за тѣзи лица*,

които се назначаватъ *Командующи* и *врѣменно Командующи* части отъ войската, или *изпълняватъ нѣкоя длъжность*.

Съ Приказъ по полка № 193 § 4 отъ 12-й Юлий се дава описанието на гимнастическата (летната) риза въ войската.

Съ § 5 отъ сѫщия Приказъ се обявяватъ правилата за вѣщевото доволствие въ войската за облѣклото и обувкитѣ, съгласно приказа по Военното Вѣдомство № 71 отъ 21-й Юний.

На 10-й Юлий Поручикъ *Марковъ* е билъ командированъ въ гр. Русчукъ за да приеме сѣдлата за II ескадронъ отъ Русчушкия артилерийски арсеналъ.

На 23-й Юлий въ полка е била *получена линейка* за болнитѣ, съ всичкитѣ ѝ принадлежности.

На 25-й Юлий Военното Министерство прави разпореждание, чрѣзъ Командира на бригадата, *да се правятъ* вече *шаечени куртки* (рубашки), *защото въ частитѣ се е образувалъ достатъченъ запасъ отъ мундирно облѣкло*.

На 27-й Юлий по случай *полковия праздникъ „Св. Николай"*, имало е молебенъ и парадъ въ казарменния дворъ; форма лѣтна. По случай на този праздникъ отъ Великий Князъ Николай Николаевичъ Старший е била получена слѣдующата телеграма:

България — Шуменъ.

Майоръ *Сулима*,

Благодаря на тебе и на твоятъ, увѣренъ съмъ, юначенъ полкъ, за поздравлението и изразенитѣ чувства, за които твърдѣ много скѫпя".

Фелдмаршалъ *Николай*.

Съ Приказъ по полка № 215 § 2 отъ 3-й Августъ *прѣзъ врѣме на общия лагеренъ сборъ полкътъ си остава въ Шуменъ*, но по разпорѣжда-

нието на началника на лагера *ескадронитъ взематъ участие въ всичкитъ отрядни учения.*

На 5-й Августъ полкътъ е ималъ конно полково учение при *Ченгелъ-Табия;* форма лѣтна при бойно снаряжение. Сжщия день сж биле докарани обратно въ полка 17 слабосилни коне пратени въ Кабиюкъ на поправление.

Съ Приказъ по полка № 217 § 5 отъ 5-й Августъ основанъ на Приказа по Конната бригада № 9 отъ 27-й Юлий Младшиятъ Унтеръ-офицеръ отъ II е-нъ *Недѣлчевъ, за дръско обръщение съ думи въ строя, къмъ своя взводенъ Унт. офицеръ, се разжалва въ рѣдникъ.*

На 9-й Августъ е имало конно полково учение; форма лѣтна при пълно боево снаряжение.

На 10-й Августъ е било направено распорѣждание *войскитъ отъ Лагерния сборъ при гр. Шуменъ да се съединатъ съ града съ воененъ телеграфъ,* който работи отъ 6 часа сутриньта до 12 часа вечерьта. *Отъ 2-й конни полкъ се назначаватъ 2 конни вѣстовии за патулирание по линията.*

Съ Приказъ по полка № 222 § 4 отъ 10-й Августъ, основанъ на Приказа по Военното Вѣдомство № 78 отъ 2-й Августъ, съобщена въ полка телеграфически *къмъ формата на полка се присвоява за офицеритъ сръбърни петлицп на вратницитъ на мундиритъ, а за долнитъ чинове сжщитъ петлици отъ бѣлъ ширитъ.* Вопрасътъ за шапкитѣ оставалъ не разрѣшени.

На 17-й Августъ е имало *двустраненъ маневръ* отъ войскитѣ при шуменския лагеръ. Ескадронитѣ отъ полка сж имали назначение: 4-й ескадронъ на Ротмистръ *Чечьотъ* влиза въ състава на *сѣверния отрядъ* при с. *Ченгелъ*; 1, 2 и 3 ескадрони — въ състава на *Южния отрядъ* при с. *Марашъ.* Сѣверния отрядъ командува Подполковникъ *Федоровъ.* Южниятъ — Полковникъ *Рябинкинъ*; Сѣверния отрядъ съ черни фуражки, Южниятъ съ бѣли. Нивитѣ засѣти съ кукурузъ се считатъ непроходими. Когато се подаде сигналътъ *всички и стой,* войскитѣ се спиратъ на това мѣсто и въ такъвъ рѣдъ както ги е заварилъ сигнала. На хората да се раздаде по единъ фунтъ варено мѣсо, а на конетѣ — дневна дажба сѣно и зърнена храна.

Съ Приказъ по полка № 228 § 5 отъ 16-й Августъ, Поручика отъ 1-й конни на Н. В. Полкъ *Митровъ* се прѣвожда въ полка, явява се въ полка на 7-й Септемврий и се назначава въ 2-й ескадронъ.

Съ Приказъ по полка № 231 § 2 отъ 1-й Августъ се обявява Указътъ на Негово Височество № 25 отъ 9-й Августъ, да се уволнятъ старослужащитѣ въ пѣхотата отъ призивъ 1883 година, а въ специалнитѣ родове оржжия отъ призивъ 1882 год. Войницитѣ отъ коннитѣ полкове — слѣдъ пристигането на младитѣ коне.

Съ Приказъ по полка № 232 отъ 20-й Августъ, основанъ на устното приказание на другаря на Военния Министръ Полковникъ *Веймарнъ, заповѣдва се на екскадроннитъ командири да обърнатъ особенно внимание за подготовката на войницитъ по разузнавателната и охранителната* (стражевата) *служби,* за които веднага прѣди маневритѣ да повтарятъ съ тѣхъ устава по полската служба, *понеже* Негово Височество Княза *щѣлъ да обърне особенно внимание на този прѣдметъ.* Тъй сжщо да се обърне внимание, *щото всъки конникъ да испълнява своитъ обязаности по полската служба, както при разъѣзда, тъй и при донесението, честно и добросъвѣстно.* При това *мързеливитъ движения, или движението ходомъ* тамъ, *кждѣто трѣбва да се върви тръсъ не трѣбва да се допускатъ.* Полковникъ *Веймарнъ* прибавя, че по-добрѣ би било да се излѣзе съ по-малко рѣдове въ строя на маневритѣ, *но службата да се носи съ трѣскава бързина* по ка-

валерийски, *разбрано и акуратно, а не на всъка крачка да се жали коня*, че той ще измине нѣколко лишни километра.

На 23 й Августъ се назначава конно полково учение. Форма при добро врѣме лѣтна, а при лошо врѣме офицеритѣ при сюртюци, войницитѣ въ шаечени ризи. На учението е присѫтствувалъ командира на конната бригада Полковникъ *Бѣхтѣевъ*.

На 24-й Августъ е имало репитиция за полковото учение подъ ржководството на Помощника на Военния Министръ Полковникъ *Веймарнъ*.

Негово Височество Княза е щѣлъ да пристигне въ недѣлята на 25-й Августъ; за посрѣщанието му отъ полка е билъ назначенъ единъ дивизионъ въ пълна парадна форма; *при посрѣщанието е имало развод съ церемония въ конен строй и съ конни ординарци.*

На 24-й Августъ *въ полка е била произведена състезателната стрѣлба.*

Въ деньтъ на пристигането на Княза — 25-й Августъ — Той лично е раздалъ *значкитѣ на заслужилитѣ* при състѣзателната стрѣлба призове.

Частитѣ които сѫ взели участие въ Шуменскитѣ маневри сѫ: 5-й пѣхотни Дунавски, 7-й пѣхотни Прѣславски, 2-й Конни и 2-й Артилерийски полкове. Прѣзъ врѣме на маневритѣ храна се е варило за войницитѣ 2 пѫти прѣзъ деня: сутринь за да имъ се даде на ржцѣ половина часъ прѣди да тръгнатъ на пѫть и вечерь, щомъ частитѣ прѣкратѫтъ дѣйствията си и се разположатъ на бивакъ. При вечерната храна се е давало на войницитѣ *вино, ако е било добро врѣмето и ракия, ако е било студено.*

Маневритѣ сѫ траяли отъ 28-й Августъ до 1-й Септемврий. Полкътъ е билъ при с. Марашъ въ съставъ 19 офицера, 40 унт.-офицера, 6 фершела, 282 конника 307 коня. За пръвъ пѫтъ въ маневритѣ взима участие, като ескадроненъ Командиръ въ полка Българинъ Поручикъ *Михаиловъ*.

На 30-й Августъ сѫ биле произведени слѣдующитѣ офицери отъ полка въ по горенъ чинъ, въ Майоръ: Ротмистръ *Чечьотъ*; и Ротмистри: Поручицитѣ *Людцкановъ, Михаиловъ;* въ Поручици: Подпоручицитѣ *Назлъмовъ и Табаковъ*.

На 1-й Септемврий сѫ заминали за Русчукъ; да слѣдватъ Конопионерното дѣло Поручикъ *Табаковъ*, Унт.-офицера отъ III ескадронъ Стоянъ *Вълевъ* и 8 Конника.

На 2-й Септемврий се завръща отъ Командировка изъ Петербургъ Ротмистръ *Людцкановъ*, свършившъ Офицерската Кавалерийска школа. Той билъ назначенъ въ 4-й ескадронъ.

Съ Приказъ по полка № 245 § 5 отъ 2-й Септемврий се обявява приказа на Негово Височество отъ 30-й Августъ: „Негово Височество като прѣгледа частитѣ на войскитѣ въ лагерния сборъ при с. Марашъ и *като присѫствува лично на двустраннитѣ маневри и учения съ бойна стрѣлба*, остана доволенъ отъ виденото и се убѣди, че Г. Г. офицеритѣ знаятъ отлично своитѣ обязаности и *частитѣ имъ добрѣ обучени, както въ строевата и полската служба* тъй сѫщо и *въ бойната стрѣлба*. Затова Той изказва своята благодарность на началника на сборната бригада при с. Марашъ, Командира на 4-а п. бригада Полковникъ *Рѣдкина*, на Началника на Артилерията Полковникъ *Арсеневъ*, на Командиря на Конната бригада Полковникъ *Бѣхтѣевъ*, на Командиря на 3-а п. бригада Полковникъ *Подвалюкъ*, на Командира на 8-й п. Приморски полкъ Подполковникъ *Петровъ*, на Командира на 5-й Дунавси полкъ Подполковникъ *Феодоровъ*, на Командира на 2-й Артилерийски полкъ Подполковникъ *Лепуновъ*, на 7-й п. Прѣславски полкъ Подполковникъ *Рѣбинкинъ*, *на Командира на 2-й Конни полкъ* Майоръ *Суллима*, на Г. Г. дружиннитѣ, ескадроннитѣ и батарейнитѣ Командири и всички Г. Г. офицери участвующи въ

маневритѣ за отличното изпълнение на разпорѣжданията и за ржководението на маневритѣ на бойната стрѣлба. Негово Височество е благодарилъ на Господинъ Военниятъ Министръ Генералъ-Майоръ Князъ *Кантакузинъ*, като ржководитель на маневритѣ, отъ Генералния Щабъ Капитанъ *Макшѣевъ*, на всичкитѣ офицери причислени къмъ Генералния Щабъ, както и на всичкитѣ войници отъ частитѣ.

По този случай отъ полка сж биле наградени Ротмистръ *Язиковъ* съ *Орденъ за заслуга*, Вахмистра Войцелъ *Молеронокъ* — *съ „Знакъ за отличие на Военния Орденъ“ III степень*, Старитѣ Унт.-офицери Стефанъ *Пеновъ* и Маринъ *Владовъ* съ *„Медалъ за заслуга“*.

На 2-й Септемврий войскитѣ се връщатъ отъ лагера.

Въ врѣме на прѣбиването на Негово Височество Княза отъ 27-й до 29-й Августъ на лагера, 6 конника отъ 1-й ескадронъ сж стояли въ Свитата на Княза, като вѣстови.

Слѣдъ маневритѣ Командира на конната бригата е направилъ инспекторски прѣгледъ на полка по домакинската часть.

Съ Приказъ по полка № 247 § 2 отъ 4-й Септемврий на Ротмистръ *Людцкановъ* се разрѣшава 28 дневенъ отпускъ отъ 5-й Септемврий.

Глава V.

Съединението на Сѣверна и Южна България и войната противъ Сърбия.

На 6-й Септемврий се обявява *Съединението на Южна съ Сѣверна България;* правителството на Сѣверна България приема свършения фактъ и взема мѣрки да мобилизира войскитѣ и да ги прѣхвърли въ Южна България.

2-й Конни полкъ е получилъ пръвъ заповѣдь, да тръгне отъ Шуменъ безъ да дочака пристигането на запаснитѣ. Прѣдписанието за тръгване е било получено отъ Командира на 4-а п. бригада Полковникъ *Рѣдкина* още на 6-й Септемврии вечерьта.

Полковникъ *Рѣдкинъ* е получилъ телеграма отъ Военния Министръ Генералъ-Майоръ князъ *Кантекузинъ* — полка да тръгне отъ *Шуменъ* прѣзъ *Търново*, за да съпровожда Негово Височество Князъ Александра *до Пловдивъ*.

Полкътъ е тръгналъ на 7-й Септемврий отъ Шуменъ въ слѣдующия съставъ: Командиръ на полка Майоръ *Сулима*, Завѣд. Домакинството Майоръ *Вецелъ*, Полкови Ковчежникъ Поручикъ *Българовъ*, Полкови Адютантъ Поручикъ *Поповъ* Тодоръ, I-й ескадронъ Ротмистръ *Мечкиковъ*, Поручикъ *Черешаровъ*, Подпоручицитѣ *Тодоровъ* и *Симеоновъ*,

II-й ескадронъ Ротмисръ *Язиковъ*, Поручицитѣ *Марковъ*, *Костовъ*, *Митровъ* и Подпоручицитѣ *Велковъ* и *Велчевъ*, III-й янъ Ротмистръ *Михаиловъ*. Поручицитѣ *Милковъ* и *Радуловъ*, Подпоручикъ *Нотовичъ*, IV-й ескадронъ Майоръ *Чечьотъ*, Поручикъ *Кьойбашиевъ*, и *Ивановъ*, Подпоручикъ *Калчевъ*, унт.-офицери 49, конници 323, коне 395.

Ротмистръ *Людцкановъ* е билъ въ отпускъ въ Търново, Подпоручикъ *Калицевъ* — въ Варна, Поручикъ *Лиловъ* въ командировка въ Русия, Поручикъ *Назлямовъ* въ командировка въ София, Поручикъ *Табаковъ* въ командировка въ пионнрната дружина въ Русчукъ.

Маршрута на движението е билъ: 7 й Септемврий *Шуменъ* — селото *Хасанъ Факж*, 8-й Септемврий селото *Хасанъ-Факж* — *Търново*, 9-й Септемврий *Търново* — *Габрово*, 10-й Септемврий *Габрово* — *Шипка* — *Калоферъ*, 11-й Септемврий *Калоферъ* — *Пловдивъ*.

Въ Търново полкътъ е получилъ отъ Военния Министръ Князъ Кантекузинъ слѣднята телеграма:

„Търново, Команданту на града, за прѣдаване на Командиръть на конния полкъ Майоръ *Сулима*, щомъ пристигне, и въ допълнение на приказанието отъ Полковникъ *Рѣдкина*.

Прѣдписвамъ на Вашия полкъ въ пъленъ съставъ да върви подъ мое началство и Ваше, въ Пловдивъ, за съпровождание на Негово Височество Княза. По-нататъшно приказание ще получите въ Пловдивъ, непосрѣдственно отъ Негово Височество Княза. Прѣзъ всичкото врѣме на похода, разрѣшавамъ Ви, да давате на конетѣ усилена фуражна дажба, съгласно приказа по Военото Вѣдомство отъ т. г.“.

Въ Търново Майоръ *Сулима* лично получилъ приказание отъ *Негово Височество Княза*: *какъ да се движи отъ Търново до Пловдивъ*.

На 8-й Септемврий *Негово Височество Княза* заминалъ отъ *Търново за Габрово*, безъ да дочака пристиганието на полка. Ротмистръ *Людцкановъ* се присъединилъ къмъ полка въ *Търново*.

На 9-й Септемврий, когато полкътъ стигналъ въ *Габрово*, Майоръ *Сулима* получилъ отъ *Негово Височество* слѣдующата телеграма:

„*По приказанието на Господаря Императора, Вий и всичкитѣ Руски офицери, трѣбва незабавно да се върнете въ Шуменъ.*

Прѣдайте командуванието на полка на Ротмистръ *Людцканова, а командуванието на ескадронитѣ на старшитѣ офицери*“.

Сжщия день Майоръ *Сулима* е получилъ и друга телеграма отъ Флигелъ Адютанта на Негово Височество Капитанъ *Мариновъ*:

„*Негово Височество ми заповѣдва да Ви съобща,* че Ротмистръ *Людцкановъ се назначава за Комадующи полка*“.

Съ Приказъ по полка № 252 § 4 отъ 9-й Септемврий, издаденъ въ *Габрово*, Майоръ *Сулима* заповѣдва на Ротмистръ *Людцкановъ* да встжпи въ командуванието на полка и да приеме ескадронитѣ отъ Г. Г. ескадронитѣ командири, а на Поручицитѣ *Черешаровъ*, *Марковъ* и *Ивановъ* да приематъ командуванието на 1-й, 2-й и 4-й ескадрони. *Този приказъ е послѣдния* на Майоръ *Сулима*. *Той е и послѣдния приказъ, писанъ на Руски языкъ*.

Здаванието и приеманието на длъжноститѣ е станало прѣзъ нощьта на 9-й срѣщу 10-й Септемврий въ гр. *Габрово*. *Рускитѣ офицери сж съжалявали, че напускатъ полка въ такъвъ моментъ, когато е прѣдстояло да се мине Българскиятъ Рубиконъ* — Славната Стара Планина, *за да се подаде ржка на единъ онеправданъ отъ Европейската дипломация Славянски братъ, който протъга ржка за помощь! . . .*

На 10-й Септемврий е билъ издаденъ Приказъ № 253 — пръвъ приказъ на Ротмистръ *Люд-*

цкановъ, пръвъ Българинъ Командиръ на полка. Приказа е *издаденъ на Български езикъ* и той гласи: *„Съгласно телеграмата на Негово Височество, азъ днесь встжпвамъ въ командуването на полка, затова и прѣдписвамъ на всичкитѣ Г. Г. офицери отъ командуемиятъ ми полкъ по служебни работи да се обрѣщатъ къмъ менѣ“.*

Отъ този дєнь и до днесь *приказитѣ на полка се издаватъ на Български езикъ.* За забѣлѣжване е обстоятелството, *че пръвиятъ приказъ излѣзълъ на Български езикъ въ полка, е приказа, който води полка прѣзъ Стара Планина, за Южна България*, защото на 10-й Септемврий, когато полкътъ е билъ построенъ въ *Габрово* за пжть, неговитѣ бивши началници, Руски офицери, трогнати, и развълнувани до сълзи, се опростили съ своитѣ бивши подчинени Български офицери и войници и като имъ пожелали щастливо пжтување и успѣхъ въ дѣлото, изгледали сж го, какъ той тръгва за Балкана *веселъ* и *самонадѣенъ*, до като се е закрилъ въ гънкитѣ на мѣстностьта отъ погледитѣ имъ.

Вмѣсто да отпаднатъ духомъ офицери и войници въ този скърбенъ за тѣхъ моментъ, тѣ, вдъхновени отъ високото патриотическо дѣло, което прѣдприематъ на чело съ своитѣ млади Български командири, потѣглили весели и бодри, къмъ гордиятъ Балканъ. Тѣ сж съзнавали, че сж първитѣ Български войници, които лѣтатъ на помощь на своитѣ Южни братя и не сж обрѣщали внимание на разрѣдяването на тѣхнитѣ редове, а сж вървѣли смѣло напрѣдъ къмъ честьта и славата, безъ да се озъртатъ назадъ, *за да испълнятъ своя войнишки дългъ.* Такъвъ трѣбва да бжде всѣки добъръ войникъ. *Такива сж биле войницитѣ отъ полка въ врѣме на Съединението.*

Отъ *Габрово* полкътъ продължилъ пжтя си

къмъ *Шипка* и когато стигналъ на върха *„Св. Никола“, границата на двѣтѣ Българии и мѣсто, което е полѣто отъ кръвьта на опълченцитѣ и на Руситѣ, нашитѣ освободители, срѣщу Сюлюмановитѣ орди,* прѣзъ врѣме на Освободителната война, *всички офицери и войници, прѣди да прѣкрачатъ границата, сж свалили своитѣ шапки и прѣкръстили; съ това тѣ първи отъ всички Български войници, прѣдназначени за да отидатъ въ Южна България, сж изличили границата отъ политическитѣ карти на българскитѣ земи, очъртани съгласно постановленията на Берлинския договоръ.* Моментътъ е билъ тържественъ и внушителенъ и всички сж съзнали, *какзо този войнишки кръстъ* означава, *че тѣ сж рѣшени до крайность да защищаватъ вдигнатиятъ въпросъ за народното ни сжществуване. Такива минути сж исторически и тѣ се вписватъ въ страницата на народната история. само отъ доблѣстни, съзнателни и прѣданни синове на България!* Тѣ сж искали да кажатъ на околнитѣ Балкански усои: *Бждете свидѣтели, че осемъ години слѣдъ кървавата Шипченска драма на борцитѣ, за нашето освобождение, ний българскитѣ войници, изникнали слѣдъ жертвитѣ на тукъ погиналитѣ юнаци, сме достойни тѣхни замѣстници и нѣма да се подсрамиме кждѣто отиваме, когато дойде случай да послѣдваме тѣхния примѣръ!*

Това е скромна, нъ искренна войнишка клѣтва, единъ простъ кръстъ и вдигнати очи къмъ небето, прѣдъ гробоветѣ на падналитѣ по-стари другари; значатъ много по-вече за насъ военнитѣ, отъ колкото всѣкакви дълги рѣчи!

Въ село *Шипка*, първото село отъ Южна България, полкътъ е билъ срѣщнатъ съ радость и ен-

тусиазъмъ отъ стеклото се многобройно население. *Войницитѣ отъ полка сѫ почувствували въ каква страна тѣ влизатъ и на какви хора тѣ отиватъ да подадатъ ржка.* Въ Шипка полкътъ обѣдва и храни конетѣ. Когато взелъ изново да се приготовлява да продължи пѫтя си къмъ Калоферъ и *потърсилъ хората за да си заплати, за взетитѣ прѣдмети, отговорило се, че по разпорѣждането на Врѣменното Правителство въ Пловдивъ, никакви пари отъ войскитѣ, идящи отъ Сѣверна България нѣма да се взиматъ,* а всичко ще се дава *по реквизиция.*

Вечерьта полкътъ стига въ г. Колоферъ, родния градъ на Българскиятъ патриотъ и войвода *Христо Ботйовъ,* изгорѣнъ отъ турцигѣ прѣзъ Освободителната война.

На 11-й Септемврий полка тръгналъ отъ Калоферъ за Пловдивъ. Край града той билъ посрѣщнатъ отъ Негово Височенство Князъ Александра и полкътъ на чело съ Своя Князъ влѣзълъ въ Пловдивъ прѣминалъ града и се установилъ на квартири въ артилерийскитѣ казарми на *„Гладно поле“*. Населението посрѣщнало полкътъ сѫщо съ голѣма радость.

На *„Гладно поле“* Князъ Александръ събралъ около себе си всички офицери отъ полка и *дълбоко рзвалнуванъ* Той имъ съобщилъ за причинитѣ, които сѫ накарали Рускитѣ офицери да напустнатъ Българската армия въ тѣзи сѫдбоносни за Отечеството минути и изказалъ надѣжда, *че тѣхнитѣ млади замѣстници — Български офицери и бѫзъ тѣхъ ще изпълнятъ свято своя дългъ къмъ Отечеството и ще срѣщнашъ съ мѫжество и войнишка доблѣстъ всички усложнения, които биха произлѣзли поради станалото вече Съединение на двѣтѣ България.* Важностьта на сѫдбоносниятъ моментъ за Отечеството най-добрѣ е схващалъ Върховниятъ Вождъ на Българскитѣ войски, а сѫщо и тѣжката отговорность прѣдъ народа и прѣдъ външния свѣтъ. *Той е билъ принуденъ, неподготвенъ съ войскитѣ си, да пригърне взетото рѣшение отъ населението на двѣтѣ България,* тъй както *Карлъ Албертъ,* Краль на Пиемонтъ и Сардиния, въ 1848 година, — при първото опитване на Италиянцитѣ да се обединятъ. Сѫдбата бѣ щастлива за Князъ Александра и за неговитѣ сподвижници, защото както Съединението, така и войната противъ Сърбитѣ бѣ спечелена; тогава когато сѫдбата бѣ измѣнила на *Карлъ Албертa.* Вслѣдствие на тѣзи народни рѣшения въ тѣзи два случая, тѣ и станаха жъртва съ своитѣ прѣждеврѣменни абдикации, безъ да се обръща внимание, кому сѫдбата е била щастлива и кому безжалостна. *Така, често пѫти, историята взема невинни жертви за искупление на народнитѣ прѣгрѣшения, само и само да се задоволи и успокои безжалостната дипломация.* Често пѫти народитѣ вършатъ несъзнателни дѣла, ако и патриотични, безъ да му мислятъ за жертвитѣ. Затова тѣзи жертви сѫ и жертви-мѫченици на народното рѣшение и заслужаватъ по-голѣмо оплаквание отъ жертвитѣ въ обикновеннитѣ случаи.

На 11-й Септемврий се явилъ въ полка, въ Пловдивъ, отъ запаса Поручикъ *Стоиловъ* (Константинъ).

Полкътъ сѣди въ Пловдивъ три дена и привожда въ редъ материалната си частъ и кованието на конетѣ. Въ *Търново* и въ *Габрово* сѫ биле оставени 12 заболѣли коне.

Съ Приказъ по полка № 254 § 4 отъ 11-й Септемврий Поручикъ *Българовъ* се назначава за Завѣд. Домакинството въ полка, а съ § 8 отъ сѫщия приказъ, основанъ на устното приказание на Негово Височество Княза Поручикъ *Костовъ* и *Поповъ* се назначаватъ за Командующи 4-й и 1-й ескадрони отъ полка, като по-старши отъ Поручицитѣ *Ивановъ* и *Черешаровъ.* На 12-й Септемврий

Поручикъ *Кьйбашиевъ* се назначава за Адютантъ на полка. *Сжщиятъ день офицеритъ отъ полка сж били пръдопредени, че скоро ще тръгнатъ за границата, затова трѣбва да стоятъ близо при частитѣ си.* На 13-й Септемврий полка изпраща 23 конника въ Пловдивската градска болница. Сжщиятъ день отъ запаса Поручикъ *Нановъ* се явява въ полка и се записва въ II ескадронъ.

Сжщиятъ день е била обявена по полка телеграмата № 910 отъ новия Воененъ Министръ Капитанъ *Никифоровъ*, написана на Руски язикъ, тя гласи: „Отъ деньтъ на тръгването на частитѣ въ походъ разрѣшавамъ да се разходва за храната на хората по 60 ст., а за конетѣ — по 1 л. 25 ст. на день до второ разпорѣждание".

На 14-й Септемврий въ полка се обявява Приказа по Кавалерийската бригада № 1-ви съ който Флигелъ-Адютанта на Негово Височество Княза Подполковникъ *Корвинъ*, се назначава за Командиръ на бригадата. На 15-й Септемврий 1 ви ескадронъ, на Поручикъ *Попова*, тръгва по желѣзницата отъ *Пловдивъ* за *Хебибчево*, изпратенъ лично отъ Князътъ на станцията. Като стигналъ ескадрона на Турската граница смѣнилъ *Румелийскиятъ ескадронъ* (сега въ състава на 3-й Конни полкъ), за носение наблюдателната служба на границата.

Съ прѣдписание № 570 отъ Началникъ щаба на Българската армия прѣдписвало се е на полка да тръгне на 16-й Септемврий за *Търново-Сеймень* —, за което 2 и 3 ескадронъ да бждатъ на станцията въ 7 часа, а 4-й ескадронъ — въ 10 часа пр. пладнѣ. *Щандартътъ е съ 4-й ескадронъ.* На 14-й Септември въ полка се приематъ 7 коне отъ Пловдивската реквизиционна комисия за обоза въ полка.

Отъ 16-й Септемврий полкътъ въ пълния си съставъ е въ *Хебибчево и се располага на бивакъ на Източната окрайна на селото, до самия дѣсенъ брѣгъ на р. Марица*, взиматъ се мѣрки, въ случай на тревога, полкътъ да бжде веднага готовъ.

Съ Приказъ по полка № 259 § 5 отъ 16-й Септемврий се обявява Приказа по Конната бригада № 13.

Той гласи: „1) Като съмъ назначенъ за началникъ на аванпоститѣ (на наблюдателната служба), находащи се въ района на село *Хебибчево*, прѣдписвамъ, щото всичкитѣ части, както конни тъй и пѣхотни, да се обръщатъ, както съ донесения, тъй и за приказания, къмъ менъ. 2) *Конната бригада се състои — отъ два 5-ескадронни полка.* 1-виятъ Коненъ на Н. В. полкъ 4 ескадрона, къмъ него Румелийскиятъ ескадронъ. *2-й коненъ полкъ 4 ескадрона, къмъ него Собственния на Негово Височество Конвой.* 3) За наблюдение на границата отъ селото *Алванъ-дере* (дѣсния брѣгъ на р. Марица), до селото *Кавургъ-Аланъ* (лѣвиятъ брѣгъ на р. Марица), се испращатъ ежедневно по 2 ескадрона, по смѣнно отъ полковетѣ. На 17-й Септемврий въ 8 часа сутриньта за пръвъ пжть отиватъ 2 ескадрона отъ 2-й Конненъ полкъ. 4) По заповѣдь на Негово Височество Княза прѣдписвамъ да се вземе въ строго и точно изпълнение слѣдующето: Г. Г. офицеритѣ трѣбва да обяснятъ, до колкото е възможно по-ясно на долнитѣ чинове, че се запрѣтява на патрулнитѣ части *подъ страхъ на смъртно наказание*, да стрѣлятъ даже и въ случаи, ако неприятеля стрѣля по тѣхъ; съ исключение, ако неприятеля прѣмине границата въ цѣли части, като рота, ескадронъ, или по-голѣми военни сили, тогава да се стрѣля. Запрѣтява се сжщо и на нашитѣ патрулни части да прѣминаватъ границата. 5) Вслѣдствие важностьта на пунктъ 4-й отъ настоящиятъ Приказъ прѣдписвамъ, щото патрулнитѣ части да бждатъ непрѣменно подъ командата на офицери; само въ краенъ случай, при недостатъкъ на офицери, да се пращатъ най-добритѣ и надѣждни Унтеръ-офицери".

Всички возими вѣщи се даватъ на ржцѣ на войницитѣ, а излишекътъ отъ вѣщитѣ се изпращатъ въ

Харманлий, съ Полковия ключарь и по единъ конникъ отъ всѣки ескадронъ.

На 17-й Септемврий пристига въ *Хебибчево* собственниятъ на Негово Височество Конвой и се причислява къмъ полка, на лице, въ съставъ: 3 оберъ офицера, 17 унтеръ-офицера, 74 конника, 93 коня.

Поради близостьта на границата дежурниятъ по полка трѣбва да бжде постоянно на бивака и войницитѣ да не ходятъ безъ работа въ селото. Въ случай, че Командира на полка отсжтствува случайно, най-стария офицеръ на бивака да отваря писмата и да прави разпорѣждания, ако има спѣшность.

На 18-й Септемврий сж се върнали отъ гр. Варна въ гр. Шуменъ, оставенитѣ въ карантина коне отъ 4-й ескадронъ.

На 19-й Септемврий започнува да се назначава дежуренъ ескадронъ при щандарта въ случай на трѣвога.

Съ Прикаѣъ по полка № 263 § 2-й отъ 20-й Септемврий, основанъ на приказа по конната бригада № 4 отъ 18-й Септемврий *Хасковскиятъ джандармерийски ескадронъ* въ съставъ 3 офицери, 18 унт.-офицери, 74 джандари, 95 коне се причислява къмъ полка, *като 6-й ескадронъ*. Съ § 3 отъ сжщия Приказъ се обявява приказа по авангарда № 5-й. „Съгласно заповѣдьта по Търново-Сейменскиятъ отрядъ № 6-й отъ 16 Септемврий Командиря на конната бригада се назначава за началникъ на авангарда въ състява на които влизатъ частитѣ, разположени прѣдъ Харманлий, а именно: 2-ра Пловдивска дружина, 1-ва и 2-ра Хасковски дружини, Харманлийската дружина, бившата Румелийска полубатарея (сега въ 3-й артилерийски полкъ), а сжщо и частитѣ разположени въ село Хебибчево. Съ § 4 отъ сжщия Приказъ обявява се слѣдующиятъ приказъ на Негово Височество Княза: Негово Височество най-строго заповѣдва: всичкитѣ началници на частитѣ и на партизанскитѣ отряди да се разпорѣдатъ, щото никой отъ подчиненитѣ имъ чинове да не произвожда демонстративни дѣйствия противъ Отоманскитѣ войски, никакъвъ поводъ за настжпление и прѣминаване на границата да не се подава, да се варди най-строга дисциплина въ аванпостнитѣ части, да се държи до нова заповѣдь чисто отбранително положение и по никакъвъ начинъ да се не стрѣля по Отоманскитѣ войски, ако не бждатъ силно нападнати. Особено се заповѣдва на началницитѣ на партизанскитѣ отряди строго да съблюдаватъ, щото патрулитѣ имъ, или разѣздитѣ имъ да не прѣминаватъ границата. Нарушителитѣ на тази заповѣдь най-строго ще се наказвятъ.

Всѣка вечерь ескадроннитѣ командири отъ наблюдателната линия по границата да прѣдставляватъ донесение за състоянието на поверенниятъ имъ участъкъ.

Съ Приказъ по полка № 264 § 4 отъ 21 Септемврий Поручикъ *Стоиловъ* се командирова по служебни работи въ Пловдивъ.

Съ § 5 отъ сжщиятъ приказазъ се обявява телеграмата, испратена на Търново-Сейменскиятъ отрядъ за знание на Г. Г. офицеритѣ отъ конната бригада: *„Негово Височество заповѣда да извѣстя за знание на Г. Г. офицеритѣ, че новинитѣ, които идатъ отъ Европа сж много добри и вече отъ достовѣрни источници е извѣстно, че конференцията ще признае Съединението на двѣтѣ България“*.

Съ Приказъ по конната бригада № 6 § 2 отъ 20-й Септемврий, заповѣдва се на всичкитѣ войски по границата да не допускатъ никого отъ Турско да минава въ нашата територия при какъвто и да било случай.

За да можатъ Административнитѣ власти да доставляватъ разнитѣ прѣдмети, добити по реквизи-

Поручикъ *Кьйбашиевъ* се назначава за Адютантъ на полка. *Сжщиятъ день офицеритъ отъ полка сж били пръдопредени, че скоро ще тръгнатъ за границата, затова трѣбва да стоятъ близо при частитѣ си.* На 13-й Септемврий полка изпраща 23 конника въ Пловдивската градска болница. Сжщиятъ день отъ запаса Поручикъ *Нановъ* се явява въ полка и се записва въ II ескадронъ.

Сжщиятъ день е била обявена по полка телеграмата № 910 отъ новия Воененъ Министръ Капитанъ *Никифоровъ*, написана на Руски язикъ, тя гласи: „Отъ деньтъ на тръгването на частитѣ въ походъ разрѣшавамъ да се разходва за храната на хората по 60 ст., а за конетѣ — по 1 л. 25 ст. на день до второ разпорѣждание".

На 14-й Септемврий въ полка се обявява Приказа по Кавалерийската бригада № 1-ви съ който Флигелъ-Адютанта на Негово Височество Княза Подполковникъ *Корвинъ*, се назначава за Командиръ на бригадата. На 15-й Септемврий 1 ви ескадронъ, на Поручикъ *Попова*, тръгва по желѣзницата отъ *Пловдивъ* за *Хебибчево*, изпратенъ лично отъ Князътъ на станцията. Като стигналъ ескадрона на Турската граница смѣнилъ *Румелийскиятъ ескадронъ* (сега въ състава на 3-й Конни полкъ), за носение наблюдателната служба на границата.

Съ прѣдписание № 570 отъ Началникъ щаба на Българската армия прѣдписвало се е на полка да тръгне на 16-й Септемврий за *Търново-Сеймень* —, за което 2 и 3 ескадронъ да бждатъ на станцията въ 7 часа, а 4-й ескадронъ — въ 10 часа пр. пладнѣ. *Щандартътъ е съ 4-й ескадронъ.* На 14-й Септември въ полка се приематъ 7 коне отъ Пловдивската реквизиционна комисия за обоза въ полка.

Отъ 16-й Септемврий полкътъ въ пълния си съставъ е въ *Хебибчево и се располага на бивакъ на Източната окрайна на селото, до самия дѣсенъ брѣгъ на р. Марица*, взиматъ се мѣрки, въ случай на тревога, полкътъ да бжде веднага готовъ.

Съ Приказъ по полка № 259 § 5 отъ 16-й Септемврий се обявява Приказа по Конната бригада № 13.

Той гласи: „1) Като съмъ назначенъ за началникъ на аванпоститѣ (на наблюдателната служба), находащи се въ района на село *Хебибчево*, прѣдписвамъ, щото всичкитѣ части, както конни тъй и пѣхотни, да се обръщатъ, както съ донесения, тъй и за приказания, къмъ менъ. 2) *Конната бригада се състои — отъ два 5-ескадронни полка.* 1-виятъ Коненъ на Н. В. полкъ 4 ескадрона, къмъ него Румелийскиятъ ескадронъ. *2-й коненъ полкъ 4 ескадрона, къмъ него Собственния на Негово Височество Конвой.* 3) За наблюдение на границата отъ селото *Алванъ-дере* (дѣсния брѣгъ на р. Марица), до селото *Кавургъ-Аланъ* (лѣвиятъ брѣгъ на р. Марица), се испращатъ ежедневно по 2 ескадрона, по смѣнно отъ полковетѣ. На 17-й Септемврий въ 8 часа сутриньта за пръвъ пжть отиватъ 2 ескадрона отъ 2-й Конненъ полкъ. 4) По заповѣдь на Негово Височество Княза прѣдписвамъ да се вземе въ строго и точно изпълнение слѣдующето: Г. Г. офицеритѣ трѣбва да обяснятъ, до колкото е възможно по-ясно на долнитѣ чинове, че се запрѣтява на патрулнитѣ части *подъ страхъ на смъртно наказание*, да стрѣлятъ даже и въ случаи, ако неприятеля стрѣля по тѣхъ; съ исключение, ако неприятеля прѣмине границата въ цѣли части, като рота, ескадронъ, или по-голѣми военни сили, тогава да се стрѣля. Запрѣтява се сжщо и на нашитѣ патрулни части да прѣминаватъ границата. 5) Вслѣдствие важностьта на пунктъ 4-й отъ настоящиятъ Приказъ прѣдписвамъ, щото патрулнитѣ части да бждатъ непрѣменно подъ командата на офицери; само въ краенъ случай, при недостатъкъ на офицери, да се пращатъ най-добритѣ и надѣждни Унтеръ-офицери".

Всички возими вѣщи се даватъ на ржцѣ на войницитѣ, а излишекътъ отъ вѣщитѣ се изпращатъ въ

Харманлий, съ Полковия ключарь и по единъ конникъ отъ всѣки ескадронъ.

На 17-й Септемврий пристига въ *Хебибчево* собственниятъ на Негово Височество Конвой и се причислява къмъ полка, на лице, въ съставъ: 3 оберъ офицера, 17 унтеръ-офицера, 74 конника, 93 коня.

Поради близостьта на границата дежурниятъ по полка трѣбва да бжде постоянно на бивака и войницитѣ да не ходятъ безъ работа въ селото. Въ случай, че Командира на полка отсжтствува случайно, най-стария офицеръ на бивака да отваря писмата и да прави разпорѣждания, ако има спѣшность.

На 18-й Септемврий сж се върнали отъ гр. Варна въ гр. Шуменъ, оставенитѣ въ карантина коне отъ 4-й ескадронъ.

На 19-й Септемврий започнува да се назначава дежуренъ ескадронъ при щандарта въ случай на трѣвога.

Съ Прикаѣъ по полка № 263 § 2-й отъ 20-й Септемврий, основанъ на приказа по конната бригада № 4 отъ 18-й Септемврий *Хасковскиятъ джандармерийски ескадронъ* въ съставъ 3 офицери, 18 унт.-офицери, 74 джандари, 95 коне се причислява къмъ полка, *като 6-й ескадронъ*. Съ § 3 отъ сжщия Приказъ се обявява приказа по авангарда № 5-й. „Съгласно заповѣдьта по Търново-Сейменскиятъ отрядъ № 6-й отъ 16 Септемврий Командиря на конната бригада се назначава за началникъ на авангарда въ състява на които влизатъ частитѣ, разположени прѣдъ Харманлий, а именно: 2-ра Пловдивска дружина, 1-ва и 2-ра Хасковски дружини, Харманлийската дружина, бившата Румелийска полубатарея (сега въ 3-й артилерийски полкъ), а сжщо и частитѣ разположени въ село Хебибчево. Съ § 4 отъ сжщия Приказъ обявява се слѣдующиятъ приказъ на Негово Височество Княза: Негово Височество най-строго заповѣдва: всичкитѣ началници на частитѣ и на партизанскитѣ отряди да се разпорѣдатъ, щото никой отъ подчиненитѣ имъ чинове да не произвожда демонстративни дѣйствия противъ Отоманскитѣ войски, никакъвъ поводъ за настжпление и прѣминаване на границата да не се подава, да се варди най-строга дисциплина въ аванпостнитѣ части, да се държи до нова заповѣдь чисто отбранително положение и по никакъвъ начинъ да се не стрѣля по Отоманскитѣ войски, ако не бждатъ силно нападнати. Особено се заповѣдва на началницитѣ на партизанскитѣ отряди строго да съблюдаватъ, щото патрулитѣ имъ, или разѣздитѣ имъ да не прѣминаватъ границата. Нарушителитѣ на тази заповѣдь най-строго ще се наказвятъ.

Всѣка вечерь ескадроннитѣ командири отъ наблюдателната линия по границата да прѣдставляватъ донесение за състоянието на поверенниятъ имъ участъкъ.

Съ Приказъ по полка № 264 § 4 отъ 21 Септемврий Поручикъ *Стоиловъ* се командирова по служебни работи въ Пловдивъ.

Съ § 5 отъ сжщиятъ приказазъ се обявява телеграмата, испратена на Търново-Сейменскиятъ отрядъ за знание на Г. Г. офицеритѣ отъ конната бригада: *„Негово Височество заповѣда да извѣстя за знание на Г. Г. офицеритѣ, че новинитѣ, които идатъ отъ Европа сж много добри и вече отъ достовѣрни источници е извѣстно, че конференцията ще признае Съединението на двѣтѣ България“*.

Съ Приказъ по конната бригада № 6 § 2 отъ 20-й Септемврий, заповѣдва се на всичкитѣ войски по границата да не допускатъ никого отъ Турско да минава въ нашата територия при какъвто и да било случай.

За да можатъ Административнитѣ власти да доставляватъ разнитѣ прѣдмети, добити по реквизи-

ционенъ начинъ, началницитѣ на частитѣ своеврѣменно да имъ съобщаватъ какви прѣдмети искатъ.

На 21-й Септемврий коннитѣ джандари, прикомандировани къмъ полка образуватъ ескадронъ, нареченъ *Хасковски ескадронъ*, който съставлява *6-й ескадронъ къмъ полка*, командиръ на ескадрона Поручикъ *Недевъ*, офицери Подпоручицитѣ *Брайковъ* и *Шишмановъ*.

За държение свръска между постоветѣ отъ *наблюдателната линия на границата* заповѣдва се да испращатъ разѣзди, които да вървятъ по самата гранична линия. *Запрѣщава се къпанието на войницитѣ въ р. Марица.*

Съ приказъ по полка № 255 § 2 отъ 22 Септемврий частнитѣ писма на всичкитѣ чинове отъ полка ще се приематъ безплатно въ Харманлийската пощенска станция; затова заповѣдва се на всички чинове — всѣки вторникъ и сѫбота да се донасятъ писмата въ щаба на полка, отъ кѫдѣто въ общъ пакетъ ще се изпращатъ въ Харманлий.

Съ § 4 отъ сѫщиятъ Приказъ, съгласно устното приказание на Командиря на конната бригада Поручикъ *Милковъ* и Подпоручицитѣ *Велковъ, Велчевъ* и *Симионовъ* се прикомандируватъ за носение службата въ 1-ви конний на Н. В. полкъ, отъ послѣ, обаче Подпоручикъ *Вечевъ*, е билъ пакъ оставенъ въ полка и е прѣкаралъ войната съ полка.

Съ Приказъ по полка № 266 § 3 отъ 22-и Септемврий се обявява приказъ № 8 по конната бригада:

При обикалението на 22-й Септемврий линията на аванпоститѣ намѣрихъ, че както *часовоитѣ*, така и *другитѣ войници отъ пикетитѣ* твърдѣ малко, почти съвсемъ *незнаятъ както мѣстностьта, която ги окрѫжава, така и мѣсторасположението на главния караулъ и другитѣ пикети*, заповѣдвамъ на Командиря на полка да обърне вниманието на Г. Г. ескадроннитѣ

командири върху това, *щото за напрѣдъ всѣки единъ войникъ непрѣменно да знае расположението на постоветѣ, пѫтищата водящи къмъ тѣхъ и названията на ближнитѣ села.* Участъцитѣ на погранична линия се опрѣдѣлятъ: *Алванъ-дере, р. Марица*, с. *Охланлий*. с. *Бунарчево*.

На 23-и Септември Поручикъ *Табаковъ*, слѣдъ като се е върналъ отъ командировката си въ Руссе, (кѫдѣто го е заварило провъзгласяването на Съединението), въ Шуменъ приема всичкитѣ дѣла и складове на полка отъ Майоритѣ *Сулима* и *Вецелъ*. Причаква пристигането на запаснитѣ и на конетѣ находящи са въ Варна на карантина и *тръгва съ допълняющьа команда отъ запасни войници и коне* отъ Шуменъ *прѣзъ Търново-Габрово-Казанлъкъ Стара-Загора — Търново-Сеймень за Хебибчево*, за да се присъедени къмъ полка. Въ Шуменъ той оставилъ да го замѣсти Подпоручикъ *Калицевъ*, (който билъ въ отпускъ въ гр. Варна и се върналъ слѣдъ заминаването на полка) съ сборна команда. отъ 81 человѣка.

На 24-и Септемврий въ Хебибчево пристига 1-вия дивизионъ отъ 1-ви конни на Н. В. полкъ и се подчинява въ командно отношение на Командующия 2-и конни полкъ Ротмистръ *Людцкановъ*.

Съ Приказъ по полка № 269 § 1 се обявява формата на клѣтвата, която на 26 и Септемврий сѫ дали всичкитѣ мобилизировани войски отъ двѣтѣ България: *„Обѣщавамъ и се кълня въ името на Всемогѫщаго Бога, че азъ като съмъ повиканъ въ редоветѣ на войскита на Българското Княжество ще слугувамъ честно и вѣрно на Българския Князъ и като испълнявамъ точно и безпрѣкословно всичкатѣ му заповѣди нѣма да пожаля живота си, както въ мирно врѣме за запазване рѣдътъ и законитѣ на страната, тъй сѫщо и въ война, противъ враговетѣ на моето Отечество, въ свидѣтелство на*

което целувамъ Кръста и думитѣ на святото Евангелие. Аминъ.“

Съ § 2 отъ сѫщиятъ приказъ, основанъ на заповѣдьта по Българската армия № 7 отъ 19 й Септемврий, *да се обърне внимание на офицеритѣ и войницитѣ* да испълняватъ § 512 отъ устава за вѫтрѣшната служба, *относително отдаването на войнишката честь*, понеже не всички точно испълняватъ това.

Съ § 3 отъ сѫщия приказъ се обявява размѣра на дневната храна на войницитѣ и на конетѣ. За войникъ на день: хлѣбъ 1 ока, мѣсо 125 драма, масло 1 драмъ, оризъ 32 драма, болгуръ 40 драма, фасулъ, леща, или грахъ 48 драма, соль 6 драма, лукъ 8 драма, брашно 6 драма, червенъ пиперъ 1 драмъ, черъ пиперъ $^1/_2$ драмъ, оцетъ 20 драма, лимонна кислота $^1/_{10}$ драмъ. За конь — сѣно 6 оки, слама 7 оки, ячемикъ 4 оки.

На 27 Септемврий свободнитѣ отъ нарядъ ескадрони започватъ ежедневно ескадроннитѣ си учения.

Съ Приказъ по полка № 169 § 4 отъ 26 Септемврий, основанъ на приказа на Негово Височество № 54 отъ 16 Септемврий, Майоритѣ: *Сулима, Вецелъ* и *Чечьотъ*; Ротмистритѣ: *Мечниковъ* и *Язиковъ* и Подпоручикъ Баронъ *Щакелбергъ* се уволняватъ отъ служба и се исключватъ отъ списъцитѣ на полка отъ 16-й Септемврий.

Понеже полковия медицински лѣкарь *Модестовъ* намира, че водата отъ кладенеца задъ градината до бивака била врѣдна за здравието на хората, то се заповѣдва вода отъ тамъ да се не взима, а такава да се взима само отъ р. Марица.

Съ Приказъ по полка № 270 § 5 отъ 27 Септемврий заповѣдва се ескадроннитѣ командири да се придържатъ строго къмъ правилата на устава за охранението на ескадрона въ врѣме на походно движение, всѣкога когато ескадронитѣ отиватъ на учение, за да заематъ наблюдателната линия, или се връщатъ въ бивака.

Съ Приказъ по конната бригада № 11 отъ 28-й Септемврий заповѣдва се войсковитѣ части да не взематъ нищо сами отъ населението, а да се обръщатъ къмъ Административнитѣ власти въ селата. Никой отъ войнскитѣ чинове нѣма право да издава квитанции за взетитѣ отъ частни лица прѣдмети.

На 30-й Септемврий се обявява съ Приказъ по полка, че на 9-й Септемврий въ Шуменъ при сборната команда сѫ се явили 5 запасни войници. На 10 Септемврий се върнали войницитѣ отъ Русчукъ, пратени въ пионерната дружина, четири запасни и единъ войникъ отъ бѣгство. На 11-й Септемврий 13 запасни, на 12 Септемврий 66 запасни, на 13 Септемврий 14 запасни, на 14 Септемврий 16 запасни, на 15 Септемврий 114 запасни, на 16 Септемврий 25 запасни, на 17 Септемврий 4 запасни, на 18 Септемврий 2 запасни. Всичко 265 запасни плюсъ 99 оставени войници въ Шуменъ — 364 человѣка отъ 20 Сепремврий се зачисляватъ на доволствие при запасната дружина отъ 7-й пѣши Прѣславски полкъ. На 23 Септемврий Поручикъ *Табаковъ* е тръгналъ отъ Шуменъ съ 125 запасни и 39 коня. Тѣ стигатъ при полка въ село Хебибчево на 4-й Октомврий и се разпрѣделятъ по ескадронитѣ си.

Съ Приказъ по полка № 279 § 2, отъ 7 Октомврий 1885 год. основанъ на телеграмата на Началника на Търново-Сейменския отрядъ № 471 Хасковския джандармерийски ескадронъ се присѫединява къмъ полка, като шести ескадронъ.

На 8-й Октомврий е имало конно полково учение. На границитѣ сѫ биле 5-й и 6-й ескадрони отъ полка (собственния на Н. В. Канвой и Хасковския джандармерийски ескадронъ). Въ строя сѫ биле 4-тѣ ескадрона отъ полка и първия дивизионъ отъ 1-ия коненъ полкъ. (Състоящъ прикомандированъ къмъ полка отъ 24 Септемврий 1885 година).

На 11-й Октомврий се прави распорѣждание, щото всичкитѣ войници отъ Турска народность да се изпратятъ въ разпорѣжданието на коменданта на гр. Пловдивъ, за да ги зачисли къмъ запаснитѣ дружини. Сжщия день се прави разпорѣждание до аванпостнитѣ части да даватъ свободно прѣминаване прѣзъ границата на Каракачанитѣ (гръцки поданници) и на овцетѣ имъ, когато тѣ притежаватъ Писменно позволение, издадено отъ Главния Щабъ на Армията.

Съ Приказъ по полка № 285 § 2-й отъ 13-й Октомврий се заповѣдва всичкитѣ войници отъ състава на Източната армия разположена въ Южна България да титолуватъ Оберъ и Щабъ офицеритѣ вмѣсто: *Ваше Благородие* и *Ваше Високо Благородие* — останало въ сила отъ бившата Румелийска милиция да става както въ Северна България само съ изречението *Господинъ* и прибавянието чинътъ, като Господинъ Поручикъ, Г-нъ Майоръ, Г-нъ Полковникъ и пр. Вслѣдствие Приказа по Търново-Сейменския отрядъ № 30 § 9 частитѣ разположени на границата сж биле длъжни да испълняватъ строго полската служба; *щомъ се мрѣкне офицеритѣ прѣзъ цѣлата нощь е трѣбвало да бждатъ на мѣстата си въ бивака; старшия на бивака е можалъ да разрѣшава ходението въ селата, но не повече отъ 2 ма души едноврѣменно.*

На 14 Октомврий съгласно Приказа по полка № 286 § 2, Ш-й и IV ескадрони отъ полка, съгасно Записката № 19 отъ Командира на конната бригада заминаватъ за гр. София, за да влезатъ въ състава на тъй наречения *Западенъ отрядъ*, командуванъ отъ Майоръ *Гуджева*.

Еднитѣ сж получили заповѣдь да тръгнатъ на 13-й Октомврий вечерьта. Тѣ сж тръгнали отъ *Хебибчево* въ 12 часа прѣзъ нощьта и прѣзъ *Харманлии* въ походенъ редъ сж стигнали въ *Търново-Сейменъ*.

На 14-й Октомврий въ 1 часа следъ пладнѣ ескадронитѣ биле качени въ желѣзницата и прѣнесени до станцията *Сарамбей*; тѣ стигнали тамъ въ 6 часа слѣдъ пладнѣ. Нѣма данни по които да се вижда колко врѣме е траяло качванието и слазанието на ескадрониитѣ и отъ колко вагона сж е състоялъ военния влакъ.

На 15-й Октомврий ескадронитѣ правятъ походъ отъ *Сарамбей* прѣзъ *Вѣтренъ* и нощуватъ въ *Ихтиманъ*; на 16-й прѣзъ *Вакарелъ* нощуватъ въ с. *Нови-Ханъ*; на 17-й Октомврий прѣзъ с. *Горублени* нощување въ гр. *София*; на 18-й дньовка въ *София*, На 19-й Октомврия III-и и IV-и Ескадронни отиватъ отъ *София* въ *Сливница* — тамъ влизатъ въ състава на войскитѣ отъ Западния Отрядъ. На 20-й Октомврий ескадронитѣ получаватъ заповѣдь: III-й — да замине за село *Хмиловци*, а IV-и — за село *Ярловци*, да се спратъ тамъ и прѣзъ врѣме на стоението имъ да изучатъ пѫтищата, които водятъ къмъ *Трънъ*, *Цариброд*ъ и *Сърбската граница*.

До 1-и Ноемврий включително ескадронитѣ ежедневно сж произвеждали рекогсцировка на пѫтищата, други занятия не сж имали.

На 2-ий Ноемврий — денътъ на обяаяванието на войната — ескадронитѣ сж биле извѣстени, че неириятелскитѣ дѣйствия сж започнати, понеже имало Прокламация за обявяване на войната. III-й ескадронъ се намира въ село *Смиловци и е наблюдавалъ за участъка отъ село Одоровци до село Петерлашъ* и *на Югъ до Цариброд*ъ. Когато започнала войната на 2-ий Ноемврий ескадрона испратилъ въ Сръбска територия по шосето за *село Крупецъ* единъ *усиленъ Офицерски разъѣздъ* и *едно охранение* по посока на селото *Петерлашъ*. *Офицерския разъѣздъ срѣщналъ неприятеля на Истокъ отъ* село *Одоровци* спѣшва се, открива огънь и съ помощта на *Одоровската милиция* го заставя да се спре, до като се събере ротата отъ

дружината на Капитанъ *Бахчеванова*, която заема съ постове пограничната линия. Къмъ 3-4 часа слѣдъ пладнѣ Сърбитѣ изново настжпили и влѣзли въ бой съ ротата на Поручикъ *Берова*. Боя се продължавалъ до смърквание. За да се даде възможностъ на нашитѣ войски да отстжпятъ къмъ село *Брѣбевница*, ескадрона заелъ още при смръквание аванпостна линия и испратилъ нѣколко стражеви разѣзди по посока на противника, за да заблуди противника въ намеренията ни и да се накара да мисли, че Отряда се разполага за нощувание на мѣстото на боя. Когато дружината на Капитана *Бахчеванова* отстжпила отъ село *Смиловци* къмъ село *Протопопинци* тогава III-и ескадронъ снелъ постоветѣ и подъ прикритието само на разѣздитѣ си отстжпилъ по-посока на село *Бребевница*, кждето се съеденилъ съ дружината на Капитана *Бахчеванова* още сжщата нощь, като испратилъ единъ *Офицерски разъѣздъ* да пази лѣвия флангъ на отряда по посока на *Царибродъ*.

Четвърти ескадронъ на 2-ий Ноември се е намиралъ въ село *Ярловци*; тамъ той получава заповѣдь отъ *Началника на Сливнишкия отрядъ* — Командиря на 4-ий п. Плѣвненски полкъ — Капитанъ *Петровъ* Никола да замине къмъ село *Бански-долъ*, за да усили отряда на Капитанъ *Букурещлиева*. Ескадрона тръгналъ слѣдъ пладнѣ и се е движилъ по пжтя *Ярловци*, *Чукувезеръ*, *Габеръ*, *Недѣлище*, *Несля*, *Долня Невля*, Бански-долъ. Когато ескадрона стигналъ при село *Долня Невля* срѣщналъ отряда ка Капитана *Букурещлиева*, като отстжпва. *Отряда сж е състоялъ отъ една рота на Запасната дружина отъ 1 пѣх. Софийски полкъ* и *двѣ чети доброволци* Ескадрона се съединилъ съ отряда и прѣнощували: *Отряда на позиция мѣжду селата Долня Невля и Несля, а ескадрона въ аванпости, за да прѣкрива отряда.*

Слѣдъ заминуването на III и IV ескадрони за Сръбската граница полка въ съставъ I, II, V и VI ескадрони остава въ Хебибчево и носи наблюдателната служба на Турската граница зедно съ 1-ий Конни на Н. В. полкъ.

На 15-ий Октомврий въ Хебибчево прѣстига отъ Пловдивъ ескадронна на Капитанъ *Неболсина* и съгласно приказа по полка № 288 § 2, отъ 16-ий Октомврий, основанъ на Приказа по конната бригада № 25 § 2, се прѣкомандирова къмъ полка.

На 27-ий Октомврий въ полка пристига Подпоручикъ *Шарацъ* и се назначава съ приказъ по полка № 299 § 2 да носи службата въ I-ий ескадронъ.

Съгласно приказа по полка № 306 § 4 отъ 3 Ноември 1885 год. основанъ на заповѣдьта на Н. В. Княза Александра и телеграмата № 1484 отъ Началникъ Щаба на Армията — Капитанъ *Петрова* Рачо, полка въ съставъ щабъ на полка, I-и II-и V-и ескадронни (конвоя) тръгва отъ Хебибчево за София като остава VI-ия ескадронъ и ескадрона на Капитанъ *Неболсина* на Турската граница. Сжщия день тръгва за София и втория дивизионъ отъ I-ий Конни полкъ отъ Хебибчево. Щаба на полка I-и II-и ескадрони тръгватъ отъ *Хебибчево* на 3-ий Ноември прѣдъ пладнѣ и прѣзъ *Харманлий* стигатъ на *Т. Сейменската* гара, качватъ се въ приготвенитѣ за тѣхъ влакове и отпжтуватъ за *Сарамбей* съ желѣзницата. Тамъ стигатъ на 3-ий Ноември кѫсно вечерьта, слизатъ отъ желѣзницата и продължаватъ движението си за *Ихтиманъ*, кадѣто стигатъ на 4-й Ноември сутриньта. Слѣдъ една почивка отъ нѣколко часа, за да се напоятъ и нахранятъ хората и конетѣ, полка продължава движението си прѣзъ *Вакарелъ и Нови-Ханъ* за *София*, кадѣто стигатъ кжсно вечерьта и се разполагатъ за нощувание въ артилерийскитѣ казарми. Въ София полка узнава разни подробности за станалитѣ бойове, за раненитѣ, за убититѣ и по лицата на всички се забѣлѣзвало уплаха

и неспокойствие. Въ артилерийскитѣ казарми войницитѣ отъ полка се срѣщатъ съ войницитѣ отъ батареята на Капитанъ *Златарски* и узнаватъ отъ тѣхъ за оставанието на топоветѣ си въ долината на рѣка Глаговница, което не неправило добро впечатление на войницитѣ отъ полка.

На 3-й Ноември III-й ескадронъ ималъ за поржчение да разузнава отъ *Бребевница* по посока на селата *Сливница и Радейна*. Когато неприятеля настжпилъ часть отъ ескадрона билъ спешенъ и заелъ позиция на Югъ отъ село *Бребевница*, а другата часть отъ ескадрона била испратена още по на Югъ, защото неприятеля *съ 2 ескадрона* и *1 баталионъ пѣхота* се мжчелъ да обходи лѣвия флангъ на позицията заета отъ строя на Капитана *Бахчеванова*. Двата неприятелски ескадрона се спѣшили дали нѣколко залпа по III-иятъ ескадронъ, но непосмѣяли да настжпятъ; пратения полуескадронъ отъ Ш ескадронъ е маневриралъ и дѣйствувалъ противъ тѣхъ до тогава до когато е пристигнала дружината на Капитана *Мандаджиева* на помощъ отъ 4-ий п. Плѣвенски полкъ При село *Бребевница* е имало бой мѣжду *Сръбската кавалерийска бригада* и *19-ий Гвардейския Баталионъ* и *1 полска батарея*, а отъ българска страна: *Дружината на Капитана Бахчеванова, Дружината на Капитана Мандаджиева, Планинската Батарея на Поручикъ Бакърджиевъ* и *III-я ескадронъ отъ 2-ий Конний полкъ* или 8 ескадрона, една Батарея и една дружина срѣщу двѣ дружини, една планинска батарея и единъ ескадронъ; сили почти равни, но ако се вземе подъ внимание планинската мѣстность и дѣйствието на конницата спѣшено, то Сърбитѣ не сж можли да вкаратъ въ бойна линия повече отъ 1500 пушки и 6 полски орждия, когато Българитѣ сж можели да имъ противопоставятъ около 2090 пушки и 4 планински орждия. Боятъ се е свършилъ съ отстжплението на нашитѣ войски къмъ село *Мало Малово*, дѣсния

флангъ къмъ Сливнишката позиция прѣзъ вечерьта III-ий ескадронъ е прѣкривалъ отстжплението. Когато стигналъ въ село *Мало Малово* ескадрона пратилъ разѣзди по посока на село *Драгоманъ* мѣжду Хребета *Чепанъ* и *Драгоманското блато*, другъ разѣздъ по посока на селата *Туденъ*, *Годечъ* и *Бучино*, за да влезне въ свързка съ отряда на Поручикъ *Зафирова*, и поставилъ застава по пжтя за село *Голѣмо Молово*. Всичко това командиря на III ескадронъ Ротмистръ *Михайловъ* е вършилъ по заповѣдьта на Капитанъ *Бахчеванова*.

Него день IV ескадронъ е осъмналъ при село *Долна Невля* и е заелъ позиция на Северо Истокъ отъ селото *Несла*, кадето пристигналъ 7-ий нѣх Прѣславски полкъ съ една полубатарея. Отъ позицията при *Несла* ескадрона е изпращалъ разѣзди, които открили и донесли, че неприятеля настжпвалъ въ двѣ колони: едната настжпвала къмъ село *Врабча*, а другата се спрѣла надъ село *Долна Невля*. По заповѣдьта на командиря на 7-й Прѣславски полкъ Капитанъ *Диковъ* ескадрона изново изпратилъ разѣзди по посока къмъ селата *Врабча, Долна-Невля* и дефилето къмъ *Царибродъ*; установило се че неприятеля е заелъ селото *Врабча*, а *Царибродското дефиле* било заето само отъ неприятелската конница. Къмъ 11 часа вечерьта ескадрона получилъ заповѣдь да се отегли заедно съ другитѣ наши войски на *Сливнишката позиция* при село *Алдимировци*.

На 4-ий Ноември III ий ескадронъ продължава да развѣдува за неприятеля отъ *Мало Малово* къмъ *Туденъ*, *Драгоманъ* и *Голѣмо Малово* до Драгоманското блато. Прѣзъ деня ескадрона получилъ заповѣдь отъ Капитана *Бахчеванова*, да прѣкрива отстжплението на дружината му отъ село *Мало Малаво* до село *Сливница*. Прѣзъ нощьта на 4-ий срѣщу 5-ий Ноември Началникъ щаба на Западния отрядъ Капитанъ *Паприковъ*, заповѣдалъ на ескадрона да се отправи изново къмъ селото *Мало*

Малово, за да развѣдува; ескадрона открилъ, че неприятеля е заелъ селото; Ш-я ескадронъ се спрѣлъ на пѫтя, за да чака пристигането на дружината на Капитанъ *Бахчеванова*, присъединилъ се къмъ нея и продължавалъ дѣйствието си. Изглежда, че дружината на Капитанъ *Бахчеванова*, слѣдъ пладне на 4-ий Ноември е започнала да дѣйствува отъ *Мало Малово* за *Сливница*, а прѣзъ нощьта ней изново ѝ се заповѣда да отиде и завладѣе сѫщото село, което въ промиждъкътъ на това време е било завладано отъ противника.

IV-я ескадронъ него день влѣзалъ въ разпорѣждането на командиря на 5-ий п. Дунавски полкъ Капитанъ *Блъскова* и по негова заповѣдь испратилъ единъ взводъ да носи ординарческата служба при Началницитѣ, взводовитѣ на Поручикъ *Иванова* и Подпоручикъ *Калчева* биле испратени да наблюдаватъ за дѣсния флангъ на войскитѣ, расположени на Сливнишката позиция по посока на *Алдимировци — Мало-Малово и Алдимировци — Ярловци;* самъ Командира на ескадрона Поручикъ *Костовъ* съ останалия взводъ отъ ескадрона наблюдавалъ за лѣвия флангъ на този участъкъ отъ позицията, по посока на *Братушково — Ракита и Братушково — Горгулята.* Вечерьта ескадронътъ е билъ събранъ въ село *Алдимировци* и състоялъ при 7-й п. Прѣславски полкъ.

На 5-й Ноември I-й ескадронъ отъ полка получилъ заповѣдь отъ командира на полка Ротмистръ *Людскановъ*, основана на телеграфическото приказание отъ Началникъ Щаба на Армията подъ № 313 отъ 4 Ноември 1885 година, *ескадрона да тръгне отъ София по Ломското шосе и като стигне до Беледие ханъ* да изпрати: *единъ полуескадронъ по посока на селата Поноръ, Църкленци, Голѣмо Малово*, другъ *полуескадронъ по посока* на селата *Опицвѣтъ, Сливница. Донесенията да се испращатъ на Командиря на западния*

корпусъ, расположенъ на 4 километра на истокъ отъ село Сливница.

По пѫтя отъ *София* за *Беледия ханъ*, ескадрона срѣщалъ коля съ ранени войници, тъзи срѣща произвеждала лошо впечатление на войницитѣ отъ ескадрона, които стигнали на *Костенъ-бродското ханче*, тамъ сварили една госпожа, която се връщала отъ бойното поле, тя заприказала съ офицеритѣ отъ ескадрона на високъ гласъ и войницитѣ безъ да слизатъ отъ конетѣ слушали нейниятъ разказъ. Мѣжду другото тя казала, че нашитѣ сѫ по малко, но храбро се биятъ и Сърбитѣ на всѣкаде, кѫдето срещнътъ съпротивление отстѫпвали и бѣгали. Този разказъ на непознатата госпожа е повдигналъ силно духа на войницитѣ отъ ескадрона. Ескадрона продължилъ пѫтя си и къмъ 4 часа слѣдъ пладне стигналъ въ *Беледие ханъ*

Съ пристигането си ескадрона испратилъ веднага разѣзди въ указанитѣ посоки.

Съгласно сѫщата телеграма на Началникъ Щаба на армията II-и ескадронъ отъ полка е трѣбвало да тръгне отъ *София* за *Сливница* и *да влезе въ разпорѣждането на Командира на западния корпусъ отъ когото ще получи указание за по нататашнитѣ си дѣйствия.* Разрѣшавало са е на Ротмистръ *Лютсканова*, ако има нужда да вземе отъ Ротмистръ *Ботйова* 150 коня отъ ново формеруевиемия 4-ий конни полкъ въ *София.* II-ий Ескадронъ стигналъ въ село *Сливница* въ 7 часа слѣдъ пладнѣ и получилъ заповѣдь отъ началникъ Щаба на западния корпусъ Капитанъ *Паприкова*, да замине за с. *Братушково — лѣвия флангъ на Алдимировския участъкъ* — да разузнава за неприятеля посока на с. с. *Ракита* и *Горгулята.* За резултатитѣ отъ разведката е било донесено своевръменно. Щаба на полка съ една сборна команда и съ щандарта на полка е останалъ въ София до 22-и Ноември, когато полка отъ 2 и до 8-и Ноември е

дѣйствувалъ по ескадронно отъ 8-й до 15 Ноември въ пълния си съставъ.

Ш-й ескадронъ него день е взелъ участие въ боя на височината при с. *Мало Малово*, като спѣшилъ три взвода на дѣсния флангъ, кадѣто съ една часть отъ ротата на Поручикъ *Митова* (I-ий пѣх. полкъ), ескадрона е спомогналъ за задържанието на неприятеля. Останалия взводъ отъ ескадрона е охранявалъ *лѣвия флангъ на дѣсниятъ участъкъ отъ Сливнишката позиция* и е държалъ свръзка съ *дѣсния флангъ на центъра отъ позицията*. Когато неприятеля започналъ да отстжпва, то ескадрона макаръ и разпръснатъ е взелъ участие по групи въ прѣслѣдването му до с. *Голѣмо Малово*. IV-и ескадронъ него день е билъ изпратенъ да разузнава отъ с. *Братушково по пасока на с. Ракита* и Брезникъ, той открилъ неприятелски сили на бивакъ около селото *Радуловци*, състоящъ отъ единъ ескадронъ 4 баталиона и 2 батареи. Слѣдъ пладне ескадрона разпратилъ разѣзди почти прѣдъ всичкия нашъ лѣви флангъ, съ което можалъ да открие и донесе за числеността на неприятелскитѣ войски и за посоката, къмъ която тѣ сж се движили. Вечерьта въ 8 часа по заповѣдь на Началникъ Щаба на лѣвия участъкъ отъ позицията Капитанъ *Савовъ*, ескадронъ — заелъ двѣтѣ височини, които се намирали на крайния леви флангъ и на Юго-западъ отъ с. *Братушково*; прѣзъ нощьта неприятелскитѣ разѣзди достигнали до тѣзи висоти, но биле прогонени отъ ескадрона. Сжщия день Подпоручикъ *Калчевъ*,, билъ испратенъ съ единъ разѣздъ по посока на с. с. *Голѣмо* и *Мало Малово*. Той билъ срѣщнатъ отъ огънь отъ спѣшена Сърбска кавалерия и слѣдъ като намѣрилъ, че тия села сж заети отъ около единъ полкъ неприятелска кавалерия завърналъ се при ескадрона си въ с. *Алдимировци* слѣдъ пладне. При заеманието на височинитѣ на Юго-западъ отъ село *Братушково* IV ескадронъ е заварилъ тамъ пристигналия вече II ескадронъ отъ полка.

На 6-ий Ноември I ескадронъ испращалъ разѣзди пакъ по сжщитѣ посоки както и по-първия день. По заповѣдь на Началникъ Щаба на Армията ескадрона е испратилъ 10 конника при единъ унтеръ-офицеръ въ разпорѣжднието на Капитанъ *Паница*.

Тѣзи конници сж останали при този отрядъ, чакъ до свършването на войната и тогава сж се прибрали при ескадрона си.

Втори ескадронъ е заемалъ участъка *Гължбовци* и *Братушково* съ отдѣлни наблюдателни пикети и отъ тамъ слѣдилъ за движението и дѣйствията на противника.

1-й взводъ подъ командата на Поручикъ *Нанова* е билъ испратенъ къмъ *Горгулята*, който е открилъ движението на неприятелски колони, които се движили паралелно съ нашия лѣви флангъ и се стараели да отрежатъ взвода отъ ядрото, за това било донесено своеврѣменно и въ 9 часа вечерьта пристигнала заповѣдь отъ Капитанъ *Паприкова*, да се изпратятъ *силни разъзди* по посока на *Брѣзднико* и с. *Ракита*. Разѣздитѣ испълнили мисията си и донесли, че тѣзи пунктове сж заети отъ противника. Тѣзи донесения биле испратени на Капитанъ *Паприковъ*.

III-й ескадронъ него день е прѣкривалъ отстжплението на дружината на Капитанъ *Бахчеванова* отъ височинитѣ при с. *Голѣмо Малово* къмъ *Сливнишката* позиция; ескадрона е помагалъ на *уморенитѣ войници* отъ тази дружина, като ги е *качвалъ на конетѣ си*; прѣзъ нощьта ескадрона е останалъ да охранва дѣсния флангъ на *Сливнишката* позиция, като е изпращалъ разѣзди чакъ до политѣ на *Чоканя* околов. *Голѣмо Малово*.

IV-й ескадронъ него день е разведувалъ пакъ на лѣвия флангъ отъ с. *Братушково*; *открилъ още прѣдъ пладнѣ*, че противника съ 2 орждия и 2 баталиона заемалъ височинитѣ, находящи се на

Западъ отъ тѣзи, които той заедно съ II-й ескадронъ е заелъ прѣзъ по-първата нощь. Ескадрона слѣдъ пладнѣ испратилъ разѣзди въ Югозападна посока и *открилъ, че неприятеля се стръми да обхване нашия лѣви флангъ.* Прѣди да испрати разѣзди ескадрона е билъ викнатъ въ с. *Алдимировци*, но единъ часъ по-послѣ той билъ пакъ върнатъ при село *Братушково* слѣдъ пристигането на IV-й ескадронъ, въ това село, II-й ескадронъ е заминалъ за село *Гжлъбовци*.

На 7-й Ноември I-й ескадронъ е продължавалъ отъ *Беледие ханъ* да освѣтлява мѣстностьта по посока на с. с. *Поноръ, Голѣмо Малово, Опицвѣтъ – Сливница.* Вечерьта ескадрона получилъ телеграфическа заповѣдь отъ началника щаба на армията да отиде на лѣвия флангъ на Сливнишката позиция. Ескадрона тръгналъ отъ *Беледие-ханъ* прѣзъ с. *Сливница* и късно прѣзъ вечертьта стигналъ въ с. *Алдимировци.*

II-и Ескадронъ рано сутриньта испратилъ единъ взводъ въ югозападна посока отъ с. *Гжлъбозци,* той открилъ неприятелска кавалерия и пѣхота да настжпватъ по направление мѣжду с. с. *Гжлъбовци* и *Горгулята.* Взвода се е командувалъ отъ поручикъ *Нанова.* Прѣдъ численото прѣвъзходство на противника поручикъ *Нановъ* отстжпилъ на една по задня височина, спѣшилъ и открилъ огънь противъ Сръбската кавалерия, като я принудилъ тъй сжщо да спѣши; къмъ взвода на поручикъ *Нанова* се е присъединилъ и взвода на поручикъ *Велчева* и часть отъ коннитѣ джандари отъ ескадрона на поручикъ *Славейкова* и образували една група отъ около 70 конника. *Ескадрона донесълъ за това движение на противника и получилъ запо вѣдъ да задържи непременно неприятеля до пристигането на пѣхотни части като се спѣши и заеме позиция на западъ отъ с. Раброво.* Групата на поручикъ *Нанова* успѣла да задържи

противника около 1 ½ часъ; прѣзъ това врѣме пристигнала наша пѣхота и конница въ помощь и заставили неприятля да отстжпи като го прѣслѣдвали до върховетѣ на западъ отъ с. *Златуша,* гдѣто Сърбитѣ вслѣдствие на нощьта се установили.

III-и Ескадронъ него день по заповѣдьта на началникъ Щаба билъ пратенъ въ с. *Гжлъбовци* въ разпореждането на командиря на 1-и пѣх. Софийски полкъ капитанъ *Попова.* Като стигналъ въ с. *Гжлъбовци* по заповѣдь на капитанъ *Попова* ескадрона испратилъ единъ взводъ къмъ с. *Братушково* за да *охранява дѣсния флангъ и държи свързка съ войскитѣ въ с. Брстушково;* останалитѣ 3 взвода отъ ескадрона заели *Воеводена могила* на югъ отъ с. *Гжлъбовци* и не дали на противника да я завладѣе до пристигането на една рота отъ пѣшия полкъ.

IV-и Ескадронъ продължавалъ *да наблюдава за лѣвия флангъ и открилъ че неприятеля обхожда лѣвия флангъ на Сливнишката позиция,* като се движи къмъ с. *Гжлъбовци.* Ескадрона се спѣшилъ и заелъ позиция на *Воеводена могила,* влѣзълъ въ бой съ неприятеля, заедно съ други наши конни части и не далъ на противника да заеме височината до пристигането на наши пѣхотни части. Слѣдъ пристигането на пѣхота ескадрона отишелъ на югъ отъ *Воеводена могила,* за да охранява лѣвия флагъ на пѣхотнитѣ части; въ врѣме на това движение той се натъкналъ на спѣшена неприятелска кавалерия билъ принуденъ да спѣши и заведе пѣши бой съ противника; слѣдъ малко неприятеля отстжпилъ, а ескадрона безъ да го прѣследва останалъ да наблюдава за лѣвия флангъ. Ескадрона нощувалъ въ с. *Златуша,* като се е охранявалъ съ аванпости; прѣзъ нощьта испратилъ разѣзди, които открили, че неприятеля отстжпвалъ по направление на гр. *Брезникъ.* Въ с. *Златуша* сж нощували още единъ взводъ отъ II-и ескадронъ, единъ взводъ

отъ III-и ескадронъ, единъ взводъ отъ Канвоя, единъ взводъ отъ Джандармерийския ескадронъ на подпоручикъ *Топалова*, два взвода отъ Джандармерийския ескадронъ на поручикъ *Славейкова* всичко около 10 взвода или 2 $^1/_2$ ескадрона. Нѣмало е общъ Началникъ и никой не се опиталъ да влѣзе въ ролята на такъвъ; всѣки е дѣйствувалъ по своему.

На 8-и Ноември I-и ескадронъ дѣйствува *на лѣвия флангъ на Сливнишката позиция* съ отряда на Капитанъ *Попова* и участвува въ дѣйствията при вземането на гр. *Брезникъ*. При влизането въ града е билъ заваренъ единъ разѣздъ отъ IV ескадронъ на полка, да прѣследва неприятеля по Трънското шосе до височинитѣ при с. *Конско*. При това село ескадрона се спѣшава и води 2 часа пѣши бой срѣщу противника. При ескадрона въ врѣме на прѣстрелката се присъедини една наша батарея, която сжщо открила огънъ по отстжпающиятъ противникъ. *Безъ да се безпокои по нататъкъ противника, ескадрона и батареята се върнали за нощуване въ гр. Брезникъ.* Тамъ заварили и другитѣ ескадрони отъ полка. Прѣзъ нощьта на 8-и срѣщу 9-и ескадрона получилъ заповѣдъ отъ командующий полка Ротмистръ *Людскановъ* да се върне въ с. Сливница. Ескадрона заедно съ другитѣ ескадрони отъ полка тръгналъ отъ гр. *Брезникъ* за *Сливница*, още прѣзъ нощьта, поради тъмната нощь, той се губилъ и едва на разъмване стигналъ въ с. *Сливница*. II-и Ескадронъ испраща единъ полуескадронъ отъ с. *Златуша* къмъ с. *Гостъ* а другия полуескадронъ прѣзъ с. *Ракита, Вискарскитѣ колиби* къмъ г. *Брезникъ*. Полуескадрона който се движелъ отъ с. *Гостъ, открилъ че неприятеля отстжпва къмъ гр. Брезникъ* и тъй го преслѣдвалъ прѣзъ гр. Брезникъ до с. Реброво тамъ полуескадрона се спѣщилъ и открилъ огънъ по Сърбитѣ престрелката траяла около 1 часъ, слѣдъ това неприятеля отстъпилъ, а ескадрона останалъ да нощува съ единия си полуескадронъ въ с. *Конско* а съ другия — въ гр. *Брезникъ*. Прѣзъ нощьта и той получилъ заповѣдь да замине за с. *Сливница*, за кадѣто заминалъ въ 2 часа слѣдъ полунощь.

III-и Ескадронъ по заповѣдь на капитанъ *Попова* заедно съ II-и ескаронъ отъ полка е тръгналъ отъ с. *Гжлъбовци* къмъ г. *Брезникъ* за да разузнаватъ за противника. Тѣ не срѣщнали неприятель до г. *Брезникъ* и се остановили на бивакъ. *Въ реляциитѣ на командиритѣ на двата ескадрона не е казано, нито въ колко часа сж тръгнали отъ с. Гжлъбовци, нито въ колко часа сж стигнали въ г. Брезникъ.*

IV Ескадронъ сжщия день сутриньта тръгналъ отъ с. *Златуша* за гр. *Брезникъ*, за да прѣследва противника, който отстжпилъ още прѣзъ нощьта. Ескадрона се е *движилъ съ охранителни разъѣзди напрѣдъ* и когато стигналъ въ г. *Брезникъ*, тѣ застигнали Ариергарда на неприятеля състоящъ се отъ 2 роти въ пълненъ рѣдъ да излиза отъ града и да се движи по шосето за г. *Трънъ*. Неприятелска кавалерия не се забѣлѣзвала. Ескадрона прѣследвалъ неприятеля до височинитѣ на с. *Реброво*, кадѣто противника се спрѣлъ и заелъ позиция.

Въ прѣследванието отъ г. *Брезникъ* до с. *Реброво* сж взели участие и други ескадрони отъ полка „I-и полуескадронъ отъ II-я“, конвоя и отъ джандармерискитѣ ескадрони. *Всъка една отъ тѣзи конни части действувала самостоятелно като си избира, която посока иска, бѣзъ да има общо ржководство, за това едни се спѣшвали и открили огънъ отъ много далеччо растояние, други се опитвали да пресекжтъ пжтъ на отстжпающиятъ Ариегардъ на неприятеля,* но не успѣли нито да разтроятъ, нито да отрежътъ Ариегарда; неприятелския Ариегардъ се спрелъ въ дефилето при с. *Конско* заелъ позиция и открилъ огънъ противъ нашитѣ конни части, които го прѣ-

слѣдвали. IV-и Ескадронъ се спрѣлъ на западъ отъ с. *Конско* спѣшилъ се и заелъ височината *Остри връхъ*, отъ кадѣто открилъ огънъ противъ неприятеля; престрелката траяла до смръкване. Ескадрона се разположилъ за нощување въ с. *Конско* като испратилъ разѣзди по направление на с. *Реброво*; тѣзи разѣзди донесли че неприятеля отстжпилъ къмъ гр. *Трънъ*. Около 10 часа вечерьта ескадрона получилъ заповѣдъ да се върне въ с. *Сливница*. Той тръгналъ прѣзъ нащьта и стигналъ въ *Сливница* на 9-и Ноември сутриньта.

На 9-ий Ноември всичкитѣ ескадрони отъ полка сж биле сжбрани въ с. *Сливница* и *полка е билъ въ пълния си съставъ*. Това е станало по разпорежданието на командующи полка.

Ротмистръ *Лютсковъ*, който на 8-и Ноември получилъ *устна заповѣдъ* отъ *Н. В. Князъ Александра* и *предписание отъ Началника на западния отрядъ Майоръ Гуджева*, да събере колкото може повече ескадрони отъ полка и да се отправи отъ *Сливница* прѣзъ г. *Брезникъ* къмъ гр. *Трънъ* за да произведе рекогносцировка и открие, да ли неприятеля отстжпва или съсредоточава силитѣ си, за да прѣдприеме ново нападение на наши лѣви флангъ.

На 9-ий Ноември сутриньта, когато полка се събралъ при с. *Сливница* заедно съ собствения на Н. В. Конвой, Ротмистръ *Лютсковъ* съ I-и, II-и, Ш-и Ескадрони отъ полка и конвоя тръгналъ да испълни рекогносцировката къмъ градъ *Трънъ*. IV-и ескадронъ отъ полка на Поручикъ *Костова*, като изморенъ, билъ оставенъ да почива въ Сливница. Отъ с. *Сливница* до г. *Брезникъ* полка е извършилъ *обикновенно походно движение*; отъ г. *Брезникъ* къмъ г. *Трънъ*, полка *взелъ* всички *охранителни мѣрки*, за движението, като испратилъ *единъ полуескадронъ* въ *авангардъ* подъ командата на офицеръ и *единъ летучи офицерски разъѣздъ* отъ единъ взводъ по посока отъ г. *Брезникъ* къмъ с. с. *Завала, Боторанци* и *Круша*. Както авангарда така и офицерскиятъ разѣздъ сж биле отъ Собствени на Н. В. Конвой, първия се командувалъ отъ ескадрония командиръ Поручикъ *Кабакчиевъ*, а втория отъ Поручикъ *Войнаковъ*. Въ врѣме на движението си къмъ г. *Трънъ*, авангарда е билъ спрѣнъ отъ неприятелскиятъ ариергардъ въ входа на *Филиповското дифиле* около *Баба ханъ*, като прѣкривалъ отстжплението по дефилето на своитѣ части. Авангарда спѣшва и открива огънь, на което и ариергарда на неприятеля отговорилъ. Понеже вече се смъркало, а неприятелския ариергардъ се състоялъ отъ пѣхотни и конни части, то авангарда билъ оставенъ на позицията си за да наблюдава за неприятеля въ дефилето, а командующи полка Ротмистръ *Лютсковъ* съ главнитѣ сили отъ колоната (I-и, II-и и Ш-и Ескадрони отъ полка), се отѣглилъ въ с. *Реброво* за нощување; *за това било донесено на Началника на отряда*. Билъ испратенъ *другъ офицерски разъѣздъ* по посока на испратения вече *летучи разъѣздъ* и той донесълъ, че неприятеля отстжпилъ отъ с. с. *Муртикци* и *Беленци* къмъ с. *Врабча*.

На 10-ий Ноември сутриньта полка продължилъ рекогносцировката си, като се присъединилъ съ главнитѣ сили къмъ авангварда. Неприятеля продължавалъ съ огъня си да задържи авангарда, като заемалъ позиция въ дефилето надъ с. *Кошари* и *Филиповци*. Ротмистръ *Людсковъ огледалъ самъ лично заетата отъ неприятеля позиция* и *констатиралъ, че тя се заима отъ около 2 батальона пѣхота и отъ 1 планинска батарея и понѣже тойималъ заповѣдь да не влиза въ сериозенъ бой съ противника* и *като се увѣрилъ отъ свѣденията събрани отъ разъѣздитѣ, че неприятеля отстжпва къмъ г. Пиротъ, рѣ-*

шилъ да се върне въ с. Сливница безъ да остави части да подържатъ съприкосновението съ противника; защото мислилъ, че е испълниль задачата си. Въ врѣме на движението отъ г. *Брѣзникъ* прѣзъ с. *Реброво* за с. *Филиповци* било донесено, че неприятеля извършвалъ обходно движение пѣрзъ с. *Мислювци*, съ намѣрение да излѣзе при с. *Конско* и да нападне лѣвия флангъ на полка. Ротмистръ *Людскановъ* изпратилъ въ тази посока *единъ летучи офицерски разъѣздъ*, който испратилъ донесение, че въ тази посока не се забѣлѣзвани никакви слѣди отъ неприятель.

На 10-ий Ноември вечерьта полка билъ въ с. *Сливница*.

IV-ий Ескадронъ него день получилъ *заповѣдь отъ началникъ на Кавалерийската Дивизия* Подполковникъ Баранъ *Корвинъ* да бѫде челенъ отрядъ на *авангарда на западния отрядъ*, при настѫплението му отъ *Сливница* къмъ *Драгоманското дефиле*.

Въ врѣме на движението ескадрона разкрилъ силитѣ на Сърбитѣ, които заемали дефилето и когато войскитѣ отъ нашия авангардъ и главни сили почнали да се развърщатъ за бой, ескадрона се събралъ и отишелъ при с. *Чуковезеръ на лѣвия флангъ на нашитѣ атакующи войски*. Прѣзъ врѣме на боя въ *Драгоманското дефиле* ескадрона се спѣшилъ и ималъ прѣстрѣлка около 2 часа съ 1 сръбска рота, разположена на височината мѣжду селата *Драгоманъ* и *Чорулъ*. Слѣдъ свършването на боя и завладѣването на дефилето ескадрона останалъ да нощува въ с. *Чукувезеръ*.

На 11 Ноември полка въ съставъ I-й II-й и III-й ескадрони и конвоя, тръгва въ 5 часа сутриньта отъ с. Сливница подъ началството на *Началника на кавалерийската дивизия*, заедно съ 1-й конни полкъ, за да настѫпи по долината на рѣка *Лу-*

кавица, да прѣкрива лѣвия флангъ на войскитѣ, които настѫпватъ отъ *Драгоманъ* за *Царибродъ*, като заплашва сѫщеврѣменно противника съ обходъ на дѣсния му флангъ. Въ с. *Чукувезеръ* полка намѣрилъ IV-й ескадронъ и го присѫединилъ при себе си. *Така че, отъ 11-й Октомврий полка за пръвъ пѫть билъ събралъ всичкитѣ си ескадрони наедно.* Отъ с. *Чукувезеръ* колоната настѫпила къмъ с. *Долна Невля*, по долината на р. *Лукавица* и дебоширала на шосето на Западъ отъ *Царибродъ*. Поради прѣсечената мѣстность движението неможло да се извърши бърже и Сърбитѣ успѣли да отстѫпятъ отъ Царибродъ, ариегардътъ имъ, слѣдъ като запалилъ моста на р. *Лукавица*, се движелъ по шосето на границата и се намиралъ на около 1000 крачки отъ горящия мостъ. Въ авангардъ на цѣлата колона е билъ II-й ескадронъ и челния отрядъ командуванъ отъ Подпоручикъ *Велчева, прѣминалъ въ галопъ прѣзъ горящия мостъ*, а ескадронитѣ отъ главнитѣ сили почнали да се развръщатъ и готвятъ за атака и до като прѣгазятъ р. *Нишава* и атакуватъ неприятелскиятъ ариергардъ по шосето, неприятеля открилъ по-движущитѣ се въ атака ескадрони *залповъ огънь въ флангъ и въ тилъ отъ височината отъ Царибродъ*, а една батарея отъ ариергарда на противника на бърже излѣзла на позиция при село *Желюша* и успѣла да даде нѣколко вистрела само отъ 1 свое орѫдие, за това движението въ атака било спрѣно и ескадронитѣ се отдрѣпнали въ дефилето на р. *Лукавица*. Отъ огъня на неприятеля имало ранени войници и коне отъ полка, а конника *Георги Ивановъ* е билъ убитъ. Понеже било на смъркване, 1 часъ слѣдъ това цѣлия полкъ заедно съ другитѣ конни части отишелъ въ Царибродъ, кадѣто били вече пристигнали пѣхотнитѣ части, настѫпающи отъ с. *Драгоманъ* за Царибродъ.

На 12-й и 13-й Ноември I-й II-й ескадрони отъ

полка и конвоя, заедно съ другитѣ конни части сж билe на бивакъ при с. *Градина.*

III-й Ескадронъ получилъ заповѣдь на 12-й Ноември да отиде на дѣсния флангъ на общото разположение на войскитѣ и да влѣзе въ разпорежданието на Ротмистръ *Бендерева*, на 12-й и 13-й Ноември ескадрона заемалъ линията отъ с. *Петерлашъ* до с. *Одоровци* и испратилъ розѣзди по шосето за с. *Крупецъ* за разузнаване.

IV Ескадронъ билъ получилъ заповѣдь отъ командующия полка на 12-й Ноември сутриньта да тръгне отъ *Царибродъ* и да освѣти мѣстностьта къмъ границата. Ескадрона испратилъ единъ полуескадронъ подъ командата на поруч. *Ивановъ* по посока Царибродъ *Петерлашъ*, а другъ $^1/_2$ ескадронъ подъ командата на подпоручикъ *Калчевъ* по посока *Царибродъ—Прача—Борово.*

Полуескадрона на Поручикъ *Калчева* открилъ, че неприятелски войски отстжпватъ отъ г. *Трънъ* къмъ с. *Бански-долъ и безъ да държи съприкосновение съ противника се върналъ въ Царибродъ, като считалъ, че задачата му е испълнена.* Полуескадрона на Поручикъ *Иванова* е освѣтилъ мѣстностьа на посока на с. *Петерлашъ* особено височината на Северъ отъ *Царибродъ.* Вечерьта и двата $^1/_2$ ескадрона се прибрали въ *Царибродъ*, кадето и нощували.

На 13-й Ноември IV ескадронъ се присъединилъ къмъ полка при с. *Градина*, кждето и нощувалъ на общия бивакъ. Сжщия день Канвоя получилъ заповѣдъ отъ Ротмистръ *Людсканова* да се отправи на лѣвия флангъ на общото разположение на войекитѣ и влѣзе въ разположението на Копит. *Попова*, като мине по пжтя: *Вишанъ*, *Невля* и *Трънъ.*

14-и Ноември полкътъ въ съставъ I-й, II-й и IV-й ескадрони влиза въ *състава на кавалерийската дивизия* и участвува въ *сражението при гр. Пиротъ.*

Спорѣдъ диспозицията по войскитѣ на Западния корпусъ, издадена на 13-и Ноември 1885, год. вечерьта въ *Царибродъ*, кавалерията се разпрѣделя така „§ 8“: 1) *На дѣсния флангъ* въ колоната на Майоръ *Гуджева* 2 ескадрона. Пловдивския Ескадронъ на Ротмистръ *Никушева* и III-и ескадронъ отъ 2-и конний полкъ. 2) *Къмъ лѣви флангъ* 2 ескадрона: единиятъ отъ тѣхъ е собствения на Н. В. конвой, другия (вѣроятно) отъ 3-и Джандармерийски полкъ. 3) Останалата кавалерия 1-и конний полкъ 4 ескадрона, *2-и конни полкъ 3 ескадрона*, Джандармерийски полкъ 1 ескадронъ, всичко 8 ескадрона, *съставлява общъ резервъ* и *се движи* по шосето *Царибродъ-Пиротъ, като бжде готова да дебушира въ Пиротската долина* и изпрати прѣдъ себе си авангардъ отъ единъ ескадронъ.

III-ескадронъ него день се е движелъ съ колоната на Майоръ *Гуджева*; една часть отъ ескадрона е била назначена за *наѣздници* и *ординарци* и се е движила прѣдъ колоната, а другата е била пратена *за охранение на лѣвия флангъ* на колоната, а въ сжщото врѣме *да държи свързка* съ дѣсния флангъ отъ центъра. Вечерьта ескадрона нощувалъ съ другитѣ войски отъ колоната на една линия на Западъ отъ с. *Изворъ.*

На 15-й Ноември полка изпраща I-й ескадронъ къмъ дѣсния флангъ отъ центъра за да наблюдава за неприятела и да държи свързка съ колоната на Майоръ *Гуджева.* III-й ескадронъ него день по заповѣдь на Майоръ *Гуджева* изпраща часть отъ ескадрона за фуражировка на цѣлия отрядъ на Севѣръ отъ пжтя *Крупецъ - Пиротъ*, останалата часть отъ ескадрона е носела кавалерийската служба, до колкото е позволявала мѣстностьта, съвършено прѣсечена и трудно за движението и дѣйствието на конница.

Полка въ съставъ II-й и IV-й ескадрони и Собствениятъ на Н. В. Конвой, който се присъединилъ къмъ полка на 14-й ноември вечерьта, дѣйствува

въ състава на Кавалерийската дивизия, подъ личното командуване на Подполковникъ Баронъ *Корвинъ*.

Дѣйствията на 14-й и 15-й Ноември *на Кавалерийската дивизия*, сж били слѣдующитѣ: всичкитѣ Кавалерийски части *отъ общия резервъ*, сж били събрани на Източната окрайна на *Цариброд*ъ; тамъ сж стоели отъ сутриньта на 14/XI до обѣдъ, безъ да разсѣдлаватъ и да хранятъ. *Слѣдъ пладнѣ*, когато пѣхотнитѣ части биле вече минали границата, *кавалерийскитѣ части получили заповѣдь да излѣзатъ напрѣдъ, за да пропъдатъ 3 сръбски ескадрона, които маневрирали въ равнината на Истокъ отъ Пиротъ*. Кавалерийскитѣ части тръгватъ отъ *Цариброд*ъ и се движели въ страни отъ шосето по оранитѣ ниви, защото шосето било заето отъ пѣхотни и артилерийски части. *Движението е било извънмѣрно уморително, защото конетѣ затъвали до колене въ оранитѣ ниви*, много коне отъ умора отказвали да вървятъ. Щомъ частитѣ изминали *Суковскиятъ мостъ*, тѣ съгледали 3-тѣхъ сръбски ескадрона да отстжпватъ бавно въ разгънатъ строй на *Югъ отъ Пиротъ къмъ лозята. Ескадронитѣ отъ общия резервъ се развърнали и безъ да пращатъ наездници* или *дозорни*, взели посока къмъ сръбскитѣ ескадрони, полка развърща 3 ескадрона: I-й, II-й и IV-й" и се движелъ въ лѣво отъ 1-й коненъ полкъ.

Когато цѣлата кавалерийска маса наближила до лозята, на около 1000 крачки, а до сръбскитѣ ескадрони на около 1500 крачки, отъ лозята неприятеля открилъ залповъ пѣхотенъ и артелерийски огънь. *Така Сръбскитѣ ескадрони съ маневрирането си увлѣкли нашата кавалерийска маса подъ огъня на тѣхнитѣ пѣхотни и артелерийски части*. Въ този моментъ при нашитѣ кавалерийски части сж се намирали Началникъ Щаба на армията Капитанъ *Петровъ* и Началникъ Щаба на Западния корпусъ Капитанъ *Паприковъ*; слѣдъ прѣтърпенитѣ загуби отъ

непріятелския огънь нашата кавалерийска маса, се отдрѣпва при село *Ржжана* и понеже се било вече смъркнало *всички части се разположили на бивакъ, безъ да се взиматъ нѣкакви мѣрки за охранение*.

На 15-ий Ноември сутриньта кавалерийскитѣ части, (3 ескадрона отъ I-ий конни полкъ и 2 ескадрона отъ 2-ий конни полкъ — II-й и IV ескадрони) получили заповѣдь да атакуватъ една Сръбска батарея, разположена на позиция при селото *Бари Чифликъ*, задъ блатистата мѣстность на Юго-Западъ отъ *Пиротъ* и стрѣляла въ флангъ на нашитѣ пѣхотни стрѣлкови вериги, настъпающи по височинитѣ на Юго-Западъ отъ *Пиротъ*. Всички ескадрони се развърнали и почнали движението си напрѣдъ, безъ да изпратятъ *наѣздници или дозорни*. Когато нашата кавалерийска маса наближила на около 2500 крачки до батареята, при лозята билъ съгледанъ, че стои на мѣсто 1 ескадронъ, *като се помислило, че това е прикритие на непріятелската батарея*, биле опрѣдѣлени 2 ескадрона отъ 1-ий коненъ полкъ да го атакуватъ. Нашата кавалерийска линия въ това време се движела въ тръстъ, *а ескадрони сѐ продължавалъ да стои на мѣстото си, безъ да се безпокои*. Когато дошли по на близо до него, нашитѣ конни части *забѣлѣжили, че това е нашъ ескадронъ* — Собственния на Н. В. Конвой, който билъ получилъ сжщо заповѣдь да атакува непріятелската батарея, но понеже този ескадронъ срѣщналъ прѣдъ себе си блатото, той се спрѣлъ и дебнѣлъ батареята, кога тя ще закачи орждията на прѣдницитѣ и ще почне да отсжпва, за да я атакува, като заобиколи блатото.

Когато нашитѣ кавалерийски части се доближили до конвоя, непріятелската батарея въ това врѣме закачвала орждията на прѣдницитѣ и тръгнала тръсть по пжтя за *Бѣла Паланка. Всички ескадрони, безъ да прѣдприематъ нѣщо противъ батарея-*

та, се върнали въ село *Ржжана.* I-ий ескадронъ отъ полка билъ изпратенъ още сутриньта нв 15/XI на Севѣръ отъ пжтя *Крупецъ-Пиротъ, за наблюдавание и охранявание на дѣсния флангъ отъ центъра.* Вечерьта полкътъ въ съставъ: II-и, IV-и и V-й ескадрони, сж нощували *на бивакъ при с. Ржжана*; I ескадронъ е нощувалъ на западъ отъ г. *Пиротъ,* кждѣто е стигналъ въ 3 часа слѣдъ пладнѣ, като се е охранявалъ съ постове отъ къмъ Западъ, а Ш-я ескадронъ съ колоната на Майорь *Гуджева.*

На 16-ий Ноемврий полка изпратилъ 2 ескадрона за охранение на частитѣ, разположени около г. *Пиротъ* на биваци. II-я ескадронъ е билъ пратенъ въ с. *Прѣсенъ,* а IV-й — въ с. *Нишьоръ.* I-й ескадронъ е билъ пратенъ по съсѣднитѣ съ селото *Смърданъ* села за фуражировка, останалитѣ части отъ полка сж биле на бивакъ при гр. *Пиротъ.*

На 16-ий Ноемврий *се обявило прѣмирието и се прѣкратяватъ военнитѣ дѣйствия.* Отъ 17-ий до 22-ий Ноемврий ескадронитѣ отъ полка сж биле пръснати по околнитѣ села на гр. *Пиротъ* за да произвеждатъ фуражировка, както за себе си, така и за другитѣ части, разположени въ г. *Пиротъ.* Така I-ий ескадронъ е билъ въ с. с. *Смърданъ, Нишьоръ, Покрѣвенникъ и Покривщица.* IV ескадронъ въ с. *Нишьоръ, Сопотъ* и *Цариброд*ъ. Прѣзъ врѣме стоението на войскитѣ въ г. *Пиротъ* отъ 17-ий Ноемврий до 15 Декемврий, ескадронитѣ отъ полка, както и тѣзи отъ другитѣ части, сж биле изпращани по рѣдъ къмъ прѣднитѣ войски, назначавани да носатъ аванпостната служба.

Отъ 22-ий Ноемврий до 1-ий Декемврий полкътъ е билъ събранъ въ с. *Смърданъ.* Къмъ това врѣме — численния съставъ на полка е биль хора въ I-й Е-нъ 109, въ II — 111, въ Ш — 134, въ IV — 109, въ V — 97, всичко 500 человѣка; коне: въ I ескадронъ 147, въ II — 110, въ Ш — 135, въ IV — 128, въ V — 133 всичко 648. Когато къмъ 1-й Октомврий полка е броилъ въ *Хибибчево* хора въ I Е-нъ 82, въ II — 90, Ш — 114, IV — 113, V — 87, VI — 90; коне I Е-нъ 88, II — 112, Ш — 92, IV — 93, V — 102, VI — 105. Въ Шуменъ I Е-нъ хора 47 коне 27, II — хора 36 коне 7, Ш — хора 44 коне 8, IV—хора 40 коне 16. Всичко въ Хибибчево хора 576 коне 582, въ Шуменъ хора 167, коне 68.

На 1-ий Декемврий полка е разпратилъ ескадронитѣ по разни села за да могатъ по-лесно да се прѣхранватъ. Щаба на полка е останалъ въ с. *Смърданъ.* Така IV ескадронъ отъ 1-ий Декемврий до 12-ий сжщи е билъ въ с. с. *Камъкъ, Царевъ-долъ, Войневци.*

Съ приказъ по полка № 326 § § 2 и 3 отъ 23-ий Ноемврий се правятъ *разпорѣжданията въ случай на тревога и лесното намирание на квартирата на Командующий полка,* обозначена *денъ съ флагъ,* а *нощь — съ червенъ фенеръ.*

Съ приказъ по полка № 326 § 7 основанъ на приказа по Кавалерийската Дивизия отъ 22 Ноемврий 1-ий конни полкъ се разполага на квартири въ с. *Ржжана,* а 2-ий конни полкъ — въ с. *Смърданъ.*

Съ приказъ по полка № 328 § 3, основанъ на приказа по Кавалерийската Дивизия отъ 24 Ноемврий, Подпоручикъ *Фонъ Олшевски,* се зачислява въ полка и се назначава за носение службата въ II-й ескадронъ вмѣсто Подпоручикъ *Стоиловъ,* който се прѣвежда въ I Е-нъ, *като остава ординарецъ при командующи полка.*

Съ § 6 отъ сжщия приказъ основанъ на прѣдписанието № 237 на Началника на Кавалерийската Дивизия I Е-нъ, на 25 Ноемврий се изпраща въ разпорѣжданието на Началника на 3-а пѣхотна Дивизия Майоръ *Груева.*

Съ приказъ по полка № 332 § 2 отъ 29 Ноемврий отъ IV ескадронъ се изпраща 1-я взводъ въ с. *Камекъ* да отмѣни другия взводъ отъ сжщия ескадронъ, който се намира въ това село.

Съ приказъ по полка № 333 § 2 отъ 30-ий Ноемврий V-й Ескадронъ (конвоя) се изпраща въ гр. *Пиротъ* въ разпорѣжданието на коменданта, за да смѣни ескадрона отъ I-ий коненъ полкъ; съ § 3 отъ сжщия приказъ III-й ескадронъ изпраща единъ взводъ въ с. Камекъ да смѣни взвода отъ IV ескадронъ; съ § 4 отъ сжщия приказъ IV ескадронъ изпраща 2-ма конници-ординарци въ гр. *Пиротъ*, при Началника на Кавалерийската Дивизия, за да смѣни ординарцитѣ отъ III-й ескадронъ.

Съ § 5-ий отъ сжщия приказъ се обявява приказа по Кавалерийската Дивизия № 10 § 3, който гласи: „*заповѣдвамъ на командиритѣ на полковетѣ отъ повѣрената ми дивизия да не приематъ и изпълняватъ никакво приказание отъ когото и да било, освѣнъ ако това приказание е прѣдадено чрѣзъ Щаба на Кавалерийската дивизия*. Когато единъ отъ полковетѣ или ескадронъ се даде врѣменно въ разпорѣжданието на нѣкой другъ началникъ, по прѣдписание отъ Щаба на дивизията, то такъвъ полкъ или — ескадронъ ще изпълни това, което му е прѣдписано отъ Щаба на Кавалерийската дивизия, ако началника при когото тѣ сж дадени въ разпорѣждание измѣни и назначението на ескадрона или полка, то командира на полка, или ескадрона да донесе за това незабавно въ Щаба на дивизията и на своя командиръ на полка.“

Съ § 6 отъ сжщия приказъ основанъ на приказа по В-то В-ство № 161 отъ 26-ий Октомрвий *дажбата на конетѣ се* увеличава отъ 1-ий Ноемврий на $1^1/_2$ оки *ечмикъ* или *овесъ* и на 6 оки сѣно.

Съ приказъ по полка № 336 § 2 отъ 3-ий Декемврий, заповѣдва се на ескадроннитѣ командири да изпращатъ фуражиритѣ си за ечемикъ или овесъ по посока на *Брезникъ*, *Трънъ* и *Радомиръ*, гдѣто не квартируватъ пѣхотни части и гледатъ да приготватъ фуражъ най-малко за една недѣля.

Съ приказъ по полка № 336 § 3 Ефрейтора отъ Щаба на полка Янко *Кирковъ* се разжалва въ рѣдникъ, за кражба; съ § 6 отъ сжщия приказъ Младшитѣ Унтеръ-офицери отъ IV ескадронъ Иото *Цоневъ*, Семо *Стояновъ*, Андрей *Ивановъ* и Ивънъ *Вълчевъ* за добро повѣдение, твърдо знание на службата и *за юначество срѣщу неприятеля*, се повишаватъ въ Старши Унтеръ-офицери.

Съ § 7 отъ сжщия приказъ, заповѣдва се, щото ескадроннитѣ артелни кола когато отиватъ отъ с. *Смърданъ* за *Пиротъ* за хлѣбъ, да не ходатъ праздни, а да натоварватъ дърва и ги прѣдаватъ на военнитѣ фурни.

Съ приказъ по полка № 341 § 3 отъ 8 ий Декемврий отъ II ескадронъ Мл. Унт. офицеръ Койчо *Тодоровъ* и конницитѣ: Мито *Петровъ*, Вичо *Иордановъ*, Димитръ *Ненчовъ*, Фано *Киряковъ*, Стоянъ *Ангеловъ*, Бочо *Цановъ*, и Иванъ *Пъшевъ* за усърдие къмъ службата и *показаното юначество срѣщу неприятеля* се произвеждатъ първия въ Старши Унт.-офицеръ, а другитѣ въ Ефрейтори.

Съ приказъ по полка № 345 § 3 отъ 12-ий Декемврий се обявява, че на 8-ий Ноемврий подъ гр. Брезникъ е билъ убитъ строевия конъ „*Душикъ*“ отъ II ескадронъ.

Съ приказъ по полка № 347 § 3 се обявява, че е убитъ коня „*Дробъ*“ отъ IV ескадронъ на 10-ий Декемврий при с. *Царевъ долъ*.

На 15-ий Декемврий полка се събира въ с. *Войнеговци* и въ пълненъ съставъ тръгва прѣзъ *Царибродъ*, *Драгоманъ*, *Сливница*, *Гурмазово*, *Филиповци*, *Обеля*, София, *Горублени*, *Лозенъ* за *Самаковъ*. I-и ескадронъ е билъ оставенъ въ г. *Пиротъ*, въ разпорѣжданието на Коменданта, *за да причака дохождането на Срѣбскитѣ власти за прѣдаването на града*.

Чиноветѣ отъ този ескадронъ сж биле свидѣтели: *какъ Сърбитѣ вмѣсто да пратятъ парла-*

ментьоръ, за да влезе въ пръговори съ Коменданта по здаването и приемането на града, сж изпратили единъ кавалерийски взводъ подъ командата на единъ неразбранъ унтеръ-офицеръ, навлѣзли въ града, като завоюванъ отъ тѣхъ, движили сж се галопомъ по главната улица и *като сж настигнали единъ Български стражаринъ,* останалъ да придружава Коменданта, *Сръбскиятъ унтеръ-офицеръ, безъ да се обърне къмъ стражара и го запита що търси тамъ, гръмва съ револвера си два пжти върху него и го ранява смъртно, отъ които рани стражара слѣдъ нѣколко часа умира.* За забѣлѣжване е, че този унт.-офицеръ още при влизането си въ града е държалъ револвера въ дѣсната си ржка и се е показалъ юнакъ прѣдъ беззащитния стражаръ; но когато отминалъ само нѣколко крачки отъ мѣстото, дѣто е застрѣлялъ стражарина и е дошелъ до площада срѣщу гостилницата *„Кодъ Сръбскогъ краля,“* той *забѣлѣжилъ I и ескадронъ отъ полка построенъ* и веднага повръща назадъ съ цѣлия си взводъ и избѣгва вънъ отъ града, за да избѣгне ударитѣ на Българскитѣ конници, които сж биле готови да отплатятъ за невинната кръвь на падналия стражаръ. Този малъкъ инцидентъ е щѣлъ да прѣдизвика изъ ново заеманието на *Пиротъ* отъ Българскитѣ войски, които едва прѣди нѣколко часа сж биле напуснали града и да прѣдизвика може-би подновяване и на военнитѣ дѣйствия. Благодарение здържаностьта на Българскитѣ военноначалници, това не се е случило; *града е билъ прѣданъ безъ подписване на нуждниятъ актъ* и когато послѣднитѣ войски сж напуснали града тѣ сж отнесли съ себе си и полумъртвия стражаръ, последнитѣ думи на когото въ агонията сж биле: *„Вземете ме братя, и ме отнесете въ родната земя, не ме оставяйтъ въ ржцьтъ на тъзи мерзавци.“* Стражара е издъхналъ по пжтя и погребенъ въ Царебродъ — въ наша земя. I-и ескадронъ е застигналъ полка по пжтя.

На 15-ий Декемврий полка е нощувалъ въ с. *Драгоманъ,* на 16-ий — въ с. *Филиповци* и *Обръля,* на 17-ий — въ *Горенъ* и *Доленъ Лозенъ;* на 18-ий — въ *Самоковъ.*

Съ приказъ по полка № 351 § 3 отъ 18-ий Декемврий се обявява, че при Щаба на полка отъ 5-ий Ноемврий до 18-ий Декемврий въ сборната команда въ София е имало отъ I-и ескадронъ 22 человѣка, отъ II-и — 21 человѣкъ, отъ, III-и — 5, отъ IV-и — 10 и отъ Щаба 20 — всичко 78 человѣка.

Съгласно приказа по Кавалерийската Дивизия № 3 отъ 19-ий Ноемврий било е заповѣдано, както полка така и ескадронитѣ да прѣдставятъ *реляции* за участието въ военнитѣ дѣйствия на тѣхнитѣ части.

Съ приказитѣ по полка № 329 § 2 и 352 § 2 отъ 26-ий Ноемврий и 19 Декемврий заповѣдва се на ескадронитѣ командири да прѣдставятъ копие отъ тѣзи реляции въ Щаба на полка.

Съ приказъ по полка № 355 § 2 отъ 22-ий Декемврий, основанъ на приказа по Българската армия № 37 отъ 17-ий Декемврий се обявява, че *Н. В. Князъ Александръ* благоволилъ да разрѣши на Г. г. офицеритѣ да подаватъ заявление по началство въ *Кавалерственния Съвѣтъ,* ако тѣ считатъ себе си за недостатъчно наградени, спорѣдъ заслугитѣ си.

Съ приказъ по полка № 356 § 2 отъ 22-ий Декемврий Подпоручикъ *Калчевъ* се назначава отъ 1-ий Януарий 1886 година за И. Д. полковой казначей.

Съ прик. по полка № 357 § 4 отъ 24 Декемврий се обявява, че ранений конникъ отъ IV-и ескадронъ Петръ *Ивановъ* въ боя при с. Драгоманъ на 5-ий Ноемврий се е *поминалъ сжщия денъ.*

Съ § 5 отъ сжщия приказъ се обявява, че отъ IV ескадронъ на 5 Ноемврий е билъ убитъ коня „Гундъ“, а на 8-ий Ноемврий коня „Дубасъ“.

По случай *„Рождество Христово“* 25, 26 и

27 Декемврий, е имало команди въ черквата *„Съборна“* въ гр. *Самоковъ*; подобрена храна на войницитѣ и Командующи полка Ротмистръ *Людцкановъ* присѫтствувалъ на обѣдъ при войницитѣ и ги поздравилъ съ праздника. Понеже Поручикъ *Митровъ* и Подпоручикъ *Фонъ Олшевски* като сѫ биле пустнати въ отпуска отъ *Самоковъ* въ гр. *София*, сѫ просрочили, то съ сѫщия приказъ § § 11 и 12, се наказва, първия съ 2 деня домашенъ затворъ, а отъ втория се искатъ обяснения за причинитѣ на закъсняването.

Съ приказъ по полка № 361 § 3 отъ 28-ий Декемврий, основанъ на приказа на Н. В. подъ № 84 отъ 6-ий Ноемврий Подполковникъ *Де Витъ* се исключва отъ списъцитѣ на полка.

На 30-ий Декемврий по случай заеманието на гр. *Самоковъ* отъ Рускитѣ побѣдоносни войски, прѣзъ Освободителната война, е имало молебенъ въ черквата *„Митрополия“* и парадъ; ескадронитѣ сѫ излѣзли въ пълния си съставъ по 9 реда въ взводъ, парада командува командиря на III-й ескадронъ Ротмистръ *Михайловъ*.

На 31-й Декемврий по разпорѣжданието на Самоковския градски съвѣтъ — въ църквата *„Митрополия“* е имало *панахида за падналитѣ на бойното поле български войници* — всѣки ескадронъ е пратилъ по 1 взводъ отъ 9 рѣда при офицеръ, общата команда подъ началството на Поручикъ *Нанова*.

На 19-й Декемврий ветеринарния лѣкарь отъ полка *Вознесенски* е билъ уволненъ и изключенъ изъ списъцитѣ на полка.

На 6-й Януарий по случай праздника *„Богоявление“* е имало водосвѣтъ и молебенъ на Западъ отъ гр. *Самоковъ* — полка е излѣзълъ въ пълния си съставъ по 9 рѣда въ взводъ — командуванъ отъ командующи II ескадронъ поручикъ *Марковъ*.

Съ приказъ по полка № 6 §§ 4, 5 и 5 се обявява: 1) че скоро ще додатъ новобранцитѣ за това всѣки ескадронъ да избере по 30 конника отъ по младитѣ два набора за дятки (учители). 2) Отъ 7-й Януарий да има занятие въ ескадронитѣ прѣдъ обѣдъ отъ 8 до 12 часа ѣзда и конни учения, а отъ 2 до 4 часа слѣдъ обѣдъ пѣши учения. I ескадронъ да излиза на учение на Юго-Западъ отъ града около суконената фабрика, а II, III и VI ескадрони при пѣхотнитѣ казарми; 3) назначава се *ѣзда съ офицеритѣ* 2 пѫти въ седмицата — въ срѣда и сѫбота отъ 11 до 1 часа прѣзъ деня. Въ ѣздата участвуватъ всички старши и младши офицери отъ ескадронитѣ, адютанта и казначея, г. г. Ескадронитѣ командири и Завѣдующия домакинството ще ѣздатъ по свое усмотрение. Офицеритѣ излизатъ на ѣзда съ собственнитѣ си или правителствено офицерски коне, на Английски сѣдла и мунщуци. Които нѣматъ такива коне, съ строеви.

Понеже Ротмистръ *Ботйовъ* е натоваренъ да формирова новъ полкъ нареченъ 3-й коненъ полкъ, съ сѣдалище въ гр. Пловдивъ, то съ телеграма № 10 отъ 7 Януарий, основана на прѣдписанието отъ Военното министерство № 7581 отъ 1885 год. Поручикъ *Назлъмовъ* се командирова къмъ този полкъ отъ 7-й Януарий, (отъ 2-й Юний 1885 год. той се е считалъ прикомандированъ при Щаба на Кавалерийската Бригада въ гр. София — тамъ го заварва Съединението и войната, която прѣкарва като ординарецъ въ Щаба на Западния отрядъ, а послѣ като командующий единъ отъ ескадронитѣ въ джандармерийския полкъ на Ротмистръ *Кърджиева*).

На 11 Януарий полка въ пълния си съставъ има проѣздка.

Съ приказъ по полка № 11 § 3 отъ 11 Януарий и. д. вахмистра на 2-й ескадронъ ст. ун. оф. Стефанъ *Пешовъ* се произвожда вахмистръ.

Съ приказъ по полка № 19 отъ 19-й Ноемврий основанъ на прѣдписанието на командира на конната

бригада № 10 отъ 15 Януарий се заповѣдва на ескадроннитѣ командири да прѣдставятъ *именни списъци на награденитѣ войници съ знака „на Ордена за Военно Отличие“*, като укажатъ съ какъвъ знакъ и за кое дѣло е награденъ всѣки.

Съ § 5 отъ сжщия приказъ основанъ на приказа по Конната бригада № 2 § 2 съ приказъ по Българската армия № 44 се прѣдлага на *всички офицери отъ Кавалерийската бригада да прѣдставятъ* направо въ Шаба на армията *своитѣ забѣлѣжки* или *възпоменания отъ послѣдната война.*

Съ § 6 отъ сжщия приказъ само кавалеритѣ *„на Ордена за храбрость“* II, III и IV степенъ, иматъ право да носятъ *„военната лента“* на този орденъ, безъ „кръста“ на палтото или сюртюка.

Съ приказъ по полка № 20 § 3 отъ 20-й януарий, основанъ на приказа по Българската армия № 46 отъ 17-й Януари искатъ се *върни списъци за войницитѣ* отъ всѣка часть, *пропаднали безъ извѣстность прѣзъ врѣме на войната;* въ тѣзи списъци да се обозначи името и фамилията на войника, града или селото, отъ кѫдѣто е, околията и окржга. *И за да* може да *се издири* дали *тѣзи войници* сж *дезертирали* отъ частьта или пъкъ *иматъ свидѣтелства, че сж биле ранени, уволнени за поправка,* или *пъкъ пленени,* то се иска копие отъ тѣзи списъци да се изпрати на войнскитѣ началници.

На 24-й Януарий съгласно приказа по Военното Вѣдомство № 17 всѣки ескадронъ назначава по 1 унт. офицеръ и 3 конници отъ избранитѣ за дятки се изпращатъ отъ *Самоковъ* за *Шуменъ* за да обучатъ новобранцитѣ. Тѣ следватъ по следующия маршрутъ: 24-й Януарий *Самоковъ—Баня;* 25 *Баня-Сарамбей;* 26 — *Сарамбей—Ямболъ* по желѣзницата; 27 — *Ямболъ—Мокренъ,* 28 — *Мокренъ —Котелъ;* 29 — *Котелъ – Тича,* 30 — *Тича—Османъ Пазаръ,* 31 — *Османъ-Пазаръ—Джумая,* 1-й Февруарий *Джумая—Шуменъ.*

Съ приказъ по полка № 23 § 3 отъ 28 й Януарий, се обявява, че полковоя медицински лѣкарь Д-ръ *Модестовъ* се е върналъ отъ комисията въ Софийский окржгъ по вземание на новобранци.

Съ приказъ по полкъ № 27 § 2 отъ 27-й Януарий се обявява, *че дежурнитѣ по полка офицери изпълняватъ длъжностьта и на дежурнитѣ по караулитѣ отъ гарнизона,* когато нѣма други части отъ гарнизона.

Съ приказъ по полка 28 § 5 отъ 28-й Януари ѣздата съ офицеритѣ се отменява до второ разпореждание.

Съ приказъ по полка № 31 § 4 отъ 31 Януари Поручикъ *Табаковъ* и Подпоручикъ *Нотовичъ* на основание телеграмата на Командира на Конната бригада № 50, *се командироватъ въ 3-й конни полкъ.*

Съгласно прѣдписанието отъ Конната бригада № 57 Поручицитѣ: *Митровъ, Черишаровъ и Радуловъ* се изпращатъ на полски пощздки на Сръбската граница на 2-й Февруарий.

Варненския окржженъ Ветеренаренъ лѣкарь *Лане* се назначава съ приказъ на Н. В. № 5 за лѣкарь въ полка.

Съ приказъ по полка № 41 § 4 отъ 10 Февр. се обява приказа по В-то В-ство № 39 отъ 29-ий Януарий, той гласи: *„Орденската дума въ засѣданието си отъ 23 Януарий постанови къмъ заявленията на г. г. офицеритѣ относително измѣнението даденитѣ имъ награди, за тѣхнитѣ дѣйствия прѣзъ послѣдната война, трѣбва да бѫдатъ прибавени подробни реляции или извлѣчения отъ реляциитѣ за дѣйствията на тѣзи г. г. офицери, засвидѣтелствувани отъ съотвѣствующитѣ началници въ разпореждането на които тѣ сж се намирали“.*

Съ § 6 отъ сжщия приказъ на 11 Февруарий слѣдъ пладнѣ се назначава полково учение, пѣше по конному. — На 13-й Февруарий Поручицитѣ:

Митровъ Черешаровъ и Радуовъ се връщатъ отъ Сръбската граница.

Съ приказъ по полка № 44 § 5, основанъ на прѣдписанието на Конната бригада № 92 отъ 19 Февруарий Подпоручикъ *Стоиловъ* Костантинъ се назначава *членъ въ комисията при Военното Министерство за изслѣдване дѣлото по на паденията на Амбулансата на 3-й пъши Бдински полкъ отъ страна на Сръбската кавалерия.*

Съ приказъ на Н. В. № 9 отъ 4-й Февруарий въ полка оставатъ и се назначаватъ слѣдующитѣ офицери: 1) Ротмистритѣ *Людцкановъ, Михаиловъ, Стоевъ*, поручицитѣ: *Българовъ, Лиловъ, Абаджиевъ, Костовъ, Поповъ [Тодоръ] Митровъ, Радуловъ, Черешаровъ, Кьойбащиевъ, Нановъ*, Подпоручицитѣ: *Велковъ, Велчевъ, Калицевъ и Калчевъ* и юнкеръ *Докторовъ*. Прѣвеждатъ се отъ полка въ 1-й коненъ полкъ Поручицитѣ: *Милковъ и Ивановъ* и Подпоручикъ *Шарацъ*, въ 3-й коненъ полкъ Поручицитѣ: *Назлъмовъ, Табаковъ*, Подпоручицитѣ: *Тодоровъ, Нотовичъ и Симеоновъ*. Подпоручикъ *Велковъ* прикомандированъ къмъ 1-й конни полкъ прѣзъ Октомврий мѣсецъ 1885 година се връща въ полка на 14 Февруарий.

На 17-й Февруарий се назначава *двустранно учение съ тактическа цѣль* дивизионъ противъ дивизионъ по зададени задачи; I-й дивизионъ командува Поручикъ *Поповъ*, II-й Ротмистръ *Михаиловъ*; Всѣки дивизионъ има по 2 бѣли флага, които изображаватъ 2 конни орждия; разпорежданията, заповѣдитѣ и донесенията се праватъ писменно отъ командующитѣ на дивизоннитѣ, слѣдъ ученето тѣ се прѣдставляватъ на командующи полка; офицеритѣ участвующи на ученето имать при себе си книжка за донесения и карандашъ.

За отличие въ войната сж биле наградени слѣдующитѣ чинове отъ полка: 1. Офицери: *а*). *Съ „Военни орденъ за храбростъ“ 4 степенъ —* Ротмистритѣ: *Людцкановъ*, и *Михаиловъ*, Поручицитѣ: *Марковъ и Костовъ (Абаджиевъ)*, подпоручикъ *Стоиловъ (Константинъ); б) съ „Орденъ за заслуга на военна лента“*, поручицитѣ: *Милковъ, Митровъ, Радуловъ, Кьойбашиевъ* и Подпоручикъ *Тодоровъ*. 2. Долни чинове: *Съ „Знака отъ военни орденъ за храбростъ“*: 1-й Ескадронъ Вахмистръ *Валабуевъ Ивинъ* — 4-и ст., Ст. ун. оф. *Мишевъ Иванъ*. — 4-й ст. и *Христовъ* Иванъ 3-й и 4-й ст. Мл. ун. оф. *Русевъ Павелъ* 4-й ст. Конника *Пеновъ* Каменъ — 4-й ст.; 2-й ескадронъ Вахмистръ *Пеновъ* Стефанъ — 4-й ст., стар. унт. офицери: *Ивановъ* Колю — 4-й ст., *Станчевъ* Антанасъ — 4-й ст., *Тодоровъ* Колю - 4-й ст., Мл. унт. офицери: *Йотовъ* Монни, *Ивановъ* Никола, *Мариновъ* Стоянъ — 4-й ст. *Тодоровъ* Цѣню — 4-й ст., *Ивановъ* Димитръ — 4-й ст. Ефрейтора *Ненювъ* Димитръ 4-й ст.; 3-й ескадронъ: Ст. унт. оф. *Владевъ* Маринъ 4-й ст. Мл. унт. офицери *Колевъ* Андрей — 4-й ст., *Георгиевъ* Павелъ — 4-й ст., ефрейтора *Недѣлковъ* Димитръ 4 й ст., конницитѣ: *Димитровъ* Михаилъ — 4-й ст. и *Бекировъ* Иванъ 4-й ст. 4-й ескадронъ Вахмистръ *Кузмановъ* Тодоръ — 4-й ст., стар. унт. оф. *Николовъ* Ангелъ — 4-й ст. Ефреиторитѣ: *Атанасовъ* Тодоръ — 4-й ст. *Юрдановъ* Петръ — 4-й ст. Коницитѣ: *Денювъ* Тодоръ — 4-й ст. *Йорговъ* Георги — 4-й ст.

Конника *Христовъ* Георги *е билъ награденъ саморжчно отъ Н. В Князъ Александра въ* болницата. Патентитѣ, издадени за орденитѣ на долнитѣ чинове сж носели № 1155 — 1179 включително.

Подпоручикъ Фонъ *Олшевски* се прѣвожда въ 1-й конни полкъ отъ 19-й Февруарий.

На 19-й февруарий съгласно телеграмата на Конната бригада подъ № 123, 1-й ескадронъ отъ полка въ пълния си съставъ заминава отъ градъ *Самоковъ*

за *София* и отъ тамъ за Сръбската граница; на 21-й Февруарий той се връща отново въ *Самоковъ*.

Съ приказъ по полка № 53 § 3 отъ 22-й Февруарий Поручикъ *Марковъ* се изключва изъ списъцитѣ на полка, понеже е заминалъ за новото си мѣстоназначение въ 1-й коненъ полкъ.

Съ приказъ по полка № 54 § 6 отъ 26-й Февруарий обявява се по полка слѣдующата телеграма на Военния Министръ Майоръ *Никифоровъ*: *„Поздравете войницитѣ съ сключения миръ съ Сърбия"*.

Съ приказъ по полка № 55 § 4 отъ 24-й Февруарий 1-й и 2-й ескадрони говеятъ на 24 и 25 и се прѣчестявятъ на 26-й Февруарий, а 3-й и 4-й — говеятъ на 26-й и 27-й Февруарий и се прѣчестяватъ на 28-й Февруарий.

Съ приказъ по полка № 56 § 4 отъ 26 Февр. се обявява, че се установява медаль въ памятъ на войната — *сребърна*, за тѣзи чинове, които сж участвували въ бойоветѣ и сраженията и *свѣтло бронзова*, за тѣзи които сж биле подъ знамената, но не сж участвували въ бой или сражение.

Съ приказъ по полка № 59 § 9 отъ 28-й февруарий, на 1-й Мартъ е имало *панахида въ Митрополийската църква* за *Обозе почившия Царь Освободитель Александъръ II-ий*; на панахидата присжтствуватъ всички офицери отъ полка и единъ сборенъ ескадронъ по 9 реда въ взодъ.

На 11-й Мартъ съгласно телеграмата на Военното Министерство № 2130 полка тръгва въ походъ отъ *Самоковъ* за *София*, въ пълния си съставъ.

Движението става по ешелонно, всѣки ешелонъ се състои отъ по единъ дивизионъ; на 11-й I дивизионъ и щаба на полка нощуватъ въ с. Лозенъ, II дивизионъ — въ с. *Пасарелъ;* на 12-й Мартъ II ешелонъ застига I — въ с. *Лозенъ* и полка пжтува до *София* на едно; при влизанието въ *София* заводни коне въ опашката на всѣки ескадронъ е забранено да има. Ротмистръ *Людцкановъ* заминава

за *София* на 11-й Мартъ, а на 12 — въ 12 часа прѣзъ деня дохажда и срѣща полка при с. *Горублени*, за да го въведе въ града.

Съ приказъ по полка № 71 § 5 отъ 25 Мартъ, основанъ на прѣдписанието на Военното Министерство № 2789 на 14 Мартъ полка е трѣбвало да тръгне въ походъ въ 2 ешелона — I ешелонъ състоящъ отъ I и II ескадрони отива отъ *София* въ *Шуменъ* по слѣдующия маршрутъ: 14/III *Ташъ-Кесянъ*, 15 — *Орхание*, 16 — *Ябланица*, 17 — дньовка, 18 *Сопотъ*, 19 *Ловечъ*, 20 дньовка, 21 *Севлиево*, 22 *Ново Село*, 23 *Търново*, 24 дньовка, 25 *Кесарево*, 26 *Доанларъ*, 27 дньовка, 28 *Ески Джумая*, 29 *Шуменъ;* II ешелонъ състоящъ отъ III и IV ескадрони се движи отъ *София* за *Стара-Загора*, по слѣдующия маршрутъ: 14/III *Нови Ханъ*, 15 — *Ихтиманъ* 16 — *Ветренъ*, 17 — дньовка, 18 — *Татаръ-Пазарджикъ*, 19 — *Пловдивъ*, 20 — дньовка, 21 — *Папазлий*, 22 — *Чирпанъ*, 23 — *Стара-Загора*. Въ двѣтѣ посоки на движението се назначаватъ квартириери.

Прѣди да замине полка въ походъ отдѣля 40 конника отъ призивитѣ 83 и 84 година за кадъръ въ III коненъ полкъ. — По 10 конника отъ ескадронъ и по 5 отъ всѣки призивъ. Именния списъкъ на тѣзи конници е обявенъ въ приказа по полка № 72 § 11 отъ 13 Мартъ.

На 14 Марта полкътъ вмѣсто да извърши движението си по ешелона въ 2 посоки, *се събира при Цариградското шосе съ фронтъ къмъ Народното Събрание* и тръгнува цѣлия по маршрута за Шуменъ. На 15 мартъ въ гр. *Орхание* коменданта на *Орхание* прѣдава на полка 200 реквизирани коне и 47 запасни войници, за да бждатъ отведени отъ полка въ гр. *Шуменъ* и прѣдадени по домоветѣ имъ слѣдъ демобилизирането, (защото сж били отъ Шуменско).

На 19 мартъ когато полка е билъ въ *Ловечъ*

се получава телеграма отъ Военното Министерство № 2372 за уволнението въ запасъ на армията на подпоручикъ *Стоиловъ (Константинъ)*. Отъ него число той се изключва отъ списъцитѣ на полка.

Съ приказъ по полка № 87 § 8 отъ 28 Мартъ основанъ на Приказа на Н. В. № 16 отъ 18 Мартъ бившия Поручикъ отъ Румелийската милиция *Карадимовъ* се опрѣделя на служба въ полка.

Съ приказъ на Н. В. № 17 отъ 24 Мартъ Поручицитѣ *Българовъ* и *Лиловъ* се произвеждатъ въ Ротмистри, а Подпоручицитѣ *Велковъ, Велчевъ, Калчевъ* и *Калицевъ* въ Поручици. На 29 Марта на полка се дава 3 дневна почивка; всички коне се разковаватъ, като се оставатъ само по 10 коня въ ескадронъ подковани.

Сѫщия день се разпрѣдѣлятъ новобранцитѣ по ескадронитѣ, прѣдставени отъ Поручикъ *Калицевъ*, който е билъ началникъ на сборната команда и е заведвалъ обучението имъ до пристиганието на полка отъ *Самоковъ* въ *Шуменъ*.

Тѣхното число е възлизало на 195 человѣка, вземени отъ окрѫзитѣ, именно: Свищовски, Руссенски, Вратчански, Ловчански, Севлиевски, Шуменски и Варненски, въ всѣки ескадронъ сѫ биле назначени по 49 новобранци.

Приготовляватъ се сѫщо списъци на всички запасни войници, както и на войницитѣ отъ призива 1882 година, подлѣжащи на уволнение съ обозначение въ списъка: кои сѫ биле въ състава на ескадронитѣ и участвували въ стражениятa и кои сѫ биле въ гр. *Шуменъ* прѣзъ врѣме на войната, за да бѫдатъ уволнени по домоветѣ си.

Ротмистръ *Лиловъ*, който следъ връщанието си отъ Русия прѣзъ Септемврий мѣсецъ 1885 г. е мобилизиралъ въ Шуменъ *запасния ескадронъ*, е билъ отправенъ отъ послѣ въ *Сѣверния — Видинския театръ на операциитѣ*, кадѣто е стигналъ слѣдъ свършванието на войната.

Къмъ 1 Декемврий 1885 г. *запасния ескадронъ* е ималъ по списъкъ 123 человѣка и 121 реквизирани коне. Слѣдъ 19 Февруарий — деня на сключванието на *Букурешкия миръ*, ескадрона се е върналъ въ *Шуменъ*, кадѣто полка го е заварилъ. Отъ 29 Мартъ сѫ започнали да раздаватъ на притежателитѣ имъ реквизиранитѣ коне прѣзъ войната, както отъ *запасния ескадронъ*, така и докаранитѣ отъ *Орхание*.

На 1 Априлий сѫ биле изпратени 20 души новобранци за 3-и коненъ цолкъ въ Пловдивъ.

Съ приказъ по полка № 99 § 10 отъ 1 Априлий, основанъ на телеграмата на Другаря на Военния Министръ № 3638, се обявява, *че Н. В. Князъ Александръ съ указъ отъ 29 Мартъ вдига военното положение въ Северна и Южна България*.

На 2 Априлий се уволняватъ по домоветѣ си всички запасни, а сѫщо и войницитѣ отъ призива 1882 год. въ запасъ на армията, всичко около 400 души. Отъ него число полка се счита демобилизиранъ и влиза въ мирния си животъ.

Глава VI.

Отъ Демобилизирането на полка до създаването на Кавалерийска Инспекция.

(Априлъ 1886 г. януари 1890 г.).

Съ приказъ по полка № 94 § 2 отъ 4 Априлъ разрѣшава се на ескадроннитѣ командири да си намѣрятъ мѣсто за градини, понеже отпустнатото мѣсто за това отъ градския съвѣтъ е много далечъ отъ казармитѣ.

Запасния ескадронъ на Ротмистръ *Лилова* е уволнилъ запаснитѣ си на 5 априлий и е прѣстаналъ да сѫществува.

Съ приказъ по полка № 97 § 12 отъ 7 априлий се обявява приказа по артилерията № 15 отъ 19 мартъ, че г-нъ Военния Министръ е разрѣшилъ да се отпускатъ на желающитѣ офицери револвери отъ системата *Свита* и *Весена,* съ 100 патрона отъ артилерийското вѣдомство, ако тѣ внесатъ прѣдварително *за револверъ* 52 лева златни и за *100 патрона* — 5 лева златни.

Съ § 14 отъ сѫщия приказъ Ротмистръ *Лиловъ* се назначава за командиръ на II ескадронъ.

Съ § 15 отъ сѫщия приказъ заповѣда се на г. г. ескадроннитѣ командири да прѣдставатъ свѣдение за участието на офицеритѣ отъ повѣренитѣ имъ ескадрони въ сражение противъ неприятеля, като отбѣлѣжатъ кога и кѫдѣ сѫ участвували. Тѣзи свѣдения сѫ имъ биле нужни за послужнитѣ имъ списъци, за това се иска тѣ да бѫдатъ съставени кратко и ясно.

Съ приказъ по полка № 100 § 2 отъ 10-й Априлий се обявява, че Прѣдседателя на *„Червения кръстъ“* Негово Високо Прѣосвѣщенство *Климентъ*, съ писмо № 139 отъ 13-й Мартъ, извѣстява на полка, *че полка се зачислява за спомагателенъ членъ на дружеството* поради внесенитѣ 105 лева, — добити отъ театъра, даденъ отъ унт.-офицеритѣ на полка въ гр. *Самоковъ* на 23-й февруарий с. год.

Въ § 3 отъ сѫщия приказъ, основанъ на приказа по В-ното М-ство № 18 отъ 1-й Априлий Подпоручикъ отъ 6-й Търновски полкъ *Българовъ* се прѣвежда въ полка. Той се явява въ полка и се назначава въ 1-ви ескадронъ на 14-й Априлий.

На 17-й Априлий—*„Праздника на избирането на Българския Прѣстолъ на Н. В. Князъ Александра“*, е имало молебенъ въ църквата „Св. Възнесение“, присѫтствували сѫ всички офицери отъ полка и команда по 4 реда отъ ескадронъ при офицеръ. Форма парадна.

На 18-й Априлий се назначава комисия подъ прѣдседателството на командующи полка Ротмистръ *Людцкановъ*, и членове: Ротмистръ *Михайловъ* и Поручикъ *Поповъ* за да прѣгледатъ имуществото въ полка.

Сѫщия день се назначава и друга комисия подъ прѣдседателството на Поручикъ *Костовъ* и членове: Поручицитѣ: *Черешаровъ* и *Карадимовъ* за продаване реквизиционнитѣ коне, останали въ полка, понеже стопанитѣ имъ не сѫ дошли да си ги взематъ.

Съ приказъ по полка въ № 118 § 3 отъ 28 Априлий, съгласно присѫдата на Соф. Воененъ Сѫдъ Ротмисра на 4-й Е-нъ Тодоръ *Кузмановъ* се арестува на 2 мѣсеца *простъ затворъ на хлѣбъ и вода.*

Въ § 9 отъ сѫщия приказъ офицеритѣ отъ полка се разпрѣдѣлятъ така по ескадронитѣ: Ескадронни командири: на 1-й—Поручикъ *Поповъ*, на 2-й— Ротмистръ *Лиловъ*, на 3-й — Ротмистръ *Михайловъ*, на 4-й — Поручикъ *Костовъ*; Старши офицери: на 1-й Е-нъ Поручикъ *Радуловъ*, на 2-й — Поручикъ *Митровъ*; на 3-й — Ротмистръ *Стоевъ*, на 4-й Поручикъ *Нановъ*; Млади офицери: въ 4-й Е-нъ Поручикъ *Карадимовъ* и Подпоручикъ *Българовъ*, на 2-й Поручикъ *Велковъ*, на 3-й поручикъ *Черешаровъ* и Поручикъ *Касабовъ* (дошелъ въ полка съ запасния ескадронъ), на 4-й Поручицитѣ *Велчевъ и Калицевъ*. Щаба на полка: Зав. Домакинството Ротмистръ *Българовъ*, Адютантъ Поручикъ *Кьойбашиевъ*, Казначей Поручикъ *Калчевъ*.

Съ приказъ по полка № 127 § 7 отъ 7 Май се обявява приказа по гарнизона № 127 § 2. Той гласи: *„Забѣлѣжихъ, че нѣкой отъ господа офицеритѣ ходятъ безъ шашки, прѣдлагамъ на командиритѣ на отдѣлнитѣ части, да обърнатъ внимание на туй и за напрѣдъ да се не повтарятъ подобни отстѫпления на правилата за носение на формата, която е приета въ Българската армия“.*

На 11 Май праздника *„Св. Кирилъ и Методи“*, е имало молебенъ въ църквата *„Три Свѣтители“*, на които сѫ присѫтствували всички офицери отъ полка и команда по 4 реда отъ ескадронъ при офицеръ; — форма парадна.

На 15-й Май съгласно прѣдписанието на Командира на Конната бригада № 399 заповѣдва се на ескадроннитѣ командири да си намѣрятъ сами *пасбища отдалечени отъ гр. Шуменъ на 20—25 километра най-много;* за трѣва на конь и на день се отпущатъ само 70 стотинки.

На 21 *Май при заминаването на Князъ Александра отъ Варна за Русе,* Той се спрѣлъ въ *Александровския коненъ заводъ* при Кабиюкъ за да прѣгледа конетѣ. Отъ полка сѫ биле изпратени по 8 конника отъ ескадронъ, за да прѣдставатъ конетѣ при виводката; форма: бѣли ризи, червени пояси, лѣтни фурашки, при шашки.

На 24 Май ескадронитѣ излизатъ на паша така:

I-и и IV-и — въ с. *Кюлевча*, II-и — въ с. *Касапларъ* и III-и — въ с. *Кьопрю-Кьой (Злокучени)*. За прѣминаване отъ суха на тревна храна се опрѣделя 4 деня. Прѣзъ врѣме на тревното доволствие се прѣминава курса на стрѣлбата, като се дава по 75 патрона на човѣкъ.

Съ приказъ по полка № 146 § 2 отъ 26 Май се обявява *„Положението на оифцерскитѣ въстови“*, приложено къмъ приказа по В-ното В-ство № 144. То влиза въ сила отъ 1 януарий 1887 год.

Съ приказъ по полка 165 § 4 отъ 14 юний, основанъ на телеграмата на Главния Воененъ Прокуроръ Капитанъ *Агура*, по заповѣдь на Военния Министъръ Майоръ *Никифорова*, арестуватъ се на гаубтвахтъ — въ дежурната стая на полка — Ротмистръ *Българовъ* на 15 дена, Поручикъ *Нановъ* — 10 дена и Поручикъ *Киойбашиевъ* — 1 мѣсецъ, за това, че при прѣминаването на полка прѣзъ гр. *Търново* на 22 и 23 Мартъ сж произвели скандалъ въ едно отъ публичнитѣ завѣдения.

Съ приказъ по полка № 194 § 6 отъ 23 Юний арестуванитѣ г. г. офицери въ дежурната стая на полка — Ротмистръ *Болгаровъ* и Поручицитѣ *Нановъ* и *Кьойбашиевъ*, на които било разрѣшено, прѣзъ врѣме на арестуването имъ, да излизатъ въ градината прѣдъ казармата, си позволили безъ разрѣшение, да накаратъ полковата музика да имъ свири, а тѣ пиянствували. Началника на караула Поручикъ *Калицевъ*, вмѣсто да ги покани да не вършатъ това, а да си влѣзатъ въ стаята, присъединилъ се и той къмъ тѣхната компания. На арестованитѣ се прави строго мъмрение и имъ се запретява да излизатъ въ градината до когато сж подъ арестъ; Поручикъ *Калицевъ*, се арестува на 5 дена домашенъ затворъ съ изпълнение на служебнитѣ си обязаности. Музиката безъ разрѣшението на командующи полка да не смѣе да свири никждѣ.

Понеже И. Д. полковия лѣкарь Д-ръ *Парушевъ* съ рапортътъ си № 67 донася, че арестувания Ротмистръ *Българовъ* страда отъ *нервно разстройство*, то отъ 25 Юний до оздравяването той се освобождава отъ ареста, за да го излѣжи слѣдъ оздравяването му.

По произведения скандалъ въ Търново е имало приказъ по Военното Вѣдомство № 187 отъ 13-й Юний за наказанието имъ.

Прѣзъ Юлий мѣсецъ Ескадронитѣ сж се завърнали отъ тревно доволствие и сж прѣминали ескадроннитѣ си учения.

Прѣзъ Августъ мѣсецъ сж биле преминати полковитѣ учения.

Станалия прѣвратъ въ гр. *Софи»* на 8 срѣщу 9-ий Августъ прѣзъ нощьта — по свалянето на Князъ Александра е сварило полка въ пълния периодъ на лѣтнитѣ занятия въ гр. *Шуменъ*. По разпорежданието на Началника на Гарнизона всички чинове отъ полка сж били подведени на клетва на Врѣменното правителство — безъ да знаятъ въ подробности какво се е случило.

Не 10 Августъ сж биле подведени всички останали чинове, които сж били въ нарядъ или сж отсжтствували на 9 Августъ.

Съ приказъ по полка № 221 § 4 отъ 9 Августъ основанъ на телеграмата № 2 отъ Главнокомандующиятъ на Българската армия Майоръ *Грувева*, се обявява по полка, че България отъ сжщото число се обявява на *военно положение*.

На 11-й Августъ Н-ка на Шуменския гарнизонъ Подполковникъ *Шиваровъ* заедно съ Плацъ-Адютанта си Поручикъ *Крунева* напуска гр. Шуменъ по служебни работи и остава да го замѣства Н-къ Щаба на бригадата Капитанъ *Тянковъ*. Ученията въ полка се прѣкратяватъ.

На 15-ий Августъ съ приказъ по гарнизона се

назначава сборенъ пунктъ при *Чалж-табия*, въ случай на тревога на войскитѣ.

Съ приказъ по полка № 230 § 2 отъ 18-и Августъ се обявя: че „Н. Височество, Любимия ни Господаръ, вчера на 17-и Августъ въ $2^1/_2$ часа слѣдъ пладнѣ е пристигналъ благополучно въ Отечеството ни и благоволилъ да встжпи въ Княжеската си власть".

Началницитѣ на войсковитѣ части на Шуменския Гарнизонъ сж му изпратили телеграма по случай благополучното Му пристигание въ Отечеството ни; Н. Височество е отговорилъ съ слѣдующата телеграма, обявена въ § 3 отъ горния приказъ: „Командующему 4 бригада Подполковникъ *Шиварову*, Командующему 2 Артилерийски полкъ Капитанъ *Козареву*, Командующему 7-й Прѣславски полкъ Капитанъ *Дикову*, *Командира на 2-й Конни полкъ Ротмистру Люцканову.*

„Сърдечно благодаря на Г. Г. офицеритѣ отъ Шуменския гарнизонъ за тѣхнитѣ вѣрноподанически чувства на прѣданость".

„Надѣвамъ се, че съ помощьта на Нашата доблестна войска ще можемъ по миренъ начинъ да спасимъ Отечеството отъ критическото положение, въ което се намира. Предписвамъ тази телеграма да се прочете прѣдъ войницитѣ въ всѣки ескадронъ."

Съ § 5 отъ сжщия приказъ, основанъ на приказа по бригадата № 65 § 1 отъ 18-ий Августъ — се обявява, че на Височайшитѣ прѣгледи, паради и маневри *въ бждаще долнитѣ чинове не трѣбва да носятъ ржкавици. Такива могатъ да носятъ само Вахмистритѣ и Унтъръ-офицеритѣ: ржкавицитѣ* да бждатъ *кожени*, а *не платнени.*

Съ § 2 отъ сжщия приказъ по Бригадата се обявява, че Н. В. заповѣдалъ, когато кавалерийскитѣ части се пуснатъ въ атака и прѣминатъ въ кариеръ,

конницитѣ да викатъ *„ура"* и се хвърлятъ върху противника.

На 19-и Августъ полкътъ продължава своитѣ полкови учения, които бѣ прѣкратилъ.

На 24 Августъ по разпорежданието на Н-ка на Шуменския гарнизонъ е имало *съвмѣстно учение отъ тритѣхъ рода оружие* отъ частитѣ на гарнизона.

На 25 и 26 Августъ е имало *двудневни маневри на войскитѣ отъ Шуменския гарнизонъ.* Офицеритѣ отъ полка сж били задължени да иматъ книжки за донесения, а поручицитѣ *Велковъ* и *Радуловъ* сж били натоварени съ планшетки въ ржка да снѣматъ участъка на мѣстностьта, по която се произвеждатъ дѣйствията.

Съ приказъ по полка № 240 § 2 отъ 28 Августъ основанъ на приказъ по Военното М-ство № 236 отъ 21 Августъ се обявява, че за Воененъ Министръ е назначенъ полковникъ *Николаевъ* и е встжпилъ въ обязаноститѣ си.

Съ приказъ на Н. В. № 47 отъ 5 Августъ поручикъ *Кьойбашиевъ* се прѣвежда въ 3-и коненъ полкъ и заминава за новото си мѣстоназначение.

Така се изминалъ този цѣлия мѣсецъ, който подложи, както цѣлата Българска армия, така и полка на тѣжки изпитания, поради неизвѣстностьта, въ която падна Отечеството прѣзъ трѣвожнитѣ дни на настаналитѣ събития; обаче, полка съумѣ да остане вѣренъ на дадената си клѣтва и да запази честьта на своя щандартъ, символъ на вѣрность къмъ Отечеството, вѣрата и прѣстола.

Съ приказъ по полка № 242 § 3 отъ 2 Септември, съгласно разпорежданието на Началника на гарнизона, ежедневно отъ всѣки дивизионъ отъ полка се назначава по единъ патраулъ отъ 9 человѣка, които да обикалятъ и пазятъ лозята отъ войницитѣ на гарнизона, защото мнозина отъ притежателитѣ се

оплаквали, че войницитѣ ходили изъ лозята имъ и берели гроздето.

На 16 Септември полка въ пълния си съставъ е ходилъ на проѣздка.

Съ приказъ по полка № 259 § 2 отъ 16 Септември, прави се разпореждание да се изпратятъ въ София пожелалитѣ да държатъ изпитъ да постжпятъ въ Военното училище долни чинове отъ полка подъ командата на юнкеръ *Докторовъ*, а именно: отъ I ескадронъ конника Пенчо *Тончевъ*, отъ II — мл. унт.-оф. Димитръ *Пенчовъ*, ефрейтора Димитръ *Жейновъ*, конника Стефанъ *Узуновъ*, отъ III — конника Георги *Савовъ*, и ефрейтора Василъ *Поповъ*, отъ IV — юнкеръ *Докторовъ*, мл. унт.-оф. Демянъ *Илиевъ*, и Георги *Ивановъ*, конницитѣ: Иорданъ *Руссевъ*, и Илия *Пѣевъ*.

На 18 Септември полка въ пълния си съставъ е ималъ пакъ проѣзда.

На 19 Септември поручицитѣ *Нановъ* и *Карадимовъ* се изпращатъ по посока отъ гр. Шуменъ за гр. *Прѣславъ*, да произведатъ *окомѣрна снимка*. Първия *да обърне внимание на позициитѣ и за начина на отбраната и нападението имъ*, а втория — *за бивачнитѣ удобства*.

Поручицитѣ *Поповъ*, *Костовъ*, *Черешаровъ*, *Радуловъ* и *Митровъ* се произвеждатъ въ чинъ Ротмистръ, съ старшинство отъ 30 Августъ, съгласно приказа на Н. В. № 50 отъ 26 Августъ.

Съгласно приказа на Регентитѣ на България № 60 отъ 10 Септември Ротмистра отъ собствения на Н. В. конвой, *Кабакчиевъ*, се прѣвежда въ полка и се назначава за старши офицеръ въ IV ескадронъ.

На 26 Септември е имало комисия за прѣглеждание на подлежащитѣ за бракуване коне, които се продаватъ на търгъ на 3 и 4 Октомврий отъ I е-нъ 4, отъ II — 7, отъ III — 10, отъ IV 13. Всичко 34 коня.

Съгласно телеграмата на Управляющия дѣлата на

Конната бригада подъ № 841 отъ полка ни 27 Септември тръгва II-я дивизионъ за гр. *Търново*, кждѣто присжтствува прѣзъ врѣме на засѣданията въ този градъ на *Великото Народно Събрание*.

Съгласно приказа по В-ното В-ство № 307 отъ 6-й Октомврий 1886 година *Конната бригада се разформирова* и коннитѣ полкове се подчиняватъ направо въ Военното Министерство, обявено съ прик. по полка № 186 § 2 отъ 13 Октомврий.

Съ приказъ по полка № 284 § 4 отъ 11-й Октомврий се обявява, че Военното Министерство назначава за Комендантъ на гр. *Шуменъ*, управяющи дѣлата на 4 бригада Капитанъ *Велчевъ*.

Постжпалия въ полка юнкеръ Тодоръ *Паралиновъ* и назначенъ въ 2-й Ескадронъ се назначава за младши писаръ въ Щаба на полка.

Съгласно телеграмата № 4495 отъ помощника на Военния Министръ Капитанъ *Паприковъ* за командующи полка се назначава Ротмистръ *Никушевъ*, Ротмистръ *Людцкановъ* здава полка на 24 октомврий на Ротмистръ *Българова*, до пристигането на новоназначения.

На 25-й Октомврий сж биле изпратени на ново въ Военното училище приведенитѣ по-рано юнкери въ полка, замѣсени въ прѣврата.

Съ приказъ по полка № 300 § 7 отъ 37-й Октомврий се обявява приказа по В-ното В-ство № 329 относително мѣркитѣ, които трѣбва да се вематъ за избѣгване на случката, станала въ гр. Бургасъ — възставание противъ законно установената власть.

Съ Указъ отъ Регентитѣ на България Ротмистръ *Людцкановъ* се уволнява отъ служба и изключва отъ списъцитѣ отъ 1 Ноемврий.

На 7-й Ноемврий по случай празднуването деньтъ на *Побѣдитѣ при Сливница*, прѣдъ казармитѣ на 7-й Прѣславски полкъ е имало молебенъ — полка е изпратилъ по единъ възводъ отъ 9 реда отъ всѣки ескадронъ при щандартъ.

По този случай Военния Министръ е изпратилъ до полка слѣдующата телеграма:

„Поздравлявамъ полка съ неговата побѣда подъ Сливница, нанесена миналата година 7-ий Ноември — неприятелю“.

Полковникъ *Николаевъ.*

На 8 ноември II-й дивизионъ се връща отъ *Търново.*

Съ приказъ по полка № 318 § 2 отъ 14 ноември на Поручикъ *Карадимовъ* и Подпоручикъ *Българовъ* се разрѣшава да встжпятъ въ законенъ бракъ, първия за дѣвицата отъ гр. Варна Атина *Савичъ,* автория за дѣвицата отъ гр. Шуменъ Анка *Михаилова.*

Съ приказъ по полка № 322 § 2 отъ 18 ноември, основанъ на приказа по В-то В-ство № 346 — за споменъ на Сръбско-Българската война се установяватъ дни за празднуване отъ частитѣ *на бойни празднци — за полка такъвъ день се назначава 7-й Ноември.*

Въ сжщия день се назначава и за полковетѣ 1-й Софийски, 3-ий Бдински, 4-ий Плѣвенски, 5-ий Дунавски, 7-ий Прѣславски и 9-ий Пловдивски.

За въздигание *Памѣтникъ при Сливница на падналитѣ юнаци,* В-то М-ство открива подписка за събиране волни пожертвувания.

Съ приказъ по полка № 322 § 5 отъ 18 ноември се обявява приказа по В-то В-ство № 347 за резултата отъ прѣглеждането на частитѣ: отъ 3-а, 4-а, 5-а и 6-а пѣхотни бригади, *2-ий и 3-ий Конни полкове* и 2-ий и 3-ий Артилерийски полкове отъ Военния Министръ.

На 19 Ноември Поручикъ *Велковъ* се уволнява въ запаса на армията и напуска полка.

На 1 Декември Ротмистръ *Никушевъ* пристига въ г. *Шуменъ* и приема командуването на полка.

Съ приказъ по полка № 349 § 4 отъ 15 Декември се обявява приказа по В-то В-ство № 834 отъ 5 декември, той гласи:

„Отъ лична практика и отъ направената кратка инспекция на частитѣ въ послѣдньо врѣме забѣлѣжвамъ, че *обясненията, които се правятъ* както *отъ г. г-да офицеритѣ* така и *отъ унтръ-офицеритѣ* на долнитѣ чинове *биватъ много пжти непонятни,* непосрѣдственно слѣдствие на което е неточното разбиране на длъжностьта си отъ страна на войника и излишното утруднявание на паметьта, *за да може да запомни нѣкое изрѣчение, което и той самъ не разбира. Источникътъ на това зло въ войската е, че ржководствата по обучението сж още по руски езикъ,* отъ което излазя, че когато *унтръ-офицерина* обяснява нѣщо, то той *употрѣбява повечето руски думи съ български* окончания и отъ това излиза единъ езикъ, отъ който и доволно развития войникъ не може да разбере нищо. Кратския срокъ на службата у насъ обаче не позволява губение на врѣме за излишни обяснения, а всичко трѣбва да бжде употрѣбено за въ полза. Като имамъ прѣдъ видъ всичкото горѣизложено, прѣдписвамъ на *командиритѣ на частитѣ да обърнатъ най-строго внимание на начина на обясненията отъ страна на унт.-офицеритѣ, особенно при дохаждането на новобранцитѣ.* Отъ друга страна командиритѣ на частитѣ да взематъ мѣрки, щото въ *полковетѣ да се прѣведатъ всички устави на български езикъ,* по които да се ржководятъ. Тѣзи прѣводи да се прѣдставатъ въ Министерството, гдѣто слѣдъ като се прѣгледатъ, най-добрѣ прѣведенитѣ ще се отпечататъ и изпрататъ по частитѣ. На прѣводача ще бжде отпустнато възнаграждение, което напълно да възнагради труда. *За сега освѣнъ командниттѣ слова,* които до прѣвода и удобрението на строевия уставъ, *оставатъ на руски езикъ, всичко да се води по български“.*

На 18-й Декемврий се уволняватъ старитѣ войници отъ призива 1883 год. въ запасъ на армията; тѣ сж:

1)	отъ	Ломпаланското	Военно	Окржжие	10 челов.
2)	„	Плѣвенското	„	„	5 „
3)	„	Севлиевското	„	„	2 „
4)	„	Търновското	„	„	11 „
5)	„	Силистренското	„	„	3 „
6)	„	Свищовското	„	„	31 „
7)	„	Вратчанското	„	„	1 „
8)	„	Русенското	„	„	15 „
9)	„	Варненското	„	„	13 „
10)	„	Разградското	„	„	10 „
11)	„	Шуменското	„	„	11 „
				Всичко	112 челов.

Прѣзъ Януарий мѣсецъ 1887 год. започватъ да идватъ ***новобранцитѣ отъ призива 1886 година.*** Тѣ сж отъ окржжията: Ловченско, Сливенско, Варненско, Плѣвенско, Разградско, Русенско, Свищовско, Силистренско всичко на брой 144 человѣка.

На 16 Януарий съ тѣхъ започнува обучението.

Съ приказа по полка № 5 § 4 отъ 5-й Януарий се обявява приказа по В-ното В-ство № 411 отъ 24 Декемврий 1886 година — ***относително прѣвожданиешо на офицеритѣ отъ една часть въ друга — само въ полза на службата а не и по домашни причини.***

На 6 Януарий по случай праздника „*Богоявление Господне*“ е имало парадъ на войскитѣ отъ Шуменски Гарнизонъ на плаца прѣдъ пѣхотнитѣ казарми.

Полка излиза въ пѣши строй и изважда единъ сборенъ ескадронъ отъ 8 реда въ взводъ при щандарта и музикански хоръ. Форма парадна въ шинели. Парада командува Капитана отъ 7-й Прѣславски полкъ *Цончевъ*, а ескадрона Ротмистръ *Михайловъ*.

Съ приказъ по полка № 10 § 7 отъ 10-й Януарий, основанъ на приказъ отъ Регентитѣ на България № 95 отъ 30 Декември 1886 г., Поручикъ *Нановъ* се произвежда въ чинъ Ротмистръ съ старшинство отъ 15 Юлий 1886 година.—Прѣзъ сжщия мѣсецъ е била формирована *Учебна команда*, заведвана отъ Ротмистръ *Стоева*, но понеже той е билъ повиканъ телеграфически отъ другаря на Военния Министръ въ София, за да получи ескадронъ въ 1-ий коненъ полкъ, назначенъ е билъ да го замѣства Ротмистръ *Митровъ*. Съгласно приказа по Военното Вѣдомство № 14 отъ 15 януарий за купуване коне за артилерийскитѣ, коннитѣ и пѣхотни части се назначава комисия въ гр. Шуменъ въ съставъ: Капитанъ *Рясковъ*, Ротмистръ *Никушевъ*, Капитанъ *Дичевъ*, Ротмистръ *Костовъ*, Ветеринарния лѣкарь *Лане*.

Срока за обучението на новобранцитѣ се назначава отъ 1 Февруари до 1 Май.

На 30 Януари 1886 г. сж биле искани списъци отъ ескадронитѣ, за тѣзи войници, които сж участвували въ войната, за да имъ се дадътъ медали за споменъ.

Съ приказъ по полка № 38 § 5 отъ 7 Февруарий Младши Фелдшеръ *Михаилъ Кожухаровъ* се награждава съ „*Знака на Военния орденъ за храбрость*“ IV степень, за Сръбско-Българската

Съ приказъ по полка № 44 § 3 отъ 13 Февруарий въ Ескадронитѣ се отпуска нуждното количество галунъ за обшиване бортоветѣ на мундиря на тѣзи долни чинове, които сж прѣминали курса на стрѣлбата прѣзъ 1885 и 1886 година по първи разрядъ.

На 17 януари по разпорѣжданието на коменданта на гр. Шуменъ е билъ изпратенъ единъ полуескадронъ въ гр. *Силистра* подъ командата на Ротмистръ *Радуловъ*.

На 19 Февруари, по случай сключването на *Санъ-Стефанския договоръ — Освобождението*

на България — е имало парадъ на войскитѣ отъ Шуменския гарнизонъ на плаца прѣдъ пѣхотнитѣ казарми, полка назначава два сборни ескадрона.

Съ приказъ по полка № 52 § 5 отъ 21 Февруарий се обявява по полка приказъ № 1 по *Источния отдѣлъ*, съобщенъ въ полка телеграфически. Споредъ този приказъ отъ Генералния Щабъ Майоръ *Петровъ* се назначава съ приказъ № 11 отъ Регентитѣ на България отъ 18 Февруарий за *Главнокомандующъ на Источния отдѣлъ;* въ състава на този отдѣлъ влизатъ 3-а и 4-а пѣхотни бригади, 2 *конни*, 2 артилерийски, пионерни *полкове* и флотилията

Назначава се Полеви воененъ сждъ въ съставъ: Командующия пионерния полкъ Капитанъ *Андрѣевъ*, Прѣдседатель и членове: Командира на Флотилията Капитанъ *Ангеловъ* и Завѣдующиятъ Домакинството на 5-й Дунавски полкъ Капитанъ *Велковъ*, Прокуроръ при сжда Русенски Воененъ Прокуроръ Подпоручикъ *Марковъ — да сжди участницитѣ въ бунтътъ на пионерния полкъ въ гр. Русе.*

Съ приказъ по полка № 56 § 9 отъ 25 Февруарий обявява се приказътъ по Источния Отдѣлъ № 3 отъ 22 Февруарий, съ *Руссенски Полевий Воененъ Сждъ.* — Присжжда Командующия 3-а п. Бригада Майоръ *Узуновъ*, Началника на арсенала Капитанъ *Зеленогоровъ*, Капитана въ оставка *Болманъ*, отъ пионерния полкъ Поручикъ *Кръстеняковъ* и Подпоручицитѣ *Боженски*, *Кожухарски* и *Мирковъ*, отъ 5-и Дунавски полкъ подпоручици: *Трамбешки*, *Кръстевъ* и Бригадния адютантъ Подпоручикъ *Енчевъ, на смъртъ чрезъ застрѣлване, като се лишаватъ отъ всички права и военни почести;* гражданина Тома *Карджиевъ*, Майора въ оставка Олимпи *Пановъ;* гражданитѣ: Стефанъ *Стоенеско*, Никола *Калевъ* и Александръ *Цвѣтковъ*, сжщо *на смъртъ чрѣзъ застрѣлване;*

Началникъ Щаба на 3-а бригада Капитанъ

Илиевъ на 3 мѣсеца гауптвахтъ. Сждътъ ходатайствувалъ прѣдъ Главнокомандующия на Источния Отдѣлъ да замени смъртното наказание съ 15 годишенъ тъмниченъ (тюрменъ) затворъ на осжденитѣ: Александръ *Цвѣтковъ*, Никола *Калчевъ*, Стефанъ *Стоенеско.* Дѣлото на Подполковникъ *Филова*, на Капитана въ оставка *Болманъ* и на Подпоручикъ *Матѣевъ*, ще се разгледва, слѣдъ като първия се поправи, а послѣднитѣ двама заловятъ.

Наложенитѣ наказания на Майора *Узунова*, Капитана въ оставка *Болманъ*, Поручикъ *Кръстенякова*, Подпоручици; *Кожухарски*, *Трембешки*, *Енчевъ*, Капитанъ *Илиева*, Тома *Кърджиева*, Александръ *Цвѣткова*, Главнокомандующия е утвърдилъ и е заповѣдалъ да се приведе въ испълнение, а наказанията на подпоручицитѣ: *Боженски*, *Мирковъ* и *Кръстевъ*, *Стоенеско* и *Калчева* е заменилъ съ тюрменъ затворъ 15 години. Присждата е била приведена въ испълнение на 22-й Февруарий 1887 година.

За сждение на участницитѣ въ Силистренския бунтъ е билъ назначенъ *Силистренски Полеви воененъ Сждъ.*

На 26-й Февруарий съгласно приказа по Шумнен. Гарнизонъ № 57 § 2, основанъ на указа на Г. Г. Регентитѣ на България № 82, гр. *Шуменъ съ цѣлото окржжие е обявенъ въ Военно положение.*

На 1-ий Мартъ — *деньтъ на Мжченическата смъртъ на Царь Освободителя* въ църквата *„Св. Възнесение“* е имало панахида, на която сж присжтствували всичкитѣ офицери отъ гарнизона; а отъ полка единъ сборенъ взводъ отъ 15 реда. Следъ панахидата всички офицери и военни лѣкари отъ Гарнизона сж биле повикани въ Военното Събрание отъ Главнокомандующиятъ на Източния отдѣлъ.

На 8-й Мартъ съгласно телеграмата № 473 отъ

Военното Министерство е билъ изпратенъ II-ий ескадронъ отъ полка въ гр. Сливенъ.

На 9-й Мартъ сж биле изпратени по ескадронитѣ патентитѣ за раздаване на тѣзи долни чинове, които сж получили *„сръбърни медали“* за споменъ отъ Сръбско Българската война, а именно: въ I Е-нъ 31 —, въ II — 31, въ Ш — 33, въ IV —40, тръбачески хоръ—3. — Всичко 138 патента.

На 10-й Мартъ /. ескадронъ подъ командата на Ротмистръ *Радуловъ* се връща отъ Силистра.

На 12-й Мартъ — Комендантъ на гр. Шуменъ застжпва Капитанъ *Никифоровъ*.

На 16-й Мартъ Поручика отъ запаса *Велковъ* постжпва изново на служба въ полка.

На 19-й Мартъ Ротмистръ *Нановъ* се прѣвежда въ I-ий коненъ полкъ и заминава за новото си мѣстоназначение.

На 24 Мартъ по случай рождений денъ на Н. *В. Князъ Александра*, съгласно телеграмата отъ В-то М-ство, занятия не сж се произвеждали; имало е молебенъ, на който се назначава 1 зводенъ ескадронъ по 9 реда въ взводъ. Била е пратена отъ полка и поздравителна телеграма на Княза, на която се е получилъ слѣдующий отговоръ:

„Драго ми е да видя всички, които сж си напомняли за Мене и да ги увѣря въ чувствата отъ дълбока любовъ, която всъкога сжмъ хранелъ къмъ тѣхъ“. *Александръ.*

Нея година *„Възкресение Христово“*, се е паднало на 5-ий Априлий и за подобрение храната на войницитѣ е отпустнато по 1 левъ на човѣкъ.

Съ приказъ по полка № 98 § 4 отъ 8 Априлий се обявява, че се дава *8 мѣсечно старшинство на всички офицери, състоящи при частитѣ отъ 9 Августъ 1886 год. до 1 Априлий 1887 год.*

На 25-й Априлий въ Шуменското Военно събрание е имало танцовална вечеринка, гости се канятъ съгласно устава за Военното Събрание.

Съ приказъ по полка № 114 § 2 отъ 24 Априлий Ротмистритѣ *Никушевъ* и *Михайловъ* се произвеждатъ въ чинъ Майоръ.

На 5-й Май Командующи полка Майоръ *Никушевъ* започнува екзаменитѣ въ учебната команда.

На 6 Май въ гр. *Шуменъ* пристигатъ Г. Г. Регентитѣ на България. Полка назначава офицеръ-ординарецъ и конникъ-вѣстовой отъ III-ескадронъ. Регентитѣ слизатъ въ кжщата на Градския Кметъ *Дюкмеджиевъ*, кждѣто е билъ и почетния карауль за пристигането на Регентитѣ. Свободнитѣ отъ служба войници се построяватъ покрай шосето прѣдъ казармата, музиката на дѣсния флангъ, която свири, когато се зададатъ Г. Г. Регентитѣ. Форма парадна. На обѣда даденъ отъ Шуменското Градско Управление сж канени отъ полка Майоритѣ *Никушевъ* и *Михайловъ* и Ротмистритѣ *Българовъ* и *Поповъ*.

Съ приказъ отъ Регентитѣ на България № 29 отъ 27 Априлий въ полка се назначаватъ новопроизведенитѣ Подпоручици отъ Военното Училище Стефанъ *Тодоровъ*, Бърни *Бърневъ*, Недко *Томовъ*, Стефанъ *Салабашевъ*, Иларионъ *Таневъ* и Портупей-юнкера Никола *Кметовъ*, тѣ се явяватъ въ полка въ първитѣ числа на Май.

На 18 Май Майоръ *Никушевъ* заминава за гр. *Ямболъ* за да направи прѣгледъ на II Ескадронъ отъ полка, находящъ се тамъ.

На 26 Май Ескадронитѣ отъ полка излизатъ на паша: I-й Ескадронъ въ с. *Овчарево (Чобанкьой)*, III-й — въ с. *Осмаръ*, IV — въ с. *Горни Еджикъ*, II-й — въ с. *Каспичанъ* (върналъ се отъ командировка отъ гр. Ямболъ на 24 Май).

Прѣзъ врѣме на пашата съ приказъ по полка № 154 § 2 отъ 2 Юний заповѣдва се на *всички Младши офицери да направятъ окомѣрна снимка на 3 километра около селата, въ които сж разположени Ескадронитѣ въ мащабъ 250*

крачки въ дюйма, съ нуждната легенда. Сѫщо да произведатъ и по една маршрутна снимка на конь отъ селото, въ което сѫ разположени, до Шуменъ. Слѣдъ връщането отъ паша снимкитѣ се прѣдставляватъ въ Щаба на полка.

На 4 Юний, съгласно циркуляра № 75 отъ 29 Май на Военното Министерство въ полка се изпраща единъ екземпляръ отъ програмата за постжпване въ Брюкселската академия на Генералния Щабъ (Ecole de guerre), за свѣдение на г. г. офицеритѣ.

Съ приказъ по полка № 166 § 9 отъ 15 Юний се обявява по полка *„Положението за тревеното доволствие“*, прието съ приказъ № 210 отъ 29 Май. По него да се ржководятъ Ескадроннитѣ командири.

Съгласно приказа по Военното Вѣдомство № 240 Командиритѣ на конницѣ полкове правятъ сами прѣгледи по стрѣлбата на своитѣ части.

Съ приказъ по полка № 173 § 2 отъ 22 Юний се обявява резултатътъ отъ прѣгледа за обучението на новобранцитѣ; Командующи полка, Майоръ *Никушевъ*, е благодаренъ отъ резултатитѣ на прѣгледа и благодари на всички чинове за положенитѣ старания — като сѫ имали прѣдъ видъ *доброто на полка.*

На 23 Юний Майоръ *Никушевъ* заминава за 1 мѣсецъ отпускъ и остава да го замѣства Майоръ *Михайловъ*.

Съ приказъ по Военното Вѣдомство № 244 отъ 16 Юний *строго се забранява случването на казьонно-строеви кобили съ жребци*, находящи се въ частитѣ. За неспазването на това сѫ отговорни ескадроннитѣ командири.

Съ приказъ по полка № 179 § 4 отъ 28 Юний се обявяватъ по полка телеграмитѣ на Военния Министръ и отъ Военното Министерство подъ № 1096. Тѣ гласятъ:

I-о. „Днесъ Великото Народно Събрание избра единодушно за Български Князъ Фердинандъ Кобургъ-Готски“.

Полковникъ Николаевъ.

II-о „Прѣдсѣдателю на Великото Народно Събрание,

Господине,

„Азъ съмъ твърдѣ признателенъ на Великото Народно Събрание, за гдѣто Ме е избрало за Князъ на България. Надѣвамъ се да се покажа достоенъ за довѣрието на благородния Български народъ и Съмъ готовъ да отговоря на поканата на Вашето Народно Събрание:

Да дойда въ България, за да посвѣтя живота си за щастието и напрѣдъка на Българския Народъ, слѣдъ като моя изборъ се удобри отъ Високата порта и признае отъ Силитѣ. Моля Ви да прѣдадете Моитѣ най-добри благодарения на всичкитѣ Прѣдставители, които сѫ Ме избрали съ такова единодушие, което ме е трогнало дълбоко, а чрѣзъ тѣхъ на цѣлия Български Народъ“.

Фердинандъ Принцъ Саксъ-Кобургъ-Готски.

III-о „До Регентитѣ на България и Министерския Съвѣтъ въ Търново.

Господа,

„Приемете Моитѣ благодарения за благороднитѣ думи, които ми отправяте, *като ми извѣстявате вотътъ на Великото Народно Събрание* и *Моятъ изборъ за Българския Прѣстолъ*. Азъ съмъ готовъ да изкажа своята признателность на Българскиятъ Народъ, *като му посвѣщавамъ живота си, Азъ разчитвамъ върху Вашата готовность* и *чистосърдечность*, за да ми помогнете да оправдая неговата надѣжда, слѣдъ като изборътъ ми се

приеме отъ Силитѣ, Азъ ще отговоря на призивътъ на Българскиятъ Народъ, като ще дойда мѣжду него.

Фердинандъ Принцъ Саксъ-Кобургъ-Готски.

На 10 Юлий ескадронитѣ прѣвършватъ пашата и се прибиратъ въ Шуменъ.

Съ приказъ по полка № 184 § 4 отъ 3 Юлий, основанъ на приказа по В-то В-ство № 242 отъ 16 Юний — Г. Г. Регентитѣ на България сж удобрили, щото за напрѣдъ всичкитѣ войскови части, съ изключение на конвоя, да носятъ на шапкитѣ, приети по формата за войницитѣ имъ, *Народния Гербъ*, вмѣсто досѣгашниятъ *Кръстъ*.

На 24 Юлий ескадронитѣ свършватъ своитѣ ескадронни учения и започватъ полковитѣ учения — първото учение е пѣше.

На 14 Юлий е постжпилъ въ полка Ротмистра отъ запаса *Георгиевъ*.

На 26 Юлий I ескадронъ заминава въ командировка въ гр. Търново, а IV — въ гр. Руссе, за посрѣщането на Н. Ц. Височество, за което отъ полка е имало сжщо и депутация.

На 27 Юлий *полкътъ е празднувалъ своя полкови праздникъ,* само съ останалитѣ въ гр. *Шуменъ* ескадрони.

Съ приказъ по полка № 217 § 5 отъ 5 Августъ се обявява телеграфическия приказъ № 56 на Негово Царско Височество.

Офицери и войници,

„Слѣдъ полаганието на Святата клетва прѣдъ Великото Народно Събрание въ Старата българска столица, обявяваме на Своята храбра войска, че поехме управлението на страната и съгласно чл. 11 отъ Конституцията взехме върховното началство надъ всичкитѣ военни сили въ България.

„Ний сме дълбоко убѣдени, че славната българска

войска ще се въодушевява само отъ една идея — ***точното испълнение на Клетвата*** —, която тя даде днесъ за вѣрность Намъ и на Нашето отечество България, че никакви други вънкашни и политически влияния не ще могатъ да поколебаятъ тая прѣданость и че съ Божията помощь и *водена* отъ Насъ тя ще оправдае надѣждитѣ които Ний и народа Ни ***възлагаме на нея за запазване свободата, честьта и независимостьта на България и за прославянието на българското оржжие.*** Нека всемогущи Богъ да закриля и пази Българската войска, да съхрани чисто сърдцето ѝ и да ѝ подари побѣда и надмощие надъ враговетѣ на Отечеството“. *Фердинандъ.*

На 15 Августъ III ескадронъ отъ полка заминава за гр. *Варна* за съвкупнитѣ занятия съ 8-ий Приморски полкъ, IV-ий и I-ий ескадрони слѣдъ посрѣщанието на княза сж останали за сжщитѣ занятия при 5-ий Дунавски и 6-ий Търновски полкове, разположени на лагеръ при гр. *Руссе* и гр. *Свищовъ*. II-ий ескадронъ отъ полка отива въ с. *Марашъ* при 7-ий п. Прѣславски полкъ.

Съ приказъ по полка № 238 § 6 отъ 26 Августъ се обявява *„описанието на новата форма за Военнитѣ Медицински и Ветеринарни Лѣкари“*.

На 26-й Августъ съ указъ на Негово Царско Височество № 277 Военното положение въ цѣлата държава се вдига.

Съ приказъ по полка № 243 § 4 отъ 31-й Августъ се обявяватъ цирулляра по В-то В-ство № 111 — относително указаването въ рапортитѣ на офицеритѣ, кѫдѣ ще прѣкаратъ задграничния си отпускъ, когато искатъ такъвъ. И приказа по В-тоВ-ство № 322, съ който се напомня приказа по В-то В-ство № 92 отъ 1884 година—щото военнослужащитѣ да не разсъждаватъ върху въпроси отъ политическо съдържание, особенно върху писаното въ вѣстницитѣ.

ВОЕННО НА НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРСКО ВИСОЧЕСТВО БИБЛИОТЕКА

На 3-й Септемвий Майоръ *Михайловъ* се изпраща за членъ въ комисията за приемание ремонтни коне въ гр. Ломъ-Паланка; за докарване на конетѣ въ г. *Шуменъ* се назначаватъ Ротмистръ *Митровъ* и Подпоручикъ *Салабашевъ*.

На 5-ий Септемврий I ескадронъ се връща отъ Свищовъ, а IV — отъ Руссе на 13 Септемврий.

Къмъ това число сѫщо се връщатъ II-й и III-й ескадрони отъ командировката си.

Съ приказъ по полка № 250 § 11 отъ 7 Септемврий обявява се приказа по Военното Вѣдомство № 341 отъ 3 Септемврий — щото *всички* господа *офицери*, находящи се *въ отпускъ, да извѣстяватъ* постоянно, *кждѣ ще се намиратъ, та въ случай на нужда да може да се повикатъ*.

На 14 Септември е имало конно полково учение.

На 26 Септември IV Ескадронъ отъ полка е билъ изпратенъ въ гр. *Ески Джумая*, ескадрона се връща на 29 Септемврий.

На 30 Септемврий полка въ пълния си съставъ има проѣздка до гр. *Нови-Пазаръ*.

Отъ 1 Октомврий въ полка се открива *учебна команда*, та се назначаватъ по 8 конника отъ всѣки ескадронъ.

На 18 Октомврий Ротмистръ *Митровъ* се връща отъ гр. *Ломъ-Паланка* и докарва отреденитѣ за полка ремонтни коне.

На 21 той произвожда револвена стрѣлба съ всички долни чинове, на които се полагатъ револвери.

Съ приказъ по полка № 301 § 3 отъ 28 Септемврий се уволняватъ старослужащитѣ войници отъ набора 1884 година, както и долнитѣ чинове отъ призивитѣ 1885 и 1886 години, които като доброволци, сѫ участвували въ сраженията прѣзъ Сръбско-българската война. Уволненитѣ сѫ отъ слѣдующитѣ военни окржжия: отъ Вратчанско 1, отъ Плѣвенско 33, отъ Свищовско 40, отъ Севлиевско 25, отъ Русенско 18, отъ Търновско 1, отъ

Сливенско 3, отъ Варненско 16, отъ Разградско 1, отъ Шуменско 23. Всичко 161.

На 7 Ноември по случай праздника *„На побѣдата при Сливница“*, е имало парадъ прѣдъ Плаца на пѣхотнитѣ казарми; полкътъ излиза въ пълния си съставъ.

За тоя случай е билъ издаденъ слѣдующия приказъ отъ Н. Ц. В. Княза:

„Офицери и войници!

Днесъ е деня на който Вий равно прѣди двѣ години, съ вашитѣ пълни отъ високъ патриотизъмъ и войнишка доблесть подвизи *положихте основа за военна слава на храброто българско оржжие*. Вашитѣ славни побѣди въ скрѣбната война съ съсѣдния братски народъ подъ *Сливница, Гургулята, Драгоманъ, Цариброд, Пиротъ* и *Видинъ* доказаха прѣдъ цѣлия свѣтъ *способностьта* и *храбростьта на българския войникъ при защита на Отечеството си*.

Офицери и войници!

Възхитенъ отъ дѣйствията на славнитѣ борци подъ *Сливница* считамъ се за особено гордъ, за гдѣто въ качеството ми на Вашъ шефъ за пръвъ пжть мога да ви поздравя съ този толкова заслуженъ тържественъ праздникъ, паметьта на който трѣбва да остане навѣки въ редоветѣ ви, и да послужи за истински пжтеводитель за още по-славни военни подвизи, съ които напълно съмъ увѣренъ, че и за напрѣдъ ще се увѣнчае моята храбра армия.

Офицери и войници,

Въ Моето лице вий ще намѣрите Вождъ, който ще се старае да бжде подобенъ на храбрия и достоенъ *Прѣдшественикъ*, който ви показа пжтя къмъ побѣдитѣ за славата и величието на милотони Отечество“. *Фердинандъ*.

На 7 Ноември сж биле произведени въ чинъ Подпоручикъ свършилитѣ Военното Училище Юнкеритѣ *Димитриевъ*, *Ковачевъ* и *Стояновъ* и Портупей-юнкера *Балтаджиевъ*, тѣ сж били назначени на служба въ полка.

На 16 Ноември за Адютантъ на полка се назначава Поручикъ *Велковъ*, вмѣсто Поручикъ *Велчевъ*.

Съгласно приказа по Военното Вѣдомство № 47 въ полка се започнуватъ *зимнитѣ занятия съ офицеритѣ отъ 1 Ноември;* занятията траятъ до 1 Априлий слѣдующата година.

Новобранцитѣ отъ призива 1887 година *пристигатъ* прѣзъ мѣсецитѣ *Декември* и *Януарий* на брой 203.

Съгласно телеграмата отъ Военното Министерство № 1845 отъ 1-ий Януарий 1888 година, при полка се формирова V-ий ескадронъ, формированието на който се възлага на Ротмистръ *Митрова*; формированието му е станало на 23-ий Януарий, като сж биле взети по 30 человѣка и по 22 коня отъ ескадронъ.

Ротмистръ *Митровъ* се прѣвежда въ 1-ий конни полкъ и се назначава за командиръ на новоформированиятъ V ескадронъ; а въ полка се прѣвежда Ротмистръ *Милковъ* отъ 3-ий конни полкъ.

На 14-й Февруарий по случай *Рождения день на Н. Ц. В. Княза* е имало парадъ прѣдъ площадътъ на пѣхотнитѣ казарми; полка изважда 4 ескадрона по 12 реда въ взводъ.

На поднесената отъ К-ющи полка поздравителна телеграмма се е получило слѣдующиятъ отговоръ:

Майоръ *Никушеву*, Командующи 2 конни полкъ
Шуменъ.

„Сърдечно благодаря за искреннитѣ поздравления; моля Ви изразете моята сърдечна благодарность на Господа Офицеритѣ и храбритѣ ми войници". *Фердинандъ*.

На 19 Февруарий—деньтъ на *Освобождението на България*, е имало парадъ прѣдъ пѣх. казарми; полка изважда 4 ескадрона по 12 реда въ взводъ.

Портупей-юнкеръ *Балтаджиевъ* на 14 Февруарий се произвежда въ чинъ *Подпоручикъ*.

Съгласно телеграмата отъ Военното Министерство № 417 по случай смъртьта на Германски Императоръ *Вилхемъ* 1-ий Щабъ и Оберъ-офицеритѣ отъ полка носятъ 10 дневенъ трауръ.

На 5-й Априлий на Подпоручицитѣ *Тодоровъ* и *Кметовъ* се даватъ *„сръбърни медали"*, за участвуванието имъ въ Сръбско-българската война, съ *ученическия легионъ*.

На 13-ий Априлий II-ий и Ш-ий ескадрони се изпращатъ въ г. *Севлиево* и въ г. *Търново*; за екскортиране на *Н. Ц. Височество*, отъ *Какренскитѣ ханчета* до с. *Кесарово*; а IV ескадронъ отъ с. *Кесарово* до *Шуменъ*.

На 28-й Априлий Н. Ц. В. е пристигналъ въ г. *Шуменъ*. За посрѣщанието Му е имало *шпалери отъ войскитѣ на гарнизона и* офицеритѣ на коне сж го посрѣщнали вънъ отъ града и сж го придружавали до квартирата Му. За Н. Ц. В. и за свитата Му сж биле назначени коне отъ полка. На 29-ий Априлий е имало *прѣгледъ* на частитѣ отъ гарнизона, полка прѣдставлява I-й, IV-й и V-й ескадрони; на 30-ий Н. Ц. В. обикаля казармитѣ и си заминава за станцията *Шумларотъ*; на артилерийскитѣ и кавалерийскитѣ офицери се разрѣшава да изпратятъ *Н. Ц. В.* на коне вънъ отъ града.

Съ приказъ по полка № 122 § 2 се обявява, че *Н. Ц. В. е останалъ особенно благодаренъ* отъ Господа *офицеритѣ и войницитѣ* на II-ий и Ш-ий ескадрони, за тѣхната неуморимость въ врѣме на екскортирането, а тъй сжщо и за умѣнието да спазватъ силитѣ на конетѣ си при такова силно карание; на войницитѣ отъ II е-нъ, Той благоволилъ да подари 300 лева, а на тѣзи отъ Ш-й е-нъ — 200 лева.

Съ § 3 отъ сжщия приказъ отъ *прѣгледа на ескадронитѣ* Той е намѣрилъ *I ескадронъ въ добро съсшояние, IV — въ удовлетворително,* а V — като новосформированъ още слабо подготвенъ. *На чиноветѣ отъ I Ескадронъ Н. Ц. В. изказва Своята Височайша благодарность.*

На Ротмистритѣ: *Българовъ, Поповъ, Милковъ, Радуловъ, Калицевъ,* Поручикъ *Велковъ* и Подпоручикъ *Салабашевъ* Н. Ц. В. *е далъ собственоржчно „Ордени за въспоменание на Неговото встжпване въ България".*

На войницитѣ отъ музикантския хоръ отъ полка Н. Ц. В. е подарилъ 250 лева.

На 11 Май празднника *„Св. Кирилъ и Методи"* е имало парадъ на частитѣ отъ гарнизона прѣдъ църквата *Св. Три Светители";* полка излиза въ съставъ 8 реда въ взвода.

Съ приказъ по полка № 134 § 2 отъ 13 Май се обявяватъ *резултатитѣ* по ескадронитѣ отъ *обучението на новобранцитѣ.* Той казва, че прѣзъ краткия периодъ, отреденъ за обучението на новобранцитѣ резултата е повече отъ добъръ.

Съ приказъ по полка № 137 § 2 отъ 16 Май се обявява слѣдующи *Височайши Рескриптъ* до г-нъ Военния Министръ:

Драги ми Полковникъ,

„При послѣдното Ни обикаляне въ сѣверната часть на Княжеството Ний прѣгледахме войскитѣ въ тамошнитѣ гарнизони и се убѣдихме както въ прѣкрасния видъ, прѣдставлението, обучението на войскитѣ, така и въ извънредната ревность къмъ службата на г. г. офицеритѣ.

Като Ви благодаримъ за това Ний Ви заповѣдваме да изкажете на г. г. офицеритѣ и войницитѣ отъ тия гарнизони, Нашето задоволствне отъ прегледването и нашето благоволение къмъ тѣхъ".

Фердинандъ.

На 18 Май по случай *Тезеоименни день на Н. Ц. В.* е имало парадъ на войскитѣ отъ гарнизона прѣдъ пѣхотнитѣ казарми; полка излиза въ пълния си съставъ по 8 реда въ взводъ, форма парадна.

По случай празднника Н-ка на гарнизона е поднесълъ поздравителна телеграма, на която Н. Ц. В. е отговорилъ съ твърдѣ ласкави думи.

Съ заповѣдь по полка № 142 § 4 отъ 21 Май, основанъ на приказа по В-то В-ство № 270 се обявява *списъка на днитѣ, които се празднуватъ тржествено въ разнитѣ градове на Княжеството, а не сж записани въ официялния списъкъ за праздницитѣ.* Такъвъ е за гр. *Шуменъ 6 Юлий,* годишнината отъ влизанието на Рускитѣ войски въ града прѣзъ *Освободителната война.*

На 25 Май Ротмистръ *Георгиевъ* се прѣвежда въ 2 Артилерийски полкъ и се изключва отъ списъцитѣ на полка.

По случай смъртьта на Германски Императоръ *Фридрихъ I* на офицеритѣ отъ полка се налага 14 дневенъ трауръ.

На 11 Юний Поручикъ *Велковъ* се прикомандирова къмъ 2 Артилерийски полкъ за изучването на артилерийското дѣло.

Вмѣсто поручикъ *Велкова* за Адютантъ на полка се назначава Подпоручикъ *Салабашевъ.*

Съ приказъ по полка № 178 § 6 отъ 26 Юний се обявява *описанието на качествата, които се изискватъ отъ собственно офицерскитѣ коне,* прието съ приказъ по В-то В-ство № 349 отъ 16 Юний.

По случай преминаването на *Н. Ц. В.* презъ станцията *Шайтанджикъ* на 8 Юлий, отъ полка се назначава единъ сборенъ ескадронъ при щандартъ и музика, командуванъ отъ Ротмистръ *Попова,* за почетенъ караулъ.

На 6 Юлий по случай *празднника на влизанието на Рускитѣ войски въ гр. Шуменъ* е

имало *молебенъ* въ църквата *„Св. Възнесение“*, отъ полка присжтствуватъ една сборна команда отъ 16 реда при 3-ма офицери и всички други свободни отъ служба офицери. Форма: Кители, при старши ордени.

Съгласно приказа по В-то В-ство № 383 отъ 2 Юлий за постжпване въ Военното училище на войници отъ частитѣ трѣбва да *се изпращатъ само тѣзи, които иматъ атестати за свършенъ гимназиялень курсъ*, изпращанието имъ трѣбва да стане на 1 Септемврий т. год.

На 15 Юлий започнуватъ *конните полкови учения*, които траятъ до 30 Юлий. По случай на полковиятъ праздникъ *„Св. Блажений Николай“* е имало молебенъ и парадъ въ казармитѣ на полка, присжтствуватъ всички ескадрони отъ полка. Форма: Кители при ордени.

По тоя случай е била подадена поздравителна телеграма до Н. Ц. В. отъ Командующия полка чрѣзъ Военния Министръ:

„Чиноветѣ отъ полка, като празднуватъ полковия си праздникъ ползуватъ се отъ тоя случай да пиятъ здравица за дългоденствието на Н. Ц. В., просятъ да изразите прѣдъ Государя тѣхнитѣ най-вѣрни поданически чувства“.

На това поздравление е било отговорено съ слѣдующата телеграма:

Шуменъ Командующи 2-й коненъ полкъ.

Сърдечно благодаря Господа офицеритѣ и войницитѣ отъ полка за поздравленията и изказанитѣ чувства по случай полковия Ви праздникъ. Увѣренъ Съмъ че 2 конни полкъ ще оправдае всѣкога довѣрието Ми въ него и ще поддържа винаги врожденій съ него кавалерийски духъ, отъ който зависи славата и величието на този благороденъ родъ оружие.“

Фердинандъ.

На 1 Августъ съгласно телеграмата отъ Военното Министерство № 1233 се изпращатъ, за взимане участие въ маневритѣ съ другитѣ родове оружие, 3 ескадрона отъ полка: I Ескадронъ въ гр. *Варна*, II — въ с. *Салманово*, а Ш — въ с. *Ченгелъ* (около Шуменъ). IV — въ с. *Червена-Вода*, и V — въ гр. *Свищовъ*, тѣ трѣбва да бждатъ по мѣстата си на 5-й Августъ. Въ началото на Септемврий ставатъ тъй нарѣченитѣ *„Разградски голѣми маневри“*, между войскитѣ отъ сборнитѣ лагери при *Варна—Шуменъ* отъ една страна и при *Червена-вода* отъ друга. Ескадронитѣ отъ полка, придадени къмъ тѣзи войски, вематъ участие въ тѣзи маневри.

На 2 Августъ по случай деньтъ *„Възшествието но Н. Ц. В. на Българския прѣстолъ“* е имало парадъ прѣдъ пѣхотнитѣ казарми, отъ полка вематъ участие II и Ш ескадрони съ по 10 реда въ взводъ.

На 9 Августъ по случай смъртьта на Н. Ц. В. Иосифъ Фердинандъ Мария Принцъ Сакъ-Кобургъ-Готски, сродникъ на Н. Ц. В. Княза офицеритѣ отъ полка носятъ трауръ отъ 7 до 16 Августъ.

Съ приказъ по полка № 238 § 2 отъ 25 Августъ бившия писарь отъ Щаба на полка *Василъ Поповъ* се дава подъ сждъ за присвоявание на частни пари, повѣрени нему по служба.

На 6 Септемврий, по случай *Съединението на Сѣверна съ Южна България*, частитѣ празднуватъ и занятия не се произвождатъ въ полка.

На 9 Септемврий ескадронитѣ и музикантския хоръ се връщатъ отъ командировката си, съвкупнитѣ занятия и маневри между 3-а и 4-а бригади.

За конвоиране на Н. Ц. В. отъ станцията *Каспичанъ* до с. *Марашъ* се назначаватъ 3 команди на 12 Септемврий: 1-вата отъ *Каспичанъ* до с. *Мадара*, подъ командата на Ротмистръ *Калицевъ*, 2-та отъ с. *Мадара* до с. *Касапларъ* подъ ко-

мандата на Подпоручикъ *Таневъ*, 3-та отъ с. *Касапларъ* до с. *Марашъ*, подъ командата на Подпоручикъ *Ковачевъ*.

На 24 Септемврий отъ полка се изпращатъ други 6 групи за конвоиране на Н. Ц. В. по маршрутъ, опрѣдѣленъ на всѣки въ прѣдписанието, всѣка група се състои отъ 12 конника, назначени на основание телеграмата № 39 отъ Флигелъ-Адютанта Ротмистръ *Марковъ*. Командитѣ се завръщатъ къмъ 5 Октомврий.

На 10 Октомврий се командироватъ войници отъ полка за да докаратъ ремонтни коне отъ София.

На 15 Октомврий се е произвела съ офицеритѣ и войницитѣ призова стрѣлба.

На 20 Октомврий, съгласно телеграмата на Военното Министерство № 1625, отъ полка се назначаватъ *два сборни взвода*, за да се изпратятъ *на екзекуция*, единя подъ командата на Поручикъ *Михайлова* въ селото *Карабашъ-Кьой* а другата подъ командата на Подпоручикъ *Тодоровъ* въ с. *Пазарларъ*. Отъ г. *Шуменъ* прѣзъ *Ески-Джумая* до *Османъ-Пазаръ*, двата взвода слѣдватъ подъ командата на Поручикъ *Михаилова*, а отъ *Османъ-Пазаръ* всѣки взводъ отива по своето назначение. На 30 Октомврий взводоветѣ се завръщатъ отъ командировка.

На 3 Ноемврий Поручикъ *Българовъ* се назначава за Ковчежникъ на полка вмѣсто Подпоручикъ *Бърнева*, понеже се прѣвежда въ 1-й коненъ полкъ; а сѫщиятъ день се зачислява въ полка свършившия *Тифлиското Пѣхотно Училище* портопей-юнкеръ Александръ *Ризовъ*, произведенъ въ чинъ Подпоручикъ.

На 7 Ноемврий въ църквата *„Св. Възнесение“* се назначава *панахида за падналитѣ войници въ Сръбско-Българската война;* полка назначава сборна команда отъ 15 реда.

На 8 Ноемврий се празднува *„Праздника на*

побѣдитѣ надъ Сърбитѣ“ при *Сливница*. Шуменския гарнизонъ има парадъ прѣдъ пѣхотиитѣ казарми, полка излиза въ 5 ескадроненъ съставъ, по 6 реда въ взводъ.

Полка е получилъ слѣдующата поздравителна телеграма отъ Н. Ц. В. Княза по този случай:

До командира на 2-ий конни полкъ въ гр. Шуменъ.

„Днешни день, въ който полка взе такова славно участие при защитата правата на Отечеството, не мога да се не възхитя, като поздравлявамъ полка съ този паметенъ день, желая показания въ тия тѣжки минути *войнски духъ, да остане винаги отличителното качество на полка“*.

Фердинандъ

На 9 Ноемврий се уволняватъ старо-служащи войници отъ набора 1885 година. Тѣ сж отъ слѣдующитѣ окржжия: Русенско 9, Ловченско 44, Свищовско 28, Севлиевско 21, Варненско 13, Разградско 3, Шуменско 35. Всичко 153 человѣка.

Отъ 14 Ноемврий се назначава *ежедневна офицерска ѣзда* отъ 10 ½ до 11 ½ часа съ Старшитѣ и Младшитѣ офицери; ѣздата завѣдва Майоръ *Михайловъ*.

Съ приказъ по полка № 323 § 2 отъ 18-ий Ноемврий се обява приказа по В-то В-ство № 602 отъ 4-й Ноемврий, *относително редътъ, кому да се прѣдставатъ офицеритѣ въ Столицата, дошли за повече отъ 24 часа.*

Съ приказъ по подка № 326 § 4 отъ 24 Ноемврий Подпоручикъ *Ризовъ* се наказва на 2 дена домашенъ затворъ, *за неприлични обноски въ публично мѣсто.*

Съ приказъ по полка № 331 § 6 отъ 26 Ноемврий се правятъ разпорѣждания за *зимнитѣ тактически занятия съ офицеритѣ.*

Прѣзъ Декемарий започватъ да пристигатъ новобранцитѣ отъ призива 1888 година; тѣ сж отъ

окржжията: Софийско, Шуменско, Търновско, Ловчанско, Севлиевско, Варненско, Сливенско, Разградско, на брой 213 челозѣка или по 52 человѣка на ескадронъ.

Съгласно телеграмата на В-то Министерство № 1834 на войскитѣ се назначава *3 дневенъ трауръ* по случай *смъртьта на Н. Височество Бащата на бившия князъ Александръ Батемберга*, траура да се носи отъ 7-й до 9-й Декемврий — съ разрѣшението на Н. Ц. В. Княза.

На 6-й Януарий 1889 год. на площадьта прѣдъ пѣхотнитѣ казарми е имало парадъ, полка излиза въ пълниятъ си съставъ по 6 реда въ взводъ; парада командува Командира на 7-ии Прѣславский полкъ **Майоръ *Тошевъ*.**

По случай на Новата Година Команданта на гр. *Шуменъ* е поздравилъ Н. Ц. В. отъ страна на Шуменския гарнизонъ, за което е билъ получилъ слѣдующия отговоръ:

Шуменъ, Военному Команданту,

„Доволенъ бѣхъ да чуя поздравленията и тѣплитѣ молитствувания на чиноветѣ отъ Шумненския Гарнизонъ. Като ви заповѣдвамъ да имъ прогласите благодарностьта и благопожеланията на Господаря, добавямъ, че както и до днесъ Шуменци и за въ бждаще ще бждатъ достойни и ще се радватъ на Нашето високо и неуклонно внимание".

Фердинандъ

На 14 Януарий въ Военното Събрание е имало военна бесѣда, държана отъ подполковникъ *Любомски,* неизвѣстно обаче, върху какъвъ прѣдметъ. Сжщия день III Ескадронъ отъ полка изпраща една шейна на станцията *Каспичанъ*, за да прѣнесе архивата и мобилитѣ на Русенския Воененъ сждъ до града.

Съгласно приказа № 13 § 9 отъ 13 Януарий, основанъ на телеграмата отъ Военното Министерство № 29 отъ коннитѣ части на Шумненския гарнизонъ се назначава комисия за да прѣгледа *жребцитѣ* и *кобилитѣ отъ Александровския коненъ заводъ* при *Кабиюкъ*, който се закрива, а конетѣ се разпрѣдѣлятъ и изпращатъ по артилерийскитѣ и кавалерийски части.

Отъ 1 януарий 1889 г. Ротмистритѣ *Българовъ* и *Лиловъ* се произвеждатъ въ чинъ Майоръ.

Съ приказъ по полка № 29 § 4 отъ 29 Януарий се обяви указа на Н. Ц. В. № 9 за *формирането на 4 й конни полкъ. За кадъръ на този полкъ 2-и конни полкъ дава IV ескадронъ въ пълния си съставъ,* който въ 4 конни полкъ става II ескадронъ; за формированието на IV ескадронъ въ 4 конни полкъ, полкътъ отдѣля още $^1/_3$ офицери, войници и коне за кадъръ на този ескадронъ. V *ескадронъ отъ полка става* IV *ескадронъ.* Независимо отъ това полка отдѣля за 4-й конни полкъ отъ имуществото си $^1/_5$ часть припадающе се на единъ ескадронъ, плюсъ $^1/_3$ часть отъ имуществото на единъ ескадронъ за новоформирания ескадронъ въ 4-и конни полкъ.

Съ приказъ по полка № 34 § 10 отъ 3 Февруарий се обявява *„Описанието на скъсъното офицерско палто"*, което се позволява да се носи въ мѣста, кждѣто не прѣживява *Н. Ц. Височество.*

Съ приказъ по полка № 37 § 3 отъ 3 Февруарий се обявява, че на 4 срѣщу 5 Февруарий Ротмистръ *Калицевъ* се е самозастрѣлялъ въ домътъ си. Неговото погребение станало на 7-й Февруарий; отъ полка е билъ назначенъ $^1/_2$ ескадронъ отъ IV ескадронъ и 12 реда отъ учебната команда, за да отдадатъ салютния залпъ, при спускането тѣлото въ гроба.

Ротмистритѣ *Костовъ* и *Кабакчиевъ* се прѣвеждатъ въ 4-и конни полкъ, а Подпоручицитѣ *Салабашевъ и Кметовъ* въ 1-и коненъ полкъ.

Майоръ *Михайловъ* приема длъжностьта Завѣдующъ домакинството отъ Ротмистръ *Костовъ*, а

Ротмистръ *Радуловъ* — командуването на III-и ескадронъ.

На 14 Февруарий по случай „*Рождения день на Н. Ц. В.*“ е имало парадъ прѣдъ пѣхотнитѣ казарми; полкътъ излиза въ пълния си съставъ по 6 реда въ взводъ; парада командува Майоръ *Тошевъ*.

Съ приказъ по полка № 47 § 5 отъ 16 Февруарий при полка се формирова *Нестроевъ взводъ*, съгласно щатоветѣ за 1889 год. Взвода се състои отъ 42 человѣка. Сжщия день Ротмистръ *Калчевъ* приема отъ Ротмистръ *Кабакчиевъ* длъжностьта *Завѣдующи околодъка* въ полка.

На 19 Февруарий по случай деньтъ на „*Освобождението на България*“, е имало парадъ прѣдъ пѣхотнитѣ казарми; полка излиза въ пълния си съставъ по 6 реда въ взводъ.

Съ приказъ по полка № 50 § 7 отъ 19 Февруарий се обявява благодарность на Ротмистръ *Костовъ* за показаната отъ него *точность, вѣрность* и *неуморимость* при заемането длъжностьта Завѣдующи Домакинството цѣли $2^1/_2$ години.

На 20 Февруарий Ротмистръ *Костовъ* заминава за новото си мѣстоназначение — 4 коненъ полкъ.

За причестяване на полка прѣзъ Великитѣ пости I и II ескадрони и Музикан. хоръ, постятъ на 20 и 21 Февруари, а се причестяватъ на 22 Февруарий; а Ш, IV и V ескадрони постятъ на 22 и 23 и се причестяватъ на 24 сжщи мѣсецъ.

На 2-й Марта се изпращатъ 15 кобили въ полка отъ закрития Александровски коненъ заводъ; тѣ се разпрѣдѣлятъ по 3 въ всѣки ескадронъ.

Съ приказъ по полка № 61 § 13 отъ 2 Марта, Командующи полка Майоръ *Никушевъ*, като обиколилъ казармата, намѣрилъ двора въ голѣма нечистотия; той намира, че Дежурнитѣ по полка офицери гледатъ на службата си само формално и за това обръща вниманието имъ да бждатъ по точни

въ изпълнението на Вътрѣшната служба въ полка. Него день дежуренъ по полка е билъ Подпоручикъ *Ковачевъ*, когото и наказва на 3 дежурства по полка непорѣдъ.

Съ приказъ по полка № 69 § 4 отъ 10 Марта се обявява състава на IV ескадронъ отъ полка, прѣименуванъ въ II ескадронъ отъ 4 конни полкъ. Офицери Майоръ *Българовъ* и Подпоручицитѣ *Томовъ* и *Балтаджиевъ*; войници: Вахмистръ Маринъ *Владовъ*, Унтеръ-офицери 8, Ефрейтори 1, тръбачи 2, конници отъ призивъ 1886 год. 23, отъ призивъ 1887 год. 76, отъ призивъ 1888 година (млади войници) 60, всичко 142 человѣка. Коне на буква *А* — 19, на буква *Б* — 5, на буква *В* — 3, на буква *Г* — 15, на буква *Д* — 20, на буква *Е* — 2, на буква *Ж* — 5, на буква *З* 19, на буква *И* — 10, на буква *К* — 2, на буква *Л* — 4, на буква *М* — 1, всичко 98 коня.

Съ приказъ по полка № 79 § 4 отъ 20 Марта, основанъ на прѣдписанието отъ В-то М-ство № 7 отъ 21 Февруарий за Завѣдующъ Домакинството се назначава Майоръ *Лиловъ*, а Майоръ *Михайловъ* се връща да командува III-й ескадронъ; Ротмистръ *Радуловъ* приема II-й ескадронъ.

Съ приказъ по полка № 82 § 2 отъ 22 Марта, основанъ на приказа по В-то В-ство № 134 отъ 9 Марта *се заповѣдва, войници противъ които е завѣдено сждебно слѣдствие и подлежатъ на уволнение съ свръстницитѣ си, да се задържатъ въ полка и да не се уволняватъ въ запасъ на армията, до като се не свърши дѣлото.*

На 1-й Априлий се назначава комисия за *изпитване войницитѣ отъ Учебната Команда*: Прѣдсѣдатель Майоръ *Никушевъ*, членове Майоръ *Българовъ* и Ротмистръ *Радуловъ*.

Съ приказъ по полка № 93 § 9 отъ 3 Априлий Поручикъ *Михайловъ* се наказва на 6 дена затворъ въ Гаубтвахта съ прѣдписание на В-то М-ство

№ 2887, за това, че той си позволилъ да отправи рапортъ право въ Министерството, мимо Командующи полка, за да иска прѣвождането му въ 1-й конни полкъ.

Съ приказъ по полка № 95 § 6 отъ 5 Априлий Ветеринарнитѣ лѣкари се задължаватъ да водятъ *листове за историята на болѣстьта на болнитѣ коне*, съгласно образецътъ, приложенъ къмъ приказътъ по В-ното Вѣдомство № 173 отъ нея година.

На 6 Априлий Старший Медицински Фелдшеръ Атанасъ *Савичановъ* се произвожда вахмистръ.

Съ приказъ по полка № 96 § 12 отъ 6 Априлий се обявяватъ резултатитѣ отъ изпита на войницитѣ, свършили учебната команда.

Свършили сж учебната команда 39 конника, отъ които 8 отъ II ескадронъ на 4 конний полкъ и 31 — отъ ескадронитѣ на полка. На 7 Априлий командата се разформирова и всички си отиватъ по ескадронитѣ.

Прѣзъ праздницитѣ на Възкресение Христово 9, 10 и 11 Априлий се изпращатъ команди въ църквата. Въ града за пазение порядъка прѣзъ праздницитѣ по разпорѣжданието на Началника на гарнизона се изпращатъ патраули въ съставъ 1 унтеръ-офицеръ и 3 конници, *които обикалятъ мѣстата, гдѣто ставатъ сборищата и хората.* Полкътъ изпраща конни *патраули по улицитѣ* на града, *които водятъ* на длъжъ до *Кьошковетѣ;* и пѣши патраули въ района на казармитѣ отъ *Костовата улица, Чобанската махала* до *гробищата;* дежурния по полка изпраща патраулитѣ. *Възкресение Христово се посрѣща въ църквата „Св. Възнесение", кѣдѣто Началника на гарнизона е приемалъ поздравленията.*

Съ приказъ по полка № 102 § 4 отъ 12 Априлий за кадъръ на IV Ескадронъ отъ 4 конни полкъ се опрѣдѣлятъ войници отъ I Ескадронъ 7, отъ II — 7,

ВОЕННО НА НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО

отъ III — 7, отъ IV Ескадронъ (бивши V) 8, всичко 29. Коне: отъ I Ескадронъ 6, отъ II — 7, отъ III — 6, отъ IV — 6, всичко 25.

Тѣ се прикомандировагъ къмъ II ескадронъ отъ 4 конни полкъ, който ги отвожда при заминуването си въ новоформируемия полкъ.

На 17 Априлий по случай *праздника на Военния Орденъ,* на плаца прѣдъ пѣхотнитѣ казарми е имало молебенъ; всички *кавалери на този орденъ офицери и войници* присѫтствуватъ на молебена. Останалитѣ чинове отъ гарнизона, които не сѫ кавалери на този орденъ, иматъ занятия прѣзъ деня.

Съ приказъ по полка № 116 § 6 отъ 26 Априлий II ескадронъ отъ 4 конни полкъ, съгласно телеграмата на В-то Министерство № 364 заминава за гр. *Ямболъ,* кадѣто се опрѣдѣля сѣдалището на новосформирования полкъ.

Съ приказъ по полка № 118 § 14 отъ 28 Априлий, основанъ на указа на Н. Ц. В. № 46 отъ 14 Априлий въ полка се въвѣжда като *формено облѣкло шаечна куртка* и *панталони,* отъ цвѣтътъ на тъй наречената *Карнобатска вълна.*

На 5-й Май К-ющи полка Майоръ *Никушевъ* съгласно телеграмата на В-то М-ство № 407, основана на приказа по В-то В-ство № 201, здава командуването на полка на Майоръ *Михайлова,* тъй като съ горния приказъ той се наказва на 1 мѣсецъ гаубтвахтъ, за оскърбяване началника въ писмо, неизпълнение началническитѣ заповѣди, въпрѣки приетия въ войската редъ и за злоупотрѣбление на присвоената му власть.

На 11-й Май по случай праздника *„Св. Кирилъ и Методий"* е имало парадъ прѣдъ пѣхотнитѣ казарми. Полка излиза въ пълниятъ си съставъ при 9 реда въ взводъ. Парада командува командующи 5-й артилерийски полкъ Майоръ *Цѣновъ.*

На 18 Май по случай праздника „*Тезоименния день на Негово Ц. Височество Княза*“, при пѣхотнитѣ казарми се назвачава нарадъ, полка излиза въ пълния си съставъ при 9 реда въ взводъ. Парада командува командующи 2-ий Артилерийски полкъ Майоръ *Бояровъ*.

Со приказъ по полка № 140 § 8 отъ 20-ий Май се обявява приказъ по Военното Вѣдомство № 247 отъ 10 Май — относително разпорѣжданията за произвѣжданието на търговетѣ за доставянието на разни хранителни и др. прѣдмети за нуждитѣ на войслата отъ Бригаднитѣ командири, а не както е ставало тогава отъ командиритѣ на полковетѣ.

Свършилитѣ Военното училище и новопроизведени Подпоручици Павелъ *Поповъ* и Тачо *Терзиевъ* се назначаватъ на служба въ полка отъ 18-й Май.

Съ приказъ по полка № 149 § 5 отъ 29-ий Май се обявява по полка, че съ приказъ по В-то В-ство № 267 отѣ 24-й Май се разрѣшава на офицеритѣ да носятъ Вицъ-Мундири въ всички случаи, когато е разрѣшено носението на сортука; на кавалерискитѣ офицери се разрѣшава още и носението на *панталони* за *ботуши* и за чепици отъ *тъмносиво* сукно, а сжщо и *кожени гащи* отъ сжщия цвѣтъ *за ѣзда*.

Понеже въ с. с. *Мадара* и *Буланлъкъ*, сж биле костантирани нѣколко случаи отъ болѣстьта *сапъ* у конетѣ, то съ приказъ по Шуменския гарнизонъ № 147 отъ 28-й Май е била назначена комисия отъ офицери и лѣкари отъ коннитѣ части на гарнизона, за да отидатъ и прѣгледатъ конетѣ въ тѣзи села.

На 1 Юний полкътъ въ пълниятъ си съставъ излиза на лагера при гр. *Шуменъ* — Малкия Кабиюкъ. Щаба на полка и сборна команда отъ 125 войника остава въ града.

На 7 Юний Ротмистръ *Велчевъ* се назначава да завѣдва ѣздата съ офицеритѣ въ полка, като се прѣдоставя нему право, той самъ да опрѣдѣли врѣмето кога да се ѣзди.

Съ приказъ по полка № 158 § 10 отъ 10 Юний се обявява, че въ селата *Буланлъкъ* и *Касапларъ* по конетѣ има сапъ, за това да се избѣгва ходението или спирането въ районитѣ на тѣзи села.

На 9 Юний сж биле изпратени 12 конника отъ полка въ с. *Кабиюкъ*, за да окосятъ трѣвата.

Първиятъ мѣсецъ отъ стоението си въ лагеръ конетѣ се хранятъ съ трѣва. Прѣзъ Юлий мѣсецъ се прѣминаватъ ескадроннитѣ и полкови учения, а къмъ 1 Августъ полка е билъ готовъ да вземе участие съ другитѣ родове оржжие въ съвокупнитѣ занятия.

Съ приказъ по полка № 166 § 4 отъ 15 Юний се разрѣшава — Николаевскитѣ палта да се носятъ само отъ Щабъ-офицеритѣ и то вънъ отъ служба; Оберъ-офицеритѣ могатъ да ги носятъ, само когато пѫтуватъ сами, а не съ войскова часть.

Съ приказъ по Военното Вѣдомство № 289 се обявява по полка, че ще има конкурсъ да се слѣдва въ Висши Военни учебни завѣдения: *По Генералния щабъ, по Артилерията, по Инжинерството*, както и въ *Щабъ-офицерски курсове за пѣхотата и кавалерията*, желающитѣ трѣбва да иматъ 4 годишна служба и *да сж въ чинъ Поручикъ* или *Капитанъ*, между другитѣ прѣдмети, конкурентитѣ трѣбва да държатъ екзаменъ и на единъ отъ езицитѣ Нѣмски, Френски или Италиянски.

На 22 Май — *Рождения день на Н. Ц. В. Княгиня Клементина — майка на Княза*, Господинъ Военниятъ Министръ се удостоилъ съ слѣдующия Височайши рескриптъ:

Драги ми Министре,

„Любовьта и прѣданностьта, която армията показва при всѣки случай къмъ прѣстола Ни, под-

буждатъ Ни, днесъ годишнината на рождения день на Нашата Възлюблена Майка, да изразимъ прѣдъ цѣлото Ни Отечество Нашето безкрайно и високо задоволствие.

За да покажемъ до колко нашата вѣрна и храбра войска е близко до сърдцето Ни, за да дадемъ едно ново доказателство на дълбоката Ни любовь и благоволение, които Ний питаемъ къмъ Възлюблената Наша Майка и за да Си напомнимъ за тѣснитѣ и неразривни връзки, които сѫществуватъ между Нея, принадлежаща вече къмъ армията Ни и Нашата храбра войска, постановихме да Се числимъ въ списъцитѣ на 9-и п. Пловдивски на Нейно Царско Височество Принцеса Клементина Саксъ-Кобургъ-Готска, Възлюблена Наша Майка полкъ.

Прѣдлагаме тази Ни заповѣдь въ приказъ по цѣлата Наша анмия.

Издаденъ въ Нашата Столица София на 22 Май 1889 година, третя година отъ Нашето Царувание.

Всѣгда Вамъ Благосклоненъ

Фердинандъ.

На 24 Юний е имало прѣгледъ на ескадронитѣ по стрѣлбата отъ Врѣменно Командующи полка Майоръ *Михайловъ.*

Съ приказъ по полка № 178 § 3 отъ 27 Юний се обявява приказа по Военното Вѣдомство № 300 отъ 14 Юний, щото за да се избѣгнатъ нещастнитѣ случай при *кѫпанието на войници лѣтно врѣме въ рѣки, да става на мѣсто опрѣдѣлено, слѣдъ изслѣдване и войницитѣ да се водятъ подъ команда* — защото напослѣдъкъ е имало много случаи отъ удавяне на войници.

Съ приказъ полка № 180 § 5 отъ 29 Юний, основанъ на приказъ по В-то В-ство № 314 отъ 21 Юний назначава се комисия подъ прѣдсѣдателството на Врѣменно Командующи 20 п. Добруджански полкъ Майоръ *Лазаровъ* и Капитана отъ Военното Училище *Геневъ — за изслѣдване открититѣ злоупотрѣбления, станали въ 2 конни полкъ.*

Подозриваемитѣ Майоръ *Никушевъ* и Ротмистеръ *Костовъ* се задържатъ въ предвариленъ арестъ до второ разпореждание.

На 30 Юний се праватъ разпореждания за прѣминавание курса на стрѣлбата съ револвери отъ офицеритѣ и войницитѣ, вѫоржжени съ револвери. Същиятъ денъ се обявява, че подрядчика по фуража на полка Димо *Желѣзовъ* се е отказалъ да доставлява фуража, за това контрактътъ се унищожава и полка започнува да взима фуражъ отъ подрядчика на 2 Артилерийски полкъ Петръ *Дюкмеджиевъ* по цѣна за 1 ока 4 стотинки.

Резултатътъ отъ прѣгледната стрѣлба е билъ слѣдующиятъ: I Ескадронъ стрѣлятъ 80 человѣка на 300 крачки единична стрѣлба 50 % — залпъ на 300 крачки 38 %. — II ескадронъ стрелятъ 80 стрѣлци на 200 единична стрѣлба 54 % залпъ на 800 крачки 32 %. III ескадронъ 80 — на 200 крачки единична стрѣлба 54 % — залпъ на 400 крачки 21 % IV — 76 — на 600 крачки единична стрѣлба 53 % — залпъ на 700 — 26 %. Нестроеви взводъ 56 — на 300 крачки единична стрѣлба 27 % — на 400 — 31 %.

На 28 Юний сѫ биле застрѣляни 6 коня заразени отъ болѣстьта *„сапъ“.*

На 12 Юлий Ротмистеръ *Кара-Димовъ* се назначава да приеме сѣно, събрано отъ Кабиюшката мѣра, за храната на конетѣ отъ полка за единъ мѣсецъ.

Съ приказъ по полка № 199 § 6 отъ 18 Юлий се обявява че Подпоручикъ *Ковачевъ* е заявилъ оплаквание на 15 Юлий, когато Командующи полка е разпитвалъ всички чинове за жалби и претенции,

за това, че билъ неправилно наказанъ на 3 денонощия арестъ, като дежуренъ по полка офицеръ. Командующи полка Майоръ *Михайловъ* говори така въ приказътъ си: „Въ назначений день отъ мене за да питамъ чиноветѣ отъ полка за жалби и претенциия, помѣнатия офицеръ трѣперяющъ и смутено излезе отъ офицерски кржгъ и ми заяви жалба, че билъ несправедливо наказанъ отъ менъ, когато той на това не само, че нѣма никакво основание, но и не е спазилъ статия 81 отъ Дисциплинарния уставъ. Отъ това виждамъ и за което съжалявамъ, до колко и какъ е разбралъ и обяснявалъ той на войницитѣ цѣлъта и значението по питанието на претенциитѣ и жалбитѣ.

За тази му неприлична, за офицера, постжпка и не знание на реда на службата, арестувамъ Подпоручикъ *Ковачева* на 7 денонощия арестъ съ поставяне часовой. Ареста му да се счита отъ 19 Юлий".

На 26 Юлий Врѣменно Командующи полка Майоръ *Михайловъ*, съгласно прѣдписанието на В-то М-ство № 6180 е заминалъ по служебни работи въ София и оставилъ да го замества Майоръ *Лиловъ*.

На 27 Юлий по случай *полковия праздникъ „Св. Блаженний Николай"*, е имало парадъ и молебенъ въ лагера на полка; всички ескадрони отъ полка сж излѣзли въ пълния си съставъ.

По този случай сж биле изпратени телеграми до Военния Министеръ и до Н. Ц. Височество, на които сж се получили благосклонни отговори.

На 29 Юлий II и III ескадрони заминаватъ за *Варна* и за *Руссе*, за да зематъ участие въ *съвокупнитѣ занятия* съ другитѣ родове оржжия; I и IV ескадрони отиватъ въ с. *Марашъ*, сборния лагеръ на 7 Прѣславски пѣши полкъ.

На 2 Августъ по случай денятъ *„Възшествието на Пръстола на Н. Ц. В. Княза* прѣдъ

пѣхотнитѣ казарми е имало парадъ на войскитѣ отъ Шуменския гарнизонъ, отъ полка участвуватъ I и IV ескадрони въ пѣши строй. Парада се командува отъ Майоръ *Чехларовъ*.

При произвождането на *тактическитѣ учения* при съвокупнитѣ занятия, се е обърнало особенно внимание върху *охранителната и разузнавателната служба; развръщанието на частитѣ отъ походенъ рѣдъ въ боенъ; движението на линиитѣ отъ бойния редъ да става съобразно съ мѣстностьта и отдалечението на противника; огънътъ отъ въригата и отъ резервитѣ да се употрѣбява целесъобразно и да се не насочва на въображеми — фиктивни, а по дѣйствителни цѣли; конните части сж обржщали особенно внимание на патраулната служба и на примѣнявание къмъ мѣстностьта на аванпоститѣ, защото до тогава това е съставлявало най-слабата страна на образуването, а въ настоящата война разузнавателната служба, която въ същото врѣме е и охранителна, това ще съставлява за нея първата и най-главна задача.*

Съ приказъ по полка № 222 § 8 отъ 10-ий Августъ се обявява указа на Н. Ц. В. подъ № 49 отъ 2-й Августъ — за учредяването на единъ *„Знакъ за 10-годишна безпорочна и отлична служба"* за всичкитѣ чинове отъ армията.

Съ приказъ по полка № 240 § 6 отъ 28-ий Августъ се обявява приказа по Шумненски гарнизонъ № 237 отъ 25-й Августъ; той гласи: „До свѣдение ми е дошло, че често пжти войници отъ частитѣ на гарнизона се отлъчвали нощно врѣме отъ казармитѣ, събирали се на компании, та пиянствували и произвеждали разни скандали. За да се прѣкратятъ обаче подобни произволи и безнравствености отъ страна на долнитѣ чинове, прѣдписвамъ да се увеличи надлежния контролъ. Всички

войници, които излизатъ но служебни работи отъ казармата слѣдъ вечерната заря, трѣбва да иматъ подписани билети".

Въпрѣки този приказъ на 27 Августъ войникътъ отъ 4 Батарея на 5 артилерийски полкъ Илия *Христовъ* и конника отъ 2 конни полкъ Ставри *Атанасовъ,* прикомандированъ къмъ Русенски Воененъ Сждъ, който засѣдава въ гр. *Шуменъ,* сж биле заловени изъ улицитѣ на града безъ билети, нефор-мено облѣчени и въ нетрѣзвенъ видъ. Тѣ сж били наказани отъ Началника на гарнизона по 8 дена строгъ арестъ.

На 29 Августъ въ полка сж се явили на обучение 141 запасни войници отъ призивитѣ 1881, 1882, 1883, 1884 и 1885 години. Съ тѣхъ се е прѣминало обучението: *По манежната пъзда, редично и взводно учение, прикладка съ пушкитѣ* и *рубка съ шашкитѣ.* Понеже II и III ескадрони още не сж се биле върнали отъ *Варна* и *Русе,* то занятията съ запаснитѣ отъ тѣзи ескадрони се ржководятъ отъ Ковчежника и отъ Адютанта на полка.

На 22 Августъ Майоръ *Никушевъ* е билъ освободенъ отъ арестъ.

Съ приказъ по полка № 245 § 5 отъ 2 Септемврий, основанъ на окржжната телеграма на Г-нъ Военниятъ Министъръ подъ № 2914, заповѣдва се на ескадроннитѣ командири и завѣдующитѣ разнитѣ команди въ полка, да прѣдупрѣдятъ подчиненитѣ си офицери и войници да не произнасятъ думата *„мобилизация"*, защото е строго забранено и никаква мобилизация на войскитѣ не сжществува. Събиранието на запаснитѣ войници въ частитѣ е станало, за да се прѣмине съ тѣхъ 4-недѣлно обучение; за нарушението на този приказъ ще се взискува строго.

На 6 Септемврий по случай праздника *„Съединението на Южна съ Съверна Бълария"* е

имало парадъ на Шумненския гарнизонъ прѣдъ пѣхотнитѣ казарми, полкътъ изважда 3 ескадрона отъ по 9 реда въ взводъ (II ескадронъ се е върналъ на 5-й отъ Варна). Парада се командува отъ Майоръ *Тошевъ*

Съ приказъ по полка № 292 § 10 отъ 9-ий Септемврий се обявява, че отъ нѣколко деня било забѣлежено много войници да постжпватъ въ околодока заболѣли одъ *трѣска* — при изслѣдването отъ лѣкаря *се е оказало, че трѣската произлиза отъ еденето на гнилитѣ зеленчуци и плодове* отъ войницитѣ; заповѣда се такива фрукти да се не внасятъ въ казармитѣ, а на войницитѣ да се внуши да не ядатъ такива, когато сж въ града.

Къмъ втората половина на Септемврий започнуватъ да пристигатъ новобранцитѣ отъ призива 1889 година.

На 20-й Септемврий Шумненскиятъ гарнизонъ е *произвелъ маневрирание съ бойна стрѣлба* по пжтя къмъ с. *Буланлъкъ*; присжтствуватъ и всички офицери, които не сж въ строя.

На 25-й Септемврий сж биле уволнени всички запасни отъ Раховско окржжие, свикани на 4-недѣлно обучение.

На 27-й Септемврий съ приказъ по Шумненския гарнизонъ се обявява, че Н. Ц. В. Князътъ, е замииалъ за странство, за да посѣти Августейшата Си Майка, за това е издалъ прокламация и е оставилъ Прѣдсѣдателя на Министерския Съвѣтъ г-нъ *Стефанъ Стамболова* да го замѣсти.

Съ прикаѣъ по полка № 273 § 3 и 6 отъ 30 Септемврий се обявяватъ имената на тѣзи войници отъ полка, които сж прѣминали курса ня стрѣлбата по 1-ви разрядъ — прѣзъ нея година — 58 души, а двѣ години подъ рѣдъ 29 души; тѣзи послѣднитѣ се наградяватъ съ шавронъ на борта на мундиря, а първитѣ съ знакъ за отлична стрѣлба.

Отъ 1-й Октомврий се формирова учебната команда, и се назначаватъ 34 человѣка. Завѣдването ѝ се възлага на Ротмистръ *Велчева*.

На 6-й Октомврий Ш ескадронъ се е завърналъ отъ командировката си отъ гр. *Русе*.

На 11-й Октомврий се изпраща сборна команда отъ 33 человѣка подъ командата на поручикъ *Михайлова*, за да докара ремонтни коне за полка отъ *София*.

Съ приказъ по полка № 293 § 6 отъ 20-й Октомврий, основанъ на приказъ по В-то В-ство № 431 Ветеринарния лѣкарь въ полка Д-ръ *Лане* се арестува отъ г-нъ Военния Министръ на 20 дена арестъ, за недобросъвѣстно изпълнение на прямитѣ си обязаности като Ветеринаренъ лѣкарь въ полка.

Съ приказъ по полка № 294 § 5 отъ 21 Октомврий се обявява Циркулярното отъ В-то М-ство № 159 отъ 13 Септемврий — относително: какъ да постжпватъ Началницитѣ на частитѣ за пускането войницитѣ въ отпускъ, когато тѣ се викатъ за разглеждание на дѣла отъ гражданскитѣ сждилища — *за да контролиратъ да не би тѣ да създаватъ искуствени условия, за да имъ се пращатъ призовки.*

На 4 Ноемврий се уволняватъ въ запасъ на армията старослужащитѣ войници отъ призива 1886 година; тѣ сж отъ окржжията: Русенско 15, Ловченско 8, Плѣвенско 2, Вратчанско 8, Свищовско 14, Търновско 24, Сливенско 29 и Шумненско 21. Всичко 121 человѣка.

На 7 Ноемврий по случай Бойниятъ праздникъ на полка и на други части отъ гарнизона въ църквата *„Св. Три Свѣтители“* е имало панахида за падналитѣ войници въ Сръбско-българската война; присжтствуватъ всички офицери отъ полка и сборна команда отъ 15 реда.

На 8 Ноемврий по случай *„Побѣдата при Сливница“* на войскитѣ отъ Шумненския гарнизонъ

е имало парадъ прѣдъ пѣхотнитѣ казарми; полка изважда два сборни ескадрона по 9 реда въ взводъ. Парада командува Командующи 19-й Шумненски полкъ Майоръ *Витановъ*. Полка е получилъ поздравителна телеграма отъ г-нъ Военния Министръ и отъ Н. Ц. В. чрѣзъ дежурния Му Флигелъ-Адютантъ.

Съ приказъ по полка № 313 § 2 отъ 9 Ноемврий старши унтеръ-офицеръ отъ IV ескадронъ Стефанъ *Захариевъ*, (който служи и сега въ полка), се назначава за Обозенъ Унтеръ офицеръ въ Нестроевия взводъ.

На 17 Ноемврий започнуватъ *зимнитѣ тактически занятия* съ офицеритѣ отъ полка; тѣ ставатъ 2 пжти въ седмицата отъ 5½ до 7 часа слѣдъ пладне и траятъ до 1 Априлий.

Сжщиятъ день въ полка пристигатъ 72 ремонтни коне.

Съ приказъ по полка № 335 § 6 отъ 1-й Декември се заповѣдва да се обърне внимание на войницитѣ, да не чупятъ посажданитѣ дървчета за разхубавяването на казармитѣ, като имъ се внуши, че това се прави за по-голѣмата хигиеничность на живота въ казармата, а слѣдователно и за тѣхното лично здравие.

Съ приказъ по полка № 353 § 8 отъ 19-й Декемврий Вахмистръ отъ II ескадронъ Стефанъ *Пеловъ* и взводния унтеръ-офицеръ Колю *Илиевъ* се наказватъ: първия на понижение въ длъжность взводенъ унтеръ-офицеръ, а втория на смѣняване отъ тази му длъжность — защото като началници сж упражнявали надъ подчиненитѣ си войници дисциплинарни наказания, не прѣдвидени въ никой уставъ, това се е повтаряло много пжти и то вслѣдствие неспазването на ст. 56 алинея I отъ Дисциплинарниятъ уставъ. Съ § 8 отъ сжщия приказъ командующи II Ескадронъ Ротмистръ *Радуловъ* се наказва съ 4 дена домашенъ арестъ съ

изпълнение на служебнитѣ си обязаности, за гдѣто е допустналъ такива произволи.

Съ приказъ по полка № 358 § 3 отъ 24 Декемврий се обявява указа на Ц. В. В. № 188 — относително произвежданието на капитанитѣ съ изпитъ въ I Щабъ-офицерски чинъ.

Съ § 4 отъ сжщия приказъ се обявява циркуляра на Военното Министерство № 199 — за да се вематъ *прѣдпазителни мѣрки*, прѣпоржчани отъ Върховния Медицински Съвѣтъ *противъ* тъй нарѣчената болесть *Инфлуенца* — Грипъ.

Съ указъ на Н. Ц. В. № 3 отъ 1 Януарий 1890 год. при Военното Министерство се учредява управление на *Инспекторъ на кавалерията*. За инспекторъ на кавалерията се назначава Командира на 1 коненъ полкъ, почетния флигелъ-адютантъ Майоръ *Петруновъ*, числилъ се по-рано като поручикъ въ полка.

Глава VII.

Приеманието на полка отъ Майоръ Стоева; послѣднитѣ години на полка въ гр. Шуменъ; прѣмѣстванието му окончателно въ гр. Ломъ.

(Януарий 1890 год. — Октомврий 1893 год.).

На 6-й Януарий 1890 година прѣдъ пѣхотнитѣ казарми е имало парадъ; полка излиза въ пълниятъ си съставъ по 9 реда въ взводъ.

Съ приказъ по полка № 20 § 5 отъ 20 Януарий, основанъ на приказа на Н. Ц. В. № 57 отъ миналата 1889 год., Майора отъ 1-ий Коненъ на Н. Ц. В. полкъ *Стоевъ* и отъ 3-й коненъ полкъ Ротмистръ *Ханджиевъ* и Поручикъ *Матинчевъ* се прѣвождатъ въ полка на сжщитѣ длъжности. А Майоръ *Михайловъ* се прѣвожда въ 3-ий Коненъ полкъ.

Съ § 6 отъ сжщия приказъ основанъ на приказа по В-то В-ство № 1 отъ 1 Януарий Майоръ *Стоевъ се назначава Врѣмено Командующи полка*. На 31 Януарий Майоръ *Стоевъ* пристига и приема командуванието на полка отъ 1 Февруарий, а Майоръ *Михайловъ* заминава за новото мѣстоназначение въ гр. *Пловдивъ*.

На 27 Януарий вслѣдствие прѣдписанието отъ Генералния Щабъ № 193, *отъ всѣки ескадронъ се назначаватъ по единъ унтеръ-офицеръ и по*

2-ма конници, които се командировать въ Пионерния полкъ въ гр. Руссе, за изучването на Телеграфното и Конно-пионерно дѣло. Както унтеръ-офицеритѣ, тъй и войницитѣ трѣбва да бждатъ развити и слѣдъ свършването на курса да прослужатъ извѣстно врѣме въ полка, за да служатъ като инструктори по тази специалность. При изпращането на тѣзи войници за Руссе, тѣ отиватъ до станция Шайтанджикъ и понеже, поради натрупването на снѣга, движението на желѣзницата било спрѣно тѣ се връщатъ въ гр. *Шуменъ,* за да заминатъ на 5-й Февруарий пакъ.

Съ приказъ по полка № 34 § 13 отъ 3 Февруарий въ полка се установява *полкови сждъ,* понеже *общиятъ или гарнизониятъ полкови сждъ се закрива.* За прѣдседатель на сжда е назначенъ Ротмистръ *Ханджиевъ;* членове: Ротмистръ *Велчевъ,* Поручикъ *Михайловъ,* кандидати Ротмистритѣ *Радуловъ* и *Матинчевъ* и Дѣлопроизводитель Подпоручикъ *Поповъ.*

Приказъ по Кавалерията № 1 е билъ издаденъ на 1-й Февруарий 1890 година. Той е билъ приетъ и обявенъ по полка съ приказъ № 37 § 9 отъ 6 Февруарий. Съ този приказъ срокътъ за обучението на младитѣ войници (новобранцитѣ) се продължава до 1 Мартъ.

На 12 Февруарий Ротмистръ *Велчевъ* се прѣвежда въ 1-ий коненъ полкъ, а на негово мѣсто да завѣдва учебната команда остава Ротмистръ *Кара-Димовъ.*

На 12 Февруарйй пристига и поема длъжностьта Командующъ на 4-а пѣша Бригада и Началникъ на Шуменския Гарнизонъ, отъ Генералния щабъ Майоръ *Савовъ.*

На 14 Февруарий по случай *„Рожденния день Н. Ц. В. Княза“* е имало парадъ прѣдъ пѣхотнитѣ казарми; полкътъ изважда два сборни ескадрона отъ по 6 реда въ взводъ.

На 19 Февруарий по случай праздника *„Освобождението на България“,* е имало парадъ на войскитѣ отъ Шуменския Гарнизонъ.

Съ приказъ по полка № 54 § 8 отъ 23 Февруарий се обявява списъка на *65 души войници, на които поради слабость,* полковия медицински лѣкарь е прѣпоржчалъ *да имъ се дава* ежедневно по 35 сантилитри *вино.*

На 11-й Марта Ротмитритѣ *Черешаровъ* и *Калчевъ* се прѣвождатъ първия въ 3-ий, а втория въ 4-ий конни полкове.

На 12-й Марта Ротмистритѣ *Поповъ, Милковъ,* и *Радуловъ* заминаватъ въ щабъ-офицерския курсъ въ Военното училище въ София.

Съ приказъ по полка № 94 § 9 отъ 4 Априлий *младитѣ войници* на брой 122 души *се прѣиминуватъ въ стари войници.*

На 14 Марта съ приказъ по В-то В-ство № 107 се обявява протокола на комисията, назначена за да обсжди и се произнесе всестранно по въпроса за трѣвенната храна на конетѣ въ армията, съ който — по чисто хигиенически и строеви причини, *трѣвната храна по принципъ се изхвърля,* като се оставя само за лѣчебно срѣдство за коне, които страдатъ отъ нѣкои специални болѣсти, назначени отъ Ветеринарнитѣ лѣкари въ полковетѣ. Така е разрѣшенъ въпросътъ почти въ всичкитѣ Европейски армии и съ това се увѣличава врѣмето за лѣтнитѣ занятия въ коннитѣ части. Тъй като при отнимането до тогава на 1 цѣлъ мѣсецъ за трѣва, занятията сж се намалявали до минимумъ, съмнително е било да се достигне една отъ най-сжществените цѣли въ Кавалерията — *тя да бжде очи на армията.*

На 9 Априлий Поручика отъ 3-й Конни полкъ *Чардафонъ,* се прѣвежда въ полка.

На 17 Априлий по случай праздника на Военния Орденъ, въ църквата *„Св. Възнесение“,* е имало

молебенъ, на който присѫтствуватъ само офицери и войници кавалери на този орденъ.

Съ приказъ по полка № 113 § 2 отъ 23 Априлий се обявяватъ забѣлѣжкитѣ, които г-нъ Инспектора на Кавалерията е направилъ при инспектирането на полка: 1) Нѣкои отъ господа офицеритѣ правели опущение въ командитѣ слова, когато тѣ трѣбвало да се придържатъ строго къмъ уставитѣ; въ тѣхъ отсѫтствува оная *бодрость, енергия, настойчивость* и *живость* въ командитѣ, поради което всичко става *тѣло безъ душа,* а не трѣбва да се забравя, *че началника е всѣкога и на всѣкадѣ душата и живия примѣръ за войника.* 2) Конетѣ сѫ малко подготвени за полска ѣзда, тъй, като рѣдко се срѣщали коне, които охотно да взѣматъ срѣщналитѣ се на пѫтя *полски пръпятствия;* алюритѣ *трѣстъ* и *кариеръ* сѫ *малко развити.* 3) Изпратенитѣ разѣзди не спазвали растоянието помѣжду си и до главнитѣ сили, вслѣдствие на което се случило, че до като се донесе за нѣкаква опасность, главнитѣ сили се вече натъкнували на опасностьта. 4) За да бѫде единъ войникъ добъръ конникъ у него трѣбва да бѫде развито *живостьта* и *вниманието.* 5) Кованието на конетѣ не е до тамъ удовлетворително.

На 1 Май съгласно приказа по полка № 133 отъ 5 Априлий полка излиза на лагеръ при *Малкия Кабиюкъ.*

Съ приказъ по полка № 123 § 1 отъ 3 Май, основанъ на приказа по Военното Вѣдомство № 154 отъ 21 Априлий Майоръ *Никушевъ* се назначава за врѣменно Началникъ Щаба въ Кавалерийската инспекция и заминава за новото си мѣстоназначение. На 30 Априлий сѫ биле пратени въ гр. *Разградъ,* въ разпореждането на Флигелъ-Адютанта на Н. Ц. В. Майоръ *Марковъ* 7 коня отъ полка.

На 11 Май по случай праздника *„Св. Кирилъ и Методи“*, прѣдъ плаца на лагера е имало парадъ; полка излиза въ пълния си съставъ въ коненъ строй; парада командува Майоръ *Стоевъ,* а полка Ротмистръ *Кара-Димовъ.*

На 18 Май по случай *„Тезоименния день на Н. Ц. В Княза“*, на плаца прѣдъ лагера е имало парадъ; полка излиза въ пълния си съставъ въ коненъ строй; парада командува Командующи 20-й Добруджански пѣх. полкъ Майоръ *Анастасовъ.*

Съ приказъ по полка № 131 § 9 отъ 21 Май Подпоручикъ *Балтаджиевъ* се наказва на 5 дена арестъ съ изпълнение на служебнитѣ си обязаности за това, че като е билъ натоваренъ да произведе дознание въ опрѣдѣленъ срокъ, той е донесълъ съ рапортъ № 29, че е боленъ и не може да прѣдстави дознанието на срокъ, когато, въпрѣки това, той е билъ забѣлѣженъ да ходи по кафенетата и играе карти. Командующи полка Майоръ *Стоевъ* намира, че това освѣнъ дѣто е едно *крайно опущение по службата,* но отъ друга страна и *крайно низко въ нравствено отношение и непристойно зи единъ младъ офицеръ;* обаче като има прѣдъ видъ късиятъ срокъ на службата на този офицеръ, неговата малка опитность и незнание лошитѣ послѣдствия отъ подобно опущение, задоволява се за пръвъ пѫть да го накаже съ толкова.

Съ приказъ по полка № 158, § 1 отъ 7-ий Юний се обявява приказа по лагера подъ гр. *Шуменъ.* Той гласи: „Като поздравявамъ ввѣренитѣ менъ войски съ началото на съвмѣстната лагерна служба, азъ се лаская отъ надѣждата, че *благоразумието, патриотизма и прѣданостьта къмъ нашето свято и боево дѣло,* всѣкогашъ ще бѫдатъ *нераздѣлни съпѫтници* въ дѣятелностьта на г. г. офицеритѣ отъ тѣхъ и че тази тѣхна дѣятелность ще бѫде изключително посвѣтена за създаването на хора и части, годни за боя, съ каквито само *ще бѫде възможно подър-*

жането заслужената *боева слава* на нашата армия въ миналата Отечествена война, *спечелена съ кръвьта на хиляди паднали наши братя*. Нека Г. Г. офицеритѣ отъ повѣренитѣ менъ войски незабравятъ, че въ нашитѣ ржцѣ Държавата е повѣрила една отъ най-високитѣ си идеали — *честьта на Короната и Отечеството и своята независимость* и че спазването на тази свѣтиня въ пълна чистота и неприкосновеность, ще зависи напълно отъ това, до колко армията ще бжде подготвена още отъ мирно врѣме, въ извѣстни случаи честно да изпълни дългътъ си, до колко частитѣ съставляющи тази армия съ достоинство ще бждатъ способни да прѣодѣлѣятъ тѣжкитѣ изпитания, които ще поиска отъ тѣхъ военната обстановка; нѣща зависящи отъ това, какъ е водено нейното мирно *възпитание* и *обучение*.

„Ако въ миналата позорна за нашитѣ противници война, тѣхнитѣ части не проявиха и капка войнишка доблѣсть и стойкость при защита на собственитѣ си огнища, ако най-послѣ *въ числото на плѣненнитѣ тѣхни войници се намѣриха и такива, които лишени отъ всѣко собствено войнишко достоинство, си позволяваха прѣдъ насъ* — тѣхнитѣ противници — *неодобрително да се отзовават за дѣйствията на своитѣ началници* и *своята свѣтиня* — Короната, то това не е освѣнъ *резултатъ на неправилната мирна подготовка*, въ която главниятъ елементъ, — *подготовката на частитѣ по духа на бойнитѣ трѣбвания*, е билъ прѣнебрѣгнатъ; *такава е била и ще бжде всѣкога участьта на частитѣ, които въ срѣдата на дълбокия миръ забравятъ, че крайната цѣль на мирното обучение е бойната подготовка*, за каквато *неможе да бжде и дума тамъ, гдѣто началствующитѣ лица издаватъ прикази само за началническитѣ очи, а на изпълнението имъ гледатъ* прѣзъ пръсти, *тамъ гдѣто* господа *офицеритѣ изпълняватъ задълженията си, като учители и възпитатели само по приказъ*, и вънъ отъ това съ спокойна съвѣсть се даватъ на отдихъ или развлечение, *като съ това да сж изпълнили честно дълга си къмъ службата*, тамъ гдѣто занятията се водятъ така или иначе, само затова, че така било писано въ устава или приказа, безъ да сѐ обръща внимание на това, до колко тѣ сж поставени така, щото да способствуватъ за развиването *военния духъ и създаването хора и части за въ боя*, а не за плаца, за политическитѣ кабинети, за салонитѣ и за госпиталитѣ, тамъ гдѣто началствующитѣ лица си позволяватъ да се отнасятъ небрежно къмъ полученитѣ имъ приказания, което безъ съмнение ще се отзове вредно и на отношенията на подчиненитѣ имъ чинове къмъ дълга на службата. Подобни анормалности всѣкога водятъ къмъ позорния гибелъ, а слѣдователно и нечестното изпълнение на дълга къмъ Прѣстола и Отечеството, въ повѣренитѣ ми войски не могатъ да иматъ мѣсто, азъ ще изисквамъ *пълна чистота и порядъкъ въ лагера*, дори и най-дребни, *трѣбвания* на службата и на тѣзи *указания*, които ще бждатъ давани отъ мене, *безусловно послушание, пълна прѣданость и любовь къмъ дѣлото, готовность да се жертвува всичко за ползата на службата*, само когато тѣзи *военни добродѣтели съставятъ нѣщо нераздѣлно отъ характера на всѣко началствующе лице*, само *когато* тѣ ще *бждатъ привити* дори *въ коститѣ на всѣки доленъ чинъ, само тогава азъ съ спокойна съвѣсть* ще мога да кажа, че Г. Г. офицеритѣ сж изпълнили честно дългътъ си по отношение на мирната и бойна служби, че тѣ сж направили всичко, за да дадатъ на Отечеството и Прѣстола части, които въ тѣжкитѣ изпитания на боя нѣма да се засрамятъ прѣдъ своя Държавенъ вождъ, прѣдъ своитѣ знамена

и прѣдшественици. „Азъ съмъ увѣренъ“, казва понататъкъ Майоръ *Савовъ*, „че Началствующитѣ лица отъ ввѣренитѣ менъ войски, ще разбератъ по душа моитѣ законни требвания и ще ме избавятъ отъ тѣжката необходимость да прибѣгвамъ къмъ репресивни мѣрки за приложението имъ“.

Прѣзъ врѣме на лагера Н. Ц. В. е дохождалъ и е правелъ прѣгледъ на частитѣ, разположени въ Шумненския лагеръ. *2-й конни полкъ не се е прѣдставилъ добрѣ на този прѣгледъ, особенно сборниятъ ескадронъ отъ 12 реда въ взводъ.* Причината на това е било, че Командующи ескадрона не е знаялъ сигналитѣ, а г. г. офицеритѣ въ ескадрона не сж изпълнявали въ точность подаванитѣ имъ команди. За това Командующи полка Майоръ *Стоевъ* обръща внимание на всички офицери отъ полка, да се заловятъ по-сериозно съ работата си, защото ще вземе строги мѣрки, които му дава неговата началническа власть.

И понеже г. г. офицеритѣ, макаръ и да сж ѣздѣли редовно, *оказало се, че умението да ѣздатъ не е достигнало до тази степенъ, която се изисква отъ всѣки кавалерийски офицеръ, то се заповѣда съ тѣхъ да има ѣзда всѣки день, когато нѣма конно учение отъ 11 до 1 часа прѣзъ деня.* Ездата ржководи самъ К-ющия полка, въ негово отжтствие Ротмистръ *Поповъ*. — Понеже *К-ющи полка забѣлѣжилъ, че въ полка не се е спазвала достатъчно субординацията на младшия къмъ старшия и на подчиненъ къмъ началникъ*, което се вижда явно *въ столовата, кадѣто нѣкои започнуватъ да пушатъ*, безъ да поискватъ за това разрѣшение, той заповѣдва *въ бждаще това да се избѣгва*, защото то показва: *до колко военниятъ е привилъ у себе си духа на военната дисциплина.*

На 16-й Юний Н. Ц. В. е замипалъ задъ граница въ *Карлсбадъ*, за което е издалъ прокламация, обявена съ приказъ по В-то В-ство № 239.

На 23-й Юний Н-ка на сборния лагеръ е произвелъ тревога на частитѣ отъ лагера. Цѣлиятъ лагеръ успѣлъ да се построи въ 25—30 минути; *2-и конни полкъ е пристигналъ на врѣме въ пълна тишина и порядъкъ*, което Началника на лагера е отбѣлѣзалъ въ приказъ, *че това прави честь на полка.*

Съ приказъ по полка № 183 § 4 отъ 2 Юлий се обявява приказа по Военното Вѣдомство № 242 отъ 18 Юний — относително това, че не всички военнослужащи спазвали приказитѣ по Военното Вѣдомство № 92 отъ 1884 год. и № 487 отъ 1887 година, *тъй като нѣкои офицери, за голѣмо съжаление*, слѣзли *отъ височината на офицерското си звание, прѣзрели задълженията на дисциплината, нарушили клѣтвата си* и *се впуснали въ недостойни за офицера и за всѣки войникъ дѣяния — съставяние заговори за политически прѣвратъ*, вслѣдствие на което едни отъ тѣхъ били осждени, а други по събранитѣ най-точни и достовѣрни свѣдения биле уволнени отъ редоветѣ на войската, за това, като се прикануватъ да избѣгратъ такива поводи, които компрометирватъ войската, обръща се внимание на началницитѣ на частитѣ да слѣдятъ строго за това.

Съ приказъ по полка № 187 § 3 отъ 6 Юлий основанъ на прѣдписанието на Инспектора на Кавалерията № 85 *на Щандарта на полка се окачва „сребърна медалъ“, за това, че е участвувалъ въ войната противъ Сърбия въ 1885 година.*

Съ приказъ по Военното Вѣдомство № 257 отъ 28 Юний *полкътъ изпраща ескадрони за съкупнитѣ занятия* по лагеритѣ отъ 20 Юлий до 20 Августъ, както слѣдва: II-й и IV-й ескадрони въ лагера при гр. *Русе*, I-й и III-й си оставатъ при лагера при гр. *Шуменъ*.

На 16-ий Юлий отъ II-ий и IV-ий ескадрони по разпорежданието на Инспектора на Кавалериятa се образува *единъ сборенъ ескадронъ*, за да извърши *усилена поѣздка* отъ *Шуменъ* прѣзъ *Ески-Джумая, Хасанъ-Факж, Кесерово, Търново, Раданово, Бѣла, Долньо-Манастирци, Тръстеникъ, Русе, която да извърши въ 4 деня.* Прѣди да замине сборниятъ ескадронъ хората и конетѣ сж били прѣгледани отъ лѣкаритѣ въ полка и сж отдѣлили болнитѣ и слабитѣ; тѣ сж били изпратени прѣзъ *Разградъ* въ *Руссе*. Сборниятъ ескадронъ се състоялъ отъ 6 офицера, 9 унтеръ офицера, 105 конника, 115 строеви коне, 7 заводни и 4 обозни коне.

На 16 Юлий отъ *Шуменъ* до *Хасанъ-Факж* ескадрона е изминалъ за 9 часа 75 километра като е ималъ голѣма почивка 5 часа въ *Ески-Джумая*, на 17 Юлий до *Търново* 59 километра за 9 часа и 38 минути, голѣма почивка отъ 5 часа въ *Кесарово*, на 18 Юлий — *Долньо-Манастирци* — 60 километра за 10 часа и 10 минути, голѣма почивка отъ 5 часа въ *Бѣла*, на 19 Юлий — до *Руссе* — 38 километра — въ 5 часа. Тръгвало се е въ 5 часа сутриньта и се е движило до 10 часа прѣдъ пладне, почивка до 3 часа и изново движение до 7 часа.

На 18 Юлий е било направено изключение отъ този редъ; движението е станало отъ 5 до 1 $^1/_2$ часа слѣдъ пладне отъ *Търново* за *Бѣла*. Тамъ се е почивало до 6$^1/_2$ ч. и послѣ движение до 8 часа вечерьта. Болни коне е имало 33, отъ които само 1 е останалъ по пжтя, болни войници е имало 10, — болни повечето отъ трѣска. (Подробенъ рапортъ за извършването на тази поѣздка е обявенъ съ приказъ по В-то В-ство № 304 отъ 17 Августъ 1890 год.).

На 27 Юлий по случай полковоя праздникъ е имало молебенъ на лагера, присжтствували сж: I—III ескадрони и нестроевоя взводъ. По този случай сж биле получени поздравителни телеграми отъ Военния Министръ, отъ Инспектора на Кавалерията, отъ Командующиятъ 3 коненъ полкъ и отъ Н. Ц. В., прѣдадена чрѣзъ дежурниятъ Флигелъ-Адютантъ.

На 7 Августъ се взиматъ мѣрки да се приготвятъ по 10 души отъ всѣки ескадронъ за учители на новобранцитѣ, отъ призива 1890 год., които наскоро щели да додатъ. Числото на новобранцитѣ е възлизало на 298 человѣка отъ окржжията: *Шуменско, Варненско, Търновско, Ловчанско, Разградско, Свищовско.*

На 2-й Августъ Ротмистритѣ: *Поповъ, Милковъ* и *Ханджиевъ* се произвождатъ въ чинъ Майоръ.

На 31-й Августъ Подпоручикъ *Терзиевъ* се командирова въ Разградския артилерийски складъ за изучване Оржжейното и снарядително дѣло.

На 6-й Септемврий по случай праздника *„Съединението на Южна и Сѣверна България“* е имало праздникъ.

На 3-й Септемврий Н. Ц. В. е посетилъ изново Шумненския лагеръ и е направилъ прѣгледъ на войскитѣ. *Той е намерилъ вида на войницитѣ, такта, равнението, тишината, стройностьта, както и изпълнителностьта на командитѣ въ отряда, искусното прѣминавание къмъ мѣстностьта, достатъчна инициатива у началницитѣ,* за което изказалъ Своето Височайше задоволствие, съ благодарность на началника на лагера, както и командиритѣ на 7-й, 19-й, 20-й пѣх. полкови, на 2-й и 5-й Артилерийски полкове, *на 2-й Конни полкъ*, на всички началствующи лица и долни чинове, които сж взели участие въ учението.

На 8-й Септемврий полка се прибира отъ лагера въ града.

На 14-й Септемврий се завръщатъ отъ *Русе* II-й и IV-й ескадрони.

На 25-й Септемврий се прави разпореждане за откриване на *учебна команда отъ 1 Октом-*

врий, като се назначатъ по 8 конника отъ всѣки ескадронъ, *командата ще трае до 25 Февруарий 1891 година;* заведующи командата се назначава Поручикъ *Таневъ*, подъ наблюдението на Ротмистръ *Радуловъ*.

На 3 Октомври се докарватъ въ полка 35 коня отъ бившия Александровски конски заводъ.

На 7 Октомврий се уволняватъ въ запасъ на армията старослужащитѣ войници, отъ набора 1887 год., които сж биле пустнати въ безсроченъ отпускъ още въ началото на лѣтото. Всичко 176 человѣка.

На 7 Ноемврий по случай *праздника на Побѣдитѣ на Сливница*, е имало панахида прѣдъ плаца на пѣхотнитѣ казарми. По този случай Началника на Шумненския гарнизонъ е издалъ приказъ № 216. Той гласи: *„Офицери, унт.-офицери и войници! Утрѣшния день ний ще посвѣтимъ на честуването паметьта на падналитѣ въ миналата война наши братя-герои.* Нека всѣки отъ насъ *съ искренно сърдце и чиста молитва се помоли прѣдъ Бога за спасяването душитѣ на тѣзи*, които *съ кръвьта си туриха основа* на нашата *бойна слава. Тѣхния прахъ ще ни придружава вездѣ и всѣкога* и въ обстоятелства, такива тежки, каквито бѣха въ миналата война, *той ще ни послужи за източникъ, вдъхновение къмъ дѣла още по-свѣти и по-велики,* съ каквито азъ и най-малко не се съмнѣвамъ, *че добритѣ войници отъ храбрия ми Гарнизонъ ще се увѣнчаятъ*, когато ще бѫде нуждно.

Списъцитѣ на падналитѣ войници отъ *всѣка рота, батарея и ескадронъ*, прѣдписвамъ на утрѣшния день да се поставятъ *при иконитѣ, окрасени съ вѣнецъ, цѣлъ день да горятъ свѣщи, които да се запалятъ за споменъ за падналитѣ и постари братя отъ тѣхното военно семѣйство. На вечерната повѣрка имената на славнитѣ покойници да се поменатъ и каже Богъ да прости“*. — Сѫщиятъ день сж биле произведени Подпоручицитѣ: *Ковачевъ, Димитриевъ и Стояновъ* въ чинъ Поручикъ.

Съ приказъ по Кавалерията № 94 § 1 отъ 14 Ноемврий се заповѣдва всѣки полкъ да приготви *програма прѣзъ зимнията периодъ на старитѣ войници*.

На 24-й Ноемврий на вахмистра отъ III е-нъ Якимъ *Скрепалъ* се разрѣшава 20-дневенъ задграниченъ отпускъ въ Руссия.

Съ приказъ по полка № 343 § 1 отъ 9-й Декемврий, Завѣдующий Домакинството Майоръ *Поповъ* и Адютанта на полка Поручикъ *Димитриевъ* се наказватъ: първиятъ на 3 дена, вториятъ на 5 дена арестъ, за това че сж допустнали грѣшки въ дневницитѣ.

Съ приказъ по полка № 348 § 3 отъ 14 Декемврий се обявява приказа по Кавалерията № 101 отъ 29-й Ноемврий, съ който се приканватъ *всички Щабъ-офицери отъ Кавалерията да си набавятъ собствени и доброкачествени коне*, а за да не падне тѣжко на тѣзи, които се задължаватъ да си доставятъ коне, разрѣшава се да имъ се правятъ ежемѣсечни удържки до набирание сумата 800—1000 лева за купуване конь.

На 20-й Декемврий се пускатъ въ отпускъ 50 конници до 20 Януарий 1901 година.

Прѣзъ мѣсецъ Декемврий Поручикъ *Михайловъ* по свое желание е прѣдприелъ *далечна поѣздка* отъ *Шуменъ до София*; той е стигналъ въ София, но съ набитъ конь.

На 6-й Януарий 1891 год. по случай *„Богоявление Господне“*, прѣдъ пѣхотнитѣ казарми е имало парадъ на войскитѣ отъ Шумненския Гарнизонъ; полка взима участие съ единъ сборенъ ескадронъ; парада командува Майоръ *Стоевъ*.

На 14 Февруарий *„Рожденій день на Н. Ц. В.,“*

е имало молебенъ и парадъ прѣдъ *„Площадьта Куширъ“ ;* полка взима участие съ два сборни ескадрона; парада командува Командующи 5 Артилерийски полкъ Майоръ *Цѣновъ.*

Съ приказъ по полка № 46 § 6 отъ 15 Февруарий се обявява по полка, че Командующия 4-а пѣша бригада и Началникъ на Шумненския гарнизонъ, Почетния Флигелъ-Адютантъ, отъ Генералния Щабъ, Майоръ *Савовъ,* се назначава за Воененъ Министръ.

На 19 Февруарий по случай деньтъ на *„Освобождението на България“*, не се произвеждатъ занятия.

Съ телеграма отъ В-то М-ство № 1835 се обявява, че срока за обучението на младитѣ войници ще трае до 1 Юний, и че частитѣ къмъ 1 Юний ще излизатъ на лагеръ.

Съ приказъ по полка № 71 § 7 отъ 12 Марта се обявява приказа по В-то В-ство № 128 — относително мѣркитѣ, които трѣбва да се взиматъ въ частитѣ за прѣдупрѣждаване и прѣкратяване очнитѣ болѣсти въ войската — тѣ сж отъ два вида : първия — *помѣщенията да бждатъ чисти и провѣтрѣвани често,* втория — *заболѣлитѣ войници да не прѣдаватъ заразата на здравитѣ,* за това да се изолиратъ и вематъ рационални мѣрки за тѣхното лѣкувание.

Новобранцитѣ сж дошле къмъ 1-й Марта 1891 година и срока за обучението имъ се продължава до 1-й Юлий.

Съ приказъ по полка № 98 § 1 отъ 8 Априлй се обявява приказа по Шумненския гарнизопъ, *че 2-й Артилерийски полкъ и Шуменски крѣпостенъ баталионъ,* напускатъ града *Шуменъ,* за да отидатъ да квартируватъ въ други градове; офицеритѣ отъ гарнизона даватъ на своитѣ другари *прощаленъ обѣдъ ;* на обѣда присжтствуватъ всички щабъ-и оберъ-офицери отъ гарнизона. Музикитѣ

на 19 пѣх. Шумненски и *2-й коненъ полкове* свиратъ на обѣда.

Съ приказъ по полка № 104 § 11 отъ 14-й Априлий, основанъ на телеграмата отъ Инспектора на Кавалерията № 451, полка въ пълниятъ си съставъ: щаба, I, II, III и IV ескадрони и нестроевий взводъ *на 15-й Априлий тръгва за лагеръ при гр. Кула,* по маршрутъ *Шуменъ — 15-й Ески Джумая, 16-й — Хасанъ Факж, 17 — Кесерево, 18-й Търново, 20 Севлиево, 21-й Ловечъ, 23-й Турски Изворъ, 24-й Орхание, 26-й Дерманци, 27-й Криводолъ, 28 й Долна Церовина, 29-й Ломъ,* 1-й Май *Акчаръ,* 2-й Май *Кула.*

На 11-й Май по случай праздника *„Св. Кирилъ и Методий“* и полковия праздникъ *на 3-й пѣх. Бдински полкъ,* отъ 2-а пѣша бригада, разположенъ сжщо на лагеръ при гр. *Кула,* всички войскови части отъ лагера вематъ участие на *църковния парадъ* — на плаца въ дѣсно отъ пжтя за гр. *Кула,* при построениятъ павилионъ; полка изважда *два сборни ескадрона.* отъ по 9 реда въ взводъ; парада командува Майора отъ 3-й пѣши Бдински полкъ *Узуновъ.*

На 18 Май по случай *„Тезоименния день на Н. Ц. В. Княза“* и полковия праздникъ на 16-й пѣх. Ловчански полкъ, е имало Църковенъ парадъ; полка излиза въ пълния си съставъ по 6 реда въ взводъ въ пѣши строй; парада се командува отъ Командующий 4-й пѣх. Плѣвенски полкъ Майоръ *Ботушаровъ.*

Съ приказъ по полка № 138 § 3 отъ 18-й Май, основанъ на приказа по Кавалерията № 460 отъ 3-й Май *лѣтнитѣ занятия, прѣзъ нея година въ кавалерията,* се раздѣлятъ на *два периода: първи периодъ, занятия на кавалерийскитѣ части, отдѣлно отъ другитѣ войски* и *втори периодъ съвмѣстни занятия съ пѣхотнитѣ и артилерийски части.* Специалнитѣ за-

нятия въ кавалерията обематъ: *взводни, ескадрони и полкови учения.*

При прѣминаване на занаятията *частитѣ да се приучатъ къмъ стройно и дружно движение, умѣло и успѣшно употрѣбение на своето оржжие въ пѣши и кони строй, оцѣнявание на бойната обстановка и вземание бързо и цѣлесъобразно рѣшение; основателно запознавание съ охранителната и разузнавателна служба, привикване да се прѣодоляватъ разнитѣ естествени и искуствени прѣпятствия; добро и умѣло стрѣляние; развивание на по-голѣма скорость и продължително движение съ опазване силитѣ на конетѣ, дѣйствувание въ тѣсна свръзка съ другитѣ родове оржжия и развивание чувствата на взаимно подпомагание.*

Съ приказъ по полка № 163 § 4 отъ 12 юний се обявява прокламацията на Н. Ц. В. за заминаването му задъ граница.

Съ приказъ по полка № 175 § 4 отъ 24 Юний се обявява приказа по лагера за разпрѣдѣление мѣстата за занятие; опрѣдѣлятъ се 4 участъка, *на 3-ий, 4-ий и 16-ий полкове се назначава по единъ участъкъ*, № 4 участъкъ къмъ с. *Бойница* остава свободенъ; за 2-ий артилерийски и 2-*ий коненъ полкове* особени участъци не се назначаватъ, тѣ могатъ да произвеждатъ ученията си въ всичкитѣ участъци, стига да не прѣчатъ на тѣзи части отъ лагера.

На 27-ий Юлий по случай полковия праздникъ *„Св. Блажени Николай“*, е имало молебенъ прѣдъ фронта на полка въ лагера; полкътъ излиза въ пълния си съставъ.

На 2-ий Августъ по случай праздника *„Възшествието на Н. Ц. В. на Българския прѣстолъ“* е имало парадъ на всички войски отъ лагера. Полка излиза въ пълния си съставъ по 8 реда въ взводъ. Парада командува Командующи 3-ий пѣхотенъ

Бдински полкъ Майоръ *Кара-Ивановъ*; всички началници на частитѣ сж поднесли поздравленията си на Н. Ц. В. и сж получили благодарственъ отговоръ.

Съ приказъ по полка № 221 § 6 отъ 9-ий Августъ се обявява рѣчьта на Н. Ц. В., отправена къмъ Г. Г. офицеритѣ отъ Русенския гарнизонъ при своето завръщание отъ странство на 2 Августъ:

Господа,

„Усѣщамъ особено удовлетворение и народна гордость, като поздравлявамъ васъ и въ ваше лице другитѣ ви другари — Мойтѣ бригадни и полкови командири съ производството въ слѣдующи чинъ.

Съ това отличие, което шефа на армията ви дава, устройството на войската се попълня и нейния авторитетъ се повдига, че това повишение ще ви подаде още повече сили да работите и да сте винаги приготвени, щото на първи позивъ на Господаря *да се явите върни пазители на независимостьта, неприкосновеностьта* и *честьта на Отечеството*, като имате за лозинка: Съ Бога, за Княза и за Отечеството“.

Фердинандъ.

На 14-ий Августъ I и II ескадронъ отъ полка заминаватъ за гр. *Шуменъ* и гр. *Русе*, за да взематъ участие въ съувкупнитѣ занятия съ другитѣ родове оржжия. Ш-ий и IV-ий гарнизонъ оставатъ на лагера при гр. *Кула*, за да минатъ периода на съвмѣстнитѣ занятия съ частитѣ отъ 2-а пѣша бригада.

На 18-ий Августъ съ приказъ по полка № 230 § 4 се обявява, че *Австрийското Привилигировано дружество за плуване по Дунава*, ще прѣвозва офицеритѣ и унтерофицеритѣ, войницитѣ и военнитѣ чиновници отъ Българската войска, като дава билети за пѫтуване въ класнитѣ подраздѣления съ 50 % намаление, а върху моста на парахода 25 %.

намаление; всѣки има право да носи съ себе си 25 кгр. безплатенъ багажъ, за багажъ до 300 кгр. се плаща ½ цѣна отъ таксата; числото на военнитѣ пасажери въ единъ параходъ неможе да надминава 120 человѣка.

На 18-ий Септемврий се уволняватъ старослужащитѣ войници отъ призива 1888 г. отъ лагера.

На 12-ий Септемврий отъ III и IV ескадронъ сж биле изпратени 6 команди подъ началството на офицеръ за ескортирание на Н. Ц. В. Княза.

На 17-ий Септемврий командитѣ се връщатъ въ лагера при гр. *Кула*.

На 18-ий Септемврий съгласно приказа по *Кулския лагеръ* № 127 отъ 18 Септемврий Щаба на полка и 2-ия Дивизионъ се снематъ отъ лагеръ и заминуватъ на зимни квартири въ гр. *Ломъ*. Оставанието на зимни квартири въ гр. *Ломъ* е станало възъ основа на устното приказание на Г-нъ Военния Министръ (приказъ по полка № 262 § 1 отъ 19 Септемврий). — 1-ия Дивизионъ отъ полка слѣдъ свръшването на съувкупнитѣ си занятия въ *Русе* и *Шуменъ* се прибира на зимни квартири въ гр. *Шуменъ*.

Дохаждането, слѣдователно, на полка да квартирова въ гр. Ломъ трѣбва да се счита отъ 19 Септемврий 1891 година.

Това е станало поради задължението на Ломскиятъ Градский Съвѣтъ, взето съ протоколъ, въ XVII-то му засѣдание отъ 21 Септемврий 1888 г., за да построи казарма за една дружина отъ 3-ий пѣхотенъ Бдински полкъ. Обезпокоени гражданитѣ отъ участьта на тѣхния градъ слѣдъ откриването на *желѣзопжтната линия Царибродъ—София*, станало прѣзъ мѣсецъ Августъ сжщата година, което е заплашвало голѣмото търговско движенне въ града, започнато още отъ врѣмето на прочутия Митхадъ Паша още отъ врѣмето на турското владичество, особенно слѣдъ освобождението, когато *Ломъ-Паланка* е станалъ най-близкото пристанище за движението на стокитѣ и пжтницитѣ отъ *Сѣверна България и отъ странство къмъ София*. Съ това всички граждани сж искали да задържатъ за града неговото създадено положение — като сж мислили, че квартируването на войска ще може да конпенсира изгубения тарификъ и ще дава на града по-сѣбуденъ видъ.

Въ 1889 год. когато пѣхотнитѣ полкове се развърнаха отъ 12 на 24, единъ отъ полковетѣ — № 15-й пѣши Ломски получава името на *града Ломъ* и *окржга*, това обстоятелство още повече усилило желанието на гражданитѣ да иматъ цѣлия полкъ въ града. За това съ протоколъ № 17 отъ 19 Ноември 1890 год. Ломския Градски Съвѣтъ взема рѣшение да отчужди и даде едно пространство отъ 200 м. дълбочина върху 300 метра широчина или всичко 60,000 кв. метра на избраното и удобрено отъ специална комисия праздно мѣсто между града и старитѣ християнски гробища, (тамъ кѣдѣто днесь е *Фотиновото основно училище* и площадьта около него), за построяване на пѣхотни казарми.

Съ протоколъ № 9 отъ 23-й Май 1891 год. Ломския Градски Съвѣтъ взема рѣшение да отчужди това мѣсто съгласно съставениятъ актъ на 16-й Май сжщата година отъ комисията, назначена отъ Командира на 2-а пѣша бригада Майоръ *Бочевъ*, основанъ на прѣдписанието отъ В-то М-ство № 4229 отъ 13-й Априлий 1891 год.

Обаче още съвѣтътъ не пристжпилъ къмъ реализирание на взетото рѣшение, изпратено на одобрение отъ В-то Министерство и да иска да му се приготви и изпрати планъ за да се почне постройката на казармитѣ, на 15 Юний 1891 год., В-то М-ство съ прѣдписание № 6683/776 съобщава на градския съвѣтъ и рѣшава да се построятъ казарми за единъ *коненъ полкъ*, а не за пѣхотенъ. За това

Ломския Градски Съвѣтъ въ протоколното си рѣшение № 13 отъ 24 Юний 1891 год., *въ общо засѣдание на съвѣтницитѣ отъ окржга, взема рѣшение да построи казарми за коненъ полкъ*, ако Военното М-ство отпустне една помощь, равна на $^1/_4$ отъ общата стойность на казармитѣ; да даде нуждното мѣсто за *учебенъ плацъ;* и *слѣдъ постройката, казармата да бжде въ пълно владѣние отъ В-то Министерство*, безъ да има окржга по нататъкъ нѣкакви претенции върху тѣхъ.

Върху това условие В-то М-ство приготовлява планъ и го дава за реализиране на постройката. Понеже мѣстото отъ 60,000 кв. метра е било малко за казарми на коненъ полкъ, то Градския Съвѣтъ отчуждава по-голѣмо мѣсто около 80,000 кв. метра на *южния край на града*, въ мѣстностьта *Орѣшака* и го отстжпва за построявание на казарми отъ окржга.

Постройката на казармитѣ е била възложена на прѣдприемачитѣ *Бр. Клисурски* и *Кнесефонъ х. Петровъ* отъ гр. Берковица за сума 360,000 лева. Постройката на казармитѣ е почната прѣзъ пролѣтьта 1892 год. и завършена на 23 Октомврий 1893 година; въ този день Окр. Постоянна Комисия е приела казармитѣ отъ прѣдприемачитѣ.

На 24 Октомврий слѣдъ водосвѣта казармитѣ сж биле прѣдадени на 2-й конни полкъ. На 3-й Ноемврий 1893 год. е билъ съставенъ актъ за окончателното приемане на казармитѣ отъ комисия, назначена съ приказъ по полка, *отъ тази дата полкътъ влиза въ пълното владение на казармитѣ, състоящи отъ два флигела, 4 конюшни, 1 кухня и 2 нуждника.*

Кладенцитѣ за нуждитѣ на полка е взелъ грижата върху себе си да ги построи Градския Съвѣтъ; обаче полкътъ е билъ принуденъ да ги строи отъ свои срѣдства самъ. Зданията за полковиятъ ококодакъ, за столовата и другитѣ пристройки, които

се намиратъ днесъ въ полка, сж биле построени отпослѣ отъ полка.

Прѣзъ 1893 год. сж биле отпуснати отъ В-то М-ство на Окржжната Постоянна Комисия съ писмо № 4044 отъ 2 Юлий 60,000 лева помощь. Искани сж биле още 30,000 лева помощь, които съ писмо № 5142/757 отъ 23 Августъ 1893 год. В-то М-ство е обѣщало да отпустне, но прѣзъ 1894 год., като се прѣдвидятъ въ бюджета, тъй като кредита отъ година 1893 билъ изчерпанъ. Прѣзъ 1894 год. дѣйствително и тази помощь отъ 30,000 лева В-то М-ство е било отпуснало, така че отпустнатата помощь отъ държавата на окржга е била 90,000 лева. Обаче Министерския Съвѣтъ съ протоколъ № 8 отъ 15 Февруарий 1896 год. е постановилъ да откупи за смѣтка на държавата казармитѣ въ гр. *Ломъ*, за това, че окржга съ построяването имъ билъ задължалъ прѣдъ Банкитѣ.

Сключеното условие е било слѣдующето:

Условие

за купуването на Ломскитѣ окржжни казарми въ гр. Ломъ отъ Военното Министерство.

Днесъ двадесетъ и седмий Мартъ хиляда осемстотинъ деведесетъ и шеста година на основание XXII постановление на Министерский Съвѣтъ отъ 15-й Февруарий т. год. протоколъ № 8, мѣжду Господина Военний Министръ, дѣйствующъ отъ името на Българското Правителство отъ една страна и мѣжду пълномощницитѣ на Ломский Окржженъ Съвѣтъ Г-да *Алекси Ангеловъ*, Прѣдсѣдатель на Ломский Окржженъ Съвѣтъ и *Петко Кочанковъ*, Главенъ Секретарь на сжщия Съвѣтъ, дѣйствующи отъ името на Ломский Окржженъ Съвѣтъ, — съгласно протокола на този съвѣтъ отъ 13-й Септемврий 1895 год. подъ № 13 пунктъ IV, отъ друга страна се сключи настоящето условие за слѣдующото:

§ 1 Ломский Окржженъ Съвѣтъ *продава на държавата окржжнитѣ казарми въ гр. Ломъ,* съ конюшнитѣ и съ всички къмъ тѣхъ домакински пристройки, *заедно съ заетото отъ тѣхъ и двора имъ мѣсто,* съгласно плановетѣ и описитѣ.

§ 2 Военното Министерство купува за смѣтка на държавата упомѣнатитѣ въ § 1 *казарми, конюшни* и *мѣсто.*

§ 3. Стойностьта на казармитѣ и конюшнитѣ се опрѣдѣля въ (174,195 лв. 90 ст.) *сто седемдесетъ четире хиляди сто деветдесеть петь лева и деветдесеть стотинки сребърни.*

§ 4. Военното Министерство ще извърши изпращанието на горнята сума въ слѣднитѣ срокове: *а*) До края на 1896 год. ще се изплатятъ 76,995 л. 90 ст.; *б*) На 1 Януарий 1897 г. 34,800 л.; *в*) На 1 Януарий 1898 г. — 32,400 л. и *г*) На 1 Януари 1899 год. платено 30,000 лева.

§ 5. Отъ сумата упомѣната въ пунктъ *а* ще се броятъ 7,200 лева на Българската Народна Банка, за лихва на дългътъ, който и дължи Ломскиятъ окржженъ съвѣтъ въ размѣръ на 90,000 лева, а остатъка отъ показаната въ сжщия пунктъ сума— 59,795·90 ст. ще се броятъ на Ломския Окржженъ Съвѣтъ; сумитѣ упомѣнати въ останалитѣ срокове, ще се изплащатъ на Българската Народна Банка, за смѣтка на Ломския Окржженъ Съвѣтъ, за изплащание дълга му прѣдъ Банката, като съ тѣзи суми постепенно ежегодно се намалява дълга и се плаща лихвата за останалата сума отъ този дългъ до окончателното му изплащание.

§ 6. Ломскиятъ Окржженъ Съвѣтъ се задължава да издаде на Военното Министерство *крепостния актъ* за казармитѣ, конюшнитѣ и мѣстото до 1 Юлий 1896 год., слѣдъ като и веднага ще изплати показаната въ пункта *а* на § 4 сума. — Разходитѣ по издаването на крепостния актъ, сж за смѣтка на Ломския Окржженъ Съвѣтъ.

§ 7. Слѣдъ издаването на актоветѣ казармитѣ и конюшнитѣ, заедно съ мѣстото ставатъ собственость на Държавата.

§ 8. Ломский Окржженъ съвѣтъ се задължава да урежда за своя смѣтка всички спорове, които биха възникнали прѣди и слѣдъ издаването на актоветѣ, било отъ страна на прѣдприемачитѣ, било отъ Ломското Общинско Управление, за отстжпеното мѣсто, било отъ частни лица.

§ 10 Настоящето условие има сила слѣдъ утвърждението му отъ Министерския съвѣтъ.

(Под.) Военния Министръ, Почетенъ Флигелъ-Адютантъ, отъ Генерал. Щабъ Полковникъ *Петровъ.*

Упълномощенитѣ отъ Ломския Окржженъ Съвѣтъ, Прѣдседатель на Ломския Окржженъ Съвѣтъ *А. Ангеловъ;* Главенъ Секретарь на Ломския Окржженъ Съвѣтъ: *П. Кочанковъ.*

На 7 Ноември по случай бойния праздникъ на полка е имало панахида на площада прѣдъ Телеграфо-пощенската станция въ гр. *Ломъ.*

На 8 Ноември по случай празника на *„Побѣдата надъ Сърбитѣ“* е имало парадъ на *Александровския площадъ.* Полка изваждe III и IV ескадронъ. Парада командува Майоръ *Милковъ.* I и II ескадрони квартирующи въ гр. *Шуменъ,* взиматъ участие въ парада и панахидата съ частитѣ отъ Шуменския Гарнизонъ.

Съ приказъ по полка № 312 § 8 отъ 8 Ноември се обявява *допълнение къмъ положението за стопанството въ войската — отдѣлъ за казионно-офицерскитѣ коне —* приложено къмъ приказа по Военното Вѣдомство № 419.

Съ приказа по полка № 314 § 6 отъ 10 Ноември се обявява приказа по Военното Вѣдомство № 421 съ рѣчьта, която Н. Ц. В. Княза е отправилъ къмъ 13-ий пѣхотенъ Рилский и 14-ий пѣхотенъ Македонский полкове при раздаването

На 8-й Януарий Подпоручикъ *Поповъ* приема длъжността Адютантъ на полка отъ Поручикъ *Димитриева.*

Съ приказъ по полка № 29 § 8 отъ 29 Януарий се обявява, че мѣжду войницитѣ отъ 2-й Дивизионъ отъ полка, разположенъ въ Ломъ, се появила болѣстьта *Инфлуенция.* По съвѣтитѣ на полковия медицински лѣкарь Д-ръ *Парасковъ* се взиматъ мѣрки да се прѣкрати тая болесть.

Въ началото на м-цъ Февруарий започнуватъ да пристигатъ новобранцитѣ, срѣдньо по 40 человѣка въ ескадронъ или 160 — въ полка, за I-и и II-и ескадрони квартирующи въ Шуменъ тѣ сж отъ *окржжията: Ловчанско, Разградско, Шумненско* и *Силистренско,* а за III и IV Ескадрони разположени на квартири въ гр. *Ломъ* отъ окржжията: *Видинско, Ловчанско* и *Свищовско.*

Съ приказъ по полка № 42 § 3 отъ 11 Февруарий се обявява програмата за занятията съ младитѣ войници — програмата е направена по седмично и въ духа на приказа по кавалерията № 27 обучението започнува на 15-й Февруари и трае 6 седмици.

На 14 Февруарий по случай Рождений день на Н. Ц. В. Княза е имало парадъ на Александровскиятъ площадъ въ гр. Ломъ; на парада взели участие 2-й Дивизионъ отъ полка въ пълния си съставъ. Парада се командува отъ Майоръ *Попова.*

На 19 Февруарий по случай деньтъ *„Освобождението на България“* е имало парадъ, въ който взема участие 2-й Дивизионъ. Парада се командува отъ Майоръ *Милковъ.*

Съ приказъ по полка № 49 § 4 отъ 18 Февруарий се обявява че мѣжду войницитѣ отъ *23-й Резервенъ полкъ*, расположенъ сжщо въ гр. *Ломъ*, имало болни отъ *очиболъ,* затова се прѣпоржчва на войницитѣ да се пазятъ отъ заразявание, да се държатъ чисто, да си миятъ очитѣ и всѣкой да си има своя отдѣлна кърпа да си трие лицето, всѣка сжбота слѣдъ пладне се прави медицински прегледъ отъ лѣкаря.

На 5-й Марта Поручика отъ 13-й пѣши Рилски полкъ *Стаматевъ* се прикомандирува къмъ полка за изучването на Кавалерийското дѣло.

Съ приказъ по полка № 81 § 3 отъ 21 Мартъ се обявява седмична програма за продължение обучението на младитѣ войници отъ 7-та до 14-та недѣля включително.

Съ § 4 отъ сжщия приказъ се прави разпореждание да се обѣздатъ по *2 коня въ всѣки ескадронъ за свитски,* които да бждатъ готови къмъ 15 Юний.

Съ § 5 отъ сжщия приказъ се обявява, че въ Лейбъ-Гвардейскиятъ на Н. Ц. В. ескадронъ, съгласно приказа по Кавалер. Дивизия № 27 § 1 е имало *призова манежна пъзда съ офицеритѣ.* Призоветѣ сж биле: 3 Височайши, отъ Н. Ц. В. Князътъ 2 и отъ Н. Ц. В. Княгина Клементина единъ, и отъ Военното Министерство 2, всичко 5.

Отъ 2 до 7 Април по случай свѣтлитѣ праздници на *„Въскресение Христово“* не е имало занятие въ полка.

Съ приказъ по полка № 102 § 9 отъ 11-й Април Поручицитѣ *Боневъ* и *Ковачевъ* се прѣвеждатъ първий въ 3-й, а вторий въ 4-й конни полкове.

На 13 Април е започнато изпитването на войницитѣ отъ Учебната Команда; за това се назначаватъ комисии въ гр. *Шуменъ* и въ гр. *Ломъ*, понеже командата е била раздѣлена по дивизионно.

Съ прикасъ по полка № 108 § 7 отъ 17-й Април се обявява приказа по Кав. Дивизия № 38, основанъ на приказа по В-то В-ство № 202 — че Н. Ц. В. изказалъ желание щото *всички офицери отъ армията да изучватъ французки и нѣмски езици,* за шефскитѣ части, това изучване е задължително.

Съ приказъ по полка № 125 § 3 отъ 4 Май се обявява присѫдата № 7 отъ 20-й Февруарий 1892 год. на Софийски Воененъ сѫдъ за осѫждането Младши Унтеръ-офицеръ отъ Музикантския хоръ на полка Младенъ *Петровъ* — родомъ отъ гр. *Ломъ* — на изпращание въ дисциплинарната рота за 4 мѣсеца за това, че на 7 януарий с. год., той не е изпълнилъ умишлено приказанието на вахмистра си Геро Райковъ.

Съ приказъ по полка № 116 § 5 отъ 5 Май се обявява присѫда № 4 отъ 21 Априлий 1892 г. на полковия сѫдъ при 5 Артилерийски полкъ въ *Шуменъ* — за осѫждането конника отъ II ескадронъ родомъ отъ с. *Сѣново* — Разградско, Илия *Тончевъ* — на затваряние въ гауптвахта на хлѣбъ и вода на 1 и половина мѣсецъ — за това, че той *като* е билъ *дневаленъ по конюшната*, умишлено е изрѣзалъ часть отъ космитѣ на опашката на нѣколко коня, съ цѣль да си направи четка за чистение ботушитѣ си.

На 8 Май Щаба на полка Ш и IV ескадрони и нестроевия взводъ тръгватъ прѣзъ *Акчаръ* за лагеръ при гр. *Кула*, кѫдѣто стигатъ на 9-ий Май; на 12 Май I и II ескадрони тръгватъ отъ гр. *Шуменъ* за лагеръ при гр. *Кула;* тѣ стигатъ въ лагера на 26-ий Май.

На 18 Май по случай *„Тезоименния день на Н. Ц. В. Княза“* е станало парадъ на войскитѣ отъ *Кулскиятъ лагеръ*; полка изважда само Ш и IV ескадрони въ коненъ строй, защото I и II — се намиратъ въ походъ; асистенти при щандарта сѫ подпоручицитѣ *Бърневъ* и *Войниковъ*.

На 24 Май съгласно приказа по Кавалер. дивизия № 54 Подпоручика отъ 15 пѣхотенъ Ломски полкъ *Николовъ* Петръ се прѣкомандирова къмъ полка за изучване кавалерийското дѣло.

На 27 Май, съгласно прѣдписанието на Началника на Кавалерийската дивизия № 820, основанъ

на сѫщото отъ Военното Министерство № 1308 Поручицитѣ *Томовъ* и *Фарашевъ* сѫ биле командировани, първия въ гр. *Русе*, а втория въ гр. *Шуменъ*, *за обучение на коннитѣ стражари*, събрани въ тѣзи градове.

На 28-ий Май излиза *послѣдния Приказъ по полка съ това название.*

На 29 Май излиза *първата Заповѣдь по полка* носяща № 150, отъ тази дата думата *приказъ* се замѣнява съ думата *заповѣдь* по всичкитѣ части на войската.

Съ заповѣдь по полка № 160 § 1 отъ 8-ий Юний се обявява списъка на конетѣ въ всѣки ескадронъ: въ I ескадронъ 85, въ II — 86, въ III — 88, въ IV — 86, Музикантския хоръ 3. Всичко 348 коня; тѣ сѫ на буквата *А* до *М* включително.

На 6 Юлий на основание телеграмата отъ Началника на Кавалерийската Дивизия № 1429 Поручикъ *Димитриевъ* се командува въ гр. *София* за изучване на *конно-пионерното дѣло* и *телеграфното искуство* въ Пионерната бригада.

Съ заповѣдь по полка № 200 § 3 отъ 18-й Юлий се обявява циркулярното по В-то В-ство № 35, — че Командиритѣ на полковетѣ иматъ право да отпускатъ прѣзъ годината най-много по 4 литри вино на войникъ; въ случай, че виното бѫде замѣнено съ друга напитка, количеството се опрѣдѣля отъ стойностьта, равна на тая дадена за 4 литри вино.

Съ заповѣдь по полка № 213 § 1 отъ 31 Юлий Командующи полка Подполковникъ *Стоевъ* и Адютантина на полка Подпоручикъ *Поповъ*, заедно съ музикантския хоръ заминаватъ отъ лагера за гр. *Ломъ*, съ разрѣшението на Началника на Кавалерийската Дивизия, *за да присѫтствуватъ на тържественото тургане на основния камъкъ на казармитѣ,* които ще се строятъ за

2-й Конень полкъ въ града. Тѣ сж се върнали на 4-й Августъ.

На 20 Юлий Началника на Кавалерийската Дивизия е дохождалъ въ *Ломъ* и въ *Кула*, за да прави прѣгледъ на полка. Той е намѣрилъ слѣдующето: 1) Отъ всводниятъ ескадронъ отъ първия дивизионъ за конното-уставно учение е останалъ благодаренъ. 2) Конното учение на III Ескадронъ намѣрилъ за добро, но редичното и всводното учение отъ сжщия Ескадронъ за слабо. 3) Отъ прѣгледната стрѣлба на полка относително самата стрѣлба на полка е доволенъ, но е останалъ недоволенъ отъ реда за извършването на самата стрѣлба. 4) Разположението на хора по палатки намѣри за добро и чисто, но въ III Ескадронъ не всички войници имали калъфи за възглавници, а тѣзи, що ги имали, биле разнообразни и нечисти.

На 2-ий Августъ се изпращатъ въ полка новопроизведенитѣ Подпоручици: *Анастасовъ, Митевъ и Юруковъ*, които сж биле изпратени въ полка като *Портопей-Юнкери*.

На 6-й Августъ Подпоручикъ *Стаматовъ*, съгласно секретното прѣдписание на Н-ка на Кавалер. Дивизия подъ № 86 е заминалъ да снима мѣстностьта мѣжду *Кула* и *Цариброд*ъ..

На 16-й Августъ III и IV ескадрони сж заминали за гр. *Видинъ* и за гр. *Бѣлоградчикъ*, за съукупни занятия съ 3-ий п. Бдински и 15-ий п. Ломски полкове; — I и II ескадрони си оставятъ на лагеръ при гр. *Кула*.

На 26-й Августъ полка, I-й и II-й ескадрони, нестроевия взводъ и музик. хоръ, се завръщатъ въ гр. *Бѣлоградчикъ*, кадѣто сж биле на съукупни занятия отъ 22-ий Августъ.

На 4-й Септемвий се уволняватъ отъ полка старослужащитѣ войници отъ призива 1889 година, тѣ сж отъ окржжията: Шумненско 19 —, Варненско 2-ма, Сливенско 43 —, Търновско 22 —, Ловчанско 17 —, всичко 103 человѣка.

На 6-й Септемвий се изпращатъ 38 конника въ София, за да докаратъ ремонтни коне за полка.

Съ заповѣдь по полка № 251 § отъ 7-й Септемврий, основанъ на заповѣдьта по Кавалерийската Дивизия № 78, се заповѣдва *войницитѣ да отдаватъ честь на военнитѣ чиновници, когато тѣ сж въ форма.*

Съ заповѣдь по полка № 259 § 1 отъ 15-ий Септемврий се обявява, че полка се прибира на зимни квартири: Щаба на полка, музикантния хоръ, I и II ескадрони въ гр. *Ломъ*, III ескадронъ въ с. *Акчаръ*, а IV ескадронъ въ гр. *Берковица*.

Съ това разпореждание полкътъ напуска окончателно градътъ *Шуменъ*, въ който е прѣкаралъ първитѣ години на живота си цѣли 11 години, за да се установи въ гр. *Ломъ*, кадѣто се намира и до сега почти цѣли 14 години.

На 13-й Октомврий приелъ длъжностьта Полковой Ковчежникъ Поручикъ *Стояновъ*.

Съ заповѣдь по полка № 299 § 2 отъ 25-ий Октомврий се обявява заповѣдьта по Военното Вѣдомство № 286 — за взимание мѣрки противъ болестьта „*холера*“, появила се въ нѣкой отъ съсѣднитѣ държави.

Прѣдприемачъ по фуража отъ 1-й Октомврий 1892, до 1 Октомвий 1893 година е Яко Б. Иосифъ.

На 16-й Ноемврий започватъ зимнитѣ тактически занятия съ офицеритѣ.

На 20 Ноемврий длъжностьта Зав. домакинството се заема отъ Ротмистръ *Кара-Димовъ*, а командуването на III-й ескадронъ отъ Майоръ *Попова*.

Съ заповѣдь по полка № 341 § 4 отъ 16-ий Декемврий се обявява заповѣдьта по Кавалерийската Дивизия № 111, да се обърне внимание на ковка-

та на конетѣ, като се даватъ точно указания на какво трѣбва да обърща точно внимание Ветеренарния лѣкарь.

Съ заповѣдь по полка № 345 § 1 отъ 10-ий Декемвий въ полка се изпращатъ 80 ремонтни коне; обѣздването имъ се раздѣля на 4 периоди: *а)* отъ пристиганието на конетѣ въ полка до 1 Януарий 1893 година; *б)* отъ 1 Януарий — до 1 Мартъ; *в)* отъ 1 Мартъ — до 1 Май и *г)* отъ Май — до 1-ий Юлий.

Съ заповѣдь по полка № 360 § 8 отъ 26 Декемврий се обявява присѫда № 1 на полковия сѫдъ при полка отъ 21 Декемврий, съ която осѫжда конника отъ IV ескадронъ Мехмедъ *Ембиевъ*, родомъ отъ с. Янково, Шумненско — на 3 мѣсеца затворъ *въ гаубвахта на хлѣбъ и вода*, за това, че като е билъ пуснатъ на 3 мѣсеца въ отпускъ по болѣсть, не се е завърналъ въ частьта си, слѣдъ изтичанието срока на отпускътъ му.

Съ заповѣдь но полка № 365 § 1 отъ 30-ий Декемврий младшитѣ офицери отъ полка се назначаватъ всѣки единъ за *взводенъ командиръ* въ разнитѣ ескадрони — *за да може да се държи по-голѣмъ редъ въ взводоветѣ, и офицеритѣ да се запознаватъ по отблизо съ свойтѣ хора.*

На 1-й Януарий 1893 година Майоръ *Галубаровъ* се прѣвожда въ 4 коненъ полкъ, а отъ 4 — полкъ се прѣвежда Ротмистръ *Калчееъ* въ полка и се назначава за Командующъ ескадрона.

Понеже се формирова *Дивизионна кавалерия* — 6 сотни, то за кадъръ се назначаватъ отъ полка: въ 2-а сотня Поручикъ *Мановъ*, въ 4-а сотня Майоръ *Българовъ*, въ 5-а сотня — Майоръ *Милковъ* и Поручикъ *Фарашевъ*, въ 6-а сотня — Поручикъ *Димитриевъ*, а Ротмистръ *Нотовичъ* се назначава за Команующи ескадронъ въ полка.

На 5-й Януарий съгласно Височайшата заповѣдь № 5 Поручикъ отъ запаса *Стойчевъ* се опрѣдѣля на служба и се зачислява въ полка.

На 6-й Януарий по случай праздника *„Богоявление Господне“* на *Александровския площадъ* въ гр. *Ломъ* се назначава парадъ; участвуватъ I-й и II-й Ескадрони, които сѫ на квартири въ *Ломъ*.

Съ заповѣдь по полка № 12 § 1 отъ 12-ий Януарий се заповѣдва на Ескадроннитѣ командири и Завѣдующи командитѣ да вематъ мѣрки и ото пляватъ квартиритѣ, понеже е имало много случаи заболѣли отъ простуда.

Въ първитѣ числа на Януарий дохождатъ новобранцитѣ отъ призива 1892 година; тѣ сѫ на брой около 200 человѣка ото окржжията: Свищовско, Търновско и Плѣвенско.

Съ Височайша заповѣдь № 6 полковия медицински лѣкарь *Д-ръ Парасковъ* се проименова въ *Санитаренъ Майоръ* и Ветеренарния лѣкарь, Д-ръ *Близнаковъ* се проименува въ *Санитаренъ Поручикъ*.

На 25-й Януарий по разпорѣжданието на Кавалерйска Дивизия, Подполковнкъ *Голубаревъ* се оставя врѣменно при полка.

Съ заповѣдъ по полка № 17 § 1 отъ 17-ий Януарий се обявява присѫдата № 66 на Софийски Воененъ сѫдъ отъ 21 Януарий за осѫждането на конника отъ 2 конни полкъ Димитръ *Станчовъ*, за втори побѣгъ, заловенъ слѣдъ двѣ години отъ Административнитѣ власти — на 6 мѣсеца въ дисциплинарната рота, съ привождание на втори разрядъ по повѣдение.

Съ заповѣдь по полка № 31 §1 отъ 31 Януарий се обявява резултата отъ прѣгледа, направенъ отъ Началника на Кавалерийската Дивизия прѣзъ Ноемврий мѣсецъ 1892 година.

Съгласно заповѣдьта по Военното Вѣдомство № 46 Поручикъ *Поповъ* се командирова въ топо-

графическата школа Картографическия институтъ при Генералния Щабъ.

На 14 й Февруарий по случай „*Рождения день* ва *Н. Ц. В.*“ е имало парадъ на Александровския площадъ; полка изважда I и II ескадронъ; парада командува Командира на 6 сотня Подполковникъ *Лиловъ*.

Съ заповѣдъ по полка № 45 § 1 отъ 14-ий Февруарий, основана на заповѣдьта по Кавалерийската Дивизия № 12 — *въ видъ на опитъ се въвежда постоянната постилка за конетъ*, като се указва какъ да се употрѣбява. За резултатитѣ да се донесе.

Съ заповѣдь по В-то В-ство № 516 отъ 29-Декемврий 1892 год. *оклада за Ломския гарнизонъ* се опрѣдѣля на *45 ст. на човѣкъ*.

Съ заповѣдь по полка № 48 § 1 отъ 17 Февруарий се обявява отговора, полученъ отъ Началника на Кавалерийската Дивизия за поздравленията, които е поднесълъ на Н. Ц. В. Князътъ по случай сгодяването Му, поднесени сж тъй сжщо поздравителни телеграми отъ Началника на Кавалерийската Дивизия на Н. Ц. В. Княгиня Клементина Майка на Княза, до Н. Ц. В. Робертъ Пармски, баща на годеницата на Княза и до Н. Ц. В. годеницата на Княза. На които сж получени любезни отговори. Тъй сжщо Командующи полка подполковникъ *Стоевъ* е поднесълъ поздравленията и отъ страна на чиноветѣ отъ полка. Тѣзи телеграми гласятъ:

До Негово Царско Височество Княза.

По случай сгодяването на В. Ц. Височество дълбоко предания Ви 2-й конни полкъ се счита извънредно щастливъ, че може да поднесе на Ваше Ц. Височество неговитѣ най-преданни поздравления и топли благопожелания за укрѣпяването и величието на новосъздадената по този случай отъ Ваше Ц. Височество династия; 2-й конни полкъ ликува

за щастието, съ което добриятъ изборъ на В. Ц. В. облагодѣтелствува наново милото ни Отечество“.

Командующи полка, Подполковникъ *Стоевъ*.

До Нейно Ц. Височество Принцесата Годеница.

Ваше Царско Височество,

Благоволението и симпатията, съ които Ваше Ц. Височество рѣшихте да прибавите блѣсъка на Пармската Корона къмъ тъзи на нашето мило Отечество, прѣизпълня сърдцата на всичкитѣ офицери и войници отъ 2 конни полкъ съ радость и въодушевление.

Ний благодаримъ живо сждбата, за дѣто толкова ни облагодѣтелствувала чрѣзъ добриятъ изборъ на нашиятъ Августейши Господарь и не се съмняваме ни най-малко отъ сега въ величието и блѣсъка на нашето бждаще, което Ваше Ц. Височество ни осигури чрѣзъ този достопаметенъ актъ. Като ставаме отзивъ неописанъ отъ нетърпението, съ което очакваме Ваше Ц. Височество помѣжду си, позволете ни да Ви поднесемъ като на наша Августейша Господарка чувствата на най-дълбока вѣрность и прѣданность. 2 конни полкъ призовава защитата на Всемогущия върху Ваше Ц. Височество и се счита твърдѣ щастливъ, ако можеше здоби щастието първи да посрѣщне В. Ц. В. върху земята на нашето Отечество.

Командующи полка, Подполковникъ *Стоевъ*.

До Нейно Ц. Височество Майката на Княза,

Ваше Ц. Височество,

„По случай сгодяването на Вашия любимъ Синъ и нашъ Августейши възлюбленъ Господаръ, офицеритѣ и войницитѣ отъ 2 конни полкъ сж щастливи да станатъ отзивъ прѣдъ Ваше Ц. Височество на голѣмата и неописуема радость, която днешниятъ достоенъ изборъ на нашия Върховенъ Вождъ раз-

несе мѣжду редоветѣ имъ, като поднася на Ваше Ц. Височество по този случай своитѣ сърдечни поздравления, 2 конни полкъ призовава върху Княжеската Двойка благословението и защитата на Всевишний, а сѫщо и върху Ваше Ц. Височество, която сте толкова извършили, и работите още неуморно за щастието и величието на милото ни Отечество".

Командующи полка, Подполковникъ *Стоевъ*.

До Негово Ц. Височество Бащата на Годеницата.

Ваше Ц. Височество,

„Достойната Княгиня, съ която Ваше Ц. Височество благоволи да дари въ тази минута нашето мило Отечество, прѣизпълня сърдцата на всички чинове отъ 2 конни полкъ съ щастие и възхищение. Като изразяваме на Ваше Ц. Височество по този случай нашата най-дълбока признателность и прѣданность, ний заявяваме тържественно прѣдъ благородниятъ Баща на нашата Августейша Господарка, че 2-ятъ полкъ не ще пожали нищо, за да си привлече заслужено благоволението на Пармския Царски Домъ, който отъ сега свързва нашитѣ сждбини.

Командующи полка, Подполковникъ *Стоевъ*.

На тѣзи телеграми сѫ се получили слѣдующитѣ *отговори*:

Командующи 2 конни полкъ,

Ломъ

„Мойто сърдце е прѣпълнено отъ радость, като гледамъ приемътъ и въодушевлението, съ които български народъ и славната му армия посрѣщатъ новината за сгодяването Ми съ Князътъ, Вашия Вождъ и любимъ Господаръ. Азъ благодаря сърдечно Вамъ, както и на всичкитѣ офицери и войници отъ 2-ия коненъ полкъ за благопожеланията

които тъй пламенно и велегласно ми изпращате. Ще опитамъ вслѣдствие на тѣхъ едно извънредно щастие и удоволствие да видя въ скоро врѣме Нашиятъ храбръ полкъ".

Мария Луйза Бурбонска, Княгиня Пармска.

Подполковникъ Стоевъ, Командующи 2 конни полкъ, Ломъ.

„Вашитѣ чувства и благопожелания трогнаха дълбоко Негово Ц. Височество Пармския Дукъ. Азъ получихъ заповѣдь да отблагодаря прѣкрасниятъ полкъ, който командувате. Негово Ц. Височество се счита щастливъ, че повѣрява прѣлюбимата Си дъщеря Князу на Българскиятъ народъ и на побѣдоносната българска армия."

Графъ *Зибери*.

На 19-й Февруарий по случай *„Празднікътъ Освобождението на България"* на площадътъ Александровски е имало молебенъ и парадъ; полка изважда I-й и II-й ескадрони по 6 реда въ взводъ; парада командува Подполковникъ *Голубаревъ*.

На 4-й Мартъ Поручикъ *Томовъ* се назначава за старши офицеръ въ I ескадронъ съ заповѣдь по Кавалерийската Дивизия.

Съ заповѣдь по полка № 70 § 1 отъ 10-ий Мартъ, основанъ на заповѣдь по Кавалерийската Дивизия № 19 въ полка се изпращатъ 30 екземпляра отъ *устава за строевата служба* въ кавалерията, часть I-ва, одобренъ съ заповѣдь по Военното Вѣдомство № 71, *на Български езикъ*, за да се вземе за ржководство.

На 20-й Мартъ Поручикъ *Стойчевъ* заминава въ София за да държи конкурсенъ екзаменъ за добиване право за слѣдване въ висше военно учебно заведение въ странство.

Съ заповѣдь по полка № 105 § 1 отъ 15-ий

Април̀ий се обявява, че на поднесенитѣ поздравления отъ Началника на Кавалерийската Дивизия отъ страна на чиноветѣ отъ коннитѣ части до Нейно Ц. Височество Августѣйшата майка на Княза по случий свещеният обрядъ (бракосъчитанието) на Негово Ц. Височество съ Нейно Ц. Височество Княгиня Мария-Луиза — на което той се е удостоелъ съ Височайша благодарность.

Съгласно прѣдписанието на Военното Министерство № 1019 отъ 9 Април̀ий коннитѣ части отъ Кавалерийската Дивизия къмъ 15-ий Май ще излѣзътъ на лагеръ 1-й, 3-й и 4-й конни полкъ на *„Марино поле“*, при Карлово, 2-й конни полкъ при *Кула*.

На 22-й Април̀ий полка назначава команди за конвоирание на Тѣхни Царски Височества Княза и Княгинята отъ *Свищовъ* прѣзъ *Търново за Габрово*. Заминаватъ Подполковницитѣ *Стоевъ* и *Голубаровъ*, Майоръ *Поповъ*, Ротмистритѣ *Калчевъ*, *Нотовичъ*, *Михайловъ* и *Тошковъ* и Поручицитѣ: *Томовъ* и *Бърневъ*; унтеръ-офицери 8, конници 137, коне 170.

Нея година празднико на *„Военният орденъ“* вмѣсто да се празднува на 17-й Април̀ий, е назначенъ да се празднува на 23 Април̀ий (Гергьовдень). По този случай е имало парадъ и молебенъ на Александровската площадъ; полка изважда I-й и II-й ескадрони, парада командува Капитана отъ 23-й Резервни полкъ *Коняровъ*, а го приема Подполковникъ *Паничерски*.

Съ заповѣдь по полка № 127 § 1 отъ 7 Май се обявява, че съгласно прѣдписанието на Военното Министерство № 1238 до Началника на Кавалерийската Дивизия, Негово Ц. Височество е благоволилъ да назначи Нейно Ц. Височество Княгинята за Шефъ на 2-ий конни полкъ; по този случай Командующи полка

се обръща съ слѣдующитѣ думи къмъ чиноветѣ отъ полка:

„Като обявявамъ това Монарше благоволение на Господаря къмъ полка, поздравявамъ всичкитѣ Г. Г. офицери и долни чинове и изказвамъ найголѣмото желание, щото съ оправдание на довѣрието, което се възлага на полка отъ Господаря, съ бѣзпрѣдѣлна любовь, прѣданость и вѣрность, повѣрений ми полкъ да носи Вензела на Нейно Ц. Височество Августейшия Шефъ на плѣщитѣ си, като винаги помни залога на военния, клѣтвата за вѣрность къмъ Короната и Отечеството“.

Отъ 8 Май полкътъ започнува да се именува: *2-ий Конний на Нейно Царско Височество Княгинята полкъ.*

На 11-ий Май по случай праздника „св. Кирилъ и Методий“ се назначава парадъ отъ полка; участвува I и II ескадронъ. Парада командува Капитанъ *Коняровъ*, а го приема Подполковникъ *Паничерски*.

Въ врѣме на посрѣщането на Тѣхни Ц. Височества въ гр. *Свищовъ* и съпровождането имъ отъ *Свищовъ* до *Търново, старата българска столица*, полкътъ е направилъ особенно впечатление на Августейшитѣ Младоженци.

Въ *Търново* е имало Височайша вечеря, дадена въ двореца, на нея е билъ поканенъ и Командующи полка подполковникъ *Стоевъ;* тамъ Н. Ц. В. Князътъ му е съобщилъ радостната вѣстъ, че въ знакъ на особеното си благоволение къмъ полка Той назначава Н. Ц. В. Княгинята за шефъ на полка.

На 11-ий Май по случай праздника „св. Кирилъ и Методий“ командитѣ отъ полка, находящи се въ Търново и взели участие въ парада, биле поздравени отъ Своя Августейши шефъ Княгинята — *облечена съ мундиря на полка.* Слѣдъ парада Н. Ц. В. Княза благоволилъ да изкаже своята Височайша благодарность къмъ чиноветѣ на полка.

На 18-ий Май по-случай *„Тезоименния день на*

Н. Ц. В. Княза", на Александровската площадъ е имало парадъ, на който полка изважда и изпраща единъ сборенъ ескадронъ; парада командува подполковникъ *Лиловъ*, а го приема Подполковникъ *Паничерски*.

По случай назначаването на Нейно Ц. Височество Княгинята за Шефъ на полка сж биле размѣнени слѣдующитѣ телеграми:

До Нейно Царско Височество Княгинята.
В. Търново.

Ваше Ц. Височество,

Монаршето благоволение на Августейшия ни Господаръ да назначи 2-ия полкъ отъ ввѣрената ми дивизия за Шефски на Ваше Царско Височество, ме безпрѣдѣлно трогна и азъ смѣя да Ви увѣря, че полка ще съумѣе да оправдае високото довѣрие на Господаря и съ горѣща, любовь и бѣзпрѣдѣлна вѣрность и прѣданность къмъ Васъ и Прѣстола ще служи и носи Името Ви на плещитѣ си".

Началникъ на Кавалерийската Дивизия, Почетенъ Флигелъ-Адютантъ,
Подполковникъ *Петруновъ*.

До Почетния Флигелъ Адютантъ Подполковникъ Петруновъ.
София.

„Трогната отъ Вашитѣ чувства, благодаря Ви сърдечно, като изявлявамъ задоволствието, което чувствувамъ да бжда Шефъ на 2-й толкозъ хубавь и храбъръ полкъ, който е вече толкова скъпъ на Моето сърдце."

Мария-Луиза.

Началника на Кавалерийската Дивизия като обявява въ заповѣдь № 53 тѣзи телеграми, обръща се съ слѣдующитѣ думи къмъ полка:

„Дълбоко съмъ убѣденъ въ това, че 2-й конни полкъ, който пръвъ слѣдъ политическото ни възраждание, подиръ 500-годишното ни робство, става Шефски на първата Българска Господарка, ще остави славно име въ потомството ни — на *вѣрность, прѣданность и любовь* къмъ *Короната, Прѣстола* и *Татковината ни*, а пъкъ *вензела*, който ще краси плѣщитѣ имъ и благосклонното внимание на Господарката ни, което нѣма нивга да липсва, ще имъ дава подтикъ къмъ героизъмъ въ тѣхнитѣ войнишки прѣдприятия".

На 2-й Юний Поручика отъ Лейбъ-Гвардейския на Н. Ц. В. ескадронъ *Манджуковъ* се прѣвожда въ полка.

Сжщиятъ день се изпращатъ войници отъ всички ескадрони въ лагера при гр. *Кула*, за да приготватъ лагера.

На 5 Юний командитѣ изпратени за конвоиране на Княза се връщатъ въ *Ломъ*. Завръща се и подполковникъ *Стоевъ*.

На 12 Юний Щаба на полка I, II, III и IV ескадрони, нестроевия взводъ и музикалния хоръ заминаватъ за лагеръ при гр. *Кула*, където стигатъ на 13-й вечерьта.

Съ заповѣдь по полка № 190 § 1 отъ 9 Юлий отъ 10 Юлий нататъкъ започноватъ да се произвеждатъ *ескадронни учения* съ сборни ескадрони, отъ всѣки дивизионъ по 1 ескадронъ, *поради малкото число на коне*, подъ ржководството на Подполковникъ *Голубаревъ* и Майоръ *Поповъ*.

Съ заповѣдь по полка № 200 § 1 отъ 19 Юлий се обявява заповѣдь по В-то В-ство № 250 отъ 22-й Юний тя гласи:

„Обявявамъ по В-то Вѣдомство за свѣдение че Негово Ц. Височество *съ Височайши Указъ отъ 1 Май т. год.*, въ ознаменуването на Негово благоволение къмъ армията и въ споменъ на встжпване на Българска земя на Нейно Ц. Височество Княгиня Мария Луиза е благоволилъ да назначи Нейно Ц. В. за шефъ на 8-й пѣши Пиморски

и на 2-й коненъ полкове, които за напрѣдъ ще носатъ имената — 8-й п. Приморски на Нейно Ц. Височество полкъ, и 2-й коненъ на Нейно Ц. Височество полкъ".

Военен Министръ, Почетенъ Флигелъ-Адютантъ, отъ Генералния Щабъ,

Подполковникъ *Савовъ*.

На 27 Юлий, по случай полковия праздникъ на полка *„Св. Блажений Николай"*, е била получена слѣдующата телеграма отъ Н. Ц. В. Княгинята:

Подполковникъ Стоевъ,

Ломъ.

„По случай полковия праздникъ, пращамъ Ви най-добритѣ Си поздравления, също и на полкътъ Си. Богъ да закриля всички ви".

Мария Луйза.

На 2 Августъ по случай праздника *„Възшествието на Н. Ц. В. Княза* на Българския прѣстолъ", е имало парадъ на войскитѣ отъ *Кулския лагеръ;* полка излиза въ пълниятъ си съставъ; парада командува Помощника на Началника на дивизията Подполковникъ *Галунски*. Него день се произвѣждатъ свършилитѣ курса на Военното училище юнкери и се назначаватъ въ полка новопроизведенитѣ подпоручици: *Чонковъ, Софтовъ* и *Сариковъ*.

На 20 Августъ съгласно телеграмата на Началника на Кавалерийската Дивизия № 1668 единъ дивизионъ отъ полка заминава за гр. *София*, за да вземе участие въ съвукупнитѣ занятия съ другитѣ родове оржжия.

На 2 Септемврий 2-й Дивизионъ заминава за съувкупнитѣ занятия съ частитѣ отъ 6-а п. Бдинска Дивизия.

На 3 Септемврий Подполковникъ *Стоевъ*, Майоръ *Поповъ* и Подпоручикъ *Митевъ* заминаватъ отъ *Кула* за двореца Евксиноградъ, за да поднесатъ, като депутация отъ полка, поздравленията по случай Тезоимения день на Н. Ц. В. Княгинята. Тѣ се завръщатъ на 17/IX въ *Ломъ*.

На 6-ий Септемврий по случай *„Съединението на Съверна съ Южна България"* е имало църковенъ парадъ въ гр. *Кула;* полка назначава единъ сборенъ ескадронъ.

На 7 Септемврий Щаба на полка, 2-й Дивизионъ, музикантский хоръ и нестроевия взводъ, се прибиратъ отъ лагера при гр. *Кула* и *гр. Видинъ* — за гр. *Ломъ* на зимни квартири.

На 8 Септемврий по случай *„Тезоимения день на Н. Ц. В. Княгинята"* въ гр. *Видинъ* се назначава църковенъ парадъ на частитѣ отъ 6-а п. Бдинска Дивизия и отъ Видинския Гарнизонъ, *които се намирали за отряднитъ учения;* отъ полка участвуватъ 1 ескадронъ; парада командува Командующи 16-й п. Ловчански полкъ Подполковникъ *Цачевъ*, а го приема Началника на Видински гарнизонъ Подполковникъ *Мечконевъ*.

На 10-й Септемврий полка стига въ г. *Ломъ*, на 11-й — пристига и 1-й Дивизионъ отъ *София* въ г. *Ломъ*.

На 1-й Октомврий се уволняватъ старослужащитѣ войници отъ набора 1890 год. на брой 172 человѣка.

На 24 Октомврий полка влиза въ казармитѣ и слѣдъ 2 годишни неудобни квартирувания, въ разни пунктове, той се вижда събранъ, той се намира и до днесъ въ тѣхъ.

Глава VIII.

Живота на полка отъ окончателното му настаняване въ казармитѣ до прѣждевръменната смъртъ на Нейно Ц. Височество Княгинята, Шефа на полка.

(Ноемврий 1893 год. Януарий 1899 год.).

На 3 Ноемврий 1893 година е билъ съставенъ актъ за окончателното приемание на казармитѣ отъ Ломската Окржжна Постоянна Комисия, ако полкътъ и да е почналъ да се прѣнася въ тѣхъ още отъ 24 Октомврий с. г. Тъзи е датата, отъ която полкътъ е влѣзълъ въвладение на казармитѣ, и се установява на постоянно квартирувание въ гр. *Ломъ*.

На 7 Ноемврий съ заповѣдь по полка № 311 § 2 основанъ на телеграмата на Началника на 6-а Бдинска Дивизионна область № 4818, ***на офицеритѣ, лѣкаритѣ и чиновницитѣ се възлага да носятъ 10 дневенъ трауръ за смъртьта на Генерала отъ Инфантерията Негово Височество Князъ Александръ Батембергъ.***

По този случай Н. Ц. В. е отправилъ слѣдующиятъ Височайши рескриптъ къмъ армията:

„Днесъ се поминалъ въ Грацъ (Австрия) бивши Български Князъ, Н. В. Князъ *Александръ*, Генералъ отъ Инфантерията отъ Нашата армия и Шефъ на 1-й Софийски на Негово име полкъ. Българската войска въ Негово лице прѣтърпява една тѣжка загуба, тя изгубва Оногова, името на Когото е тѣсно

свързано съ Нейното формирувание и първоначално развитие, който е ималъ не легката задача да бѫде неенъ рѫководитель въ пѫтя на честьта, на дисциплината и националното съзнание. Тя изгубва Оногово, който пръвъ имаше радостьта да споделя съ нейнитѣ млади сили, труднитѣ врѣмена и славнитѣ дни на първитѣ побѣди на нейния храбъръ войникъ!

Българската армия се раздѣля днесъ съ неустрашимия си Водитель прѣзъ 1885 год., тя изгубва своя Сливнишки герой.

Войници!

Тѣзи дни е годишнината на доблестни дѣла на нашата армия. Вашитѣ сърдца се пълнятъ съ умиление при възпоменанията за падналитѣ ви другари — и съ възторгъ за незабравимитѣ дни на славнитѣ побѣди.

Нека памѣтьта на Първия Български Князь и Вождъ, която ще бѫде неразривно свързана съ тѣзи дѣла въ нашата народна история, се пази свѣто и ненарушимо.

Нека всички кажемъ: „Богъ да Го прости“.

Фердинандъ.

На 10 Ноемврий отъ полка сѫ биле получени слѣдующитѣ телеграми по случай бойния му праздникъ:

Ломъ

Командиръ на 2-й Конни на Нейно Ц. Височество полкъ.

„Искренно благодаря за поздравленията и чувствата на полка.“

Фердинандъ.

Ломъ.

Командиръ на 2 Конни на Нейно Ц. В. полкъ.

Благодаря за добритѣ чувства и поздравления,

изказани по случай на славния боеви праздникъ на полка, Богъ да запазва всички Мои кавалеристи.

Мария-Луиза.

Съ заповѣдь по полка № 315 § 2 отъ 15 Ноември се правятъ разпорѣждания за зимнитѣ занятия съ Г. Г. офицеритѣ, тѣ се раздѣлятъ на 3 периода за всички офицери. Отъ 15 Ноемврий до 31 Декемврий, отъ 1 Януарий до 1 Мартъ и отъ 1 Мартъ до 1 Априлий. Тѣ се прѣминаватъ по указанията на заповѣдьта по В-то В-ство № 514 отъ с. г.

Въ полка се назначава за Ветеринаренъ лѣкаръ Санитарния Подпоручикъ *Повивковъ*, а Санитарния Подпоручикъ *Близнаковъ* се прѣвожда въ Щаба на Кавалерийската Дивизия.

Съ заповѣдь по Кавалерийската Дизизия № 124 § 1 отъ 27 Ноемврий се обявява резултата на прѣгледа, направенъ на полка отъ Началника на Кавалерийската Дивизия.

Къмъ края на мѣсецъ Ноемврий пристигатъ новобранцитѣ отъ полка; тѣ сѫ на брой 111 и сѫ отъ окрѫжията: Видинско, Свищовско, Ломско, отъ призивъ 1893 год.; обучението съ тѣхъ започва на 1 Декемврий и трае до 15 Май 1894 год.

Къмъ краятъ на Ноемврий полкътъ е изпращалъ части за заемание на охранителенъ кордонъ по разпорѣждането на Санитарнитѣ власти срѣщу разпространението на заразителни болѣсти.

На 18 Декемврий по разпорѣждането на Началника на Кавалерийската Дивпзия полка пуща по 17 дена въ отпускъ, 75 конника отъ полка.

Съ заповѣдь по полка № 365 отъ 31 Декемврий къмъ 1-ий Януарий 1894 год. въ полка се състоятъ по списъкъ хора и коне: въ I ескадронъ 121 войника и 94 коня, II — 110 войника и 97 коня, III — 109 войника и 97 коня и IV — 112 — и 93 коня, нестроевия взводъ 15 войника и 14

коня; музикан. хоръ 15 войника и 22 коня. — Всичко 482 войника и 417 коня.

По случай на Новата година сж биле подадени до Негово Ц. В. Княза и до Нейно Ц. В. Княгинята поздравителни телеграми.

На едната телеграма е било отговорено отъ дежурния Флигелъ Адютантъ Подполковникъ *фонъ Добнеръ*, а на другата е получена слѣдующата телеграма отъ Княгинята:

Ломъ.

Подполковникъ Стоевъ, Командиръ на 2 конни полкъ.

„Благодаря Вамъ и на всичкитѣ офицери и войници отъ Моятъ полкъ и желая Новата 1894 година да ви бжде щастлива и благополучна. Нека Богъ да ви благослови".

Мария-Луиза.

На 6-й Януарий *„Богоявление Господне"*, рождения день на Н. Ц. В. Княгинята, Шефа на полка, на Александровския площадъ е имало молебенъ и парадъ; полка изважда 4 ескадрона по 8 реда въ взводъ; IV-й ескадронъ дава залпове за салютационна стрѣлба. Парада командува Подполковникъ *Голубаревъ*. По този случай на поздравителната телеграма подадена отъ Командира на полка е била получена слѣдующата телеграма отъ Княгинята:

Ломъ.

Подполковникъ Стоевъ, Командиръ на 2 конни полкъ.

„Благодаря сърдечно Вамъ и на всички чинове отъ Моя полкъ за поздравленията и благопожеланията. Нека Богъ ви благослови".

Мария-Луиза.

На 9 Януарий се прави разпорѣждание по примѣра на миналата година да се събира на занятие *Конно сапиорния взводъ*; състава на взвода и занятията сж съгласно запов. по полка № 266 § 19 отъ 1893 год.

На 17-й Януарий Майоръ *Поповъ* се произвежда въ Подполковникъ, Поручикъ *Чардафонъ* въ Ротмистръ, а Санитар. Подпоручикъ *Повивковъ* въ чинъ Поручикъ.

На 18-й Януарий по случай *„Рождението на Прѣстолонаслѣдника Князь Бориса"* Командира на полка Полковникъ *Стоевъ* е поднесълъ поздравленията си както на Княза, тъй и на Княгинята. Той е получилъ слѣдующитѣ отговори:

Ломъ

Командиру на 2-ий Конни на Нейно Ц. Височество полкъ.

„Изказвамъ Моята сърдечна благодарность за вѣрноподаническитѣ чувства и поздравления на полка, които Ми поднасятъ по случай щастливото раждание на Нашия Прѣстолонаслѣдникъ.".

Фердинандъ.

Ломъ

До Командира на 2 Конний полкъ.

„Благодаря сърдечно на всички офицери и войници отъ Моя полкъ за молитствуванията и благитѣ думи за Менъ и за Моя Августейши синъ, Български Прѣстолонаслѣдникъ.

Мария-Луиза.

По сжщия случай е била издадена и слѣдующата прокламация къмъ армията.

„Къмъ възлюблената Ни армия,

Съ сърдце прѣпълнено отъ благодарность къмъ Всевишний и съ чувства на особена радость възвѣстявамъ на Нашата армия Рождението на Нашия възлюбленъ Синъ и Наслѣдникъ на Прѣстола Негово Царско Височество Князъ Борисъ, Князъ Търновски, Херцогъ Саксонски. Водимъ отъ отеческата мисъль щото Н. Ц. В. Нашия възлюбленъ Синъ и Прѣстолонаслѣдникъ още съ встжпването

си на жизненното поприще да възприеме високитѣ длъжности, които Неговото високо призвание Му налага, за да Му дадемъ отъ друга страна възможность да порастне и *още сега да се сроди съ убеждението, че и Нему, като на Български войникъ* и *Гражданинъ*, еднакво ще принадлежи *свѣщенната длъжность да защитава Отечеството, да пази неговата свобода и независимость* и да бѫде *упора на Прѣстола*, като при изпълнението на тѣзи Си святи длъжности *винаги високо държи Българското знаме* и за да покажемъ още веднажъ на Нашата доблѣстна армия до колко тя Ни е близка и до колко скъпо цѣнимъ неразривнитѣ връзки, които я свързватъ съ Прѣстола Ни, Ний зачислихме Н. Ц. В. Нашия възлюбленъ Синъ и Прѣстолонаслѣдникъ Князь Борисъ, Князь Търновски, Херцогъ Саксонски, въ 6-ий п. Търновски на Нашето име полкъ съ чинъ Подпоручикъ, като същеврѣменно Го назначихме за Шефъ на 4-ий п. Плѣвенски полкъ, Шефъ на 4-ий Конний полкъ и Шефъ на 3-ий Артилерийски полкъ.

Като прѣдаваме въ редоветѣ на Нашата храбра армия Нашия възлюбленъ синъ и Прѣстолонаслѣдникъ, Ний желаемъ щото тя да Го приеме въ срѣдата си съ сѫщиятъ възторгъ съ какъвто сме привикнали да се чувствуваме Ний Сами мѣжду нея, да Го окраси съ сѫщитѣ чувства на вѣрность и прѣданость както и Насъ, да възпита отъ Него единъ храбъръ въйникъ, единъ достоенъ Вождъ на татковината ни и доблѣстенъ хранитель на българската честь и слава.

Нека Всевишни Му даде сила здравие и разумъ да крѣпне и да се развива за радость Намъ и на вѣрната Ни и прѣданна армия.

Издадена въ Нашия дворецъ въ ст. София, на Атанасовъ-день, седмата година отъ Нашето Царувание".

Фердинандъ.

За прочитанието на тази прокламация на 20-й Януарий на Александровската площадъ е билъ назначенъ молебенъ и парадъ; полка излиза въ пълниятъ си съставъ. Парада е командувалъ Подполковникъ *Голубаревъ*, казармитѣ и военнитѣ здания сѫ биле освѣтени, храната на войницитѣ подобрена.

На 30-ий Януарий младитѣ войници отъ полка се подвеждатъ подъ клетва въ църквата *„Св. Николай"* — въ Борунска махла.

На 14-й Февруарий по случай *„Рождения день на Н. Ц. В."* е имало парадъ и размѣнени телеграми.

На 18-й Февруарий Поручикъ *Стаматовъ* се уволнява въ запасъ на армията по дисциплинаренъ редъ.

На 19-й Февруарий *„Праздникътъ на Освобождението на България"* е имало молебенъ и парадъ. Била е пратена поздравителна телеграма до Н. Ц. В. Княза и е отговорено чрѣзъ дежурния Флигелъ-Адютантъ Подполковникъ *Стояновъ*.

Съ заповѣдь по полка № 78 § 1 отъ 19 Марта се обявява, че новобранцитѣ отъ набора 1894 год. сѫ отъ слѣдующитѣ Дивизионни области: 4-а Прѣславска 20 души, 5-а Дунавска 107 —, 6-а Бдинска 203 —. Всичко 330. —.

Съ заповѣдь по полка № 87 § 1 отъ 28 Марта основанъ на Запов. по Военното В-ство № 108 отъ 21 Марта на офицеритѣ отъ коннитѣ полкове *се разрѣшава да носятъ въ врѣме на ѣзда и фехтовка* — куртки отъ тъмно-синьо сукно по образеца на приетия въ Лейбъ-Гвардейския на Н. Ц. В. ескадронъ; вратникътъ като този на суртука, а кантове приетитѣ за всѣка часть.

По случай годишнината отъ вѣнчанието на Тѣхни Царски Височества Господинъ Военниятъ Министръ е поднесълъ поздравленията на армията и е получилъ благосклонни отговори.

На 14-й Априлий се уволняватъ въ 14 дневенъ

отпускъ 200 войници отъ полка — по 50 отъ ескадронъ.

На 15 Априлий се обявява указъ № 1 за приемането оставката отъ длъжностьта Воененъ Министръ на Подполковникъ *Савовъ* и за назначението за такъвъ Полковникъ *Рачо Петровъ*.

На 18-й Май по случай „*Тезоимения день на Н. Ц. В. Княза*“ е имало молебенъ и парадъ на площадьта прѣдъ Мировото сѫдилище. Полка излиза въ пълниятъ си съставъ коненъ строй, а 23 пѣх. Резервенъ полкъ изважда една сборна рота, 6-а сотня — пѣшкомъ. Парада командува Подполковникъ *Голубаровъ*. На изпратената поздравителна телеграма до Н. Ц. В. Княза се е получилъ отговоръ чрѣзъ дежурния Флигелъ-Адютантъ Подполковникъ *Марковъ*.

Съ заповѣдь по полка № 166 § 1 отъ 15-й Юний се разрѣщава на Поручикъ *Босева* да встѫпи въ първия законенъ бракъ съ Госпожата Райна *Атешкайклиева* отъ гр. Ломъ.

На 21-й Юний Командира на полка, като е присѫтствувалъ на ученето на сборниятъ ескадронъ отъ 2-ия дивизионъ на полка, е останалъ доволенъ, за което е благодарилъ на офицеритѣ и войницитѣ.

Съ заповѣдь по полка № 174 § 1 отъ 23-й Юний се обявява резултатътъ отъ прѣгледа на младитѣ войници, тя гласи:

„Отъ резултата добитъ при тъзи годишниятъ прѣгледъ на младитѣ войници се вижда, че при многото врѣме, което се разполагаше за обучението имъ (1-й Декемврий — 15-й Май) пакъ не е достигнато до удовлетворителния успѣхъ въ сравнение съ обучението на други години при по-къси срокове. — Разликата е съвсѣмъ малка“. Подполковникъ *Стоевъ* отдава това повечето на заведванието на обучението отъ млади и неопитни ржководители. *Понеже той намира, че това обучение на младия войникъ служи за основа на бѫдащето*

му развитие, той иска щото въ бѫдаще заведванието да става или отъ самитѣ ескадронни командири или отъ по-опитнитѣ помощници. Той иска да се обърне внимание върху чистото носение на войницитѣ и добриятъ тѣхенъ видъ. За да се развие и у тѣхъ вкуса на хубавото.“

На 7-й Юлий се уволняватъ въ безсроченъ отпускъ 40 войници отъ призива 1892 год.

Съ заповѣдь по полка № 195 § 1 отъ 14-й Юлий Подполковникъ *Стоевъ*, като обявява че притѣжателитѣ на градини и лозя около града и около селото *Голенци*, се оплакали че войници отъ полка ходили и имъ нанасяли пакость: заповѣдва Командиритѣ на ескадронитѣ и командитѣ *да внушатъ на войницитѣ да почитатъ частната собственость* и да не пускатъ никого вънъ отъ казармата безъ билети. Запрѣщава се излизанието отъ казармата отъ къмъ р. *Ломъ*.

На 15-й Юлий сѫ биле раздадени призоветѣ за отлична стрѣлба на тѣзи войници, които 2 години подъ редъ сѫ стрѣляли добрѣ, тѣ сѫ на брой 27. А знаковетѣ на тѣзи които сѫ стрѣляли добрѣ първата година сѫ на брой 153.

На 20-й Юлий сѫ биле получени и дадени въ библиотекитѣ на ескадронитѣ книжкитѣ: *Дѣлото на заговорницитѣ и убийството на Министръ Бѣлчевъ, Бинокълъ далекомѣръ, Кратко ржководство за изучване телеграфното и телефонно дѣло, Привръмена инструкция за приемането на разни материали и вѣщи за облеклото и снаряжението на войската, Командуване: рота, ескадронъ и батарея отъ Генералъ Лейтенантъ Карцовъ.*

На 21-й Юлий полка тръгва въ пълниятъ си съставъ отъ Ломъ за *София* за специални занятия съ 1-й конни полкъ. Той стига на лагеръ при с. *Горублени* (Софийско) на 25-й Юлий.

Полковиятъ праздникъ на 27-й Юлий е билъ

празднуванъ въ лагера и Началника на Кавалерийската Дивизия е поднесълъ поздравителна телеграма до Княгинята, на която се удостоилъ съ слѣдующия отговоръ:

София

Подполковникъ *Петруновъ*.

„Благодаря Ви за вѣрноподаническитѣ чувства, които Ми изразявате по случай празника на Моя полкъ".

Мария-Луиза.

Командирътъ на полка тъй сжщо е пратилъ поздравителна телеграма, на която е получилъ слѣдующия отговоръ:

София

Подполковникъ Стоевъ.

„Благодаря Вамъ и на чиноветѣ отъ полка Ми за поздравленията, които Ми поднесохте.

Мария-Луиза.

На 2-й Августъ е билъ произведенъ въ чинъ Поручикъ, Подпоручикъ *Начевъ*.

На 17 Августъ *полкътъ е тръгналъ отъ София за Пловдивъ*, въ съставъ: 4 щабъ-офицери, 15 оберъ-офицери, 1 класенъ чиновникъ, 289 войници, 316 коня, за да вземе участие въ прѣдстоящитѣ маневри.

На 6-й Септемврий се завръщатъ отъ маневри Щаба на полка и 1-и Дивизионъ; а 2-и Дивизионъ се връща на 15-й Септемврий.

На 8-й Септемврий по случай *„Тезоименния день на Н. Ц. В. Августейшия Шефъ на полка"* Командиръ на полка е изпратилъ поздравителна телеграма, на която е полученъ слѣдующиятъ отговоръ:

Ломъ.

Подполковникъ Стоевъ,

„Благопожеланието на чиноветѣ отъ ввѣрения ми полкъ Ме много трогна. Благодаря сърдечно, увѣрена съмъ че полка ще носи всѣкога високо знамето подъ което е повиканъ".

Мария-Луиза.

На 16-й Септемврий се уволняватъ старослужащитѣ войници отъ призива 1891 г., тѣ сж отъ следующитѣ окржжия: Шумненско 36, Разградско — 3, Ловчанско — 19, Свищовско 12, Видинско 18 и Силистренско 1, всичко 89.

На 4-й Октомврий се обявява Височайшата заповѣдь № 37 съ която Подполковникъ *Голубаревъ* се прѣвожда въ 5-а сотня Дивизионна Кавалерия, а Майора отъ 4 конни полкъ *Кабакчиевъ* се прѣвожда въ полка, по този случай Подполковникъ *Поповъ* приема командуването на I ескадронъ, а Майоръ Кабакчиевъ на III —.

На 18-й Октомврий всъки ескадронъ назначава по 6 конника за съставяние Конвоенъ взводъ за Нейно Ц В. Княгинята; взвода ще състои при Лейбъ Гвардейски на Н. Ц. В. ескадронъ въ София. Съ заповѣдь по полка № 298 № 1 отъ 25 Октомврий, основано на прѣдписанието на Началника на 3-й п. Балканска Дивизия № 4780 — Негово Ц. Височество е благоволилъ да искаже нему Височайшата Си благодарность за добрата служба на всичкитѣ долни чинове отъ полка които сж взели участие съ Южниятъ отрядъ въ Исуплийскитѣ голѣми маневри.

На 2-й Ноемврий се испращатъ войници за да докаратъ ремонтни коне за полка.

На 7-й Ноемврий по случай *„Бойниятъ праздникъ на полка"* се е празднувало и сж биле изпратени поздравителни телеграми на Княза и Княгинята, на коитѣ тѣ сж отговорили благосклонно.

Съ заповѣдь по полка № 339 § 1 отъ 5-ий Декемврий *Сотнитѣ отъ Дивизионната кавалерия се прѣдаватъ къмъ конните полкове,* като V-ий ескадрони; *6-а Сотня се прѣдава*

къмъ полка, а отъ 4-а и 5-а — се образува *Отдѣленъ Кавалерийски Дивизионъ* съ сѣдалище въ *гр Шуменъ*. Подполковникъ *Голубаревъ* се назначава за командиръ на този дивизионъ.

Съ заповѣдь по полка № 352 § 1 отъ 18-ий Декемврий се обявява списъка на книгитѣ въ библиотеката на полка къмъ 1-й Ноемврий — тѣ сж отъ 381 автори.

Съ заповѣдь по полка № 354 § 1 отъ 20-ий Декемврий, основанъ на Запов. по Военното Вѣдомство № 442 отъ 12-й Декемврий се обявява, че *при Военното училище*, отъ 1 Януарий 1895 год., се открива *курсъ съ назначение да даде на офицеритѣ възможность да разширатъ познанията си по военното дѣло:* свършилитѣ съ успѣхъ ще добиватъ право да се командироватъ въ странство за свършване на Инностранн Висши учебни воени заведения.

Съ заповѣдь по полка № 3 § 1 отъ 3-й Януарий 1895 год. се назначава комисия за испитване офицеритѣ, изявили желание да слѣдватъ въ офицерския курсъ подъ прѣдседателството на командиря на полка и членове Майоритѣ: *Кабакчиевъ* и *Нотовичь* и Ротмистръ *Калчевъ*.

На 6 Януарий *„Богоявление Господне* и *Рождения день на Нейно Ц. В. Княгинята“* е имало парадъ и разменението на поздравителни телеграми.

Изпратенитѣ да слѣдватъ офицерския курсъ въ София сж поручицитѣ *Анастасовъ* и *Митевъ*.

На 14-й Февруарий по случай Рождений день на Н. Ц. В. Княза е имало парадъ и разменение на поздравителни телеграми.

На 13-ий Февруарий Поручикъ *Войниковъ* е заминалъ за София — където се прикомандирова къмъ Щаба на Кавалер. дивизия.

На 19-й Февруарий *Празднпка Освобождението на България* е имало молебенъ.

На 21-й Мартъ се съобщава въ полка, че Нейно Ц. В. Августейшия Шефъ на полка *подарява нови сребърни трѣби на полка*.

На 1-й Априлий Ротмистра отъ 4-й Конний полкъ *Желевъ* се прѣвежда въ полка.

На 18-й Май *„Тезоименний день на Н. Ц. В. Княза“* е имало молебенъ и парадъ и разменени поздравителни телеграми.

Съ заповѣдь по полка № 150 § 1 отъ 30-ий Май се обявява резултата за прѣгледа на млад. войници отъ призивъ 1894 год. Нея година новобранцитѣ сж дошли много късно, а резултатитѣ сж биле твърде блескави.

На 7-й Юлий Ротмистръ *Тошковъ* се прѣвежда въ 1 Конни полкъ. Съ зопов. по полка № 187 § 1 отъ 6 Юлий Мл. ун. оф. при III ескадронъ Русинъ *Върбановъ* се назначава за щандартенъ.

На 8-й Юлий полка въ пълнията си 5 ескадроненъ съставъ заминава за общиятъ подвиженъ кавалерийски лагеръ въ *Марно-поле* (Карловско), подъ ржководството на Началника на Кавалерийската Дивизия Подполковникъ *Петруновъ*. Кавалерийския сборъ е траялъ до 27 Юлий, а следъ това частитѣ се връщатъ въ свойтѣ райони, за да вематъ участие въ съвокупнитѣ занятия съ пѣхотата.

На 2-й Августъ деньтъ на възшествието на Н. Ц. В. полка е билъ въ *Мездра* на пътъ за *Ломъ*; тамъ той получава отговора на поздравителната си телеграма.

На 24-й Августъ слѣдъ прибирането на полка въ *Ломъ* се уволняватъ старослужащитѣ войници отъ призива 1892 год. на брой 171 человѣкъ.

На 3-й Септемврий въ полка пристигатъ запасни войници на обучение отъ призивитѣ; 1890 и 1891 год. на брой 206 человѣка.

На 10-й Септемврий запаснитѣ отъ 1891 година се уволняватъ, а запаснитѣ отъ 1890 год. — на 21 Септемврий.

На 8-й Септемврий по случай *„Тезоименій день на Нейно Ц. В. Княгинята* и *патронния полкови праздникъ“* на полка имало молебенъ и парадъ. На поднесената поздравителна телеграма до Княгинята се е получилъ слѣдующия отговоръ:

Ломъ

Командиру 2-й конни полкъ

„Благодаря сърдечно на всички офицери и войници за поздравленията и благопожеланията по случай имения Ми день“.

Мария-Луиза.

Отъ този день започва да се празднува като патроненъ праздникъ 8-й Септемврі — Мала Богородица, вмѣсто 27 Юлій деньтъ на Св. Блажений Николай, който е билъ день за полковоя праздникъ отъ 1884 година.

На 6-й Септемврий въ полка пристигатъ 48 коня ремонтни.

На 10-й Октомврий подполковникъ *Стоевъ* заминава за полски поѣздки, за да добие право на производство въ чинъ *Полковникъ*.

На 1-й Ноемврий се формира *учебна и конно-пионерна команда* и започнуватъ своитѣ занятия.

На 7-й Ноемврий по случай *„Бойния праздникъ“* на полка е имало молебенъ и разменявание на поздравителни телеграми. Съ заповѣдь по полка № 347 § 1 отъ 13-й Декемврий Командира на полка дава *по единъ ремонтенъ конь на всъки единъ отъ офицеритѣ и свърхсрочнитѣ унтеръ офицери, за да се обѣздатъ отъ всъки едного*, при свършвание на обѣздката той прави прѣгледъ и който отъ конетѣ се е показалъ най-добрѣ обѣзденъ моли да се отпустнатъ *награди на обѣздвачитѣ*.

На 16-й Декемврий за Командиръ на нестроевоя взводъ се назначава поручикъ *Димитриевъ*, вмѣсто Поручикъ *Апостоловъ*.

На 1-й Януарий 1896 год. Командира на полка Подполковникъ *Стоевъ* се произвожда въ чинъ *Полковникъ*. Началникъ Щаба на Кавалерийската Дивизия Майоръ *Назлъмовъ* въ — Подполковникъ, въ полка се назначава новопроизведения подпоручикъ отъ Военното на Н. Ц. В. училище *Влаевски*.

По случай на Новата година отъ Командиря на полка сж биле изпратени поздравителни телеграми до Княза и Княгинята, на които сж се получили благодарителни отговори.

На 8-й Януарий учебната команда въ съставъ 29 конника и 49 коня заминава за с. Берковска Клисура на зимна пропѣздка, тя се е върнала на 15 Януарий. Въ края на Януарий започнуватъ да дохаждатъ новобранцитѣ отъ призивъ 1895 год. и се распрѣдѣлятъ мѣжду ескадронитѣ; тѣ сж на брой 223 человѣка, или по 45 человѣка въ ескадронъ; тѣ сж отъ окржжията: Русенско, Свищовско, Видинско, Ломско, Ловчанско, Силистренско и Разградско; занятията съ тѣхъ започнуватъ на 1-й Февруарий. Съ заповѣдь по полка № 32 § 1 отъ 1-й Февруарий се обявява резултата отъ прѣгледа на учителитѣ за младитѣ войници. Полковникъ *Стоевъ* намира че въ III, IV и V ескадрони много малко внимание е обърнато върху § 36 алинея 3-а отъ *Инструкцията за занятията въ кавалерията*, ако и да е направилъ своевремено распореждание за това, когато сж се избирали учителитѣ и прѣди започването на занятията съ тѣхъ.

На 2-й Февруарий праздикътъ *„Сретение Господне“* — по случай *миропомазването на Н. Ц. В. Прѣстолонаследника по Православнитѣ обряди*, за прѣминавание въ лоното на народната православна вѣра е имало праздникъ — и подобрение храната на войницитѣ.

Съ заповѣдь по полка № 40 § 1 отъ 9-й Февруарий се напомня заповѣдьта по полка № 32 § 12 отъ 1892 год. да се обръща точно внимание на

§ § 128 и 129 отъ Рускиятъ уставъ за вътрѣшната служба въ Кавалерията, който е въ сила и въ насъ, ***щото всъки офицеръ, взводенъ или полуескадроненъ командиръ, да се интересува поотблизо съ живота на свойтъ подчинени войници,*** като следи за всички добри и лоши дѣла и донася, за да се вематъ нуждитѣ мѣрки.

14 и 19 Февруарий сж биле отпразднувани по обикновеному.

Съ заповѣдь по полка № 69 § 1 отъ 9 Мартъ Подпоручикъ *Ивановъ* се наказва съ 10 дена затворъ въ гаубтвахта, за това че на 29 Февруарий въ нетрезвенъ видъ е буйствувалъ и е допусналъ да му се нанесе обида съ побой — съ което е опятнилъ офицерското достолѣпие.

На 21-й Мартъ се пускатъ въ отпуска по 5 души войници отъ всѣки ескадронъ, всичко 25 человѣка.

На 4-й Априлий Поручикъ *Босевъ* се уволнява отъ служба и се зачислява въ запасъ на армията.

Съ заповѣдь по полка № 96 § 1 отъ 5 Априлий, основана на телеграмата на Началника на Кавалерийаката Дивизия № 820 Н. Ц. В. Княза — *като васалъ* — се назначава *за Маршалъ въ Турската Императорска армия, съ Султански Ферманъ.*

Съ § 2 отъ сжщата заповѣдь Поручикъ *Войниковъ* и Старшитѣ Унтеръ офицери: Тодоръ *Георгиевъ*, Атанасъ *Златевъ* и Стойко *Атанасовъ* сж свършили успѣшно Кавалерийския курсъ въ София.

Съ заповѣдь по полка № 108 § 1 отъ 17 Априлий основанъ на прѣдписанието отъ Началника на Кавалерийската Дивизия № 696 се даватъ слѣдующитѣ указания, които трѣбва да се спазватъ при назначавание на войници за вѣстови при офицеритѣ: 1) Всички вѣстовии да иматъ 2 ката горни дрѣхи, единъ за въ кжщи други за въ града; 2) Въ кжщи вѣстовитѣ могатъ да вършатъ сжщитѣ работи, каквито биха вършили и въ казармата, когато сж назначени на работа, обаче на тѣхъ трѣбва всѣкога да се дава врѣме да си отпочиватъ и да спатъ; 3) Стаитѣ, въ които живѣятъ вѣстовитѣ, трѣбва да бждатъ сухи и достатъчно отоплявани съобразно съ времето на годината; 4) Назначаванието на войницитѣ за вѣстови да става само пожелание; 5) Въ кжщитѣ, въ които се готви, вѣстовитѣ трѣбва непременно да се хранятъ за смѣтка на офицера при когото прислужватъ; 6) Въ кжщитѣ, въ които се не готви, ако офицеритѣ не желаятъ да хранятъ вѣстовитѣ си, то тѣ трѣбва да се хранятъ въ казармата на общо основание и да живѣятъ тамъ, като се изпращатъ въ квартирата на офицера да му прислужватъ въ часове опрѣделени отъ началника на частьта.

На 23-й Априлий *„Праздника на Военниятъ орденъ за храбрость“*, се е празднувало по обикновенному; на 24 Априлий Подпоручицитѣ *Голубаревъ* и *Ивановъ* се награждаватъ съ *„Бронзова медаль безъ корона“*, за споменъ на Бракосъчитанието на Техни Ц. Височества Княза и Княгинята.

На 2-й Май *„Денътъ на Св. Царь Бориса и именятъ день на Н. Ц. В. Прѣстолонаследника“*, е имало праздникъ и разменение на поздравителни телеграми.

На 5-й Май Учебната команда свършва екзаменитѣ си и войницитѣ се испращатъ по тѣхнитѣ ескадрони, въ учебната команда сж свършили 39 конника.

11 Май праздника на Св. Кирилъ и Методи се отпразднува по приетия редъ, сжщо и на 18 Май.

Съ заповѣдь по полка № 139 § 3 отъ 18 Май Полковникъ *Стоевъ* като обръща вниманието че 1). Командующи парада не отрапортувалъ съгласно § 75 часть 4-а отъ Кавалерийския уставъ, а сжщо не испълнилъ и забѣлѣжката къмъ § 125 частъ 8-а отъ сжщия уставъ; 2) че не всички офицери биле съ положената по формата на обшлагитѣ *линия*,

а пъкъ Поручикъ *Балтаджиевъ* билъ неостриганъ и небрежно облеченъ; 3). Командующитѣ II и III ескадрони при дефилирането неможле да направятъ правилно заѣзда, а Ротмистръ *Желевъ* още нѣмалъ валтратъ присвоенъ по формата на полка, за това обржща вниманието на всички.

Отъ Княза, който се е намиралъ въ Москва, е билъ полученъ следующия отговоръ на испратената телеграма на 18 Май:

Ломъ-Паланка.

Полковникъ Стоевъ.

„Приехъ поднесенитѣ поздравления отъ страна на повѣрения Ви полкъ. Благодаря".

Князътъ.

На 22-й Май по случай 80-годишнината на Н. Ц. В. Княгиня Климентина Майка на Княза, Началника на Кавалерийската Дивизия е поднесълъ поздравленията на всичкитѣ чинове отъ дивизията, на което е получилъ благодарителенъ отговоръ.

На 8-й Юний полка въ пълниятъ си съставъ заминава за *специални кавалерийски маневри* около гр. Плѣвенъ.

По разпорѣждането на Кавалерийската Дивизия, Завѣдующия кавалер. курсъ Майоръ *Тодоровъ* се изпраща въ полка да вземе участие съ полка въ маневритѣ.

На 25-й Юлий се обявява съ заповѣдь по полка № 207 § 1 телеграмата на Началника на кавалер. Дивизия № 1624, че до 15-й Септемврий нея год. пускането на офицери въ отпускъ се запрѣщава.

На 28-й Юлий кавалерийскитѣ спецеални маневри около Плѣвенъ се свършватъ и частитѣ се връщатъ въ гарнизонитѣ си; полка се връща съ щаба въ *Ломъ* на 3-й Августъ, а ескадронитѣ се изпращатъ по частитѣ на 6-а п. Бдинска Дивизия за съвокупни занятия, както слѣдва: I ескадронъ въ *Вратца*, III — въ *Видинъ*, IV — въ *Бѣлоградчикъ* и V — въ *Плѣвенъ*, II — се връща въ *Ломъ*.

На 2-й Августъ полкътъ е билъ въ *Вратца*.

Въ края на Августъ Ротмистръ *Стойчевъ* се връща отъ Италия, където е слѣдвалъ наукитѣ по генералния щабъ.

Прѣзъ м-цъ Септемврий ескадронитѣ отъ полка взиматъ участие съ войскитѣ отъ 6-а п. Бдинска дивизия въ *Ловчанскитѣ голѣми маневри*.

На 8-й Септемврий, по случай полковиятъ праздникъ и тезоимения день на Н. Ц. В. Княгинята полкътъ се е намиралъ на пѫть и е получилъ слѣдующата телеграма отъ Княгинята, въ отговоръ на изпратенитѣ поздравления.

Ломъ, въ слѣда,

Командиръ 2 Конний полкъ.

„Сърдечно благодаря Вамъ, Г. Г. офицеритѣ и войницитѣ отъ Моя любимъ полкъ, за тѣхнитѣ поздравления и за благопожеланията имъ. *Желая имъ добро дѣйствие и отличие на прѣдстоящитѣ маневри*".

Мария-Луиза.

На 21-й Септемврий полка въ пълниятъ си съставъ се връща отъ *Ловечъ* въ *Ломъ*.

На 27-й Септемврий се уволняватъ старослужащитѣ войници отъ призива 1893 година, на брой 70 человѣка и отъ окржжията: Свищовско, Видинско, Ломско, Шумненско, Силистренско и Плѣвненско.

Съ заповѣдь по полка № 281 отъ 7 Октомврий се обявява инструкцията за произвеждането на переодически ветеринарно-санитарни прѣгледи на конетѣ въ частитѣ отъ войската.

На 7-й Ноемврий по случай *„Бойния праздникъ на полка"* се е правнувало както всѣкога.

Съ заповѣдь по полка № 350 § 2 отъ 15 Де-

кемврй Ротмистръ *Стойчевъ* — пуснатъ на 2 м-ца въ отпускъ — до 15 Октомврий — се завржща въ *Ломъ*.

Въ началото на Февруарий мѣсецъ 1897 година нѣколко души офицери отъ полка рѣшаватъ да прѣдприематъ една *усилена поѣздка*, отъ гр. *Ломъ*, мѣстоквартированието на полка, до гр. *София*, съ *цѣль да се убедятъ до колко системата, приета отъ тѣхъ за тренирание на конетъ е добра и какво може да се очаква отъ нашия строеви конь?* Тѣзи офицери сж тренирали конетѣ си подъ ржководството на Ротмистръ *Стойчева* и на 2-й Февруарий 6 часа слѣдъ пладне тръгватъ на пжтъ по шосето *Ломъ*, *Берковица*, *Петроханъ*, *София*; тѣ стигатъ въ *София* на 3-ий Февруарий около 3 ½ часа слѣдъ обѣдъ въ казармитѣ на 1 конний полкъ: 8 души оберъ-офицери, 2 войници и 10 коня, като *изминаватъ пространството Ломъ — София — 156 километра за 22 часа*. Началника на кавалерийската Дизизия назначилъ комисия при пристигането да прѣгледа конетѣ при 1-й конни полкъ. Резултата отъ прѣгледа е билъ слѣдующия: Конетѣ сж били доста бодри съ изключение на конетѣ *Разбранъ* и *Ремъкъ*; копитата и подковитѣ у всички коне здрави и не се забѣлезва никакво куцание; слѣдъ сниманието на сѣдлата не се указали никакви подпарвания и набивки, съ изключение на конъ *Народний*, у който се забѣлѣзва чувствителность отъ дѣсната страна на релътъ; вечерьта всичкитѣ коне пили вода и си изѣли зобта; на 4-ий Февруарий сутриньта всичкитѣ коне сж биле съвършено бодри. Доволенъ отъ резултатитѣ на тази усилена поѣздка, Началника на Кавалерийската Дивизия Полковникъ *Петруновъ* казва слѣдующето въ своята заповѣдь № 9-ий отъ 15 Февруарий: „Такава една *усилена поѣздка* е *рѣдкость въ нашата кавалерия* и азъ се считамъ напълно щастливъ, че мога да изкажа моята благодарность на офицеритѣ и войницитѣ отъ 2 конний на Нейно Ц. В. полкъ, които сж вземали участие въ казаната поѣздка, а особено на ржководителя на партията, Ротмистра *Стойчева, за тѣхната лихость за умѣнието имъ да приготватъ конетѣ както трѣбва за работа и за умѣнието имъ да се ползуватъ рационално отъ силитѣ на коня*“.

По направениятъ отчетъ за болнитѣ войници и коне прѣзъ 1896 год. се вижда, че е имало болни войници 4, заболѣли 500 —, оздравѣли 307, прѣведени 191 —, останали 6, приходящи е имало 4878; коне е имало 21, дошле 778, оздравѣли 776, умрѣли 13, застрѣляни 2, останали 18, което прави въ процентно отношение на общата загуба на конетѣ 9‰, когато по-първата година този процентъ е билъ по голѣмъ.

Прѣзъ Май м-цъ се изпращатъ въ полка 2 екземпляра отъ *Измѣненията станали въ официалния списъкъ на общинитѣ въ Княжество България* отъ 1 Мартъ 1891 год. до 1-ий Мартъ 1897 год.

На 14-й Май се издаватъ указания отъ Кавалерийската Дивизия за причинитѣ на голѣмото болѣдуване по конетѣ въ полка. Напослѣдъкъ състоянието на конетѣ се било влошило и числото на слабитѣ и изнемощели коне възлизало на 78, което правило 16,7 % отъ наличния съставъ — въ такова състояние сж биле не само конетѣ отъ послѣдниятъ ремонтъ, при всичко че прѣзъ дългия зименъ сезонъ конетѣ и да не сж биле изложени на нѣкои усилени занятия или други нѣкои лишения. *При издирване на причинитѣ се оказало, че тѣ се криели въ недоброкачественостьта на фуража, а особенно на сѣното.* Това се потвърдява отъ това, че 1-о процента на болѣститѣ въ пищеварителнитѣ органи въ послѣднитѣ 3 години въ полка е билъ най-голѣмъ, 2-о процентътъ на

тѣзи болѣсти разпрѣдѣленъ по мѣсечно е билъ различенъ, най-голѣмъ въ мѣсецитѣ: Декемврий, Ноемврий, Октомврий и Септемврий, а най-малъкъ прѣзъ мѣсецитѣ: Януарий, Февруарий, Мартъ и Априлий; за това се прѣдлага да се вематъ мѣрки каквито прѣпоржчва науката за да се подобри състоянието на конетѣ, като: пускание на трѣва, давание овѣсъ вмѣсто ечемикъ и давание извѣстна прибавка. Съ заповѣдь по В-то В-ство № 151 отъ 30-й Май се прави разпореждание за пускането на старослужащитѣ войници въ отпускъ, щото отъ 15-й Юний до 10-й Юлий да се пуснатъ войницитѣ отъ призива 1895 год., а тѣзи отъ призива 1894 г. отъ 10-й Ноемврий до 10-й Августъ.

На 30-й Юний Поручикъ *Балтаджиевъ* се прѣвожда въ отдѣлния Кавалерийски Дивизионъ въ гр. *Шуменъ*.

На 3-й Юлий Командира на полка Полковникъ *Стоевъ*, Подполковникъ *Поповъ*, Майоритѣ: *Калчевъ, Кабакчиевъ* и *Искровъ*, Ротмистритѣ: *Михайловъ, Симеоновъ* и *Желевъ*, Поручицитѣ: *Бърневъ, Анастасовъ, Поповъ, Рашковъ, Войниковъ, Митовъ, Апостоловъ, Юруковъ*, Подпоручицитѣ: *Софтовъ, Чонковъ, Атанасовъ, Стойновъ* и *Влаевски* заминаватъ за *полски поѣздки* подъ ржководството на Началника на Кавалерийската Дивизия Полковникъ *Петрунова* и съ участието на офицеритѣ отъ 1 конни полкъ по посока на *Вратца, Орѣхово, Бѣшлии, Червенъ брѣгъ*. Тѣзи поѣздки се завършватъ къмъ 15-й Юлий.

На 20-й Юлий съгласно телеграмата отъ Кавалерийската Дивизия № 178 полкътъ съ I, II, III и V ескадрони, (конетѣ и конницитѣ отъ IV ескадронъ сж биле дадени по равно въ другитѣ ескадрони) заминава за гр. *Русе*, за да вземе участие въ отпразднуванието 10 годишнината отъ царуванието на Н. Ц. В. Княза, по неуказанъ въ заповѣдьта маршрутъ. При репетицията, която Началникъ Щаба на Армията Полковникъ *Паприковъ* е направилъ на войскитѣ при гр. *Русе*, било забѣлѣзано, че музиката свири съвършено вѣли маршове; нѣкои отъ офицеритѣ ѣздели твърдѣ обикновени коне, които не отговаряли за офицерски, конското снаряжение било износено и неприбрано, войнишкия товаръ не билъ еднакво разпрѣдѣленъ измежду ескадронитѣ; сѣдловката на офицерскитѣ коне не била походна. А на самиятъ парадъ Командиритѣ на конитѣ полкове 2-й и 4-й, ѣздели на коне неподходящи за кавалерийски Началници; заѣздитѣ при отдаване на честьта непразилно; войницитѣ отъ I ескадронъ на 2 конни полкъ минали стройно, но когато Н. Ц. В. ги поздравилъ, тѣ отговори вѣло, извивчиво, протѣжно и недружно; дистанциитѣ мѣжду Ескадронитѣ въ полка не вѣрни; взводнитѣ командири въ III Ескадронъ безъ внимание. На обѣда даденъ въ честь на Н. Ц. В. отъ офицеритѣ на Русенския гарнизонъ, офицеритѣ отъ полка се държели крайно неблаговъзпитано и неприлично, позволявали си да ставатъ отъ трапезата прѣди да е станалъ Княза и да ходятъ прѣдъ фронта на стола прѣдъ Н. Ц. В. За това е било заповѣдано на Командира на полка Полковникъ *Стоева*, да взиска отъ всички виновни. — Къмъ края на Августъ полкътъ се прибира отъ *Русе* въ градъ *Ломъ*.

На 8 Септемврий, съгласно телеграмата отъ Началника на Кавалерйската Дивизия № 1577, старослужашитѣ войници отъ призива 1894 година на брой 224 человѣка се уволняватъ въ безсроченъ отпускъ.

Сжция день по случай Полковия праздникъ, полкътъ е получилъ поздравителни телеграми отъ Началника на кавалерийската Дивизия и отъ Тѣхни Царски Височества Княза и Княгинята.

На 12 Септемврий се прави разпорѣждание за да се назначатъ учители за обучението на новобранцитѣ, което ще трае до м-цъ Декемврий.

При откриването на желѣзопѫтната линия *София-Романъ-Шуменъ* при станция *Мездра*, на която е присѫтствувалъ, като Гостъ на Н. Ц. В., Негово Величество *Сърбския Краль Александръ*, отъ полка сѫ биле изпратени два сборни ескадрона подъ командата на Подполковникъ *Попова* и Майоръ *Искрова*; присѫтствувалъ е и командира на полка Полковникъ *Стоевъ*.

На 26-й Септемврий Майоръ *Нотовичъ* приема длъжностьта Завѣдующъ Домакинството отъ Ротмистръ *Кара-Димовъ*.

Отъ 1-й Октомврий се открива при полка учебна команда. Завѣдующъ командата Ротмистръ *Димитриевъ*, неговъ помощникъ Поручикъ *Войниковъ*; числото на назначенитѣ войници въ командата е 34.

На 7-й Ноемврий по случай бойния праздникъ на полка е имало размѣнение на поздравителни телеграми мѣжду тѣхни Ц. В. Княза и Княгинята и цолка.

На 3-й Декемврий се обявява контракта, сключенъ за периода отъ 1-й Октомврий 1897 година, до 1-й Октомврий 1898 год., мѣжду полка и Ломския житель Антанасъ *Босевъ* на слѣдующитѣ цѣни: мѣсо говеждо 34,90 стотинки 1 килограмъ, мѣсо овнешко 34,60 ст. —, мѣсо агнешко 33 стот. —, мѣсо свинско 55 ст. —, за 1 литръ газъ 26 стот. 1 фунтъ свѣщи 70 ст, 1 дузина кибритъ 40 стот, 1 метъръ кубически дърва 5 лева 30 ст., слама дребна $2^1/_2$ и слама едра $1\ ^{20}/_{100}$ ст. и хлѣбъ $16^{38}/_{100}$ ст.

На 18-й Декемврий войницитѣ отъ 1894 година, пуснати въ безсроченъ отпускъ, се уволнятатъ въ запасъ на армията.

Съ заповѣдь по Кавалер. Дивизия № 74 § 1 отъ 20-й Октомврий се изпраща отчета за произведенитѣ полски поѣздки съ офицеритѣ отъ Кавалерийската Дивизия. — Споредъ него движението е ставало отъ *Вратца* къмъ *Орѣхово и Бѣшлий;* изпратени сѫ биле 3 прѣдни ескадрона, като имъ се опрѣдѣлятъ за свързка линиитѣ: *Джурилово, Тлачене, Габаре* и *Соколаре, Вранякъ-Чомаковци* и рекогносцировки на пѫтищата *Вировско, Върбица, Габаре, Липница, Чомаковци, Койнаре, Липница-Ениица; Мраморене, Пещени, Джурилово-Соколаре; Голѣмо Пещене, Вировско, Тлачене-Вранякъ; Голѣмо-Пещене - Букувецъ Комарево-Бъркачево; Вратца-Мраморене, Гол.-Пещене - Вировско - Тлачене; Гол.-Пещене-Оходенъ до пѫтя Боровань-Соколаре; Джурилово-Бъркачево; Бардарски Гиранъ-Синяговци; Залупенъ Гиранъ-Гостиля; Стоверци-Крушевени и Бешлий; Гостиля-Брегаре; Княжа-Островъ; Крушовица-Галиче; Букьовци-Рахово.* Общитѣ резултати отъ поѣздкитѣ сѫ биле удовлетворителни; напомня се да се има прѣдъ видъ, че *разузнавателната служба* изисква голѣма *акуратность при изпълнението* ѝ и да се не забравя § 416 отъ устава за полската служба, издание 1895 год., *че и най-доброто разузнаване става безъ полезно, щомъ събранитъ свѣдения не се прѣдставятъ на врѣме на началника, а това налага условие на кавалер. офицеръ да знае умѣло да използува силитѣ на коня.*

По случай на Новата 1898 година сѫ биле разменени поздравителни телеграми между полка и Тѣхни Ц. В. Княза и Княгинята.

Отъ 1-й Януарий 1908 година *Кавалерийската Дивизия* се прѣименува въ *Кавалерийска Инспекция.*

На 6-й Януарий — праздникътъ „*Богоявление Господне*“ — и *Рождения день на Нейно Ц. В. Княгинята,*“ се е отпразднувалъ по обикновенному.

Въ края на Януарий започнуватъ да пристигатъ новобранцитѣ отъ призива 1897 година въ полка. Обучението имъ захваща на 1-й Февруарий

и трае до 15-й Май, на брой 200 человѣка, тѣ сж отъ окржжията: Вратчанско, Плѣвненско, Ломско, Видинско и Свищовско.

На 30-й Януарий за прѣдсѣдатель на офицерската каса се избира Майоръ *Калчевъ*, вмѣсто Майоръ *Искровъ*.

На 1-й Февр. се назначава Завѣдующъ Домакинството Майоръ *Кабакчиевъ*, а Майоръ *Нотовичъ* — за командиръ на III Ескадронъ, съгласно запов. № 267. 14-й Февруарий и 19-й Февруарий се празднуватъ по обикновенному и се размѣнватъ поздравителнитѣ телеграми.

На 19-й Мартъ се прѣвеждатъ отъ полка въ Лейбъ-Гвардейскиятъ на Н. Ц. В. ескадронъ 20 коня.

23-й Априлий *„Праздника на Военния орденъ за храбрость“*, се отпразнува по обикновенному.

Съ заповѣдь по полка № 129 § 1 отъ 9-й Май се обявяватъ имената на войницитѣ, които сж получили първитѣ призове за отлична стрѣлба.

Празднуването на 11-й и 18-й Май е станало по обикновенному.

На 15-й Май всѣки ескадронъ заминава въ съставъ по 7 реда въ взводъ въ околноститѣ на гр. *Ломъ*; за да произведатъ подвижни занятия; тѣ се възвръщатъ къмъ 15-й Юний. При прѣглеждането на конетѣ, изобщо биле въ добъръ видъ; болни коне имало въ I ескадронъ 2 коня наранени, единия отъ самаря на товарната кухиня, въ II ескадронъ набити и наранеии 8, набити и наранени въ III ескадронъ 12, набити и наранени въ IV — 10, въ V — набити и наранени 5 —, конетѣ въ II, III и IV ескадрони изглѣждали изобщо по слаби отъ конетѣ на I и V ескадрони.

2-й Августъ *„Праздникътъ на възшествието на Н. Ц. В. на прѣстола“* е биль отпразнуванъ по обикновенному.

На 12-й Августъ се обявява *резултатътъ отъ прѣгледа, направенъ отъ Инспектора на кавалерията на 10-й Августъ*, по ѣздата, ескадронното и полково учение и по стрѣлбата. *Той останалъ доволенъ отъ готовностьта на полка.*

На 17-й Августъ ескадропитѣ заминаватъ за да взематъ участие въ съвмѣстнитѣ занятия съ другитѣ родове оржжия: I и II ескадрони въ гр. *Бѣлоградчикъ*, при 15-ий п. Ломски полкъ, а III, IV и V ескадронъ въ гр. *Видинъ*, при 3-ий п. Бдински полкъ.

На 20-й Августъ по разпорѣждането на Военното Министерство старослужащитѣ войници отъ призива 1895 година, на брой 214 человѣка, се пускатъ въ безсроченъ отпускъ.

На 8-й Септемврий по случай *„Тезоименния день на Н. Ц. В. Княгинята и полковия праздникъ на полка,“* било е празднувано по обикновенному и сж биле размѣнени поздравителни телеграми между Тѣхни Ц. В. Княза и Княгинята, Военния Министръ Полковникъ *Ивановъ* и Инспектора на кавалерията, Полковникъ *Петруновъ*.

На 14-й Септемврий се явяватъ 82 запасни войници отъ призивитѣ: 1893, 1894 и 1895 години на 3 недѣлно обучение.

На 4-й Октомврий се сключва контрактъ съ прѣдприемачитѣ Яко Б. Иосифъ, хлѣба 12 $^{90}/_{00}$ стотинки, брашно 18 ст. и сухари 39 стотинки.

Братия Семо Шаломъ за дребнитѣ продукти: масло 1 левъ и 38 ст. масъ 1 л. 06 ст. сирене 61 ст. млѣко 32 ст. А. орисъ 39 $^{99}/_{00}$ стотинки; тукашенъ орисъ 46 $^{98}/_{00}$ стотинки и пр.

Антанасъ *Босевъ*, за доставката на ечмикъ за една година, считало отъ 1 Октомврий на цѣна 1 килограмъ ечмикъ 7 $^{67}/_{00}$ стотинки, овесъ — 9 $^{86}/_{00}$ стотинки, трици — 10 стотинки, ярма 9 ст. $^{38}/_{00}$ стотинки.

На 22-й Октомврий се уволняватъ старослужащитѣ войници отъ набора 1895 година, на брой 214 человѣка.

Съ заповѣдь по полка № 320 § 1 отъ 16 Ноември въ полка се назначаватъ 4 коне за товарни.

Отъ нея година бойнитѣ празници на частитѣ се отмѣняватъ и се назначава „Общъ боенъ праздникъ“ на армията 15-й Ноември.

Съ заповѣдь по полка № 2 § 1 отъ 2-й Януарий 1899 година Подпоручикъ *Влаевски* и Поручикъ *Бърневъ* се утвърдяватъ въ длъжноститѣ си Адютантъ и Ковчежникъ на полка: Поручицитѣ *Поповъ* и *Бърневъ* се произвеждатъ въ Ротмистри, а Подпоручицитѣ: *Сефтовъ*, *Атанасовъ*, *Голубаревъ* и *Дранговъ* въ чинъ Поручикъ.

На 20-й Януарий съ заповѣдь по полка № 20 § 1 се обявява по полка, че Нейно Ц. Височество Княгинята, Августейший Шефъ на полка, на 19-й Януарий въ 10 часа прѣдъ пладне се е поминала. За това Командира на полка Полковникъ *Стоевъ* заедно съ Майоритѣ *Искровъ* и *Нотовичъ*, Ротмистритѣ *Желевъ*, *Томовъ* и *Манджуковъ*; Поручицитѣ *Стаматовъ*, *Апостоловъ*, *Анастасовъ* и *Дранговъ* и Подпоручицитѣ *Влаевски*, *Стойновъ* и *Пулевъ* заминаватъ за София, за да прѣдставляватъ полка на погрѣбението.

Съ заповѣдь по полка № 21 § 5 отъ 21-й Януарий, основана на заповѣдьта по В-то В-ство № 20, се обявява:

По случай смъртьта на Нейно Ц. Височество Княгиня Мария-Луйза, Негово Ц. Височество е издалъ слѣдующата заповѣдь:

„По случай смъртьта на Възлюблената Наша съпруга, Господарка на България, Нейно Царско Височество Мария-Луиза, *Шефа* на 8-й п. Приморски и *2-й конни полкове*, всичката армия въ знакъ на жаление да носи *трауръ въ продължение на 6 мѣсеца*, първитѣ три мѣсеца крепъ на ржкава и темляка увитъ въ крепъ, а другитѣ 3 мѣсеца само крепъ на лѣвия ржкавъ; шефскитѣ

части 2-й конни и 8-й пѣши Приморски полкове — 6 мѣсеца съ крепъ на ржкава и темляка въ крепъ.

Съ заповѣдь по В-то В-ство № 21 траура се раздѣля на *пъленъ* и *обикновенъ*. Пълниятъ трауръ се носи въ деня на погрѣбението на Нейно Ц. В. О Бозе Почившата Княгиня Мария-Луиза и въ деня на панахидитѣ, които ще се отслужатъ прѣзъ траянието на траура.

Обикновения трауръ да се носи прѣзъ всичкото опрѣдѣлено врѣме. *При пълния трауръ да се увиватъ всички сърмени и металически блестящи части отъ формата; а обикновения — носението черенъ крепъ на левия ржкавъ и увиването китката на темляка съ крепъ.* Обикновения трауръ се носи и при пълния. *Траура за долнитѣ чинове въ армията ще се заключава въ несвирението на музикитѣ и небиението на барабанитѣ при вечернитѣ и утреннитѣ зари* и *паради*, въ опрѣделенитѣ горѣ срокове, 3 мѣсеца за всички части отъ войската и *6 мѣсеца* — за 8-й пѣши Приморски и *2-й конни полкове. Въ тѣзи Шефски части тржбитѣ трѣбва да бѫдатъ покрити съ крепъ прѣзъ 3 месеца“.*

Отъ 28-й Януарий заповѣдитѣ по полка започнуватъ да излизатъ съ черна траурна ивица на книгата.

Съ заповѣдь по полка № 36 § 1 отъ 5-й Февруарий се обявява рескрипта на Н. Ц. В., съ който полка се назначава на вѣчни врѣмена Шефски на името на О Бозе починалата първа Българска Княгиня Мария Луйза.

РЕСКРИПТЪ
до
Моята храбра и прѣданна армия

Всемогущому Богу бѣ угодно да прѣкрати живота на *Моята* скжпа съпруга, *Нейно Ц. Височество Княгиня Мария-Луиза.*

Днесъ когато нашата земя ще приеме на веченъ покой скѫпитѣ тлѣнни останки на *Първата Българска Княгиня, Шефа* на 8-й п. Приморски и *2-й конен полкове, Нейно Ц. В. Княгиня Мария-Луиза,* увѣренъ Съмъ, че *Моята* храбра и прѣданна армия ще съхрани на вѣчни врѣмена скѫпата и священна память на тая неустрашима, възвишена и прѣданна на дълга си и армията *Първа Българска Княгиня Нейно Ц. В. Мария-Луиза,* въ знакъ на което заповѣдвамъ:

I. *Нейно Царско Височество Мария-Луиза, първата Българска Княгиня* да остане на вѣчни врѣмена *Шефъ* на 8-й п. Приморски и 2-й конни полкове.

II. Отъ днесъ 8-й пѣши Приморски полкъ да се именува 8-й пѣши на *Нейно Ц. В. Кн. Мария-Луйза полкъ.*

2-й коненъ полкъ да се именува *2-й конен на Нейно Ц. В Княгиня Мария-Луиза полкъ.*

III. Настоящиятъ рескриптъ, написанъ въ 3 екземпляра и подписанъ отъ *Насъ* да се съхранява въ 8-й пѣши Приморски полкъ, въ 2-й коненъ полкъ и въ Военното Министерство.

IV. Изпълнението на настоящиятъ *Ми* рескриптъ възлагамъ на Военниятъ Министръ".

Фердинандъ.

Издаденъ въ *Нашия* дворецъ въ ст. София на 27-й Януарий 1899 год. отъ Рождество Христово, 12-а отъ Нашето царуване.

Този Рескриптъ се пази въ особенна обвивка при паричния ковчегъ на полка.

Така полка нѣма щастието да се радва и гордѣе съ своятъ Августейши Шефъ, радость рѣдка въ живота на народитѣ и войскитѣ, толкова повече за насъ българитѣ, изтръгнати изъ 500-годишното робство, отпечатъцитѣ на което още се чувствуватъ, ако не по тѣлото на всѣки българинъ, то въ неговитѣ душевни гънки; защото робството е пуснало дълбоки корени и тѣ не тъй лѣсно ще се изгладятъ съ едно или двѣ поколения. *Само грижливото и нежно възпитание на дѣцата, само горѣщата сърдечна любовь на майката, ще могатъ да прѣродятъ коренно живота, наклонноститѣ, мислитѣ и дѣянията на свойтѣ рожби.* За това нашата майка българка имаше нужда отъ примѣръ, а тъзи която имаше всичкитѣ качества за достойно подържание, поради своето високо произхождение и съвършенно възпитание, която бѣ дошла неотдавно между насъ, изчезна прѣждеврѣменно. Отъ тази скѫпа загуба пострада Княжеското ни семейство, защото останаха четири малолѣтни сираци, лишени отъ майчинитѣ си милувки и насоки въ най-крѣхкитѣ и впечатлителни за тѣхъ години, пострада Самъ Нейния съпругъ, а нашъ Владѣющъ Господарь, защото изгуби една другарка, която се чувствуваше най-близко до него въ тѣжкитѣ минути на живота, пострада българската майка, защото изгуби своята майка за подражение, изгуби българскиятъ народъ отъ незаменимата загуба на тъзи, която, като създаде рожби на българската династия, не можа да живѣе, за да природи нейното младо поколение въ новия животъ, който му е открила историята; изгуби най-послѣ българската армия, а особенно полковетѣ, които стояха най-близко до нея, отъ тъзи загуба, че прѣждеврѣменно изчезна личностьта, която съ живота си, щѣше да даде новитѣ поколения, отърсени отъ рабския инстинктъ, за да бѫдатъ дважъ по-страшни за свойтѣ врагове. *Защото привързаностьта къмъ бащиния кѫтъ* се създава отъ *нежната и любяща майка; привързаностьта къмъ бащиния кѫтъ туря основи на патриотизма — обичанието на своя роденъ край; а патриотизмьтъ вкорененъ въ гражданитѣ, отъ които се състои днешната въоржжена сила на една държава, прави войскитѣ непобѣдими въ свойтѣ стрѣмежи.*

А ний българитѣ имаме нужда отъ такива *граж-*

данки и *граждани*, отъ такава войска, *която да обича силно отечеството си, да съзнава ясно своитѣ национални задачи, да бѫде готова да прѣминава всички изпрѣчили* ѝ *се прѣпятствия, за да осѫществи оня завѣтенъ идеалъ, начертанъ въ скрижалитѣ на Санъ-Стефанска България*, написани отъ самопожертвуването на толкова Руски и Български синове прѣзъ Освободителната война, които туряха основа на нашата политическа свобода, на нашето частично народно възраждание.

Ето каква бѣ загубата отъ прѣждевремепната смърть на Тъзи, която бѣ за млада България все и вся и стана жертва на Своя *майчинъ дългъ*, на Нейното женско призвание.

Полкътъ, който се рекрутира отъ чадата на тъзи България, трѣбва пръвъ да цѣни тази голѣма загуба, прѣтърпяна отъ Отечеството ни отъ прѣждевръменната смърть на Своя Августейши Шефъ и въ отговоръ на Височайшето Князово благоволение да увѣковѣчи памѣтьта ѝ, съ оставяние полка на вѣчни врѣмена да носи Нейното име, той отъ своя страна трѣбва да бѫде прѣизпълненъ отъ съзнание, че всички негови членове ще се стремятъ да иматъ прѣдъ видъ цѣлитѣ, които трѣбваше да се достигатъ при живота на тѣхната любима Княгиня и вървятъ къмъ достижението на тѣзи цѣли, по пѫтятъ, начертанъ отъ първата българска майка въ страната. За това и всѣки членъ отъ полка трѣбва да знае нейния животъ и произхождение, за да цѣни нейната личность.

Нейно Царско Височество Княгиня Мария-Луиза е дъщеря на Негово Ц. В. *Робертъ Пармски*, потомъкъ на Бурбонскиятъ Царски родъ отъ *Робертъ Силний*, *Французки Дукъ*, *Графъ Парижски*, *Орлеянски* и *Анжуйски*, съврѣменикъ на нашия славенъ и заслужленъ Царь *Борисъ Михаилъ*. И когато стихийнитѣ събития на нашиятъ исторически животъ сѫ унищожили всички слѣди

отъ нашитѣ бивши царски родове, съвпадението да имаме при възражданието ни за първа княгиня една потомка отъ царски родъ, който води потеклото си още отъ врѣме на нашитѣ царства, е една гордость и назидание за насъ като народъ; гордость за това, че сме имали княгиня отъ родъ знатенъ отъ незапомнени врѣмена и назидание за потомството, какво може да направи единъ родъ, водимъ отъ разумни членове, за да уцелѣе на стихийнитѣ исторически събития, и остане на чело на человѣческиятъ родъ. Родена на 6-й Януарий 1870 год., Нейно Ц. В. Княгинята е останала сиракъ безъ майка въ 1882 год. Оженена на 8-й Априлий 1893 г. Тя бѣ майка на: 1) Н. Ц. В. Прѣстолонаслѣдника Князъ *Бориса*, роденъ на 18-й Януарий 1894 год.; 2) На Негово Височество Князъ *Кирила*, роденъ на 5-й Ноември 1895 година; 3) На Нейно Височество Княгиня *Евдокия*, родена на 5-й Януарий 1898 год.; 4) На Нейно Височество Княгиня *Надежда*, родена на 18-й Януарий 1899 год.

Княгинята се помина на 19-й Януарий — едва навършила 29 години; Тя има щастието да живѣе като Българска Княгиня само 5 години и 9 мѣсеца, но и прѣзъ това кратко врѣме тя успѣ да завладѣе сърдцата на всички въ България и да остави дълбоки спомени за себе си. Нейната память нѣма да изчезне и поколенията за дълго ще си спомнятъ за Княгинята, която провидението бѣ прѣдупрѣдило да дойде първа въ България, слѣдъ Освобождението ни, за да тури основа на нашата Царска Династия. *Само тази нейна заслуга за нашата страна я прави вече личность историческа*. Рѣдко сждбата е давала такава завидна роль на хората. Тя отлѣтя въ вѣчностьта и ний казваме Богъ да я прости, но памѣтьта ѝ и сега още е между насъ, ний не сме я забравили и нѣма да я забравимъ.

Въ полка се съхранява въ особенъ шкафъ *шефското военно облѣкло на покойната Княгиня*,

изпратено отъ Военното Министерство, съ прѣдписание № 6620/2953 отъ 30-й Септемврий 1899 г. Това облѣкло се състои отъ: 1 мундиръ, 1 черенъ коженъ калпакъ, кавалерийски образецъ, съ султанъ, 1 чифтъ еполети на кавалерийски генералъ съ №№ 2, 1 кавалерийска ладунка, 1 шарфъ за Командиръ на отдѣлна частъ, етишкети, 1 чифтъ погони на кавалерийски Генералъ съ №№ 2, 1 чифтъ бѣли ржкавици, подарени на Нейно Ц. В. Княгинята отъ офицеритѣ на полка прѣзъ 1893 г.

Независимо отъ това въ шкафа се съдържатъ още и тѣзи дрѣхи на Н. Ц. В. Княгиня Мария Луиза: Кавалерийски мундири 2, рокли отъ сиво-синьо сукно 2, палто генералско безъ петлици 1, чифтъ петлици съ копчета за яката на шинелъ, 1 черенъ коженъ калпакъ кавалерийски образецъ безъ султанъ, 1 черна фуражка, бѣли фуражки 3, вратовръска съ яка 1, бѣли ржкавици чифта 4, трауръ съ бантъ 1, трауръ безъ бантъ 1, султани 2, еполети за кавалерийски генералъ съ №№ 2 чифтъ единъ, ладунка кавалерийска 1, погони за кавалерийски генералъ съ №№ 2 чифтъ единъ, чифтъ погони за кавалерийски генералъ безъ №№ 1, етишкети 1, звѣзди за погони желти 12, вратовръски малки 2. Шкафа съ дрѣхитѣ се пази за сега въ библиотечната стая на полка.

Съ Височайша заповѣдь по В-то В-ство, обявена съ заповѣдь по полка № 38, се благодари на войската за изказанитѣ сѣчувствия по случай на смъртьта.

Глава IX.

Отъ смъртьта на Нейно Ц. В. Княгиня Мария-Луиза до причисляването на полка въ 1-ва Кавалерийска бригада.

(Януарий 1899 г. — Януарий 1904 год.).

Отъ 1-й Януарий 1899 г. *Нестроевоя взводъ* се преименова въ *Нестроеви ескадронъ*.

Новобранцитѣ отъ призива 1898 год. въ края на Януарий сж се явили въ полка, занятията съ тѣхъ сж се започнали отъ 1-й Февруарий.

Съ заповѣдь № 46 § 1 отъ 15-й Февруарий Ротмистръ *Желеевъ* се назначава за командиръ на Нестроевия ескадронъ.

Съ заповѣдь по полка № 66 § 1 отъ 7-й Мартъ се обявява заповѣдьта по В-то В-ство № 70 — относително приеманието отъ 1 Мартъ нататъкъ на Унтеръ-офицеритѣ на свързрсрочна служба: 1) Всѣки ще се приема на изпитание за 1 год. и съ заплата 360 лева годишно; 2) Ако се укаже прѣзъ това врѣме, че тѣ се отличаватъ съ добро поведение и прѣданность къмъ службата, произвеждатъ се Старши Унтеръ-офицери съ заплата 460 лева годишно; на 3-та година имъ се дава заплата 540 лева годишно. Неудовлетворившитѣ се уволняватъ. 3) Тѣзи отъ тѣхъ, които сж биле на свързрсрочна служба повече отъ 3 и по малко отъ 5 год. и сж биле уволнени въ запасъ, ако пожелаятъ отново да постж-

пятъ на ваканция, ако ке сж биле въ запасъ повече отъ 1 година; като имъ се плаща на първата година 480 лева заплата, а само прѣзъ втората 540. 4) Всички Унтеръ-офицери на служба къмъ 1-й Мартъ си запазватъ правата, които сж имали до тогава.

Съ заповѣдь по полка № 85 § 1 отъ 26-й Мартъ за Ковчежникъ на полка се назначава Поручикъ *Николовъ*, вмѣсто Ротмистръ *Бърневъ*.

На 18-й Априлий се пускатъ 40 души конници въ кратковрѣменъ домашенъ отпускъ.

На 23-й Априлий по случай на Орденския праздникъ е имало поздравителна телеграма отъ Г-нъ Военния Министръ Полковникъ *Паприковъ*.

На 1-й Май отъ полка се изпраща сборна команда въ с. *Сърбеница*, Орѣховско, за пазението тишината при изборитѣ, всичко 50 конника и 5 офицера.

Съ заповѣдь по полка № 142 § 2 отъ 29-й Май се награждаватъ за отлична стрѣлба 176 конника, а именно отъ I Ескадронъ 48 —, II — 34, отъ III — 33, — отъ IV — 21 и V — 40.

На 17-й Юний Ротмистръ *Бояджиевъ* прѣведенъ отъ 3-й коненъ полкъ се явява въ полка.

На 18-й Юлий съгласно телеграмата на В-то Министерство — Кавалерийската Инспекция — подъ № 503 се снима траура за покойната княгиня, понеже сж се изтекли 6 мѣсеца.

На 21-й Юлий полка въ пълния си съставъ заминава въ походъ за прѣминаване на Ескадронитѣ и полковитѣ учения; маршрутитѣ се даватъ по ескадронно, а именно: за I ескадронъ *Ломъ — Расово — Метковецъ — Вълкова-Слатина — Камена-Рикса — Бъли-Мелъ — Пръвала, Долни-Ломъ — Репляна — Чупрене — Бѣлоградчикъ — Рабиша;* за II Ескадронъ *Ломъ — Чорлево — Руженци — Бѣлоградчикъ — Рабиша;* за III — *Ломъ — Акчаръ — Видболъ — Видинъ — Гърци — Раброво — Бойница — Кула — Старопатица — Бранкьовци — Голѣмъ Турчинъ* (Царь Шишманово) — *Рабиша;* за IV — *Ломъ — Акчаръ — Видболъ — Трѣняне — Буковецъ — Кула — Бойница — Бранкьовци — Голѣмъ Турчинъ — Рабиша;* за V — *Ломъ — Акчаръ — Гайтанци — Грамада — Бранкьовци — Голѣмъ Турчинъ — Рабиша;* въ Рабиша се събира цѣлиятъ полкъ за да прѣмине *полковото си учение*, въ *Ломъ* оставя Завѣдующий Домакинството Майоръ *Нотовичъ* и полковия Ковчежникъ Поручикъ *Николовъ*.

На 1-й Августъ полка се завръща изново въ *Ломъ*. 2-й Августъ се празднува по обикновенному. 14-й Августъ се уволняватъ 91 конника отъ призива 1896 год. въ безсроченъ отпускъ.

На 27-й Августъ тѣзи войници се уволняватъ въ запасъ на армията.

Съ заповѣдь по полка № 244 § 2 отъ 1 Септемврий се обявява заповѣдь по Военното Вѣдомство № 269 относително взиманието мѣрки въ войсковитѣ части, *щото войницитѣ отъ други народности: Турци, Власи и Гърци, които отбиватъ военната тѣгоба въ редоветѣ на войската, непременно да знаятъ Български*, като имъ се говори изключително на Български, защото въ послѣднята си обиколка Г-нъ В-ниятъ Министръ констатиралъ, че много войници иннородци неможали да отговарятъ на зададенитѣ имъ въпроси.

На 8-й Септемврий по случай праздника на полка се е празднувало по обикновеному и е имало размѣнени телеграми мѣжду Княза, Военния Министеръ и Инспектора на Кавалерията.

На 19-й Септемврий въ с. с. *Метковецъ, Дрѣновецъ* и *Цибъръ* се изпращатъ 3 команди подъ офицеръ за пазение реда при изборитѣ.

На 17-й Октомврий се назначава ѣзда съ офицеритѣ 2 пѫти въ седмицата отъ 10 ½ часа до 12

часа прѣдъ обѣдъ подъ ржководството на Врѣменно Командующи IV Ескадронъ Ротмистръ *Манджуковъ*. Тъй сжщо се съставя *Унтеръ-офицерска Команда* въ полка, която има специални занятия за ѣзда подъ ржководството на Поручикъ *Войникова* и теоретически занятия подъ ржководството на Ротмистръ *Бърнева*.

Съ заповѣдь по полка — 310 § 1 отъ 6-й Ноември, основана на заповѣдьта по Кавалерията № 19 на Командира на I е-нъ Подполковникъ *Поповъ се изказва благодарность за това, че той е подготвилъ най-добрѣ ескадрона си между всички други ескадрони въ Кавалерията*, което Инспектора е констатиралъ въ прѣгледитѣ си.

На 5-й Ноември започватъ и *зимнитѣ занятия съ офицеритѣ* подъ ржководството на К-щи II е-нъ Ротмистръ *Българовъ*; тѣзи занятия траятъ отъ 15-й Ноември до 15-й Май 1900 год.

Съ заповѣдь по полка № 328 § 1 отъ 24 й Ноември се обръща вниманието на всички Г. Г. офицери отъ полка, да се явяватъ точно въ опрѣдѣленитѣ за занятия часове, защото било забѣлѣжено, че това не се спазва.

Съ заповѣдь по полка № 336 § 5 отъ 2-й Декември се обявява, че прѣзъ Ноември мѣсецъ сж били получени отъ Ломската Т.-Пощенска станция прѣпоржчани частни писма за 31 войници отъ полка. Това се е правило всѣки мѣсецъ, за да се контролира паричната кореспонденция и да се избѣгнатъ злоупотрѣбленията съ тѣхъ.

Съ заповѣдь по полка № 41 § 1 отъ 10-й февруарий 1900 год. се обявява, че съгласно § 18 отъ положението за унт.-офицер. спестовна каса въ полка, за управителенъ комитетъ на касата се назначаватъ: за прѣдседатель ротмистръ *Бърневъ* и за членове вахмистритѣ Стоянъ *Брънчилковъ* и Генади *Илиевъ* и Стар. Унт.-офиц. Михаилъ *Михаилевъ*. Тази каса отпослѣ се закрива, за да се открие изново прѣзъ 1906 год. по разпорѣждане на В-то М-ство.

На 24-й февруарий 1900 г. Подполковникъ *Поповъ* здава врѣменно командуването на ескадрона на Ротмистръ *Стояновъ*, а той заминава за 3-й конни полкъ, кждѣто се назначава за врѣменно командующи на полка.

На 11-й мартъ Ломския Окр. Ветеринар. Лѣкарь констатиралъ между конетѣ на с. *Голенци* единъ случай отъ *сапъ*. Заповѣдва се на Г. Г. Е-нитѣ Командири да вематъ прѣдпазителни мѣрки.

Съ заповѣдь по полка № 72 § 1 отъ 12-й Мартъ се обявяватъ утвърденитѣ контракти за доставянието на разнитѣ продукти отъ ломскитѣ жители: Георги *Ф. Каменовъ* и Б. *Иосифъ*, за периода отъ 1-й Декември 1899 год. до 1-й Декември 1900 год.

На 14 февруарий Инспектора на кавалерията Полковникъ *Петруновъ* се произвежда въ *Генералъ-Майоръ*, като се уволнява въ запасъ на армията. Отъ полка Майоритѣ *Искровъ* и *Кабакчиевъ* се произвеждатъ въ *Подполковници*, а Санит. Поручикъ *Чачосъ* въ *Капитанъ*.

За Инспекторъ на кавалерията се назначава Почетния Флигелъ-Адютантъ отъ Генералния Щабъ Полковникъ *Винаровъ*.

Съ заповѣдь по полка № 75 § 1 отъ 15-й Мартъ Полковникъ *Стоевъ* обявява по полка, че съгласно Височайша Заповѣдь № 7 отъ 15-й Февруарий той е уволненъ въ запаса на Армията и на негово мѣсто е назначенъ за Командующи полка Подполковникъ *Чоповъ*, който е пристигналъ и е приелъ окончателно полка.

На раздѣла съ полка Полковникъ *Стоевъ* се обръща съ слѣдующитѣ думи:

„Г. Г. офицери и войници, въ продължение на 10-годишното ми командуване на полка, благодарение на общитѣ старания и разбиране на свѣщения дългъ къмъ Отечеството и Короната, дѣлото на

което бѣхме посвѣтени, постигане постепенно желания резултатъ и прѣкарахме единъ примѣренъ другарски военененъ животъ, отъ който изнасямъ съ себе си и ще съхраня, най-добри за менъ възпоменания, за което изказвамъ искрената си и сърдечна благодарность на всички.

Прѣди да Ви взема сбогомъ, считамъ за свой дългъ, да оставя послѣдния си *съвѣтъ*, а именно: ***да имате винаги прѣдъ себе си строгото изпълнение и дълбоко разбиране на свѣщенния дългъ къмъ Отечеството и Короната,*** къмъ които сте призовани, а това се постига ***съ истинность, прѣданность и покорность,*** качества и двигатели, които сж необходими и съ които само ще може да се постигне завѣтното вѣличие на Отечеството.

Бждете здрави, сбогомъ!

Съ тѣзи думи е напусналъ полкътъ този командиръ, който го е командувалъ нѣлни 10 години. 10 години, това сж за полка почти половината отъ неговиятъ животъ — отъ формирането му до денятъ на 25-годишния му юбилей. Въ негово врѣме полкътъ се е сдобилъ съ нови казарми, обзаведенъ. при по-добри материални условия и съ това той е доставилъ на полка тѣзи удобства, за които при напускането на полка Майоръ *Декинлейнъ*, е пожелалъ на своитѣ офицери. Поставенъ при тѣзи условия, полка е можалъ да се прѣдаде спокойно на своята работа и да задържи своята репутация, като най-старъ полкъ въ българската кавалерия и да заслужи удостояването си да бжде назначенъ за Шефски полкъ на първата Българска Княгина, честь, която полка ще запази на вѣчни врѣмена. Всичко, което се вижда днесъ въ полка, се дължи нему. Неговото име ще остане неразривно свързано съ името на полка. Той обича полка и го счита за своя рожба и това се доказва отъ присжтствието му на юбилейния праздникъ, който единственъ отъ

неговитѣ бивши командири, като офицеръ отъ запаса, той присжтствува на праздника. За тази му бащинска постжпка полка му дължи своята благодарность, за която трѣбва да отбѣлѣжи и въ страницитѣ на своята полкова история, за да служи за примѣръ и назидание на бждащето поколение отъ полка.

На 16-й Мартъ Подполковникъ *Чоповъ* поема командуването на полка.

Съ заповѣдь по полка № 78 § 1 отъ 18-й Мартъ се обявява заповѣдьта по казалерията № 18 относително полската ѣзда, даване на нея прѣдпочтение прѣдъ манежната и докарване подготовката на унтеръ-офицеритѣ и разведчицитѣ въ Ескадронитѣ до съвършенство въ знание на тѣхната служба.

Нея година новобранцитѣ сж дошле на 15-й Февруарий и периода на обучението имъ трае до 15-й Юний.

Съ заповѣдь по полка № 87 § 1 отъ 27-й Мартъ се обявяватъ днитѣ прѣзъ годината, които се считатъ праздници на войницитѣ отъ *Мохомедонско* вѣроизповѣдание.

Съ заповѣдь по полка № 105 § 1 отъ 14-й Априлий се обявява положението за унтеръ-офицерската спестовна каса въ полка; то обѣма слѣдующитѣ отдѣли: 1) Назначение на касата. 2) Участие въ касата. 3) За лихвитѣ и процентитѣ имъ. 4) За заемитѣ отъ касата. 5) За управлението на касата. 6) За ликвидиране на касата и 7) Особени разпорѣждания.

Всичкитѣ унтеръ-офицери състоящи къмъ 1-й Априлий отъ полка сж задължителни членове отъ касата.

Съ заповѣдь по полка № 153 § 1 отъ 1-й Юний се обявява рескриптътъ на Н. Ц. В. Княза, съ който втория синь на Княза Н. В. Кирилъ Прѣславски се произвежда въ чинъ Подпоручикъ и се

зачислява въ списъцитѣ на 4-й Артилерийски полкъ отъ 18-й Май.

Съ заповѣдь по полка № 160 § 1 отъ 8-й Юний, основана на заповѣдь по кавалерията № 34 се заповѣда ремонтнитѣ коне да се раздѣлятъ на 2 категории на 5 години и повече, по-млади отъ 5 години; съ първитѣ да се продължава обѣздката до като навършатъ 6 ½ години, а съ вторитѣ да се започне сериозна работа слѣдъ като навършатъ 5 години. *Периода на объздването трѣбва да трае една година.*

Съ заповѣдь по полка № 211 § 1 отъ 29-й Юлий се обявява списъка на конницитѣ, които се наградяватъ съ знакове за отлична стрѣлба, на брой 304, отъ които за I Ескадронъ 58, за II — 35, за III — 46, за IV — 96 и за V — 96 знака.

На 11-й Августъ Ротмистръ *Димитриевъ* приема командуването на I Ескадронъ отъ Ротмистръ *Стояновъ*.

Съ заповѣдь по полка № 230 § 1 отъ 17-й Августъ се обявява резултата отъ прѣгледа на младитѣ войници, направенъ отъ инспектора на кавалерията, произведенъ на 12-й, 13-й и 14-й Юлий. Резултата е успѣшенъ, за което К-ющи полка благодари на всичкитѣ чинове за положеното старание.

На 8-й Септемврий *„Патронния праздникъ“*. Празднуването е станало по обикновенному.

На 25-й Септемврий се уволняватъ старослужащитѣ войници отъ призива 1897 година на брой 140 человѣка.

Отъ 1-й Октомврий 1900 год. до 1-й Октомврий 1901 год. доставката на сѣно, слама и плѣва е възложена на Ломския житель Никола *Ионче въ*, който упълномощава да го прѣдставлява Атанасъ *Боссевъ*.

На 7-й Октомврий се формирува Учебната Команда отъ 30 конника и 30 коня.

Ѣздата съ офицеритѣ се започнува на 20-й Октомврий подъ ржководството на Ротмистръ *Манджукова*.

Занятията съ Унтеръ-офицетитѣ и съ разведчицитѣ се водятъ отдѣлно въ всѣки ескадронъ подъ наблюдението на Ескадроннитѣ Командири.

На 9-й Ноемврий Санитарния Капитанъ, Ветеринаръ *Близнаковъ* се явява на ново въ полка вмѣсто Санитарния Поручикъ *Чоковъ*, като прѣведенъ.

На 1-й Ноемврий офицеритѣ отъ полка заминаватъ въ полски поѣздки подъ ржководството на командующи полка; и се възвръщатъ на 11-й Ноемврий.

На 1-й Януарий 1901 год. Поручикъ *Войниковъ* се произвежда въ чинъ Ротмистръ, а подпоручицитѣ *Стойновъ* и прикомандирования отъ 12-й п. резервенъ полкъ *Пеневъ* въ чинъ поручикъ.

Подполковникъ *Кабакчиевъ* приема длъжностьта Завѣдующи Домакинството отъ Майоръ *Нотовичъ*.

Съ заповѣдь по полка № 4 § 5 отъ 4-й Януарий се обръща вниманието на Ескадроннитѣ Командири, че се неизпълнява § 64 отъ положението за отгледвание и хранението на конетѣ въ войската, защото на вечерна уборка не присѫтствували нитотѣ, нито пъкъ нѣкой офицеръ, тѣхенъ замѣстникъ.

Свършилия Военното на Н. Ц. В. Училище, новопроизведенията Подпоручикъ *Кабакчиевъ* се назначава въ полка.

Съ заповѣдь по полка № 10 § 5 отъ 10-й Януарий, основанъ на циркуляра по Военното Вѣдомство № 92 отъ 1900 год., Ротмистритѣ *Поповъ, Бърневъ, Рашковъ, Вълнаровъ, Апостоловъ* и Поручикъ *Анастасовъ* се назначаватъ да проучатъ проекто-уставитѣ по вѫтрѣшната и гарнизонна служба въ войската и да се произнесатъ: *до колко тѣ сѫ пълни и съобразени съ интереса на службата и до колко е разпръдъленъ и системазиранъ материялъ въ тѣхъ*. На 15-й Февруарий тѣ се задължаватъ да държатъ бесѣди върху това прѣдъ всичкитѣ офицери отъ полка.

На 16-й Януарий се назначава комисия за изпитване на конницитѣ отъ Конно-сапьорната команда въ полка.

Съ запъвѣдь по полка № 17 § 6 отъ 17-й Януарий Поручикъ *Атанасовъ* се наказва на 3 мѣсеца гаубтвахтъ безъ ограничение на правата му, на основание присѫдата на Соф. Воененъ сѫдъ, изпратена при отношение № 727.

На 19-й Януарий 1091 г. пристигатъ новобранцитѣ отъ наборъ 1900 г. 198 души за полка, 43 — за 6-й Кавалер. Дивизионъ, който се формирова при полка и 11 души за Плѣвненския Държавенъ Конезаводъ; тѣ сѫ отъ окржжията: Видинско, Вратчанско, Плѣвенско, Търновско.

На 25-й Януарий Поручикъ *Влаевски* се командирова къмъ 3-а Пионерна Дружина за изучване на Пионерното дѣло.

На 28-й Януарий полка изпраща въ с. с. *Вълчедръмъ, Расово* и *Дреновецъ* 3 команди отъ по 20 конника при офицеръ за пазене редътъ и тишинаса въ изборнитѣ секции, съгласно телеграмата отъ 6-а Бдинска Дивиз. Областъ № 129.

На 29-й Януарий се обявява заповѣдь по Гарнизона № 6, че Прѣстолонаслѣдника е заболѣлъ отъ болѣстьта тифъ, констатиранъ отъ Докторъ *Ораховацъ* и Д-ръ *Фонтанекъ*; болѣстьта слѣдвала по своя нормаленъ пѫть.

Съ заповѣдъ по полка № 65 § 1 отъ 6-й Мартъ се обявява слѣдующата случка, станала въ казармитѣ на III ескадронъ: Конника Димитръ *Станевъ*, като се смѣнилъ отъ караулъ при барутниятъ погребъ, кѫдѣто билъ за разводящи, върналъ се въ казармата и не прѣдалъ кутийката съ бойнитѣ си патрони на ключара, както това било заповѣдано, а ги сложилъ на своя шкафъ и излѣзалъ. Въ негово отсѫтствие дошелъ Конника Христо *Михайловъ* и като видѣлъ патронитѣ на шкафа, взелъ ги и повикалъ при себе си младия войникъ Омеръ *Саадула*,

за да му покаже, какъ се пълни и разрѣдява карабината, за което вземалъ и 1 карабина отъ пирамидата. Конника Христо *Михайловъ* вложилъ тенекийката въ карабината и почналъ да показва заредяването и разредяването на младия войникъ; той продължавалъ до тогава, до като паднала тенекийката отъ магазина и като мислилъ, че съ падането на тенекийката не е останало патронъ въ карабината и спустналъ ударника, отъ което послѣдвало гръмване. Благодарение на обстоятелството, че устата на пушката биле насочени къмъ стѣната на казармата, коршума ударилъ въ нея и ненаправилъ никаква друга врѣда. Какво би станало, ако Омеръ *Саадула* се намираше срѣщу пушката или куршума вмѣсто да удари въ стѣната би ударилъ въ прозореца и отъ тамъ вънъ въ двора? За тази неусторожность виновния се наказва съ пълната власть на ескадрония командиръ, а на всички войници се внушава сами да бѫдатъ по-внимателни при боравянието съ бойни патрони, защото често и голѣмата любознателность може да прѣдизвика нежелателни нещастия, да ставатъ жертви ненуждни. —

Съ заповѣдь по полка № 97 § 1 отъ 20-й Мартъ се обявява, че за хранението на конетѣ прѣзъ мѣсецъ Февруарий е било изразходвано слѣдующето количество фуражъ: сено 50000 kgr., слама 20,000 kgr., плѣва 4500 kgr., ечемикъ 64,000 kgr.

Съ заповѣдь по полка № 83 § 2 отъ 24-й Марта Конника отъ I Е-нъ Минчо *Стояновъ* се наказва на 30 денонощенъ простъ затворъ, понеже като карауленъ той заспалъ на поста. Спорѣдъ произведеното дознание отъ подпоручикъ *Кабакчиевъ*, той призналъ виновностьта си, но се извинявалъ че билъ много уморенъ, не билъ спалъ, та му се придремало на поста. Това не е извинително зарадъ него, защото е нарушение на службата. Като е видѣлъ, че е много уморенъ и ще заспи на поста си, той е билъ длъженъ да повика разводящиятъ, за да го

смѣни, за да не подпада подъ сѫдебна отговорность, която прѣслѣдва строго нарушението на караулната служба.

На 29-й Мартъ по случай праздницитѣ *„Възкресение Христово“* отъ полка сѫ биле пустнати на 10 дневенъ отпускъ 100 души войници.

На 1-й Априлий Поручикъ *Сариковъ* се назначава за Полкови ковчежникъ вмѣсто Ротмистръ *Николова*.

На 18-й Априлий учебната команда свършва изпита и се разпраща по екскадронитѣ си.

Съ заповѣдь по полка № 129 § 3 отъ 9-й Май се дава указание, какъ трѣбва да се разбира § 220 отъ устава за гарнизонната служба, понеже Н-ка на 6-та Бдинска Дивизионна область узналъ, че нѣкои отъ караулнитѣ началници допускали да се отваря склада или сандъка, безъ да изискватъ слѣпката, подписана отъ коменданта, а се задоволявали само съ показването имъ на оргиналния печатъ *— това не е правилно и не трѣбва да се допуска*.

Съ заповѣдь по полка № 151 § 1 отъ 31-й Май Стар. Унт.-офицеръ отъ III Е-нъ *Димитъръ Константиновъ* се уволнява по дисциплинаренъ редъ, за това, че е напрубилъ вахмистра отъ ескадрона въ присѫтствието на войницитѣ отъ ескадрона, събрани за утрѣшенъ прѣгледъ, понеже това незачитание на старшия показва, че той не е схваналь добрѣ исканията на военната служба, та за това става излишенъ за нея.

На 1-й Юний старослужащитѣ войници отъ призива 1898 год. се уволняватъ въ безсроченъ отпускъ на брой 249 человѣка.

Съ заповѣдь по полка № 172 § 1 отъ 21-й Юний санитарния унт.-офицеръ Илия *Георгиевъ* се наказва съ 10 дена строгъ затворъ за това, че е заявилъ оплакване, като е знаялъ, че той нѣма право на това, защото съгласно заповѣдь по В-то

В-ство № 105 отъ 1899 год., той не е ималъ основание да се оплаква.

Съ заповѣдь по полка № 174 § 4 отъ 24-й Юний се награждаватъ войницитѣ отъ полка за отлична стрѣлба: I Е-нъ 61, II — 39, III— 50, IV — 72, V — 51.

На 24-й Юний стар. унт.-офицеръ отъ II Е-нъ Генчо *Райковъ* се върща отъ Кавалерійския курсъ.

Отъ 1-й Юлий съгласно заповѣдь по В-то В-ство № 167 хлѣба на войницитѣ трѣбва да бѫде 1 кгр. и 200 гр.

Съ заповѣдь по полка № 191 § 1 отъ 10-й Юлий се обявява заповѣдь по В-то В-ство № 168, тя гласи:

„Че Негово Ц. Височество сърдечно благодари на всички офицери, унт.-офицери, моряци и войници отъ частитѣ на войската, които взеха участие въ посрѣщанието на Августейшиятъ Гостъ на Княза въ Евксиноградъ, така и на парадитѣ въ *Варна* и *Бургасъ* — за тѣхнуя юнашки видъ и отлична стройность, съ които тѣ искренно възрадвали своя Върховенъ Вождъ и Неговия Гостъ. Негово Императорско Височество Великия Князъ Александръ Михаиловичъ — Августейшия Гостъ — е билъ искрено възхитенъ отъ прѣкрасното държание на тѣзи млади войници съ 5 мѣсечна служба и Н. Ц. В. Княза дълбоко покъртенъ отъ това, съ радость е видялъ, че всички офицери, войници и матрози сѫ положили грижи и старания, за да оправдаятъ Неговитѣ надѣжди и постоянни бащински попечения, които Той полага за своята доблестна и прѣданна армия“.

Прѣзъ мѣсецъ Юний е било изразходвано слѣдующето количество футажъ: сѣно 71,000 kgr. слама 16,000 kgr., плѣва 17,000 kgr., ечемикъ 87,000 kgr..

Съ заповѣдь по полка № 213 § 1 отъ 1-й Августъ основанъ на зап. по кавал. № 26 се назначаватъ 57 войника за кадъръ на 5-й и 6-й Кавал. Дивизиони

(кадрови полкове) — тѣ се даватъ въ 6-ий Кавал. Дивизионъ. V ескадронъ цѣль влиза въ състава на този дивизионъ.

На 2-й Августъ праздникътъ ***Възшествието на Н. Ц. В.*** се отпразднува по обикновенному съ размѣнение на поздравителни телеграми.

На 8 Августъ Подполковницитѣ *Искровъ* и *Кабакчиевъ* се прѣвождатъ отъ полка и се назначаватъ за к-ющи първия на 4-ия, а вториятъ на 6-ия Кавал. Дизиони; Ротмистритѣ *Бояджиевъ*, *Рашковъ*, *Апостоловъ*, и *Николовъ*; Поручицитѣ: *Стойновъ*, *Юруковъ* *Влаевски*, *Голубаревъ* и Подпоручикъ *Пулевъ* се прѣвождатъ въ 5-й, 6-й, 2-й и 1-й Кавалер. Дивизиони.

На 8-й Септемврий „***Полковия праздникъ***“ се празднува по обикновенному, съ размѣнение на поздравителни телеграми отъ Военния Министъръ, отъ 1-й, 3-й и 4-й конни полкове, 1-й дивизионъ и частни отъ Полковникъ *Стоевъ* и Подполковницитѣ *Чоповъ*, *Голубаревъ* и *Искровъ*.

На 20-й Септемврий К-ющи полка Подполковникъ *Чоповъ*, заедно съ Майоръ *Нотовичъ*, Ротмистритѣ: *Димитриевъ*, *Манджуковъ*, *Бърневъ*, *Войниковъ*, *Вълнаровъ*, Поручицитѣ: *Анастасовъ*, *Пеневъ*, *Трифоновъ* и Подпоручицитѣ: *Киримикчиевъ* и *Кабакчиевъ* заминава въ ***полски поѣздки въ Ломска околия.***

Съ заповѣдь по полка № 271 § 1 отъ 28-й Септемврий обръща се вниманието на Е-ннитѣ Командири ***да внушатъ на подчиненитѣ си долни чинове*** да се придържатъ строго къмъ забѣлѣжката на чл. 61 отъ Дисциплинарния уставъ — ***че въ публични мѣста, които се посѣщаватъ отъ офицери, се забранява ходенето на долнитѣ чинове.***

На 15-й Октомврий започнуватъ зимнитѣ тактически занятия съ офицеритѣ подъ ржководството на Майоръ *Нотовичъ*, ѣздата се завежда отъ Ротмистръ *Манджукова*.

На 13-й Ноемврий Поручикъ *Власвси* се връща отъ 3-а пионерна дружина.

На 1-й Октомври е била открита учебна команда, въ която сж слѣдвали и конницитѣ отъ 6-й Кавалерийски Дивизионъ.

Съ заповѣдь по полка № 339 § 1 отъ 5-й Декемврий на Полковия лѣкарь, Санитарния Поручикъ *Георгиевъ* се обръща вниманието за това, че се не явява на врѣме на работа въ полка и съ това е показалъ неакуратность.

На 9-й Декемврий се уволняватъ въ запаса на армията Конницитѣ отъ призива 1898 год., пуснати въ безсроченъ отпускъ прѣзъ Августъ мѣсецъ.

На 29-й Декемврий е умрѣлъ единъ конъ отъ IV Ескадронъ подъ название „*Султанъ*“, отъ болеста *антраксъ* (въгленъ), за това се взиматъ всички мѣрки, за да не би да се повтори такъвъ случай.

Съ заповѣдь по полка № 4 § 1 отъ 4-й Януарий 1902 година, основана на заповѣдьта по Кавалерията № 53 отъ 14-й Декемврий 1901 год. се дава прѣдпочитание на полската ѣзда прѣдъ манежната, като се работи прѣзъ цѣлото течение на годината, всичкитѣ коне трѣбва да работятъ.

На 5-й, 6-й и 7-й Януарий умиратъ други 3 коня отъ болѣстьта *въгленъ*, а именно конь *Распранъ*, кобила *Теменуга*, конь *Испитъ*, пакъ отъ IV-ия ескадронъ, затова конетѣ отъ този ескадронъ се изпращатъ въ с. *Акчаръ* на карантина.

Съ заповѣдь по полка № 15 § 1 отъ 15-й Януарий се обявява резултатътъ отъ прѣгледа, направенъ отъ Инспектора на Кавалерията на полка прѣзъ 1901 год. Споредъ него видътъ на войницитѣ е добръръ. Дисциплината въ строя и вънъ отъ строя слаба. Облѣкното не добрѣ прогонено. Помѣщенията чисти. Складоветѣ въ редъ. Въ канцелариитѣ се водятъ излишни книги. Разхода въ разнитѣ майсторски и въ Щаба на полка голѣмъ — има кой

да пише, а нѣма кой да отгледва коня и да застжпва на поста.

Програмитѣ за занятията много прѣтрупани, искало се е да се мине всичко. Конетѣ — тѣло добро. Глѣданието запуснато. Опашкитѣ неподравнени, у нѣкой коне дълги до земята. Конюшнитѣ прашни, подовитѣ иматъ голѣмъ наклонъ и сж неподравнени. Амуничницитѣ прашни.

Съ заповѣдь по полка № 16 § 1 отъ 16-й Януарий се назначава за прѣдсѣдатель на унтеръ-офицерското събрание и унтр.-офицерската спестовна каса Ротмистръ *Апостоловъ*.

На 19-й Януарий Майоръ *Българовъ* приема длъжностьта Заведующи Домакинството.

Съ заповѣдь по полка № 39 § 4 отъ 8-й Февруарий въ двора на казармата е била допусната една частна каруца, натоварена съ убити кучета заразени отъ бѣсъ; тѣ били докарани за да имъ направи ветеринарниятъ лѣкарь аутопсия. За това нарушение на вжтрѣшната служба дежурния по полка офицеръ Подпоручикъ *Киримикчиевъ* се наказва съ два наряда не по редъ, а на Санитарния Капитанъ *Близнаковъ* се обявява мъмрение затова, че е изпратилъ колата въ полка.

На 25-й Февруарий вмѣсто Майоръ *Българова* Зав. Домакинството се назначава Ротмистръ *Манджуковъ*.

На 1-й Мартъ се явяватъ въ полка новобранцитѣ отъ призива 1901 год. на брой 190 человѣка. Занятията съ тѣхъ траятъ отъ 1-й Мартъ до 1-й Юлий.

На 10-й Мартъ въ полка пристигатъ приведенитѣ отъ Лейбъ-Гвардейски ескадронъ 28 конника.

Съ заповѣдь по полка № 73 § 6 отъ 14-й Мартъ се обявява проекто-положението за Кавалерийския курсъ.

Съ заповѣдь по полка № 87 § 7 отъ 28-й Мартъ се обявява наставлението за острението на войнишкитѣ сабли въ кавалерията.

На 9-й Априлъ се прави распореждание всѣки ескадронъ да прѣдстави 15 войника, за да бждатъ пуснати въ домашенъ отпускъ по случай на праздницитѣ. *Да се прѣдставляватъ само тѣзи войници, които се отличаватъ съ добро поведение и старание къмъ службата.*

На 2-й Априлъ учебната команда завършва курса си и се разпращатъ хората по ескадронитѣ.

На 1-й Май се обявява заповѣдь по Кавалерията № 10 отъ 30-й Мартъ, относително въвеждането на пробѣгитѣ и конния ловъ и ползата, която се очаква отъ това въвеждание.

На 18-й Май Поручикъ *Атанасовъ* се произвежда Ротмистръ.

Командующи полка на 18-й Май съ Височайша заповѣдь № 10 се произвежда въ чинъ Полковникъ и се уволнява въ запасъ на армията. А за командующи на полка се назначава Помощника на Командиря на Лейбъ-Гвардейския ескадронъ, Подполковникъ *Данаиловъ*.

Полковникъ *Чоповъ* здава полка на 8 Юлий и се раздѣля съ тѣзи думи:

„Ползувамъ се въ тази минута отъ послѣднитѣ редове на настоящия параграфъ и за най-приятна длъжность счетохъ, да изкажа напослѣдъкъ моята искренна сърдечна благодарность на всички чинове отъ полка, за тѣхнитѣ неуморими старания къмъ службата изобщо и за тази любовь и прѣданность къмъ кавалерийското дѣло, която въ продължение на 2 годишното ми командуване въ полка, съ особенна радость наблюдавахъ. Отъ душа желая *всички да съхранятъ тази любовь къмъ дѣлото*, а началствующитѣ чинове *тази любовь къмъ възпитанието на войника*, съ която всѣкогажъ се достида успѣха, който служи като залогъ за величието на короната, славата на отечеството и на рода на оржжието.

Благодаря ви послѣденъ пжть съслуживци и отъ

сърдце ви пожелавамъ здравие и щастие въ служ-
бата за слава на вашия полкъ. Сбогомъ".

Съ заповѣдь по полка № 150 § 5 отъ 9-ий Юлий Подполковникъ *Данаиловъ*, като присѫтствувалъ на учение при I ескадронъ, слѣдъ пладнѣ, забѣлѣжилъ, че нѣкои отъ Г. Г. офицеритѣ се явили на учение чакъ въ 4 часа, вмѣсто въ 3, затова приканва ги да бѫдатъ точни при явяване на занятията.

Г. Г. офицеритѣ отъ Щаба могатъ да ѣздятъ до 7½ часа сутриньта, а слѣдъ това да бѫдатъ по мѣстата си. Лѣкаритѣ да ѣздятъ въ полето подъ ржководството на Ротмистръ *Войниковъ*.

Съ заповѣдь по полка № 199 § 5 отъ 18-й Юлий се обявява заповѣдьта по Ломскиятъ Гарнизонъ № 39 — фуража за частитѣ отъ гарнизона като се приеме по качество отъ състава на цѣлата комисия, по разпорѣжданието на прѣдсѣдателя на комисията единъ отъ членоветѣ го приема по количество и го вписва въ опрѣдѣлената зарадъ това книга срѣщу свой подписъ.

Съ заповѣдь по полка № 201 § 5 отъ 20-й Юлий, като се констатира, че испълнението на уставитѣ за вѫтрѣшната и гарнизонна служба не се носятъ удовлетворително въ полка, приканва Г. Г. ескадроннитѣ командири да вематъ мѣрки да се изправи този недостатъкъ.

На 22-й Юлий отъ всѣки ескадронъ се назначаватъ по двама конници за носачи. Занимава ги полковоя медицински лѣкарь по съставена програма. Сѫщиятъ день се назначаватъ и по двама души конници при полковата ковачница, за да се приготватъ по коваческото дѣло прѣди да бѫдатъ командировани въ София въ учебната ковачница.

Съ заповѣдь по полка № 206 § 2 отъ 25-й Юлий, основана на заповѣдьта по 6-а Бдинска Дивизионна область № 60, ***новобранцитѣ които се явятъ въ полка късно*** сами или докарани отъ администативнитѣ власти, да се приматъ на всѣко

врѣме: тѣхната служба се счята отъ деньтъ на явяването въ частьта и ще служатъ пълни двѣ или три години спорѣдъ рода на оржжието. Ако подлежатъ на наказание по сѫдъ, то се постѫпва съгласно чл. 161 отъ Военно Наказателния законъ.

Съ заповѣдь по полка № 217 § 5 отъ 5-й Августь награждаватъ се за отлична и I-во разрядна стрѣлба войници: I Ескадронъ 66, II — 84, III — 68, IV — 83. Всичко 301 войникъ.

По случай поздравлението на Н. Ц. В. на 2-й Августъ съ праздника за Възшествието Му на прѣстола се е получило слѣдующата телеграма:

Ломъ,

Командующи 2-й Конни на Н. Ц. В. Княгиня М. Л. полкъ, Подполковникъ Данаиловъ.

„Благодаря Вамъ и на чиноветѣ отъ повѣрений Ви полкъ, за поднесенитѣ поздравления по случай 2-й Августъ.

Князьтъ.

Съ заповѣдь по полка № 217 § 10 отъ 5-й Августь, като се отбѣлѣзва печалния фактъ, че въ Щаба на полка се допущатъ грѣшки въ писмата, които прѣчатъ на правилния и точенъ вървежъ на работата, заповѣдва се прѣди тѣ да се разпращатъ на вънъ, да бѫдатъ грижливо провѣрявани.

Съ заповѣдь по полка № 233 § 3 отъ 21-й Августъ се обявява, че полка тръгва въ походъ за Шипченскитѣ маневри. Въ съставъ Командующи полка Подполковникъ *Данаиловъ*, Адютантъ Ротмистръ *Войниковъ*, Ковчежникъ Поручикъ *Сариковъ*, Ветеринаренъ лѣкарь Санитаренъ Капитанъ *Близнаковъ*, Медицински лѣкарь Санитаренъ Подпоручикъ Георгиевъ, I ескадронъ Ротмистръ *Димитриевъ*, Подпоручицитѣ *Кабакчиевъ* и *Пъшевъ;* II ескадронъ Майоръ *Българовъ*, Поручицитѣ *Софтовъ* и *Чонковъ*, Подпоручикъ *Кѐ-*

хлибаревъ; III ескадронъ Подполковникъ *Нотовичъ*, Ротмистръ *Анастасовъ*, Поручикъ *Пеневъ* и Подпоручикъ *Генчевъ;* IV — Ротмистръ *Манджуковъ*, Поручикъ *Трифоновъ*, Подпоручицитѣ: *Киримикчиевъ*, *Константцовъ* и *Симионовъ*, 377 долни чинове, 403 коня. Движението става по маршрутъ: *Ломъ—Вълчедръмъ -- Галиче—Махалата Плъвенъ*, дньовка, *Ловечъ—Севлиево—Габрово—с. Салтъково*, кждѣто стигатъ на 30 Августъ по обѣдъ. Тамъ полка стои до 2-й Септемврий и се отправя на бивакъ при с. *Шейново*, кадѣто стои до 11-й Септемврий, отъ 8-й Септемврий до 15 —, полкътъ дѣйствува съ отрядитѣ на 5-а п. Дунавска Дивизия, които маневриратъ около с. с. *Мъглишъ*, *Чарганово и* гр. *Казанлъкъ*, срѣщу Южниятъ отрядъ, настжпающъ отъ гр. *Ст.-Загора* и състоящъ отъ 2-ра Тракийска и 3-та Балканска Дивизии, 1-й, 3-й н 4-й конни полкове. Отъ 1-й до 8-й Септемврий въ с. *Салтъково* и въ с. *Шейново* сж биле прѣминати полкови, бригадни и дивизионни уставни учения подъ ржководството на Инспектора на Кавалерията Генералъ *Винаровъ*.

На 6-й Септемврий Командующи полка Подполковникъ *Данаиловъ* заминава отъ с. *Шейново* за *Казанлъкъ*, *Стара Загора*, *Чирпанъ*, *Станция Скобелево*, *София*, *Варна*, за да състои при Особата на Негово Императорско Височество Великия Князъ *Николай Николаевичъ*, който иде въ България, като гостъ за да присжтствува на тържествата при с. *Шипка*, заедно съ другитѣ руски гости, офицери и войници, участници въ Освободителната война, за тържествата по отпразднуването 25 годишнината отъ нашето освобождение.

Въ врѣме на маневритѣ около с. *Чарганово* и г. *Казанлъкъ*, полка маневрира съвмѣстно съ 17-й п. Доростолски полкъ и срѣща атаката на цѣлата бригада отъ противната страна; прѣзъ 3 дневнитѣ маневри около с. Шипка полкътъ участвува въ колоната, която изобразява Кавалерийската Дивизия на Генералъ *Дохтурова*, отъ с. *Иметлий* къмъ с. *Сикиречево* и гр. *Казанлъкъ*, за да прѣсече съобщенията между с. *Шейново* и г. *Казанлъкъ* и влѣзе въ свързка съ колоната на Генералъ Князъ *Святополкъ Мирски*.

На 18-й Септемврий полка взима участие съ Кавалерийската Дивизия на парада при с. *Шейново*; на 19-й Септември почива и на 20-й тръгва за *Ломъ* по маршрута: с. *Салтиково-Габрово-Севлиево-Ловечъ*, дньовка, *ТурскиИзворъ-Луковитъ-Бъла-Слатина-Долна-Гнойница-Ломъ*, кадѣто стига на 28-й Септемврий. Отъ 6-й до 28-й Септемврий полка командува Подполковникъ *Нотовичъ*, прѣди да тръгне полка отъ с. *Салтиково* за *Ломъ* личниятъ Адютантъ на Н. Ц. В. Княза прѣдалъ чрѣзъ Подполковникъ *Нотовича*, благодарностьта Му на всичкитѣ Г. Г. офицери, лѣкари и войници отъ полка, взели участие въ тържествата за тѣхната акуратность по носение на службта.

На 28-й Септемврий Подполковникъ *Данаиловъ* се завръща въ *Ломъ*.

На 4-й Октомврий Ротмистръ *Войниковъ* заминава въ Русия, за да слѣдва въ Руската Кавалерийска Школа въ Петерсбургъ; Командующи полка му изказва своята благодарность за старателната му служба, като адютантъ и на негово мѣсто назначава за Адютантъ Поручикъ *Трифонова*. На 5-й Октомврий Ротмистръ *Анастасовъ* и Поручикъ *Софтовъ* заминаватъ за кавалерийски курсъ въ София.

На 1-й Октомврий се уволняватъ въ запаса старослужащитѣ войници отъ призива 1899 год. на брой 119 человѣка.

На 7-й Октомврий се изпращатъ въ Плѣвенския Държавенъ Конезаводъ 19 конника и въ Учебната ковачница въ София 4 конника.

Съ заповѣдь по полка № 282 § 6 отъ 9-й Октом-

врий се обявява резултата отъ прѣгледа на младитѣ войници, направенъ прѣзъ Юлий мѣсецъ. — Резултатътъ е билъ повече отъ добъръ; обаче Командующи полка счита да обърне внимание на точното спазване на § § 32—36 отъ Инструкцията за водение занятията въ Кавалерията, *като се обръща по-голѣмо внимание на възпитанието на войника, защото той намира, че само строевата подготовка безъ възпитанието е мъртво тѣло безъ душа.*

Съ заповѣдь по полка № 283 § 9 отъ 10-й Октомврий се обявява Височайшата заповѣдь № 17 отъ 1-й Октомврий, издадена въ Евксиноградъ. Тя гласи:

„На маневритѣ въ Южна България, които продължаваха отъ 12-й до 18-й Септемврий и въ които яземаха участие 2-а Тракийска, 3-а Балканска и 5-а Дунавска дивизии, Артилерията, Кавалерията и Пионернитѣ части, Азъ имахъ случай да констатирамъ и се убѣдя, че Нашата армия, макаръ и поставена въ послѣднитѣ нѣколко години въ условия неблагоприятни за нейното систематическо обучение, е достигнала значителни успѣхи въ своята бойна подготовка. Походнитѣ движения съ по-голѣми войскови части и отряди, една отъ нашитѣ слаби страни, тоя пѫть се извършваха умѣло и редовно. Развръщанието на отрядитѣ въ боенъ редъ ставаше доста правилно, а дѣйствията на дружинитѣ, ротитѣ, батареитѣ и ескадронитѣ въ боя, както при отбраната тъй и при атаката, съ малки изключения, бѣха безукоризнени. Съвокупнитѣ дѣйствия на разнитѣ родове оржжия бѣха правилни изобщо, всички движения и дѣйствия се извършваха съ нуждното внимание, тишина и спокойствие. Прѣхранването на войскитѣ бѣше редовно, а санитарното състояние прѣвъзходно. Съ голѣмо задоволствие констатирахъ, че на всѣкждѣ и въ всичко Г. Г. офицеритѣ проявяваха не само началническа, но и бащинска грижа къмъ войницитѣ.

На тия маневри Азъ видѣхъ *какъ Нашия войникъ умѣе да проявява всички ония свойствени прѣвъзходни нему качества, които правятъ Българина достоенъ и храбръ защитникъ на своята Татковина.* На тия маневри Моята армия заслужи Моята най-дълбока благодарность.

Достигането на тия успѣхи, които трѣбва да радватъ всѣко българско сърдце, се дължи на голѣмата любовь и прѣданость къмъ воената служба на Нашия въ всѣко отношение прѣвъзходенъ войникъ; то се дължи на труда, постоянството, любовьта и прѣданността, съ които Г. Г. офицеритѣ неуморно работятъ, както за самоусъвършенствуването си, тъй и за подготовката на армията, спорѣдъ съврѣменитѣ изисквания на военното искуство.

Искренно възрадванъ отъ всичко това, считамъ за приятенъ дългъ да изкажа Моята най-сърдечна благодарность на всички Г. Г. Генерали, Щабъ и Оберъ-офицери, които вземаха участие въ маневритѣ, за положенитѣ отъ тѣхъ трудове и старания по подготовката на армията и на всичкитѣ Унтеръ-офицери и войници Моята горѣща похвала за тѣхната старателность, любовь и прѣданность къмъ службата. Азъ съмъ убѣденъ, че Г. Г. офицеритѣ и въ бждаще ще продължаватъ все така усърдно и прѣданно да се отнасятъ къмъ службата и ще работятъ за усъвършенствуването въ всѣко отношение на близката до сърдцето Ми армия; че българския войникъ, гдѣто и да се намира подъ знамената или въ запаса, все така усърдно съ любовь и прѣданость ще испълнява дългътъ си къмъ Менъ и Отечеството.

Съ това и офицери и войници всѣкога ще радоватъ своя върховенъ Вождъ и ще заслужатъ благодарността на Българския народъ.

Заповѣдваме тая заповѣдь да се прочете въ всички роти, ескадрони и батареи“.

Фердинандъ.

ВОЕННО НА НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО

На 21-й Октомврий се разрѣшава на Поручикъ *Пеневъ* да встжпи въ първъ законенъ бракъ съ дѣвицата отъ гр. В. Търново, Венка *Георгиева Коджова*.

На 22-й Октомврий полкътъ изпраща единъ ескадронъ въ гр. *Плъвенъ*, за да вземе участие въ посрѣщанието на *Н. В. Каролъ I-й*, Ромжнски Краль.

На 24-й Октомврий се формирова команда за разведчицитѣ; по 16 конника отъ всѣки еснадронъ, командата заведва Поручикъ *Чонковъ*.

На 30-й Октомврий се урѣждатъ занятията съ Унтеръ-офицеритѣ подъ ржководството на Поручикъ *Дранговъ*.

На 31-й Октомврий 6-й Кавалерийски Дивизионъ, състоящъ като прикомандированъ при полка, се изпраща въ с. Акчаръ на карантина, до като се прѣкрати болѣста *сапъ* мѣжду конетѣ.

Същия день се назначава комисия за да изпита носачитѣ отъ санитарната команда въ полка. Този резултатъ се обявява съ заповѣдь по полка № 318 § 7 отъ 8-й Ноемврий.

На 16-ий Декемврий пристига въ полка Майора отъ Генералния Щабъ *Митовъ* и приема III Ескадронъ отъ Подподковникъ *Нотовичъ*. Този послѣдния се назначава за Завѣдующи Домакинството, а Ротмистръ *Стояновъ* се прѣвежда въ 6-й Кавалерийски Дивизионъ.

Съ заповѣдь по полка № 351 § 3 отъ 17-й Декемврий се обявява, че и Санитарнитѣ офицери отъ полка трѣбва да се привличатъ къмъ зимнитѣ тактически занятия съ офицеритѣ отъ полка, като имъ се задаватъ задачи по тѣхната специалность въ свързка съ тактическитѣ иçкания.

На 19-й Януарий 1903 година войницитѣ и конетѣ отъ 6-й Кавалерийски Дивизионъ се връщатъ отъ с. *Акчаръ*.

Съ заповѣдь по полка № 38 § 7 отъ 7-й Февруарий се обявява по полка постановлението на

Министерския съвѣтъ отъ 30-й Януарий 1900 година противъ съществующитѣ въ Българското Княжество Македоно-Одрински организации, комитети и дружества, защото срѣдствата, които употрѣбяватъ отъ нѣкое врѣме насамъ сж врѣдни за Държавния и общественъ редъ и вънкашната сигурность на Княжеството, зарадъ това ги унищожава. Строго се забранява на офицеритѣ и войницитѣ да взиматъ участие въ тѣхъ.

14-й Февруарий, *Рожденния день на Н. Ц. В.* се празднува по обикновенному.

На 26-й Февруарий Началника на Ломския Гарнизонъ опрѣдѣля карантинни райони между полка и 6-й Кавалерийски Дивизионъ, понеже единъ случай въ II ескадронъ отъ полка се появилъ отъ болѣстьта *сибирска язва*.

На 1-й Мартъ се явяватъ въ полка новобранцитѣ отъ призивъ 1902 година; тѣ сж на брой 213 человѣка.

На 12-й Мартъ войницитѣ отъ командата на разведчицитѣ се подлагатъ на изпитъ: по назначението на разведчика, свѣдения по топографията, разузнавателната служба и ѣздата въ полето; резултатитѣ сж биле удовлетворителни.

На 22-й Мартъ се обявява по полка, че съ Височайши Указъ № 4 Почетни Флигелъ-Адютантъ отъ Генералния Щабъ Полковникъ *Савовъ* се назначава за Военень Министръ.

На 23-й Мартъ се обявява рескрипътъ на Н. Ц. В. Княза до Генералъ *Паприковъ*, който напуска постътъ Военень Министръ.

На 5-й Априлий Портупей-Юнкера *Боровански* се произвежда въ чинъ Подпоручикъ и се назначава въ полка.

На 15-й Априлий Учебната команда, заведвана отъ Ротмистръ *Попова*, се подлага на изпитъ и войницитѣ се изпращатъ по частитѣ си.

На 9-й Май се издава едно упжтване по обу-

чението и възпитаването на младитѣ войници въ полка. *Тя съдържа 88 литографирани страници и всестранно разглежда въпроса по прѣдмета.* Опѫтването е приложение къмъ Заповѣдьта по полка № 129 § 7 отъ 9-й Май.

На 11-й Май се опрѣдѣля врѣме за *религиозни бѣседи съ войницитѣ.*

На 21-й Май се обявява, че съгласно окржжното отъ Щаба на армията № 1439, че всички младежи новобранци съ више и срѣдно образование, VI и V класници, които ще постжпватъ въ Школата за запасни подпоручици, ще трѣбва да се яватъ на 15-й Септемврий направо въ Школата, когато започнуватъ курсоветѣ.

На 8-й Юний младитѣ войници отъ призива 1902 година се подвеждатъ подъ клѣтва по приетиятъ редъ.

На 20-й Юний се обявява резултатътъ на стрѣлбата отъ IV-о упражнение, произведено отъ ескадронитѣ: I ескадронъ — 145 стрѣлци, стрѣляли 580 вистрѣла 49 %. II — 143 стрѣлци — 572 — 55 %, III — 154 стрѣлци — 616 — 42 %, IV — 147 стрѣлци — 588 — 62 %. — по V упражнение процента на I ескадронъ е 57, на II — 49, III — 43 и IV — 61.

На 23-й Юний полкътъ тръгва въ походъ въ пълниятъ си съставъ за гр. *Радомиръ* по маршрутъ: *Ломъ—Фердинандъ—Берковица—Бучино—Петричъ—Брѣзникъ* и на 28-й Юлий стига въ гр. *Радомиръ*. Полка стои въ Радомиръ до 15-й Октомврий, прѣминава ескадроннитѣ и полковитѣ си учения тамъ, праща офицеритѣ отъ полка съ по 1 разѣздъ за изучване всичкитѣ пѫтища, които водятъ отъ Радомиръ прѣзъ Босилеградъ, Кюстендилъ, Кадинъ мостъ и Дупница за турската граница, Македония, между с. Кочариново и върхътъ Патарица. Прѣзъ врѣме стоението си въ Радомиръ е имало едно двустранно учение срѣщу 1-й конни

полкъ, който се движилъ отъ София за Радомиръ; срѣщата е станала при село Църква.

На 15-й Септемврий въ Радомиръ пристига I-й ескадронъ отъ 6-й Кавалерийски Дивизионъ и се причислява къмъ полка.

На 28-й Септемврий полкътъ заминава за гр. Кюстендилъ за взимание участие въ маневритѣ, произведени съ войскитѣ отъ 1-й резервенъ, 2-й резервенъ и 13-й пѣши Рилски полкове въ присжтствието на Воениятъ Министръ Полковникъ *Савковъ*.

На 28-й Септемврий се произвежда въ чинъ Подпоручикъ и се назначава въ полка свършилия Николаевското Кавалерийско Училище въ Русия Юнкеръ *Черковски*.

На 1-й Октомврий, при сборната команда въ гр. Ломъ, се явяватъ новобранцитѣ отъ призива 1903 г. всичко 207 человѣка и съ тѣхъ се започнува обучението, за което отъ Радомиръ се изпраща команда въ съставъ единъ офицеръ, 88 войници и 92 коня, за да отидатъ въ *Ломъ* и започнатъ обучението съ младитѣ войници.

Слѣдъ свършването на маневритѣ около гр. *Кюстендилъ* на 13-й Октомврий полка си тръгнува обратно за Радомиръ, кадѣто стига на 15-й Октомврий, отъ тамъ той продължава пѫтя си за Ломъ прѣзъ София, кадѣто стига на 16-й Октомврий. Полкътъ тръгнува по ешелонно за г. *Ломъ* по 2 ескадрона въ ешелонъ; на 22-й Октомврий той се завръща въ г. Ломъ, слѣдъ като е отсжтствувалъ пълни 4 мѣсеца.

На 28-й Октомврий се уволняватъ въ запасъ на армията войницитѣ отъ призива 1900 год. тѣ сж отъ окржжията: Видинско 33, Плѣвенско 39, Търновско 26, Врачанско 60, Разградско 2. Всичко 164 человѣка. Съ заповѣдь по полка № 318 § 10 отъ 14-й Ноемврий се обявява, че турци младежи, които първоначално сж се откупили отъ военната служба и сж внесли часть отъ откупътъ си, а впослѣд-

ствие по разни причини не сж могли да внесатъ останалата часть и сж постжпили въ частитѣ за отбиването на военната повиность на общо основание — внесената сума имъ се повръща, за което имъ се издава удостовѣрение отъ частьта, въ която сж служили, за да могатъ да го покажатъ на финансовитѣ власти.

На 3-й Декемврий пристигатъ въ г. *Ломъ* 90 ремонтни коне на буква *Ф*, които слѣдъ докарването имъ за ремонтъ сж биле дадени въ 4-й артилерийски на Н. Ц. В. полкъ за мобилизирание на батареитѣ, прѣдназначени да се изпратятъ на Турската граница къмъ г. *Кюстендилъ*.

На 15-й Декемврий възъ основанието на донесението на Ветеринарния Лѣкарь Санитаренъ Подпоручикъ *Досковъ*, който е донесълъ, че въ разнитѣ ескадрони на полка се появили случаи у 7 коня стари и у 4 млади — отъ пневмония — вѣроятната причина на което е настинката, заповѣда се да се внуши на всички войници за да запазятъ конетѣ си отъ простуда, щомъ свършатъ работата съ тѣхъ — ще трѣбва да ги развождатъ и покриятъ съ попони до тогава, до като се не оттегли потътъ, слѣдъ това да се вкарватъ въ конюшната и слѣдъ като се снематъ сѣдлата да се разтриватъ съ слама най-много на потнитѣ мѣста, за да се засушатъ; тогава само се пристжпва къмъ чистението на конетѣ.

На 16-й Декемврий при сѣновала се назначава нощенъ пость отъ полковоя караулъ, вмѣсто нощниятъ дневаленъ; застжпване въ 7 часа слѣдъ пладнѣ, сменяване 7 часа прѣдъ пладнѣ; понеже въ склада има голѣмо количество складирано сѣно

Глава X

Живота на полка прѣзъ послѣднитѣ двѣ години, до 25 годишния му юбилей.

(Януарий 1904 год. — Септемврий 1906 год.)

На 1-й Януарий 1904 год. Майоръ *Митовъ* се произвежда въ Подполковникъ. Поручикъ *Софтовъ* въ Ротмистръ, Подпоручицитѣ *Костанцовъ*, *Кабакчиевъ* и *Генчевъ* въ Поручици.

Подполковникъ *Данаиловъ* се прѣвежда въ 1-й конни полкъ, Подполковникъ *Нотовичъ* въ 5-й кавалерийски дивизионъ, Подполковникъ *Митовъ* въ 1-а бригада отъ 2-а п. Тракийска Дивизия, Ротмистръ *Бърневъ* въ 6-й Кавалерийски диви; зионъ, Ротмистръ *Вълнаровъ* за Началникъ на ремонтното конско депо *Кая-Бурунъ*.

За Командующи полка се назначава Подполковникъ *Поповъ*, за Заведующи Домакинството Подполковникъ *Радуловъ*, за командиръ на III ескадронъ Ротмистръ *Поповъ*.

Отъ нова година коннитѣ полкове се свеждатъ въ двѣ конни бригади, а кавалерийскитѣ дивизиони се развръщатъ въ по два ескадрона, но си оставатъ въ право подчинение на Кавалерийската инспекция.

Въ 1-а конна бригада влизатъ 1-й и 2-й конни полкове, а въ 2-а — 3-й и 4-й конни полкове.

Командиръ на 1-а конна бригада се назначава помощника на Инспектора на Кавалерията Полковникъ *Салабашевъ*, а на 2-а бригада — командира

на 4-й конни полкъ Полковникъ *Стоиловъ*. Щаба на 1-а Бригада е въ *София*, а на 2-а—*Пловдивъ*.

На 13-й Януарий Подполковницитѣ *Нотовичъ* и *Митовъ* си заминаватъ за своитѣ мѣстоназначения, Командующи полка Подполковникъ *Данаиловъ* имъ исказва своята благодарность за тѣхната отлична и примѣрна служба, като негови помощници.

Сжщия день се обявява, че отъ запаса Поручикъ *Босевъ* се зачислява на служба въ полка.

На 20-й Януарий Подполковникъ *Поповъ* пристига и приима полка. Потполковникъ *Данаиловъ* взима збогомъ; той казва въ заповѣдьта си:

„Ползувамъ се въ тази минута на раздѣла да искажа моята искрена и сърдечна благодарность на всички чинове отъ полка за тѣхнитѣ неоспорими старания къмъ службата въобще и за любовьта и прѣданостьта къмъ каваперийското дѣло, която въ продължение на 1 1/2 годишното ми командуване на полка съ особено внимание наблюдавахъ.

Отъ душа желая всички да съхранятъ тази именно любовь къмъ дѣлото, а началствующитѣ чинове — тази любовь къмъ възпитанието на войника, съ която сѣкогашъ се достига успѣха, който служи като залогъ за величието на короната, славата на отечеството и рода на оржжието.

Благодаря ви последенъ пжтъ съслуживци и отъ сърдце ви пожелавамъ здравие и щастие въ службата. Исказвамъ моята благодарность на полковия Адютантъ Поруиикъ *Трифоновъ* и Завѣдующий Майстерскитѣ Подпоручикъ *Симионовъ* за тѣхната усърдна служба".

Съ заповѣдь по полка № 35 § 7 отъ 4 Февруарий се обявява разкладка за прѣзъ поститѣ, направена за 100 души: хлѣбъ на закуска 30 килограма, на обѣдъ 45 килограма — вечеря 45 килограма. Захаръ закуска 2·800 килограма и чай 100 грама. Фасулъ обѣдъ яхния 10

килограма, всичко 10 килограма; дървено масло за обѣдъ яхния 3 килограма, вечеря 2 килограма, всичко 5 килограма. Картофи обѣдъ 6 килограма вечеря 6 — всичко 12 килограма. Брашно за подправка обѣдъ 1 килограмъ вечерь 1 — всичко 2 кил. лукъ, обѣдъ 2 кил. вечерь 2 кил. Всичко 4 кил., Соль каменна, обѣдъ 1 килограмъ, вечерь 1 — всичко 2 кил., Червенъ пиперъ на обѣдъ 0·500 килогр. на вечеря 0.250 килогр., всичко 750 грама.

14-й Февруарий по случай *„Рожденій день на Н. Ц. В.* " праздника се празднува по приетия редъ съ разменение на поздравителни телеграми.

Съ заповѣдь по полка № 54 §-4 за вѣстовой въ щаба на 1-ва Кавалерийска бригада се испраща конника отъ I Ескадронъ Каменъ *Ивановъ*.

Съ сжщата заповѣдь се обявява, че занятията съ учебната команда ще траятъ до 1-й Май.

На 18-й Февруарий се обявява по полка, че командующи полка Подполковникъ *Поповъ* е произведенъ въ чинъ полковникъ отъ 14-й Февруарий.

На 5-й Мартъ съгласно телеграмата на Кавалерийската Инспекция № 479 се обявява, че срока за обучението на младитѣ войници ще трае до 1-й Май.

На 12-й Марта се назначава за ржководитель по ѣздата съ офицеритѣ Ротмистръ *Николовъ*, тя се води по опрѣдѣлена програма по отдѣлитѣ: *Манежна ѣзда, ѣзда съ юздечка, ѣзда съ мунщукъ, полска ѣзда, тренеровка.*

На 20-й Мартъ се обявява че въ с. *Долни Цибъръ* мѣжду конетѣ се появила болѣстьта *„въгленъ"*, за това да се вематъ мѣрки за прѣдвардение.

На 5-й Априлий Командующи полка прѣгледалъ мѣстото, където ескадронитѣ си копаятъ пръстъ за подсушавание и набивание конюшнитѣ; понеже той намѣрилъ, че това мѣсто е опасно, заповѣдалъ врѣмено да се взима пръсть отъ коритото на р.

Ломъ, до като Завѣдующий домакинството намѣри друго безопасно мѣсто за копание на глинена пръсть.

На 6-й Априлий отъ полка се прѣвождатъ 39 конника въ Лейбъ-Гвардейский на Н. Ц. В. коненъ полкъ.

На 23-й Априлий, по случай праздника на „Военния орденъ за храбрость“ е имало молебенъ, отъ полка се назначава единъ сборенъ ескадронъ при Щандартъ.

На 3-й Май съгласно прѣдписанието отъ 1-ва Кавалерийска Бригада № 162 врѣмето отъ 1-й Май до 1-й Юлий за занятие се разпрѣдѣля така: отъ 1-й до 15-й Май *редично учение*, отъ 15-й Май до 15-й Юний пускание конетѣ на трѣва, отъ 15-й Юний до 1-й Юлий *редично и взводно учение*, къмъ взводното учение да се не прѣминава по-рано отъ 2-й Юний, за да се усвои добрѣ редичното и тогазъ да се мине къмъ взводното учение.

Учебната команда свършва занятията си и изпититѣ на 10-й Май. — Свършватъ 21 конници.

На 15-й Май полка въ пълниятъ си съставъ излиза на лагеръ въ с. Акчаръ прѣзъ врѣме на трѣвната храна.

На 21-й Май се обявява заповѣдь по 1-а кавалерийска бригада № 1. Тя дава упжтване: какъ да се използува прѣзъ врѣме на трѣвната храна относително стрѣлбата, дѣйствието съ сабята и теоретическитѣ познания по разузнаването и стражевата служба.

На 12-й Май се изпраща за ржководство въ коннитѣ части новъ проекто-Уставъ за строевата служба въ кавалерията. Той влиза въ сила отъ 7-й Май.

На 31-й Май Командующи полка установява условни знаци, по които трѣбва да се ржководятъ дозорнитѣ и разѣздитѣ прѣзъ врѣме на тактическитѣ и ескадрони учения.

На 19-й Юний въ полка се изпращатъ 13

екземпляра—*извлечение отъ инструкцията за водение занятията въ кавалерията*, по която да се водятъ прѣзъ врѣме на прѣдстоящитѣ лѣтни занятия.

На 15-й Юний полка се връща отъ с. *Акчаръ* въ гр. *Ломъ*.

На 2-й Августъ, възшествието на Прѣстола на Н. Ц. В., празднува се по приетиятъ редъ.

Прѣзъ Юлий мѣсецъ и началото на Августъ полкътъ прѣминава ескадроннитѣ си и полкови учения.

На 10-й Августъ полкътъ въ пълниятъ си съставъ заминава за гр. *Плѣвенъ* и за гр. *Ловечъ*, за да вземе участие въ съвукупнитѣ занятия съ другитѣ родове оржжия, по маршрутитѣ: *Ломъ—Вълчедръмъ—Хайрадинъ—Галиче—Махлата—Плѣвенъ*. Прѣзъ врѣме на занятията съ другитѣ родове оржжия полкътъ се намира отъ 14-й до 22-й Августъ въ *Плѣвенъ* и въ околността, отъ 22-й Августъ до 3-й Септемврий въ гр. *Ловечъ* и въ околнитѣ села.

На 11-й Септемврий полкътъ стига въ гр. *Бѣла*, на р. Янтра, за да прѣмине *коннитѣ си бригадни учения*, съ 1-й конни полкъ, прѣди започването на *голѣмитѣ Поповски маневри*. Полкътъ стои въ гр. *Бѣла*, отъ 11-й до 20-й Септемврий. Бригаднитѣ учения се прѣминуватъ подъ ржководството на Инспектора на Кавалерията Генералъ-Майоръ *Винаровъ* и командуването бригадата отъ Командиря на полка Полковникъ *Поповъ*.

Отъ 21-й до 27-й Септемврий полка взима участие съ 1-а Кавалерийска Бригада въ състава на 5-а п. Дупавска дивизия и дѣйствува отъ гр. *Бѣла* до гр. *Попово*, срѣщу 2-а Кавалерийска бригада, 4-а Прѣславска дивизия, настжпающи отъ Шуменъ за *Хардаръ-кьой*.

На 24-й Септемврий полкътъ взима участие въ 9 часа сутриньта въ разсипаната атака противъ бойното разположение на 31-й п. Варненски полкъ, а къмъ 2 ч. слѣдъ пладнѣ въ згъстената кавале-

рийска атака, произведена внезапно срѣщу войскитѣ на 17-й п. Доростолски полкъ на платото на Сѣверъ отъ село *Ковачовица* — за да отхвърли полка отъ платото и не му дава възможность да се задържи до пристиганието на пѣхотни части.

На 27-й Септемврий полка взима участие въ Височайшия парадъ при с. *Хайдаръ-Кьой*.

На 28-й Септемврий полка тръгнува за г. *Ломъ* и слѣдва маршрута: Хайдаръ-Кьой — Чаиръ-Кьой — Горна-Орѣховица — Ново-село — Севлиево — Ловечъ — Турски-изворъ — Луковитъ — Бѣла-Слатина — Долна-Гнойница и стига въ Ломъ на 12-й Октомврий.

На 13-й Октомврий старо-служащитѣ войници отъ призивътъ 1902 година, се уволняватъ въ безсроченъ отпускъ, на брой 156 человѣка.

На 22-й Октомврий започнуватъ зимнитѣ занятия въ полка. Като се формирова учебна команда, команда за развѣдчицитѣ, занятия съ офицеритѣ и съ унтеръ-офицеритѣ, подготовка на учители за новобранцитѣ и сборни ескадронни учения всѣка сѫбота, като се съставлява по 1 ескадронъ отъ всѣки дивизионъ. Тѣзи занятия се започнуватъ отъ 1-й Ноемврий и траятъ до края на обучението на младитѣ войници, като се раздѣлятъ на два периода, съгласно инструкцията за водението на занятията въ кавалерията, часть III-а.

Съ заповѣдь по полка № 271 § 7 отъ 11-й Ноемврий се обявява заповѣдь по кавалерията № 47, която глàси: „Отъ дознанието и акта за застрѣлянието на правителственния строеви конь отъ 4-й конни полкъ Нищо, се вижда, че прѣзъ врѣме на голѣмитѣ маневри около гр. Шуменъ Поручикъ *Ганевъ* и Подпоручикъ *Тодоровъ*, като сѫ дѣйствували съ взводоветѣ си единъ срѣщу другъ, не сѫ спрѣли взводоветѣ си едноврѣмено на опрѣдѣлена дистанция — 100 крачки, а сѫ допуснали взводоветѣ имъ да се срѣщнатъ и ударятъ, отъ който ударъ произлезнало нещастие, счупването на крака на конь Нищо, а вслѣдствие на това и застрѣлянието му. Такава необмислена стремителность се е забѣлѣзвала и другъ пѫтъ прѣзъ двустранитѣ дѣйствия на кавалерията. Като констатирамъ тѣзи факти, безъ да има нужда да посочвамъ на имена, азъ забѣлѣзвамъ, че Г. Г. офицеритѣ недостатъчно сериозно сѫ проникнати отъ съзнанието: *защо се правятъ двустраннитѣ учения въ мирно врѣме и каква цѣль се гони при маневритѣ. Достатъчно е всѣки офицеръ, който е запознатъ съ тактиката на своя родъ оржжие, както и съ поражаемостьта на пушката и на топа при съврѣменното оржжие, за да може да си прави всѣки възможни комбинации и като се приспособява умѣло къмъ мѣстностьта, да дѣйствува така, щото да постигне цѣльта, която гони, по възможность съ най-малки за него загуби. За това нѣма нужда отъ вънкашни ефекти, а отъ разсѫдливо, практично и умѣстно използуване на всички топографски и тактически условия, за да се вижда ясно отъ всѣки: какъ се започва маневра, кога се устѣрмява къмъ противника и какъ се води посочената атака. Така започнатата и тъй водена атака дава да се разбере, какъ е подготвена частьта за дѣйствие и за какво е способна тя, и нѣма нужда отъ самозабравяние и докарване работата за истински ударъ — до самоизтрѣбление. Маневритѣ и двустраннитѣ учения не се правятъ за да се види кой ще побѣди и кой ще бѫде побѣденъ, а кои дѣйствуватъ тактически правилно и кои дѣйствуватъ тактически грѣшно.*

Прѣизпълненъ всѣки офицеръ отъ тѣзи убеждения, той ще гледа да турне всичката своя разсѫдливость и сърчность да дѣйствува рационално. Самия нашъ новъ строеви уставъ, като въведе принципътъ частьта да върви слѣдъ началника по командата: *„Слѣдъ мене“*, дава възможность на начал-

ника да се движи и гледа напрѣдъ и да прави свойтѣ разчоти и комбинации за дѣйствия, безъ да се грижи какво прави частьта му задъ него, като прѣдполага, че тя върви слѣдъ него въ такава стройность, на каквато той я е подготвилъ прѣди да я изведе на тактическото поле.

Като посочвамъ на този печаленъ фактъ и изказвамъ по този случай тѣзи мои мисли, азъ обръщамъ вниманието на Поручика *Ганева* и Подпоручика *Тодорова* върху тѣхната грѣшка и заповѣдвамъ за напрѣдъ, прѣзъ двустраннитѣ движения, частитѣ да се спиратъ непрѣменно на 50 крачки една отъ друга, не спазването на това ще се счита, че Началника върви прѣдъ частьта си, безъ да прави никакъвъ разчетъ за дѣйствието. Принципитѣ: *да се кръкрива всѣки конникъ, разъѣздъ, взводъ, ескадронъ и пр. умѣло на мѣстностьта; да се вижда противника, безъ да се показва самъ; веднажъ насочена атаката, своевръменно да се води стремително напръдъ;* нѣма да пострадатъ ни най-малко отъ исканата смѣтливость отъ офицера".

На 3-й Януарий 1905 година Ветеринарниятъ лѣкарь Санитаренъ Подпоручикъ *Досковъ* се прѣвожда въ Ветеринарния лазаретъ въ София, а на негово мѣсто се назначава и пристига въ полка санитарния Подпоручикъ *Митковски*. Произвождатъ се: Поручикъ *Дранговъ* въ Ротмистръ, Подпоручикъ *Симеоновъ* въ Поручикъ.

Отъ 1-й конни полкъ *Подпоручикъ Пупешковъ* се прѣвежда въ полка.

Въ София се открива *Офицерски курсъ за прѣвозванията по желѣзницата,* полка изпраща Поручикъ *Сарикова*. А Ротмистръ *Поповъ* се изпраща сжщо въ София за слѣдване въ Щабъ-офиц. курсъ.

Прѣзъ Декемврий мѣсецъ 1904 година Ротмистръ *Войниковъ* свършва Кавалерийската Школа въ Петербургъ (Русия) и се възвръща. Той се явява въ полка къмъ 3-й Февруарий 1905 година.

Къмъ 15-й Януарий се явяватъ новобранцитѣ отъ 1904 година на брой 304 человѣка отъ полковитѣ военни окржжия: 3-о, 15-о, 35-о и 36-о отъ 6-а п. Дивизионна область. Обучението съ тѣхъ започнува отъ 15-й Януарий и продължава 4 1/2 мѣсеци до 1-й Юний, като се глѣда да се постигне: 1-о) да се даде на войника правиленъ и здравъ сѣдежъ на коня, 2-о) умѣло и разумно управление, 3-о) смѣла ѣзда въ полето и на разнообразна мѣстность, 4-о) умѣло владение на саблята, 5-о) добра стрѣлба, 6-о) разузнавателна служба и 7-о) доброто гледание на коня.

Нетрѣбва да се забраря, че и най-добрѣ комбинирати и цѣлесъобразни програми нѣма да принесатъ абсолютно никаква полза, ако самитѣ учители нѣматъ нужната заинтересованось и любовь къмъ дѣлото, придружени съ сериозна работа.

14-й Февруарий *„Рождений день на Княза"* се празнува по приетия редъ.

19-й Февруарий *„Освобождението на България"* има молебенъ въ църквата *„Прѣсветая Богородици"*, полка изпраща единъ сборенъ ескадронъ.

Съ заповѣдь по полка № 29 § 1 отъ 15-й Мартъ, основана на заповѣдьта по Военното Вѣдомство № 23 — всѣки пжть при докарването на ремонтни коне въ полка или на коне, които сж биле въ отсжтствие отъ полка и сж имали съприкосновение съ конетѣ на мѣстното население, да се маленезиратъ — за да се прѣдпазватъ конетѣ отъ полка отъ болѣстьта сапъ.

Съ заповѣдь по полка № 30 § 16 отъ 19-й Мартъ се изпращатъ въ полка 3 екземпляра отъ Дислокационната Карта на войскитѣ въ Ромжния.

Съ заповѣдь по полка № 31 § 2 отъ 20-й Мартъ Майоръ *Манджуковъ* се наказва на 5 денонощия казаренъ затворъ за това, че не е изпълнилъ разпорежданията на Командира на полка, да прѣдстави програмитѣ за занятията въ ескадрона си.

На 5-й Априлий Ротмистръ *Войниковъ* се изпраща на станция Мездра за да докара ремонтнитѣ коне за полка.

По случай на *„Свѣтлитѣ Христови праздници“* пускатъ се въ 7 дневенъ отпускъ 301 войника отъ полка.

На 15-й Май се обявяватъ резултата отъ изпититѣ на учебната команда и хората се изпращатъ по ескадронитѣ си; свършватъ съ успѣхъ 26 человѣка и безъ успѣхъ 10; — 12 войника сѫ отъ 6-й Кавалерийски дивизионъ.

На 19-й Май полка излиза на лагеръ при с. *Крива-бара*. Прѣзъ врѣме на лагера конетѣ се пускатъ на трѣва и се възвръщатъ на 13-й Юний.

На 30-й Май Командира на полка Полковникъ *Поповъ* на основание прѣписанието на Кавалерийската Инспекция № 1056 заминава за станция Папазлий (Пловдивско), за да вземе участие въ поѣздкитѣ съ началницитѣ на кавалерийскитѣ части, рѫководени отъ Инспектора на кавалерията Генералъ-Майоръ *Винаровъ* и се завръща на 23-й Юний.

На 2-й Юний се изпраща друга команда отъ войници да докара ремонтнитѣ коне отъ станцията *Мездра*.

Съ заповѣдь по полка № 78 § 1 отъ 6-й Юлий се обявява резултатътъ отъ прѣгледа на младитѣ войници; той е билъ намѣренъ за много добъръ. Отъ 5-й до 20-й Юлий сѫ биле прѣминати ескадроннитѣ и нѣколко полкови учения.

На 24-й Юлий полкътъ въ пълниятъ си съставъ заминава въ походъ за голѣмитѣ специални Кавалерийски маневри.

На 24-й, 25-й и 26-й Юлий полкътъ дѣйствува като прѣдня кавалерия на пѣхотни части, настѫпающи отъ *Ломъ* прѣзъ *Церовица* за *Фердинандъ* и дѣйствува срѣщу 1-й конни полкъ, който настѫпва отъ *София* прѣзъ *Петроханъ* къмъ *Фердинандъ*, срѣщата става около *Фердинандъ* и тамъ се произ-

веждатъ нѣколко полкови и бригадни учения до 31-й Юлий. Пѣхотнитѣ и Артилерийски части за поучнтелность на разѣздитѣ се изображаватъ съ флагове, значението на които имъ е извѣстно.

На 1-й Августъ полка заедно съ други кавалерийски части (1-й конни, Лейбъ Гвардейски, 1-й и 6-й Кавалерийски Дивизиони) се движи прѣзъ селата: *Крапчане, Стубелъ* и *Уровене* за *Криводолъ*.

2-й Августъ се празднува въ с. *Криводолъ*.

На 3-й и 4-й Августъ полкътъ въ състава на 1-ва кавалерийска бригада се движи въ главнитѣ сили на колоната на самостоятелната кавалерийска бригада по пѫтя *Криводолъ—Баница—Бѣла-Слатина—Чомаковци—Телишъ*. На 5-й Августъ III-й и IV-й Ескадрони отъ полка се изпращатъ да смѣнатъ ескадронитѣ отъ Лейбъ-Гвардейския полкъ на линията с. *Горна Митрополия—Горенъ Джбникъ—Крушовене* и да настѫпватъ къмъ *Плѣвенъ*, като прѣдни ескадрони, на самостоятелната Кавалерийска бригада и да търси съприколновение съ 2-а Кавалерийска бригада, изобразающа противникъ настѫпающъ отъ къмъ гр. *Бѣла*. III-й Ескадронъ е съставявалъ дѣсенъ прѣденъ ескадронъ, IV — лѣвъ прѣденъ ескадронъ. Когато ескадронитѣ отиватъ да смѣняватъ Гвардейцитѣ, тѣ вече биле стигнали линията на р. *Витъ*, мѣжду селата *Опанецъ, Ясенъ* и *Кѫртожабѣне*, противникътъ заемалъ вече мостътъ на р. *Витъ* съ 1 ескадронъ и открилъ огънь по групата, събрана около спирката при с. Ясенъ. III Ескадронъ, като заелъ своята линия, продължилъ движението си по посока на с. *Кришинъ-Брѣстовица*, безъ да срѣщне противникъ на срѣща си по рано отъ 1 часа прѣзъ деня и то части отъ дивизионната кавалерия на 5-й Кавалерийски Дивицонъ, настѫпающъ отъ с. *Левски* за с. *Брѣстовецъ*; а IV Ескадронъ, срѣщу който още въ самото начало при смѣната се появимъ противникъ, взелъ да

маневрира по посока на с. *Ясенъ*, *Опанецъ*, *Плѣвенъ*, за да принуди неприятелския ескадронъ при моста да отстжпи.

Гвардейския полкъ останалъ изпърво при с *Ясенъ*, за да чака главнитѣ сили на бригадата; за да помогне на IV Е-нъ въ старанията му да прогони неприятелския ескадронъ, спѣшава единия си ескадронъ и завѣжда пѣши бой срѣщу противника при моста, другия ескадронъ изпраща въ подкрѣпление на IV-я е-нъ отъ полка, за да продължатъ движението си отъ *Опанецъ* за *Плѣвенъ*. Когато двата ескадрона прѣминали р. *Витъ* на югъ отъ с. *Опанецъ* и тръгнали по пжтя за Плѣвенъ, неприятелския ескадронъ при моста въсѣдналъ на конетѣ и тръгналъ да отстжпва по шосето за Плѣвенъ. Прѣслѣдванъ отъ далечъ отъ оставения Гвардейски ескадронъ при с. Ясенъ, IV Е-нъ отъ полка и Гвардейския Е-нъ, настжпающи за гр. *Плѣвенъ*, като виждатъ, че неприятелскиятъ Е-нъ се движи на югъ, паралелно съ тѣхъ по шосето, усилватъ движението си къмъ желѣзопжтната станция, за да му отрѣжътъ пжтя за въ града. Тѣ успѣватъ въ това и заставляватъ неприятелский ескадронъ да вземе единъ полски пжть и да тръгне въ юго-източна посока, като мислятъ, че гвардейскиятъ ескадронъ, който настжпва по шосето, ще го прѣслѣдва и нѣма да ги остави да ги безпокои въ тилъ и въ флангъ и си продължаватъ движението още по стрѣмително, за да форсиратъ града и прѣминатъ на източната окрайна. IV-й Е-нъ ималъ прѣдъ себе си 2 прѣдни взвода единия се движилъ съ разѣздитѣ си по посока *Опанецъ*, *Янъкъ-Баиръ*, *с. Гривица*, а другия (поручикъ *Кабакчиевъ*) по посока брода на р. *Витъ*, *желѣзопжтната станция*, *Плѣвенъ*, *Пордимъ*. Свързка съ III-й Е-нъ не съществувала.

Когато IV-й Е-нъ отъ полка и Гвардейскиятъ Е-нъ (2-й), прѣдаденъ къмъ него стигатъ при прѣлеза на желѣзницата, на изтокъ отъ желѣзопжтната станция, тѣ се натъкнали на главнитѣ сили на 2-а кавалерийска бригада. IV-й Е-нъ спѣшва полуескадрона си и открива огънъ по противника, а гвардейския Е-нъ атакувалъ въ колона. Посрѣдникътъ Подполковникъ *Лиловъ* взема тѣзи части, (безъ взвода на поручикъ *Трифонова*) за унищожени и ги оставя да бездѣйствуватъ. Часътъ билъ 10 пр. обѣдъ, въ това врѣме III-й Е-нъ се е намиралъ на линията *Скобелевитъ редути*, *Брѣстовецъ*, безъ да знае що става на лѣво отъ него и си продължава пжтя къмъ с. с. *Боготъ* и *Радишево*. Когато въ това врѣме единъ отъ прѣднитѣ ескадрони на противника откъснатъ отъ единиятъ си взводъ, се е движилъ отъ с. *Кришинъ* за *Кьртожабенч*, а другия като е заемалъ моста и принуденъ да отстжпи, се е намиралъ въ мѣстностьта между мостътъ на р. *Витъ* и гр. *Плѣвенъ*, а главнитѣ сили на неприятелската бригада при желѣзопжтната станция .

Въ това положение главнитѣ сили на неприятелската бригада настжпватъ къмъ р. *Витъ*, заставляватъ другия Гвардейски Ескадронъ да отстжпи къмъ с. *Ясенъ* и завладява изново мостътъ на р. *Витъ*. Къмъ 11½ ч. прѣзъ деня, когато главнитѣ сили на 1-а Кавалерийска бригада се приближаватъ при с. *Ясенъ* и тръгватъ да маневриратъ на Сѣверъ отъ моста, за да произведатъ атака, отъ полкътъ сж можле да вематъ участие само I-й и II-й Ескадрони, слѣдъ атаката мѣжду двѣтѣ кавалерийски бригади, полкътъ отива на бивакъ при Плѣвенското *Ремонтно депо*. Тамъ се яви въ полка новопроизведенъ подпоручикъ *Кикименовъ*, произведенъ на 2-й августъ и назначенъ въ полка.

Отъ 7-й до 15-й Августъ полкътъ прѣминава Бригадни и Дивизионни учения. На 16-й Августъ отива въ с. *Махалата*, а на 31-й въ с. *Староселци* на р. Искъръ, кждѣто сѣди до 2-й Септемврий. Прѣзъ това врѣме той прѣминава учения по разузнавателната служба.

Отъ 2-й до 8-й Септемврий полка, въ състава на 1-а Кавалерийска Бригада съ 6-а Бдинска Дивизия, взима участие въ *голѣмитѣ Плѣвенски маневри*. На 9-й Септемврий полка тръгва отъ с. *Голенци*, прѣзъ с. с. *Бешлии*, *Козлудуй* и стига въ *Ломъ* на 13-й Септемврий.

На 14-й Септемврий се уволняватъ въ запаса на армията старослужащитѣ войници отъ призива 1902 година на брой 145 человѣка.

На 29-й Септемврий се формирова Учебна Команда и се правятъ разпорѣждания за занятията съ Унтеръ-офицеритѣ подъ ржководството на Майоръ *Българова*, ѣздата на офицеритѣ подъ ржководството на Ротмистъръ *Войникова* и обучението на разведчицитѣ подъ ржководството на Завѣдующи Учебната Команда Ротмистъръ *Софтовъ*.

На 12-й Октомврий се обявява списъка на разведчицитѣ отъ Ескадронитѣ по 24 конника отъ Ескадронъ, всичко 96 конника.

Съ заповѣдь по полка № 165 § 8 отъ 20-й Декемврий Старшия Адютантъ отъ Кавалерийската Инспекция Подполковникъ *Морфовъ* се назначава за Командующи полка. А Майоръ *Българовъ* за Завѣдующи Домакинството. Полковникъ *Поповъ* и Подполковникъ *Радуловъ* се уволняватъ въ запаса на армията.

Въ края на Декемврий се назначава комисия подъ прѣдсѣдателството на Майоръ *Българова*, за да направи годишна провѣрка на домакинската и парична часть въ полка. Тази комисия свършва работата си къмъ 20-й Януархй 1906 год.

На 1-й Януарий Подпоручикъ *Черковски* се прѣвожда въ 1-й конни полкъ. Произвождатъ се Ротмистръ *Поповъ* въ Майоръ и Поручицитѣ: *Тодоровъ*, *Трифоновъ*, *Босевъ* и *Сариковъ* въ Ротмистри, Подпоручикъ *Пупешковъ* въ Поручикъ.

На 6-й Януарий Майоръ *Българовъ* приема длъжностьта Завѣдующъ Домакинството въ полка.

Подполковникъ *Радуловъ* се изключва изъ списъцитѣ на полка.

На 23-й Януарий се опрѣдѣля особена граница между районитѣ за ходение на учение на полкътъ и 6-й Кавалерийски Дивизионъ, защото въ този послѣдниятъ се е появила болѣстьта „сапъ“.

Съ заповѣдь по полка № 9 § 5 отъ 23-й Януарий се обявява, че новоназначениятъ Командующи полка Подполковникъ *Морфовъ* на 21-й Януарий пристигналъ въ гр. Ломъ и започналъ да приима полка.

Съ заповѣдь по полка № 12 § 1 отъ 26-й Януарий Подполковникъ *Морфовъ* обявява по полка, че въ изпълнение прѣдписанието отъ Военнвто Министерство Кавалерийската Инспекция № 111 той на 25-й Януарий приелъ окончателно командуването на полка отъ прѣдшественика му Полковникъ *Поповъ* и отъ 26-й Яняарий стжпва въ изпълнение на длъжностьта си. Той заповѣдва отъ това число всички чинове отъ полка да се обрѣщатъ къмъ него по служба.

Отъ сжщото число Полковникъ *Поповъ* се изключава отъ списъцитѣ и отъ заплата при полка.

Съ § 3 отъ сжщата заповѣдь се обявява рескриптътъ на Н. Ц. В. Княза до Господинъ Военниятъ Минѵстръ, издаденъ на 20-й Януарий — съ който *Н. Ц. В. Прѣстолонаслѣдникътъ*, като навършва 12 годишна възрасть отъ рождението си, *се произвежда въ чинъ Поручикъ* и се зачислява въ списъцитѣ на Военното Училище.

Съ заповѣдь по Кавалерията № 3 § 2 отъ 24-й Януарий Инспектора на Кавалерията изказва своята благодарность на Подполковникъ *Морфова*, за неговата ползотворна служба на дѣятелность въ Инспекцията, кѣдѣто е служилъ 3 ½ години, като Старшия Адютантъ и като Вр. И. Д. Началникъ Щаба, и му пожелава успѣхъ въ новата длъжность.

На 1-й Февруарий започнуватъ да пристигатъ

новобранцитѣ отъ призива 1905 год. на брой 292 человѣка отъ полковитѣ военни окржжия: 3-о, 15-о, 18-о, 20-о, 35-о и 36-о. — Съ тѣхъ занятията почнуватъ отъ 4-й Февруарий.

Съ заповѣдь по полка № 18 § 1 отъ 6-й Февруарий се обявява заповѣдь по Кавалерията № 3 относително положението на правителственно собствено офицерскитѣ коне въ кавалерията. Зарадъ това се изисква конетѣ да отговарятъ точно по исканитѣ условия и комисиитѣ да обръщатъ строго внимание по това.

На 8-й Февруарий съгласно заповѣдьта по 1-а Кавалерийска бригада № 4. Завѣдующий Домакинството Майоръ *Българовъ* се назначава да ржководи занятията въ II-й Ескадронъ, командуванъ отъ него по-рано, като дава нуждитѣ инструкции на Поручикъ *Кабакчиева*, до назначаването на титуляренъ Ескадроненъ Командиръ.

Съ заповѣдь по полка № 20 § 1 отъ 10-й Фервуарий се даватъ указания по занятията въ полка. Съгласно *Инструкцията за обучението на Кавалерията*, часть I-а и II-а и *Положиниешо за подготовлението на младитѣ войници въ Кавалерията*, съ дохождането на новобранцитѣ започнува втория периодъ отъ зимнитѣ занятия. За това Унтеръ-офицеритѣ и конницитѣ отъ призивитѣ 1903 и 1904 год. се раздѣлятъ на два разряда — *Въ I й разрядъ* всички Унтеръ-офицери и добри конници, *въ II-й разрядъ* всички останали конници.

Ѣздата съ офицеритѣ подъ ржководството на Ротмистръ *Войникова* офицеритѣ ѣздатъ 4 пѫти въ седмицата, 2 пѫти въ манежа и 2 пѫти въ полето. Съ конницитѣ отъ I-й разрядъ 5 пѫти въ седмицата (4 пѫти въ манежа съ младитѣ коне и 1 пѫть въ полето съ стари коне); съ конницитѣ отъ II-й разрядъ 4 пѫти (2 пѫти въ манежа и 2 пѫти въ полето); съ младитѣ войници: 5 пѫти въ седмицата (4 пѫти въ манежа и единъ пѫть въ полето).

Съ разведчицитѣ 15 упражнения по разузнаването, 10 упражнения по ловъ съ книжни слѣди и двѣ пробѣгвания, едното отъ 2 деня въ началото на Мартъ, а другото отъ 4 деня въ края на Априлий; въ тѣхъ взиматъ участие всички офицери и конници отъ I-й разрядъ. Всѣки ѣзди на този конь, който му се назначава за вземание участие въ конитѣ състезания прѣзъ годината, за да може всѣки да изучи силата и износливостьта на своя конь. Зимнитѣ занятия съ Офицеритѣ и Унтеръ-офицеритѣ ще се продължаватъ до 1-й Априлий.

Обрѣща ве особенно внимание върху началствующитѣ лица, щото тѣ да се запознаятъ по отъ близо съ своитѣ хора. Като слѣдятъ строго да ли всичко заповѣдано се изпълнява точно съ усърдие или се манкира и проявява недобросъвѣстность. Това ще може да стане чрѣзъ интимни бесѣди и държание въ всѣки взводъ и ескадронъ особенъ дневникъ, въ който да се внасятъ ежедневно срѣщу името на всѣкиго, неговитѣ добри или лоши проявления прѣзъ деня и въ края на мѣсеца се подвеждатъ итози. — Така ще може да се слѣди за правилното възпитание на хората, което и съставлява най-важната основа за нравственото усъвършенствуване на служащитѣ въ полка, а заедно съ това и въ армията.

Праздника на *„Рождението на Н. Ц. В. Княза“* се празднува заедно съ *„Освобождението на България“* на 19-й Февруарий, като се назначава молебенъ и парадъ.

Съ Височайша заповѣдь № 7 Майоръ *Паповъ* се прѣвежда въ ремонтното конско депо при *Кабиюкъ*, а въ полка идатъ Ротмистръ *Мушановъ* и Майоръ *Бърневъ*, за ескадронни камандири. Тѣ пристигатъ въ полка въ началото на мѣсецъ Мартъ, първий приема III-й ескадронъ, а втори — II-й —.

На 6-й Мартъ се произвежда *далечна поѣздка*

съ развѣдчицитѣ, съвмѣстно съ 6-й Кавалерийски Дивизионъ подъ ржководството на командующи полка. Въ тази поѣздка взематъ участие отъ полка 7 офицера, 19 унтеръ-офицери, 5 ефрейтора, 25 конника и 56 коня. Форма походна, сѣдловка безъ товаръ. Поѣздката се произвожда по посока на *Ломъ Цибъръ-Козлодуй-Рахово* и обратно, отиване 1 день и връщание 1 день; движението става по всички пѫтища въ района *Ломъ-Вълчедъръмъ-Бутанъ-Рахово* и *Рахово-Ломъ*. Тръгване въ 7 часа сутриньта; почивка на отиване достигание линията *Козлодуй-Гложене-Бутанъ*, а на връщание — линията *Цибъръ-Вълчедръмъ*, тамъ се прави голѣма почивка до 3 часа и движението се продължава на отиване за *Рахово*, а на идване за *Ломъ*. Както отиването тъй и връщанието се извършва за 11 часа съ голѣмата почивка отъ 3 часа включително, съ не стѣгнати коне и хора безъ да има нито конь, нито човѣкъ заболѣли.

На 13-й Мартъ се произвожда 2-а далечна поѣздка, съ развѣдъщитѣ, пакъ съ участието на 6-й Кавалерийски Дивизионъ; взиматъ участие 7 офицери, 14 унтеръ-офицери, 4 ефрейтори, 22 конници и 47 коня, по посока на *Ломъ-Метковецъ-Вълкова Слатина-Сърбеница* и обратно. Тръгване въ 7 часа, движение достигание на линията *Вълкова-Слатина-Долна-Рикса*, на връщание *Расово-Кърки-Жаба-Сталийска-Махла*, голѣма почивка до 3 часа и продължение на движението до ночлега. Заболѣли 1 офицерски конь отъ набивание.

Съ заповѣдь по 1-а Кавалерийска бригада № 10 § 1 отъ 9-й Марта се обявява резултатътъ отъ провѣрката на 1-ия периодъ отъ зимнитѣ занятия въ полка. Отъ I Ескадронъ отъ 117 человѣка на ѣзда се прѣдставиха 46, въ II — отъ 115 — 38, въ III — отъ 124 — 44. въ IV — отъ 110 — 47. Самъ Командующи полка остана очуденъ отъ голѣмия разходъ на единъ отъ ескадронитѣ, който

прѣдставля на ѣзда само 32 конника. Отсѫтствието отъ ѣзда на такова голѣмо количество отъ конници прѣчатъ твърде много на бойната подготовка на ескадронитѣ. Относително техниката въ ѣздата: управлението разбрано и съзнателно; конницитѣ твърде добре разбиратъ какви помощи да прилагатъ, сѣдежа доста правиленъ; въ I Есуадронъ развръщатъ краката много въ коленетѣ; IV Ескадронъ конницитѣ прѣчупватъ въ поясницитѣ твърдоста на сѣдежа добра. На прѣпятствията конницитѣ отиваха сравнително смѣло — даже на мъртви бариери 1 метръ височина; особено добро впечатление направи 1-во разрядната смѣна отъ II Ескадронъ. Състоянието на конетѣ срѣдно, чистението посрѣдствено, стрѣлкитѣ при ковката запазени".

На 8/25 Мартъ конния полкъ *Пиемонте Реале* отъ Италианската армия, въ който е прикомандированъ за практика Ротмистра отъ полка *Анастасовъ*, (свършилъ по-рано Кавалерийската Школа въ *Пинероле)*, празднува своя 150-годишенъ юбилей отъ боя при *Сфорцеска* и по този случай му е билъ вржченъ новъ щандартъ; за това е била изпратена слѣдующата телеграма отъ полка:

Брешия — Италия.

До Командиря на Конния полкъ
„Пиемонте Реале".

Щастливата случайность е пожелала щото, единъ отъ нашитѣ другари — българинъ — да бѫде между другаритѣ италианци отъ сла ния полкъ на „Пиемонте Реале" въ деня на юбилейния му праздникъ за *Сфорцеска*, кѫдѣто полка е вписалъ въ своитѣ анали страници пълни отъ очудване и юначество. Тълкуватель на чувствата на братимство на офицеритѣ отъ моя полкъ, като се присъединяватъ къмъ радостьта на италианскитѣ другари, азъ изпращамъ на всички другари по оржжие отъ Вашия полкъ нашитѣ искренни поздравления и нашитѣ благопоже-

лания за бждащата слава на *„Пиемонте Реале“*, като викаме отъ брѣговетѣ на Дунава: ура, ура. ура!

Командующий 2-й Коненъ на Н. Ц. В. Кн. М. Л. полкъ, Подполковникъ: *Морфовъ*.

На тази телеграма е билъ полученъ слѣдующия отговоръ:

Ломъ — България.

До командиря на 2-й коненъ на Н. Ц. В. Кн. Мария-Луиза полкъ.

Азъ и офицеритѣ отъ моя полкъ благодаримъ Вамъ и на офицеритѣ отъ Вашия полкъ за искреннитѣ поздравления и изказуеми благопожелания.

Командиръ на конния полкъ *Пиемонте Реале* Полковникъ: *Олеа*.

Отъ началото на Марта се взиматъ мѣрки за да се уреди празднуването на 25-годишния юбилей отъ формированието на полка, като се прѣдставлява изработената програма отъ нарочно назначена прѣзъ 1905 година комисия за одобрение отъ Г-нъ Военния Министръ. Тази програма съ нѣкои измѣнения се удобрява къмъ краятъ на мѣсецъ Мартъ Прѣзъ мѣсецъ Априлий, безъ да се попрѣчи на нищо на ходътъ на занятията въ полка взиматъ се мѣрки за реализирание разнитѣ точки отъ програмата. И понеже по една щастлива случайность нея година се ввеждатъ коннитѣ състезания въ кавалерийскитѣ части, то за да се даде още по-голѣмо тържество на празника е било взето решение, щото ***първитѣ частни конни състезания въ полка да станатъ на юбилейния праздникъ***. За това се назначава особена комисия, за да приготви нуждниятъ ***иподромъ*** за състезанията; тази работа започнува къмъ срѣдата на мѣсецъ Априлий.

На 29 Марта се се пускатъ въ домашенъ отпускъ 120 войници за *Въскресение Христово*.

23-й Априлий праздникътъ на *„Военния орденъ за храбростъ“*, се отпразднува по обкновения редъ.

На 28 Априлий се извършва далечнята проездка съ разведчицитѣ отъ 4 дена по посока *Ломъ — Видинъ Кула — Бѣлоградчикъ*. Участвуватъ 7 души Офицери, 14 Унтеръ-офицери, 7 Ефрейтори, 23 конници и 51 коне. На връщание 1-й Май разѣздитѣ действуватъ срѣщу изобразенъ противникъ — ***полковата учебна команда,*** която излиза на срѣща по посока на с. ***Чорлево Разъѣздитѣ дѣйствуватъ умѣло и откриватъ противника сполучливо*** Заболѣлъ конь 1, върнатъ отъ с. *Рабиша*. Понеже районътъ прѣзъ който е трѣбвало да се мине е билъ подозиранъ, че има *„Сапъ“* мѣжду мѣстнитѣ коне, то сж биле вземени мѣрки съ изпращането на 1 ветеринаренъ фелдшеръ да се дезинфецираътъ мѣстата, дѣто ще нощуватъ конетѣ; нощуването е ставало на всички конници въ единъ пунктъ.

На 1-й Май полкътъ е направилъ проѣздка въ околностьта на *Ломъ* съ музиката на чело.

Прѣзъ мѣсецъ Май съ наредба по полка се правятъ разпорежданията да се произвождатъ взводни ескадрони учения, комрндувани по редъ отъ Ескадронитѣ Командири.

Въ състава на Ескадрона влизатъ всичкитѣ разведчици, попълнени до щатното число, 16 реда въ взводъ, отъ останалитѣ конници. ***Тѣзи учения се започнували съ нощно движение при охранение опитъ разъѣздитѣ***, срѣщу изобразенъ или не изобразенъ противникъ и на връщание за г. *Ломъ* се извършва прѣзъ деня Ескадронно уставно учение.

Първото нощно учение е било направено по посока на с. *Метковецъ*, къдѣто учебната команда изображавала противникъ и заимала аванпостно разположение; второто — по посока на *Ломъ-Сталийска-Махла — Добри-долъ* при дъждъ и бурна нощь. Резултатитѣ отъ работата на разведчицитѣ е била удовлетворителна, тъй като донесенията сж намирали ржководящия по пѫтя на дви-

жението му, прѣдъ сѫщата точность, както и при дневнитѣ учения, само че донесенията пристигатъ съ извѣстно време нѝо-късно. Този резултатъ се дължи на това, че въ полка е било направено разпорѣждание още прѣзъ есеньта 1905 година, да се изпращатъ всѣка вечерь отъ 9 до 12 часа вечерьта по 1 или 2-ма конници отъ взводъ, да се движатъ при тъмнина въ извѣстна посока въ околностьта на града и така до насѫпването на пролѣтьта всичкитѣ коне отъ взводоветѣ да сѫ имали по 4—5 движения прѣзъ нощьта, безъ да се обръща внимание на врѣмето да лѝ е ясно, тъмно или дъждовно. Взети сѫ биле мѣрки да се контролира, щото конницитѣ да бѫдатъ добросъвѣстни въ испълнението на тази служба и може да се каже, че резултатитѣ сѫ повече отъ добри. *Това прави честь на всѣки конникъ отъ полка.* При такава служба полкътъ ще бѫде всѣкога мѣжду първитѣ части въ нашата войска.

Съ заповѣдь по полка № 66 § 1 отъ 10-й Май учебната стрѣлба се прѣминува отъ 15-й Май до 2-й Юлий; бойната стрѣлба прѣзъ периода на ескадроннитѣ учения.

На 12-й Май въ полка се открива подписка за фонда *„Гюро Михайловъ“*, основанъ въ 9-й п. Пловдивский полкъ за увѣковечаване памѣтьта на войницитѣ отъ 1-ва Пловдивска дружина, загинали като караулни на постоветѣ си въ пожара, станалъ на 25-й Декемврий 1880 година въ гр. Пловдивъ.

На 4-й Юний Командиря на 1-ва Кавалерийска Бригада дохожда да присѫтствува на изпита на учебната команда. Изпититѣ се завършватъ на 15-й Юний и конницитѣ се разпращатъ по ескадронитѣ си.

Съ заповѣдь по полка № 81 се обявява изпитния листъ на конницитѣ, свършили Учебната команда. Тѣ сѫ:

1) Конникъ Тодоръ *Ивановъ*, IV Ескадронъ.
2) Ефрейторъ Василъ *Тодоровъ*, III Ескадронъ.

3) Конникъ Петъръ *Ценовъ*, 6-й Кавал. Дивиз.
4) „ „ Иванъ *Цвѣтковъ*, III Ескадронъ.
5) „ „ Стефанъ *Гатевъ*, IV „
6) „ „ Павелъ *Ионовъ*, 6-й Кав. Дивизионъ.
7) „ „ Вълко *Иванчовъ*, II Ескадронъ.
8) „ „ Мано *Ниновъ*, IV „
9) „ „ Иванъ *Тоновъ* III „
10) „ „ Пешо *Ивановъ* II „
11) „ „ Цѣко *Рашовъ* I „
12) „ „ Георги *Велчевъ*, 6 Кав. Дивизионъ.
13) „ „ Иото *Лаловъ* I Ескадронъ.
14) „ „ Иванъ *Николовъ*, 6 Кав. дивизионъ.
15) „ „ Георги *Бачевъ*, IV Ескадронъ.
16) „ „ Иванъ *Мариновъ* 6 Кав. Дивизионъ.
17) „ „ Петко *Лаловъ* IV Ескадронъ.
18) „ „ Георги *Димовъ* III „
19) „ „ Дамянъ *Симеоновъ* I „
20) „ „ Петръ *Цоловъ*, 6 Кавал. дивизионъ.
21) „ „ Цѣно *Събковъ* „ „ „
22) „ „ Георги *Петровъ* „ „ „
23) „ „ Цѣнко *Георгиевъ*, 6 Кавал. дивиз.
24) „ „ Василъ *Григоровъ*, I Ескадронъ.
25) „ „ Велко *Петровъ* II „
26) „ „ Никола *Петковъ* III „
27) „ „ Флоро *Ионовъ* II „
28) „ „ Тодоръ *Георгиевъ*, IV „
29) „ „ Д. Пършкевовъ *Ивановъ* 6 К. див.
30) „ „ Георги *Филиповъ* 6 Кав. Дивизионъ.
31) „ „ Лука *Иорданевъ* „ „ „
32) „ „ Лило *Герговъ* „ „ „
33) „ „ Коста *Каменовъ*, III Ескадронъ
34) „ „ Тодоръ *Милевъ* 6 Кавал. Дивизионъ.
35) „ „ Арсенъ *Данаиловъ* III Ескадронъ.
36) „ „ Алекси *Цоловъ* IV Ескадронъ.
37) „ „ Никола *Георгиевъ*, III „
38) „ „ Стефанъ *Ангеловъ* III „
39) „ „ Лило *Ниновъ* II „
40) „ „ Иорданъ *Петковъ*, III „

41) „ „ Дилко *Цвѣтковъ* III „
42) „ „ Кръсто *Ивановъ* 6 Кав. Дивизионъ.
43) „ „ Александръ *Георгиевъ* 6 Кав. Дивиз.
44) „ „ Иванъ *Симеоновъ* IV Ескадронъ.
45) „ „ Петко *Ганевъ* I „
46) „ „ Марко *Димитровъ* II „
47) „ „ Цоло *Герговъ* I „
48) „ „ Тодоръ *Стояновъ*, IV „
49) „ „ Ангелъ *Живовъ* III „
50) „ „ Илия *Търнешковъ* I „
51) „ „ Павелъ *Стойновъ* II „
52) „ „ Въло *Начовъ* II „
53) „ „ Русинъ *Николовъ* I „
54) „ „ Цѣнко *Недѣлковъ* II „
55) „ „ Георги *Трифоновъ* IV „
56) „ „ Георги *Неновъ* 6 Кавал. Дивизионъ.
57) „ „ Каменъ *Георгиевъ*, II Ескадронъ.
58) „ „ Никола *Георгиевъ* I „
59) „ „ Георги *Петровъ* IV „
60) „ „ Савво *Трайковъ* I „
61) „ „ Савво *Недѣлковъ* I „
62) „ „ Цоло *Гетовъ* 6 Кавал. Дивизионъ.
63) „ „ Борко *Ивановъ* 6 Кавал. „
64) „ „ Мито *Игнатовъ* 6 „ „

На 15-й Юний съгласно заповѣдьта по В-то В-ство № 154 се пускатъ въ отпуска 200 войници на 30 дена.

Съ заповѣдь по полка № 84 § 1 отъ 24 Юний комисията, която е изпитвала войницитѣ отъ учебната команда е извлѣкла слѣдоющитѣ впечатления отъ изпита:

„По манежната ѣзда има увлѣчение въ системата на *Фелиса*, когато официално у насъ е приета ѣздата въ Инструкцията часть I-а. Конницитѣ работятъ добрѣ и разумно, всички употрѣбяватъ съзнателно помощитѣ за управлението на коня. Страничнитѣ движения се извършватъ правилно. Тълкуването, какви помощи да се употребатъ, добро. При

насочване на прѣпятствието не всички коне отиватъ охотно, сжщото е и при отдѣлянето на конетѣ отъ строя. При дѣйствието съ саблята, доближаването до цѣлта, сѣчението и мушкането добри и сполучливи; мушканията не тъй кратки. Сѣдловката и мунщугението добри; у нѣкой коне мунщука прѣсиленъ. Машинната и пасивната гимнастика добри. Волтижировката доста добра — на коне непознати взети отъ оскадронитѣ.

Отговоритѣ по разнитѣ прѣдмети, ако и дадени писменно, добрѣ обмислени. Конницитѣ разсъждаватъ основателно по прѣдмета си. Вънкащния видъ на конницитѣ войнишки, енергиченъ и сериозенъ.

Общо впечатление отъ работата добро. Числото на конницитѣ 64 (отъ полка и отъ 6-й Кавалерийски дивизионъ). При липса на добри удобства много голѣмо.

Командующи полка, като прѣдсѣдатель на изпитната комисия, счита за свой приятенъ дългъ, да изкаже благодарность на Завѣдующи Командата Ротмистръ *Софтовъ* и на помощницитѣ му Ротмистръ *Сариковъ* и на Поручикъ *Пупешковъ*, за положенитѣ отъ тѣхъ старания да подготвятъ добри и съзнателни помощници на командниятъ елементъ въ ескадронитѣ; като се надѣва, че тѣ и въ бждаще ще работятъ съ сжщото съзнание за прѣуспѣването и славата на кавалерийското дѣло".

Съ § 2 отъ сжщата заповѣдь се обявява резултата отъ прѣгледа, направенъ отъ командующи полка на старитѣ войници въ ескадронитѣ; отъ дохожданието на новобранцитѣ до денятъ на прѣгледа тѣ сж имали два, рѣдко три пжти ѣзда въ седмицата, за 19 седмици 40—45 пжти ѣзда; за това врѣме резултата е повече отъ удовлетворителенъ. Конетѣ теглени къмъ 1-й Марта даватъ срѣдня тяжесть 363 к. гр., а на 1-й Юний 370 к. гр.; хората тѣжки срѣдно 65 к. гр. Отъ I ескадронъ отъ 113 — се прѣдставлятъ 67 человѣка, отъ II —

отъ 107 — 58, отъ III отъ 104 — 53, IV — отъ 104 — 62. При прѣгледа се е обрѫщало внимание: 1) на вида и състоянието на конетѣ, 2) вида на войницитѣ, 3) сѣдловка и мунщугение, 4) управление на коня, 5) смѣлость и рѣшителиость на прѣпятствието, 6) дѣйствие съ оружието, 7) типични недостатъци, 9) типични добри страни.

Нѣкои отъ резултатитѣ се схождатъ по мѣжду си, но нѣкои достатъчно се различаватъ. Така по вънкашния видъ войницитѣ почти сѫ еднакви; при прилагането на помощитѣ и управление на конетѣ има голѣмо различие; до като сѣдежа въ I ескадронъ е натегнатъ, колѣнетѣ развърнати, рѫцѣтѣ вцепенени и твърди въ лакета и китката на рѫката, въ II — тѣзи недостатъци сѫ по-малки, но стремената сѫ кѫси; въ III и IV ескадрони сѣдежа по свободенъ, рѫцѣтѣ по гъвкави. Тѣлото на конетѣ въ I ескадронъ относително най-добро, въ II и IV — по слабо, а въ III — най-слабо. Алюритѣ въ I ескадронъ вѣли, а въ другитѣ 3 ескадрона по-живи, прѣминаването на прѣпятствията и дѣйствието съ сабля въ всички ескадрони еднакви. Съ нѣкои изключения конницитѣ отиватъ смѣло на прѣпятствията, достигатъ цѣлта съ саблята сполучливо, но мушкатъ вѣло. Затова *Г. Г. ескадроннитѣ командири се приканватъ, щото да вематъ мѣрки, недостатъцитѣ да се изправатъ постепенно, за да се достигне еднообразие въ всички ескадрони, прѣдназначени да вървятъ рамо до рамо, тамъ, кѫдѣто ги вика сѫдбата, — защото отъ съгласието и хармонията на тѣхнитѣ дѣйствия, ще произлѣзе едноврѣменень и по силенъ ударъ за противника.*

Съ § 3 отъ сѫщата заповѣдь се обявява резултатъ отъ прѣгледа на младитѣ войници. „I ескадронъ прѣдставилъ 64 человѣка, II — 65, III — 62 и IV 68 — Всичко 259 млади нойници.

Конницитѣ управляватъ конетѣ си и владѣятъ

саблята доста умѣло; сѣдежа и рѫцѣтѣ въ I ескадронъ твърди и вцепенени, колѣнетѣ развърнати, въ II — по свободни, стрѣмената кѫси, колѣнитѣ развърнати, въ III — доста свободни, но се забѣлѣжва различие въ единиятъ и другиятъ полуескадрони, въ IV — по свободни, има по-голѣмо еднообразие. На прѣпятствията конетѣ отиватъ спокойно и смѣло, често конницитѣ бъркатъ съ помощитѣ на конетѣ. Редко сѫ конетѣ, които избѣгватъ прѣпятствието. При дѣйствието съ сабля цѣлитѣ се налучватъ добрѣ, мушканията сѫ по-кѫси, нѣма изпускание на сабли. У повечето конници колѣнитѣ и шенканитѣ бѣгатъ напрѣдъ. При отивание галопъ конницитѣ не познаватъ, дали коня отива правилно или лѫже. По словеснитѣ занятия отговоритѣ доста добри и разумни. По гимнастиката и волтижировка упражненията повече отъ удовлетворителни. По подготовката за стрѣлбата свидѣтелствуватъ резултатитѣ отъ 6-тѣхъ прѣкарани упражнения отъ младитѣ войници. По пѣшия строй и маршировката видъ бодъръ, войнишки, размахъ на краката и движенията свободни, повратитѣ безъ сблъсквание и стройни.

Съ § 4 отъ сѫщата заповѣдь се прави допълнително разпорѣждание за разпрѣдѣление на врѣмето и занятията: отъ 26-й Юний до 10-й Юлий се прѣминаватъ взводнитѣ учения, по 5 конни учения на седмица, всичко 10 учения; отъ 10-й до 31-й Юлий ескадронни учения по 5 на седмица или всичко 15 учения. Всѣко учение да се започва по единъ и постепенно да се завършва съ взводно и съ ескадронно. *За всѣко учение взводния или ескадронния командиръ трѣбва да си приготви по отъ рано планъ за разпрѣдѣление на ученето, за да знае какво ще прави и на какво да обрѫща внимание.*

За да има стройность и сгъстеность, да се обрѫща особенно внимание върху държанието и на-

правлението отъ водачитѣ на дълги разтояния, равнението въ тилъ отъ конницитѣ и спазването на равномѣренъ темпъ отъ конетѣ. Равненнето на линия да става постепенно и безъ блъскание и бързо изскачание напрѣдъ. Прѣзъ врѣме на ученията взводнитѣ и ескадронни командири да отстжпватъ мѣстото си на своитѣ помощници да водятъ учението, а тѣ да наблюдаватъ и ги ржководятъ за да ги подготвятъ да бждатъ истински тѣхни замѣстници.

Съ заповѣдь по полка № 96 § 2 отъ 29-й Юлий се прави разпорѣждание за занятията отъ 31-й Юлий до 21-й Августъ: на 31-й Юлий конно полково учение, на 2-й Августъ парадъ въ коненъ строй на иподрома, на 3-й Августъ полково пѣше учение, на 4-й Августъ конно полково уставно учение, на 5-й Августъ проѣздка на конетѣ, на 6-й Августъ Юбилейния праздникъ на полка, Парадъ въ коненъ строй на иподрома, на 7-й Августъ проѣздка па конетѣ прѣдъ обѣдъ — слѣдъ обѣдъ коннитѣ състезания на иподрома, 8-й Августъ проѣздка, приготовление за бойната стрѣлба, на 9-й — конно полково учение съ тактическа цѣль, на 10-й сжщо, — 11-й Августъ — сжщо, 12-й — сжщо —, 13-й — Недѣля почивка, 14-й Августъ конно полково учение, 15-й Августъ праздникъ, 16-й Августъ конно полково учение съ спѣшване, 17-й Августъ 1-ва бойна стрѣлба, 18-й Августъ разузнавателна и стражева служба дизизионъ противъ дивизионъ, 19-й Августъ сжщо, 20-й Августъ Недѣля, 21-й Августъ 2-а бойна стрѣлба. Всички прѣдвидени учения бѣха прѣминати, съ изключение на тѣзи отъ 31-й Юлий, 1-й, 19-й, 20-й и 21-й Августъ и 1-вата бойна стрѣлба на 17-й Августъ, за това, че стана отмѣнение: 1-во) поради дохождането на командиря на 1-ва кавалерийска бригада на 29-й Юлий за да направи прѣгледъ на ескадроннитѣ учения на 30-й и 31-й Юлий, за което бѣше телеграфически съобщилъ на командующи полка, да не

присгжпва къмъ това до като непристигне той. 2-о). Поради отлаганието на праздника, да стане вмѣсто на 6-й и 7-й на 15-й и 16-й Августъ, вслѣдствие всенародниятъ митингъ противъ гърцитѣ въ *Пловдивъ*, който не даваше възможность на Господинъ Военниятъ Министръ и на Началницитѣ на Кавалерийскитѣ части да отсжтствуватъ отъ постоветѣ си, 3 о) Поради телеграфическото разпорѣждание да се изпратятъ ескадрони въ разпрѣжданието на 6-а и 9-а Дивизии за вземание участието въ съвокупнитѣ учения, които трѣбваше да бждатъ по мѣстата си на 24-й Августъ и на 25-й — да почнатъ ученията.

Съ заповѣдь по полка № 114 § 2 отъ 30-й Августъ се обявява заповѣдьта по 1-а кавалерийска бригада № 30 отъ 7-й Августъ за прѣгледа на ескадроннитѣ учения въ полка. Тя гласи:

„По прѣгледа на ескадронитѣ въ 2-й коненъ на Н. Ц. В. Княгиня Мария-Луиза полкъ обявявамъ слѣдующето:

Ескадронитѣ сж подготвени изцѣло слабо. Сгжстеностьта че е достигната, взводоветѣ при захожденията и прѣстроенията се късатъ. Втората редица се дѣли отъ първата и като че дѣйствува самостоятелно, особенно при захожденията. Направлението не се спазва, вслѣдствие на което се забѣлѣзватъ вълнообразни блъскания отъ една страна на друга и отъ странитѣ къмъ срѣдата. Спокойствието на конетѣ не е достигнато. Послѣднитѣ на голѣмитѣ алюри, а особенно на полския галопъ, се горѣщатъ и пъхтятъ задушно и се мяткатъ неспокойно. Спокоенъ алюръ и свободно дишание нѣма. Дѣйствието на дозорнитѣ и на бойнитѣ разѣзди е вънъ отъ всѣкаква критика, въпрѣки инструкцията за обучението на кавалерията, както и тѣзи издадени отъ бригадата, а сжщо и личното ми обръщание вниманието на Г. Г. ескадроннитѣ командири, когато прѣглеждахъ младитѣ войници. *Командира на*

полка не е намѣрилъ за нуждно да направи прѣгледъ, прѣдъ видъ че посѣтилъ 2—3 пѫти ескадронитѣ на плаца и оцѣнилъ тѣхната подготовка, обаче и той остана изненаданъ отъ това, което видѣ. Обрѫщамъ вниманието върху еднообразието въ строевата подготовка на ескадронитѣ.

I-й ескадронъ. Въ строя присѫтствуваха 75 коне, млади войници 31. При срѣщата командира на ескадрона налѣтя нѣрху менъ. Ескадрона слабо подравненъ. Конетѣ не поставени по посоката на взводнитѣ командири. Ранжиръ нѣмаше. Збруята недостатъчно почистена. При възсѣданието липсваше нуждното спокойствие, конетѣ се въртѣха, а хората стояха неподравнени до командата „равнисъ". Запазване посоката и свръзката между взводоветѣ не удовлетворителна. Движението въ взводна колона вълнеобразно, вслѣдствие неспазване посоката и поддържанието на тента. При построяването на фронта не се спазва сгѫстеността, а взводоветѣ суетно се водѣха отъ командиритѣ си. Интервалитѣ бѣха голѣми. Спокойствието на конетѣ, темпа и свободното дишане не постигнати. Еластичността на ескадрона, а сѫщо и стройността му при маневрирането сѫщо. Знаковетѣ на Ескадронния командиръ слабо се разбираха и изпълнѣваха отъ Взводнитѣ командири. Дѣйствието на дозорнитѣ и бойнитѣ разѣзди не усвоено правилно. Тѣ се движаха по върховетѣ, като съ това издаваха своето и присѫтствието на ескадрона. *Приспособлението къмъ мѣстностьта липсва.*

II Ескадронъ. Въ строя имаше 76 коня, млади войници 27. При срѣщата заднята редица не подравнена. При възсѣданието на конетѣ, сравнително спокойни, но се иска по-голѣмо спокойствие. Посоката, сгѫстеността и темпа сравнително по-добри, но не напълно достигнати. Направлението се мѣнѣше много често и ескадрона не можеше да вземе посока. Управлението и воденето съ знаци не постигнато, управляваше се изключително съ сигналъ. Гъвкавостьта и стройността на ескадрона посрѣдствени. Темпа не достатъчно постигнатъ. Движението на галопъ не равно, дишането не свободно. Дѣйствието на дозорнитѣ и бойнитѣ разѣзди, при дѣйствието на ескадрона въ спѣшенъ строй, е подолу отъ всѣка критика. Тѣ всичкото врѣме стояха на 25 крачки прѣдъ веригата. Условни знакове помѣжду тѣхъ и ескадронитѣ команди не сѫ установени.

III Ескадронъ. Прѣдстави 82 коня, млади войници 29. Ранжира не спазенъ. Збруята не достатъчно почистена. При срѣщата втората редица косо поставена по посоката. Тилнитѣ не на мѣстата си. Воденето на ескадрона не усвоено отъ ескадронния командиръ. Управлява изключително съ команди. Вижда се, че ескаднонния командиръ малко се е упражнявалъ да води ескадрона и да го държи всецѣло въ ржката си. Направлението не се спазваше, вслѣдствие на което имаше вълнение въ редоветѣ. Темпа не установенъ. Тръса голѣмъ, а полския галопъ недостигнатъ. Стройността и сгѫстеността, при маневрирането недостигнати напълно. Чистота на алюритѣ нѣмаше, конетѣ отиваха въ разни алюри. Спокойствието, свободното дишание на полския галопъ не постигнато. Офицерскитѣ коне (Поручикъ Арнаудовъ) отиваха крайно неспокойно. При спѣшения бой дѣйствията на дозорнитѣ и бойни разѣзди не съобразни. Вижда се, че малко внимание е обърнато на тѣхната съзнателна подготовка. Бѣше открытъ огънь, а прѣднитѣ дозорни продължаваха да стоятъ прѣдъ веригата. Условни знакове помѣжду тѣхъ и ескадроннитѣ командири и тукъ неустановени. При спѣшването за изненада конетѣ се плашеха отъ вистрѣлитѣ и разтрояваха ескадрона. Върху дѣйствието на ескадрона въ спѣшенъ строй трѣбва да се поработи още.

IV Ескадронъ. Въ строя имаше 75 коня, млади войници 36.

Ранжира спазенъ. Чистота на збруята и облѣклото добри. Спазването посоката, сгжстеностьта и стройностьта на ескадрона при маневрирането удовлетворително постигнати. Воденето на ескадрона добро. Вниманието постигнато. Темпа, спокойствието на полския галопъ, сжщо. При възсѣдането спокойствието се запазва. Събиранието къмъ опрѣдѣленъ пунктъ не усвоено, вижда се, че не е достатъчно практикувано. Върху дѣйствието на ескадрона въ спѣшенъ строй трѣбва да се поработи (прибѣгването и управлението на огъня). Изобщо ескадрона се прѣдстави добрѣ.

Заповѣдвамъ да се обърне вниманието и еднакво подготвятъ ескадронитѣ напълно въ строево и тактическо отношение прѣзъ врѣмето, което ще иматъ на разположение, съгласно циркуляра на Кавалерийската Инспекция подъ № 1923 отъ 29 Юлий н. год. Считамъ за нуждно, да отбѣлѣжа, че отъ IV Ескадронъ ми се подведе конь изтощенъ и съ збруя потънала въ мръсотия. На втория день отъ I ескадродъ ми се падведе конь, които по своята обѣздка би направилъ честь на нѣкоя галиотка, но не и да се подвежда за подъ Командира на Бригадата, когато прави прѣгледъ. Картината прѣдъ прѣпятствията бѣше доста нагледна. Жално е да вижда човѣкъ, че въ единъ коненъ полкъ неможе да се поддържа правилно обѣзденъ конь за въ подобни случаи.

Обръщамъ вниманието на Командира на полка върху това, а на командиритѣ на I-й и IV Ескадрони обявявамъ мъмрение.

Ще имамъ случай повторно да видя ескадронитѣ въ полето".

На 20-й Августъ ескадронитѣ се приготвиха за нжть, а на 21-й — III ескадронъ тръгна за *Свищовъ*, IV — за *Плѣвенъ;* на 22-й Августъ I ескадронъ за *Видинъ*, II — за *Вратца*, за да присжтствуватъ на съвокупнитѣ занятия съ пѣхотнитѣ бригади, разположени въ тѣзи градове.

Приготовленията за отпразднуването на юбилейния праздникъ вървѣха паралелно съ разпорѣжданията по занятията въ полка. За да се опрѣдѣли въ кой день да стане точно праздника, трѣбваше да се вематъ нѣколко условия въ внимание: 1) Кога ще бжде полка готовъ въ обучението си и въ приготовленията си, за да се прѣдстави прѣдъ гоститѣ, мѣжду които можеше да бжде и Самъ Н. Ц. В. Господаря, понеже полка е шефски и Той го има близко до сърдцето Си. 2) Понеже къмъ 20-й Юний Н. Ц. В. Княза и Г-нъ Военият Министръ заминаха задъ граница, то трѣбваше да се узнае къмъ кое врѣме тѣ ще се върнатъ въ България. 3) Трѣбва да се дале врѣме поканитѣ да стигнатъ по назначението си, да можатъ гоститѣ да тръгнатъ своевременно за да стигнатъ въ Ломъ. 4) Юбилейния праздникъ на полка да бжде свършенъ прѣди 20-й Августъ день въ който ескадронитѣ трѣваше да заминатъ за съвокупни занятия. Можеха да бждатъ избрани 3 дни за праздника — 27-й Юлий, деньтъ, въ който полка по-рано е празнувалъ полковоя си праздникъ, 6-й Августъ, Прѣображение Господне или 15-й Августъ. Ако се избереше първия день нѣмаше се вѣроятность да може да присжтствува и Н. Ц. В. Княза, полкътъ да бжде готовъ за посрѣщание на гоститѣ и поканитѣ да пристигнатъ своевременно. ***За това полка се установи на 6-й Августъ.*** Направиха се поканитѣ и се разпратиха до всички гости на 24-й Юлий.

Програмата за тържеството се състоеше: 1-й день, 6-й Августъ, посрѣщанието на гоститѣ на парахода и настаняването имъ по квартири; срѣщанието на Началницитѣ на Порта съ почетенъ караулъ отъ единъ сборенъ ескадронъ въ пѣши строй; Панахида за падналитѣ чинове отъ полка и моле-

бенъ съ парадъ въ конень строй при новопостроениятъ павилионъ на иподрома; четение рефератъ отъ най-стария офицеръ по служба въ полка, Подполковникъ *Българова* въ казармитѣ, въ салона на офицерското събрание, въ присжтствието на гоститѣ; показване на кобила *Анна*, най-стария членъ служащъ въ полка; поздравление на войницитѣ отъ полка въ столовата въ присжтствието на гоститѣ; обѣдъ-гала на гоститѣ въ нарочно приготвениятъ павилионъ, въ почетния дворъ на казармитѣ; слѣдъ обѣдъ *каруцель* на иподрома, кѫдѣто присжтствуватъ гоститѣ и войницитѣ въ пѣши строй. Вечерьта на Александроската площадъ, при Офицерското Събрание въ града, фаерверкъ и балъ въ събранието; на 2-й день прѣди обѣдъ почивка, подиръ обѣдъ въ 5 часътъ *конни състезания на иподрома* отъ офицеритѣ, унтеръ-офицеритѣ и конницитѣ отъ полка. Прѣзъ нощьта на 7-й срѣщу 8-й Августъ изпращанието на гоститѣ до пристанището отъ офицеритѣ и войницитѣ отъ полка и 6-й кавалерийски дивизионъ съ *факелно шествие* и *музика*.

На 8-й Августъ почивка и разтрѣбвание на казармитѣ; на 9-й занятията се започнуватъ по обикновенному.

На 4-й Августъ се получи отъ Г-нъ Военниятъ Министръ слѣдующата телеграма:

Ломъ.

Командиру 2-й конни на Н. Ц. В. К. М. Л. полкъ.

„Негово Царско Височество Господаря ме натовари да прѣбамъ Неговата Височайша благодарность за добрата инициатива да се отпразнува юбилея на полка, както и за поканата. Господаря съжалява, че по сериозни причини не ще може да присжтствува". 2544.

Воененъ Министръ, Генералъ-Майоръ *Савовъ*.

Съ заповѣдь по полка № 94 § 1 отъ 24-й Юлий Командующи полка издава слѣдующата заповѣдь: „На 6-й идущи Августъ ***Прѣображение Господне*** — полкътъ ще отпразднува 25-годишнината отъ своето сжществувание. Слѣдъ 2-й артилерийски полкъ, който празднува този своя юбилеенъ праздникъ на Петровдень миналата година, нашия полкъ е най-стария по сжществуването си измѣжду всички български конни полкове, както и между всички други полкове въ българската войска. Най-старата организована българска конна часть отъ народното ни възраждание е ***опълченската сотня***, формирована на 5-й Августъ 1877 год., при надвечерието на славнитѣ за българското оржжие Шипченски бойове и разформирована на 8-й Юлий 1878 година при разпращанието на всички опълченци и доброволци по домоветѣ имъ. На 12-й Августъ 1878 год. отъ първитѣ новобранци за българската земска войска сж биле формировани 6 сотни, номеровани и наименувани: 1-а Софийска, 2-а Видинска, 3-а Търновска, 4-а Русенска, отпослѣ Шуменска, 5-а Пловдивска и 6-а Сливенска. Прѣзъ 1879 год. 4-тѣхъ първи сотни сж останали въ състава въ българскитѣ войски въ Княжество България, а двѣтѣ послѣдни въ състава на Източно-Румелийската милиция, раздѣлена отъ България по рѣшението на Берлинския договоръ. Прѣзъ Септемврий 1880 година 1-ва Софийска конна сотня е била преименувана въ Собственъ на Негово Височество конвой, а на нейно мѣсто е била сформирована друга нова 1-а конна сотня. Слѣдъ формированието на новата конна сотня въ София, тя е била прѣмѣстена въ Варна. На 18-й Октомврий 1880 година е билъ издаденъ указъ № 116 за формируването на коненъ полкъ отъ 1-ва нова сотня въ Варна, 2-а Видинска въ Добричъ, 3-а Търновска въ Ески-Джумая и 4-а Шуменска въ Шуменъ.

На 1-й Мартъ 1881 година е билъ издаденъ

№ 1-й приказъ по полка въ Шуменъ. На 6-й Августъ 1881 година полка е получилъ заповѣдь да отиде въ София и на 30 Августъ, деньтъ на Св. Александръ Нѣвски и Тезоимения праздникъ на Н. В. Князь Александръ I-й, Български Князь, полка е получилъ своя Щандартъ отъ ржцѣтѣ на самия Князь на плаца прѣдъ Софийския пѣхотенъ лагеръ. Значи датитѣ 1-й Мартъ, 6-й Августъ, 30-й Августъ 1906 год. сж знаменити за насъ, защото въ тѣхъ се навръшватъ тъкмо 25 години отъ какъ полка е заживѣлъ своя животъ, отъ какъ е тръгналъ да получи и получилъ своята бойна святиня — Щандарта. Ето защо е избранъ единъ отъ тези 3 деня за да се отпразднува 25 годишнината на полка. Въ историята на полка, която скоро ще бжде отпечатана и раздадена на всички чинове отъ полка, ще се види какъ полка се е развивалъ и крѣпилъ, какъ е получилъ названието си 2-й коненъ полкъ; а по сетнѣ да има за Августейши Шефъ Нейно Царско Височество Покойната Княгиня Мария-Луйза, I-вата Българска Княгиня слѣдъ освобождението ни.

За да може да се отпразднува по тържественно този знаменитъ за полка праздникъ и да се отсрамиме прѣдъ гоститѣ — долнитѣ чинове отъ всички конни части и офицеритѣ бивши служивши въ полка и наши началници и другари по кавалерията и областьта, заповѣдвамъ отъ утрѣ 25-й Юлий занятия да се произвождатъ само прѣдъ обѣдь, всичкитѣ дни слѣдъ обѣдъ до 6-й Августъ, занятия да не се произвождатъ, а врѣмето да се употрѣби за почистване както на двора, казармитѣ, конюшнитѣ, кухнята, столовата и всички помещения въ полка, хорското облѣкло и снаряжение, така и конското снаряжение. Нека всички се проникнемъ отъ създанието, че сме членове на най-стария полкъ въ конницата и всички части ще искатъ да видятъ у насъ като тѣхни постари братя, *истински примѣръ за войнишки рѧдъ радушие и българско гостоприемство*. Надѣвамъ

се, че всички ще се сплотимъ. за да запишемъ още единъ скъпъ отзивъ въ страницитѣ на историята на този полкъ, въ обятията на който ни е хвърлила да служимъ щастливата сждба. За това сржчна и съзнателна работа искамъ отъ всички за този праздникъ на полка, за да покажемъ какъвъ е и самия полкъ!“

На 5-й Августъ се получава телеграфическа заповѣдь отъ Г-нъ Военния Министръ, че празникътъ се отлага за 15-й Августъ.

Това въ нищо неизмѣни отпразднуването на празника, само се замѣниха днитѣ 6-й и 7-й Августъ съ тѣзи отъ 15-й и 16-й Августъ. Програмата за празднуването бѣ изпълнена точка по точка, съ изключение на изпращанието съ факелното шествие, което неможа да се състои, понеже по разписанието за движението на параходитѣ по Дунава на 17-й Августъ въ 3 часа сутриньта параходъ отъ Лом за Сомовидъ нѣмаше и гоститѣ трѣбваше да отпжтуватъ въ 8 часа сутриньта съ Военниятъ параходъ Александръ, на който се возеше Г-нъ Военниятъ Министръ и съ който бѣ заминалъ на 15-й Августъ за Видинъ, за да произведе прѣгледъ на 1-ва пѣша Бригада отъ 6-а Бдинска Дивизия.

Съ заповѣдь по полка № 105 § 1-й отъ 11-й Августъ се обявява програмата за частното конно състезание на полка на 16-й Августъ.

Съ заповѣдь по полка № 106 § 1 отъ 14-й Августъ се обявява редътъ за тържествата на 15-й Августъ.

На юбилейния праздникъ присжтствуваха: Г-нъ Военния Министръ — Генералъ ***Савовъ***, Инспектора на Кавалерията Генералъ ***Винаровъ***, Началника на 6-а Бдинска Дивизионна область Генералъ ***Диковъ***, Командиритѣ на I и II-а Кавалерийски бригади Полковницитѣ ***Саллабашевъ*** и ***Стоиловъ***, Началника на канцеларията въ Военното Министерство Полковникъ ***Теневъ***, бившия командиръ на полка

запасния полковникъ *Стоевъ*, Видинския окржженъ Управитель Г-нъ *Димитровъ*, Народнитѣ прѣдставители отъ Ломска околия, отъ Военното Министерство Полковникъ *Гешевъ*, Подполковникъ *Икономовъ*, Майоръ *Кметовъ*, Санитарний Майоръ *Близнаковъ*, Ротмистръ *Тихиновъ*, отъ 1-а кавалерийска бригада Ротмистръ *Николовъ*, депутации отъ коннитѣ части: отъ Лейбъ-гвардейски полкъ на чело съ Майоръ *Петрова*, отъ 1-й коненъ полкъ на Полковникъ *Данаилова*, отъ 3-й коненъ полкъ на Полковникъ *Танева*, отъ 4-й коненъ полкъ на Подполковникъ *Чавдарова*, отъ 1-й кавалерийски дивизионъ на Майоръ *Тодорова*, отъ 3-й кавалерийски Дивизионъ на Подполковникъ *Ханджиева*, отъ 4-й кавалерийски Дивизионъ на Подполковникъ *Калчева*, отъ 5-й кавалерийски Дивизионъ на Подполковникъ *Нотовича*, отъ 6-й кавалерийски Дивизионъ на Подполковнкъ *Димитрова*, отъ Плѣвенското ремонтно депо Майоръ *Терзиева*, прѣдставителитѣ на мѣстната административна и градска власть, на пò-виднитѣ граждани отъ г. Ломъ и на много запасни, служили като войници въ полка. Тѣзи отъ поканенитѣ, които не сж могли да присжтствуватъ, изпратиха своитѣ поздравления. Поздравления имаше и отъ много други лица, между които е и Руския Воененъ аташе въ София, Г-нъ Полковникъ *Леонтиевъ*.

По случай на юбилейниятъ праздникъ командующий полка е отправилъ слѣдующата телеграма до Н. Ц. В. Княза отъ страна на полка.

София.

Военното Министерство,
за Негово Царско Височество.

Повѣрения ми полкъ, като празднува днесь двадесетъ петь годишния юбилей отъ своето сжществувание, почетенъ отъ много гости, които придаватъ на тържеството още пò-голѣмъ блѣсъкъ и

пò-горѣща сърдечность, спомня си за Своя Върховенъ Вождъ и Му поднася своитѣ сърдечни поздрави, като съзжалява, че и Той не е между гоститѣ.

Всички чинове отъ полка съзнаватъ, че четвъртъ вѣковното сжществувание на частьта имъ, гиуря на чело на другитѣ конния части отъ армията ни, както при изпълнение на дълга имъ, тъй и при носение на службата имъ честно и добросъвѣстно, като вѣрватъ, че съ това създаватъ здрави основи за щастието и трайностьта на своето отечество, сждбинитѣ на което се водятъ отъ Ваше Царско Височество. За това, като изричатъ колѣнопрѣклонно „*Вѣчная память*“ за Августейшата Покайница — Шефа на полка —, гърмятъ войнишки — урра, за дългоденствието на своята народна династия и пожелаватъ, щото тя да ржководи сждбинитѣ на Българския народъ съ вѣкове, та народа и българското войнство, силни и непоколебими да празднуватъ единъ день своята хиляднина.

Командующий 2-й коненъ на Н. Ц. В. Княгиня Мария-Луиза полкъ,

Подполковникъ *Мэрфовъ*.

На която се е получилъ слѣдующиятъ отговоръ:

България, Ломъ.

Командующъ 2-й Коненъ полкъ.

„Сърдечено благодаря всички чинове за поздравленията и чувствата по случай Юбилея — ¼ вѣковното сжществувание на полка. Желая на доблесний 2-й коненъ полкъ — родоначалника на Нашата кавалерия и за въ бждаще славна, доблестна и прѣданна служба, да се гордѣе съ своето име и Вензела който носи. Благодаря Вамъ за вниманието къмъ Августейшия О' Бозе почившия Шефъ на полка.“

Княза.

На 30-й Августъ по случай 25 годишнината отъ получването на полковия Щандартъ е имало молебенъ въ казармения дворъ, на който сѫ присѫтсвували всичкитѣ офицери и войници отъ сборната команда въ полка, оставени отъ ескадронитѣ при заминаването за маневритѣ и на чиноветѣ отъ щаба на полка. На молебена е присѫтствувалъ и запаснятъ Вахмистръ Савва *Галянтовъ*, който е билъ първъ Щандартенъ унтеръ-офицеръ въ полка, когато е билъ вржченъ Щандарта на полка.

Той пожела на войницитѣ да бѫдатъ здрави и живи, та когато стигнатъ на неговитѣ години да бѫдатъ свидѣтели на 50 годишния юбилей на полка. Въ този тържественъ моментъ, той се чувствуваше дълбоко трогнатъ и сълзи капеха отъ очитѣ му, спомняше си, види се за тържественитѣ минути, въ които той е поималъ за пръвъ пѫтъ Щандарта въ рѫцѣтѣ си. Той сега е на 50—55 год.

По този случай сѫ биле получени слѣдующитѣ поздравителни телеграми:

Ломъ

Командующи 2-й Конни на Н. Ц. В. Княгиня Мария-Луйза полкъ.

„Днесъ е 25 години отъ както полка се е удостоилъ да получи Щандарта, който е носилъ съ честь, като го поздравлявамъ въ Вашето лице молитствувамъ гордо да го развѣва по бойнитѣ полета за честь на кавалерията и слава на Отечеството и Господаря."

Командиръ на 1-ва Кавалерийска Бригада
Полковникъ *Салабашевъ*.

Ломъ.

Командующи 2-й коненъ полкъ.

„По случай 25 годишната служба на Щандарта на славния полкъ, нашъ родоначалникъ, приемете

отъ моя страна и отъ страна на Г. Г. офицеритѣ отъ полка искренитѣ ни поздравления, дано Щандарта въ бѫдащитѣ ни бойни дѣйствия се укичи съ лаври и заслужено да украси и тъй хубавата история на славния 2-й коненъ полкъ. Чуствувайки се мѣжду срѣдата Ви, благопожелаваме щото бойната святиня да остане за вѣчни врѣмена за слава на полка, като съ своя 200 годишенъ Юбилей сѫбере около себе си другари наши наслѣдници всѣтака весели и достойни да мрѫтъ подъ него за славата и величието на Господаря и Отечеството — 1439.

Командиръ на 1-й Конний на Н. Ц. В. полкъ.
Полковникъ *Данаиловъ*.

Полковиятъ праздникъ на 8-й Септемврий се отпразднува само отъ останалитѣ хора отъ Щаба и сборната команда въ гр. Ломъ.

Съ заповѣдь по Военното Вѣдомство № 249 отъ 15-й Септемврий Г-нь Военниятъ Министръ дава слѣдующата оцѣнка на полка за видѣното отъ него на юбилейния праздникъ:

„Ломския Гарнизонъ, 2-й коненъ на Н. Ц. В. Княгиня Мария-Луиза полкъ на парада и каруселa по случай юбилейния праздникъ на полка, *полка се прѣдстави въ отличенъ видъ*. Командиря на полка и офицеритѣ бѣха си дали голѣми грижи за да обставятъ тоя важенъ за полка и армията праздникъ по възможность по добрѣ, и тѣ могатъ да бѫдатъ доволни, че напълно сѫ сполучили въ това отношение. Каруселя излѣзе отличенъ, офицеритѣ и долнитѣ чинове при всичкитѣ случаи, дѣто имахъ възможность да ги видя, ми направиха прѣкрасно впечатление. Вижда се, че новия Командиръ на полка си е далъ достатъчно трудъ, за да прѣмахне нѣкои слаби страни, които въ неодавашното минало се бѣха появили въ службата на тоя полкъ и да въстанови неговата напълно заслужена добра стара репутация."

Така полкътъ отпразднува своя Юбилеенъ праздникъ и завърши своятъ 25 годишенъ животъ, за да продължи да работи за неговото развитие и усъвършенствуване, което той ще покаже въ втория етапъ на своето историческо развитие. Той има задъ себѣ си едно славно минало, оставено отъ постаритѣ служащи въ полка и оставя въ ржцетѣ на сегашнитѣ свои и бждащи служащи да поддържатъ тази добита слава и добро име на полка. Заслугата е на бждащитѣ поколения.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ.

Отъ изложеното за 25 годишния животъ на полка се виждатъ ясно очъртани разнитѣ моменти, които характеризиратъ този животъ въ една войскова часть, прѣдставляюща едно семейство за всички негови членове. Работата на офицеритѣ, на унтеръ-офицеритѣ и на учителитѣ на новобранцитѣ, сжществуването на учебнитѣ команди за приготовлението унтеръ-офицери, дохажданието на новобранцитѣ, периода на тѣхното обучение, работа съ старитѣ войници, докарване на ремонтнитѣ коне, обѣздванието имъ, работа съ старитѣ коне, излизание на паша, прѣкарване на стрѣлбата, мѣстнитѣ занятия, манѣвритѣ въ които взема полка участие, войната противъ Сърбитѣ, уволнение на старослужащитѣ. Всички тѣзи моменти отъ живота даватъ да се разбере, каква работа е кипѣла прѣзъ този 25 годишенъ периодъ за да изпълни всѣки своя дългъ прѣдъ отечествения олтаръ, какви врѣменни и случайни спънки сж се изпрѣчвали на нормалния ръвежъ на тъзи работа, и какъ полка е прѣодолявалъ тѣзи спънки, като се е стрѣмилъ безспирно напрѣдъ.

Обикновенно занятията съ офицеритѣ, унтеръ-офицеритѣ и учебнитѣ команди сж започвали на есень прѣзъ Октомврий или Ноемврий всѣка година и сж траяли до 1-й Априлий, 1-й Май или Юний, а рѣдко до Юлий слѣдующата година. Учебната

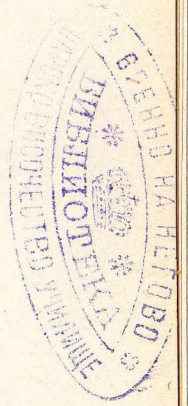

команда първата въ 1881 година е била *полкова*, послѣ поради многото офицери въ сотнитѣ прѣзъ 1882, 1883, 1884 година тя е била *по сотенно*, прѣзъ 1885 година поради войната учебна команда не е имало. Отъ 1886 година до 1906 година командата е бивала все полкова, поради липса на офицери въ ескадронитѣ слѣдъ развръщанието на кавалерията въ повече части. Първитѣ години отъ сѫществуванието си полка е ималъ пълно число офицери, отъ тогава насамъ той не е ималъ достатъчно такива. Прѣзъ 25 годишния периодъ прѣзъ учебнитѣ команди на полка сѫ минали около 1250 души войници подготвени за унтеръ-офицери.

Дохождаиието на новобранцитѣ е ставало отъ 1-й Октомврий до 1-й Мартъ, нъ никога по-рано или по-късно. Обучението е траяло 3—5 мѣсеца, рѣдко по-малко отъ 3, а никога повече отъ 5 мѣсеца. Прѣзъ полка сѫ прѣминали 25 набора новобранци и 3 набора стари войници, които сѫ формировали полка — всичко 28 набора или всичко 7000 души, отъ 1878 година до 1905 година включително. Новобранцитѣ сѫ биле отъ окрѫжията, разположени на сѣверъ отъ Стара-планина, въ нѣколко набора има хора и отъ Софийско и Сливенско окрѫжия. Така, че съ положителность може да се каже, че въ всѣка община на сѣверъ отъ Стара-планина все ще има по единъ понѣ, ако не и повече български граждани, които да сѫ служили въ 2-й коненъ полкъ и да носятъ възпомѣнанията за сладкитѣ и горчиви минути отъ войнишкия си животъ въ полка.

Уволнението въ запасъ на старослужащия наборъ е ставало всѣкога прѣзъ есеньта слѣдъ свършването на голѣмитѣ маневри; само набора 1882 година е прослужилъ повече отъ 3 години пълни, защото той бѣ заваренъ отъ войната въ полка, за това пъкъ прѣзъ неговото служение полка се е увѣнчалъ съ най-гълѣма заслуга прѣдъ отечеството

и е спечелена най-голѣмата слава, *бойната слава*, на полка. Всички други призиви сѫ служили помалко отъ три години, като сѫ ги пускали нѣколко врѣме прѣди уволняването имъ въ *безсроченъ отпускъ*.

Полкътъ е вземалъ участие почти въ повечето станали голѣми специални или общи войскови маневри и това му е давало възможность да прѣброди територията на България на вси страни — отъ Турската граница до Дунава, отъ Черното-море до Тимока и Нишава. Рѣдко е войскова часть, която да познава тъй добрѣ своето Отечество, като 2-й коненъ полкъ.

Полка е *родоначалникъ* на всичкитѣ конни части до сега въ българската армия, било, че е отдѣлилъ отъ себе се кадръ съ цѣли части, за да формирова 1-й и 4-й конни полкове и 6-й кавалерийски дивизионъ, било отдѣлни офицери и войници за формированието на 3-й коненъ полкъ, бившитѣ 4-а, 5-а и 6-а сотни дивизионна ковалерия, послужили отпослѣ за формирование на 4-й, 5-й и 6 й кавалерийски дивизиони, значи, че отъ 11 кавалерийски части, които сѫществуватъ къмъ Септемврий 1906 година, той е отдѣлилъ кадръ отъ себѣ си за 7 отъ тѣхъ. Отъ друга страна командиритѣ на Лейбъ Гвардейския полкъ Генералъ *Марковъ*, на 2-а кавалерийска бригада Полковникъ *Стиловъ*, на 1-й коненъ полкъ Полковникъ *Данаиловъ*, на 1-й, 2-й, 3-й, 4-й, 5-й и 6-й кавалерийски дивизиони Подполковницитѣ: *Велчевъ, Лиловъ, Ханджиевъ, Калчевъ, Нотовичъ* и *Димитровъ*, началницитѣ на Кавалерийската Школа Полковникъ *Тодоровъ*, на ремонтнитѣ депа при Плѣвенъ и Кабиюкъ Майоритѣ: *Терзиевъ* и *Поповъ* сѫ излѣзли отъ полка, командира на 3-й коненъ полкъ се е числилъ въ полка, а въ Кавалерийската Инспекция, въ 1-а кавалерийска бригада, 4-й коненъ полкъ и въ Ремонтното депо въ Божурище, полка счита

между своитѣ бивши елуживци Майоръ *Кметова*, Санитарния Майоръ *Близнакова*, Ротмистръ *Николова*, Подполковникъ *Чавдарова*, Майоритѣ *Томовъ* и *Ковачевъ*, а въ депото Божурище своитѣ 60 души, конници на дѣйствителна служба, прикоман дировани тамъ.

Може да се каже, че нѣма кавалерийска часть, учреждение и управление, кждѣто най-стария полкъ отъ българската кавалерия да нѣма свой прѣдставитель — за това той и заслужава названието — *родоначалникъ на българската кавалерия*. Това сж неговитѣ заслуги прѣзъ 25-годишния му животъ. Този периодъ ще бжде и най-славния въ неговия животъ; прѣзъ него той е създавалъ, творилъ, а за напрѣдъ нему остава да закрѣпява и усъвършенствува себе си, като има за достойни сътрудници своитѣ рожби, своитѣ създания.

Три личности тургатъ отпечатъкъ въ живота на полка прѣзъ това врѣме и тѣ сж личноститѣ, които сж отбѣлѣзали най-свѣтли страници въ историята на полка; това сж майоръ *Декинлейнъ*, Ротмистръ *Людсканов*ъ и Полковникъ *Стоезъ*. Първия е турилъ здравитѣ основи за службата въ полка и възпиталъ плеада свои сътрудници полезни и до сега на конното дѣло у насъ, втория е водилъ полка въ войната и му е прикачилъ бойната слава на щандарта, а третия слѣдъ като е прѣмѣстилъ полка отъ г. Шуменъ въ г. Ломъ, обзавелъ го е съ всичко, поставилъ го е въ най-добри условия за сжществувание. Тѣхнитѣ заслуги винаги ще съставятъ епохи за историята на полка. Останалитѣ лица, служили въ полка, иматъ, второстепенно, прѣходно значение за живота му, ако и да сж спомогнали съ своитѣ трудове за неговото повдигание. Историята на полка и за тѣхъ съ благодарность упоменава.

За бжджщитѣ служащи, за новитѣ поколения, които ще минатъ прѣзъ полка, остава открито поприще за работа и за стрѣмление да стигнатъ и

надминатъ своитѣ прѣдшественници. Да, прогреса е въ работата и полка нѣма да изгуби, напротивъ, той ще спечели и историята му съ благодарность ще отбѣлѣжи тѣхнитѣ имена при съставянието ѝ за 50, 100 годишния ѝ юбилей. На 25 годишния юбилей тя само това може да отбѣлѣжи, което е прѣдъ васъ . . .

Приложение № 1.

УКАЗЪ
по
ВОЕННОТО ВѢДОМСТВО
№ 116.

Ний Александръ I-ий

съ Божия милость и волята народна

Князъ на България.

Като се има прѣдъ видъ обединеното командуване надъ кавалерията, повелявамъ, щото изъ въ настоящемъ сжществующитѣ четири конни сотни, да се формирова кавалерийски полкъ въ съставъ отъ четири сотни.

Нашиятъ Воененъ Министръ ще прѣведе въ изпълнение тоя указъ.

Издаденъ въ Нашия Дворецъ, въ Ст. София, на 18 Октомврий, 1880 год.

Александръ.

Воененъ Министръ,

Генералъ *Ернротъ*.

Приложение № 2.

ПРИКАЗЪ
по
КОННОМУ ПОЛКУ
№ 1.

1-го Марта 1881 года. Гр. Шумла.

Пун. I.

Объявляю, что согласно предписанія Военного Министра прошлаго года за № 4773, и испълненіе Указа Его Височества тогоже года за № 116 съ настоящею числа № 1, 2, 3 и 4 конния сотени сводятся въ конний полкъ подъ моей командой, поче му предписиваю г. г. сотеннымъ командиромъ относятся ко мнѣ по всѣмъ дѣламъ лужби по званію командира коннаго полка и по установленнымъ для сего правиламъ.

Командиръ полка,

Майоръ: *Назаровъ*.

Приложение № 3.

ПРИКАЗЪ
по
2-МУ КОННОМУ ПОЛКУ.
№ 253.

10-й Септемврий 1885 год. гр. Калоферъ.

А.

Утрѣ смѣната на караулътъ и на дежурнитѣ въ 12 часътъ деня.

Б. § I.

На утрѣшно число дежурни се назначаватъ: По полкътъ при паричния ящикъ и щандарта отъ 3-й ескадронъ:

Ефрейтори . . 1
Рядови . . . 3
} отъ 3-й ескадронъ

Е. § II.

Съгласно телеграмата на Негово Височество, азъ днесъ встжпвамъ въ командованието на полкътъ, затова и прѣдписвамъ на всички г. г. офицери отъ командуетъ ми полкъ по служебни работи да се обръщатъ къмъ мене.

Командующи полкътъ,

Ротмистръ *Людцкановъ*.

Приложение № 4.

ЗАПОВѢДЬ
по
2-ий Коненъ на Н. Ц. В. Кн. М. Л. полкъ.

№ 106.

14 Августъ 1906 год. гр. Ломъ.

§ 1.

По юбилейния праздникъ на полка.

Отпразднуването на юбилейния праздникъ ще стане на 15-й и 16-й того по приетата програма, така: 1) На 15-й Августъ сутриньта пристигатъ всички гости, идящи отъ Южна, Източна и Юго-западна части на България. Заедно съ тѣхъ съ военния параходъ „Александръ“ пристига и Господинъ Военния Министръ. 2) За срѣщането на Господинъ Военния Министръ назначавалъ почетенъ караулъ въ съставъ на единъ своденъ ескадронъ отъ четири взвода, всѣки взводъ отъ 12 реда при офицеръ и пълно число унтеръ-офицери, Шандарта и музикантския хоръ. Ескадрона ще командува Майоръ *Димитриевъ*. Форма служебна при бѣли кители за офицеритѣ и бѣли ризи за войницитѣ. Днесъ въ 5 часа слѣдъ пладнѣ ескадрона да бѫде построенъ въ казармитѣ прѣдъ щаба на полка, за да се направи репитиция и провѣри облѣклото. Срѣднитѣ ефрейтори въ взводоветѣ да бѫдатъ въ червени ризи. На 15-й того почетния караулъ да бѫде на порта на указаното врѣме и мѣсто отъ Адютанта на полка. — Ординарци се назначаватъ офицеръ отъ I-ий ескадронъ, унтеръ-офицеръ отъ II-ий ескадронъ и посиленъ отъ III-ий ескадронъ. Всички останали Г. Г. офицери отъ полка да бѫдатъ на лѣвия флангъ на караула. 3) Слѣдъ срѣщането на Господинъ Военния Министръ, почетния караулъ си заминава за казармитѣ и се готви за парадъ на иподрома. 4) За парада на 15-й того полка да излѣзе

въ конненъ строй, 4 ескадроненъ съставъ, 3 взвода въ ескадронъ, 12 реда въ взводъ, при Щандарта и музикантския хоръ. Форма служебна въ китель за офицеритѣ и бѣли ризи за войницитѣ; срѣднитѣ ефрейтори отъ първитѣ редици въ взводоветѣ да бѫдатъ въ червени ризи. Полка да бѫде готовъ въ казармитѣ въ 8 часа прѣдъ пладнѣ. Излишнитѣ войници сѫщо облѣчени въ бѣли ризи, въ пѣши строй да се сведатъ въ команди по ескадронно и изведатъ на иподрома. Въ казармитѣ ще останатъ само по една смѣна дневални и часови и по единъ дежуренъ на дивизионъ, слѣдъ което тѣ да бѫдатъ смѣнени своеврѣменно и дойдатъ на иподрома, да видятъ тържествата въ втората половина. Дохождането и отхождането на нарядитѣ да стане при пъленъ редъ и въ команда.

5) Всичко нуждно за панахидата и молебена да се разпореди отъ Завѣдущия Домакинството и разпоредителната комисия.

6) За приемание поздравленията, азъ и Г. Г. офицеритѣ отъ полка, ще застанемъ прѣдъ дѣсната половина на павилиона съ фронтъ къмъ Югъ; долнитѣ чинове въ коненъ страй оставатъ както и при парада въ резервенъ редъ съ фронта къмъ павилиона на 50—60 крачки отъ него. Пѣшитѣ команди образуватъ заходящи крила отъ двѣтѣ страни на полка за образуване каре отъ къмъ Западъ и Изтокъ.

7) Парада ще командувамъ азъ, а ще го приеме Господинъ Военния Министръ. Завѣдующия Домакинството, Ковчежника и лѣкаритѣ ще се намиратъ при частитѣ около павилиона като разпоредители.

8) Слѣдъ парада полка и частитѣ отиватъ въ казармитѣ. Долнитѣ чинове отвеждатъ конетѣ въ конюшнитѣ и се готвятъ за обѣдъ съ тѣхнитѣ части въ трапезарията, кѫдѣто ще бѫдатъ поздравени отъ началството; унтеръ-офицеритѣ да бѫдатъ при тѣхъ; а Г. Г. офицеритѣ и гоститѣ събрани въ

салона на офицерския клубъ въ полка изслушватъ реферата, четенъ отъ Подполковникъ *Българовъ*.

9) По покана на разпоредителната комисия всички гости и офицеритѣ отъ полка отиватъ на обѣдъ. А унтеръ-офицеритѣ съ своитѣ гости въ унтеръ-офицерското събрание.

10) Слѣдъ обѣдъ войницитѣ почиватъ до 2 часа, а сетнѣ музиката имъ свири хора до 3½ часа. Слѣдъ това всички се приготовляватъ, за да излезнатъ по ескадронно въ пѣши строй на иподрома, кждѣто ще бжде каруселa; музиката отива сжщо; всички да бждатъ тамъ въ 4½ часа. Господа офицеритѣ почиватъ до 4½, сжщо и гоститѣ и отиватъ на иподрома, кждѣто точно въ 5 часа ще почне каруселa. Гоститѣ и офицеритѣ да бждатъ при павлиона, публиката отъ двѣтѣ страни на павилиона и на каруселния манежъ по указанието на разпоредителитѣ и на полицията; войницитѣ отъ полка срѣщу павилиона на Южната страна отъ каруселния манежъ съ фронтъ къмъ павилиона. Облѣкло за всички обикновенно въ кители и бѣли ризи безъ оржжие. Съ наряднитѣ да се постжпи както бѣ казано по горѣ за парада.

11) Каруселa г. г. офицери съ кители, а Унтеръ-офицеритѣ съ червени ризи. Ржководи каруселa Ротмистръ *Войниковъ*.

12) Слѣдъ каруцена гоститѣ дошли отъ други градове, г. г. офицеритѣ отъ полка и войницитѣ съ своитѣ гости отиватъ въ казармата и вечерятъ.

13) Слѣдъ вечерята гоститѣ и офицеритѣ се готвятъ за бала, а долнитѣ чинове отиватъ по ескадронно въ рѣдъ на площада за да гледатъ фейерверка. Наряднитѣ да се отвеждатъ по рѣдъ, за да видятъ сжщо фейерверка.

14) Балъ за г. г. офицеритѣ и гоститѣ имъ въ офицерското събрание. Форма кители, панталони въ ботуши.

15) Слѣдъ файерверка войницитѣ и гоститѣ имъ се връщатъ въ казармитѣ и си лѣгатъ да спжтъ.

16) На 16-й того проѣздка на конетѣ прѣди обѣдъ. Сутренна заря въ 7 часа сутриньта.

17) Въ 5 часа слѣдъ обѣдъ конни състезания на иподрома: г. г. офицеритѣ, Унтеръ-офицеритѣ и коницитѣ, които ще вематъ участие съ коне, форма кители бѣли и червени ризи. —

18) Раздаване на призоветѣ отъ Господинъ Военния Министръ въ присжтствието на гоститѣ.

19) Вечеря и приготовление за изпращание. Всички ескадрони въ пълниятъ си съставъ вематъ участие. Форма обикновенна безъ оржжие. На всѣки ескадронъ да се дадатъ по 16 факела, които ще се запалятъ по моя ваповѣдъ. Тръгване отъ казармитѣ 40 минути прѣди заминаването на парахода.

20) Връщание въ казрмитѣ, лѣгание да се спи; сутринна заря на 17-й того въ 8 часа сутриньта, проѣздка на конетѣ; слѣдъ обѣдъ занятия по програмана.

§ 2.

Произвеждатъ се въ горно звание долни чинове.

Съгласно рапорта на полковия медицински лѣкарь отъ 31-й Юлий н. г. докладитѣ на Командиритѣ на I, II и III ескадрони и полковия Адютантъ отъ 26 Юлий н. год. 1-й, 13 й, и 14-й того, за добро повѣдение, знание и усърдие къмъ службата произвеждамъ полковия сарачъ Старши Унт.-офицеръ *Антонъ П. Сираковъ* въ звание Вахмистръ, Медицинския Младши Унтр. офрцеръ *Александръ Митевъ* и II-о разрѣдния писарь отъ Щаба на полка, Младши Унтръ-офицеръ *Лачо Ивановъ* въ звание Старши Унтеръ-офицери; свършившитѣ съ успѣхъ тъзъ годишната полкова учебна команда Ефрейторитѣ отъ III ескадронъ *Василъ Тодоровъ*, отъ I ескадронъ *Цеко Рашковъ* и конника отъ II ескадронъ *Вълчо Ивановъ* — въ звание Младши Унтеръ-офицери; коницитѣ отъ I ескадронъ *Петко Ганевъ*, отъ II — *Пешо Ивановъ* и *Велко Петровъ*,

и отъ III — *Иванъ Цвѣтковъ, Иванъ Тоновъ* и *Георги Димовъ* — въ звание Ефрейтори; всички отъ 15 того. — Заповѣдвамъ четвъртия, петия и шестия да се зачислатъ на заплата изъ годишенъ окладъ 60 лева; а послѣднитѣ — Ефрейторитѣ — на заплата изъ годишенъ окладъ 24 лева отъ сѫщото число. Тази промѣна по службата имъ да се впише въ служебнитѣ имъ списъци.

§ 3.

Опрощаватъ се всички наказания на войницитѣ.

За да туря въ забвение всичкитѣ грѣшки на войницитѣ отъ повѣрѣния ми полкъ, сторени отъ 1 мѣсецъ насамъ, по случай юбилейния праздникъ заповѣдвамъ да имъ се опростятъ всички дисциплинарни наказания.

§ 4.

По облѣклото.

Завѣдующий Домакинството да даде отъ полковия складъ ново облѣкло и ботуши за праздника. Всички войници отъ полка да бѫдатъ съ здраво и ново облѣкло на 15-й и 16-й того.

§ 5.

По храната.

На 15-й и 16-й того храната на войницитѣ да бѫде подобрена по I-ва разкладка.

§ 6.

Обявяватъ се имената на състезающитѣ се офицери и войници и на тѣхнитѣ коне.

Обявявамъ по повѣрений ми полкъ списъцитѣ на състезающитѣ се Г. Г. офицери и долни чинове и назначенитѣ имъ коне за цѣльта и които само сѫ готови за състезанието на 16-й, того както слѣдва:

№ по редъ	Чинъ и фамилия	Название на коня	Кой ремонтъ	На колко години	Каква порода	§ 10 отъ положението спаз. ли е	§ 12 отъ положението спаз. ли е	На какви гари ще състезава
	I. Офицери.							
1	Ротмистръ Войниковъ	Хъшъ	1904	7½	унгарска	спазенъ	спазенъ	е
2	„ Сариковъ	Хлапакъ	1904	6½	„	„	неспаз.	б
3	Поручикъ Цаневъ	Форесъ	1903	7	„	„	спазенъ	е
4	„ Славчевъ	Флейта	1903	7½	„	„	„	е
5	„ Киримикчиевъ	Упражнена	1900	10½	мѣстн. пор.	„	„	б
6	„ Кабакчиевъ	Фидяй	1903	7	унгарска	„	„	е
7	„ Симеоновъ	Ученичка	1900	11	„	„	„	б е
8	„ Цупешковъ	Гиздава	1904	6	мѣстн. пор.	„	„	б е
9	„ Боровански	Фридрихъ	1904	6	„ „	„	„	е
10	Подпоруч. Кикименовъ	Фактъ	1903	7	унгарска	„	„	б
	II. Унтеръ-офицери.							
	I. Ескадронъ.							
1	Вахмистръ Петръ Илиевъ	Фазанъ	1903	8	„	неспаз.	неспаз.	б
2	Ст. ун.-оф. Петръ Велковъ	Функция	1903	8	„	спазенъ	спазенъ	б
	II Ескадронъ.							
3	Вахмистръ Райчо Христовъ	Царевица	1905	6	„	„	„	б
4	Ст. ун.-оф. Доно Цвѣтковъ	Тюленъ	1899	11	мѣстн. пор.	„	„	б

№ по ред	Чинъ и фамилия	Название на коня	Кой ремонтъ	На колко години	Каква порода	§ 10 отъ положението спаз. ли е	§ 12 отъ положението спаз. ли е	На какви гари ще отговаря
5	Мл.ун.-оф. Георги Ивановъ	Фасонъ	1903	7½	унгарска	спазенъ	спазенъ	Всички на пунктъ Б.
6	„ Млад. Богдановъ	Рота	1895	15½	„	„	„	
7	„ Ал. Константиновъ.	Фронгъ	903	7	мѣстн. пор	„	„	
8	„ Петръ Стояновъ	Твърда	1899	11	„ „	„	„	
9	„ Анто Геровъ	Параграфъ	1894	16½	унгарска	„	„	
10	„ Алекс Ганчевъ	Фискалъ	1903	8	„	„	„	
11	„ Илия Петковъ	Сребро	1896	15½	„	„	„	
	III. Ескадронъ.							
12	Вахмистръ Маринъ Дончевъ	Халю	1904	8	„	„	„	
13	Ст. ун оф. Иванъ Василевъ	Руй	1895	11	„	„	неспаз.	
14	„ Върб. Дамяновъ	Англичанка	1903	10	мѣстн пор.	„	спазенъ	
15	Мл. „ Алексан. Кировъ	Ржавъ	1895	15½	унгарска	„	„	
16	„ Иванъ Тошковъ	Филе	1903	8	„	„	„	
17	„ Иванъ Петровъ	Темерданъ	1903	12	„	„	„	
18	„ Коста Томовъ	Фуния	1903	8	„	„	„	
	IV. Ескадронъ							
19	Вахмистръ Нино Патевъ	Буйни	1903	9	англ. пор.	„	„	
20	Ст. ун-оф. Цвѣтко Беневъ	Бомба	1903	8	мѣстн. пор.	„	„	
21	„ Василъ Вулевъ	Флагъ	1903	7	унгарска	„	неспаз.	
22	„ Яко Ивановъ	Фабрикантъ	1903	9	„	„	спазенъ	
23	Мл. „ Флоро Станковъ	Увѣхнала	1900	10½	мѣстн. пор.	„	„	
24	„ Миланъ Савовъ	Увѣхналъ	1900	10	унгарска	„	„	

	III. Ефр. и конници.							
	I. Екадронъ.							
1	Ефрейторъ Георги Кирковъ	Трокъ	1899	13	мѣстн. пор.	спазени	спазени	Всички на пунктъ Б.
2	Конникъ Петко Цвѣтковъ	Фебъ	1903	8	унгарска	„	„	
3	„ Недѣлко Вацовъ	Фишеръ	1903	7	мѣстн. пор.	„	„	
	II. Ескадронъ.							
4	Ефрейторъ Алекси Георгиевъ	Физика	1903	8	унгарска	„	„	
5	„ Филчо Младеновъ	Гирданъ	1904	6	мѣстн. пор	„	„	
	III. Ескадронъ							
6	Ефрейторъ Ангелъ Тръпковъ	Алмазъ	1901	9½	„ „	„	„	
7	„ Денко Денковъ	Условенъ	1900	10	унгарска	„	„	
8	Конникъ Никола Вълчевъ	Темистокълъ	1899	13	мѣстн. пор.	„	„	
9	„ Михалаки Христевъ	Браила	1903	9	английска	„	„	
10	„ Димитръ Пачевъ	Абаносъ	1901	10	мѣстн. пор.	„	„	
	IV. Ескадронъ.							
11	Ефрейторъ Стоянъ Цѣновъ	Синай	1896	16	унгарска	„	„	
12	Конникъ Стефанъ Пунчевъ	Филологъ	1903	7	„	„	„	

Командующи полка, отъ Генералния Щабъ,
Подполковникъ *Морфовъ*.

Приложение № 5.

ПРОГРАМА

за

Частното конно състезание въ 2-й Конний на Нейно Царско Височество Княгиня Мария-Луйза полкъ.

1) Състезанията съ офицеритѣ, унтеръ-офицеритѣ, избранитѣ ефрейтори и конници отъ полка ще се състоятъ на 25 годишния юбилей на полка на 16-й Августъ н. год. — далечния пробѣгъ по особена програма.

2) Всички състезающи се (офицери, унтеръ-офицери, ефрейтори и конници) точно въ опрѣдѣленото врѣме отъ началницитѣ на частитѣ ще бѫдатъ на $^1/_2$ часъ по-рано отъ назначеното врѣме на иподрома съ фронта на Сѣверъ противъ павилиона, построени въ рѣдица съ дистанции по реда на рѣдицитѣ въ 10 крачки, както слѣдва:

Първа редица. — Г. Г. офицеритѣ по старшинство отъ дѣсно на лѣво, които се състезаватъ по двѣтѣ гари *б* и *е*.

Втора редица. — Унтеръ-офицеритѣ отъ полка построени по старшинство за състезание по гара *б*.

Третя редица. — Ефрейтори и конници построени въ една редица по ескадронно, които ще се състезаватъ по гара *б*.

3) Полковата музика въ пѣши строй построена на дѣсния флангъ на офицерската редица.

4) Разпоредителната комисия на дѣсния флангъ чака пристиганието и посрѣщанието на началството. — До посрѣщание на началството, разпоредителната комисия прави прѣгледъ на явившитѣ се конкуренти и на конетѣ имъ, като се повѣряватъ по списъка обявенъ въ заповѣдьта по полка.

5) Когато началството пристигне, прави се салютъ за срѣща, слѣдъ което по команда се изтеглюватъ по реда на редицитѣ по единъ съ дистанция на конь и съ лѣвото рамо напрѣдъ минаватъ въ линията на иподрома прѣдъ началството въ павилиона, като се изтеглятъ и строятъ въ сѫщитѣ редици, противъ линията на прѣпятствията (надъ циганската махала).

6) По заповѣдь и- поименно ще се извикватъ на иподрома за прѣскачание на прѣпятствията; извикания отива по направление на прѣпятствията и прѣскача всички по редъ на номерата имъ № № 1, 2, 3, 4, 5, 6, слѣдъ което съ дѣсното рамо отива на южната линия на иподрома — обозначеното мѣсто съ флагъ, тамъ слиза отъ коня и чака разпорѣждание.

7) Състезанията на прѣпятствията ставатъ задължително на алюра галопъ. Желающитѣ могѫтъ да бѫдѫтъ съ хлистъ въ ржка.

8) Формата на облѣклото за всички безъ оржжие, Г. Г. офицеритѣ при кители, долнитѣ чинове при горни ризи, конетѣ при мунщукъ, — сѣдловка безъ товаръ.

9) Състезанията по надпрѣпусквание по измѣрено пространство съ прѣпятствия ще стапе състезающитѣ се отъ първоначалната линия опрѣдѣлена отъ комисията, отъ гдѣто по знакъ на комисията (пускание до земята червеното флагче три пѫти или по звънче) всичкн се изнисатъ напрѣдъ по линията, завиватъ на прѣпятствията, минаватъ и свършватъ слѣдъ финиша на линията прѣдъ павилиона, кѫдѣто е обозпачено за спирание на пристигналия.

10) Въ врѣме на прѣпусканието се забранява говорението, прѣсичание линията на прѣдидущия или отзадъ идущия всадници; не се скача въ тилъ на малко отъ прѣдидущия разстояние, забранено е да се върти хлиста прѣдъ носа на близко скачущия всадникъ и на прѣпятствията трѣбва да се насоч-

ватъ конетѣ разрѣдено, като се има прѣдъ видъ, че всичкитѣ прѣпятствия се минаватъ на полски галопъ, но не и карiеръ.

11) Слѣдъ пристигание на линията, гдѣто се свършва надпрѣпусквѣнието, слѣзва се отъ коня и се води по направление къмъ циганската махала, дѣто се чака заповѣдь.

12) При оцѣнката за прѣскачание на всѣко прѣпятствие отдѣлно ще има по двама сѫдии — членове отъ комисията или по назначение отъ началството, които държатъ бѣлѣжки по 5-о балната система, както слѣдва:

I-о. Скачане на височина

а) Коня прѣскочилъ въ въздуха безъ да закачи или чукне съ кракъ прѣпятствието — бѣлѣжка — 5.

б) Коня не прѣминалъ прѣпятствието — бѣлѣжка — *0*.

в) Коня закачилъ прѣпятствието съ заднитѣ си крака — бѣлѣжка — *3*.

г) Коня заклчилъ прѣпятсвието съ прѣднитѣ крака — бѣлѣжка — 1.

II-о. Скачание на ширина.

а) Коня прѣскочилъ чисто — бѣлѣжка 5.

б) Коня стѫпилъ въ рова или водата съ заднитѣ крака — бѣлѣжка — 3.

в) Коня стѫпилъ въ рова или водата съ прѣднитѣ крака — бѣлѣжка 1.

г) Коня забиколилъ прѣпятствието или стѫпилъ въ рова съ 4-тѣхъ крака — бѣлѣжка — 0.

Тѣзи оцѣнки се отнасятъ за тѣзи състезающи се, които конкурiратъ само на прѣпятствця, а за надпрѣпусквание съ прѣпятствия е задължително само да се прѣминатъ, като се глѣда да се изиграе въ врѣмето и пристигание пръвъ. По голѣмия съставъ на комисията въ послѣдния случай при пристигание на линията при надпрѣпусканието, трѣбва да слѣди

на линията, гдѣто се свършва това състезание, като на прѣпятствията се слѣди дали всѣки е прѣминалъ, или ако нѣкому е сварилъ коня, да го застави да прѣмине.

13) Получившия най-голѣма обща срѣдня бѣбѣжка взема първия призъ; слѣдующитѣ получаватъ съотвѣтствующия призъ спорѣдъ бѣлѣжката. — Коне, които се откажатъ макаръ отъ едно прѣпятствие, въ оцѣнка не влизатъ.

14) Гаритѣ, на които всички състезающи се отъ полка сѫ се записали по изборъ, състоятъ:

I-о. За офицеритѣ,

I-а гара. — Състезание по прѣскачание — съ размѣри и видове, опрѣдѣлени въ положението за състезанието.

II-а гара. — Състезание по надпрѣпускание по измѣрено пространство съ прѣпятствия.

II-о. За унтеръ-офицеритѣ.

I-а гара. — Състезание по прѣскаяание на прѣпятствия.

III-о. За ефрейторитѣ и конницитѣ.

I-а гара. — Състезание по прѣскачание на прѣпятствия.

15) Призоветѣ, които ще се отпуснатъ за частьта съгласно положението за конните състезания въ армията, ще бѫдатъ всичко 13, отъ които 5 за Г. Г. офицеритѣ, 4 за унтеръ-офицеритѣ и 4 за ефрейторитѣ и конницитѣ. Тѣ сѫ степенувани по слѣдующия начинъ:

а) За Г. Г. офицеритѣ.

1) За конкуренти отъ I гара за прѣскачание прѣпятствия — I-й призъ 300 лева, II-й призъ 100 л.

2) За конкурентитѣ отъ 2-а гара — надпрѣпускане по измѣрѣно пространство съ прѣпятствия:

I-й призъ — 400 лева, II-й призъ — 200 левз.
3) За далечно пробѣгване — единъ призъ — 200 лева.

б) за унтеръ-офицеритѣ.

I-а Гара прѣскачане прѣпятствия:
I-й призъ — 150 лева, II-й призъ — 120 лева, Ш-й призъ — 80 лева и IV-й призъ — 50 лева.

в) За ефрейторитѣ и конницитѣ.

I-а гара прѣскачание прѣпятствия:
I-й призъ — 75 лева, II-й призъ — 60 лева, Ш-й призъ — 40 лева и IV-й призъ — 25 лева.

Забѣлѣжка. Оцѣняването по състезанията ще стане по формата указана по-долу:

№ по ред	Гара, чинъ, звание и фамилия	Прѣскачание на прѣпятствия						Обща, срѣд.	Надпрѣпускание			
		№ 1	№ 2	№ 3	№ 4	№ 5	№ 6		Мин. на тръгване	Прѣмин. прѣпятст.	Кога е стигналъ	Забѣлѣж.
	а) Офицери											
	I-а гара											
1	Ротмистръ Н. .	3	5	1	5	5	5	4				
	II-а гара											
1	Подпоручикъ Х.	—	—	—	—	—	—	—	3/10	—	3/15	
	б) Унтр.-оф.											
	I-а гара											
1	Вахмистръ П. .	5	5	5	5	5	5	5				
	в) Ефр. и конн.											
	I-а гара											
	1 Ескадронъ .	—	—	—	—	—	—	—				
	II „ .	—	—	—	—	—	—	—				
	III „ .	—	—	—	—	—	—	—				
	VI „ .	—	—	—	—	—	—	—				

Приложение № 6.

ЗАПОВѢДЬ

по

2-ий Коненъ на Н. Ц. В. Кн. М. Луиза полкъ.

№ 122

21 Септемврий 1906 год. гр. Ломъ.

§ 1.

Обявява се заповѣдьта по Военното Вѣдомство.

Като обявявамъ заповѣдьта по Военното Вѣдомство № 249 отъ 15-ий Септемврий т. год. относително прѣгледа направенъ на полка отъ Господинъ Военния Министръ въ деня на юбилейния праздникъ на полка, заповѣдвамъ, тя да се прочете въ всички ескадрони и команди отъ полка и има за свѣдение:

„Ломския гарнизонъ, 2-ий Коненъ на Н. Ц. В. Кн. Мария-Луиза полкъ: на парада и каруселя, по случай юбилейния праздникъ на полка, *полка се прѣдстави въ отличенъ видъ*. Командиря на полка и офицеритѣ бѣха си дали голѣми грижи за да обставятъ тоя важенъ за полка и армията праздникъ по възможность по-добрѣ, и тѣ могатъ да бѫдатъ доволни, че напълно сѫ сполучили въ това отношение. Каруселя излѣзе отличенъ, офицеритѣ и долнитѣ чинове при всичкитѣ случаи, дѣто имахъ възможность да ги видя, ми направиха прѣкрасно впечатление. Вижда се, че новия командиръ на полка си е далъ достатъчно трудъ, за да прѣмахне нѣкои слаби страни, които въ неотдавнашното минало се бѣха появили въ службата на тоя полкъ,

и да възстанови неговата напълно заслужена добра стара репутация".

„Общото мое впечатление отъ прѣгледанитѣ части е, че прѣзъ тази годишнитѣ занятия труда на Г. Г. офицеритѣ заслужава похвала и дълбоко уважение. За всичко горѣизложено, като докладвахъ на **Негово Царско Височество, Господаря**, твърдо вѣрвайки, че подзетата по тоя начинъ работа ще се продължава въ сжщия духъ и съ сжщата енергия и за въ бждаще, Всѣмилостивѣйшия благоволи да заповѣда, да се обяви на всички чинове отъ прѣгледанитѣ части **Неговата Височайша** благодарность за положенитѣ отъ тѣхъ трудове и старания прѣзъ тази годишния учебенъ периодъ".

„Подписалъ: Воененъ Министръ, отъ Свитата на Негово Царско Височество отъ Генералния Щабъ, Генералъ-Майоръ Савовъ."

§ 2.

Обявява се благодарность.

Днитѣ на юбилейния праздникъ минаха благополучно, тѣ вече сж достояние на историята, която ще ги прѣдава на бждащето поколение, когато то ще има случая да прѣкарва службата си въ полка.

Поради бързото заминаване на ескадронитѣ за частнитѣ маневри съ войскитѣ отъ другитѣ родове оржжия, азъ нѣмахъ възможностьта да изкажа моята благодарность на всички чинове отъ полка, които спомогнаха съ своитѣ усилия, да излѣзне тъй сполучливъ праздника.

Днесъ, когато цѣлия полкъ е вече събранъ и ескадронитѣ се върнаха отъ командировката, азъ считамъ за моя длъжность да направя това, толкова по-вече, че войницитѣ отъ най-стария призивъ утрѣ се уволняватъ отъ дѣйствителната служба и отиватъ въ бащинитѣ си огнища, сега въ дългогодишенъ отпускъ, а слѣдъ нѣколко мѣсеци, като

запасни. Прѣди да се раздѣля съ тѣхъ, азъ искамъ да имъ засвидѣтелствувамъ тъзи моя благодарность, за тѣхното усърдие и старание, положени въ службата имъ въ полка. Нека тѣ помнятъ и разказватъ на своитѣ близки, че тѣ сж били свидѣтели, прѣзъ врѣме на службата си, на единъ исторически праздникъ и знаятъ, що е историческо събитие въ мирно врѣме и не забравятъ, че тѣмъ прѣдстои до като сж запасни да бждатъ свидѣтели на таково сжщо тържество и събитие и въ военно врѣме, защото прѣзъ врѣме на службата тѣ сж били учени и приготовлявани за него.

Благодарностьта, която отправи и Господинъ Военния Министръ къмъ полка, е благодарность, отправена къмъ всички служащи чинове въ полка на 15 и 16-ий миналий Августъ и тя дохажда да покаже, че трудоветѣ на всички не сж минали незабѣлѣзано отъ нашето началство. Какво по-голѣмо задоволство за всички отъ това да виждатъ трудоветѣ си увѣнчани съ резултатъ, по-вече, може би, отколкото се очаква!

Но нека се не забравя, ***че силата на една армия, на една войскова единица, на единъ полкъ не е само въ труда и стараниетo, а въ взаимния трудъ и общото старание на всички чинове.*** Чиноветѣ отъ полка доказаха на дѣло тази взаимность, и тя е, която ме кара да бжда благодаренъ и да засвидѣтелствувамъ тази моя благодарность на всички, защото виждамъ, че първитѣ мои съвѣти, които отправихъ къмъ всички, когато поехъ командуването на полка, бѣха именно въ тази посока и азъ виждамъ, че всички сж разбрали и схванали смисъльта на моитѣ думи. Нека знаятъ, че тѣ вършатъ това не за мене лично, а за отечеството, което по силата на законитѣ ги е пратило въ полка. Съ своитѣ заслуги тѣ сж направили щастливо отечеството ни и сж вложили своя пай за неговото славно и блѣскаво бждаще!

За това като отправямъ моята началническа и братска благодарность къмъ всички чинове отъ полка, на тѣзи, които го напускатъ и отиватъ по домоветѣ си искамъ да го не забравятъ и да не скъсватъ връскитѣ си съ него, а на тѣзи, които оставатъ — да подзематъ работата мѫжки, за да увѣнчаятъ полка съ още по-голѣми заслуги.

За да бѫде още по-памятенъ юбилейния праздникъ за всички и да си спомнятъ всички, които сѫ биле живи свидѣтели на него, заповѣдвамъ да се впише въ служебнитѣ списъци на всички чинове слѣдующата промѣна: ***„служилъ въ полка при отпразднуването на 25 годишния му юбилей“***. Съ това тѣ нѣма да забравятъ въ кой полкъ сѫ служили и съ задоволство ще си спомнятъ прѣкаранитѣ сладки и горчиви войнишки дни въ живота.

§ 3.

Обявява се протоколъ на разпорѣдителната комисия.

Обявявамъ по повѣрений ми полкъ за знание протокола на разпорѣдителната комисия подъ № 1.

Протоколъ № 1.

Днесъ 15-й Августъ 1906 год. въ гр. Ломъ — на гарнизония иподромъ, комисията назначена съ заповѣдь на Ломскиятъ Гарнизонъ подъ № 41, § 1 подъ прѣдсѣдателството на Командиря на 6-ий Кавалер. дивизионъ Подполковникъ *Димитровъ* и членове: Майора отъ сѫщия дивизионъ *Стояновъ*, отъ 2-ий Коненъ на Н. Ц. В. Кн. М. Л. полкъ, Командующъ ескадрона, Ротмистръ *Мушановъ*, Ветеринар. лѣкарь, Санитар. Подпоручнкъ Д-ръ *Митковски* и почетния Прѣдсѣдатель Инспектора на Кавалерията, като се събра на иподрома на 15-ий Августъ т. г., която на основание заповѣдьта по 2-ий Коненъ на Н. Ц. В. Кн. М. Л. полкъ подъ № 106, § 6 отъ т. г. произведе частно конно съ-

стезание на Г. Г. офицеритѣ, унт.-офицеритѣ и конницитѣ отъ полка, както слѣдва:

I. Офицери.

1) Съгласно съставената за цѣльта отъ комисията програма, взѣха участие:

а) По гара *б.* — Прѣскачание на прѣпятствия: Ротмистръ ***Сариковъ***, Поручицитѣ: ***Кирмикчиевъ Симеоновъ, Пупешковъ*** и Подпоручикъ ***Кикименовъ***.

б) По гара *е* — надпрѣпускване по измѣрено пространство: Ротмистръ *Войниковъ*, Поручицитѣ: ***Цаневъ, Славчевъ, Симеоновъ, Пупешковъ и Борованcки***

2) За конкурентитѣ Г. Г. офицери отъ гара *б* — по прѣскачални прѣпятствия бѣха отдѣлени: I-й призъ — 300 лева, II-й призъ 100 лева, които призове се взеха първия отъ Поручикъ ***Кирмикчиевъ***, а втория отъ Поручикъ ***Симеоновъ***.

3) За конкурентитѣ Г. Г. офицери отъ гара *е* — по надпрѣпусквание по измѣрено цространство съ прѣпятствия бѣха опрѣдѣлени: I.й призъ — 400 лева, II-й призъ — 200 лева, които призове се взеха; първия отъ поручикъ ***Цаневъ***, а втория отъ Поручикъ ***Пупешковъ***.

II Унтеръ-офицери.

4) По гара *б* — прѣскачане на прѣпятствия участие: Вахмистритѣ Петръ Илиевъ, Маринъ Дончевъ, Райчо Христовъ, Нино Патевъ; Старши-унтеръ офицери: Цвѣтко Боневъ, Иванъ Василевъ, Яко Ивановъ, Върбанъ Дамяновъ, Василъ Вулевъ, Петръ Венковъ; Младши унтеръ-офицери: Георги Ивановъ, Младень Богдановъ, Александръ Константиновъ, Александръ Кировъ, Петръ Стояновъ, Анто Георгиовъ, Александръ Ганчевъ, Илия Петковъ, Иванъ Тошковъ, Косто Томовъ, Флоро Станковъ, Миланъ Саввовъ и Станко Гюлмишевъ.

5) За конкурентитѣ Унтеръ-офицери отъ гара *б* — прѣскачане на прѣпятствия бѣха опрѣдѣлени: I-й призъ 150 лева, II-й призъ 120 лева, III-й призъ 80 лева и IV-й призъ 50 лева, които призове се взеха: първия отъ Старши Унт. оф. Иванъ Василевъ, втория отъ Вахмистра Нино Патевъ, третия отъ Мл. Унт. оф. Миланъ Савовъ и четвъртия отъ Мл. Унт. оф. Александръ Константиновъ.

III. Ефрейтори и конници.

6). По гара *б* — прѣскачание на прѣпятствия взеха участие: Ефрейторитѣ: Алекси Георгневъ, Филчо Младеновъ, Ангелъ Тръпковъ, Денко Денковъ, Стоянъ Цѣновъ; конницитѣ: Никола Велчевъ, Михалаки Кръстевъ, Димитръ Пачевъ, Стефанъ Паунчевъ и Илия Търнешовъ.

7). За конкурснитѣ ефрейтори и конници по Гара *б* — прѣскачание и прѣпятствия бѣха опрѣдѣлени: I-ий призъ — 75 лева, II-ий призъ 60 лева, III-ий призъ 40 лева и IV призъ 25 л., които призове се взеха: първия отъ Ефрейторъ Стоянъ Цѣновъ, втория отъ конникътъ Никола Вълчевъ, третия отъ конникътъ Стефанъ Паунчевъ и четвъртия отъ конникътъ Михалаки Кръстевъ.

За горното се състави настоящия протоколъ.

Подписали: Прѣдсѣдатель на комисията Подполковникъ *Димитровъ*, членове: Майоръ *Стояновъ*, Ротмистръ *Мушановъ* и Санитар. Подпоручикъ Ветеринарь Д-ръ *Митковски*.

Командующи полка,
отъ Генералния Щабъ
Подполковникъ *Морфовъ*.

Приложение № 7.

Списъкъ

на г. г. офицеритѣ отъ 2-ий Конний на Нейно Царско Височество Княгиня Мария-Луиза полкъ прѣзъ мѣсецъ Августъ 1906 година.

1. Подполковникъ Христо Морфовъ.
2. „ Кирилъ Българовъ.
3. Ротмистръ Михаилъ Войниковъ.
4. „ Атанасъ Боссевъ.
5. Поручикъ Иванъ Кирмикчиевъ.
6. Майоръ Антонъ Димитриевъ.
7. Ротмистръ Петръ Софтовъ.
8. Поручикъ Иванъ Боровански.
9. Подпоручикъ Игнатъ Кикименовъ.
10. Майоръ Александръ Бърневъ.
11. Ротмистръ Константинъ Сариковъ.
12. Поручикъ Георги Кабакчиевъ.
13. „ Павелъ Пупешковъ.
14. Ротмистръ Павелъ Мушановъ.
15. Поручикъ Иванъ Славчевъ.
16. „ Романъ Арнаудовъ.
17. „ Ангелъ Симеоновъ.
18. Майоръ Тодоръ Виденовъ.
19. Поручикъ Александръ Цаневъ.
20. Сан.-поручикъ Д-ръ Дончо Георгиевъ.
21. „ подпор. в-ръ Д-ръ Владимиръ Митковски.
22. Капелмейстеръ Михайлъ Недѣлчевъ.

Приложение № 8.

СПИСЪКЪ

На г. г. офицеритѣ, лѣкаритѣ и чиновницитѣ, служили въ полка прѣзъ 25-годишното му сѫществувание.

Съставенъ къмъ 30-й Августъ 1906 год.

№ по ред	Фамилия	Чинъ въ който е служилъ въ полка	Каква длъжность е заемалъ въ полка	Кждѣ се намира въ деня на 25-годишния юбилей
	А. Като командири на полка.			
1	Назаровъ . . . (Русинъ)	Майоръ	Командиръ на полка (Мартъ — Октомврий 1881 год.)	Въ Русия
2	Декинлейнъ. . . (Русинъ)	Майоръ	К-ръ на полка (Октомврий 1881 год.— Май 1883 год.)	„ „
3	Сулима . . . . (Русинъ)	Майоръ	К-ръ на полка (Май 1883 г.—Септемврий 1885 год.)	„ „
4	Людцкановъ . . (Българинъ)	Ротмистръ	К-ръ на полка (Септемр. 1885 г.—Ноемрий 1886 г.) отъ Мартъ 1881 г. до Септемврий 1885 г. Младши офицеръ.	Умр. въ чинъ Ротмистръ
5	Никушевъ . . . (Македонецъ.)	Ротмистръ и Майоръ	К-ръ на полка (Ноемврий 1886 г.—Априлий 1889 год.)	Умр. въ чинъ Подполковникъ
6	Михаиловъ . . . (Българинъ)	Подпоручикъ, Поручикъ, Ротмистръ и Майоръ	К-щи полка (Априлий 1889 год.—Февруарий 1890 г.) отъ Марте 1881 г. до Януарий 1885 г. Младши офицеръ, Януарий 1885 г. до Априлий 1889 г. ескадрон. командиръ.	Умр. въ чинъ Майоръ
7	Стоевъ . , . . (Българинъ)	Ротмистръ, Майоръ, Подполковникъ и Полковникъ	Командиръ на полка (Февруарий 1890 г. Февруарий 1900 г.) Старши офицеръ, Февруарий 1886 г. Януарий 1888 год.	Въ запасъ на армията — Полковникъ
8	Чоповъ . . . . (Македонецъ)	Подпоручикъ, Поручикъ, Подполковникъ	К-ръ на полка (Февруарий 1900 г. Май 1902 г.) Априлъ 1881 г. до Януарий 1884 г. Младши офицеръ.	Въ запасъ на армията—Полковникъ
9	Данаиловъ . . . (Българинъ)	Подпоручикъ Подполковникъ	К-ръ на полка (Май 1902 г.— Януарий 1904 г.) Септемврий 1882 г. до Януарий 1884 г. Младши офицеръ	Командиръ на 1-й коненъ на Н. Ц. В. полкъ — Полков.
10	Поповъ Димитръ. (Българинъ)	Подпоручикъ Подполковникъ Полковникъ	К-ръ на полка (Януарий 1904 г. — Декемврий 1905 г.) Септемврий 1881 г. до Януарий 1884 г. Младши офицеръ.	Въ запасъ на армията — Полковникъ
11	Морфовъ . . . (Българинъ)	Подполковникъ отъ Генер. Щабъ	Командующи полка Декември 1905 г.	Командува полкъ
	Б. Като сотенни и ескадронни командири и завѣдующи домакинството.			
1	Величко . . . . (Русинъ)	Капитанъ	Командиръ 1-а Сотня	Въ Русия
2	Баронъ Засъ . . (Русинъ)	„	„ 2-а „	„ „
3	Франкенгаузенъ . (Русинъ)	„	„ 3-а „	„ „
4	Пташински . . . (Русинъ)	„	„ 4-а „	„ „
5	Мерджановъ . . (Русинъ)	„	Завѣдующи домакинството и командующи на 5-а сотня	„ „

6	Вецелъ . . . . (Русинъ)	Майоръ	Завѣдующи домакинството	Въ Русия
7	Фроловъ. . . . (Русинъ)	Ротмистръ	К-ръ 4-а Сотня и завѣдующи домакинството.	Въ Русия — Подпол. — коман. 3-и Запас. кавалерийски полкъ
8	Вознесенски . . (Русинъ)	Капитанъ	Командиръ 3-а Сотня	Въ Русия
9	Леоновъ. . . . (Русинъ)	„	„ 2-а „	„ „
10	Кудрявцевъ . . (Русинъ)	Ротмистръ	„ 1-а „	„ „
11	Чечьотъ . . . . (Русинъ)	Ротмистръ, Майоръ	„ 6-а „ 4-й ескадронъ	„ „
12	Мечниковъ. . . (Русинъ)	Ротмистръ	„ 2-а „ 1-й „	„ „
13	Язиковъ . . . . (Русинъ)	„	„ 2-й ескадронъ	„ „
14	Савойски . . . . (Русинъ)	„	„ 3-а Сотня 3-й ескадронъ	Въ Русия — Коман. № 24 Лубен. Драг. полкъ — въ Кишиневъ-Полковникъ.
15	Българовъ Димит. (Българинъ)	Подпоручикъ, Поручикъ, Ротмистръ, Майоръ, Подполк.	Завѣдующи домакинството и ескадроненъ командирд на 4-й ескадронъ.	Въ запаса на армията — Подполковникъ
16	Голубаревъ. . . (Българинъ)	Подпоручикъ, Поручикъ, Майоръ Подполковникъ	К-ръ на -й ескадронъ	Въ запасъ на армията — Полковникъ
17	Лиловъ . . . . (Българинъ)	Подпоручикъ, Поручикъ, Ротмистръ, Майоръ, Подполковникъ	Завѣдующи домакинството и командиръ на 3 ескадронъ	Командиръ на 2-и Кавалерийски дивизионъ — Подполковникъ

456

18	Поповъ Тодоръ . (Българинъ)	Подпоручикъ, Поручикъ, Ротмистръ, Майоръ, Подполковникъ	К-ръ 1-й ескадронъ Завѣд. домакинството	Въ запасъ на армията — Полковникъ
19	Ханджиевъ. . . (Българинъ)	Подпоручикъ. Майоръ	„ „ „	К-ръ на 3-и Кавалерийски дивизионъ — Подполковникъ
20	Абаджиевъ-Костовъ (Българинъ)	Подпоручикъ, Поручикъ, Ротмистръ	„ 4-й „ Завѣд. домакинството.	Умрѣлъ въ чинъ Майоръ
21	Марковъ. . . . (Българинъ)	Поручикъ, Ротмистъ	„ 2-й „	К-ръ на Лейбъ Гвардейския на Н. Ц. В. коненъ полкъ — Генералъ-Майоръ
22	Милковъ. . . . (Българинъ)	Подпоручикъ, Ротмистръ, Майоръ	„ 4-й „	Въ запасъ на армията — Майоръ
23	Радуловъ . . . (Българинъ)	Подпоручикъ, Поручикъ, Ротмистръ. Майоръ. Подполковникъ	„ 2-й „ Завѣд. домакинството по-рано младши офицеръ.	Въ запасъ на армията — Подполковникъ
24	Черешаровъ . . (Българинъ)	Подпоручикъ, Поручикъ, Ротмистръ, Майоръ	К-ръ 3-й ескадронъ по-рано младши офицеръ.	Въ запасъ на армията — Подполковникъ
25	Искровъ. . . . (Българинъ)	Майоръ, Подполковникъ	К-ръ 5-й ескадронъ.	Въ запасъ на армията — Подполков.
26	Кабакчиевъ. . . (Българинъ)	Ротмистръ, Майоръ, Подполковникъ	„ 3-й „ завѣд домакинството	Въ запасъ на армията — Подполков.
27	Нотовичъ . . . (Българинъ)	Подпоручикъ, Ротмистръ, Майоръ, Подполковникъ	„ 4-й „ „ „ по рано мл. офицеръ.	Командиръ на 5-й Кавалерийски дивизионъ — Подполковникъ

457

28	Калчевъ . . . (Българинъ)	Подпоручикъ, Поручикъ, Ротмистръ, Майоръ	К-ръ 2-й ескадронъ по-рано младши офицеръ	К-ръ на 4-й Кавалерийски дивизионъ — Подполковникъ
29	Кара-Димовъ . . (Българинъ)	Поручикъ, Рот-стръ Майоръ	К-ръ на ескадронъ и Завѣд. домакинството по-рано младши офицеръ.	Въ запасъ на армията — Майоръ
30	Българовъ Кирилъ (Българинъ)	Подпоручикъ, Поручикъ, Ротмистръ, Майоръ, Подполк.	К-ръ 2-й ескадронъ завѣд. домакинството по-рано младши офицеръ.	Завѣд. домакиството въ полка
31	Митовъ . . . . (Българинъ)	Майоръ отъ Генер. Щабъ	К-ръ 3-й ескадронъ.	И. Д. Началн. Щаба на 3-а Балк. дивиз. —Подполковникъ
32	Виденовъ . . . (Българинъ)	Майоръ	„ 4-й „	К-ръ на 4-й ескадронъ въ полка
33	Манджуковъ . . (Македонецъ)	Поручикъ, Рот-стръ Майоръ	„ „ „ по-рано мл. офицеръ.	К-ръ на ескадронъ въ 3-й коненъ полкъ
34	Димитриевъ . . (Българинъ)	Подпоручикъ Поручикъ, Ротмистръ, Майоръ	„ 1-й „ „ Адютантъ на полка и младши офицеръ.	К-ръ на 1-й ескадронъ въ полка
35	Стояновъ . . . (Българинъ)	Подпоручикъ Поручикъ, Ротмистръ	К-ръ 2-й ескадронъ завѣд. домакинството, по-рано младши офицеръ.	К-ръ на ескадр. въ 6-й кавалер. дивизи- — Майоръ
36	Поповъ Павелъ . (Българинъ)	Подпоручикъ Поручикъ, Ротмистръ, Майоръ	К-ръ 3-й ескадронъ по-рано Адютантъ на полка и младши офицеръ.	Н-къ на ремонтното Конско депо Кабиюкъ — Майоръ
37	Бърневъ Ал. . . (Българинъ)	Поручикъ, Рот-стръ Майоръ	К-ръ 2-й ескадронъ, по-рано ковчежникъ въ полка и младши офицеръ.	К-ръ на 2-й ескадронъ въ полка
38	Мушановъ . . . (Българинъ)	Ротмистръ	К-ръ 3-й ескадронъ.	К-ръ на 3-й ескадронъ въ полка

458

В. Като Старши офицери.

1	Неплюевъ . . . (Русинъ)	Капитанъ	Старши офицеръ 2-а сотня.	Въ Русия
2	Демиденко I-й. . (Русинъ)	Ротмистръ	„ „ 3-а „	„ „
3	Князъ Гедройцъ . (Русинъ)	Поручикъ, Рот-стръ	„ „ 1-а „	„ „
4	Рогье. . . . . (Русинъ)	Капитанъ	„	„ „
5	Митровъ. . . . (Българинъ)	Подпоручикъ Поручикъ, Ротмистръ	„ „ командиръ на нестроевия взводъ по-рано младши офицеръ.	Въ запасъ на армията — Подполков.
6	Матинчевъ . . . (Българинъ)	Ротмистръ	Старши офицеръ.	Умрѣлъ въ чинъ Ротмистръ.
7	Михаиловъ Конст. (Българинъ)	Подпоручикъ Поручикъ, Ротмистръ	„ „ по-рано мл. офицеръ.	К-ръ на ескадронъ въ 4-й кавалерийски дивизионъ — Майоръ
8	Тошковъ. . . . (Българинъ)	Поручикъ, Рот-стръ	„ „ к-ръ на нестр. взводъ.	К-ръ на ескадронъ въ 2-й кавалер. дивизионъ — Майоръ
9	Чардафонъ . . . (Българинъ)	Поручикъ, Рот-стръ	„ „	Въ запасъ на армията Ротмистръ
10	Томовъ . . . . (Българинъ)	Подпоручикъ Поручикъ, Ротмистръ	„ „ по-рано мл. офицеръ.	К-ръ на ескадронъ въ 4-й коненъ на Н. Ц. В. Пр. Кн. Т. полкъ Майоръ
11	Бояджиевъ Петко (Българинъ)	Ротмистръ	Младши „ командиръ на нестроевия ескадронъ.	К-ръ на ескадронъ въ 2-й кавал. дивизионъ — Майоръ

459

Г. Като Младши офицери.

1	Линдбергъ Коль . (Русинъ)	Поручикъ	Адютантъ на полка.	Въ Русия
2	Демиденко II-й . (Русинъ)	Подпоручикъ Поручикъ	Младши офицеръ	„ „
3	Декульини . . . (Русинъ)	Подпоручикъ	„ „	„ „
4	Кърджиевъ В. . (Българинъ)	Подпоручикъ Поручикъ	„ „	Въ запасъ на армията въ чинъ — Полковникъ
5	Баронъ Келлеръ . (Германецъ)	Подпоручикъ Поручикъ	„ „ 4-а сотня.	Въ Цариградъ
6	Славчевъ . . . (Българинъ)	Подпоручикъ	„ „ 3-а „	Въ запасъ на армията — Подпоручикъ
7	Нановъ . . . . (Българинъ)	Подпоручикъ Поручикъ	Ковчежникъ на полка и мл. офицеръ.	Умрѣлъ въ чинъ Майоръ
8	Ивановъ. . . . (Българинъ)	Подпоручикъ	Младши офицеръ.	Подполковникъ — Артилеристъ
9	Лундъ . . . . (Русинъ)	Подпоручикъ Ротмистръ	„ „ 4-а сотня.	Въ Росия
10	Стоиловъ Мих. . (Българинъ)	Подпоручикъ	„ „ 3-а „	Командиръ на 2-а кавалерийска бригада Полковникъ
11	Чавдаровъ . . . (Българинъ)	„	„ „ „ „	Завѣд. домакин. въ 4-й коненъ на Н. Ц. В. Пр. Кн. Т. полкъ — Подполковникъ
12	Милушевъ . . . (Българинъ)	„	„ „ 1-а „	Умрѣлъ въ чинъ Поручикъ

461

13	Кьойбашиевъ . . (Българинъ)	Подпоручикъ Поручикъ	Адютантъ на полка и мл. офиц. 4-а сотня.	Умрѣлъ въ чинъ Майоръ
14	Баронъ Щакелбергъ (Русинъ)	Подпоручикъ Поручикъ	Младши офицеръ.	Въ Русия
15	Петруновъ . . . (Българинъ)	Поручикъ	„ „ командированъ въ Русия	Въ запасъ на армията — Генералъ-Майоръ — бивши Инспект. на Кавал.
16	Ивановъ Н. . . (Българинъ)	Подпоручикъ Поручикъ	„ „	Въ запасъ на армията — ротмистръ
17	Бендеревъ . . . (Българинъ)	Поручикъ	„ „ командированъ въ Русия	Въ Русия — Полковникъ отъ Ганерал. Щабъ. Командиръ на Казашки полкъ
18	Хесапчиевъ. . . (Българинъ)	„	„ „ „ „ „	Княжески дипломатически агентъ въ Букурещъ — Полк. отъ Генер. Щабъ
19	Дерманчевъ . . (Българинъ)	„	„ „ прикомандированъ къмъ собственния на Н. Ц. В. конвой.	И. Д. Началн. Щаба 7-а п. Рил. диз. Подп. отъ Генерал. Щабъ
20	Чернота де Бояри Боярски . . . (Русинъ)	Поручикъ Ротмистръ	Младши офиц. прикоманд. въ конвоя.	Въ Русия
21	Карауловъ . . (Българинъ)	Подпоручикъ Поручикъ	„ „	Умрѣлъ въ чинъ Ротмистръ
22	Назлъмовъ. . . (Българинъ)	Подпоручикъ Поручикъ	„ „ 2-й ескадронъ.	Началникъ на Воен. на Н. Ц. В. учил. Генер. Майоръ, отъ Генералния Щабъ

461

23	Кювлиевъ . . . (Българинъ)	Подпоручикъ	Младши офицеръ	Умрѣлъ въ чинъ Ротмистръ
24	Баронъ Каульбарсъ (Русинъ)	Подпоручикъ Поручикъ	Адютантъ на Военния Министръ.	Въ Русия
25	Велковъ . . . . (Българинъ)	Подпоручикъ Поручикъ	„ „ полка и мл. оф. 3-й ескадр.	Въ 2-й Артилерийски полкъ — Подполковникъ
26	Таневъ Алекс. . (Македонецъ)	Подпоручикъ	Младши офицеръ прикоманд. въ конвоя	Командиръ на 3-й конен полкъ — Полковникъ
27	Велчевъ . . . . (Българинъ)	Подпоручикъ Поручикъ, Ротмистръ	Адютантъ на полка и млад. офицеръ.	Командиръ на 1-й кавалерийски дивизионъ—Подполков.
28	Тодоровъ Нид. . (Българинъ)	Подпоручикъ	Младши офицеръ 1-й ескадронъ.	Н-къ на Кавалерийската школа Полковникъ
29	Каракостовъ . . (Българинъ)	„	„ „ 3-а сотня.	Умрѣлъ въ чинъ Поручикъ
30	Пеневъ . . . . (Българинъ)	„	„ „ 1-а „	Умрѣлъ въ чинъ Майоръ
31	Симеоновъ . . . (Българинъ)	„	„ „ 2-а „	Н-къ на Командита въ ветеринарното офицерско училище — Ротмистръ
32	Калицевъ . . . (Българинъ)	Подпоручикъ Поручикъ, Ротмистръ	„ „ 4-й ескадронъ.	Самоубилъ се въ полка
33	Татевъ . . . . (Българинъ)	Подпоручикъ	„ „ 3-а сотня.	Въ Русия
34	Топаловъ . . . (Българинъ)	„	„ „	Въ запасъ на армията — Майоръ

462

35	Табаковъ Димитровъ Ив. . . . (Българинъ)	Подпоручикъ Поручикъ	Младши офицеръ 3-й ескадронъ.	Командиръ на 6-и Кавалерийски дивизионъ — Подпол.
36	Стоиловъ Конст. (Българинъ)	Волноопрѣдѣляющъ редникъ, Подпоручикъ, Поручикъ	„ „ 2-й „	Умрѣлъ въ чинъ Поручикъ отъ запаса
37	Шарацъ . . . . (Австриецъ)	Подпоручикъ	„ „	Уволнилъ се слѣдъ войната
38	Фонъ-Олшевски . (Полякъ)	„	„ „	Уволнилъ се слѣдъ войната
39	Докторовъ . . . (Българинъ)	Портопей-Юнкеръ	„ „	Въ запасъ на армията
40	Касабовъ . . . (Българинъ)	Подпоручикъ	„ „	Въ запасъ на армията
41	Тодоровъ Ст. . (Българинъ)	Подпоручикъ Поручикъ	„ „ 4-й ескадронъ.	Л-ръ на ескадронъ в 1-й Кавалерийски Дивиз. Майоръ
42	Бърневъ Бър. . (Българинъ)	Подпоручикъ	Ковчежникъ и младши офицеръ.	Умрѣлъ като медицински лѣкарь
43	Саллабашевъ . . (Българинъ)	„	Адютантъ на полка и младши офицеръ 4-й ескадронъ.	К-ръ на ескадр. въ 1-й кон. на Н. Ц. В. полкъ—Майоръ
44	Таневъ Илар. . (Българинъ)	Подпоручикъ Поручикъ	Млидши офицеръ 2-й ескадронъ.	Инструкторъ въ кавалерийската школа — Майоръ
45	Кметовъ Н. . . (Българинъ)	Подпоручикъ	„ „ 3-й „	Старши Адютантъ въ кавалерийската Инспекция — Майоръ

463

46	Ковачевъ . . . (Българинъ)	Подпоручикъ Поручикъ	Младши офицеръ 1-й ескадронъ	К-ръ на ескадронъ въ 4-й коненъ на Н. Ц. В. Пр. Кн. Т. полкъ — Майоръ
47	Балтаджиевъ Н. . (Българинъ)	Портопей - Юнкеръ, Подпоручикъ, Поручикъ	„ „ 4-й „	Въ 3-й коненъ полкъ Ротмистръ
48	Терзиевъ Тачо . (Българинъ)	Подпоручикъ	„ „ 3-й „	Н-къ на Ремонтното конско депо въ гр. Плѣвенъ Ротмистръ
49	Ризовъ Ал. . . (Македонецъ)	„	„ „ 3-й „	въ Русия
50	Поповъ Прокопи. (Българинъ)	„	„ „	К-ръ на ескадронъ въ 4-й коненъ на Н. Ц. В. Пр. Кн. Т. полкъ - Рот-стръ
51	Босевъ Ат. . . . (Българинъ)	Подпоручикъ Поручикъ, Ротмистръ	Ковчежникъ на полка и мл. офицеръ.	Ковчежникъ на полка
52	Боневъ . . . . (Българинъ)	Поручикъ	Младши офицеръ.	Въ запасъ на армията
53	Желевъ Ал. . . (Българинъ)	Ротмистръ	„ „	К-ръ на ескадронъ въ 6-й Кавал. Дивиз. Майоръ
54	Фарашевъ . . . (Българинъ)	Подпоручикъ Поручикъ	„ „	К-ръ на ескадронъ въ 5-й кавал. дивиз. Майоръ
55	Мановъ Дончо . (Българинъ)	Подпоручикъ Поручикъ	„ „ 1-й ескадронъ	К-ръ на ескадронъ въ 3-й Кавал. Дивиз. Майоръ

464

56	Стойчевъ Дим. . (Българинъ)	Поручикъ Ротмистръ	Младши офицеръ	Умрѣлъ въ чинъ Майоръ отъ Ген. Щабъ
57	Войниковъ М. . (Българинъ)	Подпоручикъ Поручикъ, Ротмистръ	„ „ 3-й ескадронъ	Прикомандированъ къмъ полка
58	Стаматовъ . . . (Българинъ)	Подпоручикъ Поручикъ	„ „	Въ запасъ на армията — Ротмистръ
59	Апостоловъ Дяко (Българинъ)	Поручикъ	„ „	Въ Кавалерийската Инспекция, слѣдва академ. Петербургъ
60	Рашковъ. . . . (Българинъ)	„	„ „	Въ запасъ на армията — Ротмистръ
61	Митовъ . . . . (Българинъ)	Юнкеръ, Подпоручикъ, Поручикъ	Адютантъ на полка и млад. офицеръ.	Старши офицеръ въ Лейбъ Гвардейския на Н. Ц. В. коненъ полкъ – Ротмистръ
62	Караюрдановъ. . (Българинъ)	Подпоручикъ Поручикъ	Младши офицеръ	Младши офицеръ въ 1-й кавалерийски дивиз. — Ротмистръ
63	Николовъ П. . . (Българинъ)	Подпоручикъ Ротмистръ	Адютантъ на полка и млад. офицеръ.	Адютантъ въ 1-а кавалерийска Бригада — Ротмистръ
64	Анастасовъ Гавр. (Българинъ)	Юнкеръ, Подпоручикъ, Поручикъ, Ротмистръ	Младши офицеръ 3-й ескадронъ.	Въ Италия — въ полка Пиемонте-Реале — Ротмистръ
65	Юруковъ Исмаилъ (Помакъ)	Юнкеръ, Подпоручикъ, Поручикъ,	„ „ 4-й „	Въ запасъ на армията — Ротмистръ
66	Чонковъ Ст. . . (Българинъ)	Юнкеръ, Подпоручикъ, Поручикъ, Ротмистръ	„ „ 3-й „	Въ запасъ на армията — Ротмистръ

465

67	Софтовъ Петръ . (Българинъ)	Юнкеръ, Подпоручикъ, Поручикъ, Ротмистръ	Младши офицеръ	Въ полка 1-й ескадронъ
68	Сариковъ . . . (Българинъ)	Подпоручикъ Поручикъ, Ротмистръ	„ „ и ковчежникъ на полка.	Въ полка 2-й ескадронъ
69	Голубаревъ М. . (Българинъ)	Подпоручикъ	„ „	Въ запасъ на армията — Ротмистръ
70	Ивановъ Ст. . . (Българинъ)	„	„ „	Въ запасъ на армията — Ротмистръ
71	Влаевски Л. . . (Българинъ)	Подпоручикъ Поручикъ	Адютантъ на полка и млад. офицеръ.	Въ 6-й авал. Дивиз. Ротмистръ
72	Атанасовъ . . (Македонецъ)	Подпоручикъ Поручикъ	Младши офицеръ 2-й ескадронъ.	Въ 6-й Кавалерийски Дивизионъ
73	Дранговъ . . . (Македонецъ)	Подпоручикъ Поручикъ, Ротмистръ	„ „ 4-й „	Въ полка, слѣдва въ академия въ Петер.
74	Стойновъ Ст. . (Българинъ)	Подпоручикъ Поручикъ	„ „ 1-й „	Въ 5-й Кавалерийски Дивизионъ
75	Пулевъ Н. . . . (Българинъ)	Подпоручикъ Поручикъ	„ „ 2-й „	Въ 3-й коненъ полкъ
76	Босевъ . . . . (Българинъ)	Подпоручикъ	„ „	Умрѣлъ въ чинъ Подпоручикъ
77	Вълнаровъ П. . (Българинъ)	Поручикъ Ротмистръ	„ „ 4-й ескадронъ	Командиръ на ескадронъ въ 5-й Кавал. дивиз. — Майоръ
78	Трифоновъ Фил. . (Българинъ)	Поручикъ	Адютантъ и млад. офицеръ 4-й ескадр.	Въ 1-й Коненъ полкъ — Ротмистръ
79	Тодоровъ Ник. . (Българинъ)	Поручикъ Ротмистръ	Младши офицеръ 1-й ескадронъ.	Въ полка
80	Цаневъ Ал . . (Българинъ)	Поручикъ	„ „ 4-й „	„ „

466

81	Кирмикчиевъ . . (Българинъ)	Подпоручикъ Поручикъ	Адютантъ на полка.	Въ полка
82	Кабакчиевъ. . . (Българинъ)	Подпоручикъ Поручикъ	Младши офицеръ 2-й ескадронъ.	„ „
83	Генчевъ . . . . (Българинъ)	Подпоручикъ Поручикъ	„ „ 3-й „	Въ 6-й Кавал. Дивизионъ — Поручикъ
84	Константцовъ . . (Българинъ)	Подпоручикъ Поручикъ	„ „ 4-й „	Въ 5-й Кавал. Дивизионъ — Поручикъ
85	Симеоновъ. . . (Българинъ)	Подпоручикъ Поручикъ	„ „ 3-й „	Въ полка
86	Пешевъ . . . . (Българинъ)	Подпоручикъ	„ „ 1-й „	Въ 3-й Кавалерийски Дивизионъ
87	Кехлибаровъ . . (Българинъ)	„	„ „ 2-й „	Въ 1-й Кавалерийски Дивизионъ
88	Босилковъ . . . (Българинъ)	„	„ „	Въ Лейбъ Гвардейския коненъ полкъ
89	Дацовъ . . . . (Българинъ)	„	„ „	Въ Лейбъ Гвардейския коненъ полкъ
90	Пупешковъ. . . (Българинъ)	Подпоручикъ Поручикъ	„ „ 2-й ескадронъ.	Въ полка
91	Боровански. . . (Българинъ)	Подпоручикъ	„ „ 1-й „	„ „
92	Кикименовъ . . (Българинъ)	„	„ „ 1-й „	„ „
93	Арнаудовъ. . . (Българинъ)	„	„ „ 3-й „	„ „
94	Пеневъ . . . . (Българинъ)	„	„ „ 2-й „	Въ 1-й коненъ полкъ — Поручикъ
95	Славчевъ . . . Българинъ)	„	„ „ 3-й „	Въ полка

467

96	Константиновъ . (Българинъ)	„	Младши офицеръ 2-й ескадронъ	Въ 1-й Коненъ полкъ — Поручикъ
97	Черковски . . . (Българинъ)	„	„ „ 3-й „	Въ 1-й Коненъ полкъ

Д. Състоящи прикомандировани къмъ полка.

1	Девитъ . . . . (Русинъ)	Подполковникъ	Началникъ на Александровския конски заводъ при Кабиюкъ.	Въ Русия

Е. Като медицински и ветеринарни лѣкари въ полка.

1	Ванковъ . . . . (Българинъ)	Санит. Капитанъ	Медец. лѣкарь	Стар. ордин. I-а Соф. Дивиз. болн. Санитаренъ Капитанъ
2	Вознесенски . . (Русинъ)	Ветер. „	Ветер. „	Въ Росия
3	Модестовъ . . . (Русинъ)	Санит. „	Медец. „	„ „
4	Лане . . . . . (Русинъ)	Ветер. „	Ветер. „	„ „
5	Траненъ . . . . (Русинъ)	Санит. „	Медец. „	Дивиз. лѣк. 9-а Плѣв. Дивиз. Сан. Майоръ
6	Близнаковъ. . . (Българинъ)	Ветер. „	Бетер. „	Въ Кавал. Инспекц. — Санит. Майоръ
7	Димитровъ . . . (Българинъ)	Санит. „	Медец. „	Дивиз. лѣк. 1-а Соф. див. Сан. Подполк.
8	Повивковъ . . . (Българинъ)	Ветер. Подпоручикъ и Поручикъ	Ветер. „	Въ 6-й Артил. полкъ Ветер. Капитанъ
9	Василиу . . . . (Грькъ)	Санит Подпоручикъ	Медец. „	Въ зап. на армията
10	Чачосъ . . . . (Грькъ)	„ „	„ „	Въ зап. на армията

11	Чоковъ . . . . (Българинъ)	Ветер, „	Ветер. „	Въ зап. на армията
12	Митковски . . . (Българинъ)	Ветер. Подпоручикъ и Поручикъ	„ „	Въ полка — Ветеринаренъ лѣкарь
13	Георгиевъ Дончо. (Българинъ)	Санит. Подпоручикъ и Поручикъ	Медец. „	Въ полка — Медицински лѣкарь
14	Досковъ. . . . (Българинъ)	Ветер Подпоручикъ	Медец. лѣкарь	Въ Ретеринарната фелдшерска школа
15	Драмовъ. . . . (Българинъ)	„ Фелдшеръ	—	Ветер. лѣк. 2-й Арт. полкъ сан. Майоръ

Ж. Като Чиновници и Капелмейстори.

1	Витковски . . . (Чехъ)	Капелмейсторъ	—	Въ Росия
2	Феодоровъ . . . (Русинъ)	„	—	Въ оставка въ София
3	Кицу . . . . . (Ромжнинъ)	„	—	Въ оставка
4	Шагулевъ . . . (Българинъ)	„	—	„ „
5	Недѣлчевъ . . . (Българинъ)	„	—	Въ полка
6	Цончевъ. . . . (Българинъ)	Дѣловодитель	—	Въ оставка
7	Павловъ . . . . (Българинъ)	„	—	„ „
8	Поповъ Мил. . . (Българинъ	„	—	„ „
9	Ивановъ А. . . (Българинъ)	Оржженъ майсторъ	—	„ „

Приложение № 9

Списъкъ

на свърхсрочнитѣ унтеръ-офицери отъ 2-ий Конни на Нейно Царско Височество Княгиня Мария-Луиза полкъ прѣзъ мѣсецъ Августъ 1906 год.

1. Вахмистръ Стефанъ Захариевъ.
2. „ Михаилъ Михаиловъ.
3. Ст. ун.-оф. Иванъ Василевъ.
4. „ „ „ Лачо Ивановъ.
5. Вахмистръ Петръ Илиевъ.
6. Ст. ун.-оф. Петръ Велковъ.
7. „ „ „ Анто Виденовъ.
8. Вахмистръ Райчо Христовъ.
9. Ст. ун.-оф. Доно Цвѣтковъ.
10. Мл. „ „ Георги Ивановъ.
11. „ „ „ Младенъ Богдановъ.
12. „ „ „ Александръ Константиновъ.
13. Вахмистръ Маринъ Дончевъ.
14. Ст. ун.-оф. Върбанъ Дамяновъ.
15. Мл. „ „ Станко И. Гюмюишевъ.
16. „ „ „ Александръ Кировъ.
17. Вахмистръ Нино Патевъ.
18. Ст. ун.-оф. Цвѣтко Бѣновъ.
19. „ „ „ Яко Ивановъ.
20. „ „ „ Василъ Вулевъ.
21. Вахмистръ Матей Ицовъ.
22. „ Петръ Тошевъ.
23. Ст. ун.-оф. Тодоръ Павловъ.
24. „ „ „ Никола Манчевъ.
25. Мл. „ „ Александръ Митевъ.
26. „ „ „ Христо Дочевъ.
27. Ст. „ „ Христо Тодоровъ.
28. „ „ „ Руси Минчевъ.

29. Вахмистръ Антонъ П. Сираковъ.
30. Мл. ун.-оф. Георги Димитровъ.
31. Ефрейторъ Иванъ Цѣновъ.
32. Вахмистръ Боянъ Хр. Домусчиевъ.
33. „ Христо Аниловъ.
34. „ Петко Пашковъ.
35. Ст. ун.-оф. Атанасъ Ангеловъ.
36. Мл. „ „ Ионъ Лападатовъ.
37. Ст. „ „ Иоцо Георгиевъ.
38. „ „ „ Василъ Ганевъ.
39. Мл. „ „ Тодоръ Матовъ.
40. „ „ „ Колю П. Мичевъ.
41. Ефрейторъ Тодоръ Николовъ.
42. Ст. ун.-оф. Никола Симеоновъ.

Приложение № 10.

Списъкъ

на свърхсрочно служащитѣ долни чинове, които сж служили въ 2-й Конии на Н. Ц. В. Кн. Мария-Луиза полкъ прѣзъ 1906 год., били на служба на 15-й Августъ 1906 год.

1. Вахмистръ Стефанъ Захариевъ.
2. „ Петръ Илиевъ.
3. „ Маринъ Дончовъ.
4. „ Райчо Христовъ.
5. „ Нино Патевъ.
6. „ Петръ Тошевъ.
7. „ Михалъ Михаиловъ
8. „ Антонъ П. Сираковъ
9. „ Матей Ицовъ
10. „ Боянъ Хр. Домусчиевъ
11. Ст. ун-оф. Цвѣтко Беновъ
12. „ „ „ Иванъ Василевъ
13. „ „ „ Доно Цвѣтковъ
14. „ „ „ Цѣно Кръстевъ
15. „ „ „ Яко Ивановъ
16. „ „ „ Върбанъ Дамяновъ
17. „ „ „ Ане Гововъ
18. „ „ „ Василъ Вулевъ
19. „ „ „ Иванъ Василевъ
20. „ „ „ Христо П. Тодоровъ
21. „ „ „ Русси Минчевъ
22. „ „ „ Никола Ионовъ
23. „ „ „ Крумъ Божиновъ
24. „ „ „ Иоцо Георгиевъ
25. „ „ „ Христо Коевъ
26. „ „ „ Флоро Станевъ
27. „ „ „ Петръ Велковъ

28. „ „ „ Лачо Ивановъ
29. „ „ „ Анто Виденовъ
30. „ „ „ Георги Ивановъ
31. „ „ „ Младенъ Богдановъ
32. „ „ „ Цѣко Пановъ
33. „ „ „ Алаксандръ Константиновъ
34. „ „ „ Никола Симеоновъ
35. Мл. ун.-оф. Александръ Николовъ
36. „ „ „ Александъ Митевъ
37. „ „ „ Георги Димитровъ
38. „ „ „ Вълчо Димитровъ
39. Ст. ун. оф. Къню Върбевъ
40. „ „ „ Василъ Ганевъ
41. „ „ „ Атанасъ Ангеловъ
42. Мл. ун.-оф. Иванъ Н. Поповъ
43. Стар. ун.о-ф.-Никола Манчевъ
44. Мл. унтор.-оф. Тодоръ Николчевъ
45. „ „ „ Станъ И. Гюмюшевъ
46. „ „ „ Александръ Кировъ
47. „ „ „ Христо Дочевъ
48. Вахмистръ Петко Пешковъ
49. Ст. ун.-оф. Ионъ Лападатовъ
50. Вахмистръ Минчо Великовъ

СЪДЪРЖАНИЕ.

стр.

Прѣдговоръ 3
Въведение. Височайшия указъ № 116 отъ 18/X 1880 г. 7

Глава I.

Сформированието на конния полкъ и получването на полковия щандартъ. Пръвъ командиръ на полка Майоръ *Назаровъ*. 13
Приказъ № 1 по конния полкъ отъ 1 Мартъ 1881 г. 13
Щатъ на полка при формированието му; кобила *Анна*, жива още отъ тогава 14
Оклада за храненето на войницитѣ и фуражната дажба на конетѣ прѣзъ 1881 год. 15
Излизание на лагеръ при чифлика Кабиюкъ . . . 16
Прѣгледъ на полка отъ началника на Източния воененъ отдѣлъ. Изпращание сотня въ Варна и 2 сотни въ с. Царевицъ, близо до Свищовъ прѣзъ Юний 1881 год. 17 18
Откривание Ретеринарна Фелдшерска Школа при полка; благодарность отъ Н. В. Княза за добрия видъ на сотнитѣ отъ полка; формирувание музикантска команда; Военния Министръ генералъ *Ернротъ* се оттегля отъ поста си и заминава за Русия 19
Първо полково учение на 4-й Августъ 1881 год. Тръгвание въ походъ отъ Шуменъ за София, за получване щандартъ. 20
При влизание въ София всички чинове облечени въ червени ризи. Маневри съ другитѣ войски около София 22
Давание щандартъ на полка на 30-й Августъ 1881 г. — *щандарта на полка най-стара полкова светиня въ българската войска.* Церемония за получване щандарта 23 24
Връщание на полка отъ София прѣзъ Плѣвенъ въ Шуменъ. 26
Пристигание на пръвитѣ български офицери свършили въ Елисаветградъ въ Русия 27

ВОЕННО НА НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО УЧИЛИЩЕ БИБЛИОТЕКА

Д-ръ Константинъ *Стоиловъ* войникъ-волноопредѣляющъ въ полка; Майоръ *Декинлейнъ* новъ командиръ на полка 28

Глава II.

Приемането на полка отъ Майоръ Декинлейнъ до формированието на 6 сотни въ полка . . 31
Щатъ на полка; формирование *първа полкова учебна команда* — заведвана отъ Поручикъ Князь *Гедройцъ* 33
Майоръ *Декинлейнъ* дава упжтвания съ приказъ по полка на Поручикъ Князъ *Гедройца*, на кои отрасли да се обрѫща внимание. Подпоручикъ *Голубаревъ*, помощникъ на завѣдующия учебната команда. Приготвяние учители (*дядки*) въ сотнитѣ за новобранцитѣ. 34 35
Срокове на разнитѣ вѣщи отъ облѣклото на войницитѣ 36
Прѣдназначението на конницата спорѣдъ майоръ *Декинлейна*: тръса, кариера, хода 36
Капитанитѣ въ конницата Ротмистри 37
Водение занятията съ старитѣ войници спорѣдъ Майоръ *Декинлейна, дава се пълна свобода на сотенните командири при избора на похватите за учение* 37 38
Писание рапортитѣ на български езикъ отъ офицеритѣ-българи въ полка, а на руски езикъ отъ рускитѣ офицери инструктори; новобранцитѣ идатъ 39
Мѣрки за да не могатъ да бѣгатъ новобранцитѣ. Майоръ *Декинлейнъ* обрѫща вниманието на инструкторитѣ върху *вжтрѣшния редъ* въ полка, което е основа *за въспитанието на войника*; пожаръ въ казармата на полка 39, 40, 41
Сержантъ Константинъ *Стоиловъ* издържалъ изпитъ при Военното училище въ София и произведенъ подпоручикъ отъ запаса. Словѣснитѣ занятия да се не ржководятъ отъ войници, а отъ офицери . 42
Офицеритѣ държатъ бѣсѣди въ присжтствието на офицеритѣ отъ полка върху теми за вечернитѣ занятия. 43
Запрѣщава се офицеритѣ отъ полка да посѣщаватъ шантанитѣ 43
Сждъ на офицерското общество въ полка. Негрaмотнитѣ войници (конници) отъ учебната команда да се занимаватъ съ грамотность 44
Офицеритѣ при обучението да бждатъ *въздържани* и *спокойни*. 45

Списъка на конницитѣ свършили първата учебна команда въ полка 48
Пускание конетѣ на паша въ Кабиюкъ прѣзъ Май 1882 год. 48
Прѣгледъ на сотнитѣ отъ Майоръ *Декинлейнъ* . . 49
Лѣтнитѣ занятия и водение журналъ за тѣхъ; награди за добра стрѣлба 52
Формата на полка. Обрѫща се внимание за нарушението на охранителната линия на стрѣлбището . 53
Какъ трѣбва да се водятъ занятията по стражевата служба 57
Подпоручикъ *Петруновъ* се прѣвежда въ полка. . 58
Цѣнитѣ на хранителнитѣ продукти прѣзъ 1882 г. . 58
Прѣгледъ на полка отъ Военния Министръ. . . 59
Изпращание сотни отъ полка да прѣслѣдватъ разбойници 59 60
Ефрейторъ Кирилъ *Българовъ*, се изпраща въ Софийското Военно Училище 60
Двѣ сотни вематъ участие въ съвмѣстнитѣ учения на войскитѣ отъ лагера при с. *Марашъ*. Програма на ученията 60
Капрала Димитръ *Къневъ* — произведенъ сержантъ, защото извадилъ отъ р. *Камчия* давящъ се конникъ 61
Рускитѣ офицери трѣбва да служатъ за примѣръ . 61
Двустранни маневри и забѣлѣжени грѣшки . . . 61 62
Князъ *Александръ* въ Марашкия лагеръ, Августъ 1882 год 62
Княза прави прѣгледъ на полка. 63
Сержантъ Божко *Атанасовъ* — вахмистръ българинъ 64
Ѵ ръщание отъ лагеръ; резултата отъ прѣгледа на Княза. 65
Формирование 5-а и 6-а сотни въ полка. . . . 66
Разпореждание за зимнитѣ занятия въ полка . . 68
Какви трѣбва да бждатъ взводнитѣ командири . . 70
Занятия по полската служба, какъ трѣбва да се водятъ 72
2-й дивизионъ отъ полка въ Русчукъ (Русе), Сръбския Краль Миланъ Ѵисочайши гостъ на Княза. 73
Джигитовката въ полка; мѣрки за да се не крадятъ паритѣ у конницитѣ отъ злонамѣренитѣ имъ другари 74
Учебна команда въ всѣка сотня. Защо сѫжи виводката 75
Патроненъ праздникъ на полка 6-й Декемврий — *Никулъ-денъ* 79
Награди въ полка за юначни подвизи. 80

Глава III.

Живота на полка слѣдъ развръщанието му въ 6-сотененъ съставъ. Прѣгледъ на полка отъ майоръ *Декинлейнъ* 81

Пристигането на новобранцитѣ; *сержантитѣ* се прѣименуватъ — *старши унтеръ-офицери*, а *капралитѣ* — *младши унтеръ-офицери* 83
Майоръ *Декинлейнъ* дава съвѣти на поручицитѣ *Людикановъ*, *Кърджиевъ* и *Михаиловъ* при заминаването имъ въ рускитѣ полкове за практика . 84
Пръвъ кавалерийски пробѣгъ отъ *Шуменъ* до *София* на група офицери и конници отъ полка . . 87
За какво трѣбва да служатъ проѣздкитѣ въ полка. 89
Майоръ *Декинлейнъ* запрѣщава биенето на чиноветѣ отъ полка. Какви сж длъжноститѣ на дежурния по полка 92
Планъ за занятията въ учебнитѣ команди въ сотнитѣ 95
Палатки за лагеръ 100
Добрата стрѣлба въ конницата. 101
Благодарность на 2-а сотня отъ майоръ *Декинлейнъ* 102
Какъ трѣбва да се прави уборката на конетѣ. . . 103
Заплатата на долнитѣ чинове въ полка прѣзъ 1883 г. 105
Пускание конетѣ на паша въ Добричко—Май 1883 г, 106
Доброволни пожертвования за памятникъ на *Скобелева* 107
Майоръ *Декинлейнъ* напуска полка и взема сбогомъ въ приказа си отъ 25-й Май; замѣства го Майоръ *Сулима* 107

Глава IV.

Командуването на полка отъ майоръ Сулима. 113
Проекто-устава за сѫдилището на офицерското общество 114
Прѣгледъ по стрѣлбата въ полка отъ майоръ *Сулима* 114
Мѣрки противъ болѣстьта *холера* 115
Приказъ на майоръ *Сулима* противъ биенето на войницитѣ въ полка 116
1-а и 6-а сотни отъ полка отиватъ на маневри въ София. 118
Давание на полка шанцовъ инструментъ. 119
Какъ трѣбва да се поздравляватъ взаимно войницитѣ и възпитаницитѣ отъ военното училище. . . 119
Докарване на ремонтни коне прѣзъ Августъ 1883 г. 120
Първитѣ ученици отъ Ветеринарната школа при полка 121
Мѣрки за да не ходятъ войницитѣ въ чуждитѣ лозя. 122
Старшитѣ офицери въ сотнитѣ българи. 123
Офицери избрани въ състава на сѫда за офицерското общество 124
Прѣформированието на конницата, конния полкъ става *2-й Коненъ полкъ*, сотнитѣ ставатъ ескадрони. *Конна бригада* 126

Приказъ отъ началника на Шуменския гарнизонъ, какъ да се държатъ офицеритѣ въ военното събрание 128
Вторъ кавалерийски пробѣгъ до София 129
Тактически занятия съ офицеритѣ отъ полка . . 130
Новъ образецъ сѣдло съ мундщукъ въ конницата. 130
Измѣнение формата на полка. Кадръ за 1-й конненъ полкъ 131
Пръвъ приказъ по 2-й Конненъ полкъ № 27 отъ 27 Януарий 1884 год 133
Пръвъ офицеръ българинъ въ полка свършившъ *Кавалерийската офицерска школа* въ Петербургъ. 134
Мѣрки противъ болѣстьта *Митъ* у конетѣ въ полка. 135
Къмъ 1-й Януарий 885 год. 1-й ескадронъ отъ полка на мундщукъ. 136
Числото на войницитѣ и конетѣ въ ескадронъ. . 136
Разжалване на старшия унтеръ-офицеръ Никола *Стойковъ* въ *редникъ* 138
Механически мишени въ полка 138
Прѣгледъ на младитѣ войници прѣзъ Май 1884 год. 139
Офицеритѣ отъ полка рѣшаватъ задачи прѣзъ врѣме на трѣвното доволствие. Какъ трѣбва да бѫдатъ вжоржжени долнитѣ чинове отъ полка . . 144
Какъ трѣбва да се ходи изъ града съ конь и съ кола 145
Приказитѣ се издаватъ на руски и български езикъ. 145
Лотария отъ българското опълченско дружество въ Пловдивъ за паметникъ на падналитѣ опълченци прѣзъ освободителната война. Въвеждание на шашката 145
Военнитѣ отъ дѣйствителна служба не могатъ да пишатъ статии безъ разрѣшение 146
Лѣтнитѣ занятия отъ тритѣ рода оржжия прѣзъ 1884 г. 146
Откривание лавка при полка отъ опълченеца Иванъ *Василевъ* съ задължение да не се продаватъ *спиртни напитки* 147
Празднуване на 27 Юлий 1884 год. пръвъ пѫть полковия праздникъ 147
Какви документи се искатъ за да получи войникъ инвалидна пенсия. Поздравителна телеграма до полка отъ Великия Князъ *Николай Николаевичъ* Старши 148
Конно-пионерното дѣло въ полка; сигнали при бойна обстановка; забѣлѣжки отъ Княза за недостатъцитѣ въ войската; цѣнитѣ на хранителнитѣ продукти 149
Маневри въ гр. Варна прѣзъ 1884 г.. 150
Докарване ремонтни коне прѣзъ 1884 г. 151
Правила за носение орденитѣ отъ военнослужащитѣ. 151

Снабдяване съ пѫтни долнитѣ чинове отъ руския кадръ 152
Назначаване въ Шуменския гарнизонъ *Молла Хаджи Меузинъ Мехмедъ Али Ефенди* за религиозни обряди на мухамеданскитѣ войници 152
Учители за младитѣ войници и учебни команди . . 153
Постѫпване въ рускитѣ военни академии съ конкурсенъ екзаменъ за българскитѣ офицери . . . 153
Знаци за добритѣ стрѣлци въ полка 154
Офицерски коне докарани отъ подполковникъ *Мазуркевичъ* 154
Положение за постѫпване на свърхсрочна служба отъ долнитѣ чинове 154
Какъ да се държатъ офицеритѣ въ военното събрание 155
Редътъ въ военното гарнизонно събрание . . 157 и 158
Пръвъ българинъ ескадроненъ командиръ въ полка. 159
Поручикъ *Диловъ* се командирова въ рускитѣ войски на практика; рускитѣ устави за ржководство въ полка 159
Дохождание на новобранцитѣ 1-й Мартъ 1885 г. . 160
Обръща се вниманието отъ Началника на Гарнизона за гдѣто нѣкои офицери не сѫ присѫтствували на панахидата за Обозѣ починалия *Царъ Освободитель* 160
Бесѣда въ военново събрание отъ поручика отъ 7-й Преславски полкъ *Петровъ* Рачо 161
Коременъ тифусъ въ полка; положение за казионно-офицерскитѣ коне; команди отъ полка конвоиратъ Княза отъ Шуменъ до Габрово 162
Лѣтнитѣ занятия прѣзъ 1885 г.; прѣглѣдъ отъ Княза на войскитѣ отъ Шуменския гарнизонъ 163
Прѣглѣдъ отъ командиря на бригадата; епишкети въ офицерската форма; Св. Кирилъ и Методий 164 и 165
Подпоручикъ *Назлъмовъ* отива да държи конкурсенъ изпитъ, за да слѣдва въ академия по Генералния Щабъ. 166
Градини за зеленчукъ въ полка; правила за официална кореспонденция по телеграфа; цѣна на офицерското форменно сѣдло 167
Формата на облѣклото за отличията на всѣко звание 168
Прѣглѣдъ на полка отъ Военния Министръ . . . 168
Шаечената куртка като облѣкло въ полка 169
Полковия праздникъ на 27 Юлий 1885 год. . . . 169
Лагеренъ сборъ въ Шуменъ; младшния унтеръ-офицеръ *Недѣлчевъ* разжалванъ въ редникъ . . 170
Петлици на вратника на мундира въ полка. . . . 171
Приготовления за голѣмитѣ маневри 173
Командировани чинове отъ полка къмъ пионерната дружина за изучване на конно-пионерното дѣло 173

I

Негово Царско Височество Фердинандъ I-и,

Князъ Български,

отъ 2-и Августъ 1887 година насамъ, Върховенъ Вождъ на всички въоржжени сили въ Княжеството.

(Въ пълна Генералска униформа)

II.

Нейно Царско Височество Княгиня Мария-Луиза,

първа Българска Княгиня,

отъ 8-и Априлий 1893 год. до 19-и Януарий 1899 год.,

Августейшия Шефъ на полка.

III

Негово Царско Височество Князъ Борисъ Търновски

Първороденъ синъ на **Негово Царско Височество Княза,**

Наслѣдникъ на Българския Прѣстолъ,

роденъ на 18-и Януарий 1894 година въ Ст. София.

(Въ униформата на 4-и коненъ полкъ)

IV.

Негово Височество Князъ Кирилъ Преславски,

втори синъ на **Негово Царско Височество Князя**, роденъ на 5 Ноемврий 1895 година въ Ст. София.

(Въ униформа на 4-и Артилерийски полкъ).

V.

Нейно Височество Княгиня Евдокия,

третя рожба на Негово Царско Височество Князя, родена на 5-и Януарий 1898 година въ Ст. София.

VI.

Нейно Височество Княгиня Надѣжда,

четвърта рожба на **Негово Царско Височество Княза**, родена на 18-и Януарий 1899 година въ Ст. София.

Стр. 6.

Негово Височество Александръ Батембергъ,

Князъ Български

отъ 17-и Априлий 1879 година до 26 Августъ 1886 година; подписалъ указъ No. 116 на 18-и Октомврий 1880 год. за сформирването на полка.

Полкътъ на стрѣлбището.

Стр. 141.

Упражнения по „мушкания и сѣчения“ пѣшкомъ.

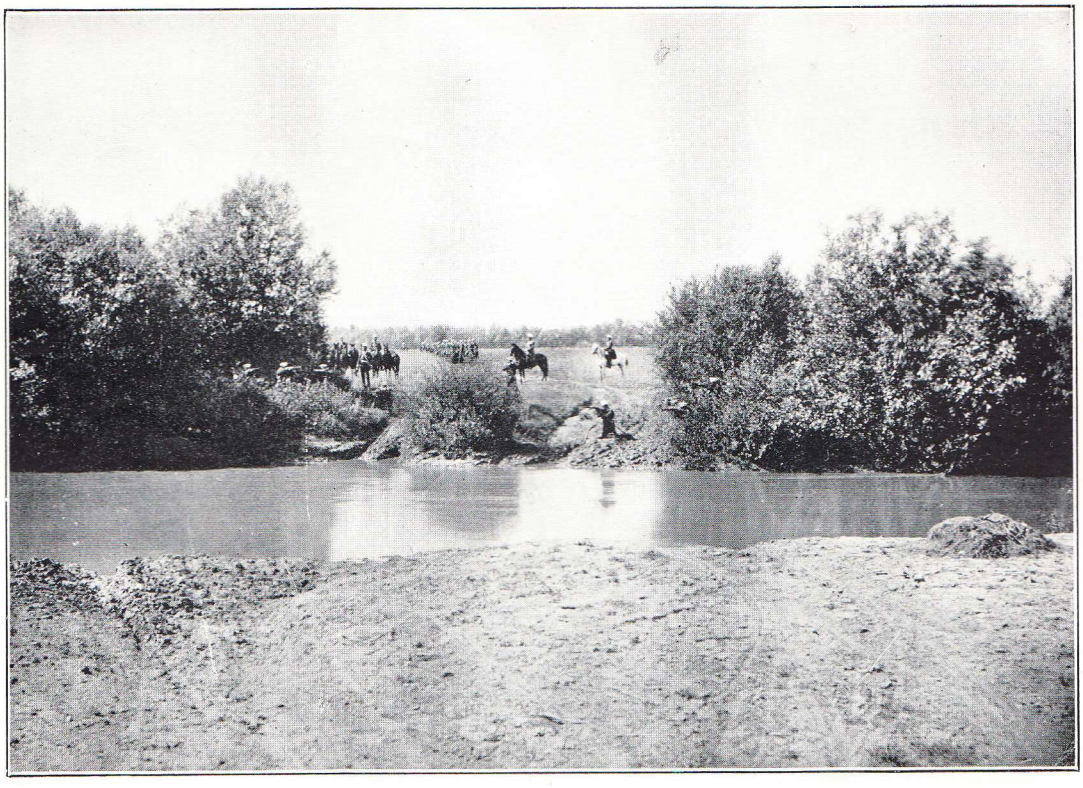

На маневри: минаване бродъ прѣдъ очитѣ на противника.

Стр. 235.

Водопой.

Въ полковата ковачница.

Стр. 284

Полковникъ Салабашевъ,

Командиръ на 1-ва Кавалерийска бригада отъ Януарий 1904 година насамъ.

Стр. 316.

Нейно Цареско Височество

Княгиня Мария-Луиза

въ униформата на полка като неговъ Шефъ.

Стр. 342.

Офицеритѣ отъ полка, прѣзъ лѣтото 1896 година.

Кжпание конетѣ лѣтѣ.

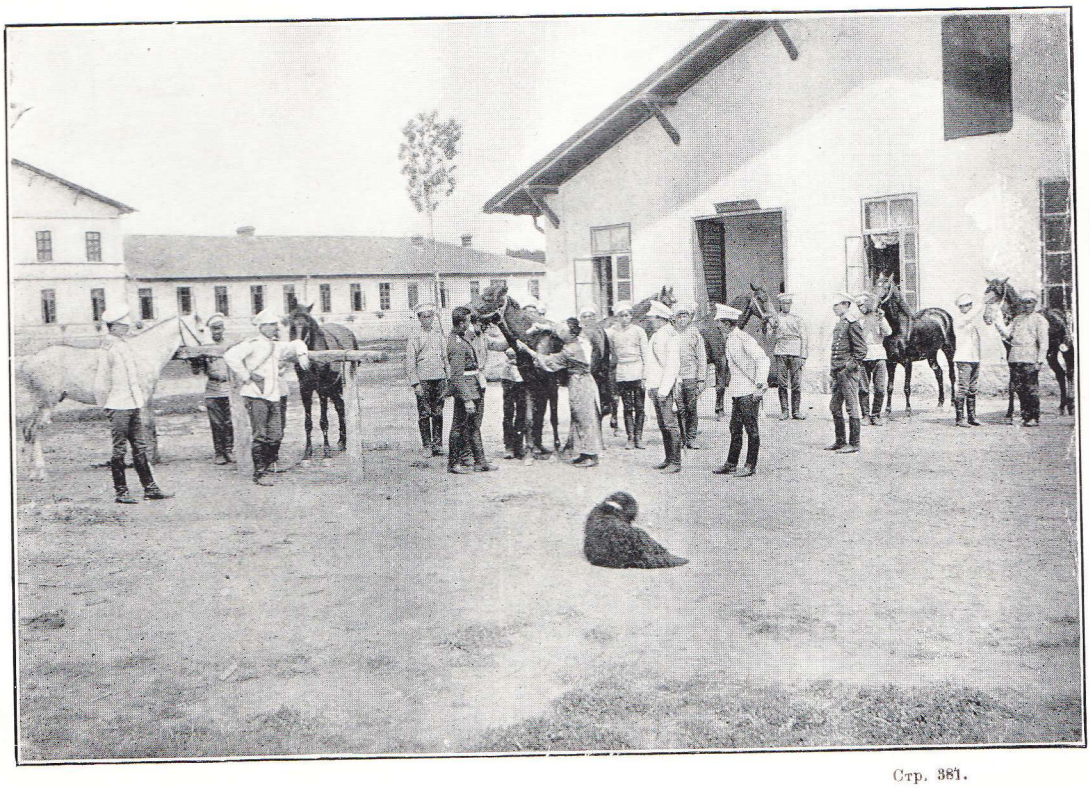

Въ Ветеринарния Лазаретъ на полка.

Стр. 472.

Унтеръ-офицеритѣ отъ полка, съ своитѣ гости отъ другитѣ конни части, дошле за юбилейния праздникъ.

Стр. 398.

Отъ Генералний Щабъ

Подполковникъ Морфовъ,

Командующий полка отъ Декемврий 1905 година насамъ.

Учебната Команда въ полка прѣзъ 1905—1906 год.

Г. Г. Офицеритѣ и долнитѣ чинове отъ всичкитѣ конни части,
гости на полка по случай 25 год. юбилеенъ праздникъ.

Г. Г. офицеритѣ отъ полка, съ своитѣ гости отъ другитѣ конни части, на чело съ инспектора на кавалерия, Генералъ-Майоръ **Винаровъ**, дошле за юбилейния праздникъ на 15 августъ 1906 г.

Г. Г. офицеритѣ отъ полка съ конетѣ си, спечелили призове на първитѣ частни състезания, на 16 августъ 1906 год., гр. Ломъ.

Поручикъ **Пупешковъ**. Поручикъ **Кермекчиевъ**. Поручикъ **Поневъ**. Поручикъ **Симеоновъ**.

Долнитѣ чинове отъ полка съ конетѣ си, спечелили призове на първитѣ частни конни състезания на 16 августъ 1906 г., гр. Ломъ

Стр. 58.

Поручикъ Христо Петруновъ,

(въ полкътъ отъ 24/VI 1882 г. до 26/I 1884 г.)

отпослѣ пръвъ инспекторъ на Кавалерията, отъ 1/I 1890 до 14/II 1900 год.